

T.C.
GAZİOSMANPAŞA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

10 NUMARALI
TOKAT ŞER'İYE SİCİLİ'NİN
TRANSKRİPSİYONLU METNİ VE DEĞERLENDİRİLMESİ

Hazırlayan
Şaban Demir

Tarih Ana Bilim Dalı
Yeniçağ Tarihi Bilim Dalı
Yüksek Lisans Tezi

Danışman
Doç. Dr. Ali Açık

TOKAT – 2010

T.C.
GAZİOSMANPAŞA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

10 NUMARALI
TOKAT ŞER‘İYE SİCİLİ’NİN
TRANSKRİPSİYONLU METNİ VE DEĞERLENDİRİLMESİ

Hazırlayan
Şaban Demir

Tarih Ana Bilim Dalı
Yeniçağ Tarihi Bilim Dalı
Yüksek Lisans Tezi

Danışman
Doç. Dr. Ali Açikel

TOKAT – 2010

**10 NUMARALI
TOKAT ŞER'İYE SİCİLİ'NİN
TRANSKRİPSİYONLU METNİ VE DEĞERLENDİRİLMESİ**

Tezin Kabul Ediliş Tarihi: 26 / 10 / 2010

Jüri Üyeleri (Unvanı, Adı Soyadı)

Başkan : ..Prof. Dr. Hanifi VURAL

Üye : ..... Doç. Dr. Ali AÇIKEL

Üye : .... Yrd. Doç. Dr. Alpaslan DEMİR

Üye : .....

Üye : .....

İmzası

.....
.....
.....
.....

Bu tez, Gaziosmanpaşa Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yönetim Kurulunun 04/08/2010 tarih ve 29 sayılı oturumunda belirlenen jüri tarafından kabul edilmiştir.

Enstitü Müdürü: .....

Prof. Dr. Mustafa BALOĞLU
Enstitü Müdürü

Ble

ETİK SÖZLEŞME

T.C.

GAZİOSMANPAŞA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ'NE

Bu belge ile bu tezdeki bütün bilgilerin akademik kurallara ve etik ilkelere uygun olarak toplanıp sunulduğunu, bu kural ve ilkelerin gereği olarak, çalışmada bana ait olmayan tüm veri, düşünce ve sonuçlara atf yaptığımı ve kaynağımı gösterdiğimi beyan ederim.

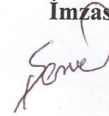
(26/10/2010)

Tezi Hazırlayan Öğrencinin

Adı ve Soyadı

Şaban DEMİR

İmzası

TEŞEKKÜR

Tezimin hazırlanması sırasında başından beri desteğini benden esirgemeyen tez danışmanım Doç.Dr Ali Açikel'e ifade edemeyeceğim kadar teşekkür ederim. Özellikle Osmanlı paleografyası belgelerinin okunması sırasındaki sabrı gerçekten zaman zaman beni utandırmıştır. Öğrencisi olduğum için kendimi çok şanslı olduğumu düşünüyorum.

İTHAF

suskunluklarıma...

ÖZET

Bu tez çalışması 1805- 1807 (H. 1220- 1221) yılları arasında Tokat iline ait 10 Numaralı Tokat Şer'iyeye Sicili'nin transkripsiyonunu ve transkribe belgeler ışığında söz konusu yıllarda Tokat'ın idari, sosyal-ekonomik yapısı incelenmiştir.

Çalışmamız başlıca dört bölüme ayrılmıştır. İlk bölümde Osmanlı yargı sistemi ve bu sistem içindeki işleyiş ele alınmıştır. Osmanlı yargı sistemi içerisinde incelediğimiz defterdeki yargı görevlileri, Osmanlı mahkemeleri hakkında genel bilgi ve Şer'iyeye sicillerinin tanımı ve kapsamı hakkında açıklamalar yapılmış ve diğer taraftan şer'iyeye sicillerinin günümüzdeki konumuyla bugün şer'iyeye sicillerine dair yapılan çalışmalar ele alınmıştır.

İkinci bölümde ise incelenilen 10 numaralı Tokat Şer'iyeye Sicil Defteri hakkında genel bilgiler verilmiş ve defter içinde bulunan belgelerin genel tasnifi yapılmıştır.

Üçüncü bölümde transkripsiyonu yapılan belgeler ışığında Tokat'ın 1805- 1807 yılları arasındaki, sosyal, idari ve ekonomik ve hukuki yapısı üzerinde durulmuştur.

Dördüncü ve son bölümde ise 10 Numaralı Tokat Şer'iyeye Sicili Defteri'nin transkripsiyonlu metnine ve defterle ilgili sözlükçeye yer verilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Kadı, Sicil, Tereke

ABSTRACT

This thesis aims to transcribe ‘‘The Court Register Number 10 of Tokat’’ that belongs to the years 1805–1807 (Hegira 1220–1221) and to evaluate Tokat’s social and economical structure in the light of the documents in the register.

Our work consists of four parts. In the first part, it has been given general information on the definition and content of court registers, the Ottoman judicial system, court and court officials in Ottoman Empire, and then the present-day situation of court registers and the studies on court registers have been discussed.

In the second part, on the one hand the documents that constitute court registers are classified and on the other hand the records that take part in ‘‘Court Register Number 10 of Tokat’’ are examined and evaluated.

In the third part, Tokat’s social, economic and administrative structure in 1805 and 1807 are determined with the help of the documents which has been transcribed before.

In the final part, the transcribed version of the text of ‘‘Court Register Number 10 of Tokat’’ is found. At the end of this part a small dictionary is added according to the register.

Key Words: Judge, Court Register, Tereke.

İÇİNDEKİLER

ETİK SÖZLEŞME.....	ii
TEŞEKKÜR.....	iii
İTHAF.....	iv
ÖZET	v
ABSTRACT.....	vi
KISALTMA LİSTESİ	ix
1.GİRİŞ	1
1.1.Genel Olarak Şer‘iyye Sicilleri’nin Tanımı Kapsamı ve Hazırlanması	1
1.2. Şer‘iye Sicillerinin Korunması ve Günümüzdeki Durumu.....	3
1.3. Tokat Şer‘iye Sicilleri.....	4
1.4.Tokat’ta 1805–1807 Yıllarında Şer‘i Mahkemenin İşleyişi ve Mahkemede Görevli Memurlar	6
1.4.1. 1805- 1807 Yıllarında Verilen Hukuki Cezalar	9
2.TOKAT ŞER‘İYE SİCİLLERİ İLE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR	13
4.10 NUMARALI TOKAT ŞER‘İYE SİCİLİNİN DEĞERLENDİRMESİ	20
4.1. Defterin Tanıtımı	20
4.2. Defterin Diplomatik Açından İncelenmesi	22
4.3. Defterde Yer Alan Belge Türleri	22
4.3.1. Hüccetler.....	22
4.3.1.1. Hüccetlerin Bölümleri.....	24
4.3.1.2. 10 Numaralı Defter’den Bazı Hüccet Örnekleri.....	26
4.3.2. Padişah’tan Gelen Fermân ve Beratlar	28
4.3.4. Buyurulduklar	31
4.3.5. İ‘lâmlar	31
4.3.6. Salyâne ve Masarîfât Defterleri.....	32
4.3.7. Terekeler	35
5. TOKAT KAZASININ İDARİ YAPISI	40
5.1. Tokat Kazasında Bulunan Mahalleler, Çarşılar ve Mevkiler	42
5.2. Nâhiyeler ve Köyler.....	44
6.TOKAT’TA SOSYAL, KÜLTÜREL VE EKONOMİK HAYAT	47
6.1. Sosyal ve Kültürel Hayat	47
6.1.1. Aile ve Diğer Sosyal Gruplar.....	47
6.1.2. Kullanılan İsim, Lakap ve Unvanlar.....	50
6.1.3. Müslîm-Gayrimüslîm İlişkileri.....	52
6.1.5. Giyecekler	54
6.1.7.Gıda ve Tüketim Maddeleri	57
6.1.8. Ziyet Eşyaları.....	57
6.1.9. Kumaşlar.....	58
6.1.11. Uzunluk ve Ağırlık Ölçüleri	59
6.1.12. Vakıflar	61
6.1.13. Din ve Eğitim Kurumları, Halkın Kültür Durumu ve Kitaplar.....	64
6.2. Ekonomik Hayat	64
6.2.1 Sanayi, İş Kolları ve El Sanatları	64
6.2.2. Ticaret, Narh, Para ve Ticaret Malları	72
6.2.3. Tarım ve Hayvancılık.....	79

6.2.5. Vergiler	82
7.10 NUMARALI TOKAT ŞER‘İYYE SİCİLİNİN TRANSKRİBSİYONLU METNİ84	
8.BULGULAR.....	409
9. SONUÇ	411
10. KAYNAKLAR	412
11.SÖZLÜK.....	420
ÖZGEÇMİŞ	427

KISALTMA LİSTESİ

A.:Arapça

Bkz.:bakınız

c.: cilt

F.: Farsça

GOÜ: Gaziosmanpaşa Üniversitesi

H.: Hicrî

M.: Miladî

MEB: Milli Eğitim Bakanlığı

S.: sayı

s.: sayfa

TDVİA: Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi

TŞS: Tokat Şer'ıye Sicili

TTK: Türk Tarih Kurumu

vb.: ve benzerleri

1.GİRİŞ

1.1.Genel Olarak Şer'iyeye Sicilleri'nin Tanımı Kapsamı ve Hazırlanması

Osmanlı Devlet yapısı içinde kadılar oldukça önemli görevleri yerine getirmişlerdir. Kadılar öncelikle merkezden kendilerine gönderilen fermanları ,hüküm verdikleri davalara ait kararları(Uzunçarşılı, 1984: 109), bölgede yaşayan halkın kendilerine ilettiği şikâyet ve dilekçeleri, görev yaptıkları taşra teşkilatının mahalli idarelerine ait hukuki düzenlemeleri, kanunların öngördüğü bir şekilde sicil defterlerine kaydetmek zorundaydılar (Beşirli, 2000: 7). Kadıların bu görevleri dolayısıyla tutmak zorunda oldukları kayıtları içeren defterlere *şer'iyeye sicilleri, kadı defterleri, mahkeme defterleri ve zabt-ı vekâyi sicilleri* (Bayındır, 1986: 1) denilmektedir.

Kadıların tuttuğu Şer'iyeye sicilleri incelenirken bu defterlerle ilgili bilinmesi gereken bazı kavramlar vardır. Bunlardan öne çıkanları şunlardır: Sicil, mahzar ve sakk-ı şer'î. Sözlük anlamı okumak, kaydetmek ve karar vermek olan sicil kelimesi kavram olarak ise toplumla ilgili hukuki olayları, kadıların verdikleri kararların suretlerini ve çeşitli yazılı kayıtları içeren defterler için kullanılmaktadır. Mahzar kavramı ise Osmanlı Devleti'nde mahkemeye başvuranların iddia ve delillerini içeren fakat hâkimin kararına esas teşkil etmeyen yazılı beyanlar için kullanılmıştır. Bununla birlikte bir konu hakkında düzenlenen yazılı belgenin içeriğinin doğruluğunu belirtmek için belgenin altında o an mahkemede hazır olan ve konuyu bilen sübaşı, muhızır ve çavuş gibi görevlilerin yazılı şahitliklerine ve imzalarına da mahzar adı verilmektedir.

Osmanlı Devleti'ne ait şer'iyeye sicillerine genel olarak baktığımızda XV. yüzyılın ortalarından başlayarak XX. yüzyıla kadar uzanan bir dönemde kaleme alınmışlardır (Moğol, 1996: 6–7). İlk dönemlerde hazırlanan sicillerde kayıtlar bir sayfanın yarısını geçmeyecek şekilde tutulmuş ve çoğu kez bir sayfaya altı-yedi kaydın sığdırılmasına

özen gösterilmiştir. Fakat, bu durumun vakfiyeler için geçerli olmadığı ve vakfiyelerin bazen bir sayfadan çok yer kapladığı anlaşılmaktadır. Bu ilk defterler bir kadının cübbesinin cebine rahatlıkla sığacak şekilde küçük, dar ve uzun bir boyuttadır. Özellikle Tanzimat sonrası sicil defterlerinin daha hacimli ve büyük olduğu görülmektedir. Hacimdeki bu artışın başlıca nedeni bu dönemden itibaren sicil defterlerine şahitlerin isimleri dışında açık adreslerinin de yazılması zorunluluğunun getirilmesidir (Akgündüz, 1998: 18–19).

İlk dönemlerde şer‘iye sicillerinin yazımında Türkçe ve Arapça karışık olarak kullanılmıştır. XVII. yüzyılın sonlarına doğru örnek sakların yazılması ve çoğaltılmasına bağlı olarak sicillerin yazımında Türkçe ağırlık kazanmıştır. Mahkemelerde Türkçenin ağırlık kazanmasında ve yazılı işlerin standart biçime dönüştürülmesinde ‘‘Kitabü’l-Mahâdır ve’s-Sicillât’’ adıyla bilinen yapıtın Türkçeleştirilmesinin de önemli katkısı olmuştur (Akgündüz, 1988: 18). Dildeki bütün bu Türkçeleştirme çabalarına rağmen vakfiyelerin bazı bölümleri, tereke ve aile hukukuna yönelik bazı kayıtlar ve sicili tutan kadının göreve başlamasını gösteren kısımlardaki ifadeler ve dualar Arapça olarak varlığını korumuştur. Sicillerde çoğunlukla rika kırması, talik kırması ve divani gibi yazı türleri kullanılmıştır (Gedikli, 2005: 188–189).

Genel olarak bir bölgeye yeni atanan bir kadı, zamanında ortaya çıkacak olaylar ve durumlar için yeni bir defter açar ve defterin başına kadılığa tayin emrini yazardı (Avcı, 1998: 48–49). Kadı göreve başladığı tarihten itibaren davalar ve mahkemeye intikal eden olayları kronolojik sıraya göre kaydederdi. Defter iki bölüme ayrılırdı. ‘‘Sicill-i mahfuz’’ denilen defterin birinci bölümüne evlenme-boşanma, alacak-verecek, alım-satım, nafaka, vâsi, vakıf, hibe, cürüm-cinayet gibi mahalli olaylar kaydedilirdi.

“Sicil-i mahfuz defterlü” denilen ikinci kısma ise merkezden gelen fermân, berat, buyruldu ve terekeler kaydedilirdi (Taş, 1998: 178). Birinci bölüm defterin başından ikinci bölüm ise sonundan başlamaktadır. Başka bir deyişle merkezden gelen emirler defter ters çevrilerek yazılmıştır (Avcı,1999: 45).

Son yıllarda sosyal bilimciler arasında sınırlı bir bölge incelenerek imparatorluğun yapısının daha iyi anlaşılabilceğine dair olan görüş hakimdir. Bu da Osmanlı Devleti’ndeki taşra birimlerine dair araştırmaların sayısını günden güne arttırmaktadır. Bu sayede merkez-taşra ilişkisi daha açık bir şekilde anlaşılmaktadır. Bu yaklaşımda kullanılan ana materyallerden biri de dönemin yapısına dair bize en sağlıklı bilgileri sunan şer‘iye sicilleridir. Dolayısıyla şer‘iye sicillerine dair ilgi gün geçtikçe artmaktadır.

1.2. Şer‘iye Sicillerinin Korunması ve Günümüzdeki Durumu

Şer‘iye sicillerine genel olarak baktığımızda günümüze kadar ulaşanların ve Türkiye sınırları içerisinde bulunanların sayısı konusunda araştırmacılar farklı rakamlardan söz etmektedir. Naci Aslan on bine yakın defterin Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü’nde olduğunu belirtirken bir o kadarının da İstanbul Şer‘iye Sicili Arşivi’nde yer aldığını dile getirmektedir (Aslan, 1998: 190). Orhan Avcı Devlet Arşivleri’nde 8928 sicilin varlığına (Gedikli, 2005: 195), uzun yıllar İstanbul Şer‘iye Sicilleri Arşivi’nin idareciliğini yapan Abdülaziz Bayındır ise İstanbul ve çevresine ait 9872 sicile işaret etmektedir (Bayındır, 1994: 116). Lakin bu rakamlar bize günümüze ulaşmayan ve resmi arşivlerde yer almayan şer‘iye sicillerinin de olduğunu unutturmamalıdır.

Şer‘iye sicillerinin bir kısmı zaman içinde çeşitli afetler ve yıpranmalar sonucu bozulmuş ve tahrif olmuşlardı. Bu sicillerin korunmasına ve bir arşivde toplanmasına

yönelik ilk girişim Osmanlı padişahlarından II. Abdülhamid'e aittir. Şer'îye sicillerinden oluşan ilk arşiv 1894 yılında II. Abdülhamid'in emriyle İstanbul'da kurulmuştur. Cumhuriyet dönemine gelindiğinde ise Maarif Vekâleti'nin 3 Kasım 1941 tarihine ait 4018/2182 sayılı kararıyla sicillerin kütüphane ve müzelere devri sağlanmıştır. İstanbul hariç tutulmak üzere 1991'de Kültür Bakanlığı'nın aldığı bir karar gereği siciller Ankara'da bulunan Milli Kütüphane'de toplanmıştır. Bu kütüphanenin Yazma ve Nadir Eserler Deposu'nda korunan belgeler 2006 yılında Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü'ne devredilmiştir (www.mkutup.gov.tr). İstanbul ve çevresine ait siciller ise halen İstanbul Müftülüğü Şer'îye Sicilleri Arşivi'nde korunmaktadır (Gedikli, 2005:188). Bunların dışında Sofya'daki Milli Kütüphane'de, Üsküp'te bulunan Makedonya Tarihi Enstitüsü'nde, Yunanistan'da Selanik'teki Makedonya Enstitüsü'nde, Kıbrıs'ta Kahire'de, Şam'da ve Basra'da da şer'îye sicilleri bulunmaktadır (Akgündüz, 1998: 61).

1.3. Tokat Şer'îye Sicilleri

Tokat'ın H.1185- 1338 yılları arasında, Ahmet Akgündüz şer'îye sicilleri ile ilgili çalışmada toplam 117 adet defterini tespit etmiştir¹.

148 yıl süre ile düzenli olarak tutulan Tokat Şer'îye Sicilleri 1980 yılına kadar Tokat Müzesi'nde korunmuştur. 25 Ekim 1980 tarih ve 4918 sayılı Kültür Bakanlığı onayı ile Ankara Milli Kütüphane, İbn-i Sina okuma bölümü arşivine nakledilmiştir. 27.03.2006 tarihinde diğer şer'îye sicilleri gibi Tokat'a ait şer'îye sicilleri de Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü'ne devredilmiştir. Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü'nde Tokat iline ait 117 adet defter bulunmaktadır.²

¹ Karşılaştırınız Ahmet Akgündüz ve Komisyon, *Şer'îyye Sicilleri*, I.Cilt, İstanbul 1988, s. 211- 212.

² Bu konuyla ilgili GOÜ öğretim üyelerinden Doç. Dr. Ali Açık ve Doç. Dr. Mehmet Beşirli yaptıkları araştırmalar sonucu Tokat'a ait toplam 120 adet şer'îye siciline ulaşılmıştır.

Tokat Şer'ıye Sicil defterleri farklı sayfa adetlerine sahiptir. 78 No'lu Şer'ıye Sicili 521 sayfa ile en fazla sayfaya sahip defterdir. Tokat sicil defterlerinin bazılarının ön yüzleri karton, arkası meşindir. Defterlerden bazılarının ise yaprakları ve alt kapakları kopuk ve yıpranmış olup bu varakları oldukça lekeli. Bazı varaklardaki yazılar ise silik olduğundan okumak oldukça zor görünmektedir.

Her bilim dalında olduğu gibi tarih bilminde de zaman içinde araştırma mantığı değişmekte ve değişen bu araştırma mantığıyla yeni alanlar önem kazanmakta ve dolayısıyla yeni araştırma sahaları açılmaktadır.

Tarih bilminde dikkate almamız gereken ve aslen bu çalışmanın ortaya çıkmasına dair tohumları atanda 1920'li yıllarla birlikte merkezi Fransa olan Annales Ekolü'dür. Bu okulun ilk temsilcileri olan Lucian Lefebvre, Fernard Braudel gibi öncü Annalesçiler tarihteki büyük anlatılar çağının kapandığını iddia etmişlerdir. Onlara göre artık tarih gündelik olana da yönelmeli kralların, komutanların egemenliklerinden çıkarılmalıdır. Yazdıkları eserlerde de kapı eşğinde kalmış konuları tarihin ve tarihçilerin araştırma sahasına sokmakta başat rol oynamışlardır.

Bizim incelediğimiz şer'ıye sicilleri de bu anlayışın ülkemiz tarihçiliğindeki tezahürleri sonucu tarihçiliğimizin alanına girmiştir kanaatindeyiz. Şer'ıye sicilleri özellikle şehir tarihçiliğinde çok önemli bir yere sahiptir ve son dönemde bu alana dair giderek artan bir ilgi mevcuttur. Bu sicillerin incelenmesi sonucu bölgenin o dönemdeki yer isimleri, Osmanlı hukuk sisteminin Tokat'taki yansıması, ekonomik ve sosyal yapı daha sağlıklı değerlendirilecektir düşüncesindeyiz.

1.4.Tokat'ta 1805–1807 Yıllarında Şer'î Mahkemenin İşleyişi ve Mahkemede Görevli Memurlar

İslam devletlerinin genelinde olduğu gibi Osmanlı Devleti'nde de örfi ve şer'î davaların görüldüğü, sonuca bağlandığı yer mahkeme veya meclis-i şer'î olarak adlandırılmıştır.

Osmanlı Hukuk sisteminde kaza merkezi olan her kasaba ve şehirde bir mahkeme vardı ki, bu çok zaman, kadı'nın oturduğu evi ile yan yana ve bazen de büyük bir caminin içinde yahut yanında idi (Akdağ 2009: 69). Tokat'ta bir mahkeme binasının olduğu 16 Numaralı Tokat Şer'îyye Sicili Defteri'nde yer alan Suk-ı Mahkeme (Murat Hanilçe, TŞS 16, 68/3) ve mahkeme binasının tamîrî için salyaneden ayrılan paydan anlaşmaktadır. (Murat Hanilçe, TŞS 16, 156/1) Bu mahkeme Ali Paşa Cami yakınlarındaydı. Bu yüzden caminin doğusuna mahkeme çarşısı da denilmekteydi. Tokat'ta mahkemeye ait özel bir bina bulunmasının nedeni Tokat kadılığının mevleviyet derecesinde olması hasebiyledir (Beşirli,2005:104–108).

Tokat mahkemesinde görev alan başlıca memurlar ve görevleri ise şöyleydi:

Kadı: Tanzimat'a kadar şehir idaresinin baş sorumlularından biriydi. İdari, sosyal, ekonomik, mali ve beledî birçok konulardaki davalara bakan ve hüküm veren bir hâkim olduğu kadar, bu konularla ilgili işlerin yapılmasına da nezaret ederdi. Merkezden gelen emirlerin ve fermânların halka duyurulması ve gereğinin yapılması, vergilerin düzenlenmesi ve dağıtımının yapılması da kadının görev alanına girerdi (Ortaylı, 1994: 28–29). Kadı'nın üzerine yüklenen görevler düşünülünce, onu, gerçekte yalnız bir mahkeme başkanı değil, kaza diye adlandırdığımız hükümetlik bölgenin her anlamda başı diye kabul etmek zorundayız (Akdağ 1995: 70). Kadı aynı zamanda yerel adetlere de uymaktaydı (Kemal H.Karpat 2005:16).

Kadınların atamaları merkez tarafından yapılmakta ve atandıkları kazada diğer görevlilerle birlikte görev yapmaktaydılar, yargılamalarında ise bağımsız bir hüviyete sahiptiler. Kararlarındaki referans merkezini ise genellikle Hanefi hukuku oluşturmaktaydı. Başlıca görevlerine baktığımızda mütevellî, imam, hatip tayini, vakfiyelerin düzenlenmesi, vâsi-nafaka-kayım-nazır tayini, miras işleri, tapu sicil amirliği, loncaların teftişi, dini grupların teftişi gibi oldukça geniş bir alanda yetkileri olduğunu görmekteyiz. Kaza sınırları içerisinde bir sorun belirildiğinde bölge ileri gelenleri kadıya başvurur, sorun kadı aracılığıyla merkeze iletilirdi. Kadınlar, medreselerden yetişen ilmiye mensupları arasından seçilirdi (İnalçık 2009: 45).

Tokat kadılığının geliri emekli kazaskerlere ber-vech-i arpalık veya ocaklık olarak verilebilmekteydi. İncelediğimiz dönemde Tokat'ta kadılık görevini Mevlâna Hasan Efendi yerine getirmektedir fakat kendisine gönderilen ibka kaydına göre onun bu göreve padişah imamı Derviş Mehmed tarafından getirildiği görülmektedir (TŞS 10, 7/1).

Naib: Kadı'ya mahkeme görevinde yardım eden en önemli kişi olarak, naip, yani daha açık anlamda, kadı vekili adını taşıyan görevli vardı. Şüphesiz, kadı'nın bulunmadığı veya duruşmaları yapmaya kendisi gelemediği zaman, merkez nâhiyesinin bu çeşit işlerini söz konusu naiplerden biri yapardı (Akdağ 1995: 70). Bütün kadılara sultanın vekili olmaları hasebiyle naib ya da bunun çoğulu olan nüvvâb (TŞS 10, 39/1) denebildiği gibi kadınların kendi yerlerine dava görmek üzere görevlendirdikleri şahıslar için de naib unvanı kullanılabilirdi.

Başkâtip ve kâtipler: Başkâtip, kadı ya da naiplerin görev süreleri sonunda mulâzemet için İstanbul'a gitmeleri, istifa etmeleri ya da ölmeleri halinde mahkemeye vekâlet eden kişidir (Beşirli, 2005: 115). Naiplerin çeşitli nedenlerle mahkemeye

gelemedikleri bir iki gün için de başkâtipler vekil olarak atanmaktaydı. Mahkemelerde başkâtipten sonra ikinci ya da üçüncü kâtipler de görev alabilmekteydi. Mahkemede görülen duruşmaların vaktinde ve imla kurallarına uygun olarak sicillere geçirilmesi kadının verdiği hüccet, mürasele, i'lâm gibi yazılar ile merkezden gelen emir, mektup ve beratların usulüne uygun kayda geçirilmesi kâtiplerin başlıca görevleri arasındaydı (Beşirli, 2005: 116).

Mukayyid: Mahkemede şer'i davaları kayda geçiren, tezkereleri yazan, hüccet, mürasele, defter ve i'lâmları tutan görevlilere mukayyid denmekteydi (Beşirli, 2005:116). İncelediğimiz defterde birden fazla mukayyid kaydı tespit ettik. Es-Seyyîd Hüseyin Efendi el-mukayyid (TŞS 10, 38/2), Mahmud Efendi el-mukayyid (TŞS 10, 35/1) ve Ataullah Efendi el-mukayyid (TŞS 10, 33/1) örnek olarak verilebilir.

Ser-muhzır ve muhzırlar: Ser- muhzırın görevi mahkemedeki duruşmalarda tutuklu sanıkları getirip götürmekti. Muhzırbaşı bu görevi yapabilmek için, yanına, muhzır denen bir çeşit adli polis erleri almaktaydı (Akdağ 1995: 72). İncelediğimiz defterde oldukça fazla '*ser-muhzır*' kaydı tespit ettik. İşte birkaç örnek Hasan b. Hızır ser-muhzır (TŞS 10, 157/ 1), Ali Usta ser-muhzır (TŞS 10, 157/ 2), Hasan ser-muhzırân (TŞS 10, 156/ 2), Monla Hasan ibn-i Hızır ser-muhzırân (TŞS 10, 156/ 3), Mustafa ibn-i Halil ser-muhzır (TŞS 10, 130/ 1), Ahmed Ağa ser-muhzırân (TŞS 10, 129/ 1). Defterde diğer taraftan muhzırlarla ilgili kayıtlar da bulduk. Sarı İbrahim Çelebi (TŞS 10, 129/ 1), Mehmed el-muhzır (TŞS 10, 148/2), es-Seyyid Hüseyin Efendi el-muhzır (TŞS 10, 148/3).

İncelediğimiz defterde karşımıza çıkan ilginç durumlardan biri de es-Seyyid Hüseyin Efendi'nin hem mukayyidlik hem de muhzırlık yapmış olmasıdır.

Sübaşı: İdare amirliğinin yanında kazalarda icra ve infaz memuru gibi çalışmak, şer'îye mahkemelerinin kararlarının uygulanmasına yardımcı olmak, hakkında tutuklama kararı verilen şahsı hapse koymak, hapishaneye nezaret etmek, cezai tazminatların tahsilini gerçekleştirmek sübaşının başlıca görevleri arasındaydı (Akgündüz, 1998: 74). İncelediğimiz defterde Subaşı Mustafa'nın (TŞS 10, 131/1) kaydına rastladık.

Çavuşlar: Günümüzdeki icra memurlarının yaptığı görevi yerine getirmektedirler. Mahkemeden çıkan ilamların icrası, borçlunun mallarının satılıp borcunun ödenmesi, borçlu ödememekte ısrar ederse hapis cezalarının, hukuken kesinleşen nakdî ve bedenî cezaların infazı görevlerindendi (Akgündüz, 1988: 73). İncelediğimiz defterde Çavuş Ömer'in kaydını tespit ettik (TŞS 10, 12/1).

1.4.1. 1805- 1807 Yıllarında Verilen Hukuki Cezalar

İslamiyet, gerek kamu hayatını gerekse bireyler arası ilişkileri düzenleyen ve dini emirlere dayanan bir tek hukuk tanıyordu, o da Şeriat'tı. Bir Müslüman hükümdarı, ister halife olsun, ister hükümdar olsun, kanun koyucu sıfatını takınamazdı. O, ancak İslam kanununun, yani şeriatın nazırı ve muhafızı idi. Şeriat üzerinde herhangi bir yorumda bulunmak ancak yetkili ulemaya aitti. Osmanlı Devleti'nin bir İslam devleti olarak Şeriat'tan başka bir hukuku olmaması gerekirdi³.

Osmanlı Devleti, Şeriatı güçlendiren bir hukuk düzeni geliştirmiştir. Diğer taraftan *örf* ise padişahın Şeriatın kapsamına girmeyen alanlarda kanun koyma yetkisidir. Bu da doğrudan doğruya hükümdarın devlet içinde tam anlamıyla mutlak mevki kazanması, devlet çıkarlarının her şeyin üstünde sayılması ile gerçekleşebilmiştir. İşte İslam devletinde bu aşamaya, daha Osmanlılardan önce kurulmuş olan Müslüman Türk devletlerinde erişilmiş bulunuyordu. Şeriat yanında *kanun* ve *örf*, yani sırf hükümdarın iradesinden doğan ayrı bir hukuk düzeni, Osmanlılardan önce Türk İslam devletlerinde tamamiyle yerleşmişti.

³ Bkz. Fuat Köprülü, "Fıkh", İA, 2000.

Kanun ve yasa koymanın temel koşulları şöyle tespit olunmuştur:

- 1) Şeriat dışı bir durum,
- 2) Buna dair yaygın bir adetin veya kıyasa esas olacak bir genel adetin varlığı,
- 3) Hükümdarın iradesi,
- 4) Genel düzenin bunu gerektirmesi. (İnalçık 2009; 227-228).

Osmanlı ceza kanunnâmesi, normal olarak Şeriatın koyduğu esasları (*kıyas, diyet vs.*) içerir. Fakat onun yanında Şeriatın belirlemediği *ta'zir* cezalarında, sultanın örfi yetkisi prensibine dayanarak bir takım ayrıntılı kurallar koyduğunu görmekteyiz. Bunun içindir ki, Osmanlı ceza kanunnameleri de bir fermân (hükm) şeklinde ilan olunmaktadır ve “cerâim-i ma'rûfe” veya “siyasetnâme” adıyla anılmaktadır. Hatta şerî maddelerde bile mesela adam katline ait *diyet* konusunda, diyet miktarı yine örf-i sultani bir emrin konusu olmaktadır. Öbür yandan, cezaların yerine getirilmesi yalnız sultani otoritenin tekelindedir. Yalnız kadı, gerek Şeriat gerekse kanuni sultani alanında ancak hüküm vermek yetkisine sahiptir. Verilen cezanın yerine getirilmesi ise yalnız sultanın otoritesini temsil eden yüksek memurların yetkisi içindedir. Sonuçta, ceza alanı örf-i sultani hukukunun gelişmesini gösteren bir hukuk alanıdır.

Buraya kadar incelediğimiz tüm belgeler zaten Osmanlı hukuk sistemi içinde sistematize olmuşlardır. Bizim bu başlık altında inceleyeceğimiz de Osmanlı hukuk sisteminin cezai boyutudur. Burada işlenen suçlar ve verilen cezalar bir tablo üzerinden değerlendirilmeye çalışılacaklardır. Diğer taraftan burada bir sorun mevcuttur, incelediğimiz belgelerden bir kısmı zaman içinde tahrip olduklarından özellikle bu konuyla ilgili kısımda okuma zorluğu yaşanmıştır.

Tablo 1. 10 Numaralı Tokat Şer'iyeye Sicili'nde Yer Alan Suçlar ve Cezaları

İşlenen Suç	Verilen Ceza
Şutûm-u ğalîza ile şetm (yaralama)	Kal'a kapısına vaz'
Sirka (Hırsızlık)	Te'dib
Su-i Hareket	Kal'a kapısına vaz'
.....	Ta'zir
Sirka	Ta'zir
Nâ-mahrem avretle ülfetü't-tezâyic	Kal'a kapısına vaz'
Iyş -i işret	Nefy ve iclâ
Erâzil ve eşkıya tâ'ifeleriyle ülfet ve imtizâc	Nefy ve iclâ
Su-i hareketler	Ta'zir
.....ülfet ve imtizac	Ta'zir
Iyş -u işret	Te'dib

Iyş –ü işret	Te'dib
Fi'il-i şen'i	Vaz'
Sirka	Vaz'
Fi'ili şen'i	Ta'zir
Envâ-ı fesâdât	Vaz' ve habs
.....	Nefy ve iclâ
Darb	.....
Fi'il-i şen'i	Kal'a kapısına vaz'
Darb sonucu ölüm	Diyet
Su i hareket	İdam
Sirka	Ta'zir
Sirka	Ta'zir
Sirka	Te'dib

Bu tabloda işlenen suçları dönemin hukuki dilinde vermeye çalıştık. Bunun nedeni bazı ifadelerin bir durumdan fazlasını ifade etmesi nedeniyledir. Örneğin '*su-i hareket*' bazen cinsel içerikli bir suç iken bazen kişiye fiziksel rahatsızlık verme anlamında kullanılmıştır. Yine '*enva-i fesadât*' olarak niteledirilen suçlar tek bir eylemi ifade etmemektedir. Bu gibi sebepler yüzünden işlenen suçları dönemin hukuki terminolojisiyle tabloya koyduk.

Tabloyla birlikte bu bölümde değerlendirmek istediğimiz bir hukuki ceza ise tespit ettiğimiz idam cezasıdır. 15 Zilhicce 1221 (23 Şubat 1807) tarihinde sonuçlanan davaya göre Sivaslı Hasan Bayraktar, Yüzbaşıoğlu Mehmed'i geceleyin kurşunla yaralamıştır. Yüzbaşıoğlu Mehmed bu durumu mahkemeye götürmüştür. Davasını ispat etmekle birlikte Sivaslı Hasan Bayraktar'ın '*daima taifü'l -leyl ve sâ-i bi'l-fesâd*'a neden olduğu '*sâhihü'l-kelimât kimesneler*'in ifadeleriyle ispat edilmiştir. Ortaya çıkan bu sonuç Sivaslı Hasan Bayraktar'ın '*ibretü's-sâiriyye*' ye de olsun diyerek idamına neden olmuştur.

Bu ceza Osmanlı hukuk sisteminin verebileceği en ağır cezadır. Bu cezaya baktığımızda toplumun huzur ve güvenliğinin varolan hukuk sisteminde ne denli önemli olduğu belirgin bir şekilde ortadadır. Burada tam olarak açıklayamadığımız durum ise '*sâ-i bi'l-fesâd*' denilerek neyin kastedilmiş olduğudur.

1.4.2. 10 Numaralı Tokat Şer'iyye Sicili'nde Bulunan Hukuki Cezaların Anlamı

Ta'zir: İslâm ceza hukukunda suçlar, yaptırımın ağırlığına veya bunların ana kaynaklarda (naslarla) belirlenmiş olup olmamasına göre üçe ayrılır. Had, kısas ve tazir,

hem suçların, hem de cezaların tasnifinde kullanılan terimlerdir. Tazir cezaları, alt ve üst sınırı belli olmakla birlikte bunlar kısas, diyet ve had suçlarındaki gibi sabit olmayıp seçenek yaptırımları içeren esnek bir yapıya sahiptir. Tazir suçlarına belli ölçülere riayet etmek üzere, uygun bir cezanın yasama organı tarafından öngörülmesi ve hakimin takdirine bırakılması, bir yandan cezaların ferdileştirilmesi, diğer yandan hukukun hayata ve olaylara tatbikini kolaylaştıran ve boşluklardan yararlanarak topluma veya kişilere zarar veren fiilleri işleyip cezadan kurtulmaya çalışanlara açık kapı bırakmamış olması açısından önemlidir.

Tazir cezaları fıkıh kitaplarında tahdidi olarak değil, tadadi olarak sayılmıştır. Uslandırıcı, caydırıcı (özel ve genel önleme) ve toplumu koruyucu özelliği olan yeni yaptırımları yasama organı belirler ve kanunlaştırır. Hakimin kendi takdiri ile zararlı fiilleri suç olarak kabul etme ve bunların karşılığında dilediği yaptırımı uygulama yetkisi yoktur; o ancak kanunda kendisi için belirlenen sınırlar içinde takdir hakkını kullanır.

Tazir cezalarının vasfıyla ilgili olarak fıkıh kitaplarında geçen ifade, “tenkil” ve “tedip” kelimeleridir. Bu kelimeler cezanın bastırma ve uslandırma yönlerini ifade ediyor gibi gözükse de, aslında tazir kelimesi yalnızca ceza değil, güvenlik tedbiri kavramını da kapsamaktadır. Yani tazir, ceza ehliyeti olanlar için bir ceza, olmayanlar için ise güvenlik tedbiridir.

Yaptırım olarak hapis, suç isnadı ve yargılama sonucu mahkeme tarafından verilmiş hapis kararının infazı şeklinde kişi özgürlüğünün kısıtlanmasıdır (detention on conviction on indictment).

Modern mevzuattan farklı olarak İslâm hukukçuları hapsin asli ve seçenek bir yaptırım olmasına pek sıcak bakmamışlar, buna rağmen ceza olan hapsin ıslah amaçlı (ta'zir ve tedip için: correction) veya toplumun korunması maksadıyla bastırıcı bir ceza olarak (tenkil) verilebileceği husûsunu açıkça vurgulamışlardır. Uygulamada hapsin, ikinci derecede ve az uygulanan bir yaptırım olduğu söylenmiş ise de Osmanlı uygulamasında infaz tarzı özellik göstermeden uygulanan hapis ve özellik gösteren türleri olarak kalebentlik, kürek ve prangabentlik cezaları dikkate alınır, azımsanayamayacak ölçüde hapsin yer aldığı söylenebilir. (Avcı : 2009; 256.)

Nefy: Özellikle ırza karşı işlenen suçlarda işlenen bu cezanın süresi genellikle bir yıldır. Ancak bir yıldan fazla uygulandığı da olabilir. Tanzimattan sonra bu cezanın çokça uygulandığını görüyoruz. Bir kısım hukukçulara göre sürgün cezasına çarptırılanların hürriyetleri, bazı kayıtlarla sınırlanabilir. Osmanlı hukukunda görülen kürek ve kalabendlik cezası da bu esasa dayandırılmıştır (Akgündüz: 2009;185).

İdam Cezası: İslam hukukçuları ta'zir cezası olarak idam cezasının da verilebileceğini kabul etmektedirler. Hanefiler buna siyaseten katl demekte ve livata tekrar eden hırsızlık suçu ve benzeri bazı suçlarda idam cezasının verilebileceğini kabul etmektedirler (Akgündüz: 2009).

Vaz': Daha çok doğru yola getirme, öğüt verme (Sami 2002; 356) anlamındadır. Ama burada kale kapısına vaz cezanın hapis olarak uygulanması şeklindedir.

Diyet: Kan bedeli, para, değer kıymet (Sami 2002; 97). Bu hukuki ceza daha çok yaralama, cinayet davalarında uygulanmıştır.

Te'dib: Edeplendirme, terbiye verme (Sami 2002; 243). Hukuki uygulaması ise daha çok suçlunun içinde bulunduğu toplumsal yapıya göredir.

2.TOKAT ŞER'İYE SİCİLLERİ İLE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

Son dönemlerde şer'iyeye sicilleri üzerine yapılan araştırmaların sayısı giderek artmaktadır. Osmanlı Şer'iyeye Sicilleri'ne dair araştırmaların giderek arttığından ve bu artıştaki nedenlerin bir kısmından daha önceki bölümde bahsetmiştik. Burada sadece şer'iyeye sicil çalışmaları ile Tokat Şer'iyeye Sicilleri üzerine yapılan çalışmalardan söz edeceğiz.

Şer'îye sicillerinin tanımı, içeriği hakkında yapılan çalışmaların başında Ahmet Akgündüz (Akgündüz, 1988) ve Abdülaziz Bayındır'ın (Bayındır, 1986) çalışmaları gelmektedir.

Şer'îye Sicilleri ile ilgili alanla ilgili araştırmacıların işlerini kolaylaştırmak amacıyla katalog çalışmaları da yapılmıştır. Bu çalışmalardan ilki Osman Ersoy'a⁴ aittir ve bu çalışmayı Müçteba İlgürel⁵, Yusuf Halaçoğlu⁶ ile tekrar Osman Ersoy'un⁷ katalog çalışmaları takip etmiştir. Bu alanla ilgili en kapsamlı çalışma ise Türk Dünyası Araştırmaları Vakfı'na aittir. Bu vakfın 1988'de Ahmet Akgündüz, Refet Yinanç, Reşat Genç, Kazım Yaşar Koprman, Atilla Çetin ve Cemil Cahit Güzelbey'in başını çektiği bir bilim kuruluna hazırlattığı Şer'îye Sicilleri Toplu Katalogu'yla sicil defteri bulunan her şehir alfabetik olarak sıralanmış ve siciller arasında bir kronoloji düzeni ve birliği sağlanmaya çalışılmıştır.⁸

Şer'îye Sicilleri'ne dair artan ilgiden Tokat'ta nasibini almış hatta Tokat'la ilgili bağımsız kitaplar ortaya çıkmaya başlamıştır. Bu kitaplarda da öncelikli olarak şer'îye sicillerinden faydalanılmıştır. Tokat Şer'îye Sicilleri esas alınarak hazırlanan kitaplar arasında bahsedebileceğimiz ilk eser Doç.Dr. Mehmet Beşirli'ye ait olan “ Orta Karadeniz Kentleri Tarihi-I-Tokat (1771–1854)”’dir. Bu kitapta XVIII. yy'nin son çeyreğinden XIX. yy'nin ilk yarısına kadar olan süreçte Tokat'ın idari, mali, sosyal ve

⁴ Osman Ersoy, “Şer'îye Sicilleri'nin Toplu Katalogu'na Doğru”, *Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesi Dergisi*, XXI/3–4, Ankara 1963, s. 33–64

⁵ Müçteba İlgürel, “Şer'îye Sicilleri Toplu Katalogu'na Doğru”, *İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Tarih Dergisi*, 28–29, İstanbul 1975, s. 123–166.

⁶ Yusuf Halaçoğlu, “ Şer'îye Sicilleri Toplu Katalogu'na Doğru Adana Şer'îye Sicilleri”, *İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Tarih Dergisi*, 30, İstanbul 1976,s.99–108

⁷ Osman Ersoy, “ Şer'îye Sicilleri Toplu Katalogu'na Doğru”, *Tarih Araştırmaları Dergisi*, 1979–1980, cilt 8, sayı 124, Ankara 1980, s.1–20.

⁸ Salih Uğur, şer'îye sicilleri ile ilgili ilk çalışmaların 1930'larda Halkevleri öncülüğünde başlatıldığını belirtmektedir. Bu konuda ayrıntılı bilgi için bk.z Salih Uğur, “Mahkeme Kayıtları(Şer'îye Sicilleri: Literatür Değerlendirmesi ve Bibliyografya”, *Türkiye Araştırmaları Literatür Dergisi*, Cilt 1, Sayı 1, 2003, s.305–344.

askeri yapısıyla ilgili bilgiler mevcuttur. Konuyla ilgili bahsedilmesi gereken bir diğer eser ise Doç. Dr. Ali Açık'ın ve Dr. Abdurrahman Sağır'ın birlikte hazırladıkları "Osmanlı Döneminde Tokat Merkez Vakıfları-Vakfiyeler I. Cild"dir. Bu kitapta da birçok arşiv malzemesinin yanı sıra Tokat Şer'iyeye Sicilleri'nden istifade edilmiştir (Açık ve Sağır, 2005). Bu eserde, Osmanlı Devleti döneminde Tokat'taki 750'den fazla vakfın ve bunların vakfiyeleri hakkında geniş bilgi mevcuttur.

Bahsettiğimiz kitaplar dışında Tokat'la ilgili Tokat Ser'iyeye Sicilleri'ni esas alarak ortaya konan makaleler de mevcuttur. Bu makalelerden biri Ali Açık'ın Tokat Şer'iyeye Sicillerine göre beylerbeyi buyuruldularını inceleyen makalesidir (Açık, 2001). Bu makalede, Tokat Şer'iyeye Sicillerinde yer alan buyuruldular ışığında beylerbeyi buyuruldularının diplomatik boyutları ve içerikleri değerlendirilmiştir. Yine Ali Açık'ın "Osmanlı Ulak-Menzilhane Sistemi Çerçevesinde Tokat Menzilhanesi (1690-1840)" başlıklı makalesinde ise şer'iyeye sicilleri ve arşiv belgelerine dayalı olarak Tokat menzilhanesi ve özellikleri üzerinde kapsamlı bilgiler verilmiştir (Açık, 2004). Ali Açık ve Abdurrahman Sağır'ın salyane defterleri üzerindeki makalesinde de önemli ölçüde Tokat Şer'iyeye Sicillerinden yararlanılmıştır (Açık ve Sağır, 2005). Bu makalede 1771-1840 yıllarında salyane defterlerinin hazırlanması, verginin taksimi ve kontrol edilmesi, toplam salyane vergileri ve miktarları ve bu vergileri toplayan görevliler hakkında bilgiler ayrıntılı olarak ele alınmıştır. Ali Açık'ın Tokat'taki şahıs ve yer adlarını değerlendirdiği iki makalesi daha vardır (Açık, 2003). Bu makalelerde Artukabad (Artova) kazası yer ve şahıs isimleri, kelime yapısı ve köken bakımından değerlendirilmiştir. Bu makaleler sicilleri inceleyen araştırmacıların yer ve şahıs isimleri konusunda başvurabilecekleri sınırlı örnekler arasındadır.

Tokat Şer'ıye Sicillerinin transkripsiyonu ve değerlendirilmesi yönünde yapılan yüksek lisans tezi çalışmaları da her geçen gün artmaktadır. Tokat ile ilgili yapılan yüksek lisans çalışmalarını ve içeriklerini ise kısaca şu şekilde değerlendirebiliriz:

Nurcan Abacı: Tokat hakkında yapılan ilk yüksek lisans çalışmasıdır. (Abacı, 1994). Abacı, "1812 Tarihli Şer'ıye Siciline Göre 19. Yüzyılın Başında Tokat Şehrinin Sosyo-Ekonomik Durumu" başlıklı yüksek lisans çalışmasında 15 Numaralı Tokat Şer'ıye Sicili Defteri'nden yola çıkarak Tokat'taki üretim alanları ve buna bağlı ticari faaliyetlerin yanı sıra şehirdeki mahalleler ve nüfus hakkında bilgi vermiştir.

Selda Barbak: Yüksek lisans çalışmasında 1837–1839 yılları arasında Tokat'ın Osmanlı Devleti'ndeki ticari yeri ve önemi üzerinde durmuştur. (Barbak, 2004). Diğer taraftan Barbak, Ergani'den çıkarılan bakırın Tokat'ta işlenmesini, Tokat'ın Osmanlı sınırları içerisinde transit geçiş noktalarından biri olmasını da değerlendirmiştir.

Zübeyde Akın: Yüksek lisans çalışmasındaki farklılık ve kayda değer nokta ise Tokat'ta yaşayan Mslm ve Gayrimslm unsurların birbirleriyle olan ilişkileri üzerinde ağırlıklı olarak durmasıdır (Akın, 2004). Akın tezinde, Gayrimüslîmlerin İşlm hukukundan yararlanması, zimmî kadınlarla Mslm erkeklerin evlenmesi ve farklı dinlerden unsurların birbirlerine şahitlik etmesine dair ilginç örneklere de yer vermiştir.

İsmet Sarıbal: Yüksek lisans çalışmasında, Tokat'ta alınan vergileri ele almıştır. (Sarıbal, 2004). 23 numaralı defterin transkripsiyonunu da içeren bu çalışmada, Tokat'a ait sosyal ve ekonomik değerlendirmeler de yapılmıştır. Sarıbal, 1818–1819 yıllarında toplanan vergiler ve bunların oranları, Tokat'ın bakır işlemeciliği konusundaki yeri ve dokuma sanayii ile ilgili detaylı verileri de çalışmasına katmıştır.

Harun Asıl: 1813–1814 tarihlerine ait 18 Numaralı Tokat Şer‘iye Sicili üzerinde çalışmıştır (Asıl, 2006). Asıl, transkripsiyonlu metni de eklediği bu çalışmada daha çok sicildeki belgelerin İslam hukuku açısından taşıdığı değer üzerinde durmuştur.

Aysel Pirdoğan: Yüksek lisans çalışmasında 1836–1837 yıllarını kapsayan 48 numaralı defter üzerinde çalışmıştır (Pirdoğan, 2006). Defterin transkripsiyonunu da içeren bu çalışmasında Pirdoğan, defterdeki belgelerin ışığında 1836–1837 yıllarında Tokat’ın idarî ve sosyo-ekonomik yapısını incelemiştir.

Tahir Bilirli: Yüksek lisans çalışmasında 111 Numaralı Tokat Şer‘iye Sicili’ni incelemiştir (Bilirli, 2006). Bilirli, çoğu vekâlet içerikli davalardan oluşan defterdeki belgeler ışığında, 1909–1914 yılları arasında Tokat’a ait sosyo-kültürel verileri ortaya koymaya çalışmıştır.

Harun Çiçek: ‘‘Tokat Merkez Sancağı’nın Sosyo-Ekonomik Konumu (1800–1850)’’ (Çiçek,2006) başlıklı çalışmasında Harun Çiçek, Tokat Sancağı’ndaki yöneticileri ele almış ve görev yaptıkları yıllara göre tasnif etmiştir. Tokat Merkez Sancağı’ndaki kamu binaları ve binaların imar tarihlerini işlevlerine göre belirtmiştir. Sosyal bünyedeki milletlerin mahallelere göre dağılımını verip, bu milletler arasındaki ilişkileri değerlendirmiştir. Merkez sancaktaki gelir kaynaklarını niteliklerine göre farklı farklı incelenmiş ve bu farklı sektörlerde faaliyet gösteren esnaf kesimini yürüttükleri ekonomik işleve göre gruplandırmıştır

Ahmet Demirci: Yüksek lisans çalışmasında Tokat’taki yer isimleri ve şahıs isimleri değerlendirilmiştir (Demirci, 2007). Bu tezde, 1797–1799 (H.1212–1213) yıllarına ait 3 Numaralı Tokat Şer‘iye Sicil Defteri’nin transkripsiyonu yapılarak, defterde bulunan belgeler ışığında adı geçen dönemde Tokat’taki idarî ve sosyo-

ekonomik yapı değerlendirilmeye çalışılmıştır. Bu çalışmada diğerlerinden farklı olarak belge türleri ve belgelerin yorumlanması üzerinde durulmuştur.

Ömer Yıldırım: “1797–1798 Yıllarına Ait Tokat Şer‘iye Sicilinde Yer Alan Belgelerin Sosyal ve Ekonomik Yönden Tahlili” ismiyle sunduğu yüksek lisans tezinde Tokat’ın idari, sosyal ve ekonomik yönden bu dönemdeki durumunu değerlendirmiştir (Yıldırım, 2007).

Kazım Karabay: Yüksek lisans tezi olarak 63 Numaralı Tokat Şer‘iye Sicili’ni çalışmıştır (Karabay, 2007). Bu yüksek lisans tezinde daha ziyâde Tokat’ın tarihine ve belge tanıtımına ağırlık verilmiştir.

Hasan Demirtaş: 12 Numaralı Tokat Şer‘iye Sicil Defteri’ni çalışmıştır (Demirtaş, 2007). Bu defterde Tokat’ın 1808-1810 yılları arasındaki sosyal, ekonomik, siyasi, askeri gelişmelerine dair önemli bilgiler mevcuttur.

Murat Hanilçe: Tokat’la ilgili değerlendirebileceğimiz bir diğer yüksek lisans çalışması Murat Hanilçe’nin 16 Numaralı Tokat Şer‘iye Sicili yardımıyla Tokat’ın 1812- 1813 yılları arasında idari, sosyal ve ekonomik yapısı hakkında bilgi sahibi olabilmekteyiz.

Oktay Ekici : 33 Numaralı Tokat Şer‘iye Sicili’ni çalışmıştır(Ekici, 2010) . Ekici bu çalışmasında Tokat’ın 1828- 1829 yılları arasındaki siyasi, sosyal, ekonomik ve askeri gelişmelerini ortaya koymuştur. Bu çalışmada öne çıkan en önemli siyasi olay ise bu tarihlerde yapılan Osmanlı- Rus savaşının Tokat’a yansımalarıdır.

3. MATERYAL VE YÖNTEM

İncelediğimiz “ 10 Numaralı Tokat Şer‘iye Sicili” Doç. Dr. Ali Açıklık’ın temin ettiği şer‘iye sicillerinin mikrofilm kopyalarından elde edilmiştir. Defter basit transkripsiyon kuralları çerçevesinde transkribe edilmiştir. Defterin içindeki belgeler değerlendirilirken daha önce Tokat Şer‘iye Sicilleri’yle ilgili yazılmış kitap, makale ve yüksek lisans tezleri de gözden geçirilmiştir.

Belgeler transkribe edilirken anlamı bilinmeyen sözcükler ilgili Osmanlı Türkçesi sözlüklerden bulunmuş okunamayan yer isimleri konusunda ise danışman desteği alınmıştır. Ayrıca defterin tüm belgeleri danışmanla birlikte bir kez daha okunarak hatalar mümkün olduğunca asgariye indirilmeye çalışılmıştır.

Defter transkribe edilirken Arap alfabesindeki ayın-(ع) harfi (‘), hemze-(ء) ise (ˆ) işaretleriyle gösterilmiş, imlâ bakımından uzatma gerektiren Arapça ve Farsça kökenli kelimelerde ilgili harflerin üzerine (^) işareti konmuştur. Yalnız, bu imla kuralına yer ve şahıs isimlerinde uyulmamıştır.

Alanla ilgili çalışanlara kolaylık olması açısından defterde yer alan sayfalar dışında belgelere de numara verilmiştir. Örneğin; birinci sayfanın ikinci belgesi [1/2] şeklinde belirtilmiştir. Ayrıca sayfa numarası [s.1] gibi gösterilmiştir. Belgeler başladıkları sayfaya göre numaralandırılmıştır. Bir belgenin ağırlıklı kısmı sayfa 45’te olsa bile sayfa 44’te başlamışsa numarası o sayfa esas alınarak verilmiştir.

Defterde incelediğimiz ve aslını çok iyi bildiğimiz fakat katipler tarafından yanlış yazılmış kelimeler []-köşeli parantez içinde doğrusu yazılarak hem belgenin aslı korunmuş hem de yanlışlık gösterilmiştir.

Defterde bulunan fermânlarda “ buyurdum ki” ve “ vardık da”, “vusul bulduk da” gibi ifadelerden sonra ulak adları boş bırakılmıştır, biz de belgenin orjinaline sadık kaldık.

Defterin transkripsiyon süreci bittikten sonra belgelerin tasnif aşamasına geçilmiştir. Daha sonra ise içerdikleri konulara göre sınıflandırılmışlardır.

Defterdeki belgelerin tasnifi aşamasından sonra ise bu belgeleri değerlendirme sürecine geçilmiştir. Bununla birlikte defterin tanıtımı yapılmış ayrıca defter içerisinde belgelerden yola çıkılarak 1805- 1807 yılları arasında Tokat’ın ekonomik, idari, siyasal, hukuki yapısına dair bilgiler verilmiştir.

Çalışmamızın sonunda da nadir olarak karşımıza çıkan sözcüklerin anlaşılabilmesi için bir sözlükçe hazırlanmıştır.

4.10 NUMARALI TOKAT ŞER‘İYE SİCİLİNİN DEĞERLENDİRMESİ

4.1. Defterin Tanıtımı

Bizim çalışmamıza konu olan 10 Numaralı Tokat Şer‘iye Sicili M.1805–1807 (H.1220–1221) tarihleri arasını kapsamaktadır. Defter sayfa numarası verenler tarafından 163 sayfa olarak numaralandırılmıştır.

İncelediğimiz defterde bizim tespit ettiğimiz iki önemli yanlışlık göze çarpmaktadır. Bunlardan ilki şer‘iye defterlerinin ikiye ayrılarak yazıldığı gerçeğine dikkat edilmemesidir. Buna göre “Sicill-i mahfuz” denilen defterin birinci bölümüne evlenme-boşanma, alacak-verecek, alım-satım, nafaka, vâsi, vakıf, hibe, cürüm-cinayet gibi adli olaylar kaydedilirdi. Fakat incelediğimiz defterin ilk kısmına aslında “Sicil-i mahfuz defterlü” ve merkezden gelen fermân, berat, buyruldu ve terekeler kaydedilmiştir. Hatta defterin bu kısmında olmaması gereken vakfiyelerin de bir bölümü bu kısımda yer almıştır (TŞS 10, 31/1, 33/1, 38/2, 69/2).

İkincisi ise deftere numara verme işleminin sadece soldan sağa yapılmış olmasıdır. Ayrıca sayfa numarası verilirken yapılan atlamalar da bir eksikliktir. Biz ise defteri numaraların başladığı sayfadan itibaren soldan sağa okuduk ve defterin ters döndüğünü anladığımızda ise diğer tarafın başına geçip (sağdan sola) sorunu giderdik. Numaralandırmanın aslı bizim düzeltmemizle birlikte şöyle olmalıydı: 1- 125 sayfalar arası defterin “Sicill-i Mahfuz-ı Defterlü” denilen kısmı olup merkezi emir ve terekelerin incelendiği kısımdır. İkinci kısım ise 125- 164 arası hüccet kayıtlarını içeren “Sicill-i Mahfuz”. Defter 161 sayfa olmasına rağmen 112. ve 113. sayfaları yoktur diğer taraftan 6. ve 61. sayfalar ise boş bırakılmıştır. Defterin 1–125. sayfaları arası merkezden gelen fermânlar, buyrulduklar, ibka kayıtları, vakfiyeler, terekeler ve mahkeme kayıtlarından oluşurken 125–164. sayfaları arası ise genellikle hüccet, alacak-verecek ve cürüm-cinayet gibi konularla ilgili belgeleri kapsamaktadır. Bu kayıtların içeriğine bakıldığında hem yerel hem de genel olarak sosyal ve ekonomik tarih çalışmaları yapılabileceği anlaşılmaktadır.

10 numaralı defterde bölgedeki halkın sosyo-ekonomik durumu hakkında bizlere önemli ipuçları olabilecek bilgiler mevcuttur. Bu bilgilere özellikle tereke kayıtlarında rastlamaktayız. Bu terekeler bölge halkının kullandıkları eşyayı, eşyanın yapıldığı malzemeyi ve üretildiği yeri bizlere açıkça sunmaktadır.

Defterin dili, anlaşılabilir sadeliktedir. Bu durum özellikle klasik dönem sonrası Tanzimat’la birlikte belgelerin dilinde Arapça yerine Türkçe’nin giderek ağırlık kazandığının göstergelerinden biridir. Ancak bazı belge türlerinin başında Arapça dua veya ibareler vardır. Sayfalarda bazı belgelerin başlıkları derkenar şeklinde yazılmıştır. Bazı belgelerde ise başlık bulunmamaktadır. Defterdeki kayıtların yazı tiplerinin farklılığından yazıların farklı kâtiplerce kaleme alındığı anlaşılmaktadır. Yazılar

çoğunlukla okunabilir şekildedir ancak bazı belgelerin okunması zaman almış hatta bazıları silik olduğundan okunamamıştır. Defter, rika yazısı ile kaleme alınmıştır.

4.2. Defterin Diplomatik Açıdan İncelenmesi

10 Numaralı Tokat Şer'iyeye Sicili Defteri iki bölümden meydana gelmektedir. Bu bölümlerin ilki 1- 125 arası olup 6. ve 61. sayfalar boş;112. ve 113. sayfalar ise kayıp olduğundan okuduğumuz kısım toplam 123 sayfadır. Bu bölümde toplam 188 belge bulunmaktadır. Bu sayıya okunamayan belgeler de dahil edilmiştir. Bazı belgelerin okunamama nedeni defterdeki bazı kısımları aşırı derece deforme olmasından kaynaklanmaktadır. Bu belgelerin sayı olarak dökümü ise şöyledir: 65 tereke (18 gayri müslîm, 47 müslîm), 35 i'lâm, 21 fermân, 15 berat, 12 buyruldu, 11 vakfiye, 3 Salyane kaydı, 6 hazeriyeye vergisi, 4 Mart menzil ücreti, 3 Eylül menzil ücreti, 3 hüccet, 2 narh kaydı, 1 avarız vergisi, 2 vakıf muhasebe defteri kaydı (TŞS 10, 62/2-63/2,) 1 vakıf görevlileri listesi (TŞS 10, 64/1) 3 hüccetten oluşmaktadır, 4 belge ise okunamamıştır.

Defterin ikinci bölümü ise 89 belgeden müteşekkildir. Bu belgelerin içerisinde bu belgelerin 87'si hüccettir, 2 belge ise silik olduğundan okunamamıştır

4.3. Defterde Yer Alan Belge Türleri

10 Numaralı Tokat Şer'iyeye Sicil Defteri'nin geneli terekeler ve hüccetlerden meydana gelmiştir bunun yanı sıra önemli oranda fermâna, vakfiyeye ve i'lama da rastlamaktayız. Az sayıda da olsa buyruldu, narh defteri ve salyane defteri kaydı bulunmaktadır.

4.3.1. Hüccetler

Arapça kökenli bir sözcük olan hüccet bir durumu ispat etmeye yarayan delil, vesika, senettir (Devellioğlu, 2007: 388). Osmanlı diplomatiğinde ise kadının hükmünü içermeyen, mahkemeye başvuran taraflardan birinin konuyla ilgili ikrarını, diğerinin de bu durumu tasdikini belirten yazılı belgelere hüccet adı verilmiştir. Şer'i hüccetlere

senedât-ı şer‘iye de denilmektedir. Şer‘i mahkemelerin verdiği hüccetler, çoğunlukla hüccet konusu olan hukuki meselede, karşı taraf aleyhine verilmiş karar gibidir (Akgündüz, 1988: 21). Kadı huzurunda görülen dava neticesinde duruma göre hüccetin aslı taraflara verilirken bir sureti de sicile kaydedilirdi. Taraflara verilen hüccetlerde kadının ismi ve mührü yer alır, ancak sicillere kaydedilen hüccetlerde kadının ismi ve mührüne yer verilmezdi (Oğuz ve Akgündüz, 1998: 446).

Hüccetler çok farklı husûsların tespiti için düzenlenmiş olup günümüzdeki noterlik belgelerine benzer (Kütükoğlu, 1994: 350). Hüccetler evlenme-boşanma, köle azadı, nafaka, mehir, terbiye velâyeti, miras, rehin, borç, alım-satım, kira, vâsi tayini, vekalet, vâsiyet, emanet, sulh, iflas, gasp, cinayet (Oğuz ve Akgündüz, 1998: 446), kefâlet, şehâdet, ferağ (başkasına devretme), hibe, rüşdün ispatı, nazır, keşif, irsâliye (makbuz, alındı) (Kütükoğlu, 1994: 350), ikrâr, havale, kısas, diyet, şirket, ibrâ ve kethüdâ, sübaşı vb. görevlilerin tâyini (Akgündüz,1988: 26–27) gibi çok farklı konularda verilebilmekteydi.

Tablo 2. Defterde Yer Alan Hüccetler

Hüccet Çeşidi	Adedi	Belge Numarası
Bey‘	9	155/2, 155/1, 154/2, 154/1, 152/2, 146/1, 144/1, 140/2, 128/2.
İbra	15	158/1, 156/1, 156/2, 156/4, 154/1, 153/4, 150/2, 148/2, 146/2, 144/2, 143/3, 139/3, 137/3, 135/1, 128/1.
İstibdal	1	139/2.
İstid‘a	2	152/1, 150/1.
Kayyum	1	137/1.
Keşf	1	144/1.
Mua‘raza	15	161/2, 159/3, 153/1, 152/3, 151/2, 144/3, 134/3, 133/2, 132/1,

		131/3, 131/2, 131/1, 130/2, 130/1, 126/1.
Muhalia‘	3	144/1, 136/1, 127/1.
Mümaneat	2	148/1, 147/2.
Müte‘allık	5	157/2, 138/2, 136/2, 136/1, 127/2.
Mütalebe	2	146/2, 129/1.
Mübayaa	1	149/3.
Menzil	3	161/1, 149/1, 138/3.
Vâsi ve Nafaka	25	160/2, 159/1, 158/3, 158/2, 157/3, 157/1, 156/5, 156/3, 156/1, 149/3, 149/2, 148/3, 147/1, 145/2, 145/1, 141/3, 141/2, 140/1,139/1,135/3 135/2, 134/2, 133/1,132/3, 132/2.
Nekabet	1	120/1.
Sulh	1	154/3.
Toplam	87	

İncelediğimiz defterde 87 adet hüccet tespit ettik. Bu hüccetlerin önemli bir kısmı vâsi nafaka (25) ve ibra (15) hücceti şeklindedir.

4.3.1.1. Hüccetlerin Bölümleri

Hüccetlerin yazılış tarzları genellikle birbirine benzer şekildedir bu aynı zamanda oturmuş ve kökleşmiş bir Osmanlı bürokrasisinin varlığını da bize göstermektedir. Hüccetlerde genellikle hüccetin kenarında bir der-kenar bulunmaktadır. Genel olarak benzeyen hüccetlerin yapısı 10 Numaralı Tokat Şer‘iyye Sicili Defteri’nde kayıtlı 158/3 numaralı belge örneğindeki gibidir. İncelediğimiz hüccet bir vâsi tayinidir.

Hüccetin ilk kısmında hüccetin yazıldığı şehir ve mahallenin ismi yazılıdır sonra davalıların isimleri ya da davaya onların yerine bakan vekillerinin isimleri yazılmaktadır “ *Medine-i Tokat’ta Menice Mahallesi sâkinlerinden es-Seyyid Ali Efendi ibn-i Mehmed nâm kimesnenin zevce-i ..... Fatıma bintî el-Hac Ebu’l-kasım Ağa*”

Hüccetin bir sonraki kısımda ise davanın açılmasına neden olan sorun / gerekçe ifade edilir “...meslûbu’l-akl olub cenûbu inde’ş-şer’ mütevâtiren sabit olmağın mecnûne-i mezbûrenin bi’t-taleb tahrîr ve defter olunan emlâk ve eşya ve zimemâtı zabt ve hıfza min kâbeli’ş-şer’i vâsi nasb ve ta’yîn olunması lâzım ve mühim olmağla mecnûne-i mezbûrenin li-ebeveyn erkarındaşı işbu baisü’l-kitab es-Seyyid el-Hac Mustafa Ağa vesâyet-i mezkûre ehl ve enfa‘ olduğunu zeyl-i kitabda muharremü’l-esâme-i müslîmîn taraf-ı şer’iyye haber virmeleriyle...”

Davanın gerekçesi de yazıldıktan sonra hüccetin bir sonraki kısmında alınan karar yazılır “...hakim-i mevki‘ sadr-ı kitab tubâ lehû ve hüsn-ü me‘ab efendi hazretleri dahi mezbûr el-Hac Mustafa Ağa-yı mecnûne-i mezbûreye vâsi nasb ve ta’yîn ol-dahi ber-vech-i muharrer vesayet-i mezkûrı kabul ve umûr-ı lâzimesini (S.157) rü’yete müte‘ahhid oldukdan sonra vasî-i mezbûr anifen meclis-i şer‘de takrîr-i kelâm idüb vasîsi olduğum mecnûne-i mezbûre bir nefer hademeye eşedde ihtiyacı olmağla ücretle bir nefer hademe ta’yîn ve ücretini edâya zevc-i mezbûr es-Seyyid Ali Efendi’ye tenbih olunması matlûbumdur didikde fi’l-hakîka mecnûne-i mezbûre Fatıma’nın bir nefer hademeye eşedle ihtiyacı muhtâc olduğu bi’l-haber-i iskât zâhir ve nümâyân olmakla hâkim mumâ-ileyh hazretleri dahi beher yevm yigirmişer pâra ücretle bir nefer hademe ta’yîn ve ücret-i mezkûreyi târih-i kitâbdan edâya zevc-i mezbûr Ali Efendi’ye tenbih birle mâ-vâka‘ bi’t-taleb ketb olundu...”

Dava bir karara bağlandıktan sonra kararın alındığı tarih atılır “...hurrîre fi’l yevmi’s-sani ve’l’ısrîn min şehr i Muharremi’l-haram li-sene ihdâ ve ‘ısrîn ve mi’eteyn ve elf.”

Hüccetin sonunda ise davaya şahitlik edenlerin listesi verilirdi :

Şuhûdü’l-hâl :

Es-Seyyid Abdurrahman Ağa ibn-i Ahmed Ağa,

Abdülkerim Efendi Başağa-zâde,

Es-Seyyid Mehmed Ağa Koyuncuoğlu,

Mustafa ibn-i Ahmed,

Es-Seyyid Abdullah .....

Genç Ağa ibn-i Müslîm Ağa-zâde.

4.3.1.2. 10 Numaralı Defter'den Bazı Hüccet Örnekleri

10 Numaralı Tokat Şer'iyeye Sicil Defteri'nde H. Saferü'l- hayr 1220 (Mayıs 1805) tarihinde önceden Çahkenlü Mahallesi'nde oturan Hasan b. Abdullah kaybolmuş ve kendisinin hayatta olduğuna dair bir haber alınamamıştır. Bunun üzerine kendisinin malını koruyacak bir kayyım atanmasına karar verilmiştir ve bu göreve kendisinin de rızasıyla Ali Efendi bin Yusuf atanmıştır.

H. Saferü'l- hayr 1220 (Mayıs 1805) tarihli 156/2 numaralı hüccette ise şahitler huzurunda miras paylaşımı yapılmıştır. Bu hüccette Tokat Voyvodası Ahmed Ağa tarafından vâsi tayin edilen Müslîm b. Abdullah Sofiyyun Mahallesi sâkinelerinden Şerife bint-i Mustafa'nın eşi Halil ibn-i Abdullah vefat edince Artukabad Kazası sâkinlerinden İbrahim bin Abdurrahman Halil b. Abdullah'ın ammi-zâdesi olduğunu söyleyerek mirastan kendisine düşen payı almak isteğiyle mahkemeye başvurmuştur fakat Şerife bint-i Mustafa, İbrahim b. Abdurrahman'ın eşi vefat ettiğinde mirastan kendisine düşen payı aldığını ifade etmiş ve bunu şahitlerin de ikrarıyla ispatlamıştır bunun üzerine İbrahim bin Abdurrahman'ın isteği reddolunmuştur.

H. Saferü'l- hayr 1220(Mayıs 1805) tarihli ve 156/4 numaralı belgede ise bir müslîm ve gayr-i müslîm arasındaki arazi anlaşmazlığı konusu görüşülmüştür. Bu davada Hoca Ahmed Mahallesi sâkinlerinden olan Kirkor isimli zımmı babası Oğlık'ten kendisine miras kalan *“Sultan Depesi dimekle ma'rûf mevzi'de vâki' bir taraftan Fatıma Hatun ve ba'zen Kapusuzoğlu ve ba'zen Hacı Fakir ve bir taraftan yine mülk-ü mevrûsumuz olan bâise ve bir taraftan tarîk-i 'amme müntehî (S.155)onca mülk arsasının sultan vakfına senevî on iki pâra icâre-i maktû'ası olan bir kıt'a bağımızı...”* Ahmed bin Mehmed tarafından fuzuli yere tasarruf edildiğini ileri sürmüştür bunun üzerine Ahmed bin Mehmed tarif edilen bağı Körükçü Ohannes isimli zimmiden satın

aldığını ifade etmiştir. Kirkor'dan davasını ispatlaması istenmiş bunun üzerine Kirkor es-Seyyid Feyzullah bin Ahmed ve Mustafa bin Mehmed isimli kimseleri şahit göstermiştir. Bu kişilerde bağın Kirkor'a babası Oğlık'ten intikal ettiğini söyleyince Oğlık davasını ispatlamıştır.

Bu belgenin mahiyeti dışında ele alınması gereken başka boyutları da vardır. Örneğin bunlardan biri bir müslüman mahallesi olan Hoca Ahmed mahallesinde Gayrimüslimlerin de yaşadığını görmekteyiz. Başka bir husûs ise müslümanların Gayrimüslimler için de şahitlik ettiklerinin görülmesidir. Ayrıca her ne kadar geçersiz bir iddia olsa da Ahmed bin Mehmed'in tarif edilen bağı Körükçü Ohannes isimli zimmeden satın aldığını söylemesi Müslümanlarla Gayrimüslimler arasında alım-satımın yapıldığını işaret etmektedir.

H. Saferü'l- hayr 1220 (Mayıs 1805) tarihli 155/1 numaralı belge de incelemesi gereken bir hüccettir kanaatimizce bu hüccete göre es-Seyyid Necmeddin Mahallesi sâkinlerinden borçlu olarak ölen Ömer İnce Mehmed Alemdâr ibn-i Ömer'in mirasçıları borcunu ödemek için *“mahal-i mezbûrda vâki' bir taraftan Osman menziline ve bir taraftan Pehlivan menziline ve iki taraftan tarîk-i 'amme müntehî bina ve arsası mülk bir bâb menzili ve intikâlinde bir bâb kendir yeri”* ni açık arttırmayla satışa çıkartmıştır. Adı geçen ev ve araziye talipler arasında olan eşi Hadice bint-i İbrahim almıştır.

Bu hüccette dikkati çeken ise kadınların ticaret hayatındaki varlıklarının bir nebze olsun görülebilmesidir. Ayrıca ismi geçen Hadice bint-i İbrahim 600 guruşa evi ve arsayı satın almıştır.

H. Saferü'l- hayr 1220 (Mayıs 1805) tarihli ve 155/2 numaralı belgede ise *“Debbağhane-i Atik Mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem fevt olan Mü'minzâde es-Seyyid Osman Ağa ibn-i Ahmed nâm müteveffânın”* mirasçıları *“medine -i*

mezbûre finâsında Kâbili çayı dimekle ma'rûf nam mevzi'de kâin bir taraftan Bulguroğlu zimmî ve bir taraftan el-Hac İsmail bağları ve iki taraftan tarîk-i 'amme müntehî kurum ve işcârî mülk ve arsasının senevî Kâbili Mehmed Paşa vakfına on beş akçe icâr-ı maktu'ası olan bir küt'a bağın'' harab olduğunu düşünülerek satışına ve elde edilen paranın da mirasçılar arasında taksimine karar verilmiştir. Bunun üzerine açık arttırma yoluyla satılan bağa dokuz yüz guruşla en yüksek parayı veren Asador sahip olmuştur. Buradaki ferağ hücceti de Müslîm, Gayrimüslîm ilişkilerini göstermesi bakımından ilginçtir.

Şa'ban 1221(Kasım 1806) tarihli 144/1 numaralı keşf hüccetinde Komanat Nâhiyesi'ne bağlı Kadıvakfı Köyü'nde Hadice bint-i Halil mahkemeye başvurarak annesi Aişe bint-i Hüseyin'in damadı Ali bin Mehmed tarafından ipe boğularak öldürüldüğünü ve daha sonra adı geçen şahsın firar ettiğini belirtmiştir. Mesele Fatıma ve Ümmü Gülsüm isimli hanımların şahitlikleriyle doğrulanmıştır.

23 Muharrem 1221(12 Nisan 1806) tarihli ve 137/1 numaralı belge ise Gayri müslîmlerle ilgili bir hüccettir. Çay-ı zimmî Mahallesi sâkinlerinden Mardoros veled-i Toros vefat edince "*sulbî oğulları ğaib ani'd –diyâr Ohannes ve Simon ve Haçador*" a Mardoros veled-i Toros'un kız kardeşi Herab kayyım tayin edilmiştir. Hüccetin şûhûdu'l-hâl kısmında Müslîm ve Gayrimüslîmler'in (Hasan Kavakoğlu, Monla Hasan ser-muhzıran, Çerçi Agob) davaya birlikte şahidlik ettikleri görülmektedir.

4.3.2. Padişah'tan Gelen Fermân ve Beratlar

Fermân, Divân-ı Hümâyûn veya Paşakapısı'ndaki divanlarda alınan kararlara uygun olarak yazılan ve üzerinde tuğra bulunan padişah emirlerinin genel adıdır (Kütükoğlu, 1995: 401–406). Fermânlar belli bir konuda genel kurallar içerdiğinden

bunları fermân-kanunlar sayabiliriz. Bazıları sadece bir nokta üzerinde bir kanun maddesi ihtiva eder şekildedir (İnalçık 2009; 237).

Fermânlarda “emir”, “emr-i ali” ve “hüküm” ifadeleri yer alabilmektedir. İncelediğimiz 10 Numaralı Tokat Şer‘iye Sicil Defteri’ndeki fermânlar için emr-i ali ifadesi kullanılmıştır.

Sefer açılması, asker sevki, vergi vb. devlet işlerine ilişkin fermânlar doğrudan doğruya Divân-ı Hümâyûn’un kararı ve padişahın emri ile hazırlanıp ilgili makamlara ya da şahıslara yollanmaktaydı. Öte taraftan icra makamının başı olarak, ihtilafı bir sorunla ilgili padişahın görüşünü içeren fermânlar da yazılabilmekteydi (Kütükoğlu, 1995: 401–406).

Fermânların genel karakteri hakkında bilgi verecek olursak fermânın başına padişahın tuğrasının atılmasıyla ve onu öven ifadelerle giriş yapılırdı. Fakat bizim incelediğimiz fermânlar asıl nüshalar olmadığından tuğra bulunmamaktadır. Sonrasında ise fermân gönderilen kişilerin mevkilerine uygun elkab ve dualar yazılırdı “...*Mefâhiru’l-kuzât ve’l-hükkâm ma’adenü’l-fezâli’l ve’l- kelâm Üsküdâr’dan .....varub yol üzerinde vâki’ kâzaların kuzzat ve nüvvâbı zîde fazlihüm ve mefâhiru’l-emâsil ve’l-akrân –ı müslîmîn ve’l-a’yân ve zâbitân ve vücûh-ı memleket zîde kadrihum...*” (TŞS 10, 107/1)

Fermânın dua bölümünden sonra nakil bölümüne yer verilir buradan önce dua ve nakil bölümlerini bağlayan “...*tevkî’ ref’î-i humâyûn vâsıl olacak ma’lûm ola ki...*” (TŞS 10, 107/1) ifadesine yer verilirdi. Nakil kısmı ise fermânın gönderilme amacını belirtmektedir bu kısım fermânın içeriğine göre kısa ve uzun olabilirdi. “...*Franca padişahı ve imparatoru ve İtalya Kralının Dersa’adetimde mukîm büyükelçisi kıdvetü’l-ümârail-milleti’l mesihyye ceneral*

Sebastiyan.....avakıbuhi bi'l-hayrın südde-i sa'adetime takdîm eylediği takrîri tercümesinde bu def'a sefâret hademesi mu'teberândan birinin Acem cânîbine irsâli husûsu .....tarafından tenbîh olunmuş olmak mülâsebesiyle elçi-i mûmâ-ileyhin baş serkâtibi cânib-i mezkûre ta'yin olunmuş olduğu beyânıyla yanında iki nefer tatar terfikiyle eminen ve sâlimen savb-ı me'mûrine irsâli bâbında emr-i şerîfin sudûrunu tahrîr ve istid'a itmekden nâşî vech-i meşrûh üzere serkâtibi-i mûmâ-ileyh maiyetine sadr-ı a'zam tatarlarından kıdvetü'l- emâsil ve'l- akran Osman ve Hasan zîde kadrihûmâ ta'yin ve terfîk olunmağla her kankınızın taht-ı hükümet ve kazasına vâsıl olurlar ise muktezî olan bârgirleri i'tâ ve irkâb ve muhâfazası esbâb -ı istihsâl olunarak eminen ve sâlimen biribirinize irsâl ile savb-ı maksûde îsâle kemâli ihtimâm dikkat eylemeniz fermânım olmağın imdi serkâtibi mûmâ -ileyh maiyetinde olan tatarı mûmâ-ileyhümâ ile esnâ -i rahta her kangınızın taht-ı hükümet ve kâzasına vâsıl olur ise münâsib mahallere kondurub ve gider oldukda rikâblarıçün muktezî olan menzîl bârgirlerini derhâl tedârik ve i'tâ ve muhafazası esbâb-ı istihsal kılınarak emîn ve salim biribirinize irsâl iderek savb-u me'mûre îsâle ihtimâm ve dikkat eylemeniz matlûb-ı kat -i daverânem olduğu ve hilâf-ı emr ve rızâ a'mâz ve mütesâmiç ve bir mahalde beyhûde meks ve tevkîf ve muhâfazada tekâsül ve zarûret müzâyekasını mûcîb vaz' olunmak (S.108) misüllü hâlet vukû'una bir vecîhle rızâ-yı mulûkânem olmadığı siz ki mevlânâ vesair mûmâ-ileyhim siz ma'lûmunuz ki oldukda ber-vech-i muharr amel ve harekete bilâ tevâkkuf ikdâm ve müsaraât ve hilâf-ı fermân vaz' tecvîzden tehâşi ve mübaadet eylemeniz bâbında..." (TŞS 10, 107/1). Fermânın uygulanması genellikle ilgili makamdaki görevli memura ulaşmasıyla başlar "...vüsûl buldukda..." (TŞS 10, 107/1). Fermânın sonuna ise yazıldığı tarih konulur "...fî-evâil-i şehri-i Muharremü'l-haram li-sene isnâ ve 'ısrîn ve mi'eteyn ve elf." (TŞS 10, 107/1) Eğer fermân

İstanbul'da yazılmışsa “Be makam-ı Kostantiniyye el-mahrûse” biçiminde ya da “Kostantiniyye-i Mahrûse” şeklinde verilirdi.

4.3.3 Beratlar

Beratlar, bir görev tevcih belgesi olup bu belgelerde görevlilere görevlerine ait kanun ve nizamlar ayrıntıları ile bildirilmektedir (İnalçık 2009; 238). İncelediğimiz defterde 15 berat kaydı tespit edilmiştir.

4.3.4. Buyuruldular

Buyuruldu, Türkçe buyurmak fiilinden türemiş bir isimdir. Osmanlı diplomatiğinde yüksek rütbeli görevlilerin kendilerinden aşağı rütbede bulunanlara gönderdikleri emir için kullanılan bir terimdir. Yazıldıkları yerler bakımından merkez ya da taşradan yazılanlar olarak ikiye ayrılmaktadırlar. Merkezdeki buyuruldular genellikle sadrazam, vezir, defterdar, kazasker gibi yüksek düzeyli görevlilere aitti. Gerek merkezde gerekse taşrada yazılan bütün buyuruldularda divanî yazı kullanılmıştır. Ancak bunlar şer‘iye sicillerine rika yazısı ile kaydedilmişlerdir. Taşrada yazılan buyurulduların büyük bir bölümü beylerbeylerine aittir. Eyâlet merkezinden sancak ve kaza merkezlerine gelen beylerbeyi buyurulduları şer‘iye sicillerine de kaydedilmekteydi. Beylerbeyi buyurulduları halkın güvenliği, suçluların yakalanması, vergilerin düzenli olarak toplanması ve padişahın yayınlamış olduğu kararlara uyulması gibi konulara dayanmaktaydı(Kütükoğlu, 1992: 478–480). İncelediğimiz defterde 12 buyuruldı kaydı tespit edildi.

4.3.5. İ‘lâmlar

Arapça “ilm” kökünden gelen “i‘lâm”; kelime olarak, bildirmek, anlatmak demektir. Hukuk terimi olarak ise; bir davanın mahkemece nasıl bir hükme bağlandığını gösteren belgeyi ifade eder (Kütükoğlu, 1994: 345). İ‘lâmların içerdiği şer‘i hükümlerin

altında kararı veren hâkimin imza ve mührü de bulunmaktaydı (Akgündüz, 2000: 72). Ne var ki şer'îye sicillerinde i'lâmın imza ve mühür kısmı deftere kaydedilmemekte, her kadının göreve başladığı gün deftere kaydettiği imza ve mühür bunun yerine sayılmaktaydı. İ'lâm belgelerini diğer kayıtlardan ayıran en belirgin özellik, hâkimin verdiği kararı ihtiva etmesidir. Zira hâkimin kararını içeren her belge i'lâm olup, başka bir belge çeşidi değildir (Akgündüz, 1988: 29).

Hüccetlerin tam tersine i'lâmlarda hâkimin imza ve mührü alt tarafta bulunurdu. Yine taraflar ve davanın görüldüğü yer formüle ifadelerle tanıtılırdı. Bu bölüm hüccetlerle aynıdır. Mahkemenin verdiği kararlara i'lâm denilmesinin nedeni, kararlarda muhatabın icra makamları olmasıdır. Yargı vazifesini yerine getiren mahkemeler kararları icra makamına bildirmek durumundaydılar. Kadılar, verdikleri önemli kararları icranın başı durumundaki padişaha veya onun mutlak vekili sadrazama bildirmek mecburiyetindeydiler.

İ'lâmlarda hüccetler gibi belgenin sonunda şahitler listesinin yazılması zorunlu değildir. İ'lâmlar konularına göre şu adlarla anılır: Borç ikrarı; alacağın ispatı; karşı tarafa yemin teklifi, alacağın ertelenmesi, kefalet, havale, istihkak, evlenme ve boşanma, vakıf, içki içme, zina vb. i'lâmlar (Akgündüz, 1988: 32). İncelediğimiz defterde 35 i'lâm kaydı tespit edilmiştir.

4.3.6. Salyâne ve Masarifât Defterleri

18. yüzyılın başlarından itibaren Osmanlı halkının olağan vergiler yanında ödemek zorunda kaldığı “vilâyet masrafı” yükümlülüğünün ortaya çıkmasında 16. yüzyıl sonlarından itibaren devletin malî, idarî, askerî yapısında meydana gelen gelişmeler etkili olmuştur. Avrupa'dan Osmanlı Devleti'ne gümüş girişinin artması, 1584'te akçenin değerinin düşürülmesi, savaş tekniklerinin değişmesi, Celâlî

isyanlarının yaygınlaşması, timar sisteminin bozulması, maaşlı kapıkulu askerinin sayısının giderek artması, devlet hazinesinin devamlı açık vermesi gibi nedenlerle merkezin peşin vergilerle gelirleri artırmak istemesi ve bu isteğin bir sonucu olarak avarız vergilerinin sürekli hale gelmesi, imdâdiye adıyla yeni vergiler konması, boşalan timar topraklarının iltizama verilmesi, savaşlar ve iç güvenlik için valilerin kalabalık kapı halkının oluşturmalarına izin verilmesi gibi uygulamalar “vilâyet masrafı” yükümlülüğünü tetikleyen önemli sebepler olarak ortaya çıkmıştır. Kalabalık kapı halkını beslemek zorunda olan ve ciddi ekonomik zorluk çeken beyler ve paşalar, masraflarını padişahın izni ile halka yeni vergiler koyarak karşılama yolunu tercih ettiler. Böylece, bu vergileri düzenli toplamak amacı ile tevzi (salyâne) defteri uygulaması başladı (Açıkel ve Sağır, 2005: 96).

Osmanlı Devleti’nde ortaya çıkan bu yeni mali ve ekonomik tablo sancak ve kazalarda yapılan harcamaların büyük bir kısmının halka yüklenmesine neden olmuştur. Salyâne de halka yüklenen yükümlülüklerden birisidir. Sancak ve kazaların giderleri yılda iki taksit olmak üzere salyâne olarak halktan toplanmıştır. Osmanlı’nın küçük bir modeli olan Tokat’ta bu uygulamadan nasibini almıştır. Salyâne defterlerine “masarifât” ya da “ale’l hesap” defteri de denmektedir. Masarifât defterlerindeki taleplerin önemli bir kısmını merkezden istenen nakdî yardımlar ve yerel giderler için istenen örfî vergiler oluşturmaktaydı (Beşirli, 2005: 273).

Salyâne defterleri şer‘iye sicillerine şu şekilde kaydedilmekteydi: “Defter oldur ki” girişinden sonra kapsadığı dönemin tarihi ve o dönemin masraflarının kısa bir özetini içeren bölüm yer almaktaydı. Bu bölümün hemen ardından masrafların listesi çıkarılmakta ve masrafların gürüş ve para cinsinden değeri verilmekteydi. Listenin hemen bitiminde genel toplam yer almaktaydı. Daha sonra ise genel toplamın kaza

merkezindeki esnafa, hanlara, mahallelere ve Nâhiyelere düşen payları belirtilmekteydi. En son olarak da bu unsurlara düşen paylar kendi içerisinde pay edilirdi. Bu dağıtımda dikkat edilen başlıca nokta ilgili mahallenin, esnaf grubunun ya da köyün ödeme gücüydü (TŞS 10, 45/2).

Rûz-ı Hızır ve Rûz-ı Kasım olmak üzere yılda iki defa hazırlanan salyâne defterleri sıkıntıların doruk noktaya çıktığı zamanlarda da düzenlenebilmiştir. Bu tip defterlere genel olarak “aralık tevzî” denmektedir (Beşirli, 2005: 273).

Salyâne defterlerinin hazırlanması ve buna uygun olarak reayadan vergi tahsili belli bir usul dâhilinde gerçekleşirdi. İlk olarak kadı başkanlığında vali, mütesellim ve voyvoda gibi üst düzey idareciler, â'yân, şehir kethüdası, esnaf kethüdarları ve ileri gelenlerden bazılarının hazır olduğu bir toplantı düzenlenirdi. Bu toplantıda “Masârifât-ı belde” gözden geçirilir, kamu harcamaları gider olarak sicile yazılırdı. Genel toplamın belirlenmesinin ardından kadı veya naibe her guruşta bir para hesabı ile “harc-ı defter ve imza” ile diğer personel için “ihzarîye”, “hüddâmiye” vb. adlarda ücretler eklenirdi. Önceki dönemlerden vergi borçları kalmışsa o da genel toplama dâhil edilerek reayaya paylaştırılacak şekilde hazır hale getirilirdi. Bu usulle hazırlanan salyâne defterinin, bir sureti kontrol edilmesi için merkeze yollanırdı. Merkezdeki kontrolle, usulsüzlüklerin ve halka haksız vergi yüklenmesinin önüne geçilmesi amaçlanmaktaydı. Merkeze giden suret ilgili dairede görevli memurca kontrol edildikten sonra tasdik edilip, mühürlenirdi. Uygun görülen defter padişah onayından sonra ait olduğu kazaya geri gönderilir ve böylece vergilerin toplanması için gerekli izin sağlanmış olurdu (Açıkel ve Sağırılı, 2005: 100–103).

10 Numaralı defterde üç adet salyane kaydı bulunmaktadır. Birinci kayıta Sivas Valisi Mehmed Paşa'ya verilecek 2141 guruşluk 1805 senesinin ikinci imdad-ı

seferiyye taksidi ve 1806 yılının ilk ‘hazeriyye’sidir. Bununla birlikte koyun ve deve bedeliyyeleri mart menzili imdadiyyesi gibi kalemler de mevcuttur. Tüm masraflar toplandığında ortaya 57422 guruşluk bir masraf çıkmaktadır. Bu masarifat Tokat merkezdeki esnaf ve hanlara, Tozanlı, Kafirni ve Komanat Nâhiyelerine bölüştürülmüştür. En büyük pay 32011 guruşla esnafa ayrılmıştır (TŞS 10, 45/2).

İkinci kayıttaki ise imdad-ı seferiyyenin ve hazeriyyenin ikinci taksidi, müftünün masrafı ile eylül menzili imdadiyyesi gibi husûslar yer almaktadır. Toplam masraf 70.000 guruştur. Burada dikkat çeken husûs bu masraf kalemleri bir tabloda değil metin içinde ifade edilmişlerdir. Diğer bir husûs ise bu masrafın hepsi güçlerine göre hanlara ve esnafa bölüştürülmüştür (TŞS 10, 75/3).

Salyanelerle ilgili bu defterdeki son kayıt ise Mehmed Paşa’ya teslim edilecek olan 1806 senesi imdad-ı seferiyyesi ve hazeriyye vergisinin ikinci taksididir. Bunun yanı sıra diğer masraflar da zikredilmiştir. Masraf toplam 92835,5 guruştur. İlk masrafa baktığımızda bir yıl içinde ciddi bir artış gözlenmiştir. Bu masarifat yine Tokat merkezdeki esnaf ve hanlara, Tozanlı, Kafirni ve Komanat Nâhiyelerine bölüştürülmüştür. En büyük pay 34667 guruşla esnafa ayrılmıştır (TŞS 10, 75/2)

4.3.7. Terekeler

İslam dininin şer’i miras hukuku, mirasçıları ve hisselerini ayrıntılı ve net bir şekilde belirlemiştir. İslam hukukunda miras ile yakın anlamda kullanılan terim “tereke”dir. Tereke, ölenlerden geriye kalan menkul ve gayrimenkul, her türlü malların ve alacak, borç, vâsiyet, hibe gibi tasarruflarla meydana gelen malların teferruatlı bir dökümüdür.

Kadınların önemli görevlerinden birisi de; ölen bir kimsenin geride bıraktığı mal varlığını, varislerin talebi üzerine, şer'i kuralların belirlediği çerçevede mirasçılar arasında paylaşmak, varis yoksa Beytülmal (hazine) adına mirasa el koymaktı. Bu konuda kadının en büyük yardımcısı kassamlardı. Bir terekenin kadıya intikal edip paylaşımının yapılması, ancak ilgililerin talebi ve devletin mirasçılığı durumunda gerçekleşirdi. Uzaktaki ve küçük yaştaki mirasçının haklarının korunması da kadının görevlerinden biriydi.

Tereke defterine öncelikle ölen kişinin yaşadığı şehir ve mahalle sonra adı ve babasının adı yazılırdı '*Medine- i Tokat'ta Veled-i Ayni mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem vefât iden Salih Osman*' (TŞS 10,34/3) sonrasında ise mirasçıların adı kayda geçirilirdi '*verâset- i zevc- i metrûkesi Aişe bint-i Hüseyin ile sulb-i sağır oğulları Şerîf Mehmed ve Osman*' *Osman'a münhâsıra olduğu şer'an zâhir ve nümâyân olduktan sonra*' (TŞS 10,34/3) Küçük yaştaki erkek çocuklar için *sagir* kız çocuklar içinse *sagire* ; büyük yaştaki erkek çocuklar için *kebîr* kız çocukları içinse *kebîre* tabirleri kullanılırdı. Miras babadan geliyorsa *sulbi* ya da *sulbiye* (Bkz TŞS 10, 30/1) anneden geliyorsa *sadri* ya da *sadriye* (Bkz TŞS 10, 25/3) nitelermeleri ile mirasçılar sıralanırdı.

Mirasçıların listesi yazılırken orada bulunmayan mirasçılar veya ölenin birden fazla eşi varsa onların da adı listeye yazılırdı '*....ğâib ani'd-diyâr ammizâdesi olduğu şuhûd-ı udul ile sabit olan Mustafa bin Mustafa'...*' (TŞS 10, 30/1), *sadr-ı kebîr oğlu ğaib-i ani'd-diyâr Mehmed'e münhâsıra olduğu* (TŞS 10, 51/1), ve *ğaibü a'ni'd-diyâr Hüseyin'e* (TŞS 10, 68/2), *ğaibet a'ni'diyâr Hafize'ye* (TŞS 10, 83/1), vd.

Tereke defterleri; ölen kişilerin hayatta iken tasarrufunda olan dükkân, bağ, çiftlik, hayvan, her türlü ev eşyası vb. mallarının miktarını içermekte; bütün malların

tahmini veya müzayede ile satılması sonucu ortaya çıkan fiyatlarını ortaya koymaktadır. Defterlerdeki fiyatlar, birbirleriyle karşılaştırıldığında bunların değişken ve rayiç bedeller olduğu anlaşılmaktadır (Özyurt, 1991: 95).

Miras taksimi sırasında mirasçılardan biri ya da bir kaç mahkemede hazır değil ve şehir dışındaysa ya da akıbeti belli değilse, ayrıca doğmamış bir çocuk söz konusuysa mahkeme bu kişi ya da kişiler için bir hüccetle kayyım atayabilirdi (Bkz TŞS 10, 30/1, 51/1 vd.) Eğer mirasçılar arasında akli dengesi yerinde olmayan biri varsa onun adına vâsi tayin edilirdi ve bu öncelikle mirasçılar arasından seçilirdi (Bkz TŞS 10, 24/2).

Terekenin varisler arasında paylaşılmasının İslam miras hukuku gereği bazı şartları vardır. Mirastan en fazla pay erkek çocuğa, kız çocuklarına ise erkeğin yarısı kadar pay verilirdi. Doğmamış çocuğa da erkek çocuk kadar hisse verilirdi. Belli hissesi olan akrabalara “ashâbu’l-ferâ’iz” denirdi. Birinci derecede miras hakkı olan grup Kur’an, sünnet ve icma ile belirlendiğinden dolayı ikinci derecedeki mirasçılar ancak bunlar yoksa veya bunlar hisselerini aldıktan sonra kalan bir şey olursa mirastan pay alabilirlerdi. Ashâbu’l-ferâ’iz 12 kişidir. Bunlardan on tanesi “nesebî”, iki tanesi “sebebî”dir. Nesebi olanların yedisi kadın, üçü ise erkektir. Bunlar, şu şekilde sıralanabilir: Baba (eb), babanın babası (cedd-i sahîh), ana bir erkek kardeş (ahi li-ümm), ana (ümm), ananın anası/babanın anası (cedde-i sahîha), öz kız (bint), oğlunun kızı (bintü’l-ibn-i), ana baba bir kız kardeş (uht le-humâ), baba bir kız kardeş (uht li-eb), ana bir kız kardeş (uht li-ümm). Sebebî olanlar ise; koca (zevc) ve karıdır (zevce) (Cin ve Akgündüz 1995: 121).

Ölen kişinin mirasçısı yoksa terekenin tamamı, mirasçısı olup hisse artmışsa artan kısım beytûlmala teslim edilirdi (TŞS 10, 24/2, 11/1, 53/2, 63/1, 66/2,). Ölen

kadın ise ve mirasçı olarak yalnız kocası kalmışsa, kocaya terekeden 1/2 hissesi verilir, geri kalan ise beytûlmala bırakılırdı. Ölen kocaysa ve mirasçı olarak geride yalnız karısı kalmışsa, kadına 1/4 hissesi verildikten sonra mirasın kalan kısmı beytûlmala geçerdi. Bütün bu şartlar Gayrimüslimler için de geçerliydi. Örneğin 10 numaralı defterde (TŞS 10, 67/3) aslında Vanlı olan ve Tokat'ta yaşayan Karabid veled-i Haçek'in terekesi mirasçısı olmadığından beytûlmala kalmıştır.

Yine, ölen kişinin mirasçıları arasında ölen varsa onun da mirastaki payı kendi mirasçılara eğer bir mirasçısı yoksa bu pay beytûlmala devrolurdu. 10 numaralı defterde (TŞS 10, 72/2) buna benzer bir örnek mevcuttur. Arka arkaya ölümlerde miras bir sonraki mirasçıya devrederdi. (TŞS 10, 95/2) *'Medine-i Tokat kazâsına muzâf Kâfirni Nâhiyesine tâbi' Meğüllü nâm karyesi sâkinlerinden iken bundan akdem fevt iden Hasan bin İsmail nâm müteveffânın verâseti zevceteyn-i metrûketeyni Saliha bint-i Abdullah ve Rukiyye bintî Mehmed ile sulbî sagîr oğlu Hasan'a ve sulbîye-i sagîre kızlarından.....münhâsıra olub kable'l-taksîm ve sagîr Hasan dahi fevt olub verâseti anası mezbûre Saliha bint-i Abdullah dahi fevt olub.....ve Rukiyye'ye münhâsıra olub kable'l kısme mezbûr ve mezbûre Abdullah dahi fevt olub verâset-i..... Ya'kub bin İsmail ile sadriye-i sagîre kızları Saime ve Rukiyye'ye münhâsıra...'* Eğer ölen kişinin terekesi borçlarına yetmiyorsa malların listesi çıkarılır ve alacaklıların borç oranına göre elde edilen para taksim edilirdi. (TŞS 10, 72/2) 10 numaralı defterde borçlu olarak ölen Kalaycı Mustafa Beşe'nin malları değeri hesaplanmış ve borçluların alacakları nisbetinde taksim edilmiştir.

Terekelerde malların listesi ve toplam fiyatları çıkarıldıktan sonra yapılan zorunlu harcamalar *minha'l-ihracat* başlığında toplanırdı. Bu zorunlu harcamalardan bazıları: Resm-i kısmet (tereke taksiminde kadıların aldığı ücrettir), *kâtibiye* (yazıcı

ücreti), ihzarîye (mahkemeye çağırma masrafı), kaydiye (kayıt karşılığı alınan ücret), *kalemiye* (yazı yazılması karşılığı alınır), *hüddâmiye* (hademe ücreti), *çukadâriye* (hizmetçi ücreti) idi. Devletin tereke paylaşımı dolayısı ile koyduğu vergiler de tereke toplamına göre alınırdı. Terekedeki malların satılarak alınan paranın mirasçılara taksimi gerekiyorsa, satışta görev ifa eden dellallara, muhamminlere (mallara bedel takdir edenler) terekeden ödeme yapılırdı.

Terekelerde Müslîm Gayrimüslîm ilişkilerine ve gayri müslîmlerin Osmanlı bürokrasisiyle ilişkilerine dair ilginç örneklere de rastlamaktayız. Örneğin 10 numaralı defterdeki (TŞS 10, 43/1) el-Hac Ömer ibn-i Süleyman'ın Endizli Artin'e, Sivaslıoğlu Gabriel'e ve Camlıoğlu Gabriel'e borç verdiği terekesinde ortaya çıkmıştır. Yine bir başka ilginç örnek ise (TŞS 10, 29/1) Ovakim veled-i İsrail'in eşi olan Sara bint-i Yenibalar'ın İslam hukukuna göre mihr almasıdır.

Terekeden yapılan zorunlu harcamalardan sonra mirasın taksimine geçilirdi. Kişi borçluysa önce borçları ödenir kalan kısım olursa mirasçılara dağıtılırdı. Sözlükte “ bir şeye düşkün olma, bağlanma, ısrar etme” anlamlarına gelen gurm (garm) ve bu kökten türeyen garâmet kelimeleri örfte, borç-borçlu veya alacaklı-borçlu arasındaki bağla ilgili olarak “ borcu ödeme ya da ödenmesi gereken borç” anlamında kullanılmaktadır. Garîm kelimesi ise, hem alacaklı hem de borçlu manasına gelirken garim sadece “borçlu” anlamında kullanılır (Bardakoğlu, 1996:359). 10 Numaralı Defter'de bazı borç terekeleri de vardır. Bunlardan bir kısmı sicile “gurema defteri” olarak işlenmiştir. (Örnek olarak bkz. Kalaycıoğlu Mustafa Beşe'nin gurema defteri TŞS 10, 74/1).

10 Numaralı defterde toplam 65 adet tereke kaydı tespit edilmiştir. Bu tereke kayıtlarının 18 tanesi gayri müslîm olup (bunlardan bir tanesi aslen Vanlı olup Tokat'ta vefat eden bir Gayrimüslîme aittir bkz.TŞS 10, 67/3) geriye kalan 47 tereke bölgede

yaşayan Müslîm nüfusa aittir. Bu terekelerin İslam hukukunca paylaşılması bölgede yaşayan Gayrimüslîm nüfusun da İslam miras hukukuna güvendiklerini göstermektedir.

Müslîm ve Gayrimüslîm terekeleri şekil olarak incelendiğinde aynıdır fakat terekler yazılırken dini farklıklar başta olmak üzere cinsiyet ve akrabalık derecesine göre çeşitli terimlerle karşılaşmaktayız. Bu farklılıklara kısaca göz attığımızda örneğin ölen kişi müslîmîn/müslîmenin yaşadıkları yer belirtilirken “...sâkin / sâkine”, zimmîler için ise “...mütemekkin / mütemekkiye” yine aynı şekilde ölen kişi müslîm/müslîme ise “müteveffa / müteveffiyeye fevt olan”, zimmîler ise “hâlik /hâlike olan” olarak ifade edilmiştir. Ölen kişi baba adıyla ifade edilirken demek için “bin / bint” yazılırdı. Gayrimüslîmlerde “oğlu” yerine “veled” terimi kullanılırdı. Yine bu terekelerde müslîmanların cenazesinin masrafı kalemi “Müteveffâ-yı mezbûrun techîz ve tekfînine masraf” olarak zimmî terekesinde ise: “lâşesine masraf” olarak belirtilirdi.

Halil İnalçık tereke taksimini şu şekilde değerlendirmektedir. Ölenin mirası önemli bir bölümü, vâsiyetlere, vakıflara, zevcelere ve cariyelere yapılan bağışlara gitmektedir. Ondan sonra mirastan, miras taksimi yapan kadı için kısmet resmi ve diğer görevliler için kassamiyye, katibiyye, İhzariye ve dellâliyye adları altında bir dizi resimler alınır, bunların toplamı mirasın yirmide birini bulur. Kalan meblağ mirasçılar arasında şerî miras kurallarına göre bölüşülür (İnalçık 2009: 297).

5. TOKAT KAZASININ İDARİ YAPISI

Osmanlı döneminde önemli bir şehir olan Tokat’ın başlangıçta kale şehir olarak kurulduğu ve sonraki devirlerde kalenin üzerinde yer aldığı dağın güney ve doğu yamaçlarına doğru yayıldığı anlaşılmaktadır (Açikel- Sağırlı 2005:13).⁹

⁹ Şehrin konumu hakkında Bkz. M. Tayyip Gökbilgin, “Tokat”, *İA*, C.12/A, İstanbul 1974.

Osmanlılar, Tokat bölgesini yerel beylerden 1398’de ele geçirdikleri zaman, Anadolu’nun bu bölgesinde karmaşık yapılı bir taşra idaresi devraldılar(Açıkel- Sağırlı 2005: 13).

Bölgenin ilk detaylı tahrir defterinde (1455 tarihinde) Tokat, Cincife, Turhal, Erkilet, Kuştaş, Meşhedabad ve İcacı, Karahisar-ı Behramşah, Halkıhas, Zile, Artukabad, Silisözü, Gelmuğat, ve Sivas “ Nâhiye”; Komanat, Hüseyinabad, Yıldız, Gavurni, Havik ve Tozanlı “*vilayet*”; Tokat Nâhiyesine tabi Kazabad ve Venk “*divan*” ve Turhal Yörükleri “*cema’at*” olarak Tokat Vilayeti’ne bağlı idari birimler olarak kaydedilmiştir. (Açıkel- Sağırlı 2005: 14).

1600’lü yıllara doğru gerek Osmanlı Devleti dahilinde gerekse haricinde meydana gelen sosyo-ekonomik hadiseler sebebiyle hem Tokat Kazası’nın hem de Sivas Sancağı’nın 1520- 1574 dönemindeki idari taksimatı önemli değişikliklere maruz kalmıştır. 1590’da Kazabad ve Gelmuğat Nâhiyelerinin “*kaza*” statüsü elde etmesiyle Tokat Kazası’nı oluşturan Nâhiyelerin sayısı 8’den 6’ya gerilemiştir (Komanat, Cincife, Venk, Tozanlı, Yıldız, Kafirni). Aynı tarihte, Sivas Sancağı’na bağlı kazalara ait Nâhiyelerin bir kısmının “*kaza*” olması, sancağın kaza sayısını 11’den 25’e çıkarmıştır (Açıkel- Sağırlı 2005: 16).

18.yy’de Tokat şehrinin mahalle yapısı hakkında tek sayısal veri en erken 1772 yılı Şer’iyye Sicili kayıtlarıdır. Bu kayıtlara göre 1772 yılında şehirde 81 mahalle bulunmaktadır (Açıkel- Sağırlı 2005: 18).

1864’ten 1880 yılına kadar Sivas vilayetinin önemli bir kazası olan Tokat bir kaymakam tarafından idare edilmiştir. 12 Ocak 1880 tarihinde İkinci Abdülhamid’in iradesiyle Tokat, sancak (liva) statüsüne çıkarılmıştır (Aktaş, 2009: 2).

Tokat’a liva statüsü verilirken bunda artan nüfusunun ve şehir ekonomisinin de etkisi olmuştur. Tokat’a yakın olmaları ve Tokat merkezle ilişkileri ise Niksar, Erbaa, Zile kazalarının buraya bağlı kalmalarını beraberinde getirmiştir. Tokat sancaklık statüsünü 1920 yılına kadar sürdürmüş; 31 Mayıs 1920 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi İcra Vekilleri Heyeti’nin aldığı bir kararla Sivas’tan ayrılarak müstakil bir vilayet haline getirilmiştir (Açıkel, 2004:334).

5.1. Tokat Kazasında Bulunan Mahalleler, Çarşılar ve Mevkiler

Osmanlı Devleti'ndeki kentlerin en küçük yapı taşı mahalleydi. Mahalleler, Osmanlı Devlet sisteminde asker karşılanması, vergi ve sancak giderlerinin temin edilmesi gibi çok önemli gereksinimlerinin karşılandığı bir yapıya sahipti. Bu yapı düzenlenirken mahallelerdeki haneler baz alınıyordu. Mahalle bir mescidin ya da caminin etrafında birbirini tanıyan insan ya da akrabalar tarafından oluşturulan bir hüviyete sahipti.

10 numaralı defterde 1805- 1806 yılları arasında toplam 76 mahalle bulunmaktadır (TŞS 10, 8/1, 15/2, 88/2, 100/1). İlginç olan bir buluntu ise Tokat'ta o dönemdeki birçok mahalle isminin bugünkü mahalle isimleriyle aynı olması yani değişmeden kalmasıdır.¹⁰

Tablo 3. 1805-1807'te Tokat'taki Mahallelerin İsimleri

Acebşir	Mehmed Paşa*
Akdeğirmen-i Müslîm*	Melik Danişmend
Akdeğirmen-i Zimmî	Menice
Alaca Mescid	Meydân-ı Müslîm
Aleksan	Meydân-ı Zimmî
Ankara	Mihmâd Hâcib-i Müslîm
Baba Osib	Mihmâd Hâcib-i Zimmî
Beybağı*	Monla Bektaş
Cami'-i Kebîr*	Muslihiddin
Cedîd	Ovannes
Cemaleddin*	Rüstem Çelebi
Çaşnıgir	Sabunhane
Çay-ı Müslîm*	Sâmyeli
Çay-ı Zimmî	Sarı Güllük
Çehkânlu	Semerkandî*
Çilehâne	Seyfeddin
Çilfek	Seyyîd Necmeddin*
Debbâğhâne-i Atik	Simavon
Debbâğhâne-i Cedîd	Siyahpuş
Dere	Sovukpınâr-ı Müslîm*

¹⁰Tokat'ın günümüzdeki mahalle sayısı 41'dir. Bu mahallelerin adları için Tokat Belediyesi'nin <http://www.tokat.bel.tr/MahalleMuhtar.asp> linkinden faydalanılabilir.

Dirâz-ı Müslîm	Sovukpınâr-ı Zimmî
Dirâz-ı Gebrân	Sufiyun
El-Hâc İbrahim	Suiçmez
El-Hâc İvâz Paşa	Şuca'eddin
Gaybî	Taşçı Mahmud
Geyrâs*	Taşnerdibân
Güzelaşçı	Tatar Hacı
Halid	Terbiye-i Kebîr
Hoca Ahmed*	Terbiye-i Sagîr
Hoca İbrahim	Veled-i Ayas
Horuş	Veled-i Aynî
İçmesu	Yahudiyan
İplik Pazarı	Yar Ahmed*
İsa Fakîh	Yaş Meydân
Ka'be Mescidi*	Yazıcık
Kaya	Za'im
Keçeciler	Zilli Hacı
Mahmud Paşa*	Zincirlikuyu

(*işareti bulunan mahalleler 2009'da Tokat Belediyesi'nin mahalle taksimatında adını koruyan eski mahallelerdir.)

İncelediğimiz defterdeki belgelere baktığımızda Tokat'taki mahalle yapılanmasında dinin önemli bir referans olduğu görülmektedir. Bu yapılanmada zanaatkarlık da önemli bir yer tutmaktadır. Tokat'taki kent yapılaşmasında müslîm-gayri müslîm mahalle isimlerine rastlanmaktadır. Bu noktada Gayrimüslîmlerin yaşadıkları mahallelere kendi anlayışları doğrultusunda isim verebildikleri görülmektedir. Her ne kadar aynı dine mensup olanların bir arada yaşadığı bir mahalleleşme anlayışı varsa da farklı din mensuplarının aynı mahallede yaşadıkları görülmektedir. Örneğin bir müslüman mahallesi olan Soğukpınar-ı Müslîm'de Gayrimüslîm bir aile olan Agob veled-i Melikon'un ailesi yaşamaktaydı. (TŞS 10, 10/2) veya yine bir müslüman mahallesi olan Hoca Ahmed'de Markoros veled-i Agob yaşamaktaydı (TŞS 10, 21/1). Bunun gibi örnekler çoğaltılabilir. Bu da dine dayalı mahalle yapılaşmasının esnek bir varlığının olduğunu göstermektedir.

Tokat'ta zanaat ve ticaret faaliyetleri genel olarak sokak yönünde küçük zanaat ve ticaret işletmeleri olarak kendini göstermektedir. Bununla birlikte belirli yerlerde

çeşitli esnaf gruplarının yoğunlaştığı da görülmektedir. Bu da o sokaklara yoğunlaşan iş kolunun isminin verilmesini beraberinde getirmiştir. Yine de belirli esnaf gruplarının kümelenildiği günümüzdeki çarşılara benzeyen sokaklar da bulunmaktaydı. Bu sokaklar isimlerini büyük ölçüde o sokakta yoğunlaşan esnaf gruplarından almaktaydı. 10 numaralı defterde özellikle bu dükkânların yoğunlaştığı bazı sokak kayıtları da bulunmaktadır.

Tablo 4. Tokat'ta Bulunan Sokak/Sûk (çarşı) İsimleri

Attarlar	Behzat
Bostan	Kılıççıyan
Kuyumcuyan	Saraçlar
Sulusokak	Sultani
Temürcüler	Kazgancıyan

Tablo 5.10 Numaralı Tokat Şer'îye Sicili'nde Bulunan Mevki İsimleri

Tokat'ta merkezdeki hayatın hızlı akışına binaen görece nüfusun ve hareketliliğin daha az olduğu yerler de mevcuttur. İncelediğimiz 10 numaralı defterde bu durumla ilgili 21 mevki ismi bulduk.

Cağagölü	Kâbili Çayı
Cemal	Kilise
Cingan Deresi	Kilimci Deresi
Çay	Kal'a Deresi
Çeltik	Kumluk
Derbend	Malkayası
Doğancı	Soğucak
Halid Yazusu	Sultan Depesi
Kayadibi	Rukiyye
Kışlak	

5.2. Nâhiyeler ve Köyler

10 Numaralı defterdeki kayıtlar incelendiğinde 1805- 1806 yılları arasında 5 Nâhiye tespit edilmiştir. (TŞS 10, 15/2) Bu Nâhiyelerdeki köylerin isimleri salyane kayıtlarında açık bir şekilde ifade edilmiştir. Mesarifat ve salyane kayıtlarına baktığımızda en büyük Nâhiyenin Komanat olduğu görülmektedir.

Tablo 6. 1805–1806 Yıllarında Tokat Kazası'na Bağlı Nâhiyeler

Komanat
Kafirni
Tozanlı
Dönekseabad
Yıldıs

Komanat Nâhiyesi

Komanat Nâhiyesinde 46 köy tespit edilmiştir. Nâhiyede Gayrimüslîm vatandaşların da yaşadığı söylenebilir. Çünkü Kirkoros ve Komanat-ı Zımmi birer zımmi köydür. Bu köy isimlerinden bazıları günümüzde de değişmeden kalmışlardır.

Tablo 7.Komanat Nâhiyesini Meydana Getiren Köyler

Karye-i Acıpınar	Karye-i Ahmedalanı
Karye-i Aluc	Karye-i Armus
Karye-i Bayram	Karye-i Beşviran
Karye-i Beylü	Karye-i Bizeri
Karye-i Boyalı	Karye-i Bula
Karye-i Calkuru	Karye-i Cincife-ikebir
Karye-i Cincife-isagîr	Karye-i Çördük
Karye-i Daylıhacı	Karye-i Difye
Karye-i Dihoy	Karye-i Eski
Karye-i Firadökse	Karye-i Geksi
Karye-i Gevle	Karye-i Kemkez
Karye-i Gevrek	Karye-i Gireni
Karye-i Hulvar	Karye-i İzbesti
Karye-i Kadıvakfı	Karye-i Kevahlık
Karye-i Kızıl	Karye-i Kirkoros
Karye-i Komanat-ı Müslîm	Karye-i Komanat-ı zımmî
Karye-i Kızılöz	Karye-i Kızıldere
Karye-i Kışla	Karye-i Mardosoba
Karye-i Mamumeatut	Karye-i Mülk
Karye-i Omala	Karye-i Saltık
Karye-i Sideni	Karye-i Şeyh
Karye-i Yelpe	Karye-i Zazara
Karye-i Zodi	Karye-i Tekiyye

Kafirni Nâhiyesi

1805 – 1807 yılları arasını kapsayan 10 numaralı defterdeki kayıtlarda bu Nâhiyede 38 köy adı tespit edilmiştir.

Tablo 8.Kafirni Nâhiyesini Meydana Getiren Köyler

Karye-i Anzara	Karye-i Alemdar
Karye-i Boldacı	Karye-i Ceğcek
Karye-i Çat	Karye-i Çeğetlu
Karye-i Çiftlik	Karye-i Daduhta
Karye-i Doğarın	Karye-i Eftelit
Karye-i Ekseri	Karye-i Filtise
Karye-i Gök	Karye-i Gölgeci
Karye-i İbavlu	Karye-i İlpit
Karye-i Karadere	Karye-i Kınık
Karye-i Kızılcasu	Karye-i Leveke
Karye-i Madas	Karye-i Mevüllü
Karye-i Minegü	Karye-i Muhat
Karye-i Ömerli	Karye-i Pirhasan
Karye-i Sideni	Karye-i Şeyhler
Karye-i Teknecik	Karye-i Tiyeri
Karye-i Tomara	Karye-i Topalak
Karye-i Uyhan	Karye-i Varzıllar
Karye-i Yapalak	Karye-i Yaycı
Karye-i Zuğru	Karye-i Almus

Tozanlı Nâhiyesi

1805 – 1807 yılları arasını kapsayan 10 numaralı defterdeki kayıtlarda bu Nâhiyede 42 köy adı tespit edilmiştir. Bu Nâhiyede de gayri müslîm yerleşim birimleri mevcuttur. Karye-i Ohtorum ve Rumcuk'un varlığı bu mevcudiyete işaret etmektedir.

Tablo 9.Tozanlı Nâhiyesini Meydana Getiren Köyler

Karye-i Ademli	Karye-i Abdurrahmanlı
Karye-i Alanyurdu	Karye-i Alan me'a Karkın
Karye-i Boyalı	Karye-i Bozkuş
Karye-i Buhya	Karye-i Çalica
Karye-i Çirmiş	Karye-i Değiris
Karye-i Divriğin	Karye-i Ermenis
Karye-i Eski	Karye-i Eyüb
Karye-i Finecek	Karye-i Gibis
Karye-i Gönekse	Karye-i Hisarcık
Karye-i Hize	Karye-i İpsile
Karye-i Karadiz	Karye-i Kevekse
Karye-i Kol	Karye-i Komanut
Karye-i Kozağacı	Karye-i Kozluca
Karye-i Müseylem	Karye-i Ohtorum
Karye-i Oykuru	Karye-i Pusat

Karye-i Rumcuk	Karye-i Sarsı
Karye-i Sarıöyük	Karye-i Simayıl
Karye-i Tavza	Karye-i Tığnış
Karye-i Zora	Karye-i Gökçek
Karye-i Yavşancık	Karye-i Kızkapan

Döneksebad Nâhiyesi

1805 – 1807 yılları arasını kapsayan 10 numaralı defterdeki kayıtlarda bu Nâhiyede 9 köy adı tespit edilmiştir ve bu dönemdeki kayıtlara göre Tokat'ın en küçük Nâhiyesidir.

Tablo 10.Döneksebad Nâhiyesini Meydana Getiren Köyler

Karye-i Estiğın	Karye-i Gireni
Karye-i İfeli	Karye-i İze
Karye-i Kemkes	Karye-i Ohtab
Karye-i Tazular	Karye-i Üçgöl
Karye-i Yenice	

Yıldıs Nâhiyesi

1805 – 1807 yılları arasını kapsayan 10 numaralı defterdeki kayıtlarda bu Nâhiyede 12 köy adı tespit edilmiştir.

Tablo 11. Döneksebad Nâhiyesini Meydana Getiren Köyler

Karye-i Aslandoğmuş	Karye-i Beduhtun
Karye-i Çiflik me'a Karhın	Karye-i Geçtinhacı
Karye-i Hergele	Karye-i Killik me'a Köpek
Karye-i Nefs-i Yıldıs	Karye-i Sarıyar
Karye-i Şeyhçoban	Karye-i Yakub
Karye-i Yakuboğlanı	Karye-i Yusufoglanı

6.TOKAT'TA SOSYAL, KÜLTÜREL VE EKONOMİK HAYAT

6.1. Sosyal ve Kültürel Hayat

6.1.1. Aile ve Diğer Sosyal Gruplar

Akrabalık ilişkisiyle birbirlerine bağlanan fertlerin bir araya gelmesiyle ortaya çıkan topluluğa aile denmektedir (Aydın,1989:196–200).

Tokat'taki aile yapısına baktığımızda öncelikle geniş ve çekirdek aile olarak iki şekilde değerlendirebiliriz. İncelediğimiz 10 numaralı defterde geniş aileye örnek verilebilecek bir yapıyla karşılaşmadık. Çekirdek aile yapısı olarak değerlendirdiğimiz aile Tokat'ta hem Müslim hem de Gayrimüslim ailelerde yaygın olarak karşımıza

çıkmaktadır. Çekirdek aile, genel olarak anne baba ve çocuklardan meydana gelmektedir.

“Genel köylü ekonomisi teorisyenleri, Marginalist Ekol, aile emeğini esas alır; fakat geleneksel tarımın traktörü saydığımız öküz gücünü hesaba katmaz. Öküz gücü üzerinde bu kadar durmamızın sebebi, ileride göreceğimiz gibi onun çift-hane sisteminin temel elemanlarından biri olmasındandır.

Geleneksel tarımın temeli olan emek birimi, hiç kuşkusuz evlenmiş ve çocuk sahibi olmuş erkek köylünün simgelediği köylü ailesidir. Bu rejimde, köylü aile ünitesi esas itibariyle, koca, kadın ve çocuklar ve çoğu zaman evlenmiş oğullarla torunlardan oluşur; bu “*patriarchal*” ve “*patrilineal*” bir aile tipidir. Koca, aile ekonomisinin, işletmenin son söz sahibi ve örgütleyicisidir. Ekonomik örgüte hakimdir. Devlet, vergi mükellefi olarak onu tanır. Buradan toplumumuzda bugün bile hiç olmazsa kır sektöründe *patriarchal* aile tipinin neden hakim aile tipi olduğunu anlıyoruz. Osmanlı Devleti, kocası ölen kadının erkek evlâdı yoksa elinden tarla arazisini alır ve başka bir köylüye aktarır. Eğer dul kadın, çalışma çağına gelinceye kadar, ırgatla idare edebilirse, bunu “*bive*” adıyla işletmenin sahibi tanıyabilir. Birçokları genel kanunnâmede, *müzevvec* yani evli erkeğin, neden okadar önemli bir yer tuttuğunu açıklayamamışlardır. Bütün Osmanlı tahrirlerinde, vergi kaynaklarını belirleyen defterlerde, vergi-nüfus sayımında hane, aileyi temsil eden kocanın adıyla tespit edilir” (İnalçık 2009: 246)

10 numaralı şer‘iyye sicilinde Tokat’ta aile pederşahi yapının egemen olduğu görülmektedir. Genel olarak terekelerden elde ettiğimiz bu sonuç kadının tamamen geri olmadığı yönündeki kanaatimizdir. Nitekim kadınlara ait tereke kayıtlarına (TŞS 10 25/3, 41/1, 50/1, 51/1 vd) rastlanmaktadır. Yine aynı şekilde bu dönemde kadınların vakıf kayıtlarına (TŞS 10 54/1, 105/1) rastlanmıştır. Örneğin Aişe Hatun’un bu vakfiyedeki kayıta Abdüllatif Ağa-zâde konağında fevkani ve tahtani iki oda ve havlu ve ahur ve Voyvoda Ağa Hanı’nda kahve kaydına rastlanmıştır. Özellikle kahve kaydı kadınların ticarete ki varlığına da işaret etmektedir. 1805- 1807 yıllarına ait kayıtlarda en büyük miras kaydı olarak Soğukpınar mahallesi sâkinlerinden el-Hac Seyfi bin Ömer’in 10699 gurusluk terekesi karşımıza çıkmaktadır.

10 numaralı Tokat Şer‘iyye sicilinde genel olarak tek eşli bir yapı yaygındır fakat İslam hukukunun müsaade ettiği çok eşli aile yapılarına da rastlanmaktadır. 10

Numaralı defterde (TŞS 10, 20/2) Hoca Ahmed mahallesi sâkinlerinden Mustafa bin Mustafa'nın, (TŞS 10 43/1) Mahmud Paşa Mahallesi sâkinlerinden el-Hac bin Ömer'in, (TŞS 10, 75/2). Hoca Ahmed mahallesi sâkinlerinden Kalaycı Mustafa Beşe ibn-i Mustafa (TŞS 10, 74/1) ve Kafirni Nâhiyesi'ndeki Meğellü karyesi'nde vefat eden Hasan bin İsmail'in iki eşi vardır (TŞS 10, 95/2).

İslam hukukunda kocanın karısı üzerindeki yetkileri aile birliğini devam ettirme esasına yöneliktir ve bununla sınırlıdır. Koca, nikah akdinde kadına mehir olarak bilinen miktarı belirli bir para veya mal öder veya ödeme yükümlülüğü altına girerdi. Burada mehir kadının kendi tasarrufunda olan bir miktardır kocası ya da kadının ailesi tarafından kullanılamaz. Diğer taraftan kocanın aile birliğini devam ettirme yönündeki yetkisi boşanmada da ona kadına oranla daha geniş yetkiler sağlardı.

Kadın boşanma yetkisini ise bazen kocasıyla anlaşma (muhâla'a) yoluyla kullanırdı. 10 Numaralı Tokat Şer'iyeye Sicili'nde muhâla'a yoluyla boşanma durumuna rastlamaktayız. Gaybi mahallesindeki Şerife bint-i Ömer'in boşanması bu şekildedir. Boşanma sebebinin geçimsizlik olduğu ve tarafların anlaşarak boşandıklarını şahitler huzurunda beyan etmişlerdir (TŞS 10, 136/1).

Osmanlı Devleti'nde geçerli olan hukuki yapıda vâsi tayini, nafaka, kisve baha, kayyum ve nazır gibi konularda da uygulamalar vardır. İslam hukukuna göre ölen kişinin çocuklarından yaşları küçük olanlara vâsi tayin edilirdi. Vâsi çocuğa kalan malları çocuk için koruyup kollardı. Bunun için seçilen vâsi önce aile fertleri içinden eğer bu mümkün değilse ölenin mahallesinden seçilirdi. 10 numaralı defterde de bu konuyla ilgili oldukça fazla sayıda vâsi kaydına rastlamaktayız. Örneğin (TŞS 10 141/2) Akdeğirmen mahallesi sâkinlerinden es-Seyyid Hasan Efendi ibn-i Abdullah'ın vefatıyla küçük kızı Emetullah'a aynı babadan kızkardeşi Şerife bint-i Hasan Efendi kendisine vâsi tayin edilmiştir (TŞS 10 141/2).

İslam aile hukukunda vefat eden kişinin malları mirasçılar arasında pay edilirdi. Ancak paylaşım sırasında mirasçılardan bir ya da bir kaç orada bulunmuyorsa ya da nerede olduğu ile ilgili bir bilgi yoksa mirasçı ortaya çıkana kadar malını kollayıp gözetmek üzere mahkeme tarafından bir kayyım belirlenirdi (Özmel, 2002:107). 10 numaralı defterde Çay mahallesi sâkinlerinden Mardaros veled-i Toros'un ölümü üzerine “ğaib-i a'ni'd-diyar” Ohannes, Simon ve Haçedor'un baba bir kızkardeşleri Herab'a kayyım olarak atanmıştır (TŞS 10, 137/1).

Tokat'taki aile yapısına baktığımızda bir ya da iki çocuklu ailelerin yaygın olduğunu görmekteyiz. Bu yapı Müslîm, Gayrimüslîm aileler arasında oldukça büyük benzerlik göstermektedir.

Tablo 12. Tokat'taki Müslîm ve Gayrimüslîm Ailelerdeki Çocuk Sayıları

Çocuk sayısı (hane başına)	Müslîm Aile	Gayrimüslîm Aile
Çocuksuz	17	6
1	8	1
2	9	3
3	6	2
4	5	-
5	1	1

İncelediğimiz 1805- 1807 yılları arasındaki dönemde Tokat'ta köle ve cariyeliğin yaygın olmadığı anlaşılmaktadır. Cariye ifadesi geçmektedir. (TŞS 10, 4/4) Yine Kızılbaşoğlu es-Seyyid el-Hac Ahmed'in sürülmesiyle ilgili olan kayıta, Hamza Bey zaviyesine bırakılan bağışlar neticesinde hasıl olan sevabın intikali istediği kişiler arasında Aişe bint-i Abdullah da vardır (TŞS 10, 33/1). Kölelik ile ilgili ise Debbağhane-i Atik mahallesinde vefat eden es-Seyyid Ali bin Ali'nin terekesinde köle Hüseyin'in yedi guruşluk değer kaydına rastlanmıştır (TŞS 10, 83/1).

6.1.2. Kullanılan İsim, Lakap ve Unvanlar

İncelediğimiz defter isim, lakap ve unvanlar bakımından oldukça zengin bir içeriğe sahiptir. Bunlara kısaca da olsa yer verilmesi gerektiğini düşündük.

Öncelikle incelediğimiz defterdeki idari, mülki ve askeri görevlilere 'Ağa' olarak lakap verildiğini tespit ettik. Örneğin, Tokat Voyvodası es-Seyyid Ahmed Ağa (TŞS 10, 2/1) Bunun yanı sıra şehrin bazı ileri gelenleri için de 'Ağa' ünvanının kullanıldığını belirledik. Örneğin, El-Hac Mehmed Salih Ağa (TŞS 10, 158/1), El-hac Muvaffak Ağa (TŞS 10, 156/1). Ayrıca Mustafa karakollukçu ve Mehmed karakollukçu (TŞS 10, 3/6), Yüzbaşoğlu Mehmed (TŞS 10, 5/5), Sivaslı Hasan Bayraktar (TŞS 10, 5/5), Subaşı Mustafa (TŞS 10, 1331/2) gibi askeri ve asayişe dönük mesleklerle ilgili kayıtlar da çalışmamızda mevcuttur.

Defterde yer alan isimler Osmanlı aile yapısındaki patriyarkal anlayışın yaygın olmasının da etkisiyle baba adıyla başlamaktadır. Ebu Bekir bin Derviş Mehmed (TŞS

10, 14/1), Ohan veled-i İstefan (TŞS 10, 147/1) gibi. Kayıtlarda yaygın olarak kullanılan müslîm isimleri Ahmed, Abdullah, Abdurrarman, Mehmed, Mahmud, Osman, Ömer, Veliyüddin vs; müslîme isimleri ise Aişe, Rabia, Zeyneb, Şerife, Ümmühan, Safiye, Fatıma vs. Bu isimlerden de de anlaşılacağı gibi İslam kültürü varlığını Tokat'ta yoğun olarak göstermektedir. Belgelerde karşımıza çıkan Hristiyan isimleri ise erkekler arasında Ohan, Kirkeros, Haçek, Bedros, Ohannes, Bedros, Kevork, Haçedor. Andon vs kadınlarda ise Maryan, Rakel, Marta, Varura, Ahsaperet, Mamayık vs'dir.

Yahudilerde ise Ovakim veled-i İsrail ve Sara bint-i Yenibalar (TŞS 10, 29/1) gibi iki kayıtlı örneğe rastlanmıştır.

Müslîm isimlerinin önünde yaygın olarak kullanılan iki sözcüğe dikkat çekmek gerekmektedir Bunlardan ilki ‘‘es-Seyyid’’dir. Bilindiği gibi Seyyidler ve Şerifler İslam Peygamberi Hz. Muhammed'in damadı Hz. Ali ve kızı Fatıma (R.anha)'nın oğulları Hasan'ın soyundan gelmektedirler. Oldukça yaygın olarak kullanılan ikinci ifade ise el-Hac ve Hacı'dır. Bu iki ifadenin yaygınlığı da bize Tokat'taki İslami kültürün derinliği hakkında ipuçları vermektedir.

İncelediğimiz 10 Numaralı defterde çok sayıda lakap ve unvan mevcuttur. Bu lakapların verilmesinde öncelikli olarak kişilerin aileleri, meslekleri ve nereli oldukları ile ilgili vurgular öne çıkmaktadır. Hallac Hüseyin (TŞS 10, 2/6), Kayyum es-Seyyid Seyfeddin (TŞS 10, 4/8), Nalbend Veliyüddin (TŞS 10, 157/3), Kürkçü Hafız Mustafa bin Mustafa (TŞS 10, 144/2), Temüçüoğlu Serkiz veled-i Asador (TŞS 10, 140/2), Arakçioğlu Estefan (TŞS 10, 55/3), Balıkçı Ali (TŞS 10, 157/2) vs. gibi ifadeler kişilerin mesleklerini vurgulamaktadır.

Hoca-zâde Ahmed Efendi ibn-i İbrahim Efendi (TŞS 10, 55/3), Katırcı-zâde el-Hac Salih Ağa ibn-i Hasan Ağa (TŞS 10, 55/3), Elmacı-zâde es-Seyyid Hafız (TŞS 10, 67/1) gibi ifadelerse kişinin ailesini öne çıkarmaktadır.

Belgelerde bunların yanı sıra fiziksel engeller, huy, mizaç gibi kişinin toplum içinde kendisiyle özdeşleşmiş özellikleri de belgelere yansımıştır. Kürkçü Hafız Mustafa bin Mustafa'da kişinin mesleğinin yanı sıra hafızlığı da vurgulanmış, Deli Bekir oğlu Feyzullah'da (TŞS 10, 4/2) babasının toplum içindeki lakabı da unutulmamış, Acem ahalilerinden Hüseyin ve İsmail ve Mehmed'de (TŞS 10, 4/6) veya Musullu Bedros'ta kişilerin şehrin yerlilerinden olmadığına dikkat çekilmiştir.

Bunların yanında Kızılbaşoğlu es-Seyyid el-Hac Ahmed'de(TŞS 10, 4/4) görüldüğü gibi Alevilerin dini vurgusu belgelere yansımıştır. Ayrıca Karhaneci (kadın satan) Mehmed (TŞS 10, 4/3) şeklindeki bir kayıt kişiye toplum içindeki bakışın belgelerde karşılığını bulduğunu göstermektedir.

Kör Süleyman (TŞS 10, 12/1), Kanbur Ali (TŞS 10, 33/1), Bakkal Topal Osman (TŞS 10, 146/3) Çolak Mustafa (TŞS 10, 55/3) vs gibi ifadelerse yukarıda da ifade ettiğimiz gibi kişilerin fiziksel kusurlarıyla toplum içinde tanındıklarını göstermektedir.

Yeniçeri ünvanları olan Alemdar ve Beşe'ye de incelediğimiz defter kayıtlarında rastladık. Hızarcıoğlu Osman Alemdar (TŞS 10, 161/2), Yusuf Alemdar ibn-i Abdülkerim (TŞS 10, 154/1) veya Abdurrahman Beşe oğlu Ömer (TŞS 10, 152/2), Bıyık Abdurrahman Beşe, çukadar (TŞS 10, 150/2) gibi.

6.1.3. Müslîm-Gayrimüslîm İlişkileri

Tokat'taki Müslîm- Gayrimüslîm ilişkilerine incelediğimiz dönemin verileri ışığında genel olarak baktığımızda sükunete dayalı bir barışın varlığı göze çarpmaktadır. Bu dönemdeki mahkeme kayıtlarında herhangi bir Müslîm- Gayrimüslîm anlaşmazlığına rastlanmamıştır.

Incelediğimiz dönemde Müslîm ve Gayrimüslîmlerin arasında güvene dayalı ilişkilerin varlığından söz edebiliriz. Sözünü ettiğimiz bu güvenin en önemli göstergesi Müslîm ve Gayrimüslîmlerin aynı mahallelerde yaşamış olduklarına dair kayıtlardır. Örneğin Hoca Ahmed mahallesinde Müslümanlar yaşamaktadır. Fakat Markaros bin Agob'un (TŞS 10, 21/1) tereke kaydı bu mahallededir. Kivork veled-i Ohannes de bir müslüman mahallesi olan İçmesu'da yaşarken vefat etmiştir (TŞS 10, 40/1). Yine aynı şekilde Çilehane de bir müslüman mahallesi iken Maryan bint-î Andon (TŞS 10, 119/1) burada vefat etmiştir. Bu durumla ilgili örnekler istisnai sayılamayacak çokluktur. Fakat herhangi bir Gayrimüslîm mahallesinde bir Müslüman aile kaydına rastlamadık.

Müslîm ve Gayrimüslîmler arasındaki güven duygusuna dair bir diğer gösterge ise arazilerinin yan yana olmasıdır. Bununla ilgili bir kayıtta (TŞS 10 142/1) Gaybi mahallesinde vefat eden Emine bint-i Ali'nin Kirişhane adlı mevkide Dülger Agob, Kazgancı Simiroğlu arazileriyle bitişik olan bir bab bağı mevcuttur. Bir anlaşmazlık sonucu mahkemelik olan arazi de ilginç bir davada karşımıza çıkmaktadır Emine bint-i Ali'nin vefatından sonra mirasçılarında Şerife söz konusu bağı Kevork'a bey' eylemiştir. Ancak şimdi Şerife'nin mirasçısı bağı geri istememektedir. Fakat bu durum

Kevork'a sorulduğunda o da bağın Şerife tarafından Dülger'e kiralandığını söylemiştir. Bu dava Müslimlerle Gayrimüslimler arasında ticaret ilişkilerini göstermektedir. Yine bir Gayrimüslim'in arsasıyla ilgili satışa da (TŞS 10, 140/2) hem Müslim hem de Gayrimüslimler şahitlik etmişlerdir.

İncelediğimiz defterdeki kayyumluk hüccetiyle ilgili bir belgede taraflar arasındaki güven duygusuna dair önemli bir işarettir. Bu hüccette Çay-ı Zimmi mahallesi sâkinlerinden Mardoros veled-i Toros vefat etmiştir. Mirasçıları arasındaki Ohannes ve Simon ve Haçador ise 'ğâib-i ani'd-diyar'dır. Bu durumda söz konusu kişiler ortaya çıkıncaya değin intikal eden mirasa kızkardeşleri Herab kayyum tayin edilmiştir. Bununla ilgili karara ise hem müslim hem de Gayrimüslimler şahitlik etmişlerdir (TŞS 137/1) .

Müslim- Gayrimüslim ilişkilerindeki güvene dair verebileceğimiz son örneklerle borç alıp vermekle alakalıdır. Örneğin Mahmud Paşa mahallesinde vefat eden el-Hac Ömer bin Süleyman'ın terekesinde Sivaslıoğlu Gabriel ve Camlıoğlu Gabriel'e borç verdiği ortaya çıkmıştır (TŞS 10, 43/1). Yine Samyeli Mahallesinde vefat eden Nalbend Ahmed ibn-i İbrahim'in terekesinden Kasap Deli Agob'a ait borç senedi çıkmıştır.

6.1.4 Ev Eşyaları

İncelediğimiz 10 Numaralı Tokat Şer'iyeye Sicil Defteri'nde Tokat'ta yaşayan insanların bu dönemdeki ekonomik, dini, sosyal yönlerden durumlarını gösteren birçok ev eşyası bulunmaktadır. Bu eşyalar sadece tarihçiler için değil sanat tarihçileri ve müzeciler için de önem taşımaktadır. Defterdeki ilgili tereke kayıtlarında eşyaların sadece ismi verilmekle yetinilmemiş bunların neden yapıldıkları da ifade edilmekle birlikte imal edildikleri yerlerde belirtilmiş veya zaten eşyaya ismini doğrudan vermiştir. Tokat'ta kullanılan eşyaların listesi oldukça geniş yer tutacağından bu eşyaların kullanım alanlarıyla ilgili olarak sınıflandırılmıştır. Bu sınıflandırma şu şekildedir:

Tablo 13. Tokat'ta Kullanılan Ev Tekstili Ürünleri

Atlas Yüzlü Döşek	Haleb Alacası	Minder-i Köşe	Selanik Kilimi
Atlas Yüzlü Yorgan	Hatay Yüzlü Yorgan	Mısır Hasrı	Sofra Peşkiri
Beşik Örtüsü	İpekli Peşkir	Saf Beyaz Seccade	Şam Peşkiri
Bez Parçaları	İşleme ve Dolama Peşkir	Mitil	Şal Döşek
Cecim	Kadife	Ocak Minderi	Şayak Yasdık

Çarşab	Kadife Yasdık	Ocak Kaliçesi	Yasdık Yüzü
Çift Yorgan Yüzü	Kadife Yüzlü Yorgan	Orta Seccade	Yan Minderi
Çift Yüzlü Pupla	Kaliçe	Peşkir	Yan Kaliçe
Çuha	Kaliçe Seccade	Pencere Perdesi	Yüz Yasdığı
Çuha Ma'kad	Keçe	Pupla	Manisa Alacası
Dimi Kadife Döşek	Kefere Minderi	Pupla Döşek	Makreme
Döşek	Kefen Beyaz	Sade Döşek	Sagir Yasdık Yüzü
Futa	Kebe	Sade Yasdık	Yasdık
Harar	Keten Parçası	Sade Pupla	Yorgan
Hatemi Yorgan Yüzü	Keten Burgu	Sade Peşkir	
Küfet İşlemeli Yorgan	Minder		

Tokat'taki her evde yasdık, yorgan, döşek gibi temel tekstil maddeleri bulunmaktadır. Kefere minderleri Gayrimüslim evlerine has bir tekstil eşyasıdır. Bununla birlikte çuha, dimi ve ipek en yaygın kullanılan kumaş türleridir. Pupla da yaygın kullanılan bir eşyasıdır. Perde ve hasır gibi eşyaların varlığı ise nadir olarak tespit edilmiştir.

6.1.5 Giyecekler

Ev eşyalarında karşılaştığımız bu durum giyim eşyalarında da karşımıza çıkmaktadır. Hepsinin bir arada verilmesi karışıklığa yol açacağından dış giyim, iç giyim, aksesuar ve başlıklar olarak sınıflandırdık.

Tablo 14. Tokat'ta Kullanılan Dış Giyim Ürünleri

Aba	Çuka Miltan	Keten Gömlek	Şayak Şalvar
Aba Şalvar	Entari	Libade	Tamgahan Entari
Alaca Entari	Gömlek	Libas	Tepebaşı Yakalı Samur Kürk
Belegöz Kürk	Hare Cebe	Mahmudiye Entari	Taklit Fete Yüzlü Kürk
Beyaz Çiçek Kaplı Küçük Kürk	Hatayi Entari	Mai Bez Entari	Zerdeva Yakalı Samur Kürk
Beyaz Gömlek	Hintkari Beldâr Entari	Nafe Kürk	Zerdeva Kürk
Bez Entari	Hintkari Beyaz Entari	Nafe Abdeslik Kürk	Çumra Şalvar
Canfes Entari	Hırka	Nebati Çiçekli Entari	Kıl Şalvar
Cebe Nafe Kürk	İpekli Gömlek	Peten Entari	Fransız Biniş

Çebe Tırnak Kürk	İskaç Hırka	Sarı Gezi Entari	Biniş
Çiçekli Entari	İşleme Gömlek	Sarı Canfes Entari	Şam Alacası
Çiçekli Şalvar	Kaftan	Sika Kürk	Kutni Entari
Çakşır	Kapsız Zerdeva Küçük Kürk	Sim Kuşak	Çuka Şalvar
Çuka Biniş	Kedi Kürk	Sincabi Şal Parçası	Peştamal
Çuka Entari	Kırmızı Biniş	Şalvar	
Çuka Çebe	Kaput	Şeritli Şal	

Dış giyim ürünlerine baktığımızda şalvar, aba, gömlek, libasın ağırlıkta olduğunu görmekteyiz. Bunun yanı sıra çeşitli kumaşlardan veya hayvan postlarından yapılan kürkler de oldukça fazla kullanılmaktadır. Bazı elbiselerin yapıldığı kumaşlar üretildiği şehirlerle adlandırılmıştır; Şam alacası gibi. Motiflerden en yaygın olanları çiçeklilerdir. Tokatlı kadınlar da bu dönemde etekten ziyâde entari kullanmaktadır.

Tablo 15. Tokat'ta Kullanılan Başörtüler ve Başlıklar

Başlık	Dülbend Değirmi	İpek Büzme	Libadelik Fes
Baş Yemenisi	Dülbend Örtüsü	Kavuk	Yemeni Değirmi
Baş Yemenisi Değirmi	Fes	Kebir Üslük	Yağlık
Çevre Dülbend	Börk	Puşi	Örtü
Değirmi	Gugul İpeği	Sarık	Sim Fes
Kalpak			

10 Numaralı Tokat Şer'iyeye Sicili'nde çok fazla başlık çeşidi tespit edemedik. İncelediğimiz terekelerde kadınlar arasında dülbend ve yemenin yaygın bir başlık türü olarak kullanıldığını görmekteyiz. İncelediğimiz erkek terekelerinin ise birçoğunda herhangi bir başlık türü tespit edilemedi. Fakat aynı kişinin terekesinde hem fese hem de sarığa rastlanması egemen tarih görüşünün bir ifadesi olan fes-sarık mücadelesini doğrulamamaktadır. Yeniçeri Ocağı'nın kaldırılmasından yaklaşık iki sene sonra Osmanlı asker ve memurları için fes zorunlu tutulacaktı (Karal, 1988:158). Bernard Lewis'e göre fesin kabul edilmesinden sonra bu yeni başlığa halkın muhalefetini önlemek ve gerekirse bastırmak için sıkı tedbirler alınmıştı (Lewis, 1991:102). Fakat 1805- 1807 yıllarını kapsayan bu defterde fes daha zorunlu bir kıyafet bile olmadan halk arasında kullanılmaya başlandığını göstermektedir. Bu da fesle ilgili en azından Tokat'ta halk arasında fese karşı ciddi bir muhalefetin ilerleyen yıllarda da olmayacağını göstermektedir yani fes Tokat halkına zaten yabancı olan bir giyim eşyası değildir.

Tablo 16. Tokat'ta Kullanılan İç Giyim Ürünleri

Bez İçlik	Çarşab Don	Don	İşleme Don
Keten Don			

İncelediğimiz defterde çok fazla iç giyim ürünü tespit edemedik. Tespit ettiğimiz en yaygın olarak kullanılan iç giyim eşyası genellikle don olarak adlandırılan kumaş, ev içinde kullanılan ve özellikle kışın soğuktan korumaya yarayan bir giyim eşyasıdır.

Tablo 17. Tokat'ta Kullanılan Giyim Aksesuarları

Altun Kolan	Kemberbend Kuşak	Sim Yıldızlı Kuşak	Telkari Sim Kolan
Altun Kuşak	Keten Burgu	Sincabi Şal Parçası	Telkari Sim Kuşak
Beyaz Çiçekli Şal cebe	Kolan	Sim Kolan	Yeşil ve Beyaz Şal Kuşak
İşleme Bağlık	Kuşak	Şerit	Tozluk
İşleme Uçkur	Sim Kuşak	Şeritli Şal	Uçkur
Palaska	Tonbak Kuşak		

İncelediğimiz defterde yaygın olarak kullanılan giyim aksesuarı kuşak ve uçkurdur. Bu iki aksesuar genellikle kadınlar arasında kullanılmaktadır. Diğer taraftan ölen kişinin ekonomik durumuna göre farklı değerlerde aksesuar türleri tespit edilmiştir.

6.1.6. Züccaciye ve Billuriye Türü Eşyalar

İncelediğimiz defterde kullanılan eşya isimleri bugün de gündelik hayatımızda mevcuttur. Bazı eşyaların yapıldıkları yerle özdeşleştiklerini de görmekteyiz. Bir pişirme aracı olan kazgan fiyatından ötürü olsa gerek her evde bulunmamaktadır. Bununla birlikte arak (rakı) kazganına ise sadece Gayrimüslim terekelerinde rastlanmıştır. Karşımıza çıkan en yaygın aydınlatma aracı ise şamdandır.

Tablo 18. Züccaciye ve Billuriye Türü Eşyalar

Arak Kazganı	Değirmen	Kara Güğüm	Ocak Temürü
Arak Şişeleri	Değirmen Havanı	Kebir Sini	Sa'at
Ayna	Dezgah	Kebir Küb	Sagir Sini
Bıçak	Dülger Alati	Kebir Beç Fincan	Sagir Şamdan
Biber Değirmeni	Güğüm	Kebir Terazi	Sagir Kantar
Billur Bardak	Fağfur Fincan	Kebir Şamdan	Saç Ayağı
Billur Kase	Fağfur Kase	Kaşık	Sarı Hamam Tası
Berber Takımı	Hamam Tası	Kütahya Tabak	Şamdan
Cezve	Hevan	Kütahya Fincanı	Şişe
Çalar Sa'at	İbrik	Kepçe	Tabak

Çamaşır Leğeni	İngiliz Bardağı	Leğen	Tebsi
Çay Temürü	İyne	Mangal	Terazi
Çalar Sa'at	Kahve Takımı	Maşa	Teneke Tabak
Çorba Tası	Kahve İbriği	Nühas Fener	Tosya Bıçağı
Yivli Bıçak	Bulgur Kazganı		

6.1.7. Gıda ve Tüketim Maddeleri

İncelediğimiz defterde Tokat'taki kayıtlarda tespit edebildiğimiz gıda ve tüketim maddelerinin sayısı oldukça sınırlı ve kuru gıdadır. Bunun nedeni muhtemelen evlerdeki gıda ve tüketim maddelerinin terekeye geçecek kadar maddi karşılığının olmamasıdır. Temizlik ürünlerinden ise sadece sabunun varlığını tespit edebildik.

Tablo 19. Gıda ve Tüketim Maddeleri

Asel	Fındık	Kara Sabun	Üzüm
Bal Mumu	Hınna	Leblebi	Dakik
Basdırma	Hınta	Sabun	Dakik
Bulgur	İncir	Saman	Şair

6.1.8. Ziyet Eşyaları

Tablo 20. Tokat'ta Kullanılan Ziyet Eşyaları ve Altın Türleri

Altun	Altun Küpe	Baş Tarağı	Nakd-i der Kise
Altun Küpe	Burma Tabir Olunan Altun Kolbağı	Firuze Yüzük Zümrüt	Sim Kolan
Altun Kariyye	Bir Çift Altun Kuşak	İstanbul Altını	Sim Kuşak
Altun Kolan	Bir Çift Zümrüt Küpe	İncili Küpe	Sim Yıldızlı Kuşak
Altun Kuşak	Cariye Küpesi	Kebir Altın	Tarak
Altun Küpe	Elmas Çiçek	Küpe	Telkari Sim Kuşak
Altun Pul	Elmaslı Çiçek	Mercan Tesbih	Telkari Sim Kolan
Altunlu Tesbih	Fındık Altını	Mısır Altını	Tesbih Çevre
Sagir Küpe	Zümrüt Küpe	Rubiyye	Hamail
Nısfıyye			

10 Numaralı defterde ziyet eşyalarında altının ağırlıklı olarak kullanıldığını görmekteyiz. Tokat'ta sarrafların da olduğu göz önünde alındığında altının bu denli ağırlıklı olarak yer almasını anlayabilmekteyiz. Altın sadece ziyet eşyalarında kullanılan bir maden değil aynı zamanda bir yatırım aracı olarak da değerlendirilmiştir. İslambol altını, nısfıyye, rubiyye, fındık, kebir altın, altın pul gibi altın çeşitleri yatırım aracı olarak kullanılan altınlara örnektir. Altın kolan, altın kuşak gibi çeşitler ise ziyet

amaçlı kullanılmışlardır. Altınla birlikte zümrüt, elmas, firuze de ziyet eşyalarında kullanılan madenlerdendir.

Erkeklerin kullandığı süs eşyalarına baktığımızda ise hamail gibi muskaların içine konulan aksesuarlara rastlamaktayız. Erkeklerin kullandığı bir diğer aksesuar eşyası ise tesbihdir ve bazı tesbihlerin yapımında altın kullanıldığını tespit ettik.

İncelediğimiz defterdeki ziyet eşyalarının hepsine baktığımızda bu eşyaların genelinin kadının kullanımına yönelik olduğu anlaşılmaktadır.

6.1.9. Kumaşlar

Kumaşlar iplik olarak adlandırılan tekstil malzemesinin çeşitli şekillerde dokunmasıyla elde edilen mamüle verilen isimdir. Bu mamül dokuma şekli, dokumada kullanılan ipliğin türü, dukunduğu yer gibi farklı üretim yollarına göre isimlendirilir. İncelediğimiz defterin kapsadığı zaman aralığı göz önünde bulundurulduğunda kumaşların bu yüzyılda Tokat'ta el tezgahlarında üretildiği anlaşılmaktadır.

İncelediğimiz defterde abacıyan, basmacıyan, bezzezan, boyacıyan, elvancıyan, hallacan, penbeciyan, setenciyan gibi kendi içinde ayrılmış ve bir zanaat kolu oluşturmuş tekstil dalları tespit ettik. Bu meslek kollarının varlığı ve onlardan alınan vergilerin miktarı Tokat'ta ekonomik hayatta tekstilin ne kadar önemli bir yerinin olduğunu göstermektedir. Ayrıca bu zanaat kolları bize mesleki anlayışın profesyonel mantığa oturduğunu da göstermektedir. Bunda ürünün kalitesini koruma, tüketicinin memnuniyetini kazanma ve haksız rekabetin önüne geçme gibi düşüncelerin de rol oynadığı söylenebilir.

Üretilen kumaşlar gündelik hayattaki kullanım alanlarına göre çamaşırlık, elbiselik, paltoluk gibi adlar almışlardır. Desenli ya da desensiz oluşuna göre de bu adlar değişmektedir. İncelediğimiz defterde karşımıza çıkan kumaş ve iplik türleri ise şunlardır.

Tablo 21. Tokat'ta Kullanılan Kumaş ve İplik Türleri

Aba	Çit Degirmi	Kebe	Mısır Alacası
Acem Alaca	Çuka Parçası	Keçe	Penbe
Alaca Parçası	Dimi	Giresun	Penbe İpekli
Astar	Gezi	Gugul İpek	Pelidoğlu Alacası
Bez	Frenk Atlası	Keten	Puşi Kutni Parçaları
Bez Parçaları	İpek	Keten İpliği	Selanik Alacası
Bursa Kutnisi	İplik	Kırmızı Bez	Şam Alacası
Çiçekli Parçaları	Haleb İpekli Çiçekli	Manisa Alacası	

Çit	Haleb Şerbabı	Mısır Hasrı	
-----	---------------	-------------	--

İncelediğimiz kayıtlara göre Tokat'ta halk arasında en fazla kullanılan kumaş türünün alaca, aba, bez olduğu görülmektedir. Bu kumaşlar 'tob' olarak ölçülürdü. Kullanılan kumaşların adlarına baktığımızda Tokat dışında üretilen kumaş türlerinin de burada kullanıldığı anlaşılmaktadır. Aynı zamanda iç pazarda üretilen kumaşla birlikte dış pazarlarda üretilen kumaş türlerinin de Tokat'ta kullanıldığı incelenen terekelerde ortaya çıkmaktadır.

Tablo 22. Tokat'ta Kullanılan Silahlar ve Silah Takımları

Bıçak Kabza	Piştov	Simli Hançer	Kılıç Kabza
Hançer	Silah	Simli Topuz	Tüfenk
Palaska	Simli Balta	Kılıç	

İncelediğimiz defterdeki kayıtlarda çok fazla silah kaydına rastlamadık hatta bazı kayıtlarda kılıç kabzası varken kılıcın olmadığını gördük. Bu da halk arasında silah kullanımının yaygın olmadığını bize düşündürmektedir.

Gözden geçirdiğimiz belgelerde ateşli silahların varlığı da mevcuttur. Daha önceki kısımlarda da ifade ettiğimiz gibi Tokat'ta esnafılık yapan yeniçerilerin varlığı bu dönemde mevcuttur. Bu silahların da onlarla alakalı olduğu düşünülebilir. Ayrıca Gayrimüslimlere ait kayıtlarda bir silahın varlığıyla karşılaşmadık.

6.1.11. Uzunluk ve Ağırlık Ölçüleri

İncelediğimiz defterde geçen uzunluk ölçüleri top ve arşundur.

Arşun(Arşın): Zirâ da denilmektedir. Duvarcı ya da mimar arşunu olarak da bilinmektedir (İnalçık, 2000: 441–448). Bu ölçü birimi daha çok kumaşlar için kullanılmıştır. Bugünkü ölçülere göre **0,758 m.**'ye eşittir.

Top: Kumaş ölçümlerinde tercih edilen bir uzunluk birimidir. 20 arşuna denk gelmektedir. Bugünkü ölçülere göre bir top **13 m.**'dir (İnalçık,2000:441–448).

10 Numaralı defterde yer alan ağırlık ölçüleri ise batman, dirhem, kantar, katır yükü, kırat, kıyye, kile, miskâl, mudd'dur.

Batman: Daha çok Türkler ve Türklerle ilgisi bulunan kavimler tarafından kullanılan bir ağırlık ölçüsüdür. Türkistan'da arşın ve batmana dayalı bir Türk ölçü sisteminin varlığına dair işaretler bulunmaktadır. İncelediğimiz dönemde batmanın bugünkü karşılığı belgelerden de anlaşıldığına göre **7,69767 kg.**dır. Bugün dahi Kayseri, Tokat, Erzurum gibi yerlerde 8 kg.lık ağırlığa batman denmektedir (Kallek, 1992: 200).

Dirhem: Okkanın dört yüzde birine denk gelen bir ağırlık birimidir. Özellikle zinet eşyalarının tartılmasında tercih edilmekteydi. Ayrıca ipliklerin tartılmasında da kullanıldığı incelediğimiz defterden anlaşılmaktadır. Tarih boyunca farklı uygulamalar olduysa da günümüzdeki yaklaşık **3,12** grama denk gelmektedir (Sahillioğlu, 1994: 368–371).

Kantar: 180 okkaya denk gelen bir ağırlık ölçüsüdür. Bugünkü ölçülerde **230,922 kg.**'a eşittir (İnalçık, 2000:441–448).

Katır yükü: **60–80 kg.** arasında değişmekteydi. Yük yerine haml şeklinde de ifade edilebilmekteydi (İnalçık, 2000: 441–448).

Kıyye: Vukiyye veya okka da denmektedir. İncelediğimiz defterde özellikle hırdavat ve metal eşyaların ölçülmesinde kullanılmıştır. 400 dirheme denk gelen bir ağırlık birimidir. Bugünkü **1,2822945 kg'**ın karşılığıdır (İnalçık, 2000: 441–448).

Kile: İncelediğimiz defterde yer yer keyl olarak da kullanılan bir ağırlık birimidir. Özellikle hububat türü gıdaların ölçülmesinde kullanılmıştır.**25,659 kg.**'a denk gelen bir ağırlık ölçüsüdür (İnalçık, 2000: 441–448).

Miskâl: Bilhassa altın ve sîm gibi zinet eşyalarının ölçümünde kullanılan miskâlin bugünkü karşılığı 1,5 dirhem veya **4,233 gr.**'dır (2000: 441–448).

Mudd: Hububatların ağırlığının belirlenmesinde sıklıkla kullanılan mudd 20 kileye denk olup bugünkü **513,160 kg.**'in karşılığıdır (İnalçık, 2000: 441–448).

6.1.12. Vakıflar

Arapça kökenli bir kelime olan vakıf, “alıkoymak”, “durdurma”, “durdurmak” anlamlarına gelmektedir. Kelimenin çoğulu “evkâf”dır. Terim anlamı ise bir malın ya da mülkün sevap kazanmak için doğrudan veya dolaylı olarak toplumun yararına tahsis edilmesidir (Açıkel ve Sağırılı, 2005:1).

İslami vakfın amacı, bir hayır kurumu meydana getirmektir; vakfın varlığı, Tanrı için hapsedilmiş verim getiren bir şeydir. Onun yalnız verimi, belli bir hayır işi için harcanır. Böylece vakıf kişisel olmayan ve sürekli-ebedi bir ana sermayeye dayanır. Bu sermayenin işletilmesi, kadı tarafından düzenlenen ve saklanan *vakfiyye* ile saptanmıştır. Vakfiyyede vakfın amacı, gelir kaynakları, bu gelirin nasıl kullanılacağı, nasıl kullanılıp arttırılacağı belirlenmiştir. Vakfiyenin kadı tarafından onaylanması, özellikle Osmanlı Devleti’nde görüldüğü gibi, hükümdarın onayından sonra hukuki nitelik kazanması, onun *şartnâmesi(charter)* niteliğini belirtir. Bununla beraber, vakıf koşullarını kimse, hükümdar bile değiştiremez, bozamaz. Bunlar kesinlikle değiştirilemez dini-ilahi sanksiyona dayanır. “ Şart-i vâkıf, nass-ı şârî gibidir”. Vakıfta amaç Allah yolunda bir hayır olmakla beraber, genellikle vakıftan belli bireyler faydalanır. Özellikle aile (*evlâdiye* veya *zurri*)vakıfları, gerçekte belli aile çıkarlarını korumak için kurulmuştur. Vakfın varlığı gelir kaynağının çalışmasına bağlı olduğundan, vakfi yöneten kişinin faaliyeti “ sermayenin korunması ve arttırılması” noktasında toplanır. Birçok vakıf, gelirin arttırılmasını ve vakfın genişletilmesini mütevelliyeye bir görev olarak yüklemiştir.

Bu vakıf iki grup kuruluşu içine alır. Bir yanda hayır amacıyla kurulmuş olan tesisler (cami, medrese, imaret, çeşme, köprü, zaviye vb.) öbür yanda bu gibi tesislerin giderlerini karşılamak üzere kurulan ekonomik tesisler. Bu ikinciler, kar getirmek amacıyla

gerçek iktisadi yatırımlardır. Bu kuruluşlar bir zirai işletme, kira getiren akarar, hamam, aşevi, mezbaha gibi kurumlar emeği işletilen köleler veya sadece nema getiren bir nakit sermaye şeklinde olabilir.

Vakfın yönetimi için vâkıf, bir yönetim müdürü (*mütevelli*) ve büyük vakıflarda onu sürekli kontrol altında bulunduran bir *nâzır* belirler. *Mütevelli*, vakfın devamından, vakfiyedeki koşulların yerine getirilmesinden ve gelir kaynağının korunma ve geliştirilmesinden sorumludur. Bu amaçla, o iktisadi yatırımlara girebilir, vakfın gelir fazlasından yeni yatırımlar yapabilir. Vakfın yönetiminden ikinci derecede sorumlu olan hizmetliler ile mütevelli, senede bir kere bir araya gelir, vakfiyeye göre mütevellinin geçen yıl içindeki işlerini ve hesaplarını gözden geçirir. Heyet gerekirse kadıya başvurup mütevellinin değiştirilmesini isteyebilir. Vakıf muhasebesi, Osmanlılarda devleti temsil eden biri genellikle kadı tarafından da ayrıca kontrol edilir; bu kontrol *velâyet-i âmme*, yani devletin genel kontrol otoritesi ve kontrol hakkı prensibine dayandırılır; vakıf yönetim bakımından kendi kendini yöneten özel bir kuruluştur. Onun önceden konmuş şartnâmesinin (*charter*) kurallarını kimse değiştiremez ve bozamaz; vakfiyeye, atanan mütevelli dışında kimse karışmaz veya herhangi bir kullanımda bulunamaz. Başka bir deyişle, vakıf bir özel firmanın hukuki garantilerine sahiptir (İnalçık 2009: 261-262).

İncelediğimiz defterde bu şekilde on bir vakfiyeye tespit ettik (TŞS 10 31/1, 33/1, 34/2, 35/1, 38/2, 54/1, 69/2, 73/1, 105/1, 110/1).

Bu vakfiyelerden birini vakfiyenin düzenlenişini görmek üzere inceleyelim. Söz konusu vakfiyede Çahkenlü Mahallesi sâkinelerinden Emine bint-i Abdülkerim iki tahtani bakkal ve bir fevkani basmacı dükkanlarını vakf eylemiştir. Bu vakıfların tasarrufu hayattayken kendi üzerinde öldükten sonra da oğlu Şeyh Mustafa Efendi'nin sorumluluğunda vakfedilen malların gelirlerinin rakabesi yapıldıktan sonra artan parayla da mevlid kandilinde pirinç pilavı ve ballı helva pişirilip fakir fukaraya kendisi, kardeşi ve annesi için dağıtılmasını istemiştir. Bu mülklerin sorumluluğunun Şeyh Mustafa Efendi'den sonra evlâdına geçmesi şart koşulmuştur. Eğer onun evlâdı yoksa

ya da sonradan evlâtlarının zürriyeti kesilirse vakfin sorumluluğunu Hamdi Bey zaviyesinde şeyh olanların günlüğü bir akçe ile müteveli tayin edilerek üzerine alması şart koşulmuştur.

Değerlendireceğimiz bir diğer vakfiye ise Hadice Hatun vakfiyesidir. Bu vakfiyeye göre Yazıcık mahallesinde oturmakta olan Hadice Hatun bir bab menzil, bir çamaşır kazanı ve leğeni ile Cağagölü'ndeki ağaçlı arsasını ve mülkünü vakfetmiştir. Bu vakfedilen malların vâkîfi ise hayatta iken kendisidir. Vefatından sonra müteveli olmasını istediği kişi Tokat'ta yaşayan Elbistânî Ali Efendi ibn-i Mehmed'dir. Onun vefatından sonra bu mütevelilik çocuklarına kalacaktır. Fakat onların zürriyeti kesilirse Sovukpınar-ı Müslîm Mahallesinde Aîşe Hatun'un yenilediği medresede ders gören öğrencilerden birine seçimle mütevelilik geçecektir.

Şekil yönünden incelediğimiz bir diğer vakfiye ise Aîşe Hatun'a aittir. Soğukpınar-ı Müslîm mahallesinde oturmakta olan Aîşe Hatun Abdülatif Ağa-zâde konağındaki fevkani ve tahtani iki oda, ahır ve avluyu, Meydan mahallindeki dükkanını vakfeylemiştir. Bu vakıf mallarının hayattayken mutasarrıfı kendisidir vefatından sonra ise es-Seyyid Osman'a ve onun vefatıyla evlâtlarına, eğer nesepleri kesilirse Elbistânî Hafız Ali Efendi'ye ve sonrasında onun evlâtlarına mutasarrıflık geçecektir.

Burada incelediğimiz vakfiyelerde ve defterde yer alan diğer vakfiyelerde dikkatimiz çeken bazı husûslardan bahsetmek istiyoruz. Bunlardan ilki kadınların ticari hayattaki varlıklarıdır. Aîşe, Emine ve Hadice Hatun vakfiyelerinde de görüldüğü gibi vakfeyledikleri dükkanlar ticari hayatta iştilgal ettiklerini düşündürmektedir. Diğer taraftan bu kadınlar hayatta oldukları sürece vakfettikleri malların müteveliliklerini yapmışlardır.

Bahsetmek istediğimiz bir diğer husûs ise vakf edilen mallardan elde edilecek gelirin dağıtımını yapacak kişinin oldukça ince elenip sık dokunarak belirlenmesidir. Buradaki amaç vakfin olabildiğince sağlıklı ve uzun yıllar devam etmesidir.

Tablo 23.10 Numaralı Tokat Şer'îye Sicili'nde Geçen Vakıfların İsimleri

Beylerçeşlebi Vakfı	Kabeli Mehmed Paşa Vakfı
Defterdar Ebubekir Efendi Vakfı	Kadı Hasan Vakfı
İbrahim Paşa Vakfı	Köprülüoğlu Vakfı
İvaz Paşa Vakfı	Pervane Bey Vakfı
İyas Paşa Vakfı	

6.1.13. Din ve Eğitim Kurumları, Halkın Kültür Durumu ve Kitaplar

10 Numaralı defterde terekeler ağırlıktadır. Bu yüzden halkın kültürel durumuyla ilgili bilgiye ulaşmak oldukça zor. Defterde geçen din ve eğitim kurumlarının listesi aşağıdaki tablodadır.

Tablo 24. 10 Numaralı Tokat Şer'ıye Sicili'nde Yer Alan Din ve Eğitim Kurumları

Alaca Mescid	Horuş Camii
Ali Paşa Camii	İvaz Paşa Medresesi
Bedestan Camii	Kabe Mescidi
Camii-i Kebir	Pervane Bey Medresesi
Hacı İvaz Camii	Sarachane Camii
Hisariyye Camii	Meydan Camii

Terekelerin fazlalığına rağmen defterin muhtevassından dolayı Tokat'taki halkın okuma yazma oranı, eğitim faaliyetleri ile ilgili net bir şeyler söylemek neredeyse imkansızdır . Sadece bazı Müslimlerin terekelerinde rastladığımız kayıtlardan yola çıkarak şunu söyleyebiliriz ki Tokat'ta dini eserler özellikle Kur'an-ı Kerim ve fıkıhla ilgili kitaplar okunmaktadır. Bize göre ilginç olan bir diğer tespit ise incelediğimiz dönemdeki gayri müslim terekelerinde herhangi bir kitap kaydına rastlamamız olmuştur. Fakat bu bilgi bize Gayrimüslimlerin okuma yazma durumları ile ilgili bir yorumda bulunmak için yetmemektedir.

6.2. Ekonomik Hayat

6.2.1 Sanayi, İş Kolları ve El Sanatları

Orta-Doğu şehirlerine egemen olan üretim ve dağıtım tarzı, temel şekli ile *hırfet/esnaf* sistemine dayanmakta idi. Uzak pazar için üretim yapan büyük şehirler dışında, şehirlerin çoğunluğu, doğrudan doğruya yakın bölge için üretim yapan yani belli ve sınırlı bir pazar için çâlişân bir üretim tarzıyla bağımlı idi. Kısıtlayıcı ulaştırma koşulları dolayısıyla, küçük şehir endüstrisinin hammaddesi de belli ve sınırlı bir bölgeden gelmekte idi. Bu nedenle, rekabeti ortadan kaldıran hırfet sistemi, toplumun uyumunu ve geçimini güvence altına alan ideal bir düzendi. Rekabet ve kazanç hırsı, bu yönetim ve sosyal düzeni kökünden yıkacak bir suç gibi karşılanıyordu. Hırfet

yönetimine bağlı zanaatkar veya satıcı esnaf arasında egemen *fütüvve* ahlakı, Gazali'nin formüle ettiği ilkeleri aynen benimsemiş bulunmakta idi. Kazanç peşinde koşmak, geçineceğinden fazla kazanmaya çalışmak ahlaki noksanlıların kaynağı sayılıyordu.

Hırfet üyeleri, fazla zenginleşeni aralarından çıkarır, tüccar sayarlardı. Tüccarın kazancı bir çeşit vurgunculuk spekülasyon ürünü, kanun dışı kazanç sayılıyordu. El emeği ile, alın teri ile kazanılan şey, kanuna ve toplum vicdanına uygun bir kazanç sayılıyordu. Rekabeti önlemek, aralarından birinin sivriliip daha çok üretim yapmasına, daha fazla kazanmasına engel olmak için hırfet erbabı, ham madeyi hırfetin başkanı eliyle toptan alır, herkesin gözü önünde bölüşür ve yapılan mal hırfet adına belli bir yerde satılırdı. Yapılan malın kalitesinde ve biçiminde kesinlikle değişiklik yapılmasına izin verilmez, üretim kontrol edilirdi. Bunun nedeni malın kalitesini korumak olduğu gibi aralarından birinin daha çok sürüm yaparak pazar dengesini bozmasını önlemektir; alıcı sınırlı olduğundan birinin daha fazla satması diğerinin aç kalması sonucunu verebilirdi... Devlet de böyle bir durumun ortaya çıkmaması için kadı kontrolünde bir memur, *muhtesip* tayin ederdi. Kadı ve muhtesip, haklı fiyatı saptama ve kontrol göreviyle yükümlüdürler. Bu memurlar her türlü spekülasyonu suç olarak izleyecektir. Devlet, malın kalitesi ve ölçüsü ve buna göre fiyatı üzerinde kontrol işinde, hırfetlerle işbirliği yapar, buna ait ilkeleri birlikte saptarlar; yapım sırasında kontrol hırfet görevlilerine, pazara gönderildikten sonra kontrol muhtesibe aittir (İnalçık 2009: 266).

İncelediğimiz defterdeki belgelerde tespit ettiğimiz narh tespiti, salyane kayıtları, terekelerdeki mal veya ürünlerin değeri *kuruş* olarak ifade edilmektedir. Biz de Tokat'taki ekonomik hayata geçmeden önce Osmanlı Devleti'nde paranın kullanımına dair kısa bir tarihçeyle genel durumu göz önüne koymak istedik.

Osmanlı Devleti'ndeki para politikaları:

- I. 1300'den 1477'ye: Anadolu ve Balkanlar'da ticaret yolları üzerinde kurulan bir devletin gümüşe dayanan ve istikrarlı para birimi (akçe).
- II. 1477'den 1585'e: Osmanlı Devleti'nin mali, iktisadi ve siyasal olarak güçlü döneminde altın, gümüş ve bakır sikkelerden oluşan üçlü para sistemi; en önemli egemenlik simgesi olan altın sikkelerin imparatorluk düzeyinde tekleştirilmesi; buna karşılık gümüş sikkelerde imparatorluk içinde farklı bölgelerin ortaya çıkışı; kentler ve kasabalar çevresinde yoğun kredi faaliyetlerinin gelişmesi.
- III. 1585'den 1690'a: Mali, iktisadi ve siyasal sorunlardan kaynaklanan parasal istikrarsızlık; kıtalararası değerli maden akışlarının parasal sorunları daha da ağırlaştırması; darphanelerin kapatılması ve Osmanlı piyasalarına yabancı sikkelerin ve onların taşınış uğramış türlerinin egemen olması.
- IV. 1690'dan 1844'e: Mali ve iktisadi istikrar koşullarında yeni bir gümüş para biriminin (kuruş) yerleştirilmesi, merkezle çevre arasında gelişen parasal bağlar; kuruşun 1780'lere kadar süren istikrarlı bir dönemden sonra derin mali bunalımlarla birlikte hızlı taşınışı ve değer kaybı; geleneksel sarrafların devlete borç verme yoluyla gelişerek finans burjuvazisine dönüşmeleri.
- V. 1844'ten 1918'e: Sanayi Devrimi sonrasında dünya pazarlarıyla hızlı bütünleşme; kuruş ile altın liradan oluşan çift metalli yeni düzen; ek mali gelir sağlamak amacıyla başvurulmuş taşınışlardan vazgeçilerek dış

borçlanmanın aynı amaçla kullanılmaya başlaması; “topal” altın standardına geçiş; bankacılığın gelişimi (Pamuk, 1999: 22)

İncelediğimiz dönem ve öncesinde Tokat’ın Osmanlı ekonomisinde önemli bir yere sahip olduğu bu dönemi inceleyen çalışmalar tarafından ifade edilmektedir.¹¹

18. yüzyılın başlarında İran’dan Tokat’a gelen ham ipeğin şehirdeki kazzazlar tarafından işlendiği; dikiş ipliği, düğme ve dokumada kullanıldığı, artanın da ihrac edildiği görülmektedir. Zamanla İran’dan gelen ipek miktarının azalmasına paralel olarak Tokatlıların kendi ham ipeğini üretme girişimlerine başvurduğu anlaşılmaktadır (Genç, 2000:276). İncelediğimiz kayıtlara baktığımızda Tokat’ta tekstil sanayiinin oldukça önemli olduğu görülmektedir. Gelişmekte olan bu sanayinin kendi içindeki önemli kollarından biri de pamuklu dokumalardır. Bu noktada Tokat pamuk ekiminin yoğun olarak yapıldığı bir coğrafya değildir. Pamuklu dokuma için gereken ham madde ise Batı Anadolu ve Adana’dan gelmektedir. Tokat’ta işlenen pamuk daha sonra iç ve dış piyasaya sunulmaktadır.

Pamuklu dokuma sektörüne genel olarak baktığımızda Müslîm ve Gayrimüslîmlerin unsurların başa baş bir durumda oldukları görülmektedir. Emine bint-i Abdülkerim’in basmacı dükkanı olduğu gibi (TŞS 10 31/1) Dimitri’nin de basmacılık yaptığı görülmektedir. (TŞS 10, 130/1). Kazzazlıkta ise incelediğimiz defterde gayri müslîm ağırlığı göze çarpmaktadır: Kazzaz Hacı (TŞS 10, 74/1), Kazzaz Manuk (TŞS 10, 83/1), Kazzaz Ohan (TŞS 10, 133/1), Kazzaz Ağayikoğlu Agob veled-i Makbuz (TŞS 10, 140/2), Karamanlıoğlu Avok veled-i Kirkor (TŞS 10, 140/2). Müslîm kazzaz kayıtları ise Halil b. Mehmed (TŞS 10, 142/2), Kazzaz Hüseyin (TŞS 10, 83/1), Kazzaz Sinan Beyzâdeoğlu es- Seyyid Emin b. Ahmed (TŞS 10, 140/2)’den oluşmaktadır. Ayrıca Tokat’ta bir de İplik Pazarı bulunmaktadır.

---

¹¹ Genç, 2000 ; İnalçık 2009.

Tablo 25. Tekstil Sektörü ile İlgili İş Kolları

Basmacı	Hallâc (pamuk işleyen)	Mizâncı
Boyacı	İplikçi	Penbeci (pamuk işleyen)
Çullâh (yün işleyen)	Kavukçu	Peştemâlcı
Elvâncı	Kazzâz (ipek işleyen)	Puşici ve takyeci

Tokat'ta incelediğimiz kayıtlardan gelişmiş olduğunu anladığımız bir diğer sanayi dalı da dericiliktir. Bununla ilgili en önemli veri ise Debbâğhâne-i Atik ve Cedîd adlı iki mahallenin varlığıdır. Ayrıca oldukça ayrıntılanmış deri mamül üretimi de bu konudaki düşüncemizi haklı çıkartmaktadır.

Bu noktada biraz durmak ve Osmanlı ticari hayatında dericiliğin tarihsel süreci hakkında bir parça bilgi vermek istiyoruz. Osmanlı Devleti'nin kuruluş döneminde ahîlerin ve fütüvvet akımının kesin bir rol oynadığı kuşku götürmez. Debbağların pîri sayılan Ahî Evren 32 çeşit esnafın pîri sayılır. Gerçekten dericilik, Anadolu Türk sanatlarının en önemlisi sayılır. Eskinin geleneksel yaşamında ev eşyası, hayvan takımları, vb. deriden yapılırdı. Fatih Mehmed kendi cami külliyesini yaptığı zaman yanında sârracları için büyük bir sârrachâne yaptırmıştır. Şehirlerde debbağların kalabalık, devlet karşısında en güçlü, bağımsız işçi grubunu oluşturmaktaydı. Kanuni Sultan Süleyman'ın itaatsizlik gösteren kapıkulu askerlerine karşı debbağları anarak tehdit ettiği rivayet edilmiştir. Evliya'ya Çelebi'ye göre İstanbul'da debbağhanede 5.000 kadar debbağ vardı. 1651 esnaf isyanında ilkin “ sârrachâne ahîleri” bayrak kaldırdılar. Kırşehir'de Ahi Evren (Evran) tekkesi post-nişîni (şeyhi) tüm imparatorlukta her şehirde ahîlerin reisi sayılan ahî babalara icazetnâme göndererek makamlarını onaylardı. (İnalçık 2009: 37- 38). Halil İnalçık'ın bu tarihsel açıklamasından sonra biz dericiliğin Osmanlı zanaat hayatında bu denli önemli yer tutmasının bir nedeninin de Türkler'in göçerlikten gelen bir sosyolojik yapı olmasından kaynaklandığını düşünüyoruz. Bu yapının bazı yansımaları sonraki yüzyıllarda yerleşik

hale gelen Türkler'in yaşamlarına kendini kabul ettirmiştir. Dericilikle ilgili olarak oluşan iş kollarına dair tablo aşağıdadır.

Tablo 26.Dericilikle İlgili İş Kolları

Debbağ	Haffâf
Derzi	Kalpakçı
Dikici	Kürkçü
Gönci	Sarrac

Her toplumun kendine ait nedenlerden ötürü bir gıda tüketimi alışkanlığı vardır. Tokat'ta bu alışkanlığa daha doğrusu gıda tüketimi yapısına dair ipuçlarına ise incelediğimiz vergi kayıtlarında rastlamaktayız. Bununla ilgili tablo aşağıda verilmiştir.

Tablo 27. Gıda Sektörü ile İlgili İş Kolları

Arpacı	Çörekçi	Kebapçı
Attâr	Etmekçi	Manav
Bakkal	Kadayıfçı ve şerbetçi	Setenci
Baklacı	Kasap	Şerbetçi

Tablo 24.Farklı Aletlerin Üretimiyle Uğraşanlar

Çıkrıkçı	Keçeci	Palancı
Çilingirci	Kılıççı	Semerci
Demirci	Kundakçı	Tarakçı
Kalaycı ve kazgancı	Kuyumcu	Urgancı

İnşaat sektöründe baktığımızda oldukça gelişmiş bir yapının olduğunu görmekteyiz. Bu durumda Tokat'ın Osmanlı ticaret trafiğinde önemli bir kesişme alanında olması, şehzade sancaklarına yakın konumu, Anadolu'ya Moğol istilası döneminde görece güvenli bir bölge olması gibi sebeplerin etkisini görmekteyiz. Tokat'taki yerleşimin görece yoğun olması inşaat sektörünün de gelişmesini sağlamıştır. Tokat'taki inşaat sektörüyle ilgili iş kolları aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Tablo 28.İnşaat Sektörü ile İlgili İş Kolları

Keresteci ve neccâr (marangoz)	Kirişçi
Kireççi	Koltukcu
Kiremidci	Taşçı

Ele alıp sınıflandırdığımız iş kolları dışında birde hiçbir alana dahil edemeyeceğimiz meslek kolları mevcuttur.

Tablo 29. Diğer İş Kolları

Berber	Hurdacı
Çubukçu	Kasâr
Duhâncı	Nalçacı
Eskici	Nalband

10 numaralı defterde esnaf terekeleri olduğunu düşündüğümüz terekelerde esnafın kullandığı alet fiyatlarıyla ilgili kayıtlara da ulaştık. İncelediğimiz kayıtlarda tespit edebildiğimiz en yüksek fiyat nalband aletine aitken en düşüğü çift aleti olarak tespit ettiğimiz rençberlikle ilgili olduğunu düşündüğümüz iş koluna aitti.

Tokat'la ilgili esnaf kollarını inceledikten sonra bu başlık altında inceleyeceğimiz bir diğer konu ise bu esnaf yapılanmasının sosyo-kültürel dinamiklerinin neler olduğuna ve bu dinamiklerin nasıl işlediğine dair olacaktır.

Osmanlı zanaatları çırak-kalfa-usta eğitimiyle öğrenildiğinden, fütüvvet adabı sosyo- ekonomik yapının temel ahlaki işlevini yerine getirmekte idi. Fütüvvet, ahîlik adabı yani belli ahlak ve davranış kuralları anlamına gelmektedir. Fütüvvet, ahîlik keza kasaba ve şehir nüfusunun büyük çoğunluğunu oluşturan esnafın davranışlarını belirlemiştir. İşçilerin ahlaki-sosyal ve iş disiplini, fütüvvetnâmeler ve ahî zaviyelerince sağlanırken, şehrin üretim koşulları, esnaf teşkilatı ile devletin işbirliği sayesinde ayarlanırdı... Öbür yandan mal kalitesini koruma, esnafın çırak-kalfa-usta nizamı imtihanla sağlanırdı. İç örgüt böylece devletin kontrolü dışındaydı. Osmanlı döneminde devlet, ihtisab kanunları ile mal kalitesini belirlemiş ve pazarda muhtesib kontrolünü arttırmıştır. Bununla beraber esnaf kendi iç nizamlarını oldukça korumuştur; her esnaf kendi usta ve idarecilerini kendisi seçerdi.

Osmanlı şehir yaşamındaki yeri kadar bizzat devlet için de önemli bir vergi kaynağı olarak karşımıza çıkmaktadır esnaf. Aşağıdaki tabloda 1806 yılındaki salyane kaydında esnafın en büyük vergi kaynağı olduğu görülecektir.

Tablo 30. Vergilendirme Rakamları

Masraf	Guruş
Hisse- i ehl-i hıref	32011
Hisse-i hânan	11003

Hisse-i Tozanlı	7239
Hisse-i Komanat	4780
Hisse-i Kâfirni	2389

Tablo 31. Üretim Aletleri Fiyatları

Çift Alâtı	5 guruş	Berber Takımı	23 guruş
Dükkan Alâtı	10 guruş	Nalbend Alâtı	40 guruş
Cerrah Takımı	11 guruş		

İncelediğimiz defterde esnafın iş yaptığı dükkanların fiyatlarına dair de kayıtlar tespit ettik. Bu kayıtlarda tespit ettiğimiz en yüksek fiyat Akdeğirmen mahallesinde vefat eden ve Sulusokak'ta bulunan kasab ve kebabçı ve şerbetçi dükkanlarının toplam değeri olan 1600 guruştur. Buradakiki sıkıntı her dükkanın ne kadar değeri olduğuyula ilgili ayrı ayrı bir tespite ulaşamamızdır. Diğer taraftan karşılaştığımız en düşük dükkan değeri ise Cemaleddin mahallesinde bulunan 13 guruşluk değeriyle hırdavat dükkanındır. İncelediğimiz defterdeki alınan vergilerin kayıtları ve vakfiyelerde çok daha fazla dükkanın varlığı mevcuttur. Fakat gerek vakfiyeler gerekse vergi kayıtları dükkanların o günkü değerleriyle ilgili bir saptama yapmamız için yeterli değildir. Tespit ettiğimiz dükkan değerleri şu şekildedir.

Tablo 29. Tokat'ta Dükkân Fiyatları

Dükkan Türü	Bulunduğu Mahal	Fiyat
Hırdavat Dükkanı	Cemaleddin Mahallesi	13 guruş
Çubukçu Dükkanı	Sulusokak	100 guruş
Temürcü Dükkanı	Temürcü Sokağı	150 guruş
Berber Dükkanı	Saraçlar Sokağı	150 guruş
Kahve Dükkanı	Behzat Mahallesi	350 guruş
Kazgancı Dükkanı	Soğukpınar Mahallesi	350 guruş
Kazzaz Dükkanı	Behzat Mahallesi	350 guruş
Bakkal ve Ekmekçi Dükkanı	Sirkeci Hanı	1500 guruş
Kasab ve Kebabçı ve Şerbetçi Dükkanları	Sulusokak	1600 guruş

Osmanlı Devleti'ndeki ekonomik sistemde üretim, kasaba ve ona bağlı köyler için yapıldı, yani pazar ve üretim sınırlı idi. Esnaf, hırfetler için, liberal bir ekonomide olduğu gibi, daima genişleyen bir pazar için üretim yapma imkanı yoktu. İhtiyaçtan fazla üretim, fiyatların düşmesine, eksik üretim fiyatların artmasına yol açacağından

üretici sayısı da sınırlı kalmak zorundaydı. Bu nedenle lonca sisteminde şehir veya kasabanın genişliğine göre her sanatta ustalar belli sayıyı aşmamalıydı... Esasen, her şehir ve kasabada vakıflara ait dükkan ve işyeri sayısı belliydi. Sanata ait alet edvatı içeren bu belli dükkan ve işyerlerine *gedik* denirdi (İnalcık 2009: 298).

İncelediğimiz 10 numaralı defterde dükkanların yanı sıra gediklere de rastlamaktayız. Bu gediklerin bedelleriyle ilgili sadece iki kayıt tespit edebildik. Bunlardan ilki Soğukpınar-ı Müslîm mahallesindeki manav gediğidir. Bu gediğin bedeli 15 guruştur. Diğeri ise Behzat'taki bir başka manav gediğidir. Bu gediğin bedeli de 40 guruş olarak belirlenmiştir.

6.2.2. Ticaret, Narh, Para ve Ticaret Malları

Tokat, ticaret yollarının birleştiği bir kavşak olması bakımından zaman içerisinde ekonomik çeşitliliğin ve zenginliğin arttığı bir merkez haline gelmiştir. İncelediğimiz dönemde Tokat, Samsun'dan başlayıp Amasya ve Zile'den sonra Sivas'a ulaşan, oradan da ikiye ayrılarak bir kolu Kayseri-Kilikya üzerinden Tarsus'a, diğeri ise Deliklitaş-Harput-Diyarbakır ve Mardin'den geçerek Musul'a ya da Urfa yoluyla Halep'e giden yolun üzerindedir. İzmit-Bolu-Tosya yolu bu yolla Amasya'da birleşirdi. Aynı zamanda Sivas'taki Deliklitaş Menzilhânesi'nden hemen önceki menzilhânedeki Tokat'ta bulunuyordu (Abacı,1994: 67). 10 numaralı defterdeki kayıtlara baktığımızda da canlı bir ticari hayatın olduğuna dair ipuçları ve kayıtlar mevcuttur.

Bu ipuçlarıyla ilgili ilk söyleyebileceğimiz terekelerde karşımıza çıkan ve iç ve dış pazarlardan Tokat'ta gelen kumaş çeşitliliğidir. Manisa alacası, Mısır hasrı, Şam peşkiri, Fransız biniş, Selanik kilimi gibi kumaş ve tekstil ürünleri bu ipuçlarının açık örnekleridir.

Ele alabileceğimiz bir diğer ipucu ise maden işlemeciliğinin durmudur. Bununla ilgili “*Ergani ve Keban ma'denleri emîni olan Abdi Bey dâm mecdehû ve kıdvetü'l-kuzât ve'l-hükkâm me'adinu'l-fezâil ve'l-keâm Ergani ve Keban kadıları zîde fazlihûma ve kıdvetü'l-emâcid ve'l-a'yân Ergani sükkânından Seyfullah zîyde mecdehû ve mefâhiru'l-emâsil ve'l-akrân maâdeni humâyûnumun usta başları zîde kadrihûm tevkî'-i refî'-i humâyûn vâsıl olacak ma'lûm ola ki ma'deni şâhânemden Ergani ve Keban ma'denleri emâneti bin iki yüz yigirmi iki senesi martı ibtidâsından zabt eylemek üzere irâde-i seniyyemde dergâh- muallam kapucubaşlarından Hulusi Ahmed dâme mecdehûya ihâle ve tefvîz olunmuş olmakdan nâşî siz ki emînî sâbık ve kuzât ve*

Seyhullah Bey mûmâ-ileyhüm ve sâirlerisiz maden-i şâhânemden hâsıl olub bin iki yüz on dokuz ve yirmi ve yirmi iki senelerine mahsubân Diyarbekir ve Tokat ve ma'den-i humâyûn kâlhânelerinde mevcûd nühas ve kurşun mürdesenk emîni lâ-huk mûmâ-ileyh maâden-i humâyûnuma varıncaya kadar mü'emmen ve mahfûz olan mahallere vaz' birle cümle ma'rifetiyle tenbîh olunub telef ve serfetten himâyet ve sıyânet ve eger ma'azallah-u teâ'la bu tenbîhden sonra bir dirhemi fûrûht veyâhud bir gûne telef olunmak lâzım gelür ise sonra bir dürlü cevâba kadir olunmayacağı ve emin-i lâ-huk mûmâ-ileyh o tarafa vardıkda zikr olunan nühası ve kurşun ve mürdesenk-i mevcûde her ne mikdar ise cümlesi emîn-i la-hıka teslîm olunması husûsuna irâde-yi seniyyem tealluk itmekle mûcîbince'' (TŞS 10, 116/1) şeklindeki kayıt Tokat'ta bir kalhanenin varlığını göstermektedir.

Tokat'taki ticari hayatın canlılığına dair önemli bir diğer gösterge ise varlığı bilinen hanlardır. Osmanlı Devleti'nde hanlar diğer işlevlerinin yanında ticareti geliştirmek için de örgütlenen yapılardandır (Beşirli, 2005: 154). 1772 tarihli verilere göre, Tokat'ta Paşa Hanı, Yağcızade Hanı, Voyvoda Ağa Hanı, Hüdayi Efendi Hanı, Ballı-zâde Hanı, Sulu Han, Sünnetçi-zâde Hanı, Taşhan, Hacı Hasan Hanı, Maldar Hanı, Ebubekir Ağa-zâde Hanı, Seyyîd Abdurrahman Ağa Hanı ve Teymürcü-zâde Hanı olmak üzere 13 tane handan bahsedilmektedir (Cinlioğlu,1950: 83). Mehmet Beşirli ise çalışmasında Tokat'taki 11 önemli hana işaret etmiştir. Ayrıca temizlikle ilgili verdiği bir tabloda 26 han ismine yer vermiştir (Beşirli, 2005: 318-319) Bizde çalışmamızda tespit ettiğimiz hanların listesini aşağıdaki tabloda sunduk.

Tablo 30. 10 Numaralı Tokat Şer'îye Sicili'nde Yer Alan Han İsimleri

Han-1 Astarcılar	Han-1 Sünnetçi-zâde
Han-1 Ballı-zâde	Han-1 Taş
Han-1 Maldar	Han-1 Voyvoda Ağa
Han-1 Paşa	Han-1 Yağcı-zâde
Han-1 Sulu	

Tokat'ı Osmanlı ticaret yaşamının canlı bir parçası haline getiren diğer önemli bir olgu da 1617'de şehrin Valide sultanlara ait has haline getirilmesidir. Bu olay şehrin ekonomik açıdan canlanmasına olumlu yönde katkı sağlamıştır. Örneğin yazmacılık sadece Tokat'ta yapılmasına müsaade edilen bir üretim dalı olmuştur (Abacı, 1994: 73).

19. yüzyıla girerken Osmanlı Devleti'nde temel para birimi kuruş ve paraydı. Bunun yanında Cihadiye, Zolota, Riyal gibi gümüş sikkeler ile özellikle büyük ticari

işlemlerde kullanılan İstanbul, Fındık, Zer-i Mahbûb, Trablus, Tunus ve Cezayir altınları, Macar ve Yıldız altını gibi yerli yabancı altın cinsleri de para yerine geçmekteydi. (Öztürk, 2002:802–903).

Tablo 31’de H.15 Muharrem 1221 (4 Nisan 1221) ve 5 Rebî’ül-âhir (Temmuz 1806) yıllarına ait bakkal, manav, fırın, kasap, pamuk, kiriş, nalça, nalbant, keçeci, setenci, kiremitçi ve çömlekçi ve demircilere ait fiyatların bir kısmını içermektedir (TŞS 10, 21/1, 116/2).

Tablo 31. Bakkal ve Manavlarda Satılan Ürünler ve Fiyatları

Yiyecek Listesi	Kıyye	Para
Revgan-ı sade	1	70
Revgan-ı bezir	1	48
Tosya pirinci	1	22
Yerlü asel	1	36
Şem’i asel	1	
Şem’i asel buklesi	1	
Ceviziçi	1	17
Zile pekmezi	1	18
Yerli pekmez	1	12
Nazilli inciri	1	24
Behinsi üzüm	1	
Rezzaki üzüm	1	40
Hurma	1	
Fındık	1	20
Zile leblebisi	1	12
Tuz	1	3
Tirebolu sabunu	1	110
Haleb sabunu	1	110
Nişasta	1	32
Yaprak hanna	1	40
Sarımsak	1	
Yoğurt	1	5
Kara sabun	1	80
Arab sabunu	1	
Taze peynir	1	
Tulum peyniri	1	24
Küp peynir	1	30
Yerli pastırma	1	40
Deve inciri	1	
Niksar pirinci	1	
Şab	1	48

Kül şab	1	24
Revgan-ı zeyt	1	80
Şem‘i revgân-ı kebîr	1	44
Şem‘i revgân-ı sagîr	1	44

Tabloyu genel olarak incelediğimizde dışarıdan getirilen ürünlerin dışında Tokat‘ın bugünkü ilçeleri olan bölgelerinden de gıda ürünlerinin geldiğini görmekteyiz. Zile leblebisi ve Niksar pirinci bunlara örnektir. Diğer taraftan Haleb Sabunu Tokat‘a oldukça uzak mesafelerden de tüketim maddelerinin geldiğine örnektir.

Tablo 32. Unlu Mamuller ve Fiyatları

Yiyecek Listesi	Dirhem	Meblağ
Nan-ı aziz	100	3
Çörek yüzde sekiz dirhem tenzîl	50	3
Simit	50	3
Kahi	25	3
Kadayıf	1 kıyye	24

Tablo 33. Et ve Sakatat Fiyatları

Yiyecek Listesi	Ölçüsü	Meblağ
Lahm-i ganem ve ma‘az	1 kıyye	30
Safî kuyruk	6 batman	600
Kelle ve paça	1 adedi	12
Çiğer	1 adedi	15
Munbar	1 adedi	6

Burada dikkatimizi çeken kelle ve paçanın, çiğerin, munbarın adediyle; kuyruğun batmanla; lahm-ı ganem (koyun eti) ve mazın (keçi eti) kıyyeyle satılmasıdır.

Tablo 34. Pamuk Fiyatları

Ürün Listesi	Kıyye	Meblağ
Adana penbesi	1	339
Hallâcan	1	339 28eksilmeve kar ----- 368 (50 dirhemi 33 meblağ 3 meblağ müsaade ve bir meblağ 37 meblağ)

Çiğ penbe bey' eden	1	339 10 kar ----- 349
---------------------	---	-------------------------------

Pamuk fiyatlarından Tokat'a pamuğun Adana'dan geldiğini öğrenmekteyiz.

Tablo 35. Kiriş Fiyatları

Mal Listesi	Aded	Meblağ
Hallac kirişi	1	9
Nisvan kirişi	1	5
Kece kirişi	1	15
Tozanlı kirişi	1	6

Tablo 36. Nalçacı Fiyatları

Mal listesi	Aded (çift)	Meblağ
Çekü na'lçe	1	30
Otuzlu na'lçe	1	15
Ellilik na'lçe	1	9
Beş yüzlü na'lçe	1	4

Tablo 37. Nalband Fiyatları

Mal listesi	Giyim	Meblağ
At nalı	1	138 6 müsaade ----- 144
Katır nalı	1	126
Merkeb nalı	1	60 eski nalı sahibine

Bu tabloda eski nalların da tamir edildiği anlaşılmaktadır. Ayrıca nal için giyim ifadesi kullanılmıştır.

Tablo 38. Demirci Fiyatları

Mal Listesi	Aded/Takım	Meblağ
Çatal baş kebîr	100	44
Çatal baş sagîr	100	24
Dolab harcı	1 takım	90
Kara mih	1 kıyye	120
Pençe takım	1 takım	90
Kapı harcı takım	1	180
Pervaz mih	100 aded	

Sagîr kafes harcı	1 takım	120
Sac ayağı	1 aded	120
Saban demîrî	1 kıyye	120

Bu tabloda da anlaşıldığı gibi demir mamüller üretim durumlarına ya da kullanılacak iş koluna göre satılırken kıyye/ aded/ takım olarak satılmaktadırlar.

Tablo 39.Keçeci Fiyatları

Ürün	Ölçüsü	Fiyat
Sagîr ve kebîr keçe â'lâ ve kuru olmak üzere	1 kıyye	37 para

Tablo 40.Setenci Fiyatları

Ürün Listesi	Kile/Batman	Para
Taş kireç	1	10
Alçı kireç	1	90
Ücret-i kendim	1	48
Ücret-i sahhak-ı bulgur	1	48
Ücret-i asiyâb posası sahibine	1	30

Tablo 41. Kiremitçi ve Çömlekçi Fiyatları

Malın Adı	Aded	Guruş/Para
Tavan kiremidinin beher bini kirasıyla		12 guruş
Taban kiremidinin beher....		
Orta künk	1	1 para
Oğulbeğ künkü	1	2 para
Kariz künkü	1	3 para
Paşa künkü	1	8 para
Sagîr desti	1	2 para
Kebîr desti	1	3 para
Kebîr senk	1	8 para

Tablo 42. Duhan Fiyatları

Duhan (Tütün) Türü	Kıyye	Guruş/ Para
Basma Duhanı	1	2,5
Yenice Duhanı	1	2,5
Samsun Duhanı	1	1,5
Bafra Duhanı	1	1 guruş 10 para

İncelediğimiz vergi listelerinde ve meslek kollarında tütüncüleri de tespit ettik. Bu da bize Tokat'ta önemli ölçüde tütün tüketimi olduğunu göstermektedir. Nitekim terekelerde karşımıza çıkan duhan çubukları ve Sulusokak'ta tespit ettiğimiz bir çubukçu dükkanı da bu kanaatimizi güçlendirmektedir.

Yukarıdaki tablodan anladığımız kadarıyla Tokat'ta tütün tarımı yapılmamakta tüketilen tütün ağırlıklı olarak Samsun ve bugünkü ilçelerinden gelmektedir.

Tablo 43. Deri Fiyatları

Deri Türü	Çift	Para
Mest	1	2
Pabunç	1	2
Çizme	1	2

İncelediğimiz defterdeki kayıtlardan da anlaşıldığı gibi giyim eşyası olan ayakkabı çeşitlerinde deri kullanılmakta ve satışı çift olarak yapılmaktadır.

İncelediğimiz narh kayıtlarını belirleyen merkezi otorite veya incelenen yerleşim birimindeki merkezi otoritenin temsilcileri (esnaf şeyhleri) ve narh uygulaması devlet tarafından sıkı bir şekilde denetlenirdi. Bu koşullar, siyasi iradenin her an esnafa müdahalesini gerektirirdi. Ortaçağın dış pazara mal göndermeyen kasaba ve küçük şehir ekonomisi, Osmanlı esnaf teşkilâtını ve etik koşullarını belirlemiştir. Küçük şehirde, yerel mal üretiminin şehir ihtiyacına göre ayarlanması gerekirdi. Talep sınırlıdır, bu nedenle fazla üretim fiyatın düşmesine ve esnafın zarara uğramasına yol açar. Noksan üretim ise, fiyatın fazla artışına neden olur ve tüketicinin zararınadır. Bu nedenle şehrin nüfusuna göre üretimin ayarlanması gereklidir. İşte bu koşullar, kasabada esnaf teşkilatının ekonomik koşullarını belirler. Ortaçağ esnaf teşkilatında her sınıf mal üreticisinin sayısı, yani üretimi şehrin nüfusuna göre ustaya izin verilmiştir. Talep arttığı zaman kenar mahallelerde *koltuk* denilen kaçak ustalar ortaya çıkar. Bu kaçakları yasaklamak için esnaf devlete başvurur. Esnaf ustaları, esnafın seçiminden sonra padişah beratıyla onaylanırdı. Devlet, genellikle beratlı esnafı destekledi. Böylece esnaf devlet arasında gittikçe kuvvetlenen güçlü bir ilişki ortaya çıktı. (İnalçık 2009: 41)

Her ne kadar İnalçık'ın burada ifade ettiği ticari yapı XVII. yüzyıl Klasik Osmanlı Dönemi'ne aitse de incelediğimiz dönemle ciddi koşutluklar taşımaktadır. Bunun nedenlerinden Tokat'taki ekonomik işleyişi kökünden değiştirecek ticari

devrimlerin meydana gelmeyişi, görece oturmuş bir ekonomik yapının olması, hızlı ve sürekli demografik değişimlerin artık meydana gelmeyişi vs. olabilir.

6.2.3. Tarım ve Hayvancılık

Yeşilırmağın üç ana kolu (Tozanlı, Çekerek, Kelkit) tarafından sulanan Tokat arazisi, önemli bir tarım havzasıdır. Tokat tarımı hakkında ilk ve en kapsamlı bilgiler XV. ve XVI. asırlara ait “ *Tapu tahrir defterlerinde*” bulunmaktadır(Açıklık ve Sağırılı 2005: 37).

İncelediğimiz defterin ait olduğu 19.yüzyılda Tokat oldukça sulak bir araziye sahipti. Nitekim Tokat’ın bugünkü ilçelerinden olan Niksar’da yetiştirilen Niksar pirinci (TŞS 10, 21/2) bu duruma gösterilebilecek en iyi örnektir. Bilindiği gibi pirinç özellikle yetiştirilme sürecinde bol miktarda suya ihtiyaç duyan bir tarım ürünüdür.

Elimizdeki defterde bol miktarda arpa, buğday ve darıya rastladık. Bunların dışında kayıtlarda fındık, ceviz ve sarımsakta geçmektedir.

Tokat’taki meslek grupları içinde yer alan dericilik ve terekelerdeki kayıtlar da hayvancılık yapıldığına dair değerlendirebileceğimiz verilerdir.

Tablo 44. Tokat'ta Yetiştirilen Hayvanlar ve Hayvancılıkla İlgili Aletler

Araba	Dana
Ahur me’a Samanlık	Eğer
Balak	İnek Düve
Bârgîr	Karasığır İneği
Çamuş İneği	Keçi ve At Başlığı
Çamuş Öküzü	Merkeb
Çamuş	Çift Alatu

İncelediğimiz defterde Tokat’ta taşımacılıkta katırdan ve merkepten yaygın olarak istifade edildiğini görmekteyiz. Bununla birlikte terekelerde tespit ettiğimiz öküzlerin varlığı ise bu hayvanlardan öncelikle tarımda faydalandığını düşündürmektedir. İnek, keçi, dana, balak gibi hayvanların da etinden, sütünden yararlanıldığını düşünebiliriz. Ayrıca terekelerde tespit ettiğimiz bir araba ise bize bunun çiftçilerin kullandığı trazda bir araba olduğunu düşündürmektedir.

6.2.4. Emlak Fiyatları

Tokat’la ilgili inceleme yaptığımız defterde oldukça fazla terekede ölen kişinin ev sahibi olduğunu gördük. Bu da Tokat’ta yaşayanların ekonomik durumları hakkında bize önemli bilgiler vermektedir. Diğer taraftan mal sahipleri gerektiğinde bunları

satabiliyorlardı. Bu satışın resmiyet kazandığı belgeye ise ‘‘bey hücceti’’ denilmektedir. Bu belge bir çeşit noter mukavelesidir. İncelediğimiz defterde bu tür hüccet örnekleri vardır. (TŞS 10, 15/1, 133/1, 140/2, 154/2, 157/2 vd.)

Bu hüccetlerden birinin üzerinde alım satım işleminin nasıl yapıldığını şu şekilde görebiliriz. Öncelikle satışı yapacak olan kişinin ikamet ettiği mahalle yazılırdı. ‘‘Medine-i Tokat’ta Cedit Mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem fevt olan Mehmed bin.....nâm müteveffânun sulbîye-i sagîre kızı Kezban’ın bâ-hücceti vâsi-i mansûbumu es-Seyyid Ali Efendi ibn-i Hüseyin’’ bu belgede ise bir vâsi eliyle yapılan satış ifade edilmektedir. Sonrasında satılan arazinin sınırları ve niteliği açık bir şekilde yazılırdı: ‘‘medine-i mezbûre finasında Gedikarzi nâm mahalde kain bir taraftan el-Hac Mahmud Ağa ve bir taraftan Bektaş ve bir taraftan Balıkçı Ali mülklerinden ve bir taraftan cebel-i şehîr bir küt’a bağ’’ . Bir sonraki aşama satışın hangi yolla olduğunun ifade edilmesiydi: ‘‘tullaba arz ve ba‘de’l-müzâyede’’ . Satışın hangi yolla olduğu da belirtildikten sonra sıra kime hangi değerle satıldığına dair olan kısma geçilirdi. ‘‘iki yüz guruşla merhûm es-Seyyid Mehmed üzerine karar-dâde ve ziyâde ile talîb-i ahârî olmayub’’ .

Son kısımda ise bu belge hazırlanırken kimlerin bu duruma şahitlik ettiğinin belirtilmesiyle satış süreci tamamlanırdı.

Şuhûdü’l-hâl :

Abdurrahman İnceoğlu,

Ser-muhzır Ali Usta,

Salih ibn-i Kara Salih. (TŞS 10, 157/2)

İncelediğimiz defterdeki terekelerde karşımıza çıkan evlerin mevki ve fiyatlarıyla ilgili bir tablonun konunun daha iyi anlaşılması için faydalı olacağını düşündük. Bununla ilgili tablo aşağıya koyduk.

Tablo 45. Tokat'ta Menzil (ev) Fiyatları

Evin Durumu	Bulunduğu Mahalle	Fiyatı (Guruş)
Menzil	Hoca Ahmed Mahallesi	110
Menzil hissesi	Çaşnigir Mahallesi	50
Menzil	Cemaleddin Mahallesi	500

Menzil	Sarıgüllük Mahallesi	30
Menzil	Taşçı Mahmud Mahallesi	10
Menzil	Cedid Mahallesi	800
Menzil	Şücaeddin Mahallesi	33
Menzil	Soğukpınar-1 müslîm Mahallesi	2500
Menzil	Soğukpınar-1 müslîm Mahallesi	250
Menzil	Keçeciler Mahallesi	600
Menzil	Veled-i Ayni Mahallesi	450
Menzil	Mahmud Paşa Mahallesi	600
Menzil	Meydan Mahallesi	300
Menzil	Semerkandi Mahallesi	200
Menzil	Zaim Mahallesi	500
Menzil	İçmesu Mahallesi	67
Menzil	Sofiyyun Mahallesi	500
Menzil	Müslühiddin Mahallesi	100
Menzil	Samyeli Mahallesi	300
Menzil	Mihmad-1 Hacib Mahallesi	200
Menzil bahçesiyle	Soğukpınar-1 müslîm Mahallesi	500
Menzil	Meydan Mahallesi	2500
Menzil	Debbağhane-i atik Mahallesi	2000
Menzil bahçesiyle	Soğukpınar Mahallesi	5520
Menzil	Samyeli Mahallesi	100
Menzil bahçesiyle	Çay-1 Müslîm Mahallesi	800
Menzil	Hoca Ahmed Mahallesi	90
Menzil	Çilehane Mahallesi	700
Menzil	Mihmad Hacib Mahallesi	80

Yukarıdaki tabloda görüldüğü gibi en fazla değer biçilen ev Soğukpınar mahallesinde bahçeyle bitişik olmaktadır ve 5520 guruştur. Lâkin değer biçilen bu bedelin ne kadarı ev için ne kadarı bahçe için bunu tespit edememekteyiz. Diğer taraftan bedeli en düşük olan ev ise Taşçı Mahmud Mahallesindeki 10 guruşluk olmaktadır.

Terekelerde tespit ettiğimiz evlerin ne tür bir malzemeyle yapıldıkları, ne kadar eski veya yeni oldukları hakkında bir bilgi elde edememekteyiz. Bu da ev fiyatlarının neye dayanılarak tespit edildiği sorusunu cevapsız bırakmaktadır. Yine anlaşıldığı kadarıyla bu evler tek katlıdır ve genellikle bahçesizdirler.

Tablo 46. Tokat'ta Bağ ve Bahçe Fiyatları

Taşınmazın Cinsi	Bulunduğu Mevki	Bedeli (Guruş)
Bağ	Loked	200

Bağ	Cemal	80
Bağ	Kışlak	300
Bağ	Derbend	1000
Kumluk	Loked	600
Bağ	Derbend	500
Bağçe	Mahmud Paşa Mahallesi	1000
Bağ	Kazabad	30
Bağ	Kilise	100
Bağ (nisf)	Zaim Mahallesi	300
Kumluk	Lukeb	90
Bağ	Soğucak	100
Bağ	Doğancı	500
Bağ	Derbend	80
Bağ	Han-ı Halid Yazusu	50

İncelediğimiz defterde tespit ettiğimiz bağ ve bahçe fiyatlarının listesi bu şekildedir. Tespit ettiğimiz bağlar görece Tokat'ın merkez yerleşiminden bir parça dışarıdadırlar. Bu da bize şehir merkezinde mali, bürokratik ve ticari hayatın daha fazla yer aldığını düşündürmektedir.

6.2.5. Vergiler

Osmanlı vergi hukuku, zaman içinde gelişen ve kendine özgü karakteristiği olan bir yapıya sahiptir. Bunun sonucu olarak, vergilere ait bir genel *Kanûn-i Osmânî*, ortaya çıkmıştır. Fakat genellikle vergiler, bölgeden bölgeye ve ayrı hukuki statüye tabi gruplara göre değişmekte olup vergi kanunları yerel örfü izlemiştir; çoğu kez Osmanlı örfi kanunları göçüp gitmiş olan devletlerden, Bizans ve Sırp devletlerinden kalan kanunlardan ibarettir. Bu kanunlar fetihten hemen sonra yapılan memleket tahririnde, tahrir emini tarafından yerinde yapılan araştırma ve soruşturma sonucu tespit olunur ve padişaha arz olunup onun tarafından onaylanarak kanunlaşır. Onun için, vergi sorunları ortaya çıkınca ilkin her sancağın kendi kanunnamesi göz önüne alınır (İnalçık,2009: 235- 236).

10 Numaralı Tokat Şer'iyeye Sicil Defteri'nde karşımıza çıkan vergiler aşağıdadır.

Adet-i Ağnam Vergisi: Osmanlı Devleti'nde küçükbaş hayvan sahiplerinden alınan bir vergidir. Şer'i vergilerden olan ağnam resmi genellikle koyun yavruladıktan sonra nisan ve mayıs aylarında alınır, kuzulu koyun kuzusuyla birlikte hesaplanırdı. Ağnam resmi mukata'ası XVIII. yüzyılda Osmanlı hazinesinin önemli bir kalemi haline

gelmiş ve düzenli gelirler arasına girmiştir(Emecen,1988: 478–479). İncelediğimiz 10 numaralı defterdeki Masarifat kaydına göre Tokat ağnam vergisi bakımından Sivas'a bağlıdır ve vergi yükümlülüğü 2853 guruştur. (TŞS 10, 45/2)

Rüsûm-ı Amediye: Osmanlı Devleti'nde iç gümrük uygulaması da vardı. Gerek bir iskeleden diğerine, gerekse bir şehir ya da kasabadan diğerine nakl olan ticaret eşyalarına Osmanlı Devleti gümrük uygulamış ve vergi almıştır. Bu yönde Osmanlı gümrükleri üçe ayrılmaktadır: Deniz, kara ve sınır gümrükleri. Osmanlı Devleti'nde dört tane gümrük vergisi önemliydi. Bunlar: amediye, reftiye, masdariye ve miruriye idi. Amediye gerek deniz yoluyla gerekse memleketin bir kasabasından diğerine ve bir iskeleden ötekine ya da Osmanlı ülkesinin herhangi noktasına getirilen malların mevrûdunda (gelişinde) alınan vergidir (A.Vefik, 1328: 54). Ahmed Vefik Paşa'ya göre bu vergi dâhili bir gümrük vergisiydi. İncelediğimiz defterde tiftik, mazı, kökboyası, palamudun önceki yıllardaki gibi toplanması gerektiğine, toplanan bu verginin sâlimen merkeze ulaştırılmasına dair bir fermân kaydı bulunmaktadır. (TŞS 10, 104/1)

İmdâd-ı Seferiye: Muharebe zamanlarında bütçe açığını kapatmak veya valilerin sefer masraflarını karşılamak için halktan toplanan örfi bir vergidir (Pakalın,1983: 63). İncelediğimiz dönem Osmanlı Devleti ile Rusya arasında 1806–1812 arasında devam eden savaşlarının yeni başladığı bir dönem olması hasebiyle bu vergiyle ilgili kayıtları da içermektedir. Sivas valisi Mehmet Paşa'ya ödenecek imdâd-ı seferiyenin ikinci taksiti 4667 guruşa tekabül etmektedir (TŞS 10, 75/2). Barış zamanında bütçe açıklarını kapamak ve valilerin masraflarını karşılamak üzere toplanan vergiye de imdâd-ı hazeriye denmekteydi (Pakalın,1983: 63).

7.10 NUMARALI TOKAT ŞER'İYYE SİCİLİNİN TRANSKRİBSİYONLU METNİ

[S.1/BELGE 1]

[S.2/ BELGE 1]

Medine-i Tokat voyvodası kıdvetü'l-emâcid ve'l-a'yân es-Seyyid Ahmed Ağa ba'de's-selâm inhâ olunur ki medine-i mezbûre sükkânından Mustafa Alemdâr'ın oğlu işbu ba'isü'l-mürâsele es-Seyyid Mehmed nâm kimesne babası merkûm şutûm-u ğalîza ile şetm eylediğini merkûm bi'l-muvâcehe haber virmekle mezbûr es-Seyyid Mehmed'i kal'a-i mezbûre kapusuna zâbiti ma'rifetiyle vaz' ettirmeniz bâbında savb-ı şer'iden bi'l-iltimâs mürâsele tahrîr olundu vüsûlünde gerekdir ki mezbûr es -Seyyid Mehmed'i zikr olunan kapuya vaz' ettiresiz ve's-selâm fi 24 Zilhicce sene [1]220.

[S.2/ BELGE 2]

Medine-i Tokat voyvodası sa'âdetlû es-Seyyid Ahmed Ağa ba'de's-selâm inhâ olunur ki medine-i mezbûre mütemekkinlerinden Mardoros ve Serkiz nâm zimmîler Ovakim nâm zımminin ma'lûmü'l-mikdâr eşyalarını ahz ve yedlerinde zâhir olmağla mersûmânı te'dib eylemeniz bâbında işbu mürâsele tahrîr olındı vüsûlünde mersûmânı te'dib eyleyesiz fi 25 Zilhicce [1]220.

[S.2/ BELGE 3]

Medine-i Tokat Voyvodası sa'âdetlû es-Seyyid Ahmed Ağa ba'de't-tehiyyeti'l -vâfiye inhâ olunur ki medine-i mezbûre sükkânından Hüseyin ve Deli Ömer oğlu nâm kimesnelerin sû'i hareketleri zâhir olmağla mezbûrânı li -ecli't-te'dib medine-i mezbûr kal'ası kapusuna vaz eylemeniz bâbında kibel- i şer'den mürâsile tahrîr olundu vusûlünde merkûmânı zâbiti ma'rifetiyle kal'a -i mezbûre kapusuna vaz' ettiresiz fi 25 Zilhicce [1]220.

[S.2/ BELGE 4]

Medine-i Tokat voyvodası umdetü'l-emâcîd ve'l- ekârim sa'âdetlû ba'de't-tahiyyeti'l-vâfiye inhâ olunur ki medine- i mezbûre sükkânından işbu ba'isü'l-mürâsele avret kapusuna varan es-Seyyid Ahmed ile dört nefer .....¹²ta'zire müstehak

¹² (.....)kısımlar ilgili belgedeki okunamayan kısımlardır, transkribe edilen metnin geriye kalan kısmında da bu anlama gelmektedir.

oldukları inde'ş- şer' zâhir ve nümâyân olmağla zabıtları ma'rifetiyle ta'zir ettirmeniz bâbında savb -ı şer'den mürâsele tahrîr ve irsâl olundu vusûlunda gerekdir ki merkûmânı zâbitleri ma'rifetiyle ta'zir ettiresiz fi 25 Zilhicce [1]220.

[S.2/ BELGE 5]

Medine -i Tokat Voyvodası kıdvetü'l-emâcid ve'l-a'yân es-Seyyid Ahmed Ağa ba'de't-tahiyeti'l-vâfiye inhâ olunur ki medine- i mezbûrda Hoca Ahmed mahallesinde vâki' mescid .....vakıf bir aded kaliçesini işbu ba'isü'l -mürâsele Salih nâm kimesne sirkâ idüb ve ammisi Derviş ma'rifetiyle es-Seyyid Osman nâm kimesneye bey' eylediği şer'an sâbit olmağla mezbûrânı zâbit eri ma'rifetiyle ta'zir ettirmeniz bâbında kıbel -i şer'den bi'l-iltimâs mürâsele tahrîr olundu vusûlunda gerekdir ki mezbûrânı zâbitleri ma'rifetiyle ta'zir ettiresiz ve's-selâm fi evâhiri Zilhicce sene işrîn ve mi'eteyn ve elf.

[S.2/ BELGE 6]

Medine -i Tokat Voyvodası kıdvetü'l-emâcid ve'l-a'yân es-Seyyid Ahmed Ağa hazretleri ba'de't-tahiyeti'l-vâfiye inhâ olunur ki medine- i mezbûre sükkânından işbu ba'isü'l-mürâsele Hallac Hüseyin ve Ahi Paşa oğlu Ali nâm kimesneler nâ-mahrem avretle ülfetü't-tezâyic eylediklerini taraf -ı şer'e haber vermeleriyle mezbûrânı li-ecli't-te'dib kal'a kapusuna zâbitleri ma'rifetiyle vaz' olunmaları iltimâs olunmağla mezbûrânı zikr olunan kapıya vaz' ettürdüb ve mürâsele- i ahz vardıkca..... tenbih eyliyesiz fi 9 Muharrem sene [1]221.

[S.2/ BELGE 7]

Medine -i Tokat Voyvodası kıdvetü'l-emâcid ve'l-a'yân sa'âdetlu es-Seyyid Ahmed Ağa hazretleri ba'de't-tahiyeti'l-vâfiye inhâ olunur ki medine-i mezbûre sâkinlerinden işbu ba'isetü'l-mürâsele .....kızı Şerîfe kendi hâlinde olmayıb erâzil ve eşkıya tâ'ifesi ile imtizâc ve ıyş -u işret olmağla taraf -ı şer'e inhâ nefyi ve iclâ olunması iltimâs olunmağla mezbûre Şerîfe Amasya'ya nefy ve iclâ ettirmeniz bâbında kıbel -i şer'den mürâsele tahrîr olundu vusûlunda gerekdir ki mezbûre Şerîfe'yi mahmiye -i mezbûreye nefy ve i'lâ ettiresiz fi 13 Muharrem sene [1]221.

[S.2/ BELGE 8]

Medine -i Tokat Voyvodası kıdvetü'l-emâcid ve'l-a'yân sa'âdetlu es-Seyyid Ahmed Ağa hazretleri ba'de's-selâm inhâ olunur ki medine-i mezbûre sâkinelerinden

işbu ba'isetü'l-mürâsele Rukiyye kendi hâlinde olmayub daima erâzil ve eşkıya tâ'ifeleriyle ülfet ve imtizâc eylediğini taraf –ı şer'e inhâ ve Niksar'a nefy ve iclâ olunması iltimâs olunmağla kibel –i şer'den mürâsele tahrîr ve irsâl olundu vusûlunde mezbûre Rukiyye'yi Niksar'a nefy ettiresiz fi 21 Muharrem sene [1]221.

[S.2/ BELGE 9]

Musullu Bedros zimmînin iki yüz otuz guruş İstefan zimmîden bâ-temesük alacağı olmağla lede'l-murafa'a on beş guruşdan kendi rızasıyla fâriğ ve bâkî iki yüz on beş guruş tahsîli bâbında mürâsele verildiği işbu mahalle kayd şod 22 Muharrem sene [1]221.

[S.2/ BELGE 10]

Medine-i Tokat sâkinlerinden işbu ba'isü'l-mürâsele Hüseyin nâm kimesneyi medine-i mezbûre kapusuna vaz' olunması bâbında kibel –i şer'den mürâsele verildiği 25 Muharrem sene [1]221.

[S.2/ BELGE 11]

Medine –i Tokat Voyvodası kıdvetü'l-emâcid ve'l-akran sa'âdetlu Ahmed Ağa ba'de's-selâm inhâ olunur ki medine- i mezbûr sâkinelerinden işbu ba'isetü'l-mürâsele Celâli kızı Gülsen ve Şerife nâm avretler kendi hâllerinde olmayub sui hareketleri taraf – şer'e haber vermeleriyle mezbûrtanı ta'zir ettirmeniz bâbında kibel –i şer'den mürâsele tahrîr ve irsâl olundu gerekdir ki mezbûrtanı ta'zir ettiresiz 8 Muharrem [1]221.

[S.2/ BELGE 12]

Medine –i Tokat Voyvodası kıdvetü'l-emâcid ve'l-a'yân sa'âdetlu es-Seyyid Ahmed Ağa ba'de's-selâm inhâ olunur ki medine- i mezbûr sâkinlerinden işbu ba'isü'l-mürâsele Hüseyin nâm kimesne Doluca'nın zevcesiyle ülfet ve imtizâc üzere olduğunu zevc –i mezbûr Doluca dutub mürâfa'a –i şer' olundukda ve mezbûr Hüseyin'in te'dib olunmasını iltimas eylemekle kibel –i şer'den mürâsele tahrîr olundu vusûlunde mezbûr Hüseyin medine –i mezbûre kapusuna li –ecli te'dib def' ettürüb ta'zir ettiresiz 8 Muharrem [1]221.

[S.3/ BELGE 1] (silik)

[S.3/ BELGE 2] (silik)

[S.3/ BELGE 3]

Medine-i Tokat Voyvodası sa'âdetlû es-Seyyid Ahmed Ağa ba'de't-tehiyyeti'l-vâfiye inhâ olunur ki bâlâdan mastûr olunur ki mezbûranı medine –i mezbûre mahallâtından Dere mahallesi mütemekkinlerinlerinden Ohan veled-i Aleksan nâm nasraniyye zevc –i mersûme Ohan'ın leyl ve nehâr menzîllerine vuku ıyş –u işret eyleyüb fi'il-i şen'i üzere olmağla ahâli –i mahalle taraf –ı şer'e haber vermeleriyle mezbûr zımmî zâbitler ma'rifetiyle te'dib olunmalarını iltimâs eylemeleriyle kıbel –i şer'den bi'l-iltimâs mürâsele tahrîr ve irsâl olundu vusûlünde gerekdir ki bâlâda mastûr mezbûrunu zâbitler ma'rifetiyle te'dib ettiresiz ve's-selâm hurrîre fi gurre –i saferü'l-hayr sene –i ihda ve işrîn ve mi'eteyn ve elf.

[S.3/ BELGE 4]

Medine-i Tokat Voyvodası sa'âdetlû es-Seyyid Ahmed Ağa ba'de't-tehiyyeti'l-vâfiye inhâ olunur ki medine –i mezbûre mahallâtından Dere mahallesi mütemekkinlerinden işbu baisü'l- mürâsele Ohan veled-i Aleksan ve zevcesi Maryam bint-i .....nâm nasraniyye kendi hâllerinde olmayub leyl ve nehâr ehl –i İslâm ile reaya taifelerine götürüb fi'ili şen'i ve ıyş –ü işret üzere olduklarına muvâcehelerinde mahalle –i mezbûre ahâlileri taraf –ı şer'e haber vermeleriyle mezbûrânı te'dib eylemeniz bâbında kıbel –i şer'den bi'l-iltimâs mürâsele tahrîr ve irsâl olundu vusûlünde gerekdir ki mezkûrânı te'dib ve icrâsına say eylesiz ve's-selâm hurrîre fi gurre –i saferü'l-hayr sene –i ihda ve işrîn ve mi'eteyn ve elf.

[S.3/ BELGE 5]

Medine-i Tokat Voyvodası sa'âdetlû es-Seyyid Ahmed Ağa ba'de't-tehiyyeti'l-vâfiye inhâ olunur ki medine –i mezbûr sâkinlerinden baisü'l-mürâsele Halil bin Veys nâm kimesne karındaşım el-Hac Ömer bâbamızdan müntâkil bir kıt'a bağdan hisse-i irsiyem ile ve bir bâb menzîl hissemi ve derununda eşya-ı ma'lûme ve Rukiyye nâm mahalde üç kıt'a tarla.....zabt eyledi deyû lede'l-murâfa'a müdde-i mezbûr on dört sene mukaddem bağ –ı mezkûr hissesini yüz guruş mukâbelesinde deyni için taahhüt edüb mezbûr el-Hac Ömer'e bey' eylediğini bi'l –ikrâr zâhir ve tarlay-ı mezbûrları dahi mezbûr Ömer'in kendi malıyla .....iştirâ eylediği aşikâr ve eşyâ-i ma'lûmesi için on beş guruş .....menzîl-i mezbûr hisse.....Halil'e hükm ve teslîm eylemeniz bâbında kıbel –i şer'den mürâsele tahrîr olundu vusûlünde mezbûr el-Hac Ömer'den.....

menzîl –i mezbûr hissesini tahsîl ve teslîm eyleyesiz 21 Safer 1221.

[S.3/ BELGE 6]

Medine- i Tokat sâkinlerinden Mustafa karakollukçu ve Mehmed karakollukçu nâm kimesneler medine –i mezbûre tisyâr emir fi‘ili şen‘i kasdıyla .....merkûmânı medine –i mezbûre kapusuna vaz‘ olunması bâbında kibel –i şer‘den mürâsele tahrîr olunduğu 21 Safer 1221.

[S.3/ BELGE 7]

Medine-i Tokat Voyvodası sa‘âdetlû es-Seyyid Ahmed Ağa ba‘de’t-tehiyyeti’l –vâfiye inhâ olunur ki medine –i mezbûre sâkinelerinden Raziye bint-i Süleyman hatun babalığı Mustafa bin Osman nâm kimesneden babası ve validesi Aişe’nin emvâl ve eşyasından hissesine isâbet edeni lede’t-da‘va mezkûr Mustafa’dan şer‘an nesne lâzım gelmeyüb mezbûr Mustafa’dan iktizâ iden rüsûmatı tahsîl eyleyesiz 21 Safer 1221.

[S.4/ BELGE 1]

Medine-i Tokat Voyvodası kıdvetü’l –emâcid ve’l a‘yân sa‘âdetlû es-Seyyid Ahmed Ağa ba‘de’t-tehiyyeti’l –vâfiye inhâ olunur ki medine –i mezbûre sâkinlerinden işbu ba‘isü’l-mürâsele Tatar oğulları es-Seyyid el-Hac Ali ve karındaşı Salih nâm kimesnelerden sirkâ olunan eşyalar zâhire ihrâc ettirmenizi iltimâs olunmağla savb-ı şer‘-i nebevîden bi’l-iltimâs tahrîr olundu vusûlunda gerekdir ki sirkâ olunan eşyaları mezbûrânı ihzâr ettirdüb..... zâhire ihrâc eylemeğe sa‘y eyleyesiz hurrîre fî 5 Rebiu’l-ahir 1221.

[S.4/ BELGE 2]

Hâlâ Medine-i Tokat Voyvodası sa‘âdetlû es-Seyyid Ahmed Ağa ba‘de’s-selâm inhâ olunur ki Sofiyyun mahallesi sâkinlerinden Deli Bekir oğlu Feyzullah nâm kimesne Hasan nâm sagîre fi‘ili şen‘i gasd eylediği ikrâr ile sâbit olmağla li-ecli te’dib işbu mürâsile tahrîr ve irsâl olundu gerektirdir ki mezbûr zâbiti ma‘rifetiyle ta‘zir ettiresiz ve’s-selâm fî 12 Rebiu’l-ahir 1221.

[S.4/ BELGE 3]

Hâlâ medine-i Tokat Voyvodası kıdvetü’l –emâcid ve’l a‘yân es-Seyyid Ahmed Ağa ba‘de’t-tehiyyeti’l –vâfiye inhâ olunur ki medine –i mezbûre sâkinlerinden işbu baisü’l-mürâsele Selim ve beğli oğlu Halil nâm kimesneler Samyeli mahallesinde karhaneci Mehmed’in menzîline fi‘il-i şen‘i gasdıyla fahişe avretleri getirüb envâ-ı fesâdâtı icrâyaya cesâret eylediklerini ahâli-i mahalle-i mescîd-i şerîfde merkûmun

muvâcehelerinde ümmet ve âhyârdan merkûmûnun li-ecli't-te'dib medine-i mezbûre kapusuna vaz' ve habs olunmalarını iltimâs eylemeleriyle merkûmâni zikr olunan kapuya vaz' ettüresüz fi 21 Rebiu'l-ahir 1221.

[S.4/ BELGE 4]

Medine- i mezbûr sâkinlerinden Kızılbâsoğlu es-Seyyid el-Hac Ahmed'in cariyesiyle ve Yozgatlı ve keferi gızı nâm avretleri sırf âdet-i .....olunduğu taraf-ı şer'iyeye haber vermeleriyle mezbûrât- ı medine-i mezbûreden ihrâc ve mahalle -i ahara nefy ve iclâ olundukları kayd şurt fi gurre-i Cemâziye'l-evvel 1221.

[S.4/ BELGE 5]

Medine-i Tokat'ta Tahtacıyan hırfeti ahâlilerinden es Seyyid el-Hac Mustafa Efendi ve Yahya Efendi'ye ba'des-selâm inhâ olunur ki medine-i mezbûreye araba ile tahta ihzâr edenlerde yedi aded tahtayı size birer guruşa alub altı aded tahtayı müşteriye vermek üzere kıbeli-şer'den işbu mürâsile tahrîr ve irsâl olundu vusûlünde gerekdir ki minvâl-i muharrer üzere sizleri arabacıardan yedi adedini bir guruşa alub müşteriye altı aded tahta bey' eyleyesiz hurrir fi 5 Cemaziye'l-evvel 1221.

[S.4/ BELGE 6]

Medine-i Tokat Voyvodası sa'âdetlû es-Seyyid Ahmed Ağa ba'de't-tehiyyeti'l -vâfiye inhâ olunur ki Acem ahâlilerinden Hüseyin ve İsmail ve Mehmed nâm kimesneler şerir ve eşkiya-i eşirradan olduklarını attarân hırfeti ahâlilerinden Mollâ Mustafa ve el-Hac Ebu Bekir ve İbrahim Efendi ve el-Hac Hüseyin Efendi ve sairleri meclis -i şer'iyeye gelüb merkûmların su-i hâllerini haber vermeleriyle merkûmûni habs ve te'dib eylemek bâbında kıbel-i şer'den mürâsele tahrîr olundu vusûlunda gerekdir ki merkûmları habs ve te'dib olunmadıkca sebilleri tahliye eyleyesiz hurrir 21 Cemâziye'l-ahir 1221.

[S.4/ BELGE 7]

Medine-i Tokat Voyvodası kîdvetü'l -emâcid ve'l-a'yân sa'âdetlû es-Seyyid Ahmed Ağa ba'de't-tehiyyeti'l -vâfiye inhâ olunur ki medine -i mezbûre mahâllâtından Mihmâd Hacib Mahallesi sâkinlerinden Mehmed bin Etmekçi Ömer nâm mecrûh Yelpe Karyesi sâkinlerinden Derviş Mehmed bin Süleyman mahzârında Dedeli nâm karyede harman yerinde yedinde olan düven ile sağ kolundan darb eyledi da'va-i mezbûrun eser -i cerâhâti keşf ve ba'den-nazar şuhûd-u udul ile mezbûr Derviş Mehmed'in üzerine .....sâbit olmağla mûcib-i şer'isi icrâ olunmak bâbında kıbele's-şer'den işbu

mürâsele tahrîr ve irsâl olundu vusûlunda gerekdir ki ber muktezâ-i şer'î takdim icrâ ve ihkak-ı hak eylesiz fî selhi Cemâziye'l-ahir 1221.

[S.4/ BELGE 8]

Medine-i Tokat sükkânından Attar Mollâ Mustafa ba'des-selâm inhâ olunur ki medine-i mezbûrede vâki' Tagiyyeciyan Câmii şerîfinin havlusunda cereyan eden kuyu ve memişaların suları munkatî' ve tathire muhtac olmağla Kayyum es-Seyyid Seyfeddin'in hiyâneti zâhir ve hizmetinde tekâsül eylediğini cemaat-i müslîmîn taraf-ı şer'e haber vermeleriyle merkûm Seyfeddin azl ve..... su ile muştalarını tathir eyleyüb vakf dükkanların icâratlarını ahz ve istikametle rü'yet-i mezbûr Seyfeddin'e müdâhâle ettirmemek bâbında kıbel-i şer'den cemaat -i müslîmîn iltimâsıyla işbu mürâsele tahrîr ve yedine i'tâ olundu vusûlunda gerekdir ki istikâmetle zikr olunan memşaların sularını icrâ ve tathire mübâderet eylesiz kayd şod hurrîre fî 21 Cemâziye'l-ahir 1221.

[S.4/ BELGE 9]

Tokat sâkinlerinden Ahmed bin Hüseyin nâm kimesnenin oğlu Yusuf'u bi gayri hakk Halil bin İsmail darb eylediğini huzur-u şer'ide ikrâr ve ta'zir olundu kayd şod fî 27 Receb 1221.

[S.4 BELGE 10]

Medine-i Tokat Voyvodası kıdvetü'l -emâcid ve'l-ekârim sa'âdetlû es-Seyyid Ahmed Ağa ba'de't-tehiyyeti'l -vâfiye inhâ olunur ki medine -i mezbûre sükkânından ba'isü'l-mürâsele Ziyancıoğlu ? el-Hac oğlu Seyyid Mustafa nâm kimesne tezvîr-i da'vaya salik olduğu ledel- şer' zâhir olub ta'zire müstehâk olmağla savb-ı şer'den mürâsile tahrîr olundu kayd şod fî 2 Şa'ban 1221.

[S.4/ BELGE 11]

Gevle karyesi sâkinlerinden Ümid oğlu Hüseyin nâm kimesnenin inde'ş-şer' sui hareketi zâhir ve bedidâr olmağla kaptanı vaz' olunması için kıbeli'ş-şer'den mürâsile tahrîr ve irsâl olduğu kayd şod fî 21 Şa'ban 1221.

[S.5/ BELGE 1]

Medine-i Tokat Voyvodası kıdvetü'l-emâcid ve'l-ekârim sa'âdetlû Ahmed Ağa ba'de'-s-selâm inhâ olunur ki medine -i mezbûre sükkânından işbu ba'isü'l-mürâsele Ebu Bekir nâm kimesne Mihmad Hacib Mahallesi ahâlisinden Hüseyin bin Mehmed'in mahalle-i mezbûrede vâ'kî menzîlinde nehâren duhûl ve zevcesi Aişe'ye fi'ili şen'i kasdıyla bir çift post pabuç irâe ittiğini mezbûrâna bi'l-muvâcehe da'va ve ta'zir iktizâ

etmekle medine-i mezbûr kal'ası kapusuna vaz' ve te'dib ettirmeniz bâbında savb-u şer'den mürâsele tahrîr ve irsâl olundu vusûlunda gerekdir ki merkûmu zikr olunan kapuya zâbiti ma'rifetiyle vaz' ve te'dib ettiresiz fi 15Şevval 1221.

[S.5/ BELGE 2]

Medine-i Tokat Voyvodası kıdvetü'l-el-mâcid ve'l-a'yân sa'âdetlû es-Seyyid Ahmed Ağa ba'de't-tehiyyeti'l -vâfiye inhâ olunur ki medine -i mezbûr mahallâtından Beybağı mahallesi sâkinlerinden Hamide nâm hatun li-ebeveyn erkarındaşı işbu baisü'l-mürâsele Seyfeddin bin Mustafa ile pederleri Mustafa ve valdeleri Fatıma'nın terekelerinden isâbet eden hisse-i irsiyeleri mezbûre Hamid'e .....ve karındaşı Ebu Bekir'e isâbet eden hisseden tamamını ahz ve kabzı ve ibrâ-i zimmet ile taleb şuhûd-u udul .....ve muarazâdan men olunduğu bi'l-iltimâs mürâsele tahrîr olundu şer'an bir nesne lâzım olmamağla işbu vech-ile tahrîr ve's-selâm hurrire fi-evâsıtı şehri Zilka'de li-sene ihdâ ve ısrîn ve mi'eteyn ve elf.

[S.5/ BELGE 3] (silik)

[S.5/ BELGE 4]

Medine-i Tokat Voyvodası kıdvetü'l-emâcid ve'l-a'yân sa'âdetlû es-Seyyid Ahmed Ağa ba'de't-tehiyyeti'l -vâfiye inhâ olunur ki medine -i mezbûre kazâsına tâbî' Bireb nâm karye sâkinlerinden iken bundan akdem mecrûhen fevt olan Sarı Ali oğlu Osman nâm müteveffânın verese -i zevce -i metrûkesi Emine bint-i Halil ile sulb-i oğlu Mustafa ve sulbiyye kızları Aişe ve Şerîfe'ye mahzâr olub sagîrunu ve mezbûrunun min kıbeli'ş-şer'e vâsileri mezbûre tarafından vekâleti sabit olan es-Seyyid Osman vekâleten ve vâsiyyeten işbu es-Seyyid Ali bin Osman nâm kimesne iki sene mukaddem kurşun memlû tüfenk ile Derbend nâm .....vâki' bağda darb ve mecruhât öldü deyû mezbûr es-Seyyid Ali lede't-terâfu' ve şuhûd-ı udul .....ile sâbit olmağla mezbûrun diyetini tahsîl ve vasî-i mezbûr diger Osman'a teslim ettirmeniz bâbında kıbel-i şer'den bi'l-iltimâs mürâsele tahrîr olundu vusûlunda gerekdir ki mezbûr Seyyid Ali'den da'va diyetini tahsîl eylesiz hurrire fi evâsıt Zilhicce 1221.

[S.5/ BELGE 5]

Baisü't-tehiyyeti'l-vâfiyye inhâ olunur ki Medine-i Tokat sâkinlerinlerinden Sivaslı Hasan Bayraktar nâm kimesne Yüzbaşoğlu Mehmed nâm kimesneyi geceleyin kurşun ile amden darb ve cerh eylediği Hasan ıyn-ı mürâfalarında lede'ş-şer' zâhir olduğundan başka merkûm Hasan daima taifü'l -leyl ve sâ-i bi'l-fesâd

.....olduğu sikâ-ı sâhihü'l-kelimât kimesneler huzûr-ı şer'e inhâ ve ihbâr ve şehâdet etmeleriyle ibretü's-sâiriyye i'dâm ve izâlesi lâzimededen olmağın kıbeli'ş-şer'iden mürâsele tahrîr olundu gerekdir ki ber mûcib-i ihbâru'l-şuhûd-ı mezbûrun i'dâmıyla şer' ve mazarratını def' ve ref' ettiresiz fî evâsıt 1 Zilhicce 1221.

[S.5/ BELGE 6]

Hâlâ medine-i Tokat Voyvodası kıdvetü'l-emâcid ve'l-a'yân es-Seyyid Ahmed Ağa ba'de't-tehiyyeti'l -vâfiye inhâ olunur ki medine -i mezbûr kazâsına muzâfa Komanat Nâhiyesine tâbi' Omala Karyesi sâkinlerinden işbu baisetü'l-mürâsele Aişe bint-i Mehmed medine-i mezbûr Dere Mahallesi sâkinlerinden Hâfız İsmail ve Maryam nâm kimesnelerin menzîllerinden ma'lûmu'l-aded bir mikdâr eşyâlarını sirkâ eylediği lede't-terâfi' ikrârıyla sabit olmağla eşyâ-i ma'lûmeyi ashâbına teslîm ve mezbûr Aişe'ye ta'zir olunmak bâbında kıbeli şer'den bi'l-iltimâs mürâsele tahrîr olundu vusûluna gerekdir ki zikr olunan eşyâ-i ma'lûmeyi ashâbına teslîm eyleyüb mezbûruye ta'zir ettiresiz fî 4S aferü'l-hayr 1222.

[S.5/ BELGE 7]

İnhâ olunur ki medine -i mezbûre mahallâtından Mihmad Hacib mahallesi sâkinlerinden işbu baisetü'l-mürâsele Rukiye nâm avretin Emine menzîli derûnunda ma'lûmu'l-mikdâr sirka olunan eşyânın zâhire ihrâc olunduğuna merkûmeyi li-ecli te'dib ta'zir olunmak bâbında kıbeli-şer'den bil-iltimâs mürâsele tahrîr vusûlunda merkûmeyi mahalle-i mezbûre imâmı habsinde ta'zir ettiresiz fî 5 Saferü'l-hayr 1222.

[S.5/ BELGE 8]

Medine-i Tokat Voyvodası kıdvetü'l-emâcid ve'l-a'yân es-Seyyid Ahmed Ağa ba'de't-tehiyyeti'l -vâfiye inhâ olunur ki medine -i mezbûr nâhiyesine tâbi' Omala karyesi sâkinelerinden Aişe nâm avratın sirka eylediği eşyâdan bir nuhas bakır maşraba ve iki degirmi yemeni medine -i mezbûre mahallâtından Mihmad Hacib mahallesi sâkinlerinden işbu bâisü'l-mürâsele Tabakoğlu Mehmed nâm kimesnenin menzîli derûnunda ihrâc olunduğuna binâen merkûmun te'dib olunmasını iltimâs eylemeleriyle kıbeli'ş-şer'den mürâsele tahrîr olundu vusûlunde merkûm Mehmed'i te'dib eylesiz 6 Saferü'l-hayr 1222.

[S.6] (Silik)

[S.7/ BELGE 1]

Elhamdulillâhillezi emrinâ bi't-tenfizü'l-hükkâmi's-şer'iyyeti bi'l-adli ve'l-ihsân ve alemnâ mesâilü's-şer'iyyeti bi- burhani'l-furkân ve's-selâtu ve's-selâm a'lâ seyyidinâ Muhammeddin sâhibü'l-hac ve'l-burhân ve a'lâ alihi ve eshâbillezi ictihâd ve a'lâ-ı eserihi bi'l-cüdü'l-cehd-i ve'l-ihsân ve ene'l fakir bi'l-acz ve't-tağsir Mehmed Hilmi el-mevlâ hilâfetihu be-medine-i Tokat hafeza'llahü te'âlâ ani'l-afât izzet me'ab Şeri'ât nisâb fahru'l-kuzzat Mevlâna Mehmed Hilmi Efendi kâm yâb ba'de't-tahiyyeti'l-vâfiyye inhâ olunur ki ber vech-i arpalık mutasarrıf olduğumuz Tokat kâzasının ahâli-i fukârasıyla cümle tarafımıza inha olunmağla işbu sene-i ihdâ ve ısrın ve mi'eteyn ve elf şevvalü'l-kirâmın yedisinden olmak üzere tarafımızdan sana ihâle ve ibkâ olunmuşdur gerekdir ki kaza-i mezbûru mâh-ı merkûmun üçüncü gününden kemâkân mutasarrıf olub beyne'l-ahâli icrâ-i ahkâmı şer'i ali ve vâki olan olan mevtâyı askeriyye muhâlâfatını tahrîr ve terkîm ve beyne'l-verese bi'l-farizati's-şer'iyye tevzi' ve taksîm idüb cadde-i şer'i aliden ser-i mu inhirâf cevâz itmeyesiz ve's-selâm.

El-fakir Derviş Mehmed imâm-ı evvel-i hazret-i şehriyâri el-kadiaskeri Rumeli sâbıka

[S.8/ BELGE 1]

Mart menzîl defteridir

İşbu bin iki iki yüz yigirmi senesi mâh-ı zilhiccetü's-şerîfesinin yigirmi üçüncü günü vaki' olan mart ibtidasından altı aylık menzîl ücreti ve emniyye-i hüddâmiye ve tertîb-i defter ve yafte-i kalemiyesi ve kaydiye cümle ma'rifet-i şer'le hisâb olundukda meblâğ-ı mezbûrun defter-i müfredâtıdır ki ber vech-i atî zikr olunur hurrîre fi evâsıtı min şehri zilhiccetü's-şerîfe sene selâsin mi'eteyn elf.

Altı aylık menzîl ücreti	Ber mu'tad ve Eminiye ve Hüddâmiye	Tertîb-i defter ve kalemiye	Kaydiye	Yekün
7805 guruş	70 guruş	35 guruş	3 guruş	2913 guruş

Der nefsi-şehri Tokat

Mahallât :

Mahalleler	Guruş
Mahalle- i Yazıcıık	80
Mahalle- i Melik Danişmend	41
Mahalle- i Bâba Osib	14
Mahalle- i Simavun	35
Mahalle- i Şücaeddin	76
Mahalle- i Çaşnigir	35
Mahalle- i Ohannes	22
Mahalle- i Semekandi	70
Mahalle- i Meydan Müslîm	80
Mahalle- i Meydan Zimmî	20
Mahalle- i Zincirlikuyu	30
Mahalle- i Çahkenlü	45
Mahalle- i Mihmad Hacib- i Müslîm	146
Mahalle- i Mihmad Hacib-i Zımmi	50
Mahalle- i Mihmad Hacib- i Zımmiden menzîl iştirâ iden Müslîm bölüğü	75
Mihmâd- ı Hacib Hacı Hasan Bölüğü	151
Mahalle- i Samyeli	51
Mahalle –i Soğukpınar- ı Müslîm	600
Mahalle –i Musluhiddin	56
Mahalle –i Mehmed Paşa	57
Mahalle –i Çay –ı Müslîm	96
Mahalle –i Çay -ı Zimmî	80
Mahalle-i Huruş	65
Mahalle-i Mahmud Paşa	81
Mahalle-i Soğukpınar –ı Zimmî	80
Mahalle-i Geyras	73
Mahalle-i Beybağı	117
Mahalle-i Akdeğirmen-i Müslîm	30
Mahalle-i Akdeğirmen- i Zimmî	42
Mahalle-i Aleksan	27
Mahalle-i Seyfeddin	50
Mahalle-i Terbiye- ı Kebîr	263
Mahalle –i Terbiye- ı Sagîr	158
Mahalle –i Sabunhâne	43
Mahalle –i Güzelaşçı	65
Mahalle –i Cemaleddin	131
Mahalle –i Tatar Hacı	26
Mahalle –i Hacı İbrahim	85
Mahalle –i Hoca Ahmed	725
Mahalle –i Su İçmez	115
Mahalle –i İçmesu	185
Mahalle –i Dere	285

Mahalle –i Seyyid Necmeddin	95
Mahalle –i Ankara	20
Mahalle –i Gaybî	95
Mahalle –i Veled- i İsa	31
Mahalle –i Keçeciler	65
Mahalle –i Hacı İvaz Paşa	45
Mahalle –i Acebşir	45
Mahalle –i Sofiyyun	32
Mahalle –i Taşçı Mahmud	70
Mahalle –i Kaya	151
Mahalle –i Sarı Güllük.	60
Mahalle –i İsa Fakih	65
Mahalle –i Rüstem Çelebi	73
Mahalle –i Alacamescid	25
Mahalle –i İplik Pazarı	12
Mahalle –i Çilfek	21
Mahalle –i Molla Bektaş	16
Mahalle –i Camii-i Kebîr	111
Mahalle –i Zaim	128
Mahalle –i Hoca İbrahim	50
Mahalle –i Taşnerdiban	127
Mahalle –i Halid	25
(s. 9) Mahalle- i Yahudiyan	51
Mahalle- i Kabe Mescidi	235
Mahalle- i Yaşmeydan	160
Mahalle- i Çilehane	261
Mahalle- i Veled İyas	65
Mahalle- i Zilli Hacı	151
Mahalle- i Debbağhane- i Cedit	35
Mahalle- i Yar Ahmed	140
Mahalle- i Debbağhane – i Atîk	145
Mahalle- i Cedit	141
Mahalle- i Menice	377
Mahalle- i Siyahpuş	80
Mahalle- i Dıraz-ı Müslîm	54
Mahalle-i Dıraz- ı Gebran	100
Yekün	7913

Bâlâ da mestûr olan mahallât ahâlileri

İnhâ olunur ki bin iki yüz yigirmi senesi mah-ı zilhiccesinin yigirmi üçüncü günü vâki olan Mart ibtidasından altı aylık menzîl ücreti ve Hüddâmiye ve tertîb- i defter ve yafte kalemiyesi ve kaydiye cümle ma'rifeti ve ma'rifet-i şer'le hesap olundukda meblâğ-ı mezbûrun defter-i müfredâtıdır ki ber vech- i atî zikr olunur hurrîre fî evâsıtı min şehri zilhicetu'ş-şerîfe li-sene ısrîn ve mi'eteyn ve elf.

[S.9/ BELGE1]

Medine- i Tokat'ta Çay mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem vefat iden Emine bint-i Mehmed'in veraset-i zevc-i metrûku Emin Mehmed ibn-i Abdullah mütevefiyye- i mezbûrenin oğlu Mehmed'e ve kız karındaşı kızı Aişe ve Fatma'ya münhâsıra olduğu şer'an zâhir ve nümâyan olduktan sonra veraseti mezbûrun talebi ve ma'rifet-i şer'le tahrîr ve beyne'l-verese bi'l-farizati'ş-şer'iyeye tevzi' ve taksîm olunan tereke-i mütevefiyye- i mezbûrenin defter- i müfredâtıdır ki ber vech- i atf zikr olunur hurrîre fi'l-yevmi'l-hâmis aşer min şehri zilhicce li- sene 'ısrîn ve mi'eteyn ve elf.

Eşya Listesi	Aded	Guruş
Menzîl der mahalle- i mezbûr me'a hadika ve bağ- ı muttâsıla		600
Müstağmel entari		7
Çuha cebe		8
Çarşab		5
Hamam rahtı		10
Gömlek		1
Sofra peşkiri		3
Gömlek ve don		6
Döşek	3	25
Yorgan	6	32
Yasdık	10	30
Kilim	3	30
Cecim		2
Kaliçe	2	4
Minder	13	5
Sandık		4
.....		3
Fener		3
Evani-i nühâsiyye		90
Hırdavat		15
Mihr		40
Yekün		923

Minhâl İhrâcaat :

	Guruş
Techîz ve tekfîn	101
Resm-i kısmet	23
Katîbiye	7
Çukadâriye	7
Emîniyye ve hüddâmiye	4
İhzariye ve kaydiye	3
Yekûn	145

Sahhu'l bâkî

Li't-taksîmi beyne'l verese: 778 guruş

Hisse	Guruş	Meblâğ
Hisse-i zevc	389	
Hisse-i ibn-iü'l uht	194	60
Hisse- i bintü'l uht	97	30
Hisse- i bintü'l uht	97	30

[S.9/ BELGE 2]

Medine- i Tokat'ta Meydan mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem fevt olan Rafî'a bint-i Osman'ın verâseti zevc-i metrûku Mehmed bin Emin ile bâbası Osman bin Ahmed'e ve anası Hamide'ye münhâsıra olduğu şer'an zâhir ve nümâyan oldukdan sonra verese-i mezbûrun talebi ve ma'rifet-i şer'le tahrîr ve beyne'l-verese bi'l-farizati'ş-şer'iyye tevzi' ve taksîm olunan tereke-i mütevefîye- i mezbûrenin defter- i müfredâtıdır ki ber vech- i atî zikr olunur hurrîre fi'l-yevmi'l-hâmis aşer min şehri zilhicce li- sene işrîn ve mi'eteyn ve elf

Eşya Listesi	Aded	Guruş
Burma ta'bir olunan altın kolbağı		100
Altın pul		150
Sim kuşak ve kolan		20
Def'a sim kuşak		10
Yüzük	5	15
Yelpaze küpe		40
Sim kutu ma' kuşak		10
Mercan ve tas		3,5
Şerit		2
Çarşab		30
Sofra ve peşkir	1-1	20
Entari		80
Hırka	1	60
Tamgahan entari	2	50
Gömlek	4	32
Ton ve uçgur	3	10
Çiçekli Şalvar		5
Hamam Rahtı		50
Peşkir		10
Makreme	4	30
Baş yemeni değirmi		10
Uçkur		6
Sandık		3

Müst'amel entari ve cebe	2	10
Döşek	4	60
Yorgan	4	80
Çit Yasdik	8	40
Pupla		5
Sim iyne		20
Def'a Çarşab		30
Kilim	3	30
Def'a Küpe		20
Def'a Altun küpe		20
Nısfıyye		10
Mihr-i mü'eccel der zimmet-i zevci'l-mezbûr		250
Yekün		1321,5

Minhâl İhrâcaat:

	Guruş
Tekfîne masraf	80,5
Resm- i kısmet	33
Katîbiye	10
Çukadâriye	10
Eminiye ve Hüddâmiye	6
İhzâriyye ve kaydiye	6
Yekün	145,5

Sahhu'l bâkî

Li't-taksîmi beyne'l verese: 1176 guruş

Hisse	Guruş
Hisse-i zevc-i mezbûr	588
Hisse-i Eb	392
Hisse-i Üm	196

[S.10/ BELGE1]

Medine-i Tokat'ta Acebşir mahallesi sâkinlerinden olub Âsitane- i Aliyye'den gelir iken kasaba-i .....fevt olan Mehmed bin Abdullah'ın vârisi zevce- i mezkûresi Saliha bint-i Ali ile sulbiye-i sagîre kızı Fatma'ya ve karındaşı ki li-ebeveyn erkarındaşları Ömer ve Mehmed'e münhâsıra olduğu şer'an zâhir ve nümâyan oldukdan sonra verese-i mezbûrun talebi ve ma'rifet-i şer'le tahrîr ve beyne'l-verese bi'l-farizati'ş-şer'iyye tevzi' ve taksîm olunan tereke-i mütevvefiye- i mezbûrenin

defter- i müfredâtıdır ki ber vech- i atî zikr olunur hurrîre fi'l-yevmi'l-hâdî ve'l-ışrîn min şehri zilhicce li- sene ışrîn ve mi'eteyn ve elf.

Eşya Listesi	Aded	Guruş
Menzîl mahalle-i mezbûre	1	160
Bârgîr	2 re's	40
Döşek	1	8
Yorgan	1	10
Yasdık	1	3
Köhne kilim	1	3,5
Evâni-i nühâsiyye	12 kıyye	25
Hırdâvât-ı menzîl		3
Yekün		252,5

Minhâl İhrâcaat:

	Guruş
Resm-i kısmet	6 -1 rub'
Katîbiyye	2
Çukadâriye	2
Emniyye ve hüddâmiye	1
İhzâriyye ve kaydiye	1- 1 rub'
Yekün	12,5

Sahhu'l bâkî

Li't-taksîmi beyne'l verese: 240 guruş

Hisse	Guruş
Hisse-i zevce	30
Hisse-i bint	120
Hisse-i Ahi	45
Hisse-i Ahi	45

[S.10/ BELGE2]

Medine- i Tokat'ta Soğukpınar-ı Müslîm mahallesi mütemekkinlerinden iken bundan akdem Hâlik olan Agob veled-i Melikon nâm zımminin verâset-i zevce- i metrûkesi Varta bint-i Serkiz ile sulb-i kebîr oğlu Karze? ve kebire- i kızları Anna ve Hanım'a münhâsıra olduğu zâhir ve nümâyan oldukdan sonra verese-i mersûmûn talebi ve ma'rifet-i şer'le tahrîr ve beyne'l-verese bi'l-farizati'ŝ-şer'iyye tevzi' ve taksîm olunan tereke-i hâlik-i mesfûrun defter- i müfredâtıdır ki ber vech- i atî zikr olunur hurrîre fi'l-yevmi'l-hâdî ve'l-ışrîn min şehri zilhicce li- sene ışrîn ve mi'eteyn ve elf.

Eşya Listesi	Aded	Guruş
Menzîl der mahalle-i mezbûre	1 bâb	400
Oğlu Melkon'dan isâbet eden hisse-i irsiye		424
Döşek	1	8
Yorgan	1	8
Yasdık	1	2
Kilim	1	3
Köhne libas		3
Evâni-i nühasiyye	3 kıyye	6
Hirdâvat-ı menzil	1	2
Yekün		856

Minhâl İhrâcaat:

Hisse	Guruş
Laşesine masrâf	50
Resm -i kısmet	21,5
Katîbiyye	7
Çukadâriye	7
Eminiye ve hüddâmiye	4,5
İhzâriye, kaydiye ve kalemiye	5
Mihr der zimmet-i zevci'l-mersûm	16
Yekün	111

Sahhu'l bâkî

Li't-taksîmi beyne'l verese: 745 guruş

Hisse	Guruş	Meblâğ
Hisse-i zevc	93	15
Hisse-i ibn-i	325	112
Hisse-i bint	162	116
Hisse-i bint	162	116

[S.11/ BELGE 1]

Kıdvetü'l-kuzât ve'l-hükkâm ma'denu'l-fazl ve'l-keâm Mevlânâ Niksar kadısı zîde fazlûhu tevki'-i ref'-i hümâyûn vâsıl olacak ma'lûm ola ki..... kalemiye hulefâsından Derviş Mustafa'nın oğlu kıdvetü erbâbi't-tahrîr ve'l-kalem Mehmed Şemseddin zîde rüşdihunun divân-ı humâyûnuma takdim eylediği arzuhâl-i mefhûmundan Tokat valisi aklamından Niksar Kazası'nda vaki' Karye- i Boğca ve Karye- i Bedir'e maktu'nun nısfı hissesinden sülüs hissesi mutasârrıfı Salih'in mahlûlünden uhdesine ber vech- i mâlikâne tevcihe ve yedine berât-ı âlîşânım i'tâ

olunmaktan nâşi husûs-u mezkûre mutasarrıf sabık-ı müteveffâ-i merkûmun fevti tarihinden i'tibârıyla fimâ ba'd tarafından zabt ve rabt olunan ve rusûmatı ahz ve kabz olunub taraf-ı aherden müdâhale ve ta'arruz olunmamak ve ideri olur ise mahallinde ma'rifet- i şer'le men' ve def' ettirilmek için emr- i şerîfim sudûrunu istid'a-ı inâyet eylediği ecilden hazine-i amiremde mahfûz baş muhasebe defterlerine nazar olundukda Tokat Voyvodalığı aklamından Niksar kâzasında vâkı' karye- i Boğçe ve karye- i Bedir'e maktu'nun ma' tefâvüt senevî üç yüz elli bir guruş malı olub ve bir verülügelen malı be her sene Tokat Voyvodalarına vermek üzere maktu'u-u mezbûrun nisf-i hissesinden sülüs- ü hissesine ber vech- i maktu'-u mutasarrıfı hallinden Salihin mahlûlünden bi'l müzâyede elli guruş muaccele ile merkûm Mehmed Şemseddin zîd rüşdihunun uhdesine ber vech-i malikâne- tevcîh olunub işbu sene-i mübareke evâhir-i ve cemâziye'l- evvelinde berât- ı şerîfi âlişânım verildiği vaki' olan mahsûlât ve rüsûmâtın kanun-u kadîm ve olageldiği üzere ahz ve kabz ve rabtına ve mahsûlât- ı rüsûmâtının hâz ve kabzına taraf- ı ahârdan müdâhele ve te'addi ideri olur ise men' ve def' eylesin şöyle bilesin alâmet-i şerîfe i'timâd kılasın tahrîren fi'l-yevmi'l işrîn şehri cemaziye'l-ahir li-sene işrîn mi'eteyn ve elf kostantiniyye-i mahrûse

[S.11/ BELGE 2]

Medine- i Tokat'ta Molla Bektaş mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem fevt olan Hamal Mustafa bin Abdullah nâm müteveffânın zâhirde varisi ma'rûf ve ma'rifesi olmayub terekesi cânib- i beytü'l-mâla aid ve raci' olmağla hâlâ medine-i mezbûre voyvodası olub ve vâkî olan beytü'l-mâl-ı amme ve hasse kabzına me'mûr sâ'adetlû Ahmed Ağa tarafından emin-i beytü'l-mâla nasb ve ta'yin olan teslîm ve ma'rifet-i şer'le tahrîr ve sûk- i sultanide ba'de'l-müzâyede bey' olan müteveffâ-i mezbûrun terekesinin defter- i müfredâtıdır ki ber vech- i atı zikr olunan hurrîre fi'l-yevmi'l hamis ve'l işrîn min şehri zilhicce li-sene işrîn ve mi'eteyn ve elf.

Eşya Listesi	Guruş
Menzîl der-mahalle-i mezbûre	25
Köhne şal döşek	5
Köhne mitil yorgan	3
Köhne yasdık	5
Köhne	1
Yekün	39

Minhâl İhracaât:

	Guruş
Kâttibiye ve çukadâriye ve eminiye- i beytü'l-mâl hizmeti	2
İhzâriye ve kaydiye	0.5
Eminiye ve hüddâmiye	1.5

Sahhu'l bâkî: 35 guruş

Sülüs-i ahâra..... :11 guruş 80 meblağ

Bâkî: 23 guruş 40 meblâğ der yed-i emin-i mûmâ-ileyh

[S.12 /BELGE 1]

İlbaşızâde Ahmed Ağa'ya mütea'llık vakfiyyedir

Elhamdulillâhi rabbi'l- alemin ve's-selâtu ve's-selâmu âlâ rasulinâ Muhammed'in ve alihi ve sahibihi ecmain amma ba'd işbu kitab- ı sıhhat-nisâbın tahrîrine bâis Medine-i Tokat Voyvodası kıdvetu'l-emâcit ve'l a'yân es-Seyyid Ahmed Ağa ibn-i es-Seyyid Osman Ağa meclis- i Şeri'ât-ı garrâ ve mahfel-i tarîkât- ı Zehra'da vakf-ı atıyu'l-beyânı li-ecli't-teslîm ve't-tescîl hasbi mütevellî nasb ve ta'yîn eylediği es-Seyyid el-Hac Veliyüddin Efendi nâm kimesne mahzârında ikrâr-ı tam ve takrîr- i kelâm idüb hâlâ yedimde ve taht-ı tasarrufumda olub Medine-i Tokat'ın Hoca Ahmed mahallesinde vâki' bir tarafda hoca efendizâdelere ve ba'zan Altunoğlu Emirze ve ba'zan Akif Ağa menzîllerine ve ba'zan Sahakoğlu Abraham hadikasına ve bir tarafdan tarîk- i amme müntehî bina ve arsası mülk bir bâb dâhiliyye ve hariciye hadikâ-i muttasılâyı muhtevî bir bâb menzîlimi yine mahalle- i mezbûrede vâki' bir tarafdan Boncukoğlu Bağdesar ve bir tarafdan İpekçi Minas ve bir tarafdan Aşık Manuk menzîllerine ve bir tarafdan tarîk-i amme müntehî bina ve arsası mülk hariciyye ve dahiliyye bir bâb menzîlimi ve yine mahalle- i mezbûre de vâki' bir tarafdan berber Mahmud ve bir tarafdan Mumcu Asador menzîllerine ve bir tarafdan Ziyaeddin Efendi hadikasına ve bir tarafdan tarîk-i amme müntehî bâb menzîlimi ve yine Medine- i mezbûre de Yaşmeydan mahallesinde vâki' bir tarafdan Çavuş Ömer zevcesi menziline ve ba'zen Salih Ağa hadikasına ve bir tarafdan mûmâ-ileyhin mahdûmları Ömer Ağa ve Osman Ağa ve Mustafa Ağa ve Abdullah ağa menzîllerine ve bir tarafdan tarîk- i amme müntehî hariciyye ve dahiliyye ve hadika-i muttasıla bir bâb menzîlimi ve yine medine- i mezbûre de vâki' Ka'be Mescidi mahallesinde vâki' bir tarafdan es-Seyyid Mustafa ve

bir taraftan Emin Efendizâde Mehmed menzîllerine ve bir taraftan tarîk-i has ve bir taraftan tarîk-i ‘amme müntehi bir bâb menzîlimi mahalle- i mezbûre de vaki‘ bir taraftan kalaycı ve bir taraftan berber dükkanlarına ve iki taraftan tarîk-i amme müntehî bir bâb kahve dükkanı ve yine medine-i mezbûre mahallâtından Beybağı mahallesinde vaki‘ ve bir taraftan Nurullah Efendizâde ve bir taraftan K r Süleyman ve bir taraftan  rd kl  Berber Halil Be e hadikalarına ve bir taraftan tarîk-i amme müntehî e c r- ı m smire ve gayr-i m smire muhtevî bir k t’a hadikamı yine meydan kurbunda vâki‘ bir taraftan yeni A a evkaf eylediği Habbaz ve bir taraftan nalbend dükkanlarına ve bir taraftan voyvoda ağa hanı cidârına ve bir taraftan tarîk-i amme müntehî bir bâb kahve ve fevkâni otaları ve tahtında bir bâb .....ve bir bâb Kundakc  dükkanlarımı yine meydan kurbunda vâki‘ bir taraftan Murtaza AĞazâde hadikasına ve bir taraftan Kızıloğlu es-Seyyid Ali menzîline bir taraftan tarîk-i has ve ba’zen  mlek iler hanına ve ba’zen el-Hac Ali oğulları dükkanına ve bir taraftan tarîk-i amme müntehî bina ve arsası mülk iki kapulu bir bâb hanımı ve ittisâlinde kezâlik ma’l mu’l-hudud- u arsasının Ali Paşa Camii  er fi evkâfına senevî    guruş icâresi olan bir bâb sagîr hanı b -izni mütevelli ve yine medine- i mezbûrede Meydan-ı M sl m mahallesinde vaki‘ bir taraftan Hacı Mehmed oğlu Mustafa ve bir taraftan Hüseyin Efendi’nin vakf’-ı menzîllerine ve bir taraftan nehr-i sag rin ve bir taraftan berber ve fes dükkanlarına ve bir taraftan tarîk-i amme müntehî bina ve arsası mülk bir b bh nım ve yine mahalle- i mezbûrde vaki‘ ve bir taraftan Sungur oğlu h nı arsasına ve iki taraftan Pir Ahmed ve Ahmed’in zâviyesine ve bir taraftan tarîk-i amme müntehî birbirine m l sıg binaları mülk ve arsalarının senevî zikr olunan Pir Ahmed ve Ahmed Bey vakfına senevî yüz on guruş ic releri olan iki b b han ve tahdında iki b b kahve ve be  b b dükkanımı b  izni m tevellive yine Horu  mahallesinde vâki‘ bir taraftan Hasan Efendi hadikasına ve bir taraftan Boyacı Sekbas zimmî ve bir taraftan K rkor h nı menzîllerine bir taraftan tarîk-i amme müntehî bina ve arsası mülk bir bâb boyacı k rhanemi ve yine At pazarı kurbunda vaki Nalbendoğlu hanı arsasına ve    taraftan tarîk-i amme müntehî bina ve arsası mülk bir bâb cümle karhânemi ve ittisâlinde dört b b hallac dükkanımı ve zikr olunan at pazarı ve vasatında bir bâb  orek i dükkanı ve fevganisi bir bâb kahve dükkanının binası mülk ve arsası Behzat Câmii  er finin hit betine m h be mah be  p ra icâresi olan iki b b dükkanımı ba-izni mütevelli ve yine medine- i mezbûre sev kından Sulu sokak’ta vâki‘ bir taraftan el-Hac Veys Beyefendi

ve bir taraftan Hasan Alemdâroğlu Mehmed dükkanlarına ve bir taraftan kuyumcu dükkanı ve bir taraftan tarîk-i amme müntehî bir bâb sarac dükkanı ve yine medine- i mezbûrede .....Sokak'ta sûvkında vâki' bir taraftan mûmâ-ileyh el-Hac Veys Beyefendi ve bir taraftan Telli-zâde dükkanlarını ve iki taraftan tarîk-i amme müntehî bir bâb meyhane dükkanı ve yine kuyumcular sûkunda vâki' bir taraftan mûmâ -ileyh ve bir taraftan Kenisa vakfına bir taraftan vakf dükkan ve bir taraftan tarîk-i amme müntehî bir bâb guyumcu dükkanımı ve yine kasaba-i Zile'de vâki' bir taraftan Hacı Efendizâde hemşiresi ve üç taraftan tarîk-i amme müntehî bina ve arsası mülk bir bâb penbeci dükkanımı ve yine gasaba- i mezbûrede vâki' bir taraftan Kasım Ağa menzîli ve iki taraftan Hazinedaroğlu Süleyman Ağa'nın vakf dükkanına bir taraftan tarîk-i amme müntehî bina ve arsası mülk bir bâb nalbend dükkanımı ve yine kasaba-i mezbûrede vâki' bir taraftan AbdülKadiroğlu bir taraftan ve bir taraftan Sarızâde hânı ve iki taraftan tarîk-i amme müntehî bir bâb kahve dükkanımı ve yine kasaba-i mezbûrede vâki' bir taraftan Bedestan Camii şerîfi ve iki taraftan tarîk-i amme müntehî bir bab derzi dükkanımı ve yine kasaba- i mezbûrede vâki' iki taraftan Köprülüoğlu vakfının dükkanlarına ve bir taraftan Sarızâde Hânı'na ve bir taraftan tarîk-i amme müntehî bir bâb haffaf dükkanımı ve yine gasaba- i mezbûrede vâki' bir taraftan Alacagöz menziline ve iki taraftan Cabbarzâde Süleyman Beyefendi hazretlerinin dükkanına ve bir taraftan târik-i amme müntehî bir bâb abacı dükkanımı ve yine kasaba-i mezbûrede bina ve ihyâ eylediğim Çay Mahallesinde vâki' Camii şerîf ittisâlinde mâ'lûmu'l- uhdûd on, on iki bâb dekâkînimi ve yine kasaba- i mezbûrede vâki' ve bir taraftan Çilingir Hüseyin ve bir taraftan Dülger Receboğlu ve iki taraftan tarîk-i amme müntehî bir bâb temürçi dükkanımı kasaba- i mezbûrede kâin Çay mahallesinde vâki' bir taraftan Duacioğlu ve bir taraftan Kasımoğulları (S.13) mülklerine ve iki taraftan tarîk-i amme müntehî hariciyye ve dahiliyye bir bâb menzîlimi ve yine kasaba- i mezbûreye tabi' Osmandepesi ve Kâfirvirânı kurâları beyninde vâki' oluğu uzun dimekle ma'rûf iki göz asiyâbımı ve yine kasaba- i mezbûrede Yeni karye arazisinde vâki' Ceğelle dimekle ma'rûf iki öz bir bâb asiyabımı ve Artukabad Kâzasına tâbi' Karacaören Karyesi üzere arazisinde vâki' ..... üzerinde iki köz bir bâb asiyabımı ve yine Kazabad kazâsına tâbi' Dimorta Karyesi'nde vâki' bir taraftan mescidi şerîf ve bir taraftan Hasan Alemdâr menziline ve bir taraftan Mollaoğlu kahvesine bir taraftan tarik-i amme müntehî bir bâb bakkal..... berber

dükkanlarımı ve yine karye-i mezbûrede vâki' bir taraftan Mollâoğlu kahvesine ve bir taraftan ba'zan Hasan Alemdâr ve ba'zen İmam Mollâ Mehmet menzîllerine ve bir taraftan tarîk-i amme ve bir taraftan tarîk-i hassa müntehi bir bâb nalbend dükkanımı ve yine .....setan dükkanımı cem'î tevâbi ve levâhıkı kâffe- i hukuk ve mürafıkları ve mütevellîleri izniyle hasbeti'llahi'l-a'zim ve talebe'l- mirzâtü'r-rabbü'r-rahim mâlımdan ifrâz ve mülkümünden mümtaz ve vakf-ı habs ve teslîm-i mütevellî ve tescil-i şer' edüb şöyle şart eyledim ki ma'dem kendüm hayatta oldukça mecmu' u emlâk ve akârımı ben mütevellî olub medine- i mezbûrede Hoca Ahmed Mahallesinde vâki'-i ma'lûmu'l-hudud bir bâb hâriciyye ve dâhiliyye ve hadika-i muttâsıla ile kasaba- i Zile'de vâki' ma'lûmu'l-hudud daha hâriciyye ve dâhiliyye iki mea't-tevliye vakfiyet üzere mutasarrıf olub sâkin olam zikr olunan iki bâb menzîllerimden mââda sâlifü'l- beyân mülâk .....beher sene ecri mesilleriyle icâr olunup hâsıl olan icârattan gasaba- i mezbûre binâ ve .....eylediğim câmiî şerîf gündüz imâmına yevmiye otuz akçe vazife- ve gece imâmına kezâlik yevmiye vazife-i hatîb olanlara yevmiye yirmi akçe vazife ve iki nefer devir-hândan her birine yevmiye onar akçe olanlara ve iki nefer müezzilere yevmiye yirmişer akçe ve iki nefer ferraşların her birine onar akçe .....olanlara beher yevm onar akçe vazife verile şa'bân- ı şerîfte leyl-i berâtta on beş vukiyye olmak üzere otuzu vukiyye iki adet şem'î asel olmak üzere yigirmi vukiyye iki adet şem'î asel iştirâ ve dört adet şamdan ikat olunan ve ramazan-ı şerîfde leyali mübârekelerde minârede.....camii şerîfde olan kanadillere revgan-ı zeyd cem'an yigirmi vukiyye iştirâ olunub derûnu câmide i'kâd oluna fazl icârına evvela kendim vakfiyyet üzere me'at-tevliye mutasarrıf olam ba'de vefâti evlâd- zikurumdan erşadı ekberi mütevevllî olup salifül beyân iki bâb menzîllerle ber vech-i meşrûh vakfiyet üzere olan evlâd-ı zikurlarım mutasarrıf olub sâkin olalar ve hasılat-ı vakıftan ba'de rekâbe ve fî ma'bad dahi ifrâz olundukdan sonra bâki' fazl icâratttan bâki' kalan kaziye-i evlâd- zikürları batnen bâ'de batnen ve neslen ba'de neslin mütevellî evlâd beyinlerinde ale's-seviye tagsîm ideler ve bâ'de inkırâzu'l-evlâd-ı zikur ve inaslarım kezâlik ber vech-i muharrer vakfiyet üzere mutasarrıf olalar bâ'de inkırâzu'l mevcûd mu'tekaların kezâlik vakfiyyet üzere me'at-tevlît mutasarrıflar olup şurûtu mezkûr icrâ ideler bâ'de inkırâzu'l müteka evlâdları dahi vech-i meşrûh üzere mea't-tevliye ve mutasarrıfı olalar bâ'de inkırâzu evlâd utekâ medine-i mezbûrde hakimü şer' olan efendiler reyiyile ber müstakim ve sülehâdan bir kimesne- i mütevellî eyleyüb hâsıl olan

icâratdan vazife ta'yiniyle mütevellî olanlar yediyle icâraatı merkûmeyi bir mu'temed-i muhtâc ile medine-i münevvere şerefallahu te'âla fukaralarına iyşâl ideler deyû ta'yin-i şurût ve teybîn-i kuyût ile mütevellî mezbûra vakfiyetle teslîm eyleyüb evvelden sâir evkâf mütevevellîleri misilü vakfiyet üzere mutasarrıf oldu didikde vâkıfî mûmâ-ileyhin..... câri olan ikrârını mütevellî-i merkûm dahi bi'l-muvâcehe tasdik ve bi'l müşahede eyledikten sonra vâkıfî mûmâ-ileyh kütüb-i fikhiyye -i mu'teberede tahrîr ve tasdir olunan vech-i vech üzere istirca etmekle hakimi mevk-i sadrı kitab tu'bâ lehû hüsnü me'ab efendi hazretleri dahi tercihe li-cânibi'l-hayr eiminden ala gavli men yerâ sıhhat ve lüzûm ve vakıflara hüküm ve icrâ etmeyen vakfî mezbûr sahîh ve lâzım olub min ba'd nakz ve nakz mahal ve tebdil ve tağyirine mecâl mümten'ü'l- ihtimâldir femen bedelle ba'dema semihu feinnema ismûhu ale'd-dini yebdilune innâllahe semiu'l-alim ve ecru'l vâkıf ala hayyu'l cevâdü'l-kerim cerâ zâlik hurrîre fi'l-yevmü'l-hamis ve'l-ısrîn min şehr- i zilhiceti'ş-şerîfe li-sene ısrîn ve mi'eteyn ve elf.

Şuhûdü'l-hâl :

Fahru'l-müderresin es-Seyyid el-Hac Mehmed Efendi el-me'zûn bi'l-iftâ hâlâ,

Es-Seyyid Ahmed Efendi Ahi-i mûmâ-ileyh,

Fahru'l-müderresin Mustafa Efendi Ahi-i mûmâ-ileyh,

Es-Seyyid Ömer Efendi el-müderres be-medrese-i İvâz Paşa,

Es-Seyyid el-Hac Ali Efendi el-müderres be-medrese-i Horuş,

Es-Seyyid Derviş Efendi kâtib mirî,

Es-Seyyid Derviş Efendi kâtib mirî

[S.14/ BELGE 1]

Medine- i Tokat'ta Çay mahallesi sâkinlerinden olub mahmiye-i İznikmid'de misafiren sâkin iken bundan akdem fevt olan Ebubekir bin Derviş Mehmed'in veresei li-ebeveyn kızkarındaşı Şerife ve li-ümm kızkarındaşları Fatıma ve Safiye'ye ve ammisi Osman'a münhâsıra olduğu şer'an zâhir ve nümâyan olduktan sonra verese-i mezbûrun talebi ve ma'rifet-i şer'le tahrîr ve beyne'l-verese bi'l-farizati'ş-şer'iyye tevzi' ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ- i mezbûrun defter- i müfredâtıdır ki ber vech- i atı zikr olunur hurrîre fi'l-yevmi't-tâsî ve'l-ısrîn min zilhicce li- sene ısrîn ve mi'eteyn ve elf.

Eşya Listesi	Aded	Guruş
Nısf menzîl der mahalle-i mezbûre		30
Yorgan ve Döşek	1-1	12
Köhne Kaliçe	1	5,5
Der zimmet-i ahâli-i karye-i Feradökse bâ-temesük		50
Der zimmet-i Kôr Usta		30
Der zimmet-i Hallac İbrahim bâ-temesük		50
Yekün		177,5

Minhâl İhrâcaat:

Hisse	Guruş
Resm -i Kısım	5
Katıbiyye	1,5
Emniye ve hüddâmiye	1
İhzariye ve kaydiye	1
Yekün	8,5

Sahhu'l bâkî

Li't-taksîmi beyne'l verese: 169 guruş

Hisse	Guruş	Meblağ
Hisse-i Uht li-ebeveyn	84	60
Hisse-i Uht li-ümm	28	20
Hisse-i Uht li-ümm	28	20
Hisse-i Ammi	28	20

[S.14/ BELGE 2]

Destûr-ı mükerrerem müşir-i mufahham nizâmu'l-a'lem müdebbirü umûri'l-cumhûr bi'l-fikrû's-sâkıb mütemmimü mehâmi'l-enâm bi'r-re'i's-sâib mümehhidü bünyâni'd-devlet-i ve'l-ikbâl müşeyyidü erkâni's-sa'adeti ve'l-iclâl el-mahfûfu bisunufi avâtıfu'l-meliki'l-âlâ Sivas Valisi vezirim Celâleddin Paşa ademallahü te'âlâ iclâlehu ve mefâhiru'l-kuzât ve'l-hükkâm ma'denü'l-fezâil ve'l-keâm Sivas Eyâleti'nin hâvi olduğu kazaların kadıları ve na'ibleri zîde fazlûhum ve mefâhiru'l emâsil ve'l-akrân âyan ve zâbitân ve iş erleri zîde kadrihum tevki'i ve ref'-i hümâyûn vâsıl olacak ma'lûmu ola ki tiftik ve mazı ve kök boyası alacehrin ve palamudun kadım olan gümrük vesayir vergilerine hâlel gelmeye tiftiğin beher vukıyyesinden üçer para ve mazının beher kıyyesinden birer para kök boyasının beher kıyyesinden me'a zam birer para ve boya nev'inden olan alacehrin beher kıyyesinden üçer para ve mazı nev'inden olan

palamudun beher İstanbulî kantarından onbeşer akçe resimleri cânib-i mîrî için bayileri tarafından alınmak üzere tanzîm olunub irâd- ı cedid- i hümâyûnum hazinesi tarafından zabt ve idâresi husuna irâde- i seniyyem tea‘üllük etmekden nâşi eşyâ-i mezkûreyi iştiridenler gerek Müslüman ve gerek keferememinin tezkeresiyle iştiriden emniyyenin tezkeresi olmadıkça yük bağlanmamak ve berren ve bahren âhar mahallere bilâ tezkere mahfi mahallerden imrâr-ı mürur ederler ise ele girdikde zecren ikişer kat resm-i mîrîleri tahsîl olunmak ve resm-i mezkûr vâridatı mukerrere-i mîrîye tahtına ithâl olunmuş olduğundan bir akçesinin kesr-ü noksanına cevâz gösterilmemek ve kesr vâridatı mucîb hâlâta cesâret ideri olur ise ümenânın şükr-ü şikayeti müsnir ve müessir olmağla istikrâr-ı nizâmı hâvi istidâ‘ eylediği evâmîr- i şerîfem isdâr olunmak üzere tanzîm olunup hazine- i amirem defterlerine kayd olunmuş olmağla imdi Sivas Eyâleti’nin muhtevî olduğu Tokat vesâir cem‘i kazâ ve kurâsından hâsıl olan ve hariçten tevârüd iden eşya-yı merkûmeden tiftik ve kök boyası ve mazı rüsûmâtı bin iki yüz yigirmi senesi martı ibtidâsından sene- i merkûme şubatı gayetine değin bir sene-i kâmile zabt ve rabt eylemek üzere derûhte iltizâmına talib ve ragıb olan kıdvetü’l-emâsil ve’l-ekrân Hüseyin Kamil zide kadrihuya bedel-i iltizâm ma‘lûma-i ile deruhte ve iltizâm olunub mûmâ-ileyh dahi iltizâm ve kabul birle bedel-i iltizâm-ı olan meblâğ-ı ma‘lûmu vakt ve zamanıyla edâ ve teslîm eylemek şartıyla irâd- ı cedid-ı humâyûnum hazinesine memhûr deyn temesükü virmeğın salifü’z-zikr eşya-yı selâse-i mezkûrdan İzmit ve Karaman ve Konya ve Kayseri’ye ve Diyarbekir ve Haleb ve Âsîtâne taraflarına gidenlerin rüsûmâtı ol-mahallerde tahsîl olunacak olduğuna binaen fakat Sivas Eyâleti’nde ve Tokat’da sarf olunan ve Arabistan taraflarına giden eşya- i mezkûrenin şurûtu üzere rüsûmunun tahsîl ve zabtiçün emr- i şerîfim sudûrunu mu‘teberân-ı ricâl- i Devlet- i Aliyyem’den hâlâ .....ve irâd- ı cedid- i humâyûnum defterdârı iftihâru’l emâcid ve’l-ekârim es-Seyyid Feyzullah dâme mecdihum memhûr temesük vermeyin mucîbince amel ve hareket olunmak fermânım olmağı zabtını havi işbu emri âlîşânım isdâr ve mültezim mûmâ-ileyh yedine i’tâ olunmuştur imdi vusûlunde sen ki vezir-i müşârûn-ileyhsin bâlâda mezkûre şurût üzere Sivas Eyâleti’nin muhtevî olduğu Tokat vesâir kaza ve kurâsında hasıl olan ve hâriçden tevârüd iden ve Arabistan taraflarına giden eşya- i mezkûrenin rüsûmatı tahsîl ve sene- i mezkûre martı ibtidâsından şubatı gayetine değin bir sene-i kâmile zabt ve rabt eylemek üzere mûmâ-ileyhin uhdesine ihâle olduğuna ma‘lûmun oldukda kadîm olan gümrük vesair

vergilerine halel gelmeyerek tiftiğin beher kıyyesinden üçer para ve mazının beher kıyyesinden (S.15) birer para ve kök boyasının beher kıyyesinden me‘a zam birer para resimleri bayileri tarafından tahsili husûsunda mültezîmi mûmâ-ileyhe muavenet ve müzâheret birle şurût-ı muharrere-i mezkûre üzere amel ve hareket ve hilâf-ı emr-i âlîşânım bu bahaneyle kimesneye rencide olunmamasına bezl himmet ve sarf-ı küllü miknet eylesin ve siz ki kuzât ve nüvvâb ve a‘yân ve zâbitân-ı mûmâ-ileyhimsiz siz dahi mûcib-i emr-i şerîfimle amel ve hareket eylemeniz bâbında fermân-ı âlîşânım sâdır olmuştur buyurdum ki hükm-i şerîfimle [boşluk] vardukda bu bâbda vech-i meşrûh üzere şeref yafte-i sudûr olan işbu emr-i şerîfi celilü’ş-şân vâcibu’l-ittibâ‘ ve lâzimu’l- imtisâlimin mazmûn-ı münîfi birle amel olasız şöyle bilesiz a‘lameti şerîfe i‘timâd kılasız tahrîren fi’-l-yevmi’l-âşir şehri Receb sene ısrîn mi’eteyn ve elf Kostantiniyye-i mahrûse

[S.15/ BELGE 1]

Vech-i tahrîr-i hurûf budur ki

Tokat mahallâtından Hoca Ahmed mahallesinde vaki‘ bir taraftan ba‘zân Hocazâde Efendilerin ve ba‘zen Altunoğlu Emirze menzîllerine ve hadikasına ve bir taraftan Gümüşhâneli Bedros hadikasına ve bir taraftan Akif Ağa menzîline ve bir taraftan tarîk-i amme muntehî dâhiliyye ve hâriciyye ve hadika-i muttâsıla bir bâb menzîl mahdûd-ı mezkûrda olan rub‘ hisse ile ve rub‘-u âharın iki sūdüs hisse-i şayi‘amı işbu hâfizu’t- temesük hâlâ Tokat Voyvodası atufetlû İlbaşızâde es-Seyyid Ahmed Ağa’ya şurût-ı müfsideden ari kendi hüsn-ü rıza ve ihtiyârım ile bin sekiz yüz elli guruş beyi bât-ı sahîh ile bey‘ ve fûrûht ve fâriğ olunub bedel-i fâriğ olan meblâğ-ı mezkûr bin sekiz yüz elli guruşu ağa-yı mûmâ-ileyh yedinden tamamen ve kâmilen kabz-ı âhz ve kabzım olub kat‘an a‘laka ve medhâlîm kalmamağla işbu ferağ temesükü def‘ ve i‘tâ olunmuştur gerekdir ki menzîl-i mahdûd-ı mezkûr ağa-yı mûmâ-ileyh hazretlerinin mülk-i müşterâsıdır keyfe mayeşa mutasarrıf olub tarafımızdan ve taraf- ı âharda müdâhele olunmaya hurrîre fi’l-yevmü’l-hamis min şehri Zilhicce- li sene ısrîn mi’eteyn ve elf.

Şuhûdû’l-hâl :

Veliyüddin Efendi Maraşî,

El-Hac Ali Efendi Maraşî,

.....Hüseyin Bey Bağcızâde,

Hacı Hüseyin Ağazâde Mustafa Ağa,
 Koçhisari Hacı Mahmud Ağa,
 Koçhisari Hacı Emin Ağa,
 Es-Seyyid Abdü's-selam Efendi Sivasî,
 Abdülkerim Ebubekir Ağazâde.

[S.15/ BELGE 2]

Bin iki yüz yigirmi bir senesine mahsûben tahsîli fermân buyrulan avârız ve bedel-i nûzul akçelerinin asıl mâl-ı mîrîsi ve maişeti de kabzına me'mûr ağaya hizmet ve dört günlük ta'yinât masrafı ve harc-ı defter ve Hüddâmiyenin defter-i müfredâtıdır ki ber vech-i a'tî zikr olunur fi 11 Muharrem 1221.

Masraf Kalemleri	Guruş
Mâl-ı a'varız ve bedel- i nûzul ve maişet	4733
Kabzına memur ağaya hizmeti	450
Ağayı merkûmun hademelerine	23
Ağa-yı merkûmun ta'yinât masrafı	70
Ber mu'tâd Harc-ı Defter	450
Eminiye ve Hüddâmiye	50
Ücret-i tertîb defter ve yafte kalemiyesi	30
Kaydiye	3
Yekün	5809

Bâlâda tahrîr olunan meblâğ-ı mezbûr beş bin sekiz yüz yedi guruşun Mecitözü Kâzası'nın senevî mâl-ı maktu' u olan altı yüz elli guruşdan beş yüz elli yedi guruşu bin iki yüz yigirmi bir senesine mahsûb olmak üzere hâvâle ve mahsûb ve ihrâc olundukda bâki meblâğ- ı mezkûr beş bin iki yüz elli guruş şehir ve nevâhiyeye tevzi' ve taksîm olunacaktır mâl-ı maktu'-u mezbûredan bâki doksan üç guruş yine sene-i mezkûre mahsûben kabzına me'mûr ağa yedinden me'mûr ağa yedinden ahz ve kabz olduğu işbu mahalle şerh verildi

Nefs-i şehri Tokat

Hane: 53,5

2164 guruş 10 para mâl-ı maişet

375 guruş 17 para an mesârif

2539 guruş 27 para

Beher hâneye isâbet eden 47 guruş 19 para

Nâhiye-i Komanat tabi‘-i Tokat

Hane: 80 rub‘ 3

1095,5 guruş mâl-ı maişet

197,5 an mesârif

1293 guruş

Beher hâneye isâbet eden 16 guruş 19,5 para

Nâhiye-i Kafirni tabi‘-i Tokat

Hane: 53,5 rub‘ 3

617 guruş 10 para mâl-ı maişet

111 guruş 4 para an mesârif

-----

728 guruş 14 para

Beher hâneye isâbet eden: 13 guruş 17 para

(S.16)

Nâhiye-i Tozanlı tabi‘-i Tokat

Hane: 35,5

363,5 guruş mâl-ı maişet

62,5 guruş 10 para an mesârif

-----

326 guruş

Beher hâneye isâbet eden: 14 guruş 111 meblâğ

Nâhiye-i Dönekzeabad tabi‘-i Tokat

Hane: 6,5 1 rub‘

76,5 guruş mâl-ı maişet

17,5 guruş 17 para an mesârif

----

94 guruş

Beher hâneye isâbet eden: 13 guruş 13 meblâğ

Nâhiye-i Yıldız tabi‘ Tokat

Hane: 13,5

146,5 guruş mâl-ı maişet

25,5 guruş an mesârif

-----

172 guruş

Beher hâneye isâbet eden: 12 guruş 90 meblağ

Mahallât der nefis-i şehri Tokat

Mahalle	Hane
Mahalle-i Yazıcık	0,5
Mahalle-i Melik Danişmend	0,25
Mahalle-i Vartan	1sümün
Mahalle-i Kirkor	0,25
Mahalle-i Bâba Osib	0,25
Mahalle-i Simavon	0,25
Mahalle-i Ovannes	1sümün
Mahalle-i Şücaeddin	0,5
Mahalle-i Çaşnigir	1sümün
Mahalle-i Meydan	0,5
Mahalle-i Semerkandi	0,5
Mahalle-i Meydan	0,5
Mahalle-i Zincirlikuyu	0,5
Mahalle-i Çahkenlü	0,25
Mahalle-i Mihmad Hacib	0,5
Mahalle-i Mihmad Hacib zimmî ber mûcib- i hüccet	1
Mahalle-i Mihmad Hacib zimmiden Hacı Hasan bölüğü ber mûcib- i hüccet	5sümün
Mahalle-i Mihmad Hacib-i zimmîden menzîl- i iştira iden Müslîm bölüğü	3sümün
Mahalle-i Samyeli	0,5
Mahalle-i Muslihuiddin	0,5
Mahalle-i Mehmed Paşa	1
Mahalle-i Çay-ı Müslîm	1,5
Mahalle-i Çay-ı Zimmî	2
Mahalle-i Soğukpınar-ı Müslîm	2
Mahalle-i Soğukpınar-ı Zimmî	1,5
Mahalle-i Akdeğirmen-i Müslîm	0,75
Mahalle-i Akdeğirmen-i Zimmî	0,75
Mahalle-i Beybağı	1
Mahalle-i Paskal	0,5
Mahalle-i Aleksan	0,5
Mahalle-i Dere	1,5
Mahalle-i Hoca Ahmed	3
Mahalle-i Suiçmez	0,5
Mahalle-i İçmesu	2
Mahalle-i Seyfeddin	0,5
Mahalle-i Terbiye-i Kebîr	1
Mahalle-i Terbiye-i Sagîr	1
Mahalle-i Sabuncuyan	0,25

Mahalle-i Güzelaşçı	0,75
Mahalle-i Cemaleddin	1
Mahalle-i Tatar Hacı	0,25
Mahalle-i Hacı İvaz Paşa	0,25
Mahalle-i Veled- i aynı	0,25
Mahalle-i Ankara	0,25
Mahalle-i Keçeciler	0,5
Mahalle-i Hacı İbrahim	0,5
Mahalle-i Seyyid Necmeddin	0,5
Mahalle-i Gaybi	1,5
Mahalle-i Sofiyyun	1
Mahalle-i Acebşir	0,5
Mahalle-i Taşçı Mahmud	1
Mahalle-i Sarıgüllük	0,5
Mahalle-i İsa Fakih	0,5
Mahalle-i Rüstem Çelebi	1
Mahalle-i Alaca Mescid	0,25
Mahalle-i Monlâ Bektaş	0,25
Mahalle-i Kaya	1
Mahalle-i İplik Pazarı	1sümün
Mahalle-i Çilfek	0,5
Mahalle-i Cami-i Kebîr	0,5
Mahalle-i Zaim	0,5
Mahalle-i Hoca İbrahim	1sümün
Mahalle-i Taş Nerdeban	0,5
Mahalle-i Halid	0,25
Mahalle-i Yahudiyân	0,25
Mahalle-i Kabe Mescidi	1
Mahalle-i Yaş Meydan	0,5
Mahalle-i Debbâğhane -i Atîk	0,75
Mahalle-i Cedid	0,5
(S.17) Mahalle-i Menice	1,5
Mahalle-i Çilehane	1,25
Mahalle-i Veled İyas	1sümün
Mahalle-i Zilli Hacı	0,5
Mahalle-i Debbâğhane-i Cedid	0,75
Mahalle-i Siyah puş	1sümün
Mahalle-i Yarahmed	0,5
Mahalle-i Dıraz-ı Gebran	0,5
Mahalle-i Dıraz-ı Müslîm	0,25
Mahalle-i Horuş	0,25
Mahalle-i Mahmud Paşa	0,5
Mahalle- i Geyras	1
Yekün	53,5

Bâlâda mestûr olan mahallât ahâlileri

İnhâ olunur ki işbu bin iki yüz yigirmi bir senesine mahsubân tahsîli fermân buyrulan avâriz ve bedeli nüzul akçelerinin asıl mâl-ı mîrîyesi ve mâişetini ve kabzına me'mûr ağaya hidmed ve dört günlük ta'yinât- ı mesârifi ve harc-ı defter ve hüddâmiye ve yafte kalemiyesi ve kaydiye cümle ma'rifeti ve ma'feti şer'le hisâb olundukda girihtesi asıla zam ile beher mahallâtından şenlik ve tahammüllerine göre mevcûd olan .....hânesine iki bin beş yüz otuz dokuz guruş yigirmi yedi para tarh- ı taksîm ve yine .....beher haneye kırk yedişer guruş ondokuzar para isâbet etmiştir meblâğ-ı mezbûr mabeyninizde cemi' tahsîl ve kabzına me'mûra teslîm eyliyesiz hurrîre fi'l-yevmi'l-hadi aşer min şehri muharrem li sene ihdâ ve işrîn ve mi'teyn ve elf.

Nâhiye-i Komanat tâbi'-i Tokat:

Karye	Hane
Karye-i Eski	0,5
Karye-i Daylıhacı	0,5
Karye-i Çördük	1
Karye-i Bayram	3
Karye-i Beşviran	0,5
Karye-i Kızılöz	0,5
Karye-i Beylü	1
Karye-i	2,5
Karye-i Aluc	1,5
Karye-i Mardosoba	2 hane 1 rub'
Karye-i Firadökse	5,5
Karye-i Gireni	3
Karye-i Mamu Me'a Kut	2 hane 3 rub'
Karye-i Gevrek	1 rub'
Karye-i Kevahlık	3 rub'
Karye-i Kızıldere	1 rub'
Karye-i Mülk	1 rub'
Karye-i Acıpınar ve Kışla	1,75
Karye-i Omala	6
Karye-i Armus	1,5
Karye-i Sideni	1
Karye-i Calkuru	3
Karye-i Cincife-i Kebîr	3
Karye-i Cincife-i Sagîr	0,5
Karye-i Kızıl	3
Karye-i Hulvar	1 rub'
Karye-i Dihoy	3 rub'
Karye-i Bizeri	7
Karye-i Zazara	1
Karye-i Boyalı	2 hane 1 rub'

Karye-i Bula	1,5
Karye-i Komanat-ı Müslîm	3,5
Karye-i Komanat-ı zımmî	3,5
Karye-i Yelpe	1,5
Karye-i Difye	3 hane 1 rub‘
Karye-i İzbesti	1,5
Karye-i Geksi	3
Karye-i Saltık	1 rub‘
Karye-i Zodi	1 rub‘
Karye-i Ahmedalanı	1,75
Karye-i Gevle	2,75
Karye-i Şeyh	3
Karye-i Kadıvakfı	1,5
Karye-i Kirkoros	1,75
Yekün	80 hane 3 rub‘

Bâlâda mestûr olan karye âhâlileri

İnhâ olunur ki işbu bin iki yüz yigirmi bir senesine mahsûben tahsîli fermân buyurulan avârız ve bedel-i nüzul akçelerinin asıl mâl-ı mîrîyyesi ve maişeti kabzına me'mûr ağaya hizmet ve dört günlük ta'yinât mesârifi ve harc-ı defter ve Hüddâmiye cümle ma'rifeti ma'fet- i şer'le hesâb oldukda bin iki yüz doksan üç guruşa bâliğ olub meblâğ- ı mezbûr- i Nâhiye-i mezkûrun seksen hane üç rub‘una tevzi' oldukda girihtesi asıla zam ile beher haneye on altışar guruş on dokuzar buçuk akçe isâbet etmişdir meblâğ- ı mezbûru beyninizde cemi' ve tahsîl ve kabzına me'mura teslim eyleye fi11 Muharrem 1221.

Nâhiye-i Kafirni tâbi'-i Tokat

Karye	Hane
Karye-i Alemdâr	1
Karye-i Muhat	7,75
Karye-i Filtise	1,5
Karye-i Zuru	3,25
Karye-i Gölgeci	0,5
Karye-i Sideni	1
Karye-i Eftelit	0,75
Karye-i Teknecik	1,5
Karye-i Mevüllü	3,75
Karye-i Varzıllar	1
Karye-i Çeyetlu	1,75
Karye-i	0,75
Karye-i Daduhta	2
Karye-i Çiftlik	1,75
Karye-i Topalak	0,5

Karye-i Mados	1
Karye-i Yayı	3
Karye-i Uyhan	3
Karye-i Karadere	0,5
Karye-i Kınık	1
Karye-i Tomara	0,5
Karye-i Doğarın	1
Karye-i Pirhasan	0,5
Karye-i Minegü	0,75
Karye-i Kızılcasu	1,5
Karye-i Boldacı	1,25
Karye-i İbavlu	0,75
Karye-i Leveke	2,25
Karye-i Tiyeri	1,25
Karye-i Ceycek	0,5
Karye-i Yapalak	0,5
Karye-i Gök	0,5
Karye-i Ekseri	0,25
Karye-i Ömerli	1
Karye-i Şeyhler	1
Karye-i Çat	0,25
Karye-i Anzara	0,25
Karye-i İlpit	2,25
Yekün	54,25

Bâlâda mestûr olan karye âhâlileri

İnhâ olunur ki işbu bin iki yüz yigirmi bir senesine mahsûben tahsîli fermân buyrulan avârız ve bedel-i nüzul akçelerinin asıl mâl-ı mîrîyyesi ve maişetin kabzına me'mûr ağaya hizmet ve dört günlük ta'yinât mesârifi ve harc-ı defter ve Hüddâmiye cümle ma'rifeti ve ma'fet- i şer'le hisâb oldukda yedi yüz yigirmi sekiz guruş on dört para iki akçeye bâliğ olup meblâğ- ı mezbûr Nâhiye-i mezbûrun elli üç buçuk hâne üç rub'una tevzi' oldukda girihtesi asıla zam ile ve her hâneye on üçer guruş on yedişer para isâbet etmişdir meblâğ- ı mezbûrun beyninizde cem' ve tahsîl ve kabzına tahsîl eylesiz fi11 Muharrem [1]221.

Nâhiye-i Tozanlı tâbi'-i Tokat

Karye	Hane
Karye-i Finecek	0,75
Karye-i Rumcuk	0,5
Karye-i Sarıyük	0,5
Karye-i Sarsı	1,5
Karye-i Eyüb	0,5

Karye-i Abdurrahmanlı	0,5
Karye-i Karadiz	0,25
Karye-i Çirmiş	0,75
Karye-i	0,5
Karye-i Divriğin	1
Karye-i Çalıca	1,5
Karye-i Kozağacı	1
(S.19) Karye-i Pusat	0,25
Karye-i Buhya	0,5
Karye-i Alanyurdu	0,5
Karye-i Kozluca	0,5
Karye-i Ermenis	1,25
Karye-i Gökçek	0,5
Karye-i Değiris	1,75
Karye-i Eski	0,25
Karye-i Boyalı	0,25
Karye-i Alan Me‘a Karkın	0,5
Karye-i Tavza	1
Karye-i Komanut	1
Karye-i Simayıl	0,25
Karye-i Tığnış	1
Karye-i Bozkuş	0,25
Karye-i Ademli	0,25
Karye-i Kol	1
Karye-i Ohtorum	1,5
Karye-i Kevekse	0,25
Karye-i Hize	0,25
Karye-i Oykuru	0,5
Karye-i Müseylem	0,5
Karye-i Zora	0,5
Karye-i Hisarcık	0,5
Karye-i İpsile	7
Karye-i Gönekse	0,25
Karye-i Divriğin	0,25
Karye-i	0,25
Karye-i Gibis	0,50
Karye-i Kevekse	0,25
Yekun	53,75

Bâlâ da mestûr olan karye âhâlileri

İnhâ olunur ki işbu bin iki yüz yigirmi bir senesine mahsûben tahsîli fermân buyrulan avârız-ı bedel-i nüzul akçelerinin asıl mâl-ı mîrîyyesi ve maişetin kabzına me‘mûr ağaya hizmet ve dört günlük ta‘yinât mesârifi ve harc-ı defteri Hüddâmiye cümle ma‘rifet-i ma‘fet- i şer‘le hisâb oldukda dört yüz yirmi altı guruş on iki paraya

bâliğ olub meblâğ-ı mezbûr ve nâhiye-i mezbûrun otuz beş buçuk hâne üç rub'una tarh ve tevzi' oldukda girihtesi asıla zam ile beher hâneye on dört guruş .....birer akçe isâbet etmişdir meblâğ-ı mezbûrun beyninize cemi' ve tahsîl ve kabzına me'mûra teslîm eylesesiz 22 Muharrem [1]221.

Nâhiye-i Döneksebad tevâbi'-i Tokat

Karye	Hane
Karye-i Ohtab	1,25
Karye-i Üçgöl	1
Karye-i Gireni	0,25
Karye-i Kemkes	1
Karye-i İze	1
Karye-i Estiğın	1,25
Karye-i Tazular	0,25
Karye-i İfeli	0,75
Karye-i Yenice	0,25
Yekün	6,75

Bâlâ da mestûr olan karye âhâlileri

İnhâ olunur ki işbu bin iki yüz yigirmi bir senesine mahsûben tahsîli fermân buyrulan avâriz ve bedel-i nüzul akçelerinin asıl mâl-ı mîrîyyesi ve maişetin kabzına me'mûr ağaya hizmet ve dört günlük ta'yinât mesârifi ve harc-ı defteri Hüddâmiye cümle ma'rifet-i ve ma'fet- i şer'le hisâb oldukda doksan dört guruş on yedi paraya bâliğ olub meblâğ-ı mezbûr nâhiye-i mezbûrenin on altı hâne üç rub'una tevzi' oldukda girihtesi asıla zam ile beher hâneye on üçer guruş on üçer akçe isâbet etmişdir meblâğ-ı mezbûrun beyninizde cemi' ve tahsîl ve kabzına me'mûra teslîm eylesesiz 11 Muharrem [1]221.

Nâhiye-i Yıldıs'a tâbi'-i Tokat

Karye	Guruş
Karye-i Yakub	0,5
Karye-i Beduhtun	3
Karye-i Şeyhçoban	0,25
Karye-i Çiflik Me'a Karhın	1,25
Karye-i Nefsiyıldıs	1
Karye-i Killik Me'a Köpek	0,25
Karye-i Yusufoğlanı	2
Karye-i Geçtinhacı	0,5
Karye-i Sarıyar	1
Karye-i Hergele	1
Karye-i Yakuboğlanı	1,25

Karye-i Aslandoğmuş	1,5
Yekün	13,5

Bâlâ da mestûr olan karye âhâlileri

İnhâ olunur ki işbu bin iki yüz yigirmi bir senesine mahsûben tahsîli fermân buyrulan avârız ve bedel-i nüzul akçelerinin asıl mâl-ı mîrîyesi ve maişetin kabzına me'mûr ağaya hizmet ve dört günlük ta'yinât mesârifi ve harc-ı defteri Hüddâmiye cümle ma'rifeti ve ma'rifet- i şer'le hisâb oldukda yüz yetmiş iki guruş beş paraya bâliğ olub meblâğ-ı mezbûr nâhiye-i mezbûrun on üç buçuk hânesine tarh olundukda girihtesi asıla zam ile beher hâneye on ikişer guruş doksan akçe isâbet etmişdir meblâğ-ı mezbûrun beyninizde cemi' ve tahsîl ve kabzına me'mura teslim eylesesiz fî11 Muharrem [1]221

[S.20/BELGE 1]

Medine- i Tokat'ta Çay mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem vefat iden Hatice bint-i Hasan'ın veraseti zevc-i metrûku es-Seyyid Osman bin bâisü'l-mürsel ile Ammi-zâdesi Mehmed bin Ebubekir'e münhâsıra olduğu şer'an zâhir ve nümâyan oldukdan sonra verese-i mezbûrun talebi ve ma'rifet-i şer'le tahrîr ve beyne'l-verese bi'l-farizati'ş-şer'iyeye tevzi' ve taksîm olunan müteveffiyeye- i mezbûrun terekesinin defter- i müfredâtıdır ki ber vech- i atî zikr olunur hurrîre fi'l-yevmi'l-hâdi aşer min şehri muharremi'l-haram li- sene ihdâ ve işrîn ve mi'eteyn ve elf.

Eşya Listesi	Aded	Guruş
Menzîl der mahalle-i mezbûre		90
Yorgan	3	15
Yasdık	2	8
Döşek	2	15
Def'a köhne döşek	1	1,5
Köhne ..	1	3,5
Penbe İpliği	0,5 kıyye	1,5
Keten İpliği	1 kıyye	4
Gömlek	1	1,5
Çit ve bez parçaları		1,5
.....	1 çift	1
Kilim	2	20
Keten burgu	0,5	2
Pekmez kazanı	1	25
Dezgâh		4
Şam'dan ve ocak temürü		2,5
Harab bağ der mevki-i Çay	1 kıt'a	20
Evâni-i nühasiyye ber vech-i tahmîn	15 kıyye	30

Hirdâvat-ı menzîl		20,5
Mihr der zimmet-i zevci'l-mezbûr		25
Yekûn		291,5

Minhâl İhrâcaat:

	Guruş
Techiz ve tekfine masraf	25
Resm- i kısmet	7,5
Katîbiyye	2,5
Çukadâriye	2,5
İhzariye ve kaydiye ve kalemiye	2,5
Eminiye ve hüddâmiye	1,5
Yekûn	41,5

Sahhu'l bâkî

Li't-taksîmi beyne'l verese: 250 guruş

Hisse	Guruş
Hisse-i zevci'l-mezbûr	125
Hisse- i Ammizâde	125

[S.20/BELGE 2]

Medine- i Tokat'ta Hoca Ahmed mahallesi sâkinlerinden olub Âsîtâne-i Aliyye'de bundan akdem fevt olan Mustafa bin Mustafa nâm müteveffânın verâset-i zevceteyn-i metrûkiyeteyni Marziye ve Naime'ye ve sulb-i sagîr oğlu Mehmed ve sulbiye-i sagîre kızları Emine ve Zeyneb ve Ümmü Gülsüm'e münhâsıra olduğu şer'an zâhir nümâyân oldukdan sonra ma'rifet-i şer'le tahrîr ve beyne'l-verese bi'l-farizati'ş-şer'iiyye tevzi' ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ- i mezbûrun defter- i müfredâtıdır ki ber vech- i atfî zikr olunur hurrîre fi'l-yevmü'r-rabi' aşer min şehri muharrem li- sene ihdâ ve işrîn ve mi'eteyn ve elf.

Eşya Listesi	Aded	Guruş
Menzîl der mahalle-i mezbûre	1 bâb	400
Piştov	1 çift	22
Def'a piştov	1 çift	35
Hare tüfenk	1	35
Bıçak	1	3
Başlık ve döşeme	1-2	10
Palaska ve kapak ve başlık		5
Kalice seccade	1	3
Kürk	1	5
Şam'dan	3	2

Köhne şalvar	1	1,5
Biniş	1	20
Entari	1	10
Kahve Takımı		4
Köhne	1	10
Kilim	6	30
Keçe ve harar	1-3	4
Pupla	1	4
Sagîr fener	1	1
Penbe hışırları ber vech-i tahmin		30
Evâni-i nühasiye	50 kıyye	100
Hirdâvat-ı menzîl		5
Yekün		739,5

Minhâl İhrâcât:

	Guruş
Resm-i kısmet	18,5
Katîbiyye	5
Çukadâriye	5
Eminiye ve Hüddâmiye	3,5
İhzariye ve kaydiye	2,5
Yekün	34,5

Sahhu'l bâkî

Li't-taksîmi beyne'l verese: 705 guruş

Hisse	Guruş	Meblağ
Hisse-i zevce	44	7,5
Hisse-i zevce	44	7,5
Hisse-i ibn-i	246	90
Hisse-i bint	123	45
Hisse-i bint	123	45
Hisse-i bint	123	45

[S.21/ BELGE 1]

Medine- i Tokat'ta Hoca Ahmed mahallesi mütemekinlerinden iken bundan akdem halîk olan Markaros bin Agob nâm hâlikin verese-i metrûkesi Mehabik bint-i Bogos ile sulbiye-i kebîre kızı Hanım bint-i Boğdasar .....münhâsıra olduğu şer'an zâhir nümâyân oldukdan sonra verese-i mersûmân-ı talebi ve ma'rifet-i şer'le tahrîr ve beyne'l-verese bi'l-farizati'ş-şer'ıyye tevzi' ve taksîm olunan tereke-i hâlikin defter- i müfredâtıdır ki ber vech- i atî zikr olunur hurrîre fi'l-yevmi'l-hâmis aşer min şehri muharrem li- sene ihdâ ve ısrîn ve mi'eteyn ve elf.

Eşya Listesi	Aded	Guruş
Menzîl der mahalle-i mezbûre	1 bâb	110
Döşek	1	8
Yorgan	3	20
Yasdık	6	24
Kilim ve yan kaliçesi	2 şer	25
Köhne peşkir		1
Köhne.....		2
Sagîr peşkir		2
Şamdan	1	1
Kefere minderi		1
Arak kazganı		25
Mangal	1	5
Arak ve şişe ve fincan	6	1
Der zimmet-i Marki oğlu bâ temesük		200
Evâni-i nühâsiyye ber vech-i tahmin	20 kıyye	45
Hirdâvat-ı menzîl		10
Yekün		495

Minhâl İhrâcaât :

	Guruş
Laşesine masraf	30
Resm-i kısmet	12,5
Katîbiyye	4
Çukadâriye	4
Emniyye ve Hüddâmiye	2,5
İhzariye ve kaydiye ve kalemiye	1,5
Yekun	54,5

Sahhu'l bâkî

Li't-taksîm beyne'l verese: 441 guruş

Hisse	Guruş	Meblağ
Hisse-i zevce	55	15
Hisse-i bint	220	60
Hisse-i Uht li-ebeveyn	125	45

[S.21/BELGE 2]

Narh.....fî 15 Muharrem 1221

Yiyecek Listesi	Dirhem	Meblağ
Nan-ı aziz	100	3
Çörek yüzde sekiz dirhem tenzîl	50	3
Simit	50	3
Kahi	25	3
Kadayıf	1 kıyye	24

Hırfet-i kassabân

Yiyecek Listesi	Ölçüsü	Meblağ
Lahm-i ganem ve ma'az	1 kıyye	30
Safî kuyruk	6 batman	600
Kelle ve paça	1 adedi	12
Ciğer	1 adedi	15
Munbar	1 adedi	6

Hırfet-i bakkalân

Yiyecek Listesi	Kıyye	Para
Revgan-ı sade	1	70
Revgan-ı bezir	1	48
Tosya pirinci	1	22
Yerlü asel	1	36
Şem'î asel	1	
Şem'î asel buklesi	1	
Ceviziçi	1	17
Zile pekmezi	1	18
Yerli pekmez	1	12
Nazilli inciri	1	24
Besni üzüm	1	
Rezzaki üzüm	1	40
Hurma	1	
Fındık	1	20
Zile leblebisi	1	12
Tuz	1	3
Tirebolu sabunu	1	110
Haleb sabunu	1	110
Nişasta	1	32
Yaprak hanna	1	40
Sarımsak	1	
Yoğurt	1	5
Kara sabun	1	80
Arab sabunu	1	

Taze peynir	1	
Tulum peyniri	1	24
Küp peynir	1	30
Yerli pastırma	1	40
Deve inciri	1	
Niksar pirinci	1	
Şab	1	48
Kül şab	1	24
Revgan-ı zeyt	1	80
Şem‘i revgân-ı kebîr	1	44
Şem‘i revgân-ı sagîr	1	44

Hırfet-i kiremidciyân

Tavan kiremidinin beher bini sekizer buçuk guruşa Fazlıoğlu kalıbı üzere

(S.22)

Hırfet-i penbeciyan beheri kantarı iki yüz doksan guruşa narh

Ürün Listesi	Kıyye	Meblağ
Adana penbesi	1	339
Hallâcan	1	339 28 eksilme ve kar ----- 368 (50 dirhemi 33 meblağ 3 meblağ müsaade ve bir 37 meblağ)
Çiğ penbe bey‘ eden	1	339 10 kar ----- 349

Hırfet- i setenciyân

Ürün Listesi	Kile/Batman	Para
Taş kireç	1	10
Alçı kireç	1	90
Ücret-i gendüm	1	48
Ücret-i sahhak-ı bulgur	1	48
Ücret-i asiyâb posası sahibine	1	30

Hırfet-i Kirişçıyan

Mal Listesi	Aded	Meblağ
Hallac kırıŝı	1	9
Nisvan kırıŝı	1	5
Kece kırıŝı	1	15
Tozanlı kırıŝı	1	6

Hırfet-i nalçecıyan

Mal listesi	Aded (çift)	Meblağ
Çekü na'lçe	1	30
Otuzlu na'lçe	1	15
Ellilik na'lçe	1	9
Beş yüzlü na'lçe	1	4

Hırfet-i Nalbendân

Mal listesi	Giyim	Meblağ
At nalı	1	128
Katır nalı	1	126
Merkeb nalı	1	60

Hırfet-i temürçiyân

Mal Listesi	Aded/Takım	Meblağ
Çatal baş kebîr	100	
Çatal baş sagîr	100	
Dolab harcı	1	
Kara mih	1 kıyye	120
Pençe takım	1	90
Kapı harcı takım	1	
Pervaz mihı	100	
Sagîr kafes harcı	1	
Sac ayağı	1	
Saban demîrî	1	

Hırfet-i keçeciyân

Sagîr ve kebîr keçe a'lâ kuru olmak üzere: 1 kıyye 37 para

Hırfet-i haffafan

Mest ve pabuç ve çizme helâlinde iki paradan ziyâde mütâlibe olunmamak üzere tanzîm olunmuşdur.

Hırfet-i muytaban

mülheb-i hararı .....olmak üzere beher çifti 4,5 guruş

Hırfet-i duhancıyan

Basma ve yenice duhhanının beher kıyyesine 2,5 guruş

Bafra duhhanının beher kıyyesi 1 guruş 10 para

Samsun duhhanı beher kıyyesi 1,5 guruş

[S.22/BELGE 1]

Beytü'l-mâl defteridir

Medine-i Tokat'ta Çaşnigir mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem fevt iden Emine bint-i Süleyman nâm müteveffiyenin zâhirde varis-i ma'rûf ve ma'rûfesi olmayub terekesi cânib-i beytü'l-mâla aid ve raci' olmağla hâlâ medine-i mezbûre voyvodası olub vâki' olan beytü'l-mâlî amme hisse kabzına me'mûr sa'âdetlû es-Seyyid Ahmed Ağa tarafından emin-i beytü'l-mâl nasb ve ta'yin olan Selim bin Abdullah'ın talebi ve ma'rifet-i şer'le tahrîr ve suk-i sultânide ba'de'l-müzâyede bey' olunan müteveffiyeye-i mezbûrenin terekesi defteridir ki ber vech-i a'tî zikr olunur hurrîre fi'l yevmi't-tasi' aşer min şehri muharrem li-sene ihdâ ve işrîn ve mi'eteyn ve elf.

Eşya Listesi	Aded	Guruş
Menzîl hissesi		50
Köhne döşek		6
Yorgan	1	3
Yasdık	1	1
Evâni-i nühâsiyye		5
Yekün: 65 guruş		

Minhâl İhrâcât:

Görevli Listesi	Guruş
Techiz ve tekfine masraf	15
Katîbiyye	1
Emin-ibeytü'l-mâla hidmed	1

Sahhu'l bâkî: 48 guruş

48

16 sülüsü ihrâc

----

32 guruş der yed-i emîn-i beytü'l-mâl

[S.23/ BELGE 1]

Medine- i Tokat'ta Cemaleddin mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem vefât iden Mehmed bin Hüseyin'in verâset-i zevce-i metrûkesi Emine bint-i Mehmed ile sulb-i sagîr oğulları Osman Vahid ve İbrahim'e ve bâbası Hüseyin'e münhâsıra olduğu şer'an zâhir ve nümayân oldukdan sonra verese-i mezbûrun talebi ve ma'rifet-i şer'le tahrîr ve beyne'l-verese bi'l-farizati'ş-şer'iyeye tevzi' ve taksîm olunan tereke-i müteveffa-i mezbûrun defter-i müfredâtıdır ki ber vech-i a'tî zikr olunur hurrîre fî'l yevmi's-sâlis aşer min şehri -i muharremi'l-haram li-sene ihda ısrîn ve mi'teyn ve elf.

Eşya Listesi	Aded	Guruş
Menzîl der mahalle-i mezbûre		500
Döşek yorgan ve yasdık	1-1-2	20
Minder-i makat ve kilim		25
Mangal		6
Kebe		4
Şamdan		3
Aba ve şalvar ve entari		7
Kavuk ve sarık		2
Evani-i nühâsiyye	25 kıyye	50
Hirdâvat-ı menzîl ve dükkan		13
Mütevveffâ-i mezbûrun bakkal dükkanında olan eşyadır ki zikr olunur		
Kahve	3 kıyye	15,5
Kara Sabun		26
Üzüm	3 batman	12
Fındık		6
Bulgur		2
Erik		2
Kütahya fincanı		1
Pirinc	17 batman	52
Mum asel		10
Kalay		1
Leblebi		7,5
Hanna	2 batman	1
İncir	6 batman	15
Asel		3
Revgan-ı bezir		22
Def'a sabun		24
Bâ defter-i zimâmat		25
Dükkan gediği		100
Yekün		962

Minhâl İhracaât:

Görevli Listesi	Guruş
Techiz ve tekfine	54
Resm-i kısmet	24
Katîbiye	7
Çukadâriye	7
Eminiye ve hüddâmiye	5
İhzariye ve kaydiye ve kalemiye	5
Yekün	102

Sahhu'l- bâkî

Li't-taksîm beyne'l verese: 860 guruş

Hisse	Guruş	Meblağ
Hisse-i zevce	107	60
Hisse-i ibn-i	203	6
Hisse-i ibn-i	203	6
Hisse-i ibn-i	203	6
Hisse-i ibn-i	203	6
Hisse-i eb	143	40

[S.23/ BELGE 2]

Mahmiye- i İslambol'da Tarakçılar kurbunda Daye Hatun mahallesinde sâkine iken bundan akdem vefât iden Rukiyye Hatun bint-i el-Hac Hüseyin'in verâset-i zevc- i metrûku el-Hac Mehmed Salih Ağa ibn-i Ahmed ile li-ebeveyn erkarındaşı oğlu olub vilâyet-i Anadolu'da Tokat'ta sâkin Mustafa bin Mehmed'e münhâsıra olduğu lede's-şer'de enver zahir ve mütehakkık oldukdan sonra müteveffâ- ı mezbûrenin sülüs malını ve sâyâ- i mu'ayyene ve gayr-i mu'ayyenesine tenfize ve ğaib- i mezbûrun hisse- i irsiyesini âhz ve kabz ve kendiye irsâl ve iysale vâsi-i muhtârı olduğu bâ-hüccet-i şer'iyye sabit olan zevc-i mezbûr el-Hac Mehmed Salih Ağa taleb ve ma'rifetiyle tahrîr ve bey' ve taksîm olunan tereke-i müteveffâtı mezbûredir ki ber vech-i atî zikr olunur fi'l yevmi's-sâlis muharremü'l-haram li- sene ihdâ ve işrîn ve mi'eteyn ve elf.

Eşya Listesi	Aded	Guruş
Beyaz çiçekli şal cebe		126
Hintkâri beyaz sevâ-i entari		35
Lacivert çiçekli hırka		45
Köz boğça şal		140
Sarı gezi entâri		25
Canfes entâri		30
Hintkâri beldâr entâri		121

Mahmudiye entâri		100
Köz çiçekli şal entâri		110
Nebâti çiçekli şal entâri		100
Kapsız zerdeva .....küçük kürk		30
Sincabi şal parçası		10
Köhne gezi kürk kabı		5
Beyaz çiçekli kaplı kakım kürk		50
Tepe başı yakalı samur kürk		300
Zerdeva yakalı gocuk kürk		75
Bir çift altın kuşak		162
Bir çift elmaslıca zümrüt küpe		80
Bir firuze yüzük zümrüt		50
Elmas çiçek		400
Def'a elmas çiçek		100
Don, gömlek, uçkur	3-3-3	25
Bohça		6
Mihr-i mü'eccel der zimmet-i zevc-i mezbûr		200
Yekün		2325

Minhâl İhrâcaat

	Guruş
Harc-ı Defter	58
Kaydiye	3
Dellaliyye	41
Yekün	102

Sahhu'l bâkî: 2223 guruş

Minhâl İhrâcâat: 741 guruş

Sahhu'l bâkî

Hisse	Guruş
Hisse- i zevci'l mezbûr	741
Hisse-i İbnü'l Uht en-nâibü'l-mezbûr	741

[S.24/ BELGE 1]

Ğaib-i mezbûr Mustafa'nın hisse-i irsiyesi olan yedi yüz kırk bir guruş vâsi-i mezbûr el-Hac Mehmed Salih Ağa bi'l-vesâye âhz ve kabz ve kendi umûruna sarfla istihkâk edüb zimmetinde ğaib-i mezbûrula vâcibu'l- idâreyni olduğunu huzur-ı şer' de ikrâr ve i'tirâf emriyle mukarrer-i mezbûrun li-ebeveyn karındaşı el-Hac Mehmed Ağa kefalet-i mutlakâ-i sahîh-i şer'iyye ile kefil bi'l-mâl ve.....oldukda tashihen bi'l-

kefâle vâsi ve nasb olunan Mustafa Efendi ibn-i el-Hac Hasan kefalet-i merkûmeyi kabul eylediği bu mahalle şerh verildi.

[S.24/ BELGE 2]

Medine-i Tokat'ta Meydan mahallesi sâkinelerinden olub mecnûne olduğu lede'ş-şer'iyye tevâtüren sabit olan Fatıma bint-i Kasım Ağa nâm Hatun'un li-ebeveyn erkarındaşı ve bâ-hüccet vâsi-i mensûbu el-Hac Mustafa Ağa talebi ve ma'rifet-i şer'le mecnûne-i mezbûrenin terekesi tahrîr ve vâsî mûmâ-ileyhe teslîm olunan eşya-i .....zimâmatî defteridir ki ber vech-i atî zikr olunur hurrîre fi'l yevmi'l hadi ve'l ısrîn min şehri muharremü'l- haram li-sene ihda ısrîn ve mi'eteyn ve elf.

Eşya Listesi	Aded	Guruş
Menzîl der mahalle-i mezbûre	1 bâb	1
İncili küpe		150
Hatemi yorgan yüzü	1	
Küfet işlemeli yorgan yüzü	3	
Bulgur kazganı	1	
.....mea kapak	3-1	1
Tencere	5	
Kapak	3	
Çamaşır leğeni	1	
Hamam leğeni	1	
Hamam tası	1	
Kebîr sini	1	
Sagîr sini	1	
Mangal	1	
Kara güğüm	1	
.....leğeni	1	
Çorba tası	2	
Kapak	1	
Sahan mea kapak	2-3	
Kefkir ve kepçe		
Kebîr terazi	1	
Maşa	1	
Saç ayağı	1	
Pupla döşek	1	
Atlas yüzlü döşek	1	
Çift yüz pupla	1	
Mitil	5	
Sade pupla	1	
Hatay yüzlü yorgan	1	
Kadife yüzlü yasdık	8	
Yüzsüz yasdık	4	
Çuha makat	2	

Selanik kilimi	1	
Sagır şamdan	1	
Köhne kilim	1	
Köhne sandık	1	
Maşa	8	
Der zimmet-i Abdurrahman Ağa		100
Der zimmet-i Hacı Hüseyin		100
Der zimmet-i kırıkçı Avredi		100
Der zimmet-i Kaymak Mehmed		50
Der zimmet-i Maraşî Ali Efendi		80
Koca Ağa		140
Kebîr şam'dan	1	
Vâsi-i mezbûr zimmetinde ipek gömleklilik	2	
Çift yorgan yüzü	1	
Atlas yorgan yüzü	1	
İpek.....		
Köhne çarşab	1	

[S.24 /BELGE 3]

Verese-i beytü'l-mâl defteri

Medine-i Tokat'ta Sarıgüllük mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem vefât iden Abdurrahman Abdi nâm müteveffânın zevce-i metrûkesi Şerîfe bint-i Ahmed'den gayri zâhirde ma'rûf ve ma'rûfesi olmayub terekesinin sülüs-i erbâb-ı cânib beytü'l-mâla ait ve rüçu' olmağla hâlâ medine-i mezbûrenin voyvodası olub vâki' olan beytü'lmâl-ı amme .....kabzına me'mûr sa'adetlû es-Seyyid Ahmed Ağa tarafından emin-i beytü'l-mâl nasb ve ta'yin olunan Selim bin Abdullah talebi ve ma'rifet-i şer'le tahrîr ve sûk-i sultânide ba'de'l-müzâyede bey' olunan müteveffâ-i mezbûrenin terekesinin defter-i müfredâtıdır ki ber vech-i atî zikir olunur hurrîre fi'l yevmi'l-hamis ve işrîn şehri muharrem sene li-ihdâ işrîn ve mi'eteyn ve elf.

Eşya Listesi	Aded	Guruş
Der zimmet-i mahalle-i mezbûre		30
Döşek	2	15
Yorgan	1	5,5
Yasdık	2	3,5
Çul ve yasdık	1'er	7
Kilim	1	6
Mitil	1	3,5
Köhne sandık	1	1
Çuval	3	3
Köhne yorgan ve yasdık yüzü		2,5
Sabun		5

Evâni-i nühâsiyye		40,5
Merkeb	1	25
İnek	1	25
Hınta	2 kile	44
Şair	0,5 kile	7
Yekün		223,5

Minhâl İhrâcaat:

	Guruş
Techîz ve tekfîne	10
Kâtibiyye	2,5
Çukadariyye	2,5
Emin-i beytü'l-mâla hizmet	2,5
İhzâriye ve kaydiye	1
Ammaliye ve dellaliye ve kira-yı dükkan	2
Mihr-i mü'eccel	30
Yekün	50,5

Sahhu'l bâkî: 173 guruş

Hisse-i zevce: 43 guruş 30 meblağ

Hisse-i beytü'l-mâl: 129 guruş 90 meblağ
43 guruş 30 meblağ sülüs ihrâcdır

-----
86 guruş 60 meblağ

[S.25/ BELGE 1] (Silik)

[S.25 BELGE 2]

Medine-i Tokat'ta Terbiye-i Kebîr mahallesi mütemekkinlerinden olub bundan akdem hâlik olan (okunamadı) münhâsıra oldukda şer'an zâhir ve nümâyan oldukdan sonra ma'rifet-i şer'le tahrîr ve beyne'l-verese bi'l-farizatü's-şer'iyye tevzi' ve taksîm olunan tereke-i mütevvâfa-i mezbûrun defter-i müfredâtıdır ki ber vech-i a'tî zikr olunur hurrîre fî yevmü's-sâni min şehri saferu'l-hayr sene-i ahdi ısrîn ve mi'teyn ve elf.

Eşya Listesi	Aded	Guruş
Döşek	1	6
Yorgan	2	8
Yasdık	1	2
Aba		2
Köhne libas		2
		15
		7

Evâni-i nühasiyye	5	10
		6
Yekün		60

Minhâl İhrâcât :

Görevli masrafları	Guruş
.....	27
Resm-i kısmet	1,5
Katibiyye ve hüddamiyye	1
İhzâriye ve kaydiye	0,5
	30

Sahhu'l-bâki

Li't-taksîm-i beyne'l-verese: 30 guruş

Hisse	Guruş
Hisse-i.....	15
Hisse-i li-ebeveyn	15

[S.25/ BELGE 3]

Medine-i Tokat'ta Taşçı Mahmud mahallesi sâkinelerinden iken bundan akdem vefât iden Rukiye bint-i Ahmed nâm müteveffiyenin verâset-i sadriyye-i sagîre kızı Şerife'ye münhâsıra olduğu şer'an zâhir ve nümâyan oldukdan sonra bâ-ma'rifeti's-şer'le tahrîr ve ..... olunan müteveffât-ı mezbûrenin defter-i müfredâtıdır ki ber vech-i a'tî zikr olunur fi gurru-i saferü'l-hayr li-sene ihdâ işrîn ve mi'teyn ve elf.

Eşya Listesi	Aded	Guruş
Menzil der mahalle-i mezbûre	1 bâb	10
Köhne çit ve dimi döşek	3 adet	12
Çit yorgan köhne yorgan	2-1	8
Köhne çit yasdık	3	4
Köhne kamçı	1	4
Köhne çuval	1	1
Sim kuşak	1	8
Altın küpe		10
İşlemeli makreme	1	0,5
İşlemeli uçkur	1	1
.....değirmi		1,5
.....değirmi	3	1,5
Beyaz işlemeli makreme	6	0,5
Tülbent örtüsü	1	1
Hamam boğçası		1
Müstamel alaca entari		5

Çit Döşek yüzü	1	2
Cedîd kurutma gömlek	3	10
İpekli çarşab	1	6
İpekli gömlek	1	3
Müstamel çarşab	1	1
.....entari	1	2
Evâni-i nühasiyye	17 kıyye	34,5
Sagîr testi		4
Der zimmet-i bağ- ı.....İbrahim Beşe		40
Yekün		171,5

Minhâl İhrâcaat:

Görevli masrafları	Guruş
Resm-i kısmet	4
Kaydiye	1
Eminiye ve hüddamiyye	1
Kaydiye ve İhzâriyye	0,5
Yekün	6,5

Sahhu'l-bâki: 165 guruş.

[S.26/BELGE 1]

Destûr-ı mükerrerem müşir-i mufahham nizâmu'l-a'lem müdebbirü umûri'l-cumhûr bi'l-fikrû's-sâkıb mütemmimü mehâmi'l-enâm bi'r-re'i's-sâib mümehtidü bünyâni'd-devletî ve'l-ikbâl müşeyyidü erkâni's-sa'adeti ve'l-iclâl el-mahfûfu bisunufi avâtıfu'l-meliki'l-âlâ Sivas Valisi vezirim [ ] ademallahü te'âlâ iclâlehu ve mefâhiru'l-kuzât ve'l-hükkâm ma'denü'l-fezâil ve'l-keâm Tokat ve Sivas sancaklarında vâki' kazaların kadıları ve na'ibleri zide fazlûhum ve kıdvetü'l-emâcid ve'l-â'yan Tokat Voyvodası ve zikr-i atî resmin mah be mah ber vech-i emânet uhdesine ihâle olunan Ömer zide fazlûhum ve mefâhiru'l-emâsil ve'l-akrân âyan ve zâbitân ve vüçuhû memlekeket ve iş erleri zide kadrihum tevki'-i ref'-i hümâyün vâsil olacak ma'lûm ola ki hatt-ı hümâyün-ı şevket makrûnum tersâne-i amirem hazinesinden zabt ve mukâtaât-ı saire misillü iltizâm ve ihâlesi tanzîm olunan mizân-ı harir mukâta'asından ticâret maliyesi def'i vakfa şurûtu ve nizâmı üzere rüsûmu âhzi rabıta bezîr olmağla mukâtaa-i mezbûr mülhâkatından Sivas ve Tokat sancakları ve tevâbi-i mizân-ı hâirî bin iki yüz yigirmi senesi martı ibtidâsından şubatı gayetine değîn zabt ve

idâre ve hâsılâtını cem‘ ve tahsîl ve sahîhen defterini beher mah tersâne-i amirem hazinesine tesyir eylemek üzere mûmâ-ileyh Ömer zide mecdehûnun uhdesine ber vech-i emânet ihâle olunmağla zikr olunan Sivas ve Tokat ve tevâbi‘-i mizân-ı haririni mûmâ-ileyh sene-i mezkûra mahsûben zabtıçün mukaddem ve mu‘ahhar .....mu‘teberesi mûcibince emr-i şerîfin i‘tâsını mu‘teberân-ı ricâl-i Devlet-i Aliyyem’den hâlâ şikk-ı sâlis defterdârı ve umuru bahriye nâzırı iftiharü’l-emâcid ve’l-ekârim el-Hac Ahmed a‘zîm dâme mecdehû memhûr temesük vermeyin mukâta‘â- i mezbûrenin Hamidiye Vakfı senevî bedel-i iltizâmı olan meblâğ-ı ma‘lûmesinde iki taksit ile vakf-ı şerîf-i mezkûr tarafına virmek üzere mukâta‘â-i merkûmenin iki yüz on dokuz senesinden i‘tibârıyla Hamidiye Vakfı’ndan fevk ve tefrîk ve kel evvel mîri mukâtaâsına idhâl ve memâlik-i mâhrûsemde olan mizân-ı hârir mukâta‘âsının bedel -i iltizâmı kezâlik senede iki taksit ile harîr emîni olanlar taraflarından eshâb-ı mukâta‘âtına edâ ve teslîm olunub rü’yeti umure medâr-ı suhulet için cümlesi duhan gümrüğü misillü yed-i vâhidden zabt ve idâresine irâde-i şâhânem te‘allük etmekden na‘şî salifü’z-zikr kirâ-yı kadîmine kıyasen bir .....eline gelen resm-i mizân ve dellâliyesi el-hâletü hâzihi mütâdavel ve maktu‘ olan fiyatına nazarân ..... i‘tidâl eblâğ ve ber vech-i muharrer bir buçuk vukıyye olan bir harirden üç guruş ve bir vukıyyeden iki guruş ve hışırından bu hesâb üzere resm-i mizân ve dellâliyesi İpekçikan mahallerden ümenâ muvâcehesinde vaz‘ olunan mizândan vezn olunarak bayiinden âhz ve kabz olunmak ve memâlik-i mâhrûsemde hâsıl olan harirden İstanbul harc-ı .....tamamen ve kâmilân Dersa‘adetüm’e gelüb fiyat-ı maktu‘usuyla esnâfa fûrûht olunmak ve efrencelikle verilmek lâzım geldikde emr-i âlîşânım isdârı ve ba‘zı şerâit-i lâzıme iddiasıyla verilmek resm-i mizânları âhz olunub edâ olunduğunu müşirilerine edâ tezkiresi virülüb diyâr-ı ahure nakl olundukda.....harîr emini tekrar resm-i mizân mutâlebe eylememek ve emin ve mültezimin mührüyle memhûr olduğu sûrette emin-i mûmâ-ileyh ma‘rifetiyle vezn ve resm-i mizâniyesi kabz olunmak .....bir dirhem harir bey‘ ve şirâ olunmamak ve mücerred ta‘yîn olunan resm-i mîrîyyemi vermemek için ipek taciranlar bir takrîb âhz ve girift olundukda o makule firârı harir cânib-i mîrî için zabt ve kiracısının davacı ıstabl-ı amiremde ve Molla Hüseyin sefinesi tersâne-i amireme irsâl ve rabt olunmak ve ticâret maddesi harîr fûruhtuyla tağşış edenler kârlarından dûr olmayub da‘vât-ı hayriyye-yi şâhâneme muvâzebet eylemeleri için merhameten def‘ olunduğu mukâta-i mezbûrenin mukaddem

ve bu def'a verilen şurût nizâmiyesinden olduğu hazine-i amiremde mahfûz başmuhâsebe defterlerinde mestûr ve mukayyed olmağla imdi Sivas ve Tokat ve tevâbi-i kurrasından karîr ve kesîr her ne mikdâr harir hâsıl olur ise ber mûceb-i şurût-ı nizâm resm-i mizâniyesi bâyi'inden tahsîl olunmak fermânım olmağın zabtını hâvi (S.27) işbu emr-i âlîşânım [boş] isdârıyla irsâl olunmuşdur imdi vüsûlunda siz ki vezir-i müşâr ve kuzât ve nüvvâb voyvoda-i mûmâ-ileyhim vesair iş erlerisiz mukâta'â-i mezbûrenin şurût ve ne vecihle idiğü mantuk-ı emr-i şerîfimde ma'lûmunuz oldukda ana göre amel ve hareket olunub muğâyir va'z ve hâlât vukua gelmemesine mübâderet ve hilâfından gayetü'l-gaye hazer ve mücânebet eylesesiz ve siz ki harir emini mûmâ-ileyhsin liva emini mestûrunin harir emânetini iki yüz yigirmi senesi martı ibtidâsından şubatı gayetine kadar ber vech-i emânet zabt ve rabt ve şurût-ı mûcibince resm-i mizâniyesini bâyi'i tarafından cem' ve tahsîle ve hâsılatını mûmzâ defterleriyle tersâne-i amirem hazinesine irsâl ve teslîm mübâderet ve icrâ-yı irâde-i aliyyeme ihtimâm ve dikkat ve rusûmât-ı mezkûrenin telef.....vikâyesi esbâbının istihsâline ve sadakat ibrâzına sa'y ve gayret ve hilâf-ı şurût ve muğâyir-ı emrim hareketden mübâ'adet eylemek bâbında fermân-ı âlîşânım sâdir olmuşdur buyurdum ki hükmi-i şerîfimde bu bâbda vech-i meşrûh üzere şeref-yafte-i sudûr olan işbu emr-i âlîşânımın mazmûn-ı münîfiyle â'mil olub hilâfiyla harekete bir türlü cevâz göstermiyesiz şöyle bilesiz a'lâmet-i şerîfe i'timât kılasız tahrîr 12 Muharrem 1211.

Emr-i Ali mûcibince devletlü inâyetlü .....tarafından buyruldu vârid olmuşdur

[S.27/BELGE 1]

Medine-i Tokat'ta Cedid mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem vefât iden es-Seyyid Abdurrahman bin Mehmed'in varisi zevc- i metrûkesi li-ebeveyn kızkarındaşı Şerîfe bint-i mezbûre Mehmed'e münhâsıra olduğu şer'an zâhir nûmeyân oldukdan sonra verese-i mezbûr tâlebi ve ma'rifet-i şer'le tahrîr ve beyne'l-verese bi'l-farizati'ş-şer'iyye tevzî ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-i mezbûrun defter-i müfredâtıdır ki ber vech-i atî zikr olunur hurire fi'l-yevmi's-sâlis min şehri saferü'l-hayr li- sene ihdâ ve işrin mi'eteyn ve elf.

Eşya Listesi	Aded	Guruş
Menzîl der mahalle- i mezbûre	1 bâb	800
Bağ der mevki'-i Lukeb		200
Kalemkâr dükkanında nühas		15

Biniş ve şalvar		10
Yorgan ve döşek	1-1	10
Yasdık	1	4
Köhne kilim		2
Nühhâs	3 kıyye	10
Yekün		1051

Minhâl İhrâcât :

	Guruş
Techîz ve tekfîni	50
Resm-i kısmet	26
Katibiye	5
Çıkadâriye	5
Eminiye ve Hüddâmiye	5
İhzariye ve kaydiye	2
Mihr-i mü'eccel	50
Yekün	143

Sahhu'l-bâki

Li't-taksîm-i beyne'l-verese: 908 guruş

Hisse	Guruş
Hisse- i zevce	227
Hisse- i Uht	681

[S.27/BELGE 2]

Beytü'l-mâl

Medine- i Tokat'ta Şücaeddin mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem vefat iden Osman bin Hüseyin'in verâset-i zevce- i metrûkesi Fatıma bint-i Mehmed'den gayri zâhirde varis- i ve ma'rûf ve ma'rûfesi olmayub terekesi cânib-i beytü'l-mâla aid ve raci' olmağla hâlâ Medine- i Tokat voyvodası olub vâki' olan beytü'lmâl-ı amme hissesini kabzına me'mûr sa'adetlû es-Seyyid Ahmed Ağa tarafından emin-i beytü'l-mâla nasb ve ta'yin olunan Selim Ağa ma'rifeti ve ma'rifeti şer'le tahrîr ve sûk-i sultanide ba'de'l-müzâyede bey' olunan terekesinin defter-i müfredâtıdır ki ber vech -i atî (S.28) zikr olunur hurrîre fi'l-yevmi'l-hadi ve'l- ısrîn min şehri saferü'l-hayr li- sene ihdâ ve ısrîn ve mi'eteyn ve elf.

Eşya Listesi	Aded	Guruş
Menzîl der mahalle- i mezbûre	1 bâb	33
Köhne Entari		1
Yorgan ve yüklük		6
Heybe		9

Fes ve Sarık		5
Kalice ve kilim		5
Yasdık		6
Fener		7
Duzah		1
Mecmûn-u has		18
Yekûn		100

Minhâl İhrâcât

Masraf	Guruş
Techiz ve tekfin	10
Katîbiyye	2
Çukadâriye	2
Emin-i beytü'l-mâla hizmet	2
İhzariye ve kaydiye	1
Dellâliyye ve hammaliyye	3
Mihr-i mü'eccel zevci'l mezbûr	20
Yekûn	40

Sahhu'l-bâki

Li't-taksîm-i beyne'l-verese:60 gurus

Hisse- i zevce: 15 gurus

Hisse-i Beytü'l-mâl: 45 gurus

15 gurus sülüs ihrâc

-----
30 gurus der yed-i emin-i mûmâ-ileyh

[S.28/BELGE 1]

Mâl-ı hazeriyye berâ-yı taksît-i evvel an kaza-i ati'l-beyân

Kaza-i Tokat

Asıl mâl-ı hazeriyye	1101 gurus
Sarfiyat	200 gurus
Harc-ı buyruldu	80 gurus
Sarrafiyye	80 gurus
Hidmet-i mübâşiriyye	500 gurus
İsticâliyye	80 gurus
Yekûn	2041 yalnız iki bin kırk bir gurusdur

Kaza-i Tokat me'a'n-nevâhi ber taksîm-i hazeriyye: 1101 gurus 3,5 meblâğ

İşbu bin iki yüz yigirmi bir senesine mâhsuben bâ-fermân-ı âlî ve ber mu'tâd-ı kadîm

eyâlat-ı Sivas'dan vali-i vülât efendilerimiz hazretlerine ta'yîn ve tahsîs buyrulan imdâd-ı hazeriyyenin taksîd evvelinden sicil-i mahfûzda mukayyed ber taksîm- i hazeriyye kazâ- i mezkûre musib yalnız bin yüz guruş üç buçuk akçedir fî 15 S. 1221.

[S.28/BELGE 2]

Mutâbık li- aslihi'l âli .....

Mefâhiru'l-kuzât ve'l-hükkâm ma'denü'l-fezâil ve'l-keâm Sivas Eyâleti'nde vâki' kazaların kuzzât ve nüvvâbı zîde fazlûhum kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân a'yân-ı vilâyet zîde kadrihum tevki'-i ref'i-i humâyûn vâsıl olacak ma'lum ola ki eyâlet- i Sivas'da vâki'kazalardan vali için tertîb olunan on beş bin guruş imdâd-ı hazeriyye iki yüz yigirmi bir senesine mahsûben re'si sene gurre-i muharrem i'tibâr alınarak senede iki taksît ve cümle taksîdin ve vakt-i zamanıyla eyâlet-i merkûmede vâkî kâzalara ma'rifet-i şer' ve cümle ma'rifetiyle tevzi' ve taksîm ve yerlü yeriden cem' ve tahsîl ve hâlâ Sivas valisi Destûr-ı mükerrrem müşir-i müfehham nizâmu'l-a'lem vezirim Mehmed Celaleddin Paşa ademallahu te'âlâ iclâlehû tarafından kabzına me'mûra edâ ve teslîm olunmak fermânım olmağın işbu emr-i şerîfim ısdâr ve [boşluk] ile irsâl olunmuşdur imdi siz ki Mevlânâ ve sairî mûmâ-ileyhimsiz eyâlet-i merkûmeden vali için tertîb ve ta'yîn kılınan mâru'z-zikr on beş bin guruş imdad- ı hazeriyyeyi iki yüz yigirmi bir senesine mahsûben re's- i sene gurre -i muharrem i'tibâr olunarak senede iki taksit ve beher taksiti vakt-i zamanıyla ma'fet- i şer' ve cümle ma'rifetiyle eyâlet-i mezkûre dahilinde kain kâzalar ahalilerine tevzi' ve taksîm ve yerlü yerinden cem ve tahsîl ve vezir-i müşârün-ileyh tarafından kabzına me'mûra edâ ve teslîm ittirmege ihtimâm ve dikkat ve avk te'hirden ve ihmâl-i mesâhadan ve kazalara kesret üzere mübâşirler irsâliyle âhâlî-ı ve fukâra-yı iysâl zûlm ve teaddiden ve miktar-ı muayyenden ziyâde bir akçe ve mükerrer tevzi' ve tahsîlinden ve ücret-i mebâşiriyye mütâlebesinden gayetü'l-gaye tehâşi ve mücânebet eylemeniz bâbında fermân- ı âlişânım sâdır olmuşdur buyurdum ki vûsul buldukda bu bâbda vech-i meşrûh şeref yafte-i sâdır olan fermân-ı vâcibu'l ittibâ ve lâzımü'l imtisâlimin mazmûn-u (S.29) i'taât makrûnuyla âmil olub hilâfından be-gayet tehâşi ve mübâadet eyleyesiz şöyle bilesiz a'lâmet-i şerîfe i'timât kılınız tahrîren fî evâhir-i şehri zilhicce li-sene ısrîn ve mieteyn ve elf. Be makam-ı Kostantiniyye-i mahrûse İşbu emr-i ali mûcibince.....

[S.29/BELGE 1]

Medine-i Tokat'ta Soğukpınar-ı müslîm mahallesi mütemekkinlerinden iken bundan akdem hâlik olan Ovakim veled-i İsrâel nâm hâlikin verâset-i zevce-i metrûkesi Sara bint-i Yenibalar? ile li-ebeveyn erkarındaşı vâsi Parsi veled-i Tador'a münhâsıra olduğu şer'an zâhir ve nümâyan oldukdan sonra verese-i mersûmân taleb-i ve ma'rifeti şer'le tahrîr ve beyne'l-verese bi'l-farizati'ş-şer'iyeye tevzi' ve taksîm olunan tereke-i hâlik-ı mesfûrun defter-i müfredâtıdır ki ber vech-i atî zikr olunur hurrîre fi'l-yevmi's-sâdis ve'l-ısrîn min saferü'l-hayr li-sene ve ihdâ ısrîn ve mi'eteyn ve elf.

Eşya Listesi	Aded	Guruş
Menzîl der mahalle-i mezbûre	1 bâb	2500
Yasdık	13	52
Minder ve ma'kad		30
Köhne kalice	2	16
Müsteamel kilim	3	20
Kefere minderi	7	15
Pupla	3	5
Döşek	2	25
Yorgan	6	60
Def'a keferi minderi	3	5
Sagîr yasdık	3	6
Şişe ve fincan		15
Köhne.....		1
Köhne bez entari	1	3
Şal-ı cebe	1	3
Don gömlek ve kalpak		10
Şamdan		5
Biber değirmeni	1	3
Arak kazganı	1	40
Evâni-i nühâsiyye	40 kıyye	80
Hırdâvat-ı menzîl		50
Yekün		3001

Minhâl İhracaât

Masraf	Guruş
Hâlik-ı mersûmun lâşesine masraf	100
Resm-i kısmet	75
Katîbiyye	13
Çukadâriye	13
Eminiye ve Huddâmiye	15
İhzâriyye ve kaydiye ve kalemiye	6
Zevce-i mersûmeye deyn-i müsbitesi ve mihri	100
Yekün	322

Sahhu'l-bâki

Li't-taksîm-i beyne'l-verese :2679 guruş

Hisse	Guruş	Meblâğ
Hisse-i zevce	669	90
Hisse-i İbnü'l Uht	2009	30

[S.29/BELGE 2]

Kıdvetü'n-nüvvâbi'l müteşerri'în Tokat kâzası nâibi Mevlânâ [boş] zîde ilmuhu kıdvetü'l emâcid ve'l-â'yan Tokat voyvodası [boş] zîde mecduhû tevki'-i ve ref'-i hümayun vâsıl olacak ma'lûm ola ki ki medine-i Tokat'ta mütemekkin yahud taifesinin rikâb- ı hümayûnuma takdîm eyledikleri arzuhâllerinde medine- i Tokat'ta vaki' kendülere mahsûs bir bâb .....divârları harab olub ta'mir ve termîme muhtac olduğunu beyân birle ta'mir ve termimine ruhsâtı hâvi emr-i şerîfim sudûrunu istidâ' ve maru'z-zikr ..... ta'mirlerini hahambaşı dahi ba-arzuhâl istirhâm ve husûs-ı mezbûr atebe-i ülyâ-i mülukâneme arz ve isti'zân olundukda müsaade oluna deyû hatt- ı humâyûn-ı şevket-makrûnum şeref-yafte-i sudûr itmekle şerefiz sudûr olan hatt-ı hümayûn-u şevket-makrûnum mu'cîbince mesağ-ı şer'i olduğu vecihle bilâ tevsi' velâ terfi' va'zı kadimi ve hey'et-i asliyesi üzere ta'mir ve termimine mümâ'naât olunmamak fermânım olmağın imdi siz ki mevlânâ voyvoda-i mûmâ-ileyhümâsız ber minvâl-i muhârrer medine-i Tokat'ta vâki' tâife- i mesfûrenin zikr olunan bir aded Sinamenik divarlarını harab olduğu vâki' ise şeref-yafte-i sudûr olan hatt-ı humâyûn-ı şevket-makrûnum mûcibince mesağ-ı şer'i olduğu vecihile bilâ tevsi' velâ terfi' vazî' kadîmi ve hey'et-i asliyesi üzere ta'mir ve termimine mümânât olunâmamak ve bu bahane ile tâife-i mesfûreden bir akçe alınmamak vazî' kadîmi ve hey'eti asliyesini ziyâdeye tecaviz ittirilmemek ve hilâf-ı Şerî'ât-ı garra ve müğâyır-ı emr ve rıza hareket vukûu mesmu' olmak gelür ise bilâ emân mazhâr-ı ukûbet olacağınızı muhakkak bilüb ana göre mazmûn emr-i şerîfim amel ve harekete dikkat olunmak bâbında fermân- ı âlişânım sâdir olmuşdur buyurdum ki [boşluk] vûsul buldukda bu bâbda vech -i meşruh üzere şeref yafte-i sudûr olan fermân-ı vâcibu'l ittibâ ve lâzımu'l-imtisâlimin mazmûn-ı i'taât makrûnuyla amel ve hareket ve hilâfindan gayetü'l-gaye tehâşi ve müba'âdet eylesiz şöyle bilesiz alamet- i şerîfe i'timâd kılâsız tahrîren fî evâsıt şehri zilka'deti'-ş-şerîfe aşer li-sene tis'a aşer ve mi'eteyn ve elf. Kostantiniyye-i mahrûse

[S.30/BELGE 1]

Medine- i Tokat'ta Soğukpınar-ı müslîm mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem fevt olan Mehmed bin Mehmed nâm müteveffânın verâset-i zevce- i metrûkesi Hadice bint-i Ebu Bekir Efendi ile sulbiye-i kebîr kızı Rukiyye'ye ve ğâib ani'd-diyâr ammizâdesi olduğu şuhûd-ı udûl ile sabit olan Mustafa bin Mustafa'ya münhâsıra olduğu şer'an zâhir ve nümâyân oldukdan sonra gaib- i mezbûre bâ-hüccet-i şer'î kayyum nasb olunan Osman bin Hüseyin ve mezbûrtân ma'rifetleri ve ma'fet- i şer'le zarûret-i deyni'l..... tahrîr ve bey' olunan eşyanın defter-i müfredâtıdır ki ber vech-i atî zikr olunur hurrîre fi'l yevmi'l-hamis ve'l-ışrîn min şehri saferü'l-hayr li-sene ihdâ ve ışırn ve mi'eteyn ve elf.

Eşya Listesi	Aded	Guruş
Menzîl der mahalle-i mezbûre	1 bâb	250
Bağ-ı der mevzi'-i Cemâl	1 kıt'a	80
Döşek		20
Yorgan		32
Yan minderi ve makad		11
Yasdık		20
Köhne kilim ve köhne kalice ala şalvar me'a fes ve sarık ve entari		22
Tüfenk me'a bıçak ve piştov ve silah ve kebe ve peşkir ve maşlah ve cizme		34
Naht der kise		126
Der zimmet-i Firedökseli Ahmet ba-temesük		25
Manav dükkânı derûnunda gedik kıymeti		15
Evâni-i nühâsiyye		60
Hırdâvat-ı menzîl		5
Yekün		700

Minhâ'l- İhracaât

Masraf	Guruş
Ber mûcib-i vâsiyet-i müteveffâ-i mezbûrun techîz ve tekfinine masrafı	70,5
Resm-i kısmet	25,5
Katîbiyye	7
Çukadâriye	7
Eminiye ve Hüddâmiye	5
İhzâriyye ve kaydiye ve kalemiye	5
Mihr-i mü'eccel-i müsbite li'z-zevceti'l-mezbûre Hatice	50

şahede-hû es-Seyyid Mehmed bin Mustafa ve es- Seyyid Osman bin el-Hac Hüseyin ani't-tahlîf	
Mihr-i müteveffâ-i mezbûrun zevce-i evveli şerîfenin ber mu'ceb-i vâsiyet mihr-i mü'ecceli müsbitesi be şehâdet-i şahidân-ı mezbûrân	326
Deyn-i müsbit-i es-Seyyid Osman ber muceb-i vâsiyet be şehâdet-i şahidân-ı mezbûrân	0
Behzât'ta sâkin olduğu manav dükkanı icâresinden ve gedik icâresinden olmak üzere sâbit olan deyni	40
Yekün	536

Sahhu'l-bâki

Li't-taksîm-i beyne'l-verese: 164 guruş

Hisse	Guruş
Hisse-i zevce	20,5
Hisse-i bint	82
Hisse-i ammizâde	61,5 40 ammizâdenin subût-u an gaibi zımında resm-i berâ-yı harc-ı hüccet-i kayyum ihrâc

[S.30/BELGE 2]

Medine- i Tokat'ta Keçeciler mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem fevt olan es-Seyyid Mustafa bin el-Hac Ahmed'in verese-i zevce- i metrûkesi Aîşe bint-i İbrahim ile sulb-i kebîr oğlu es-Seyyid Mahmud'a münhâsıra olduğu şer'an zâhir ve nümâyân oldukdan sonra mezbûrân talebi ve ma'rifet-i şer'le tahrîr beyne'l-verese bi'l-farizâti ş-şer'iyye tevzi ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ- i mezbûrun defter -i müfredâtıdır ki ber vech -i atı zıkr olunur hurrîre fi'l yevmi't-tasi ve'l-ışrin min şehri saferü'l-hayr li-sene ihdâ ısrîn ve mieteyn ve elf.

Masraf ve Eşya Listesi	Aded	Guruş
Delâil-i mübâreke		8
Menzîl der mahalle-i mezbûre	1 bâb	600
Bağ der mevzi'-i Kışlak	1 kıt'a	300
Sa'at		20
Merkeb	1 re's	30
Şişe ve tabak		5
Sandık	1	15
Minder	1	5
Yasdık	7	21
Döşek	2	20
Yorgan	3	12
Köhne seccâde	1	1

Makad ve yan minderi	2	20
Kalice	3	20
Köhne kalice ve kilim		3
Şamdan	5	8
Değirmen ve havanı	1	4
Hinta ve bulgur	10 rub‘	15
Çuval ve horuç	1‘er	8
Köhne kürk	1	2
Fes	1	1
Kavuk ve sarık	2-1	2
Köhne şal cebe ve uçkur	1-1	5
Kitâb-ı eczâ		3
Libâde ve entâri		15
Evâni-i nühâsiyye	80 kıyye	160
Hırdâvât-ı menzîl		30
Kitâb	6	4
Yekün		1337

Minhâl İhrâcaât

Masraf	Guruş
Müteveffâ-i mezbûrun techîz ve tekfîn masrâfi	30
Resm-i kısmet	33,5
Katîbiyye	7
Çukadâriye	7
Eminiye ve Hüddâmiye	6,5
İhzâriyye ve kaydiye ve kalemiye	5
Mihr-i mü‘eccel-i müsbite li‘z-zevceti‘l-mezbûre	75
Deyn-i müsbite li‘z-zevceti‘l-mezbûre Ayşe	50
Yekün	214

Sahhu‘l-bâki

Li‘t-taksîm-i beyne‘l-verese: 1123 guruş

Hisse	Guruş	Meblâğ
Hisse-i zevce	140	45
Hisse-i İbn	982	75

[S.31/BELGE 1]

Hüküm tü sıhhâtü‘l-vakf ‘alâ kavlîn min yerâ
 .....subhânehû ve teâlâ el-Hac Ahmed el-mevlâ hilâfete-hû be-
 medine-i Tokat

Elhamduli‘llâhi Rabbi‘l-‘alemîn ve’s-sâlatü ve’s-selâmü ‘alâ Resûlinâ
 Muhammedin ve alihi ve sahibihî ecma‘în.

Ammâ ba'd, işbu vesîkanın tahrîr ve inşasına bâ'is medine-i Tokat mahallâtından Çahkenkenlü mahallesinde sâkine sâhibü'l-hayrât ve'l-hasenât Emine bint-i Abdülkerim nâm hatun tarafından vakf-ı atiyü'l-beyânı ikrâra ve lede'sş-şer' murâfa' ve musâhamaya vekîl olduğu zât-ı mezbûreyi bi-şahsîhâ ma'rifet-i şer'iyeye ile ârifân Osman Efendi ibn-i Abdurrahman ve el-Hac Süleyman Efendi ibn-i Abdurrahman nâm kimesneler şehâdetleriyle sâbit ve sübût-ı vekâletine hükm-i şer'î lâhık olan el-Hac Mehmed ibn-i Ahmed nâm kimesne meclis-i şerî'at-ı garrâ ve mahfil-i tarîkat-ı zehrâda vakf-ı câiyü'l-beyâna mütevellî nasb-u ta'yin olunan vakfiye-i mezbûrenin sulbiye-i kebîr oğlu eş-Şeyh Mustafa Efendi ibn-i eş-Şeyh el-Hac Abdurrahman Efendi nâm kimesne mahzarında ikrâr-ı tâmm ve takrîr-i kelâm idüb müvekkilem mezbûre Emine Hatun'un silk-i mülk-i sahîhinde münselik olub Medine-i mezbûrede Meydan mahallesinde vâki' bir haddi Seyyid el-Hac Ahmed Efendi ve bir haddi Hırkıl-zâde es-Seyyid Halil Ağa ve bir haddi Pehlivanoğlu Molla Hüseyin bağlarına ve bir haddi tarîk-ı 'amma müntehî arsa ve binaları mülkü olan iki bâb tahtani bakkal ve fevkâni bir bâb basmacı dükkanlarını cem'- tevâbi' ve levâhık hasbeten li'l-lâhi'l-azîm ve taleben li-marzâti'r Rabbi'r-rahîm vakf ve habs-i mütevellî-i mezbûr idüb şöyle şart eyledim ki dekâkin-i mezkûr beher sene ecri misliyle mütevellî yediyle ahâra icâr olunub hâsıl olan icâresinden dekâkin-i mezkûresinden zuhûr iden rakabe .....icâreden yevmi bir akçe mütevellîye vazife vermeleriyle ve bundan akdem müvekkilem merhûm Emine Hatun kendi malından Han Yazısı nâm mevzi'de vâki' ma'lûmu'l-hudûd bir kıt'a bağını medine-i mezbûrede vâki' merhûm Hamza Bey zâviyesi câmi'-i şerîfi.....evkât-ı hamse..... mezkûr harâb ve intifâdan hâli olmağla vâkıf-ı mezbûrenin hâl-i hayatında tebdil ve tağyîrenin kendüye şart eylemekle bağ-ı mezbûru tebdil ve bağ-ı mezkûre bedel salifü'z-zikr basmacı dükkanını vakf idüb icâresinden beher mâh kırk sağ akçe cami'-i şerîf-i mezkûr mihrâbında evkâf-ı hamse.....imâm olanlara mütevellî yediyle virülen ba'de edâü'-selât Kur'an-ı a'zim ve furkân kerîmden .....tezyîl ve tecvîd ile bir yediyle aşr-i şerîf tilâvet eyleye ve fazla kalan icâreden zâviye-i mezkûrede beher sene mevlîd-i şerîf günü mütevellî olanlar pirinç pilavı hekvâ-i asel tabh eyleyüb medine-i mezbûrede fukâra-i ve muhtâcine it'âm eyleye ve sevâbını evvelâ hazret-i habibi ekrem nebi-i muhterem Muhammedü'l-Mustafa Sallahu tea'lâ aleyhî ve's-sellem hazretlerinin ruhu ihvânım ve vâlideynim ruhlarına i'tâ edeler ve oğlum merkûm Şeyh Mustafa Efendi

ma'dem ki hayatta oldukda vech-i meşrûh üzere yevmi bir akçe vazife ile mütevellî olduğu ola ba'de vefâtuhu evlâd-ı evlâd ve evlâd-ı zikûru batnen ba'de batnîn ve karnen ba'de karnin mütevellî olalar ve ba'de'l inkirâzu'l-evlâd iyazu bi'llahi te'âlâ salifü'z-zikr Hamdi Bey Zâviyesi'nde şeyh olanlar yevmi bir akçe vâzife ile mütevellî olub şurût-ı mezkûre riâyet ideler zâviye-i mezkûrede mürûr-ı eyyâm ve kürur-u avâm ile harâb olub ve neslîm ve dahî münkârız olursa medine-i mezbûrede hâkim-i şerîa't-ı garrâ olan efendiler hazerâtı mütevellî olub yevmi bir akçe vâzifesini aldıktan sonra bâkî kalan icâreyi fukâra-i müslîmîne sarf eyleyeler deyû ta'yin-i şurût ve tebyîn-i kuyud eyledim deyû mütevellî-i merkûm dahî vekîl-i mezbûrun kelimât-ı meşrûhasında bi'l-muvâcehe tasdîk ve tahkîk ettirdikten sonra vekîl-i mezbûr-u kütüb-i fıkhiyye-i mu'teberede tahrîr ve tastîr olunan vech-i vecîh üzere istircâ' ile istihkâm ve hâkim-i mevki'-i sadr-ı kitâb dahî tercihen li-cânibi'l-hayr a'la avlin min yerâ sıhhât ve lüzûm-ı vakf ile hükm ve emr eylemeniz vakf-ı mezbûr sahîh ve lâzım olur femen beddele ba'de mesme'a feinnemâ ismûhu ale'd-dini yebdilune innâllahe semi'ul âlîm ve vâkıf.....cevâdü'l kerîm cerâ-zâlik hurrîre fî-evâil- şevvalü'l-mükerrem li-sene hamsîn mi'eteyn ve elf.

Şuhudu'l-hâl

El-Hac Hüseyin Efendi ibn-i Abdü'l-mecid Efendi,

Hüseyin Efendi Şerbetçi-zâde,

Es-Seyyid Abdullah Efendi ibn-i Halilü'r-rahman Efendi,

Abdi Efendi ibn-i Abdürrahim Ağa,

Cumhur Efendi ibn-i Mehmed Halife Mehmed Efendi ibn-i Ali Efendi,

Atullah Efendi ibn-i Halil Efendi,

İbrahim Efendi ibn-i Osman Efendi,

Molla AliRuşenoğlu,

Molla Osman tâbii' Şeyh Efendi,

Es-Seyyid el-Hac Halil,

Feyzullah Ağa ibn-i Mehmed Efendi,

Molla Mehmed ibn-i el-mezbûr eş-Şeyh es-Seyyid Mehmed Efendi ibn-i eş-Şeyh İshak Efendi, Emin Çelebi Halil ibn-i el-Hac Mehmed,

Hüseyin Çelebi ibn-i el-Hac Abdurrahman.

[S.32/BELGE 1]

Hurrîre el-fakîrullah azze şanehû eş-Şeyh Ömer el-mevlâ hilâfetehûm be-medîne-i Sivas ufîyye anhû

Kaza-i Tokat me‘a‘n-nevâhi ber taksîm-i hazerîyye: 15 aded mehâr 5550 guruş kıymet

İşbu bin iki yüz yigirmi senesine mahsûben İstabl-ı âmire de mevcûd bulunmak için gayr-i ez-livâ-i Bozok eyâlet-i Sivas’dan beher kantarı üç yüz guruş fiyat-ı mîrîyye ile bâ-fermân-ı ali matlûb buyrulan on yedi katar devenin fiyat-ı mîrîyesinden mâada tekmîl-i havut ve bast-ı saire-ve hizmet mübâşir-i devlet-i aliyye Hüddâmiye ve kalemiyle cümle ma‘feti ve ma‘rifet- i şer‘le re’sı üç yüz yetmiş guruş tânzim ve eyâlet-i mezkûr elviye kazalarına sicil-i mahfûzda mukayyed hazerîyye taksîm-i üzere tevzi‘ olundukda ber taksîm-i hazerîyye kâza- i mezbûre musib yalnız beş bin beş yüz elli guruşdur 21 Safer 1221.

[S.32/BELGE 2]

Sûret-i emr- i celîlü’ş-şân

Destûr-ı mükerrrem müşir-i mufahhâm nizâmu’l-a‘lem müdebbirü umûri’l-cumhûr bi’l-fikri’s-sâkıb mütemmimü mehâmi’l-enâm bi’r-re’i’s-sâib mümehhidü bünyâni’d-devletî ve’l-ikbâl müşeyyidü erkâni’s-sa‘adeti ve’l-iclâl el-mahfûfu bi-sunufi avâtıfı’l-meliki’l hâlâ Sivas Valisi vezirim Mehmed Celâleddin Paşa ademallahü te‘âlâ iclâlehu ve mefâhiru’l-kuzât ve’l-hükkâm ma‘denü’l-fezâil ve’l-kefâm Sivas Eyâleti’nin gayr-i ezlivâ-i Bozok Sivas Eyâleti’nde vâkî kazaların kadıları ve na’ibleri zîde fazlûhum ve mefâhiru’l emâsil ve’l-akrân a‘yân bu husûsa mübâşir ta‘yîn olunan silahşoran şehri yarenemden beş dâiyân ve zâbitân ve iş erleri zide kadrihum tevki‘i ref‘-i hümâyun vâsil olacak ma‘lûmu ola ki sen ki vezir-i mişârûileyhsin her bâr ve tahsîs-i bu evânda İstabl-ı amiremde külliyetlü deve mevcûd bulunmak kadîm-i mesâlih-i devlet-i aliyye’mden olduğuna binaen mevkûkattan ihrâc ve derûn-u emr-i şerîfle mevzuan irsâl- i olunan memhûr ve mümzâ suret-i defter natık olduğu üzere gayr-ı ezlivâyı Bozok .....ve hükümetin olan eyâlet-i Sivas kâzalarından bedeliyye tertîb olunan on yedi katar şütüranın beher katarı altışar me’har olarak her katarına üçer yüz guruşdan Asıtâne- i saâdetime gelince beher katarına nafaka baha olarak ikişer bin akçeden icâb iden beş bin üç yüz seksen üç guruşun nisf – ı hîn-i vürûtlarında i‘tâ olunmak şartıyla diğêr nısfı olub hazine-i amiremde ifrâz ve

mübâşir-i mûmâ -ileyh teslîmân irsâl olunan iki bin altı yüz doksan bir buçuk guruşu kazâlara tevzi' iderek ve bir mehârı havsız ve takımsız olmayub cümlesi tevânâ ve tevekkeli ve yüke yarar ve ilel ve imrâzdan sâlim olarak mükemmel tâksım ve sarbanlarıyla çendrûz zarfında mübâyaa ve mübâşiriyle aceleten ve müsâviaten Dersa'adet'ime irsâl Istabl-ı amireme teslîmine ve işbu irsâli matlûbum olan şütüran- ı mütâlîbât mesellü beş on gün te'hir olursa acaba beyz ve mahzûr var mıdır? mülahatâyı bir vech-iyile hatır olmayarak derhâl tedârik ve irsâline bezl himmet ve müsamaha ile maslahât matlûbe-i mühimme- i rehin-i akide-i te'hir iderek hakkında iğbirâr ve infial -i şâhânem zuhûr ve ber .....beâyat- ı tevakkî ve mücânebet eylemen fermânım olmağın işbu emr- i celilü'l-kadrim isdâr ve [boşluk] ile irsâl olunmuşdur imdi vusûlunde şu mübâyaa ve irsâli murad-ı mulukânem olan on yedi katar şütüran merkûmeyi seniyyem üzere çendruz zarfında tedârik ve irsâle mecdü ve sây- i olmadığın istimâ' olunur ise özr-ü illetin bir vecihle karin-i afv ve.....olmayub hakkında iğbirar ve infiali şâhânemin zuhurunu iştibah eylediği cerhen ve teayyümen ma'lûmun oldukda ana göre amel ve harekete sarf-ı küllü miknet ve hilâf emrim vâz'-ı hâlât vukuını tecvizden mübaadet eylesin ve sen ki mübâşir-i mûmâ -ileyh zikr olunan develerin baha nafaka bahâlârının nısfı olub müstehik olan meblâğ -ı mezbûru getürüb müşarün-ileyhe teslîm ve develeri çendrûz zarfında mükemmel takım ve sarbanlarıyla ile bi'l-istishâb Der- Aliyye'me duhûl ve vusûl müsâreat ve .....dikkat ile mazhar-ı muaheze ve i'tâb olmakdan be-gayet mücânebet eylesin ve sen ki kuzzat ve nüvvâb ve a'yân ve zâbitân mûmâ-ileyhim vesailerisiz sizler dahi mücib- i emr- i şerîfimle amel ve hareket ve hilafından be-gayet hazer ve mücânebet eylemeniz bâbında fermân âlîşânım sâdır olmuşdur buyurdun ki hükm -ü şerîfim [boşluk] sâdır olmuşdur vardıkda bu bâbda vech -i meşrûh üzere şerefyafte-i sudûr olan işbu emr-i şerîf celîlü's-şân-ı vacibü'l-ittibâ ve lâzimü'l- imtisâlimin mazmûn-ı münîfi ile amel olub hilâfından hazer şöyle bilesiz a'lâmet-i şerîfe i'timâd kılâsız tahrîren fi'l-yevmi's-sâlis aşer şehri-i zilhicce li- sene-i 'ışrîn ve mi'eteyn ve elf. Kostantiniyye-i mahrûse

Suret-i emr mucîbince Sivas Vâlisi devletlû Mehmed Celâleddin Paşa Hazretleri taraflarından buyruldu dahi vârid olmuşdur.

[S.33/BELGE 1]

[Okunamadı]

Elhamdulihillezi erşede ibâde'l- mü'minîn-i ve'l mü'minât ilâ ameli's-salihât ve eşârı'l müslîmîne ve'l-müslîmât bi efa'lü'l-hayrât min haysü gâle inne'l- hasenât yezhebne's-seyyiat ve's-salatu ve's-selâmu a'lâ rasulihî Muhammedin efdâlü mahlukât ve a'lâ alihi ve eshâbillezihim hazihî'l-hallâk ilâ sebili'l-hayrât ve'l- müberrât ve ba'de işbu kitâb- ı sıhhât niâbın tahrîr ve inşâsına bâis ve ba'di medine- i Tokat'ta vâki' merhûm ve mağfur Hamza Bey zâviyesinde seccadenişin olan fahru'l-meşayihu'l-kirâm eş-Şeyh el-Hac Abdurrahim Efendi ibn-i Hüseyin Efendi vakta ki hazret- i rabbü'l-izzet cânibinden vâsıl olan i'tâ-i celîleye ...hudud olmadığımı tahkîk ve mâ tekaddemü'l enfüse-küm min hayri tecîdidühû indellâh hüve hayra ve a'zâm ecen kelâm- ı şerîfenin mazmûnı latîfîyle resûl-i muhtar-ı aleyhi efdâli's-sâlâti mine'l-meliki'l-gaffar hazretlerinin a'zâmât-i ibn-i adem inkita' amelen an sülüs olan ilm yentafaün bih ve veled- i Salih yedu'lune ve sadakte câriyetü kavli şerîflerinin mefhûmı münîfini fehm idüb "ed-dünyaü mevrûatü'l ahire" muktezâsınca zâhiren tedârikine azimet itmein meclis-i şer'îât-ı şerîfe-i garrâ ve mahfel-i tarîkât-ı münîfe-i zehrâda vakf-ı atı'l beyâna li- ecli't-teslîm ve tescîl hasbi mütevellî nasb ve ta'yin eylediği el-Hac Mehmed bin Ahmed nâm kimesne mahzârında bi't-tavı's-savf ikrâr ve i'tirâf idüb vakf-ı a'tü'z-zikrün sudûrunda silk-i mülk sahihimde münselik olub medine- i mezbûrede Mihmadhacib mahallesinde vâki' bir haddî Ebubekir ve iki haddi Kanbur Ali dükkanlarına ve bir haddi tarîk-i âmme- muntehî birbirine muttâsıl bir bâb bakkal ve bir bâb nalbend dükkanları ve yigirmi guruş nakt akçe malımda ifrâz ve hasbetilahi'l-a'zim ve taleben li-rızati'r-rabi'l-kerim vakf ve habs ve teslîm-i mütevellî-i mezbûr idüb şöyle şart eyledim ki ben hayatta oldukca şurût-ı atîyyeye ri'ayet itmek üzere dekkân-i mezkûrine ve meblâğ-ı mezkûre vakfiyet olur me'at-tevlîte mutasârrıf-ı olan vakta ki rabbü'l-izzet cânibinden ircâ-i ilâ rabbik nidâsını guşu'l mevt ke enne ve'n-nas şaribûha mefhûmunca şeribtü mevlânuş ittiğimden sonra evlâd-ı evlâdım me'at-tevlîde dükkanlara vakfiyet üzere mutasârrıf olalar ve yigirmi guruşa dahi zaviye-i merkûme de şeyh olanlar vakfiyet üzere mutasârrıf olalar ve dekâkin – i mezkûrunu mütevellî olanlar ecr-i misliyle âhere icâr idüb rakabelerü zuhurunda ta'mir ve termîm olunub salefü'z-zikr bakkal dükkanı icâresinden zâviye- i mezbûrede kari-i terkib hadis- i şerîf olan iki nefere beher mah birer rub' virile bâki kalan icâre evlâdıma ale's-seviye şurût- ı sabıka

üzere beynlerinde taksîm ideler ve şeyh-i zâviye olanlar dahi zimmetlerinde olan yigirmi guruşu rehn-i kavi ve kefil-i mali veyahud ikisinden biriyle muamele- i şer'iyeye ile i'mal ve leyâli-i hamisede zâviye-i merkûmede ve cemaat –i müslîmîne vaaz ve nasihat idüb nukûd- ı mevkûfe- i mezkûreden hâsıl olan rub'dan mutasarrıf ola ve bu şurût- ı mezkûrattan hâsıl olan sevâb-ı cemilini vâlidem merhûme Fatma bint-i el-Hac Mehmed nâm hatunun ruhuna ihdâ ve i'tâ ideler ve sâlifü'z-zikr nalbandan dükkânı icâresinden ba'de'r- rakabe beher sene üç vukiyye şem'î asel iştirâ olunub mütevellî yediyle Kazabad Kâzası'nda Bireb-i kebîr ve Bireb-i sagîr ve İbise nâm karye camii-i şerîflerinde leyle-i beratta i'kâd olunub bâki kalan icâreyi evlâdim vech-i muharrer ve şurût-ı mukarrer üzere ale's-seviye beynlerinden taksîm ve mutasarrıf oldukdan sonra bunun dahi hâsıl olan sevab-ı cemilini bundan akdem vefât iden Aişe bint-i Abdullah nâm cariye- i mu'tekam ruhuna ihdâ ideler ve şurût-ı mezkûre mürâât-ı müte'azzer olursa mutlaka medine- i mezbûre fukarasına sarf oluna deyû vâkıf-ı mûmâ-ileyh i'tmâm-ı şurût ve tebyin-i kuyûd eyledikde mütevellî- i mezbûr dahi vâkıf-ı mûmâ-ileyhe eş-Şeyh el-Hac Abdürrahim Efendi'nin kelimât –ı meşrûhasını bi'l-mûvâcehe tasdik ve bi'l-müşâfehe tahkik eyledikden sonra vâkıf-ı mûmâ -ileyh kütüb-i fihhiyye-i mu'teberede münâbere tastîr ve tahrîr olan vech ve vech-iyye üzere istircâ ile istihkâm ve hâkim-i mevki' sadr-i kitâb tu'bâ lehû ve hüsne me'ab efendi hazretleri dahi tercihen li- cânibi'l-hayr alâ kavli men yerâ sıhhat ve lüzûm ve vakfi- ile hükm ve emr etmeyin vakf –ı mezbûr sahih ve lâzım oldu femen bebdele ba'de mesmea feinnemâ ismuhu ale'll-lezine yebdelûne innelahe semiu'l alim ve ecru'l- vâkıf ale'l-hayyi'l-cevâdi'l-kerîm cerâ-zâlik hurrîre fî' evâhiri rebiu'l-ahir li-sene hamsin ve ve mi'eteyn ve elf.

Ve bakkal dükkânı icâresinden şurût-ı mezkûre sonra fazla kalan icâreden Hamza Bey'in zâviyesi minâresinde bir nefer-i temcîdhâna beher mâh birer rub' verile nalbend dükkânından şurût-ı mezkûre mürââtdan sonra fazla kalan icâreden zâviye-i merkûme câmiî'-i şerîfi mihrâbı yemininde vaz' eylediğim nühas şamdanda üç vukiyye şem'î asel i'kâd oluna deyû vâkıf-ı mûmâ-ileyhin ikrâr-ı bu mahalle kayd olundu fî-t-tarihi'l mezbûre li-seneti'l-merkûme.

Şuhûdu'l-hâl

Fahru'l-müderresinü'l-kirâm Abdullah Efendi merhûm ibn-i el-merhûm Meydâni Mehmed Efendi,

Fahru'l-hatibân İsmail Efendi ibn-i el-merhûm Fazıl Ahmed Efendi,

Fahru'l-müstâin el-Hac Mehmed Efendi ibn-i Süleyman Yasinağa-zâde,
 Fahru'l-eimme Osman Efendi el-imâm be-câmiî' Ali Paşa,
 Reisü'l-küttâb Halil Efendi ibn-i merhûm el-Hac Mustafa Efendi,
 Es-Seyyid Abdullah ibn-i Abdurrahman Efendi,
 El-Hac Hüseyin Efendi ibn-i Abdülmecid Efendi,
 İbrahim Efendi ibn-i Osman Efendi,
 El-Hac Süleyman Efendi ibn-i Abdurrahman Efendi,
 Es-Seyyid Salih Efendi ibn-i es-Seyyid Hasan Efendi,
 Abdullah Efendi el-Hac Mehmed Efendi,
 Mahmud Efendi ibn-i Mehmed halife,
 Ataullah Efendi el-mukayyid,
 Eş-Şeyh es-Seyyid Mehmed Efendi ibn-i Şeyh İshak Efendi,
 El-Hac Abdurrahman Efendi ibn-i Ali Efendi el-müezzîn,
 El-Hac Abdullah Çelebi ibn-i mezbûr,
 El-Hac Ahmed Ağa ibn-i İbrahim Ağa,
 El-Hac İbrahim Çelebi ibn-iü'l-mezbûr,
 Şeyh es-Seyyid el-Hac Süleyman ibn-i nâsır,
 El-Hac İbrahim Çelebi Kılıç-zâde,
 El-Hac Murteza nalbend,
 El-Hac Hüseyin kiremidci

[S.34/BELGE 1]

[Okunamadı]

Elhâmdullilâhi vâkıfı ale'l esrâr ve's-salâtü alâ nefsihi'l-muhtâr ve alihi'l-ahyâr ve's-sıhhâti'l-ebrâr ve ba'de dâi tastîr sûtûrumdur ki işbu vakfiye-i ma'lümü'l bihânın hilâl sûtûrunda ismen mastûr olan vâkıf-ı celîlü'lü'ş-şan eş-Şeyh Mahmud Efendi ibn-i el-merhûm eş-Şeyh Abdullah Efendi meclis-i şer'î haziri'l-erzîm ve mütevahhîrede vakf-ı sabıka-i li-ecli't-teslîm-i mütevellî nasb eylediğim el-Hac Ali mahzârında ikrârı tâm ve takrîr-i kelâm idüb medine-i mezbûre esvâkından Kılıççıyan sukunda vâki' bir tarafı Emirze zımmî ve bir tarafı Ahmed dükkanlarına ve bir tarafı Kırklar Kilisesi ve bir tarafı tarîki 'amme müntehî olup arsasının beher mâh Takiyeciler vakfına altı akçe icâresi olan .....binası mülkü kılıççı dükkanı dahi vakf-ı sâbıkım gibi hasbetillahi te'âlâ vakf ve habs ve kalesini mevkûfu mahûd ola hatm eyledim deyû hatm-i kelâm

eyledikte kıbbü't-tasdik mine'l-mu'teber vakfiye-i sâbıkda ale't-tafsîl tahrîr olunan muhâlîme bunda dahi icrâ olunub hâkim-i mevki' sadr-ı kitâb alimen bi'l-farz âlâ kavli men yerâ mine'l-eimmeti vakf-ı merkûmun sıhhâtine saniyen lüzûmuna hükm-i sahihi-i şer' kaza-i .....mer'î mâ hüver'rafıu bi't-talib ketb olundu hurrîre evâhir rebiu'l-ahir li-seneti'l-merkûmin

[S.34/BELGE 2]

Elhamdulillahillezî ceale'l eflâk .....ve enzele mine's-semâ-i maa .....ecrâha min âlî.....ve's-selâtu ve's-selâm alâ nebiyyi Muhammedin ve alihî .....ve eshâbi'llezîne kânû hayyaren salât.....ve inkâr ba'de zâlik işbu kitâb-ı sıhhât nisâbın inşâ ve imlâsına ba'iz-i .....olan medine-i Tokat mahallâtından Mihmadhacib-i Müslîm mahallesinde vâki' merhûm ve mağfûrunleh Hamza Bey zâviyesi'nin hâlâ şeyhi olan sahibü'l-hayrât ve'l-hasenât ve rakibu's-sadâkât ve'l-mebrân vâkî hâze'l-kitâb marü'l-şayihü'l-kirâm eş-Şeyh es-Seyyid Mahmud Efendi ibn-i el-merhûm Abdullah Efendi meclis-i şer'î şerîfi enverde vakf-ı atiyü'l-beyân li-ecli't-teslîm mütevellî nasb olunan el-Hac Ali Ömer nâm kimesne mahzârında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüb silk-i mülkümde münselik olub medine-i merkûme mahallâtından Çahkenlü Mahallesinde vâki' bir taraftan fahrü's-sadati'l-kirâm nakîb es-Seyyid Mehmed Efendi mülki ve iki taraftan nehr-i sagîr ve taraf-ı râbi'n tarik-i 'amme-i müntehî boyacı karhânemi 'amme-i tevâbi' ve levâhıkı ve kaffe-i hukûk-ı murâfıkıyla hasbetillahi'l-kerim ve taliben li rızati'r-rabbi'r-rahîm vakf ve habs idüb ve dahi maru'z-zikr karhâne dâhilinde her biri altmışar vukiyye kebîr boya kazanlarımı vakf ve teslîm-i mütevellî-i idüb şöyle şart eyledim ki zikr olunan karhânem ile dahilinde olan boya kazanları icâre-i mu'tâbe ile icâreye verülüb hâsıl olan icâreden evvela salifü'z-zikr karhâne ve kazanların rekâbesi görülüb fazla icâresinden beher sene Haremeyn-i Şerîfeyn-i dört nefer sakiye ve dört aded sikke-i hasene ve iki nefer nâzıra dört aded sikke-i hasene ve medine-i merkûmede mübşir-i hüçcac olanlar yediyle irsâl ve i'kâd olunub mübşirin hizmeti mukâbelesinde dahi beher sene birer sikke-i hasene ücret virüle ve bâki kalan icâre-i zâviye-i mezbûrede leyle-i mevlüd-ü şerîfde pilav tabh olunub it'am oluna ve şöyle şart eylediğimde ma'dem ki kendüm hayatta oldukda mütevellî olub vefâtımdan sonra müfîd muhaddis ve a'lim ve fazıl kimesne zâviye -i mezkûrede şeyh ve vaiz ve nasîh olur ise vakf-ı mezkûrem mütevellî ola deyûb şurûtunu te'kid ve kuyudunu te'kid birle maru'z-zikr karhâne ve

kazganları bundan akdem mütevellî mezbûre teslîm ol-dahi vech-i meşrûh ve ...nehc-i mer'î üzere tesellüm ve kabz eylemişdir didikde gaibü't-tasdîki'l-mu'teber vâkıf-ı mûmâ-ileyh kellem men yektüb..... ma'rîf olub vakf-ı akar .....eimme-i kibâr-ı Ebu Hanife Nu'mân bin Sâbit el-Kufî katında sahîh olub lakîn lâzım olmamağla .....kabilinden olan .....vakf-ı dahi ba'zı eimme-i kirâm katında .....caiz olmağın vakf-ı mezbûrun rüçu' eyledim yine bana teslîm eylesün deyû istirdâd edinmek mütevellî merkûm cevâbında eğerçi ol-celîlü'l-mikdâr yanında vakf-ı akâr ircâdır lâkin imâm Ebî Yusuf ibn-i Ya'kub es-Semedânî imâm-ı sâlis Muhammed bin Hasan eş-Şeybânî katlarında sıhhat-i lüzûm lâzımdır ve menkûlât kabilinden olan maru'z-zikr kazganların ve vakf-ı mütearîf ve beyne'n-nas .....olmağla olmağla menkûlât-ı mütearifin vakf-ı dahi imâm-ı sâlis Rabbani Muhammed bin el-Hasan eş-Şeybanî katında ba'de't-teslîm li'l-mütevellî vakf lâzım kâbilinden olmağla reddin imtinâ idüb hâkim-i mevki' sadr-ı kitâb huzurunda vâkî olduklarında anlar dahî alâ kavli men yerâ sıhhat ve lüzûmuna a'limen bi'l-hilâf hükm-i sahîh-i şer'î ve kaza-i sahîh-i mer'î etmeğın vakf-ı mezbûr alâ cemi'il.....vakıf sahîh ve lâzım oldu cerâ-zâlık ve hurrîre fi'l-yevmi'l-hamis aşer min rebiu'l-evvel li-sene tis'a ve mi'eteyn ve elf.

Şuhudu'l-hâl

Kıdvetü'l muhakkikin Yusuf Efendi el-me'zûn bi'l-iftâ be-medîne mezbûr hâlâ,

Fahru'l-müderresinü'l-kirâm es-Seyyid Mehmed Efendi el-müderres be-medrese-i Hacı İvaz Paşa,

El-Hac Mehmed bin Abdülbâki,

İsmet Efendi ibn-i Mehmed.

[S.34/BELGE 3]

Medine- i Tokat'ta Veled-i Ayni mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem vefât iden Salih Osman'ın verâseti zevc- i metrûkesi Aişe bint-i Hüseyin ile sulb-i sağır oğulları Şerîf Mehmed ve Osman'a münhâsıra olduğu şer'an zâhir ve nümâyân olduktan sonra bâ ma'fet -i şer' tereke-i mezkûr beyne'l verese bi'l-farizâti's- şer'iyye tevzi' ve taksîm olunan müteveffâ- i mezbûrun defter- i müfredâtıdır ki ber vech- i atı zikr olunur hurrîre fi'l-yevmi's-sabi ve'l-ışrîn min şehri'l-hayr li-sene ihdâ ve 'ışrîn ve mieteyn ve elf.

Eşya Listesi	Aded	Guruş
Menzîl der mahalle –i mezbûre		450
Kumluk der mevzi'î loked		600
Bağ-ı der mevzi'î derbend		1000
Yasdık	7	28
Kilim	2	15
Kuşak		3
Antari ve cebe		11
Şalvar ve aba		6
Kavuk ve sarık		4
Döşek		10
Yorgan		10
Pupla		3
Tüfenk		6
(S.35)Nühas	20 kıyye	40
Hırdavat-ı menzîl		10
Mushaf- ı şerîf		5
Yekün		2201

Minhâl İhracaât

Masraf	Guruş
Tecviz ve tekfin	30
Resm- i kısmet	55
Katîbiye	7,5
Çukadâriye	7,5
İhzâriyye ve kaydiye ve kalemiye	3
Eminiye ve Hüddâmiye	5
Yekün	108

Sahhu'l-bâki

Li't-taksîm-i beyne'l-verese :2092 guruş

Hisse	Guruş	Meblâğ
Hisse- i zevce	261,5	
Hisse-i İbn	915	30
Hisse-i İbn	915	30

[S.35/BELGE 1]

Ma-fihi mine'l-vakr ve't-teslîm cerâle'llezî ve's-sah.....hükm
muhkemet-i li-sıhhâtihi ve lüzûmuhî alimen bi'l-hilâf beyne'l-eimmeti'l
eslâf.....el-fakîr Şeyh Mustafa el-mevlâ hilâfet-i be-medine-i Tokat
.....ufiyye anhû

Hamd- ı mevfü'r ve senâ-i nâ- mahsûr ol-vâkıf-ı umur ve kâşif-ı esrâr-ı cumhûr

câhibine muîn ve maksûddur ki zümre-i insanî .....beni âdeme iler mükerrerem ve muktâr ve zâd-ı ahirâtı a‘dâd ve tahsîle miknet ve iktidâr ve ihdâ itmekle i‘mâd-ı salihâta tâlib ve ef‘âl-i sadâkât-ı cariyete ragıb eyledi ve salâtu ve’s-selâmu hüçcesine nizâm ol-makbûl dergâh-ı..... ve muharrem huluhâne-i rebiu’llah serdâr-ı enbiyâ-i habîb-i hüdü Muhammed Mustafa sallallahu aleyhi ve’s-sellem hazretlerinin merkâd-ı münevver ve müşehhed ve mu‘attârlarına i‘şâr olunur ki taraf-ı hayrâtı beyân ve sebil-i müberrâtı a‘yân eyledi ve zümre-i ile’l-evlâd-ı ethâr ve fırkâ- i ashâb-ı irâd-ı ervâhım tayyibeleriyle olsun ki her biri şehd-i hidâyette ber necm-i tabdâr ve üç vilayette bir kevkibi âli mikdâr dereler rıdvânallahu aleyhim ecmâin işbu kitâb sıhhât nisâbın tahrîrine bâis ve bâdi ve hattâb-ı..... tertîb ve imlâsına mûcîb ve da‘i budur ki.....pür Zehrâ gül gibi zâhir ve her nergis pür bir .....ayne’l-yakîn bahardır ki bu dünya-ı mekkardâr .....ve ba‘zıları na-payidâr olub mahalli ikâmet ve cay-ı karar değıldir bahar-ı hazanla hem inân sudî ziyân ile hem zebân der himmetin sonu hem her zevkinde bin müdgam dinarının ecr-i nâr-ı akabında .....elem var her zî-hayatın vefâtı mukadder ve her sâhib –i vucudun vefâtı mukarrerdir li-ecrini tevfik-i rabbani refiki olan sa‘id ve akîl ve i‘nâyet-i rahmanî hadî tarîki olan reşid gayri gafîle lâzımdır ki hâl-i akibetinde meân ..... tedbîr ve tefekkür idüb ed-dünya mezrâtü’l-ahire vefıkınca mezrâ-i dünyada tohum hayrâtı ziraât ve bezr-i hasenât-ı hırâset idüb tedârikine..... sarf-ı kudret ve bezl cehd ve takât kılub vedâ-ı a‘lem fâni a‘lem etdikde izâmâte .....ve inkıtâ‘a amelehu illâ an-selâse ilm yentefâ-u‘ veled-i sâlîh yedhûlune ve sadakât-i câriyeti hadîs- şerîfi mazmûnu üzere ameli münkâtî‘ olmaya binaen a‘la zalîk bu sa‘âdeti a‘zimeye ve bu mevhibe-i samiye-i kübrâya mazhâr ve medine-i Tokat mahallâtından Çahkenlü Mahallesi sâkinlerinden fahru’l-muhavât Emine bint-i Abdülkerim Efendi nâm hatun tarafından vakf-ı atiyü’l-beyânı ikrâra vekîle olduğı zâtı ma‘rifet-i şer‘iyye ile a‘rifân olan Süleyman Efendi ibn-i Abdurrahman Efendi ve Mehmed Efendi ibn-i Ahmed Efendi şâhedetleriyle sâbit sübûtu vekâletine hükm-i şer‘i lâ-hık olan Osman Efendi ibn-i Abdurrahman halîfe nâm kimesne meclis-i Şeri‘âtı şerîfe-i garrâ ve mâhfel-i tarîkât-ı münîfe zehrâda vakf-ı caiü’z-zikre li-ecli’t-teslîm ve’t-tescil-i şer‘i mütevellî nasb eylediğı Ali Efendi ibn-i Mustafa nâm kimesne mâhzarında ikrâr ve i‘tiraf idüb müvekkilem mezbûre Emine Hatun’un silk- i mülk-i sahihinde muntazır ve eşyâ-ı kabze-i tasarrufunda hakkım olub medine-i mezbûre esvâkından Attarlar sukunda vâki‘ bir hadde el-Hac Abdülbâki ve

bir hadde Monlâ Bektaş mülküne ve bir haddi hane divârına ve bir taraf tarîk-i ‘amme müntehî arsasının merhûm Hamza Bey’in vakfına beher mâh beş akçe icâresi olub binası mülk ve hakkı olan bir bâb muytab dükkanının binasını yine medine- i mezbûre finâsında kâin kâbili câyında vâki‘ bir haddi [boşluk] ve bir haddi [boşluk] ve ber haddi [boşluk] ve bir haddi tarik-i ‘amme müntehî arsası medine-i mezbûrede vâki‘ merhûm kabili evkâfından senede yirmi akçe icâre ile tasarrufunda ve eşcâr ve gürumu mülki bi’l-kıt‘a bağının eşcâr ve gürumunun cem‘i tevâbi ve levâhıkı ve hukuk-u murafık-ı ile bi’n-niyyeti safiye malından ifrâz ve mülkünden ihrâc edüb hasbeti’llahi’l-a‘zim ve talibü’l-mirzâtü’r-rabbü’r-rahîm ve müsterâti .....cahim vakf-ı sahîh-i şer‘i ve habs-i sarîh-i mer‘i ile vakf habs ve teslîm mütevellî-i mezbûr idüb şöyle şart eyledi ki sâlefü’z-zikr dükkan ecri misliyle ahara ile ihrâc ve icâr olunub hâsıl olan icâresinden ba‘de’r-rakabe on sehim i‘tibârıyla ve üç sehimine dahi üç vukiyye şem‘i asel istira olunub medine- i mezbûre de vâki‘ Ali Paşa Câmii’-i şerîfnde leyâli-i mübârekede i‘kâd oluna ve üç sehimine dahi yine üç şem‘i asel iştirâ olunub Hamza Bey takiyyesi camii şerîfnde leyle-i berâtta i‘kâd oluna ve üç sehmi dahi ıydeynde musulâ-i şehirde vaz‘ ve nasihât iden kimesneye virile ve mezbûr Ali Efendi asâlete mütevellî olub sihhâm-ı mezkûrdan bâkî kalan bir sehimine hidmeti mukâbelesinde (S.36) mutasarrıf olan ve bâğı mahdûd mezkûre dahi Hamza Bey tekke-i Câmii şerîfnde imâm olanlar mutasarrıf olub isneyn ve Cuma geceleri birer aşr-ı şerîf tilâvet ve sevâbi cemilini ve valideynim ve benim ruhuma ihdâ ideler deyû ta‘yin-i şurût ve tebyin-i kuyud idüb ve zikr olunan dükkan ve bağ-ı mütevellî-i mezbûr Ali Efendi’ye teslîm ol-dahi kabz ve tesellüm eyledikden sonra vekil-i mezbûr zimâm-ı kelâmı makam-ı ahire sarf idüb vakf-ı akâr imâm-ı muhtar kıdvetü’l-eimme seracü’l-ümme imâm -ı a‘zâm ve hümâm-ı efhâm Numan ibn-i Sabit rahmetu’llahi teala aleyh hazretleri katında bu mertebe ile vakfe lâzım olmayub belki rücu‘a kadir olduğum ecilden sâlifü’z-zikr dükkan ve bağ yine üslûb-u sâbık üzere müvekkîlem mezbûrenin ameline ilhâk olunmasını ta‘leb ederim deyû münâza‘a ettikde mütevellî merhûm dahi def‘le mücâvebe ve muhâsama idüb egerçi imam-ı a‘zâm katında lüzûm-u ma‘dum ise lâkin imameyn-i hümâmeyn katlarında sıhhat-i vakf lüzum-u münfek olmaz deyû sâdır kitab-ı mevki‘-i hakim âsımdan hükm taleb iderim didikde hâkim- i müşârun-ileyh esbekallahü Nu‘man aleyh hazretleri dahi temhîd-i fevâid-i vakfi evlâ ve teşyîd muakıdı hayri-ı uhra görüb imâmeyn-i imâmeyn hazretlerinin rey-i reşid ve kavli seyyidileri üzere şurût-ı

mezbûrenin sıhhatîne ve vakf- ı mersûmun lüzûmuna hükm idüb mahkûmun bih olmağla min-ba'de nakz-ı nakz ve nakzına mecâl muhal ve tebdîl ve tağyir- i mümteni'ül-ihimâl- i oldu femen bedele ba'dema' semiahû fe-innema ismihû ale'llezine yübeddilûnehu innâllahe semi'ul-alim ve ecru'l- vâkıf ale'l-hayyi'l cevâdil- kerim cerâ-zalîk hurrîre fi'l yevmi'l-hamis zilkaade li-sene erbain ve mi'eteyn ve elf.

Şuhudu'l-hâl

Halil Efendi Reisü'l-küttab,

Es-Seyyid Abdullah Efendi ibn-i Abdurrahman Efendi,

Es-Seyyid Mustafa Efendi kapucuzâde,

El-Hac Hüseyin Efendi ibn-i Abdülmecid Efendi,

Halil Efendi ibn-i Ahmed Ağa,

Hüseyin Efendi ibn-i el-Hac Mehmed,

Abdi Efendi katib,

Mahmud Efendi el-mukayyid,

El-Hac Mehmed tâbi' Şeyh Abdürrahim Efendi,

Es-Seyyid eş-Şeyh Mehmed Efendi ibn-i eş-Şeyh İsmail Efendi,

Emin Çelebi ibn-i el-Hac Mehmed,

Feyzullah Çelebi ibn-i Mehmed Efendi,

Molla İbrahim ibn-i Osman Efendi.

[S.36/BELGE 1]

Hamza Bey şeyhi sa'adetlû faziletlû Hüseyin Efendi hüccetidir

.....Mehmed be-medine-i Tokat ene'lfakiru'llah azze şanehu ufiyye anhû

Husûs- ı atıyyu'z- zikr mahallinde iskâ ve tahrîr için kıbeli-şer'den bâlâ imâmı mezunen Mevlânâ Hüseyin Efendi ibn-i Abdülmecid Efendi ta'yîn ve irsâl olunub oldahi zeyl-i kitâb da muharremü'l-esâmi-i müslîmîn ile Medine- i Tokat mahallâtından Meydan mahallesinde vaki' Çetrefil-zâde Ali Bey' menzili dimekle arif menzîle varub akd- i meclis- i şer'i hatır eylediğinde medine- i mezbûrede vâki' Hamza Bey zâviyesinin şeyhi ibu baisü'l kitab fahru'l- meşayihü'l-kirâm eş-Şeyh Abdurrahim Efendi ibn-i eş-Şeyh Hüseyin Efendi hâlâ vali-i vilayet- i ali rütbet-i devletlû Mehmed Paşa hazretleri tarafından husûs- ı âtiyu'z zikre mübâşir ta'yin buyrulan Mehmed Ağa mübâşeretiyile mezbûr Ali Bey'in ve meclis- i ma'kûd-u mezbûre ihsâr ve mahzârında üzerine da'va ve takrîr- i kelâm idüb tarih -i kitabdan yetmiş sene mukaddem işbu cüz-i

menzîl Nan-zâde Ahmed Ağa'nın mülkü olup mezbûr Ahmed Ağa tarih- i merkûmda işbu menzîlde aksudan cereyân iden mülk suyunun nısf şayiini bundan akdem zâviye- i mezbûre de şeyh olan selefim eş-Şeyh es-Seyyid Mahmud Efendi'ye yüz elli guruşa bey' ve kabz-ı semen idüb ve ol dahi vakf- ı mezkûr için iştira ve zaviye- i mezkûrenin kaptanı önünde cereyân vakf ve habs idüb ilâ hazil an zikr olunan suyun nısf- ı zâviye- i mezbûr kaptanı önünde vâki' çeşmede câri iken mezbûr Ali Bey hâlâ cereyanına mâni' olur su'âl olunub takrîr-i tekrîr ve kemâ fi'l-evvel cereyânına tenbîh ve mümâna' âtdan men' ve def' olunmak matlûbumdur didikde kıbbü's-su'âl mezbûr Ali Bey cevâbında hâlâ yedinde olan menzîl- i mezkûrun ve sâleffü'z-zikr suyun sahib- i evveli ve mâliki vech- i meşrûh üzere merhum eş-Şeyh Seyyid Mahmud Efendi'ye zikr olunan suyun rub'unu bey' ettiğini ikrâr lâkin nısf olduğunu inkar itmekle mezbûr eş-Şeyh Abdürrahim Efendi'den takrîr- i meşrûhuna muvâfık beyyine taleb olundukda udûl-u ahrâr- ı ricâl- ı müslîmînden es-Seyyid İshak Efendi ibn-i Mustafa ve es-Seyyid Halil bin Ali ve İbrahim Ahmed nâm kimesneler li-ecli'-şehâde meclis-i şer'a hazirun bir meclis olup eseru'l-istişhâd-ı şer'i fi'l-hakika işbu menzîlin ve dahilinde câri olan Aksu'yun sahib-i evveli olan Sâbit-zâde Ahmed Ağa tarihi kitabdan yetmiş sene mukaddem bundan akdem zâviye- i mezbûrenin şeyhi merhum es-Seyyid Mahmud Efendi'ye zikr olunan suyun nısfını bizim huzurumuzda yüz elli guruşa bey' ve temlik ve ol-dahi ber vech- i muharrer iştira ittikten sonra işbu menzîlde vâki' taksîmde nısfiyet üzere taksîm ve merhûm Seyyid Mahmud Efendi nısf suyunu zâviye- i mezkûr kaptanı önünde tarîk- i amme üzerinde vâki' çeşmeye icrâ ve vakf ettiği ve tarih- i mezkûrdan ila haze'l-an vech-i meşrûh üzere cereyân idegelmiştir biz bu husûsa bu vech üzere şahidleriz ve şehadet dahi ideriz deyû her biri edâ- i şehadet- i şer'iyye eylediklerinde şehadetleri makbûl oldukdan sonra Mevlâna- i mezbûr kemâ fi'l-kadîm zikr olunan suyun nısfını marû'z-zikr vakf çeşmeye icraya tenbîh ve mezbûr Ali Bey'i bi-vech-i ma'arazadan men' eylediğini mahallinde tahrîr ve mahfel- i kâzaya gelüb me'an baas olunan Çukadâr Derviş Ali ve muhzır Mehmed ile ala vuku inhâ ve takrîr itmeğin mâ haze'l-vâki' bi't- taleb ketb olundu fi gurrei zilhiccetü'ş- şerîfe li- sene ihdâ ve selasin mi'eteyn ve elf.

Şuhudu'l-hâl

Veli Efendi,

Osman Efendi ibn-i Abdurrahman

Es-Seyyid eş-Şeyh Mehmed Efendi ibn-i es-Seyyid eş-Şeyh İshak Efendi,
 Mehmed Efendi ibn-i Abdülmecid Efendi
 Es-Seyyid İbrahim Efendi bin es-Seyyid Halil.

[S.37/BELGE 1]

Medine-i Niksar Ahâlisi'nden Medine-i Tokat'ta Sarı Ali Ağa.....sâkinlerinden iken bundan akdem fevt olan Deli Halil'in zâhirde vârisi ma'rûfu olmayub terekesi cânib-i beytü'l-mâla aid ve raci' olmağın medine-i Tokat Voyvodası olub vâki' olan beytü'l-mâl-ı amme rızasıyla kabzına me'mûr sa'âdetlü Ahmed Ağa hazretleri emin-i beytü'l-mâl nasb olunan teslîm-i.....ve ma'rifet-i şer'le tahrîr ve sûk-i sultânide ba'de'l-müzâyede misüllü ile bey' olunan eşyasıdır ber vechî a'tî zikr olunur hurrîre fî'l-yevmi's-sâlis min rabiu'l-evvel li-sene ihdâ ve ısrîn ve mi'eteyn ve elf.

Eşya Listesi	Aded	Guruş
Aba şalvar	1	185
Aba	1	200
.....		46
Köhne mitil	1	20
Çarşab		106
Antari	8	56
Keçe		80
Kuşak	8	40
		192
Yekün		925

Minhâ'l İhracaât

Görevli Masrafları	Guruş
Müteveffâ-i mezbûrenin techîz ve tekfinine masraf	302
Kalemiye	40
İhzâriyye	20
Yekün	362

Sahhu'l-bâki: 562

186 sülüsü ihrâc

-----
 376 der yed-i emîn-i beytü'l-mâl

[S.37/BELGE 2]

Hatemü'l-kelâm temmetü'l-kalem Hasan Edib el-mevlâ hilâfeti be-medine-i Tokat nemakahu el-fakirullah azze's-şanehu ufiyye lehû

Elhamdulillâhillezi emrinâ bi't-tenfizi'l-hükkâmi's-şer'iyyeti bi'l-adli ve'l-ihsân ve alemnâ mesâilü's-şer'iyyeti bi- burhani'l-furkân ve's-selâtu ve's-selâm a'lâ seyyidinâ Muhammedin sâhibü'l-hac ve'l-burhân ve a'lâ alihi ve eshâbillezi ictihâd ve a'lâ-ı eserihi bi'l-cüdi'l-cehd mollâ ve ene'l-fakir bi'l-aczi ve't-tahir .....Mehmed Hilmi el-mevlâ hilâfeti be-medine-i Tokat hafeza'llahü te'âlâ ani'l-afât izzet me'ab Şeri'ât nisâb fahru'l-kuzzati'l-kirâm Mevlâna Mehmed Hilmi Efendi..... ba'de't-tahiyyeti'l-vâfiyye inhâ olunur ki ber vech-i arpalık mutasarrıf olduğumuz Tokat kâzasının umur- u şer'iyyesi niyâbeti işbu sene ihdâ ve işrîn ve mi'eteyn ve elf rebiu'l-evvelisi gurrelerinden tarafımızdan sana ihâle ve tefvîz olunmuşdur gerekdir ki kaza-i mezbûru gurre-i merkûmdan bi'n-niyâbe zabt ve tasarruf edüb beyne'l-ahâli icrâ-i ahkâmı şer'î eylemede say-i cemil ve vâkı'a olan mevtâ-yı askeriyye muhâlâfatını tahrîr ve terkîm ve beyne'l-verese bi'l-farizati's-şer'iyye tevzi' ve taksîm idüb cadde-i şer'î şerîfden ser-i mü inhirâf etmeyesiz ve's-selâm

El-fakir Derviş Mehmed imâm-ı evvel-i hazret-i şehriyâri el-kadıaskeri Rumeli sâbıka

[S.38/BELGE 1]

Kaza-i Tokat me'a'n-nevâhi ber taksîm-i hazeriyye: 669 aded ağnâm 2358 kıymet 9 para

İşbu bin iki yüz yigirmi senesine mahsûben der a'liyyede mevcûd asâkir-i şahânenin guşt ta'yinâtlarıçün Sivas ve Divriği ve Arabkir sancakları ve Eyin kazasından bâ- fermân- ı ali mübâya'âsı matlûb buyrulan iki bin beş yüz re'si ağnâmın fiyât-ı mîrîyesinden mâada beher re'sinin cümle ma'rifeti ma'rifeti şer'le tanzîm olunan üçer guruş bedelleriye hidmet-i mübâşiri devlet -i aliyyeden sicil- i mahfûzda mukayyed ber taksîm-i hazeriyye kâza- i mezkûre musîb yalnız iki bin üç yüz elli sekiz guruş dokuz paradır. Fî 11.Ra.1221

[S.38/BELGE 2]

Hadice Hatun Vakfiyesidir

Elhamdulillâhi Rabbi'l- âlemin ve's-selâtu ve's-selâmü 'alâ-resûlinâ Muhammedin ve âlihî ve sahbihî ve ecma'în.

İşbu vesikâ- i enîkanın tahrîrine bâ'is [ve] bâdî medîne-i Tokat mahallâtından Yazıcık mahallesi sâkinelerinden sâhibetü'l-hayrât ve'l -hasenât zâtı mu'arrefe Hadice Hatûn ibn-iete Mustafa meclis-i şerî'ât-ı garrâ ve mahfil-i tarîkât-ı zehrâda vakf-ı atiyü'z-zikre li-ecli't-teslîm ve't-tescilü's-şer'î ber vech-i hasbî mütevellî nasb-u ta'yîn eylediği Monla Hasan b. Hızır mahzârında ikrâr-ı tamm ve takrîr-i kelâm idüb yedimde ve taht- ı tasarrufumda mülküm olub mahalle-i mezbûrede vâki' bir taraftan Yaman Hasan ve bir taraftan Şerîfe Hatun menzîllerine ve iki taraftan tarîk-ı 'âmme müntehî binâ ve arsası mülk bir bâb menzîlim ile bir çamaşur gazgânı ve bir çamaşur leğeni ve medîne- i mezbûre finâsında Cağagölü nâm mevzi'de kâin bir taraftan Kôle Yusuf bağçesi ve bir taraftan hark ve bir taraftan tarîk-i 'âmma-i müntehî eşcâr ve imâret- i mülk ve arsasının senevî mahalle-i mezbûre mescidi vakfına otuz akçe maktû'u olan bir kıt'a hadîkamı malımdan ifrâz ve mülkümden mümtâz idüb hasbeten li'llâhi'l-azîm ve taleben li- marzâti'r-Rabbi'r- Rahîm menzîl-i mezbûr ile nühâs-ı mezbûrları bâ-izn-i mütevellî vakf bağçe- i mezkûrî vakf -ı sahîh-i şer'î ve habs-ı sarîh-i mer'î ile vakf ve habs idüb şöyle şart eyledim ki, evvelâ kendüm hayâtta oldukça ma'a't-tevliye vakfiyyet üzere mutasarrıf olam. Ba'de-fevtuhâ medîne-i mezbûrede sâkin Elbistânî Ali Efendi ibn-i Mehmed tadrîs eylemek üzre ma'a't-tevliyet mutasarrıf ola. Ba'de'l-vefât mezbûrun evlâd-ı zükûru batnen ba'de batnin vakfiyyet üzere ma'a't-tevliye mutasarrıf olalar Ve ba'de-inkirâzi'il-evlâd Medîne-i mezbûre mahallâtından Sovukpınar-ı Müslîm mahallesinde Âyişe Hatun'un müceddeden binâ eylediği medresede sâkin talebe-i ulûm mutasarrıf olub re'y-i hâkim ile mütevellî nasb u ta'yîn oluna deyû ta'yîn-i şürût ve teybîn-i kuyûd ile mütevellî-i mezbûra teslîm ol dahi sair evkâf mütevellîleri misillü vakfiyyet üzere zabt ve tasarruf eyledi dedükde vâkıfa-i mezbûrenin ber vech-i meşrûh câri olan ikrârını mütevellî-i merkûm dahi bi'l-muvâcehe tasdîk eyledikten sonra vâkıfa-i mezbûre kütüb-i fikhiyye-i mu'teberede tahrîr ve tastîr olunan vech-i şer'î üzere istircâ' ile istihkâm etmeğle hâkim-i mevki'-i sadr-ı kitâb tuba lehü ve hüsnü me'ab efendi hazretleri dahi tercîhan li-cânibi'l-vakf lüzûmile vakfiyyetini tecvîz eden eimme- i dinden a'la kavli men yerâ sıhhat ve lüzûm-ı vakf ile hükm ve emr etmeğın vakf-ı mezbûr sahîh ve lâzım oldu. Min- ba'd nakz u nakzı muhâl ve tebdîl-ü tağyîrine mecâl mümteni'ü'l-ihimâldür femen beddelehu ba'demâ semiahu feinnemâ ismuhu a'le'-lezzîne yubedilûnehû inne'llahe semiu'ul âlîm ve ecrü'l vâkıf 'ale'l-Hayyi'l-Cevâdi'l-Kerîm. Cerâ-zâlik,fi'l-yevmi'l-hâmis ve'l-ışrîn min-şehri rebî'ü'l-evvel sene ihdâ ve

‘ışrîn ve mi’eteyn ve elf.

Elbistânî Ali Efendi, el-me’zûnı bi’l-iftâ sâbıkâ,

Fahru’l-küttâb es-Seyyid Ebûbekir Efendi, el-müderriş be-medrese-i Hisâriyye,

Es-Seyyid Hasan Efendi ibn-i Es-Seyyid Abdurrahman Efendi,

Es-Seyyid Feyzullah Efendi ibn-i Es-Seyyid Halil Efendi,

Es-Seyyid Hüseyin Efendi, el-mukayyid,

Es-Seyyid Halil Efendi ibn-i Es-Seyyid Musa Efendi,

Monla İbrahim,tâbi‘-i Hoca Efendi.....,

Monla Abdullah, ‘an-kazâ-i Ereğ

[S.39/BELGE 1]

Kıdvetü’l- nüvvâbi müteşerriîn Kazabad kâzası naibi Mevlâna [ ]zîde ilmehû tevki-i ref‘i-i hümayûn vâsıl olacak ma‘lûm-u ola ki saâdât-ı kirâmında kıdvetü’s- sadri’l-kirâm es-Seyyid Derviş Ahmed zîde- i şerîfehunun südde- i sa‘âdetime takdîm eylediği memhûr bir kıt‘a arzuhâlinde Sivas sancağından Tokat Nâhiyesine tâbi‘ Ezine bazarı karyesinin tamam mâlikanesi Tokat’ta vâki‘ Hoca Münir zâviyesi vakfı ve divânisi hasbî humâyûn mülhekâtı idiğü ki defter- i hakâni mukayyed ve vakf-ı mezbûrun tevlîyeti mûmâ-ileyhin hâlâ bâ-berât üzerinde olmağla karye-i mezbûrei ber mucîb defter- i hakâni hass- ı humâyûnumda ber vech- i mâlikane bâ-berât iştirâken mutasarrıfları olan Mehmed veled-i Hacı Musa ve es-Seyyid Osman ibn-i es-Seyyid Mehmed ve es-Seyyid Ahmed zîde- kadrihüm ile zabt ve mâlikanesi cânibine aid mahsulâtı kanun ve defter mucîbince âhz ve kabz ve mürtezikâ-i vâkıfın berâtları mûcibince hizmetleri mukâbelesinde müstehâk oldukları vâzifeleri tamamen edâ olunub ziyâde mütâlaasıyla te‘addi olunmak icâb itmez iken vakf-ı mezbûrdan almak üzere yevmi bu bir akçe ile bâ-berât nezâret-i cihetine mutasarrıf olan Derviş es-Seyyid Ahmed vâzife-i merkûmesini aldıktan sonra senevî bir müd hinta mütâlebesiyle dahi hilâf defter- i hakâni te‘addiye- i tasaddi ve gadr sevdâsında olduğuma inhâ ve defter- i hakâni mucîbince amel olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid‘a ve defterhane- i amiremde mahfûz defter üzere ve icmâl mufassala mürâcaât olundukda Tokat Nâhiyesine tâbi‘ vakf-ı zâviye-i Hoca Münir der Tokat deyû yazıldığı .....

tahtında karye-i Ezine bazarı tâbi‘-i Kazabad tamâm malikâne vakf-ı zâviye-i Münir hâsıl ber vech-i maktu‘ üç bin akçe me‘a kura ve mevâd-ı saire aded ve masraf ba‘de’l- rekabe tahtında cihet-i tevlîyete hums mahsûl hâliyâ der dest-i

mevle'l mevâli Ahizâde Efendi kadasker-i vilâyet- i Anadolu vâkıf- ı mevlânâ mûmâ-ileyhin ecdâd-ı utekâsından olmağın şart eylemiş ve cihet- i nakîb fi'l-yevm bir akçe derdest-i Mehmed bâ-berât- ı hümâyun ma'a cihât-ı saire aded an cânibi zâviye baha- i kuşt fi- yevmi iki guruş nân fi- yevm iki akçe me'a mevâd-ı saire aded-i zâviye-i mezbûrenin vakıfnâmesi mütevellî olan kadasker efendi olmağla görmek mümkün olmayub ve ka'im-makam-ı mütevellî olan hazır o mücib- i zikr olunan mahsûl- masraf câbî olan Ali bin Şerif-zâde ve eş-Şeyh olan Mustafa'nın dahi takrîrleri mukayyed olundu sûret-i.....muhârrir kalemiyle tahrîr defter ve Kazabad Nâhiyesi'ne tâbi' neferân adediyle karye-i Ezine Bazarı tamam malikâne vakf-ı hânkâh-ı Münir divânî hass- ı hümâyun ve hâsıl tahtında resm ve hinta ve şair yekûn ma'a gayrihû otuz iki bin beş yüz otuz iki akçe yazı ile defter- i mufassâlda muhârrir kalemiyle tahrîr ve defter- i icmâlde yazıyor divânî hass- ı hümâyûn mülhâkâtından olmak üzere tahrîr-i defter olunub bu takdirce ber- muktezâ-i defter-i hakâni karye-i Ezine Bazarı el-mezbûrenin mâlikânesi cânibine aid mahsûlâtı hanhâh-ı Hoca Münir vakfı tarafından ve divânisi cânibine aid mahsûlât ve rüsûmâtı ve hass- ı hümâyundan ber vech-i malikâne mutasarrıfları tarafından zabt olunmak iktiza eylediğın bi'l-fiil defter emîni olan iftihârü'l-emâcid ve'l-ikrâm Osman dâme mecdehu arz itmeyin arzı mücibince amel olunmak bâbında fermân- ı âlîşânım sâdır olmuşdur buyurdum ki hükm- i şerîfim [boşluk] vüsûl buldukda bâbda sâdır olan emrim üzere amel ve reâya- i karye- i Ezine bazarı el- mezbûreyi divâni mutasarrıflarıyla cânibi vakıfdan zabt ve malikânesi tarafına aid mahsûlâtı hânkâh Hoca Münir vakfı tarafından kanun -u ve defter mücibince âhz ve kabz ve murtezika-i vakfin berâtları mantulı üzere hizmetleri mukâbelesinde müstehâk oldukları vazifeleri tamamen edâ eyledikten sonra nakib-i merkûmun hilâf- ı defter- i hakâni senevî bir müd hinta mütâlebesiyle zâhir olan taedisin men' ve def' eyleyüb min ba'd defter-i hakâniyye ve emr-i humâyûnuma muhâlif kimesneye ..... ittirmeyüb husûs-u mezbûr için tekrar emrim varmalu eylemiyesin şöyle bilesin a'lâmet -i şerîfe i'timâd kılasın tahrîren fi-evâhir-i şehri muharremi'l-haram sene- i ihdâ ve'ışrîn ve mi'eteyn ve elf. Kostantiniyye-i mahrûse

[S.39/BELGE 1]

Kıdvetü'l-kuzzât ve'l-hükkâm maa'dinü'l-fazl ve'l-keîâm Mevlâna Yıldızeli Kadısı zîde fazlihu tevki' ve ref'i hümâyûn vâsıl olacak ma'lûm olan Tokat'ta vâki' Pervane Bey Câmii' ve medresesi vakfının evlâdiyet ve meşrutiyet üzere hâlâ

mütevevellîsi olan saadât-ı kirâmdan kıdvetü's-saâdeti'l-kirâm es-Seyyid Dervîş Ahmed zîde şerefehu sütte- i sâ'adetime arzuhâl idüb Sivas sancağında Tokat Nâhiyesine tâbi' ve vakf medresesi Pervane Bey ki Gök medrese dimekle meşhûrdur dâru's-şifası ve dâru's-sülâhası var imiş der nezd-i musulâ-i Tokat deyû yazıldığı mahallin tahtında karye- i Beduhtun tâbi'-i Yıldız üç rub' malikâne vakf-ı medrese- i mezbûre ve hâsılı tahtında kendüm veşair ma'a kura-i sâire asl-ı vakfiye mütevellî-i vakf evlâd-ı Ahizâde Efendi'de olub lâkin ehl-i vukûftan mu'temedün aleyh kimesneler haber virdikleri üzere cümle mahsûl yigirmi dört sehim olub sekiz sehim medrese-i mezbûre müderrisine ve dört sehim evlâddan mütevellî olanlara ve dört sehim dârü's-şifâda tabib olanlara ve iki sehim daru's-sülehâda sâkin olan şeyh ve fukâraya ve üç sehim dahi on nefer türbehânlara bir buçuk sehim medrese-i mezkûrun talebesine ve bir buçuk sehim dahi medrese-i mezkûrda mu'îd olanlara sarf oluna gelmiştir didikleri kayd-ı defter olundu deyû defter-i hakânida muhârrir kalemiyle tahrîr olunduğu ve yine Yıldız Nâhiyesine tâbi' neferât ve zemîn ile karye-i Beduhtun sülüs malikâne ve verese-i Pir Mehmed Yılduzî ve sülüsân mâlikâne defter-i kadîmden mezkûtun anı olub hîn- i tahrîrde tımâr veya mülkdür deyû da'vâ ider kimesne zâhir olmayub Tokat'ta medresenin vakfidir deyû vakfiye ibraz eyledikleri ecilden fi'l-vâki' kadîmü'l-eyyâmdan vakfiyyet üzere mutasarrıf olunageldiyse kemâkân vakfiyyet üzere tasarrûf olunduğu için defter-i cedîde kayd olundu ve hâsılı tahtında.....be hınta be şair yekün me'a gayrihi on bin iki yüz akçe yazıyla defter-i mufassâlde muhârrir kalemiyle tahrîr ve defter-i icmâlde divânî ma'a ..... yazısından yedi bin beş yüz akçesi ifrâz ve ma'a gayriha birikrilib yigirmi bir bin altı yüz akçe ze'amet ber icmâl ve icmâl-i mezbûrun altıyüz akçe Sorgûn nâhiyesinde Orhancaylu nâm karye gâyridan on bir bin yüz on iki akçe timâra mutasarrıf .....ve bâkisi müşterekleri kayıtlarında olduğu defter- i hakânide mukayyed ve Tokat'ta merhûm Pervâne Bey Câmii' ve medresesinin senede nısf müddgal'e ile türbehanlık ciheti es-Seyyid Abdurrahman halîfe ve müştereki ve kezâlik senede bir müdd hınta ile türbedârlık Hafız Abdurrahman halîfenin ..... ve berâtıyla üzerlerinde olmağla sâlefi'z-zikr karye- i Beduhtun ber mûcîb defteri hakânî de zikr olunan Pir Mehmed verese-i ve divânî mutasarrıflarıyla medrese-i mezbûre vakfi tarafından bi't-tevlîye zabt ve üç rub' malikânesi tarafına aid mahsûlâtını kanun defter mûcîbince ba'de'l-âhz ber mantuk-ı vakfiyye eshâm mutasarrıflarına hidmedleri mukâbelesinde müstehak olup sehimlerine göre hisselerine isâbet iden edâ olunu gelür

iken merkûm Hafız Abdurrahman senede bir müdde hinta almak üzere vâzife ihdâs ve ber takrib isdâr ittirdiği berâta bir müd hinta mütâlebesiyle te'addi renciden hâli olmadığından mâ'ada hasilât vakf sair eshâm mutasarrıflarına vefa etmediğinden cümlesine gadr olacağı beyânıyla merkûm Abdurrahman'ın muhdes berât ile mugâyir- ı vakfiye bir müd hinta mütâlebesiyle te'addisi men' ve def' olunmak bâbında inâyet istidâ' defterhâne-i âmiremde mahfûz rûznâmçe-i hûmayûn defteri icmâl ve mufassal ve defteri evkâfa mürâcaât olundukda veche-i meşrûh üzere olduğu mestûr ve hazine-i âmiremde mahfûz Anadolu muhasebesi defterlerine nazar olundukda ber-minvâl-i muharrer türbehânlık ve türbedârlık cihetleri merkûmân Hafız Abdurrahman ve es-Seyyid Abdurrahman'ın başka başka berât-ı şerîfemle hâlâ üzerinde olduğu mukayyed ve bâlâda muharrer yigirmi dört sehinden üç sehmi on nefer türbehân olanlara sarf oluna geldüğü defter- i hakânide musarrah olmağla bu suretde sâlefi'z-zikr Beduhtun karyesi defter-i hakâni mûcîbince zikr olunan Pir Mehmed ve versesi divâni mutasarrıflarıyla mezkûr Pervâne Bey medresesi vakfi için bi't-tevlîye zabt ve üç rub' malikânesi tarafına aid hasilât kanun ve defter mûcîbince ba'de'l-ahz ber mantuk-ı vakfiye eshâm mutasarrıflarının hidmedleri mukâbelesinde müstehak olub sehimlerine göre hisselerine âid olan âhz ve kabz ittirmek ve merkûmân Hafız Abdurrahman ve es-Seyyid Abdurrahman'ı hilâf -ı defter -i hakâni ve mugayir- ı vakfiyye yedlerinde olan muhdes berâta mebnî bir müd hinta ve nısf müd gale mütâlebesiyle vâki' olan müdâhile ve te'adileri men' ve def' olunmak için defter -i hakani mûcîbince emr-i şerîfim i'tâsı iktizâ eylediği bi'l-fi'il reisü'l-küttâb iftihâru'l-emâcid mâcîc ve'l-ekârim Ahmed Vasıf dame mecdihûya i'lâm itmekle i'lâm- ı mûcîbince amel olunmak fermânım olmağın imdi sen ki Mevlânâ-yı mûmâ -ileyhsin karye- i Buduhtun el- merkûme-i mûcîb defter -i hakâni zikr olunan Pir Mehmed Yılduzî veresesi divâni mutasarrıflarıyla Pervane Bey medresesi vakfi tarafından mütevellisi mûmâ -ileyh zabt ve üç rub' malikâne cânibinde raci' hâsılâtın kanun ve defter mûcîbince âhz ve kabz eyledikten sonra ber mantuk vakfiye ve eshâm mutasarrıflarının hizmetleri mukâbelesinde müstehak olub sehimlerine göre hisselerine aid olanı edâ teslîm ittirüb merkûmân Hafız Abdurrahman ve es-Seyyid Abdurrahman'ı hilâf-ı defter -i hakâni ve mugâyir-ı vakfiyye yedlerinde olan muhdes berâta mebnî bir müd hinta ve nısf müdgal'e mütalebesiyye te'addi ve rencide ve mütalaâsıyla itdürmeyüb zâhir olan müdâhale ve te'addilerin men' ve def' husûsuna ve infâz emr- i münîfime ihtimâm ve dikkat olunmak bâbında fermân-ı

âlîşânım sâdır olmuştur buyurdum ki [ ] ve .....vüsûl buldukda.....vech-i meşrûh üzere şeref-yafte-i sudûr olan fermân-ı vâcibü't-ittibâ'-ı ve lâzımü'l .....mazzâmî itaât makrûnuyla amel ve hareket ve hilafımdan be –gayet tevâkkî münâcebet eylesin şöyle bilesin a'lâmet-i şerîfe i'timâd kılâsız tahrîren fi-evâhir şehri saferi'l-hayr li-sene ihdâ 'ısrîn ve mi'eteyn ve elf. Kostantiniyye-i mahrûse.

[S.40/BELGE 1]

Medine- i Tokat'ta İçmesu mahallesi mütemekkinlerinden iken bundan akdem hâlık olan Kivork veled- i Ohannes'in verese- i zevce- i metrûkesi Anna bint-i Asador ile sulbi sagîr oğlu Andok ve sulbi kebîr oğlu Ohannes'e münhâsıra olduğu şer'an zâhir ve nümâyân olduktan sonra verese-i mersûmun talebi ve ma'fet-i şer'le tahrîr ve beyne'l-verese bi'l-fârizati'ş-şer'iyeye tevzî ve taksîm olunan tereke-i hâlık-i mersûmun defter-i müfredâtıdır ki ber vech-i a'tî zikr olunur hurrîre fi'l yevmi't-tâsi ' min şehri rabiu'l-ahir li-sene 'ısrîn ve mi'eteyn ve elf.

Eşya Listesi	Aded	Guruş
Bağ der mevzi' derbend		500
Yorgan	4	30
Döşek	3	25
Yasdık	6	20
Kefere minderi	5	2
Heybe	1	2
Çuval	1	1
Sagîr kalice		6
Kilim	3	10
Aba	2	8
Biniş		10
Kuşak		1
Gömlük antari ve ton		3
Kalay ve şişe		10
Kuzu kazganı ve arak kazganı		50
Def'a arak kazganı		30
Şam'dan	2	2
Hınta bir kile	1	18
Evâni-i nühhâsiyye	40 kıyye	100
Merkeb	1 re's	15
Hirdâvât-ı menzîl		20
Yekün		863

Minhâl ihrâcaat: 102 guruş

Masraf	Guruş
Laşesine masraf	60,5
Resm- i kısmet	21,5
Katîbiye	6
Çukadâriye	6
Eminiye ve Hüddâmiye	4
İhzâriyye ve kaydiye	4
Yekün	102

Sahhu'l-bâki

Li't-taksîm-i beyne'l-verese: 761 guruş

Hisse	Guruş	Meblâğ
Hisse-i zevce	90	15
Hisse-i ibn-i	332	112,5
Hisse-i ibn-i	332	112,5

[S.41/BELGE1]

Medine- i Tokat'ta Gaybî mahallesi sâkinelerinden iken bundan akdem vefât iden Fatıma bint-i Yusuf nâm müteveffiyenin verâset-i zevce-i metrûkesi es-Seyyid Osman ibn-i Mustafa ile sulbiye-i sagîr kızları Ayşe ve Abide'ye ve validesi Gülberyaz bint-i Abdullah'a münhâsıra olduğu şer'an zâhir ve nümâyân olduktan sonra bâ-ma'rifeti şer'le tahrîr ve beyne'l- verese bi'l-farizâtü'ş-şer'iyeye tevzi' ve taksîm olunan müteveffiyeye- i mezbûrenin terekesi defter-i müfredâtıdır ki ber vech- i atî zikr olunur hurrîre fi'l-yevmi't- tasi' min şehri- i zilhicce li-sene ihdâ ve 'ısrîn ve mi'eteyn ve elf.

Eşya Listesi	Aded	Guruş
Müstamel damgahane antari	1	20
Köhne alaca antari	1	4
Alaca şalvar	1	4
Şeritli şal ve cebe		10
Köhne şal ve cebe	1	3
Çarşab	1	5
Peşkir		3
Gömlek	1	3
Ton	1	1
Havlu, mukarreme, peştamal,	1-1-1	3
Terlik ve kutu	1-1	1
Köhne kuşak	1	1,5
Sandık	1	3
Döşek	2	15
Yorgan	3	20

Pupla	1	1,5
Yan minderi	1	10
Yasdık	4	10
Köhne kilim	1	1
Evâni-i nühhâsiyye	15 kıyye	35
Sac ayağı ma'a maşa	1	1
Mihr- i mü'eccel		75
Der zimmet- i zevci'l mezbûr		30
Yekün		260

Minhâl ihrâcaat: 34 guruş

Masraf	Guruş
Mütevveffıyye –i mezbûrenin techîz ve tekfinine masraf	20
Resm- i kısmet	6,5
Katîbiyye	2
Çukadâriye	2
Eminiye ve Hüddâmiye	1,5
İhzariye ve kaydiye ve kalemiye	2
Yekün	34

Sahhu'l-bâki

Li't-taksîm-i beyne'l-verese: 226 guruş

Hisse	Guruş	Meblâğ
Hisse-i Zevc	52	18
Hisse-i Bint	69	64
Hisse-i Bint	69	64
Hisse-i Üm	34	92

meblağü'l bâki: 2

[S.41/BELGE2]

Beytü'l-mâla

Medine- i Tokat'ta Debbâğhane-i Atîk mahallesi mütemekkinlerinden iken bundan akdem hâlık olan Hanım nâm zımmiyenin zâhirde varis- i ma'rûf ve ma'rûfesi olmayub terekesi cânib-beytü'l-mâle aid ve raci' olmağla medine-i mezbûre voyvodası olup vâki' olan beytü'l-amme kabz ve ahza me'mûr olan kıdvetü'l-emâcid ve'l-a'yân es-Seyyid Ahmed Ağa hizmeti emîn-i beytü'l-mâla nasb ve ta'yîn eylediği teslim ve ma'fet ve ma'rifet-i şer'le tahrîr ve hâlıkın havfiyla sûk-ı sultânide ba'de'l-müzâyede semen-i misliyle bey' olan eşyasının defter-i müfredâtıdır ki ber vech-i atî zikr olunur

hurrire fi'l-yevmi'l-aşer min şehri rabiu'l-ahir li-sene ihdâ ve 'ısrîn ve mie'eteyn ve elf.

Eşya Listesi	Aded	Para
Yorgan	1	310
Bez parçaları		149
Mitil Yorgan	1 kıyye	241
Döşek		320
Köhne bez parçası		32
Minder ve köhne çul		125
Müsteamel kilim		225
Yasdık		96
Yorgan	3	99
Kefere minderi	2	90
Evâni-i nühasiyye		294
Köhne antari	2	270
Gömlek ve çakşır	2	250
Köhne sandık	1	35
Yekün		2530

bî hisâb-ı guruş: 63 guruş 1 rub'

Minhâl ihrâcaat:

Masraf	Guruş
Katîbiye	1,5
Çukadâriye	1,5
Emîn-i beytü'l-mâla hizmet	1,5
Kira-yı dükkân-ı haliye	2
Kaydiye ve ihzâriye	30 para
Yekün	7 guruş 1 rub'

Sahhu'l-bâki: 56 guruş

18 guruş 80 meblâğ sülüs ihrâc

-----
37 guruş 40 meblâğ

[S.42/BELGE 1]

Destûr-ı mükerrerem müşir-i mufahhâm nizâmu'l-a'lem müdebbirü umûri'l-cumhûr bi'l-fikri's-sâkıb mütemmimü mehâmi'l-enâm bi'r-re'i's-sâib mümehhidü bünyâni'd-devletî ve'l-ikbâl müşeyyidü erkâni's-sa'adeti ve'l-iclâl el-mahfûfu bi-sunufi avâtıfı'l-meliki'l âlâ Sivas Valisi vezirim [boşluk] Paşa ademallahü te'âlâ iclâlehu ve mefâhiru'l-kuzât ve'l-hükkâm ma'denü'l-fezâil ve'l-ikelâm Sivas sancağında vâkî kazaların kadıları ve na'ibleri zîde fazlûhum ve mefâhiru'l emâsil ve'l-akrân a'yân bu husûsa mübâşir ta'yîn olunan hisse-i hasa hasekilerinden Hasan ve zâbitân ve iskele

emînleri zâyde kadrihüm bu tevki'î ve ref'î hûmayûn vâsıl olacak ma'lûm ola ki vakf- ı hûmayûn mülhakâtından çarkçıbaşılık tevâbiinden vilâyet-i Anadolu'da Sivas sancağında kaza tevâbi-i kularının çarkçılık ve beren ve bahren tevârüd iden emtia'-i mahsûsalarının bey' ve fûrûhtını yed-i vâhidden bin iki yüz dokuz on dokuz senesi martına mahsûben zabtıçün eğerçi emr-i âlişânım sâdır olmuş ise ba'zı a'yân ve mûhtekir tâifeleri yed- i vahidden zabtına mûmana'ât ve i'lâm i'tâsıyla bi-vech-i tereddüt ve muhâlefet itmeleriyle ber muktezâ- i hatt-ı hûmayûn idi saruhân-ı vesair ve emsâline verilen evâmir-i aliyem mûciblerince o makûle muhtekirleri mazarrâtları men' ve def' olunarak tuzlu ve tuzsuz gönlerinden ve boş yağ tulumlarının beherinden onar para şurûtu üzere tahsiline kimesne tarafından mûmânaât olunmamak için emsali mûcîbince emr-i âlişânım sûdurunu vakf-ı hûmayûnum çarkçıbaşısı memhûr takrîriyle ile istidâ' itmeğın kuyûda mürâca'ât olundukda vakf-ı hûmayûn mülhakâtından .....karyesi ahâlilerine mâhsûs olan çarkçıbaşılık san'atı ez-kadîm karye-i mezkûre ahâlilerinin ma'rifetleriyle karhânelerinde kat' ve tasni' eylemek üzere ber mûcîb- i şurût-ı hatt-ı hûmayûn san'at-ı mahsûsaların olmağla İstanbul ve Üsküdâr'da Kavaksarayı husûsiyle Selimiye ismiyle müsemma evkâf- ı hûmayûnum ve valide-i mâcidem evkâf-ı müsekkâfatından marû'z-zikr çarkçı kârhanelerine ta'yîn olunan icâre-i mu'ayyenelerin vakt-ı zamanıyla mahallerine ba'de'l-edâ esnâf-ı mezkûrun kaza ve kurada kat'î ve tasni' eylemek için tahsîs kılınan çarkçıbaşı ma'rifetiyle memâlik-i mahrûsemde cem'î için Rumeli ve Anadolu'da vâki' çark ve kayış san'î olunmayub müstakil çarkçılık san'atı mahrûse-i Edirne'den gayrı Veboşte karyesi ahâlilerine birle tahsîs edilen bey' ve şira ve tasni'-i karye-i mezbûre ahâlilerine münhâsıra olub bilâd- ı vesâire ahâlisinden muhtekîr ve bakkal ve hamal ma'kûleleri Veboşte karyesi ahâlileri ve sairleri mugayir-i şurût-ı hatt- ı hûmayûn bey' ve şira eylemeyüb esnâf- ı mezkûre ma'rifetiyle tasni'î ve bey' ve şira olub bâ-hatt-ı hûmayûn şevket makrun vakf- ı hûmayûnumdan mensûb çarkçıbaşları taraflarından ber- mûcîb-i evâmir- i aliyem memâlik-i mahrûsemle çark ve kayış için sagîr..... ve boş yağ tulumu ve tuzlu gönü .....kaza ve kurada bulunur ise bayilerinden değerbaha ile esnâf-ı mezbûrenin işтира ve tasni' eylemeleri için vakf-ı hûmayûnumdan çarkçıbaşların ma'rifetiyle memâlik-i mahrûsemden cem' ve tahsîl ve tasni'ilerine taraf-ı ahârdan müdahâle ve ta'arruz olunmayub ve muğayir-i şurût mahreme harekete cesaret iden ahârın san'at ve bey' ve şirâsına müdâhele idenleri te'dib ile müçazât olunmak ve şurût-ı mezkûreye

ale'd-devâm müracaât olunub destûr amel tutulmak üzere bin yüz yetmiş dört senesinde vâlid-i mâcidem zamanında bâlâsı hatt-ı hümâyûn-ı şevketmokrûn ile ma'nûn vakfiye-i ma'mûlûn behâsı mûcibince tarih-i mezbûrdan şurût-ı nizâmları havi sâdır olan emr-i âlişânım bâlâsına amel oluna deyû hatt-ı hümâyûn keşidesiyle tanzîm olunub tevârih-i muhtelifê ile verilen emr-i aliyye-i şurût nizâm-ı kadîminden olduğu nasb olmağla mûcibince kaza-yı ve tevâbi-i kuraları çarkçılık berren ve bahren tevârüd iden emtia-i mahsûselerinin bey' ve fûrûhtunu ba'zı a'yân ve muhtekir taifelerin yed-i vahidden zabtına mûmâniât ve muhâlefet itmeleriyle ve muktezâ-i hatt-ı hümâyûn emsâline virilen evâmîr-i aliyye mu'ciblerince o ma'kûle mûhtekirlerin mazarrâtları men' ve def' olunub tuzlu ve tuzsuz gönlerinden ve boş yağ tulumlarının beherinden onar para-i İstanbul şurûtu üzere tahsîline kimesne tarafından mûmânaât olunmamak şurûtundan olmağla imdi takrîri mûcibince amel olunmak bâbunda fermân-ı âlişânım sâdır olmuşdur buyurdum ki hükm-i şerîfim mübâşir-i mezbûr vardıkda bu bâbda sâdır olan emrim üzere amel idüb dahi ber vech-i muhârrer çarkçı esnâfının şurût ve nizâm-ı kadîmelerin bâlâda tafsîl olunduğu üzere olduğu hazine-i amirem defterlerinde mukayyed olmağla siz ki vezir-i müşârun-ileysin ve kuzzât ve nüvvâb ve zâbitân ve mübâşir ve iskele ümenâsı mûmâ-ileyhimsiz şurût-ı muhârrer-i mezkûre mûcibince livâ-i mezkûre kaza ve tevâbi'-i kuralarında bulunan tuzlu ve tuzsuz gönün beherinden İstanbul şurûtu üzere onar para cem' ve tahsîl ettirdüb hilâf-ı şurût ve mugayırı emr-i âlişânım ol-makûleleri bî vech-i vâki' olan müdâhale müteaddileri men' ve def' eylesiz şöyle bilesiz a'lâmet-i şerîfe i'timâd kılasız tahrîren fi'l-yevmi's-sani 'aşer muharrem li-sene ihdâ ve 'ısrîn ve mi'eteyn ve elf. be-makam-ı Kostantiniyye-i mahrûse

[S.43/BELGE 1]

Medine- i Tokat'da Mahmud Paşa mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem fevt olan el-Hac Ömer ibn-i Süleyman müteveffâ-i mezbûrun verese-i zevceteyn-i metrûketeyn-i Hadice bintî Osman ve Emine bintî Muhammed Alemdar ile sulb-i sagîr oğulları Süleyman ve Şerîf ve Mehmed ve Halil ve sulbiye-i sagîr kızı Hadice münhâsıra olduğu şer'an zâhir ve nümâyân oldukdan sonra ma'rifet-i şer'le tahrîr ve beyne'l-verese bi'l-farizati's-şer'iyye tevzî ve taksîm olunan verese-i zevc-i tereke-i müteveffâ-i mezbûrun defter-i müfredâtıdır ki ber vech-i atî zikr olunur hurrîre fi'l-yemi't-tasi' 'aşer min şehri.....li-sene ihdâ ve mi'eteyn ve elf.

Eşya Listesi	Aded	Guruş
Menzil der mahalle-i mezbûre	1 bâb	600
Hadikai der mevzi'i mahalle-i mezbûre	1 kıt'a	1000
Dolab der suk-ı bostan	1 kıt'a	100
Kazabad kazasında ba'de'l-ifrâz .....bağ	1 kıt'a	30
Pandol sa'at	1 kıt'a	80
Seccade	1	20
Mercan tesbih	1	15
Simi zarf ve fincan	12-6	30
Müstamel kuşak	1	10
Müstamel cebe	1	10
Çumra şalvar	1	20
Alaca antari	1	10
Keten ton ve uçkur ve peşkir	4-1-1	10
İpeki ve bez gömlek		25
.....tesbih	1	15
Beyaz bez parçası		10
.....sandık	1	10
Nafe kürk	1	40
Köhne.....kürk	1	15
Def'a köhne nafe kürk	1	15
Müstamel mest	1	20
Müstamel kebe	3	15
Kefen beyaz		20
Köhne.....	1	15
Hançer	1 kabza	40
Kılıç	1 kabza	40
Şişhane tüfenk	1	25
Pıştov	1	8
Köhne tüfenk	1	8
Bârgîr	1 re's	70
Köhne eğer	1	5
.....	4	130
Köhne seccade	1	5
Köhne kalice	1	15
Köhne kilim	2	6
Kavuk ve sarık	1-2	6
Döşek	4	40
Çit yüzlü yorgan	7	40
Çuval ve.....		10
Kahve takımı ve.....		10
Keçi ve at başlığı	1-1	3
Çit ve dimi yasdık	13	60
Çit makad	2	10
Minder-i köşe	2	30

Şamdan	3	30
Perde	1	3
Der zimmet-i.....Musa Paşa		83
Der zimmet-i Arpacı Hüseyin bâ-temesük		120
Bavlega oğlu Seyfi bâ-temesük		112
Binbaşoğlu Hacı Feyzullah an yed ve bâ-temesük		315
Der zimmet-i Bazarlı Azizoglu bâ-temesük		20
Der zümme-i Kiblelioğlu bâ-temesük		118
Der zimmet-i Dereköylü Kara Osman bâ-temesük		25
Der zimmet-i Dereköylü Deli Osmaoğlu Osman bâ-temesük		76
Der zimmet-i Tunacikoğlu Osman an karye-i ahâr		62
Der zimmet-i Türkekalmangoğlu es-Seyyid Mustafa an-Karye-i Bazar		50
Der zimmet-i Tatar Musa an Karye-i Bazar		112
Der zimmet-i Kaymakçioğlu Salih ani Karye-i Bazar		112
Der zimmet-i Hacı Abbas an Karye-i Bazar bâ-temesük		116
Der zimmet-i Cemil oğlu Ahmed an karye-i Bazar bâ-temesük		58
A'yânoğlu Hasan an karye-i Föredexse		13
Sideni karyesi ahâlileri zimmetlerinde bâ-temesük		100
Hor karyesi ahâlileri zimmetlerinde bâ-temesük		86
Bazar karyesi ahâlileri zimmetlerinde bâ-temesük		206
Endiz Karyesi ahâlileri zimmetinde bâ-temesük		160
Der zimmet-i Koca Halil bâ-temesük		50
Der zimmet-i Sıddık oğlu Hüseyin an karye-i Hor bâ-temesük		20
Nazifi Efendi bâ-temesük		27
Kirkeros ağası Abdurrahman Ağa bâ-temesük		104,5
Der zimmet-i Darendeli Peltek Hüseyin Ağa bâ-temesük		105

Der zimmet-i Hacı Mustafa Ağa bâ-temesük		106
..... Mehmed Ağa bâ-temesük		106
İbrahim Perdeoğlu es-Seyyid Ömer Ağa an sermaye		270
Der zimmet-i Salih Hüseyin bâ-temesük		60
Dorukoğlu Ahmed bâ-temesük		118
Bezzaz Hüseyin Ağa bâ-temesük		118
Hacı Ahmed Efendi bâ-temesük		50
Der zimmet-i Hacı Salih		150
Der zimmet-i Ömer Efendi		100
Der zimmet-i Haliloğlu Osman an karye-i Bazar		50
Molla Ahmed Ağa		50
Hurdacıoğlu Hâfız		10
Temürcü semercioğlu		10
Beytü'l-mâlcıoğlu Dâmadı Hasan		15
Kömürcü Deli Bekir		17,5
.....oğlu		10
Kahveci Abdullah		5
Endizli Artin bâ-temesük		25
Sivaslıoğlu Gabriel bâ-temesük		112
		150
Camlıoğlu Gabriel bâ-temesük		859,5
Der zimmet-i Mirze an Bahai saleb		750
Evâni-i nühasiyye ber vech-i techîz	75 kıyye	150
Hirdâvât-ı menzîl ber vech-i techîz		40
Yekün		8280

Minhâl ihrâcaat:

Görevli Listesi	Guruş
Techîz ve tekfîne masraf ber mûcîb-i vâsiyyet	100
Resm-i kısmet	207
Kâtibiye	15
Çukadariyye	15
Eminiye ve Hüddâmiye	40
(S.44) İhzâriyye ve kaydiye ve kalemiye	5
Hidmetkâri Hüseyin bin Mehmed vâsiyeti (bî-Şehâdet-i Abdullah bin Mehmed Hüseyin el-Hac İbrahim)	100
Mihr-i mü'eccel müsbite li'z-zevceti'l-mezbûre Emine (bi-şehâdet-i Abdülvâhid bin Mehmed ve es-Seyyid Ömer bin Mehmed gıbbü't-tahlîf)	275
Mihr-i mü'eccel müsbite li'z-zevceti'l-mezbûre Hadice (bi-şehâdet-i Abdulahad bin Mehmed ve Ahmed bin Süleyman gıbbü't-tahlîf)	50
Yekün	807

Sahhu'l-bâki

Li't-taksîm-i beyne'l-verese:7473 guruş

Hisse	Guruş	Meblâğ
Hisse-i zevce	467	7,5
Hisse-i zevce	467	7,5
Hisse-i İbn	1868	30
Hisse-i İbn	1868	30
Hisse-i İbn	1868	30
Hisse-i bint	934	15

[S.44/BELGE 1]

Bin iki yüz yigirmi bir senesi mâh-ı rabiû'l- ahirinin yigirmi birinci günü tevzi‘ ve taksîm olunan salyane defteridir.

Hırfet-i der nefsi şehri Tokat

Hırfet	Guruş
Hırfet-i attâran	666
Hırfet-i penbeciyan	650
Hırfet-i boyacıyan	686
Hırfet-i sarracan	102
Hırfet-i etmekci ve çörekçi ve kebabçı ve baklacı	1660
Hırfet-i kâzazan ve iplikçi	1435
Hırfet-i muytaban	307
Hırfet-i kuyumcuyan	310
Hırfet-i semerci ve keçeci ve palancı	840
Hırfet-i kassaban	410
Hırfet-i berbaran ve hamamcı	154
Hırfet-i bezzân ve puşici ve peştemalci	1743
Hırfet-i kirişçiyan	92
Hırfet-i temürcü ve çilingirci	717
Hırfet-i setenciyan	1204
Hırfet-i arpacıyan	205
Hırfet-i kılınççı ve kalaycı	82
Hırfet-i hurdacıyan	26
Hırfet-i necceran ve keresteci	154
Hırfet-i nalbendan	123
Hırfet-i urgancıyan	113
Hırfet-i duhancıyan ve çubukçu	360
Hırfet-i hallacan	820
Hırfet-i basmacıyan	4355
Hırfet-i haffakan ve dikici	717
Hırfet-i debbağan	154
Hırfet-i bakkalan ve manav	1640
Hırfet-i kadayıfçı ve şerbetçi	72

Hırfet-i çullahan	3070
Hırfet-i kassaran	266
Hırfet-i derziyan	717
Hırfet-i kavukçu ve takiyyeci	72
Hırfet-i bedestan ve bezzazan ve koltukçu	1717
Hırfet-i elvancıyan	164
Hırfet-i nâlçeciyan	41
Hırfet-i kürkçü ve kalpakçı	666
Hırfet-i eskiciyan	92
Hırfet-i küpçüyan	36
Hırfet-i kazgancı ve kalaycı ve hurdacı	4460
Hırfet-i	150
Hırfet-i kiremidçi ve çömlekçi	205
Hırfet-i tarakçı ve çıkırıkçı	51
Hırfet-i kireççi	51
Hırfet-i taşçıyan	307
(S.45)Hırfet-i abacıyan	150
Yekün	32011

[S.45/BELGE 1]

Hanan	Guruş	
Han-1 Paşa	200	
Han-1 Yağcı-zâde	870	100 tenzîl in'am olmak üzere
Han-1 Voyvoda Ağa	3080	
Han-1 Sulu	2960	100 tenzîl in'am olmak üzere
Han-1 Sünnetçi-zâde	1553	
Han-1 Taş	800	
Han-1 Ballı-zâde	1440	
Han-1 Maldar	50	
Han-1 Astarçılar	50	
Yekün	11003	

Min haysü'l mecmu': 43014 guruş

Bâlâda mastûr olan ehl-i hıref ve hânât ahâlileri

İnhâ olunur ki hâlâ Sivas vâlisi devletlû Mehmed Paşa hazretlerine virilen katır baha ve bin iki yüz yigirmi senesi taksîd-i sânisî ile yigirmi bir senesi taksîd-i evvel imdâd-ı hazeriyesi ve hidmet- i mübâşireleri ve bâ- emri âli matlûbu matlûb buyrulan ağnâm ve şütürân bedeliyyeleri ve mart menzîli imdâdiyesi ve harc-ı defter ve sa'âdetlû Voyvoda Ağa'ya tahsîldâriyye ve tertîb-i defteri kalemiyesi ve şehir hacısı el-Hac Ömer

Ağa'ya ve kethûdâ-yı şehri el-Hac Halil'in ücretleri ve reâya mu'temedinin ücreti ve mesârifât-ı belde cümle ma'rifet- i ma'rifeti şer' hisâb olundukda elli yedi bin dört yüz yigirmi iki guruşa bâli olub ber mu'tâd nevâhi hissesi ba'de'l- ifrâz bâkî kalan mebâliğ ehl-i hiref ve hânana tevzi' olundulda ehl-i hiref ve hânatın şenlik ve tahamüllerine göre bâlâda terkîm olduğu veche üzer isâbet itmiştir meblâğ- ı mezbûrun beyniznizde cem ve tahsil ve kabzına me'mûra teslim eylesiz hurrîre fi'l- yevmi'l-hâdi ve'l-ışrîn min şehri rabiu'l-ahir li-sene ihdâ ve 'ışrîn ve mi'eteyn ve elf.

[S.45/BELGE 2]

Defter oldur ki bin iki yüz yigirmi senesi Şa'ban- ı şerifinin beşinci gününden dokuz ay zarfında vâki' olan mesârifât-ı belde hâlâ Sivas valisi devletlû Mehmed Paşa hazretlerine virilen katır baha ve bin iki yüz yigirmi senesi taksîd-i sânisıyla yigirmi bir senesi taksîdi evveli hazeriyesi hizmet- i mübâşiriyyeleri ve bâ- fermân- ı ali matlûb buyrulan ağnâm ve şütürân bedeliyyeleri mart menzîli imdâdiyyesi cümle muvâcehelerinde feth ve kıra'ât ve bâ'de'l-kabul cümle ma'rifet ve ma'rifet- i şer'le ale'l-vech-i sıhha hisâb olundukda ber mu'tâd-ı kadîm tevzi' ve taksîm olunan mesârifât- ı beldenin defteri müfredâtıdır ki ber vech- i atî zikr olunur hurrîre fi'l- yevmi'l-hâdi ve'l-ışrîn min şehri rabiu'l- ahire li-sene ihdâ ve 'ışrîn ve mi'eteyn ve elf.

Masraf	Guruş
Bin iki yüz yigirmi senesine mahsûben taksîd-i sani imdâd-ı hazeriyeye ve hizmet-i mübâşiriyye	2141
Bin iki yüz yigirmi bir senesine mahsûben taksîd-i evvel imdâd-ı hazeriyeye ve hizmet- i mübâşiriye	2041
Pusula harcı ve ikrâmiyye	132,5
Hâlâ Sivas valisi devletlû Mehmed Paşa hazretlerine virilen on sekiz re's katır baha	4311
Mişâru ileyh hazretlerinin istikbâline gidildikde daire- i aliyyelerine virilen avâidât	1000
Bâ- fermân matlûb buyrulan şütürân bedeliyyesi	5550
Şütürân-ı mezkûrun mübâşirine ve adamlarına virilen hizmet	727,5
Bâ-fermân-ı âlî matlûb buyrulan ağnâm bedeliyyesiçün virilen	2358
Ağnâm- ı mezkûrun mübâşirine verilen hizmet	600
Yigirmi senesine mahsûben mart menzîliçün virilen imdâdiyye	8686
Gatalları tahrîr- i imdâdçün devletlû Yusuf Paşa hazretleri tarafından kalan tatara virilen	50
Sirâc perâkendesiiçün gelen Amasya müteselimînin âdemine virilen	25

Fecir oğlu Halil Ağa'ya virilen	192
Küçük mirahor Esat Bey'in adamı gâime ile keldikde virilen hizmet	80
Mevlevî şeyhi mâlı için gelen beyefendi hazretlerinin adamına virilen	250
Nuhas develerinin nakline bey efendi tarafından gelen Enderun Ağasına virilen	100
Menzîl nizâmına gelen devletlû Mehmed Paşa tarafından buyruldu getüren tatar ağası Hüseyin Ağa'ya virilen hizmet	350
(S.46) Sâbık müftî Osman Efendi'nin der aliyeden gelen mübâşirine ve refik-i Enderun Feyzûllah Ağa'ya virilen	650
Çıkrıkçı malı için gelen beyefendi hazretlerinin elçisi İsmail Ağa'ya	350
Hesâb kâtib efendinin adamına virilen	60
Devletlû Yusuf Paşa hazretlerinin tatarı Mustafa Ağa'ya	50
Müşârün-ileyh tarafından genç ağanın malı çün i'lâm getüren tatarı virilen	65
Müşârün-ileyhe hazine getüren tatar KaraMustafa'ya virilen	50
Hocazâde için müftülük i'lâmını getürmeye gelen Feyzullah Ağa'ya virilen	60
Arpalık sahibi efendi hazretlerinin mirâhoru Salih Ağa'ya	450
Genç Ağa ve Kasımoğlu'nun muhalledâtına bâfermân-ı âlî gelen duhancıbaşıya maldan verilen meblâğdan maada verilen meblâğ	2100
Hûsus-u mezkûr için beyefendi hazretlerinin tarafından gelen ....Hacı Hasan Ağa'ya virilen	1000
Devletlû Yusuf Paşa hazretlerinin tarafından Genç Ağa'nın muhâlefâtına me'mûr kâtibi hazine Ahmed Efendi'ye	650
Refiki müşâru'n-ileyhin tatarı Halil Ağa'ya virilen	250
Beyefendi hazretlerinin tatarı Deli Ömer'e virilen	45
Sâadettlû Abbas Bey hazretlerinin mesârifâtına isâbet iden	3436
Avarız mâddesine gelen beyefendi hazretlerinin Sakallı Ağası Ömer Ağa'ya virilen	160
Beyefendi hazretlerinin emriyle Hoca-zâdeye fetva mesârifi	175
Fetva ketüren beyefendi hazretlerinin ..... Halil Ağa'ya virilen	150
Beyefendi hazretlerinin mirahorı Hacı Osman'a kürk ve nakd virilen	660
Ahmed Bey'in kâimesiyle gelen Abdülkadir Ağa'ya	50

Devletlû Mehmed Paşa hazretlerinin ibkâsı i'lâm- 1 için gelen adama virilen	600
Abbas Bey'in tarafından gelen adama virilen	60
Devletlû Mehmed Paşa hazretlerinin Saracbaşı Musa Ağa'ya virilen	20
Def'a beyefendi tarafından gelen tatarı Ömer Ağa'ya	40
Nizâm- 1 cedîd mâddesi için beyefendi hazretlerinin ivâsıyla saracına virilen	135
Umûr- 1 lâzime için hâcî kâtib efendinn adamı Hasan Ağa'ya	193
Hazine ketüren Sadık Ağa'nın adamına ve gümüş maddesiyle gelen Bekir Efendi'nin adamına	80
Devletlû Yusuf Paşa hazretlerinin tarafından kaime ile der aliyyeden geldikte virilen	50
Def' Mirahur Hâcî Osman Ağa'ya virilen hizmet	300
Def'a nizâm- 1 cedid maddesiyle gelen Hasan Ağa'ya	50
Hasan Bey'in katl haberiyle kapu kethüdâsı kâimesiyle gelen tatarı	220
Deli Mehmed Bey'e virilen	50
Mahbûsdan firâr iden Milli Kürtlkeri toptan göndermek için Beyefendi hazretlerinin tarafından gelen tatarı	50
Devletlû Mehmed Paşa Hazretleri'ne zahire buyruldu ketüren Hacı Hurdacı'ya virilen	650
Serçeşme Kavak'a giderken kaime ketüren delüye virilen	100
Muhasebe defteriyle gelen Fettâh Bey hazretlerinin Kahvecisi Mahmud Ağa'ya virilen	180
Devletlû Mehmed Paşa hazretlerinin silahdârı İbrahim Ağa'ya verilen tüfenk ve kahve kıymeti	140
Mişâru'n- ileyh devletlû Mehmed Paşa hazretlerinin matbah için müretteb olan nuhhas kıymeti	2035
Bâ'zı madde ile devletlû Yusuf Paşa hazretlerine giden birûn ağası Hasan Ağa'ya ve Hüseyin Çavuş'a virilen	240
Def'a nizâm-ı cedîd maddesiyle gelen beyefendi hazretlerinin Enderûnu.....ağaya	100
Devletlû Mehmed Paşa hazretlerinden gelen..... tatarı virilen	25
Müşâru'n-ileyh tarafından gelen tatar odabaşısı adamına virilen hizmet	25
Der aliyyeye abhâz getüren .....virilen	30
Müşâru'n-ileyh hazretlerinin tarafı müşîrânelerinden gelen .....Enderun Süleyman Ağa'ya	40
Vâcid Efendi tarafından fermân ile gelen beyefendi hazretlerinin enderunu Ali Ağa'ya	100

Altun için gelen hâcı katîb efendinin âdemine	50
Ba'zı madde ile gelen Fettâh Beyefendi hazretlerinin adamı Seyfî Ağa'ya ve Memiş Ağa'ya	150
(S.47) Müşâru'n-ileyh devletlû Mehmed Paşa hazretlerinin tarafından ..... gelen Mustafa Ağa'ya	30
Müşârun-ileyh hazretlerinin Çayköylü Abdurrahman Ağa'ya virilen	30
Ba'zı me'mûriyetle gelen Hacı Rüstem Ağa geldikde virilen	250
Devletlû Mehmed Paşa hazretlerinin cümdi başısı Köse Bey'e virilen	80
Müşâru'n-ileyh hazretlerinin kahvecibaşısı Ömer Ağa'ya virilen	50
Müşâru'n-ileyh hazretlerinin çavuşu Ali Ağa'ya virilen	50
Def'a nizâm-ı cedîd maddesiyle beyefendi hazretlerinin çavuşu Hüseyin Ağa'ya	200
Beyefendi hazretlerinin tatarı Nuh Ağa'ya	40
Mûmaileyh beyefendinin tatarı Hasan Ağa'ya virilen	70
Deve ve aġnâm bedeliyyesinin isticâline gelen devletlû Mehmed Paşa hazretlerinin Enderunu Osman Ağa'ya virilen	80
Menzîlhâne nizâmına gelen ba-buyruldu müşâru'n-ileyh tarafından gelen tatar alemdârı Memiş Ağa'ya	170
Mahsûl getüren Fettah Bey hazretlerinin Enderunu Ali Ağa'ya virilen	50
Beyefendi hazretlerinin tatarı Süleyman Ağa'ya virilen	30
Sultan kethudâsı çukâdarı Ağa'ya virilen	230
Devletlû Mehmed Paşa hazretlerinin müretteb nuhhasa gelen Enderuni Süleyman Ağa'ya	60
Mukaddem olan salyaneden Yağcı-zâde hânına ziyâde tarh olmaġla rahimen .....kalan	100
Umûr- ü belde için ba'zı mahallere gönderilen ademlere harcırah	300
Müteaddid ba'zı zevâta virilen esiblerden isâbet iden dört re's esb için	1600
Ba'zı mürûr ve uburu için kimesnelere virilen duhan ve kahve kıymetleri	300
Derûn-ı vilâyet ahâlileri zîmmetlerinde saâdetlû Voyvoda Ağa'nın bâ-temesük alacaġı	17923,5
Umûr-ı vilâyet için ıydeyn-i şerîfeynde vesâir eyyâmlarda alınan barut kıymeeti	248
Cebelû ve hazinelere virilen	60
Harc- ı imza ve umûr-u vilâyet için müteaddid sah ve i'lâmet ve mürâselât harcları	5000
Sa'âdetlû Voyvoda Ağa'nın tahsildâriyesinden	2000

faziletlü efendi hazretlerinin ikrâmiyesi	
Saâdetlü Voyvoda Ağa'ya tahsildâriye	4500
Yafte kalemiyesi ve tertîb-i defter	250
Eminiye ve Hüddâmiye	200
Serdâr Ağa'ya tahsîliyye	250
Şehir hacısı el-Hac Ömer Ağa'ya ücret	400
Voyvoda Ağa kâtibi Derviş Efendi'ye	200
Şehir kethüdâsı el-Hac Halil'e ücret	300
Yüzbaşuya ücret	2000
Kaydiye	20
İhzâriyye	20
Reâyâ mu'temedi Asâdor'a ücret	400
<p>Yekün: 80559,5 57422 ..... 23137,5 meblâğ-ı mezbûr seksen bin beş yüz elli dokuz buçuk guruşun yirmi üç bin yüz otuz yedi buçuk guruş.....verülüb elli yedi bin dört yüz yigirmi iki guruş salyane olunmuşdur</p>	

Masraf	Guruş
Hisse- i ehl-i hıref	32011
Hisse-i hânân	11003
Hisse-i Tozanlı	7239
Hisse-i Komanat	4780
Hisse-i Kâfirni	2389

[S.48/BELGE 1]

Nâhiye-i Komanat'a tâbi' Tokat

Karye	Hane
Karye-i Kilise	100
Karye-i İzbesti	215
Karye-i Difye	196
Karye-i Yelpe	30
Karye-i Zazara	24
Karye-i İze	122
Karye-i Kemkez	73
Karye-i Estiğın	122
Karye-i Cincifey	47
Karye-i Tekiyye	30
Karye-i Hulvar	80
Karye-i Ohtab	255

Karye-i Dönekse	50
Karye-i Boyalı	93
Karye-i Armus	147
Karye-i Omala	95
Karye-i Bizeri	275
Karye-i Acıpınar	70
Karye-i Çördük	30
Karye-i Sideni	78
Karye-i Kevahlık	30
Karye-i Kızıldere	85
Karye-i Firedökse	540
Karye-i Fenk	433
Karye-i Mardosoba	270
Karye-i Kadıvakfi	85
Karye-i Kızıl	110
Karye-i Kirkoros	320
Karye-i Bayram	50
Karye-i Başviran ve Çilfek	155
Karye-i Eski	20
Karye-i Kula	137
Karye-i Çöreğibüyük	50
Karye-i Üçgöl	210
Karye-i Meamatut	78
Karye-i Bekseci	20
Karye-i Zodi	55
Yekün	4780

Bâlâda mastûr olan kura ahâlileri

İnhâ olunur ki hâlâ Sivas valisi devletlû Mehmed Paşa hazretlerine virilen katır baha bin iki yüz yigirmi senesi taksîdi sânisıyla yigirmi bir senesi taksid-i evvel imdâd-ı hazeriyyesi ve hidmet-i mübâşiriyyesi dahi ve bâ emr-i âlî matlûb buyrulan ağnâm ve şütürân bedeliyyeleri ve mart menzîli imdâdiyyesi ve sair deftere saâdetlû voyvoda ağaya tahsîldâriye ve tertîb-i defteri kalemiyesi ve şehrir hacısı el-Hâc Ömer Ağa ve şehir kethüdâsı el-Hâc Halil'in ücretleri ve reâyâ-yı mu'temedi Asador'un ücreti ve mesârifâtı belde cümle ma'rifet ve marifeti şer'le hisâb olundukda elli yedi bin dört yüz yigirmi iki guruşa bâliğ olub ber mu'tâd nevâhi hissesi ba'de'l- ifrâz bâkî kalan mebâliğ ehl-i hiref ve hânâta tevzi' olundukda nâhiyye- i mezbûreye dört bin yedi yüz seksen guruş isâbet itmekle meblâğ- ı mezbûr her bir karyenin şenlik ve tahammülerine göre tahtında terkîm olunduğu vech üzere isâbet itmiştir meblâğ-ı mezbûru beyninizde cem ve tahsîl ve kabzına me'mûra teslîm eylesesiz hurrîre fi'l- yevmi'l-hadî ve 'ışrîn min

şehri rabiu'l-ahir li-sene ihdâ ve 'ısrîn ve mi'eteyn ve elf.

[S.48/BELGE 2]

Nâhiye- i Kâfirni tâbi' Tokat

Karye	Hane
Karye-i Almus	650
Karye-i Zuğru	400
Karye-i Karadere	155
Karye-i Çeğet	240
Karye-i Minegü	50
Karye-i Tomara	30
Karye-i Çiftlik	50
Karye-i Çat	65
Karye-i Leveke	150
Karye-i Ekseri	36
Karye-i Gök	210
Karye-i Mevellü	65
Karye-i Varzıllar	30
Karye-i İlpit	60
Karye-i Alan	30
Karye-i Teknecik	40
Karye-i Daduhta	50
Karye-i Kurusekü	18
Karye-i Tiyeri	10
Karye-i Eftelit	50
Yekün	2389

(S.49)Bâlâda mastûr olan kura ahâlileri

İnhâ olunur ki hâlâ Sivas valisi devletlû Mehmed Paşa hazretlerine virilen katır baha ve bin iki yüz yigirmi senesi taksîd-i sâniyiyle yigirmi bir senesi taksid-i evvel imdâd-ı hazeriyyesi ve hidmet-i mübâşiriyyeleri ve bâ fermân âlî matlûb buyrulan ağnâm ve şütürân bedeliyyeleri ve mart menzîl imdâdiyesi ve harc-ı defter sa'âdetlû voyvoda ağaya tahsildâriye ve tertîb-i defteri kalemiyesi ve şehir hacısı el-Hâc Ömer Ağa ve şehir kethüdâsı el-Hâc Halil'in ücretleri ve reâyâyı mu'temedi Asador'un ücreti ve mesârifâtı belde cümle ma'rifet- i ve ma'rifeti şerle hisâb olundukda elli yedi bin dört yüz yigirmi iki guruşa bâliğ olub ber mu'tad nevâhi hissesi ba'de'l-ifrâz bâkî kalan mebâliğ ehl- i hıref ve hanâta tevzi' olundukda nâhiye- i mezbûreye iki bin üç yüz seksen dokuz guruş isâbet itmekle meblâğ-ı mezbûrun her bir karyenin şenlik ve tahamüllerine göre tahtında terkîm olunduğu vech üzere isâbet itmiştir meblâğ-ı

mezbûru beyninizde cem‘ ve tahsîl ve kabzına me‘mûra teslîm eylesiz hurrîre fi‘l-
yevmi‘l-hadi ve‘l ‘ısrîn min şehri rabiu‘l-ahir li-sene ihdâ ve ‘ısrîn ve mi‘eteyn ve elf.

[S.49/BELGE 1]

Kıdvetü‘l kuzzât ve‘l-hükkâm ma‘denu‘l-fazl ve‘l-keîâm Mevlânâ Tokat kadısı
ziyde fazlûhu tevki‘-i ref‘-i hümâyûn vâsıl olacak ma‘lûm ola ki medine- i Tokat
sâkinlerinden Hâfiz Ahmed ziyd-e kadrehu divân- ı hümâyûnuma takdîm eylediği
arzuhalî mefhûmunda medine- i mezbûre mahallâtından Soğukpınar-ı müslîm
mahallesinde vâki‘ ma‘lûmu‘l-hudud mutasarrıf olduğu bir bâb menzîlin arsası merhûm
mağfirunleh Şeyh Nizâmeddin evkâfından ve binası mülk olup menzîl-i mezkûr hîyn-ı
tahrirde yerü mahalle avâırız defterinde mahsûr ve mukayyed vakf- ı mezbûr
mütevellîsi tarafından yedinde müteaddid temesûkât ve hüccet-i şer‘iyye dahi olup
kimesne tarafından dahl ve ta‘arruz olunmak icâb itmez iken iki seneden beri mahalle-i
mezbûr .....Soğukpınar-ı zımmî mahallesi ahâlilerinden ve ashâb- ı i‘zâmından
eski çevriye dimekle ma‘rûf el-Hâc Ahmed ve Semerci hakkı ve gayrihunun merkûma
garaz ve nefsâniyyelerinden menzîl-i mezbûr Soğukpınar-ı zımmî mahallesi avâırız
defterinde dahil deyû hilaf- ı kadîm mu‘araza ile merkûmu rencide ve remide
eyledikleri beyân ile menzîl- i mezkûr hisse- i avâırızını kemâkân Soğukpınar-ı müslîm
mahallesi vâkfiyla mean eda eyledikten sonra merkûmanın mua‘ruzaları men‘ ve def‘
olunmak için bir kıt‘a emr- i şerîfim sudûrunu tahrîr ve istid‘aya inâyet eylediği ecilden
mûmâ-ileyhin mutasarrıf olduğu menzîl-i mezkûr istid‘a olundugu vech-iyle Medine-i
Tokat mahallâtından Soğukpınar-ı Müslîm mahallesinde olup kadîmden berü iktiza iden
avâırızını Soğukpınar-ı Müslîm mahallesi ahâlileriyle mean edâ idegelmiş iken bir iki
seneden berü..... civârında vâki‘ Soğukpınar-ı Zımmî mahallesi ahâlileri hilâf- ı kadîm
menzîl- i mezkûr bizim mahallemiz avâırızına dahildir deyû dahl ve ta‘arruz ve rencide
eyledikleri vâki‘ ise o makulelerin hilâf- ı kadîm dahl ve ta‘arruz rencidelerin ma‘rifet- i
şer‘iyye men‘ ve def‘ lâzım gelmekle bu surette husûs- u mezkûr mahallinde cümle
ma‘rifet- i ma‘rifeti şer‘le görülüb fi‘l-hakika menzîl- i merkûm Soğukpınar-ı müslîm
mahallesi avâırızıyla mean- hissesini kadîminden berü edâ idegelmiş iken şimdi
Soğukpınar-ı Zımmî mahallesi ahâlilerinin hilâf- ı kadîm te‘addileri vâki‘ ise ma‘rifet- i
şer‘le men‘ ve def‘ olunmak üzere emr-i şerîfim i‘tâsı muktezâ-i maslahâtтан idiğü
mevkûfattan derkenâr olunmağla imdi mahallinden şer‘le rü‘yet olunmak bâbında
fermân- âlîşânım sâdır olmuşdur buyurdum ki hükm-i şerîfim vardıkda bu bâbda sâdır

olan emrim üzere amel idüb bâ- husûs- u mezkûru mahallinde cümle ma‘rifet- i ve ma‘rifet- i şer‘le görüb fi‘l-hakika menzîl- i mezbûr Soğukpınar-ı Müslîm Mahallesi avârızıyla mean hissesini kadîmden beru edâ edegelmîş iken şimdi Soğukpınar-ı zimmi mahallesi ahâlilerinin hilâf- ı kadîm-i te‘addileri vâki‘ ise ma‘rifet- i şer‘le men‘ ve def‘ eylesiz şöyle bilesiz a‘lâmet- i şerîfe i‘timâd kılasız tahrîr fi‘l-yevmü’t-tasi ‘ışrîn min zilhicce li sene ihdâ ve ‘ışrîn ve mi’eteyn ve elf. Be makam-ı Kostantiniyyeti’l mahrûse.

[S.49 /BELGE 2]

Berât-ı şerîf-i âlişan

Taşabad kâzasına tâbi‘ Bâver mezrası vakfının vazife- i muayyene ile mezradârlık ve tevlîyetine bundan akdem erbâb-ı istihkâkdan işbu râf‘i-i tevkî‘-i ref‘i‘i’üş-şân-ı hakâni es-Seyyid Hâfiz Ahmed veledişi zîde kadrihu mutasarrîf iken Tayyar Paşa müteâlikâtından es-Seyyid Hüseyin ibn-i Mehmed Emin nâm kimesne hilâf-ı inhâ kasr-ı yedinden olmak üzere ber takrîb üzerine berât ittürdükten sonra paşa- i mûmâ -ileyhin .....muhârebesi esnasından gâib ve hayat ve ma‘lûm ol-vecihle yeri hâli kaldığından başka terâfî- i şer‘ ğayri mümkün olub kadr-ı külli olduğunu vukûfu olan bî-garaz müslîmîn meclis- i şer‘de haber virmeleriyle ciheteyn-i mezkûrateyn merkûm Seyyid Hüseyin’in rızâından sahib- i evveli mûmâ -ileyh es-Seyyid Hâfiz Ahmed’in zîde kadrihuya tevcîh ve yedine âlişânım virilmek ricâsına Tokat nâibi Mevlâna Hasan edib zeyd- i ilmihu arz itmekle mûcibince tevcîh olunmak üzere a‘lemu’l ulema-i mütebahhirin efdâlü’l-füzelâ-i’l-müteverriîn (S.50) bi‘l- fi‘il şeyhü’l-islam Mevlânâ Ahmed Esad ademallahü te‘âlâ fezâilihu işâret itmekle işareti mûcibince tevcîh olunmak fermânım olmağın hakkında mezid inâyet-i padişâhânem zuhûra getürüb bin iki yüz yigirmi bir senesi rabiu’l-ahirinin üçüncü günü tarihiyle müverrah virilen ru‘us- u hûmâyûnum mûcibince bu berât- ı hûmâyûnu virdim ve buyurdum ki mûmaileyh es-Seyyid Hâfiz Ahmed veledi’ş zîde kadrihu varub merkûmun ref‘inden kemâkân ciheteyn-i mezkûrâteyne mutasarrîf olub edâ-i hizmet eyledikten sonra bundan evvel tevlîyet ve mezra‘adârlık-ı mezkûrun vazife- i muayyenesine tevcîhle mutasarrîf ola gelmiş ise yine ol-vechle vazife-i muayyenesi evkâf- ı mezkûre mahsûlünden alub mutasarrîf olan ve iş bu berât- ı âlişânıma muğâyır tevlîyet ve zaviyedârlık umûruna ref‘ olunan merkûme ve taraf-ı âhardan hic ferd mâni‘ olmayub dahl ve ta‘arruz kılmayalar şöyle bileler a‘lâmeti şerîfe i‘timâd kılalalar tahrîran fi‘l- yevmü’s-sâmin şehr- i rabiû’l-

ahir li-sene ihdâ ve ‘ışrîn ve mi’eteyn ve elf. Kostantiniyye-i mahrûse.

[S.50/BELGE 1]

Medine- i Tokat'ta Soğukpınar mahallesi sâkinelerinden iken bundan akdem fevt olan Fatıma bint-i Ömer nâm hatunun verese- i zevci metrûku es-Seyyid Hüseyin ile sadriye-i sağıre kızı Şerife'ye ve bâbası ..... anası Aîşe bint-i [ ] münhâsıra olduğu şer'ân zâhir ve nümâyân olduktan sonra bâ ma'rifet- i şer' terekesei tahrîr ve beyne'l- verese bi'l-farizati'ş-şer'iyye tevzi' ve taksîm olunan müteveffıyye- i mezbûrenin defter- i müfredâtıdır ki ber vech- i atı zikr olunur hurrîre fi'l- yevmi's-sabi ve'l-'ışrîn rabıu'l- ahir li-sene ihdâ ve 'ışrîn ve mi'eteyn ve elf.

Eşya Listesi	Aded	Guruş
Yelpaze Küpe		20
Burma ta'bir olunur altun kolbağı		80
Altun kuşak mea kolan		70
Altun	1	10
Tarak ...ve kaşık		6
Def'a küpe		30
.....		28
Zir-i mahbûb	4	22,5
Tonbak kuşak		5
Nısfıye		10,5
Bürük	3	20
Gömlek	2	8
Bez	3 tob	15
Havlul		25
Def'a gömlek	1	3
Def'a gömlek	1	6
Ton		6
Sofra mea peşkir		8
Hırka		30
Çiçekli antari		20
İplik		8
Def'a Hırka		60
Def'a Antari		60
Def'a Antari		35
Şalvar		15
Boğça		12
Uçkur ve makrame		10
Peşkir	6	11
Baş yemenisi	5	5
Çevre dülbend		8
Fes		1
Hamam rahtı		20

Alaca parçası		3
Şal –ı heybe		4
Müstamel Antari		6
İpek		7
Döşek	3	45
Yorgan	4	40
Yasdık	4	20
Kilim	2	20
İyne		5
Şerit		4
Mihr- i mü'eccel der zimmeti zevc- i mezbûr		200
Yekün		1022

Minhâl ihrâcaat

Masraf	Guruş
Techîz ve tekfin	45
Resm- i kısmet	25
Kâtibiye	8
Çukadâriye	8
Eminiye ve Hüddâmiye	5
İhzâriye ve kaydiye ve kalemiye	5
Yekün	96

Sahhu'l-bâki

Li't-taksîm-i beyne'l-verese: 925 guruş

Hisse	Guruş	Meblağ
Hisse-i zevc	213	54
Hisse-i bint	426	108
Hisse-i eb	142	36
Hisse-i üm	142	36

Meblağü'l bâkî: 6 meblağ

[S.51/BELGE 1]

Medine- i Tokat'ta Çay mahallesi sâkinelerinden iken bundan akdem vefât iden Aişe bint-i Ahmed nâm müteveffiyenin verese-i zevci metrûkesi Ahmed bin Osman ile sadr-ı kebîr oğlu gaib-i ani'd-diyâr Mehmed'e münhâsıra olduğu şer'ân zâhir ve nümâyân olduktan sonra gaib- i mezbûr Mehmed'e hisse- i veresesini âhz ve kabzını li-ecli'd-da'vâya nasb ve ta'yin olunan li-eb erkarındaşı Osman Alemdâr bin Mustafa'nın ta'lebi ve ma'fet-i şer'le tahrîr ve bey' beyne'l- verese bi'l-farizati'ş-şer'iyye tevzi' ve

taksîm olunan müteveffîye- i mezbûrenin terekesinin defter- i müfredâtıdır ki ber vech- i atı zikr olunan hurrîre fi'l- yevmi's-sâni'l- 'ışrîn min şehri Cemadiye'l-evvel li-sene ihdâ ve 'ışrîn ve mi'eteyn ve elf.

Eşya Listesi	Aded	Guruş
Alaca Antari		2,5
Yorgan		9
Köhne kalice		0,5
Köhne kilim		1
Döşek		9
Kise ve cib		1,5
Köhne antari	2	9,5
Çarşab		4,5
Eski parçaları		2
Pupla	1	3
Bez Halebi	5	5
Sandık	1	1,5
Ton		1
Libas		12,5
Hamam rahtı		3,5
Futa		4,5
Örtü ve üç çit degirmi		7,5
Der zimmet –i Ahmet Beşe		5
Mihr- i mü'eccel		25
Küpe		14
Gömlek		3
Yekün		125

Minhâl ihrâcaat

Masraf	Guruş
Techiz ve tekfin masrafı	25
Tereke-i müteveffîye- i mezbûrun da'va zımnında virilen resm	17
Kâtibiye	3
Kaydiye ve mahzâriye	1
Subaşı hizmeti	1
Yekün	47

Sahhu'l-bâki

Li't-taksîm-i beyne'l-verese

Hisse	Guruş
Hisse-i zevc	19,5
Hisse-i ibn-i	58,5 der yed-i kayyûm-ı mezbûr Osman Alemdâr

[S.51/BELGE 2]

Kilisenin ta'mir tâlebi.....

Destûrûn-u mükerremûn müşirûn-u mufahhâmûn nizâmu'l-a'lem müdebbirü umûri'l-cumhûr bi'l-fikri's-sâkıb mütemmimü mehâmi'l-enâm bi'r-re'i's-sâib mümehhidü bünyâni'd-devleti ve'l-ikbâl müşeyyidü erkâni's-sa'adeti ve'l-iclâl el-mahfûfu bi-sunufi avâtifi'l- meliki'l a'lâ Anadolu ve Rumeli'nde vâki' vüzerâ-i i'zâm ademallahu a'zâmu'l-ümerâil-kirâm mürâci'ü'l-küberâdü'l-fihâm ulu'l-takdir ve'l-iktirâm eshâbü'l izz ve'l-iktirâm el-muhtesûn bi-mezidi'l-inâyeti'l-meliki'l a'lâ mîr-i mirân-ı kirâm dâme ikbâlihüm ve akza kuzâtı'l-müslîmîn ol-vilâyetü'l-muvâhhidin ma'adenü'l-fezâil ve'l-yakîn râfî'ul-a'lemü's-şeri'âti ve'd-din ve vârisü'l enbiyâ ve'l-mürselinü'l-muhtesûn bi-mezîdi'l-i'nâyetü'l-meliki'l-mu'in İstanbul ve Galata ve Anadolu ve Rumeli'nde vâki' mevâli-i kirâm ziyedesi fezâlihüm ve mefâhiru'l-ümera ve'l-kirâm mürâi-i ve'l-kirâm ve'l-mürâci'i'l-kübâra-i ve'l-fihâm zevî'l kadr ve'l-iktirâmu'l-muhtesûn bî-mezîdi'l-i'nâyetü'l-meliki'l-a'llam sancak beyleri dâme azzehüm ve mefâhiru'l-kuzât ve'l-hükkâm me'adinü'l-fezâil ve'l-kirâm kadîler ve nâibler zîde fezâlihüm ve mefâhiru'l..... ve'l-akrân mütesellimler ve voyvodalar ve a'yân-ı vilâyet ve işerleri zîde kadrihum tevki-i ref'-i humâyûn vâsıl olacak ma'lûm ola ki bin iki yüz on senesinin recebü'l ferdin on birinci günü taht- âlî baht-ı Osmanî üzere cülûs-ı hümâyûn meymenet-i makrûnum vâki' olub umûmen tecdîd-i berâvât olunmak fermânım olunmağın binâen alâ zâlik İstanbul ve tevâbi' Ermeniyâni patriği mukâddemâ divân-ı hümâyûnuma memhûr arzûhâl idüb yedine virilen berât-ı âlîşânım şurûtu mûcibince kiliselerinin emr-i şerîfimle ve izn-i şer'le vâki' olan ta'mir ve termîmlerine müdâhâle olunmayub ve fikr-i keşf bahânesiyle ve ahâr vecihle ve celb-i mal ve te'addi olunmaya deyû şurûtu mukayyed ve bundan akdem divân hümâyûnum tarafından dahi Anadolu ve Rumeli cânibine mufassal emr-i şerîf virilüb rea'yâ-fukârası zulm ve te'addiden halâs olub mukâddemâ vuku' bulan cülûs-ı hümâyûn sebebiyle ol-emr-i şerîf tecdîd olmuşiken ba'zı mahallede yine hilâfına hareket ve rea'yâ fukârasını ve ruhbân ve papaslarına tea'ddî ve celb-i mâl-ı murâd itmeleriyle umûr ve husûslarıçün vâki' olan emr-i şerîfeleri piskopos mukâta'ası kaleminden tahrîr olunmak üzere bundan akdem tenbîh olunub ve hâlâ şurût-ı mezbûre dahi kalem-i mezbûrda mastûr ve mukayyed ve husûs-u mezbûr dahi ancak def'-i mezâlim için

olmağla mûciblerince amel olunub hilâfına bir ferd hâreket ve zulm ve te'addi olunmağa rıza ve cevâz gösterilmeyüb vâki' olan zulm ve te'addileri men' ve def' olunmak bâbında emr-i şerîf ricâ itmeğin divân-ı hümâyûnum kuyudâtına nazar olundukda İstanbul Erâmini Patriği Avanos Rahib mukaddemâ sütte-i sâ'adetime arzûhâl ittikte taht-ı hükümet ve kazanızda şehir ve kasabât ve kurada ve haricde feth-i hâkâniden berû yerlerinde terk olunmuş kadîmi keniselerinden ba'zıları mürûr-u eyyâm ile müşrif ve harâb oldukda ta'mir ve termîm iktizâ iden mahallerin virilen fetvâ-i şurût ve sâdır olan evâmir-i aliyye mûciblerince ibtida ve taraf-ı şer' den üzerlerine varulub mahz-ı müslîmînde vaz'-ı kadîmleri tûl(S.52) ve arzları mikdâr-ı irtifâları bilâ ziyâde keşf ve mu'âyene ve hüccet- i şer' iyye olundukdan sonra mesağ-ı şer' ve uslûbu kadîmi üzere bilâ tevsi' velâ terfî' bir nesne ziyâde itmeksizin bina ve ta'mirlerine mübâşeret ve ba'de't-ta'mir dahi ehl- i örf taifesi celb- i mâl vesilesiyle olmamagiçün ihtimam ve istiyâ.....ma'rifet-i şer'le keşf ittirildikten sonra keşf-i evvel .....sabık-ı kadîmlerine mutâbık ve ba'zı mahallerin keşf oldukda dahi birer mikdâr noksan ile ta'mir eyledikleri zâhir olmağla ol-vechle hîn-i şer'le dahi hüccet-i şer' iyye ve mûciblerince fîmâ ba'ad hilâfına te'addi ve celb- i mal olmamak üzere tekraren evâmir-i ahiri şerîfe i'tâ olunmuş iken ba'zı a'yân ve mahallât ahâlisinden ve kurada haricinde kenise ta'mir olundu deyû gammaz ve tecrîm için nice şerir ve gammaz kimesneler mücerred Ermeni fukârasına arz ve tecrim ittirilmemek için vülât ve hükkâma ve mir- i mirân ve ümera ve voyvodaânlarına varub sizin ve eslâfınızın zamanlarında kura-i şehir ve kasabât ve mahallât ahâlisinden ve kurada ve haricinde kenise ta'mir olundu deyû gammaz ve tecrîm ve tefrim ve tahrîs itmeleriyle anlar dahi mücerred kenise ta'mir itmiş siz ve eslâfımıza vermiş siz biz dahi bir mikdâr şeyi virin ve illa sizi ..... keniseleriniz berbad ve tekrâr keşf bahânesiyle nice fitneciye..... istedikleri kimseyi tercim ve ta'kiben ve ba'de'l-vülât ve hükkâma ve sair zâbitân ile her bâr bu makûle tahrîr..... olunmakda ta'lebleri kalmayub re'âya fukârası ve ruhbânların terk-i evtân ile perakende ve perişan ve niceleri dahi duyûn-ı kesireye giriftâr ve leyle-i a'şân muhtâc oldukları i'lâm ve fîmâ-ba'ad mukaddemâ virilen evâmir-i şerîfe ve fetevâ-yı münîfe ve hüccet-i şer' iyyeye muğayır vech-i meşrûh üzere eshâb-ı ağrazın ve ehl-i nifâkın ve .....ve mesude ve i'kâlarıyla celb-i mâl ve keniseleri keşf bahânesiyle te'addi ve tecrîm olunmayub men' ve def' bâbında bundan akdem istid'a-yı inâyet itmekle vech-i meşrûh üzere mukâddemâ bir def'a şer'le keşf ve ta'mîr-i fermânım

olunduktan sonra ba'de't-ta'mîr kemâl fi-evvel keşf-i evvel üzere olub hüccet-i şer'iyeye verildikten sonra iştikârları üzere mücerred celb-i mâl için ehl- örf taiflerinden min ba'ad keşf teklîfi ile akçe talebiyle te'addi ittirülmeye deyû bundan akdem size hitâben emr-i şerîf sâdır ve mehâkimede birer suret-i siccilâta sebt ve a'le'd-devâm mazmûn ve münîfi icrâda dikkat ve ihtimâm olunmak için taht-ı hükümet ve kazalarınıza irsâl olundukda ba'zıları bunlar sûrettir ve fermân-ı aslî değildir deyû a'mâs ve ba'zıları emr-i şerîfâtla ta'mîr eyledikleğiniz keniseleriniz bu fermân tarihinden mukaddem ve mu'ahhardır deyû illet ve ba'zılarınız bu fermânda Galata ve İstanbul zikr olunmakla Anadolu ve Rumeli'nde her vilâyete ismiyle zikr olunmamış tekrâr sizi arz ve i'lâm ittiririz deyû tahvîk ve gadr ve zulm ve hayf itmeleriyle ol-vechle olan zulm ve te'addileri men' ve def' ve mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîf mûc'ibince amel ve birer suret-i mehâkimede siccilâta kayd ve sebt ve icrâda mazmûnuna ihtimâm ve dikkat ve bu mâkûle mezâlîmiden reâyâ fukârası himâyet ve siyânet ve minvâl-i meşrûh üzere olan zulm ve te'addi ve tecrîm ve celb-i maldan istihlâs olmaları bâbında istirhâm etmekle mukaddema vech-i meşrûh üzere emr-i şerîf mu'c'ibince amel olunmak bâbında tekrâr merhûm ve mağfûrunleh Sultan Ahmed Han tâbe serâhû zemânında emr-i şerîf virilüb vâki' olan cülûs-ı hümâyûnda dahî tecdîd ve müceddeden emr-i şerîf virildiği derkenâr olundukda senevî bir yük kırk bin akçe mâl-ı maktu'u olan İstanbul ve tevâbi'-i Ermeniyâni Patrikliği Evanos Rahibin üzerinde olub yedine virilen berât-ı âlîşân şurûtunda olan şer'iyeye ve fermân-ı âlîşân ile vâki' olan fermânlarına âhardan müdâhâle ittirilmeye deyû musârrah olub a'yîn-i batıllarına ve keniselerine müte'allık def'i muzâleme için ve evâmîr-i şerîfe virüldüğü derkenâr olunmağla yedine virilen berât-ı âlîşân şurûtu ve divân-ı hümâyûn tarafından sâdır olan emr-i şerîf mûc'iblerince emr-i şerîf ve izn-i şer'le üslûb-u kadîmi üzere bilâ tevsi' velâ terfi' bir nesne ziyâde itmeksizin termîm eyledikleri keniselerine müdâhâle olunmayub ve mükerrer keşf bahânesiyle ve âhar vechle mücerred celb-i mal sevdâsında olanların hilâf-ı şer'iâta mugâyır emr-i münîfe dahl ve ta'arruzları men' ve def' olunmak için emr-i âlîşân sâdır olmuşken ba'zıları yine memnu' ve mütenebbih olmayub hilâfına hâreket ve te'adiden hâli olmamaları ile mukâddemâ verilen emr-i şerîfi âlîşâna mugâyır ehl-i örf taraflarından celb-i mâl sevdasıyla te'addi üzere olanları hilâf-ı şerîfe ve mugayiri emr-i münîf te'addilenizi men' ve def' olunmak için emr virilmek bâbında inâyet-i ricâ ve husûs-u mezbûr için mukâddemâ Divân-ı Hümâyûn tarafından mufassal ve meşrûh

emr-i şerîf virildiği şurût-ı kalemden derkenâr olmağın derkenâr-ı ve şurûtu mûcîbince kalemine kayd ve emr-i şerîf virilmek üzere arz ve telhîs olub mûcîbince amel olunmak emrim olub vech-i meşrûh üzere mukâddemâ virilen emr-i şerîfe mûcîbince amel ve işbu emr-i şerîfimin birer sûreti mehâkimede sicilâta kayd ve sebt ve icrâ-yı mazmûnuna ale'devâm dikkat ve ihtimâm ve bu makûle zulumden reâ'ya fukârasını himâyet ve siyânet olub hilâf-ı rıza ve cevâz göstermeyesiz ba'de'n-nazar bu hükm-i hümâyûnumı yedlerinde ibkâ eylesesüz deyû bin yüz kırk beş senesi rabiu'l-evvelinin on üçüncü gününde virilen emr-i âlişân hüdâvendigâr esbâk sultan Osman Han tâbe serâhu valdid-i mâcidem merhûm mağfurunleh Sultan Mustafa Han tâbe selâhu zemânında tecdîd olunmağı sâbıka İstanbul ve tevâbi' Ermeniyâni Patriği Agob nâm rahibin memhûr arzuhâliyle istid'a eyledikde işbu bin yüz yetmiş senesi rebiu'l-âhîrinin on sekizinci günü tecdiden virilen emr-i şerîfimi bin yüz seksen yedi senesinde hüdâvendigâr-ı sâbık merhûm mağfirunleh Sultan Abdülhamid Han zemânında vâki' olan cülûs için tecdîd olunmuş hâlâ İstanbul Ermâni Patriği Zefera memhûr arzûhâliyle istid'a etmekle bin yüz doksan senesi Cemadiye'l-ahîrinin on beşinci günü tecdiden virilen emr-i şerîfi bu def'a devlet-i ikbâl ve sa'âdet-i iclâl birle vâki' olan cülûs-ı hümâyûn meymenet makrunum için kaydı mûcîbince tecdîd ve müceddeden emr-i âlişânım virilmek İstanbul Ermâni Batrigi Zefera râhibin memhûr arzûhâl-i istid'a-yı inâyet eylediği ecilden hazine-i amiremde mahfûz piskopos mukâatası defterlerine nazar olunan vech-i meşrûh üzere emr-i şerîf virildiği tafsilân derkenâr olundukda imdi arzûhâl ve derkenârı mûcîbince tecdîd olunmak bâbında fermân-ı âlişânım sâdır olmuşdur buyurdum ki hükm-i şerîfim vardukda bu bâbda vech-i meşrûh üzere mukâddemâ vârid ve hâlâ şerefyaft-e-i sudûr iden işbu emr-i âlişânım mazmûn-ı münîfi birle amel olunub mukaddem ve bu def'a sâdır olan emr-i alişaanıma mugayır bir nesne vaz' ve hareket rıza ve cevâz göstermeyesiz şöyle bilesiz a'lâmet-i şerîfe i'timâd kılâsız tahrîren fi-yevmi'r-rabi' aşer muharremü'l-haram li-sene sitte ve mi'eteyn ve elf.

be-mahrûse-i Kostantiniyye

[S.53/BELGE 1]

Medine- i Tokat'ta Yaşmeydan mahallesinde kira ile mütemekkin iken bundan akdem hâlîke olan Anna bint-i Manuk nâm nasraniyyenin.....li-ebeveyn erkârındaşı oğlu Ohan talebi ve ma'rifet- i şer'le tahrîr olunan metrûkesinin defter-i müfredâtıdır ki

ber vech- i atî zikr olunur hurrîre fi'l-yevmi'l- 'ısrîn min şehri cemadiye'l-ahir li-sene ihdâ ve 'ısrîn ve mi'eteyn ve elf.

Eşya Listesi	Aded	Guruş
Döşek	2	20
Yorgan	3	30
Kebe	1	5
Kilim	1	5
Köhne kürk	2	5
Yasdık	3	12
Yüzük	2	10
Sim kuşak ve kolan		10
Küpe		10
Kutni		1
Kırmızı bez		8
Manisa alacası		12
Keten gömlek	2	6
Keten parçası	3	10
Çarşab		10
Uçkur	1	15
Alaca parçası		2
Peşkir ve makreme ve boğça		10
Çit makrame		4
Tarak		2
Def'a kuşak		5
Çarşab ve bürük		2
Sarık		2
Hamam rahtı		10
Def'a Çarşab		10
Şalvar ve ton		15
Çiçekli Entari		10
Kaftan		30
Alaca Antari		20
Gömlek	7	50
Kutni		20
Futa ve havlu		20
Beşik örtüsü		5
Yasdık yüzü ve peştemal ve peşkir		30
Sarık		5
Şerit		1
Evâni-i nühâsiyye	12 kıyye	25
Hırdâvât		3
Nakid akçe		100
Yekün		553

Minhâ'l- İhracaât

Masraf	Guruş
Laşesine masraf	60
Resm- i kısmet	14
Katîbiyye	5
Çukadâriye	5
Eminiye ve Hüddâmiye	2,5
İhzâriye ve kaydiye ve kalemiye	3,5
Yekün	90

Sahhu'l-bâki : 463 guruş

[S.53/BELGE 2]

Beytü'l-mâl defteri

Medine-i Tokat'ta Çay mahallesi sâkinelerinden iken bundan akdem vefât iden Aişe bint-i Mehmed nâm müteveffıyyenin zâhir vâris-i ma'rûf ve ma'rufesi olmayub terekesi cânib-i beytü'l-mala ait ve raci' olmağla medine- i mezbûre voyvodası olub vâki' olan beytü'lmâl-ı amme hisse-i kabzına me'mûr sa'âdetlü es-Seyyid Ahmed Ağa tarafından emin-i beytü'l-mâla nasb ve ta'yin eylediği Selim bin Abdi'nin talebi ve ma'rifet-i şer'le tahrîr ve helâkı havfiyle sûk-i sultânide ba'de'l-müzâyede semeni mislüyle bey' olunan eşyanın defter-i müfredâtıdır ki ber vech-i atı zikr olunur hurrir fi'l-yevmi's-sâlis min şehri Cemaziye'l-ahir li-sene ihdâ ve 'ısrîn ve mi'eteyn ve elf.

Eşya Listesi	Aded	Guruş
Menzîl der mahalle-i mezbûre	1 bâb	15
Yorgan		11
Def'a yorgan		11, 30 para
Yasdık	2	6,5
Minder		5, 30 para
Def'a minder		9, 19 para
Kilim	3	9,5, 4 para
Çit		2,5
Antari	2	10
Çarşab	2	6,5
Köhne gömlek ve ton ve köhne seccâde		5, 16 para
Bez parçaları		1, 9 para
Evâni-i nühâsiyye kıymeti		32
Yekün		128

Minhâl İhracaât

Masraf	Guruş
Techiz ve tekfin	10
Katıbiyye	1,5
Çukadâriye	1,5
Emîn-i beytü'l-mal hizmeti	1,5
İhzâriyye ve kaydiye	1
Eminiye ve Hüdâmiye	5,5
Yekün	21

Sahhu'l-bâki : 107

35 guruş 80 meblağ bu sulüs hisse ihrâc

-----

71 guruş 40 meblağ der yed-i emîn-i mumâ-ileyh

[S.54/BELGE 1]

Aişe Hatun vakfiyesidir

Elhâmduli'llahi rabbi'l-a'lemin ve's-selâtû ve's-selâmû 'a'lâ-Seyyidina Muhammeddin ve 'alâ ve sahbihî ecmâin ammâ ba'd işbu vesikâ-i enikânın tahrîr ve tastirine bâas Medine-i Tokat'ta Soğukpınar-ı Müslîm mahallesi sâkinelerinden eshâb-ı hayrâtın Aişe bint-i Mustafa Ağa nâm hatun tarafından vakf-ı atiyü'l-beyânı ikrâra vekîl olduğu zât -ı mezbûreyi bi-şahsihâ ma'rifet-i şer'iyeye ile â'rifân olan Abdullah bin İsmail ve Süleyman bin İbrahim nâm kimesneler şehâdetleriyle sâbit ve subût-ı vekâletine hükm-i şer'î lâ-hık olan es-Seyyid el-Hac Ali Hüdâyi Efendi ibn-i Hasan meclis-i şer'îât-ı garrâ ve mahfel-i târikât-ı zehrâda vakf-ı atiyü'l-beyânı li-ecli't-tescîl mütevellî nasb eylediği Yusuf bin Abdü's-selâm mâhzârında bi'l-vekâle ikrâr-ı nâm ve takrîr-i kelâm idüb müvekkile-i mezbûr Aişe Hatun'un taht-ı tasarrufunda olub Abdüllatif Ağa-zâde konağı dimekle ma'rûf konağın taş kapudan içeru nerdibân başında bâ-ma'fet-i şer'î ifrâz olunan fevkâni ve tahtâni iki bâb oda ve ahur ve havluyu müştemil menzîl hissesiyle yine mahalle-i mezbûrede vâki' ve bir taraftan Ömer Efendi ve bir taraftan Zefir Yemez menzîllerine ve bir taraftan tarîk-i amme müntehî bir bâb menzîl Medine-i mezbûrede vâki' Meydan nâm mahalde kain ve bir taraftan kahve ve bir taraftan Voyvoda Ağa Hanı cidârına ve bir taraftan hârabe müşrif hân arsasına ve bir taraftan tarik-i amme müntehî bir bâb dükkanını malından ifrâz ve mülkinden mümtâz idüb tarihi kitâbdan yedi sene mukaddem vakf-ı sahîh ile vakf eyleyüb şöyle şart itmiş

idi ki kendi hayatta oldukça vakfiyet üzere hâsıl olan icârâtına mutasarrıf ola ba‘de-i vefâtühâ hafîdi sagîri es-Seyyid Osman vakfiyet üzere me‘a‘t-tevlîye mutasarrıf ola ve ba‘de vefâtühü evlâd-ı evlâdı mutasarrıf ola ve ba‘de‘l-inkîrâzı‘l-evlâd Elbistâni Hafız Ali Efendi mutasarrıf ve ba‘de vefâtühü evlâd-ı evlâd mutasarrıf ola ve ba‘de‘l-inkîrâzı‘l evlâd-ı vâkıfe-i mumâ-ileyhânın vakf dershânesinde müderris olanlar mutasarrıf olalar deyû ta‘yîn-i şurût ve kuyud itmiş idi el-hâletü-hâzihî sagîr-i mezbûr fevt olmağın işbu iki kıt‘a fetvâ-yı şerîfe mûcîbince şurût-ı mezkûreyi tağyire kadire olmağın şart-ı mezbûru tağyir ider.....kendi iki kıt‘a fetevâ-yı şerîfe ibrâz ve nazar olundukda .....vakfının tevliyetini kendi hayatta oldukça kendine ba‘de vefâtüha hafîdi Amr’a ve ba‘de vefâtühü Amr’ın evlâd ve evlâdı evlâdına ve ba‘de‘l-inkîrâz Bekr’e şart ittikten sonra Amr bilâ veled fevt oldukda Hint tevliyeti mezbûruyu kendi fevtinden sonra âhar kimesneye şart etmeye kadir olur mu?Cevâb-ı bâ-sevâbında olur deyû tasrîh ve diğêr fetvâsında Hint bir mikdâr emlâkını bir cihette vakf ettikde hayatta oldukça ma‘a‘t-tevlîye kendi mutasarrıfa olub ba‘de vefâtüha tevliyetini Amr’a şart ettikten sonra Hind Amr’ı azl idüb tevliyeti âhara şart etmeğe kadir olur mu?Cevâb-ı bâ sevâbında olur bu surette Amr’ı azlde Amr’ın mûvâcehe ve huzur-u lâzım olur mı?Cevâb bâ-sevâbında olmaz deyû tasrîh olunub şurûtunu ta‘yîne kadire olduğı lede‘ş-şer‘i zâhir olmağla şart-ı mezbûrı tağyir eyleyüb şimdi şöyle şart eylediğı kendi hayatta oldukça vakfiyet üzere ma‘a‘t-tevlîte mutasarrıf olam ve ba‘de vefâtüha ammet-zâde el-Hac Muvvâfak Ağa ibn-i Abdülvehhab Ağa vakfiyet üzere ba‘de‘r-rakâbe hâsıl olan icârâta mutasarrıf ola ve ba‘de vefâtüha evlâd-ı evlâdı kezâlik mutasarrıf olalar ve ba‘de‘l-inkîrâz bina eylediğim medresemde müderris olanlar kezâlik mutasarrıf olalar ve yine mahalle-i mezbûrede vâki‘ bir taraftan mîri kâtibi es-Seyyid İbrahim Efendi ve bir taraftan vezzân-ı harîr mülklerine ve bir taraftan tarik-i amme muntehî bir bâb menzîlini ammi-i mü‘tekası Hadice bint-i Abdullah nâm hatunun vakfiyet üzere ma‘a‘t-tevlîyet mutasarrıf ola ve ba‘de vefâtühâ evlâd ve velâdı kezâlik mutasarrıf ola ba‘de‘l-inkîrâzı‘l evlâd medrese-i mezbûrede müderris olanlar mutasarrıf olalar deyû ta‘yîn-i şurt-ı mezkûr ile teslîm-i mütevellî mezbûr idüb ol-dahi sair evkâf mütevellileri gibi mutasarrıf ola didikde vekîl-i mumâ-ileyhin ber vech-i meşrûh ikrârâtı mütevellî-i merkûm ba‘de‘t-tasdîk vekîl-i mumâ-ileyhe kütüb-i fikhiyyede beyân olunan vech-i veche üzere istirca‘ ile istihkâm itmekle hâkim-i mevki‘ sadr-ı kitâb tuğba lehü ve hüsn-ü me‘ab efendi hazretleri dahi eimme-i diniyeden a‘la kavli men yerâ sıhhat ve lüzûm-ı

vakfla hükm ve emr etmeğin vakf-ı mezbûr sahîh ve lâzım oldu.Min ba'd nakz u nakz muhâldir ve femen beddele ba'demâ semai'hu feinnemâ ismuhu alellezîne yubeddilûne innnâllâhe semi'ul âlîm.Ve ecrü'l-vâkıf 'ale'll-Hayyi'l-Cevâdi'l-Kerîm.Cerâ-zâlık,hurrîre fiyevmi'l-hamis min şehri Cemadiye'l-ahir li-sene ihdâ ve 'ısrîn ve mi'eteyn ve elf.

Şuhûdü'l-hâl

Dıfye Ağası es-Seyyid Ahmed Ağa ibn-i Süleyman Ağa,

Es-Seyyid Abdullah ibn-i Hattat Osman Efendi,

Es-Seyyid eş-Şeyh Mustafa bin Mehmed bin Emin Efendi,Kilisi,

Zeynelâbidin bin Salih,

Fahrü'l-küttâb es-Seyyid Ebubekir Efendi ibn-i el-Hac Abdullah Efendi,

Es-Seyyid Derviş Ali bin Mehmed kâtib-i mîrî.

[S.55/BELGE 1]

Medine-i Tokat Semerkandi mahallesi sâkinelerinden iken bundan akdem vefât iden Ümmi Gülsüm bintî Halil nâm hatunun verese-i zevc-i metrûkesi Ali Ağa ibn-i Osman ile kızkarındaşı oğulları Ahmed ve Ömer'e münhâsıra olduğu şer'an zâhir ve nümâyân olduktan sonra verese-i mezbûrun talebi ve ma'rifet-i şer'le tahrîr ve beyne'l-verese bi'l-farizati'ş-şer'ıyye tevzî ve taksîm olunan tereke-i müteveffıyye-i mezbûrenin defter-i müfredâtıdır ki ber vech-i atı zıkr olunur hurrîre fi'l-yevmi's-sâbi' min şehri Cemaziye'l-ahir li-sene ihdâ ve 'ısrîn ve mi'eteyn ve elf.

Eşya Listesi	Aded	Guruş
Menzîl der mahalle-i mezbûre		200
Dükkan der suk-i Temürçi		150
Entari	2	25
Kürk	1	12
Küpe ve kuşak		35
Şalı cebe ve antari		15
Yorgan ve döşek ve yasdık ve kilim		20
Evâni-i nühhâsiyye kıymeti		30
Mihr-i mü'eccel		50
Yekün		537

Minhâl İhracaât

Masraf	Guruş
Techîz ve tekfîne	60,5
Resm-i kısmet	13,5
Katibiyye	3

Çukadariye	3
Eminiye ve hüddamiye	2,5
İhzâriyye ve kaydiye	1,5
Yekün	84

Sahhu'l-bâki

Li't-tâksîm-i beyne'l-verese : 453 guruş

Hisse	Guruş	Meblağ
Hisse-i zevc	226,5	
Hisse-i Ömer	113	30
Hisse-i Ahmed	113	30

[S.55/BELGE 2]

Medine-i Tokat'ta Camii-i kebîr mahallesi mütemekkinlerinden iken bundan akdem hâlîke olan Manuk validesinin verese-i zevc-i metrûku Artin veled-i Abraham ve li-üm erkârındaşı Ohan ve Boğosa ve anası Maryam'e..... münhâsıra olduğu şer'an zâhir ve nümâyan olduktan sonra verese-i mersûmun talebî ve ma'rifet-i şer'le tahrîr ve beyne'l-verese bi'l-farizati'ş-şer'iyeye tevzî ve taksîm olunan tereke-i hâlîke-i mersûmenin defter-i müfredâtıdır ki ber vech-i atî zikr olunur hurrîre fi'l-yevmü's-sâbi aşer min şehri Cemâziye'l-ahir li-sene ihdâ 'ısrîn ve mi'eteyn ve elf.

Minhâl İhracaât

Eşya Listesi	Aded	Guruş
Entari ve peşkir		15,5
Ketan		3
Şal-i cebe ve		6
Sim kuşak		2
Çarşab ton gömlek		6,5
İşleme nevcit parçaları		14
Hamam rahtı ve bohça		10
Sandık		3
Küpe ve altun		35
Kilim	1	5
.....		78
Küb	2	5
Yekün		184

Minhâl İhracaât

Görevli listesi	Guruş
Lâşesine masrâf	40,5

Resm-i kısmet	4,5
Katibiyye	2
Çukadariyye	2
Eminiye ve Hüddâmiye	1
İhzâriye ve kaydiye	2
Yekün	52

Sahhu'l-bâki

Li't-taksîm-i beyne'l-verese : 132 guruş

Görevli listesi	Guruş
Hisse-i zevc	66
Hisse-i Ümm	44
Hisse-i Uhtü'l-üm	22

[S.55/BELGE 3]

Der-i devlet mekîne arz-ı dai kemine budur ki Medine-i Tokat mahallâtından Debbağhâne-i cedîd Mahallesi sükkânından Çolak Mustafa bin Osman nâm kimesne meclis-i şer'ide bâisetü arz-ı ubûdiyet –i şerîfem Aişe bint-i es-Seyyid Hasan Ağa tarafından şuhûd-u udûl ile bir ber nehc-i şer'î vekâleti sâbît olan Hoca-zâde es-Seyyid Ahmed Efendi ibn-i İbrahim Efendi muvâcehesinde da'va ve takrîr-i kelâm idüb Medine-i mezbûre sükkânından Katircızâde el-Hac Salih Ağa ibn-i Hasan Ağa nâm kimesne tarih-i kitâbdan otuz sene mukaddem hâli hayatında Medine-i mezbûre finâsında Cemal nâm mevzi'de vâki' bir taraftan Haydar-zâde ve bir taraftan Mehmed Beşeoğlu ve bir taraftan Hüseyin oğlu İbrahim mülklerine bir taraftan Bekçilik Tepesi dimekle ma'rûf bir kıt'a bağını müstâkilen bana vakf ve Medine-i mezbûre finâsında Paşabağçesi kurbunda vâki' bir taraftan İdris ve bir taraftan Penbeci bağçelerine ve bir taraftan nehr-i sagîr ve bir taraftan tarik-i has ile mahdûd ve bir kıt'a bağçesinin benim ile zevcesi Saliha Hatun'a vakf idüb mezbûrede Saliha Hatun dahi Medine-i mezbûrede Yaşmeydan mahallesinde kain lede'l-ahâli ve'l-cirân ma'lûmu'l-hudûd bir bâb menzîlini kendi hayatda oldukça vakfiyet üzere mutasarrıfe ola ve ba'de vefâtühâ bana vakf ve şart eylemekle evvela mezbûr el-Hac Salih Ağa fevt oldukda verâset-i zevce-i mezbûre Saliha nâm hatun ile ammi-zâdeleri Mehmed ve Osman münhâsıra olub ba'dehu mezbûre Salihâ Hatun dahi fevt oldukda verâseti zevc-i sânisî es-Seyyid Hasan Ağa ile kızkarındaşı Zeyneb Hatun münhâsıra olub ba'dehu mezbûre Zeyneb Hatun dahi fevt oldukda verâseti zevc-i mezbûr es-Seyyid Hasan Ağa ile sadriye-i kebîre kızı

mezbûre Şerîfe Aişe'ye münhâsıra olub ba'dehu mezbûr es-Seyyid Hasan Ağa dahi fevt oldukda verâseti zevcesi Hadice bint-i es-Seyyid Ahmed Efendi ile sulbiye-i kebîre kızı mezbûre Şerîfe Aişe'ye münhâsıra olub salifü'z-zikr bağ ve hâdikâ-yı menzîl mezkûrin meşrûtam iken yigirmi seneden mütecâviz bana mevrûsdur deyû müvekkile-i mezbûre Şerîfe Aişe nâm Hatun mülkiyet üzere zabt ider su'âl olunub takrîr ve tahrîr ve kaffe-i yedine tenbih-i şer'î olunmak matlûbumdur didikde vekîl-i merkûm cevâbında zikr olunan bağ ve hadikâ ve menzîl-i mezkûrı mü'ekkele-i mezbûre (S.56) mülk-i mevrûsu olmak üzere tarih-i mezbûrdan ilâ-hâze'l-ân mutasarrıfı olub hatta bundan akdem devletlû inâyetlû sabıkâ-i sadr-ı a'zâm ve peder-i efhâm Efendimiz hazretleri hasbe't-tarik Medine-i mezbûreye teşrîflerinde müdde-i merkûm mü'ekkele-i mezbûr Şerîfe Aişe nâm hatunun babası mezbûr es-Seyyid Hasan Ağa ile vezîr-i müşâru-ileyh hazretlerinin divân-ı a'lilerinde murâfâ'-i şer'î olundukda ve vakfiyetini inkâr idüb ityân beyyineye havale olundukda ityân-ı beyyineden kemâl-i izhâr acz birle ba'de't-tahlîf bilâ-beyyine bi-vech-i şer'î mua'razâdan şer'le men' ve def' olunmuş iken müdde-i mezbûruna kâni' olmayub mücerred ısrârı kasdıyla ırz-ı nefsanîyyetine mebnî yine da'vâya tasaddî veledet-terâfu' yine ityân beyyineye havâle olundukda ityân-ı beyyineden izhâr-ı acz birle müdde-i mezbûr ısrâr kasdıyla da'vâ eylemişdim fimâ ba'd da'va-yı mezkûrumdan keff-i yed eyledim deyû inde's-şer' ikrâr ve i'tirâf eyledikden sonra vekîl-i merkûm kütüb-i fikhiyye-i mu'tebereden virilen fetvâ-yı şerîfe mûcûbince müdde-i mezbûrun salifü'z-zikr bağ ve hâdikâ-i menzîle-i mezkûra mezbûre bi vech-i mu'arazası men' ve zikr olunan bağ ve hadikâdan menkûle mülkiyet üzere mezbûre Aişe nâm hatunun tasarrufunda ba'de'l-hükm ve cânib-i şer'iden bir kıt'a hüccet-i şer'iyye i'tâ olunmağla hüccet-i mezkûre baş muhâsebe kayd olunub müdde-i mezbûr şerîfe .....ile ısrâra tasaddî idüb da'vâya Şerî'ât ider ise min ba'd amel ve.....i'tibâr olunmamak bâbında mezbûre şerîfe Aişe Hatun yedine bir kıt'a mü'ekked emr-i âlîşân inâyet ve ihsân buyurmak niyâzı paye-i serîr-i a'lâya bi'l-iltimâs arz ve i'lâm olundu bâkî emr-i fermân hazret-i menlehü'l-emrimdir hurrîre evâsıt şehri Cemaziye'l-ahir li-sene ihdâ ve 'ısrîn ve mi'eteyn ve elf

[S.56/BELGE 1]

Bin iki yüz yigirmi bir senesinde vâki' olan eylül menzîli müfredâtıdır

İşbu bin iki yüz yigirmi senesi Cemaziye'l-ahirinin yigirmi sekizinci günü vâki' olan eylül ibtidâsından altı aylık menzîl ücreti ve eminiye ve hüddâmiye ve tertîb-i

defter ve yafte kalemiyesi ve kaydiye cümle mari'fet ve ma'rifet-i şer'le ale'l-hisâb olundukda meblâğ-ı mezbûrun defter-i müfredâtıdır ki ber vech-i atî zikr olunur hurrirde fi'l-yevmi't-tasi aşer min şehri Cemaziye'l-ahir li-sene ihdâ ve 'ışrîn ve mi'eteyn ve elf.

Vergi kalemleri	Guruş
Altı aylık menzîl ücreti	7805
Ber mu'tâd Emîniye ve Hüdâmiye	70
Tertîb-i defter ve yafte kalemiyesi	35
Kaydiye	3
Yekün	7913

Mahallât-ı der nefis-i şehri Tokat

Mahalleler	Guruş
Mahalle-i Yazıcık	50
Mahalle-i Melik Danişmend	41
Mahalle-i Baba Usib	14
Mahalle-i Simavun	35
Mahalle-i Şücaaddin	76
Mahalle-i Çaşnigir	35
Mahalle-i Ovannes	22
Mahalle-i Semerkandi	70
Mahalle-i Meydan-ı müslîm	80
Mahalle-i Meydan-ı zımmî	20
Mahalle-i Zincirlikuyu	30
Mahalle-i Çahkenlü	45
Mahalle-i Mihmad Hacib-i müslîm	146
Mahalle-i Mihmad Hacib-i zımmî	50
Mahalle-i Mihmad Hacib-i zımmîden menzîl iştirâ iden Müslîm bölüğü	75
Mahalle-i Mihmad Hacib-i zımmîden Hacı Hasan bölüğü	151
Mahalle-i Samyeli	51
Mahalle-i Soğukpınar-ı müslîm	600
Mahalle-i Müslühüddin	56
Mahalle-i Mehmed Paşa	81
Mahalle-i Çay-ı müslîm	96
Mahalle-i Çay-ı zımmî	80
Mahalle-i Horuş	65
Mahalle-i Mahmud Paşa	81
Mahalle-i Soğukpınar-ı zımmî	80
Mahalle-i Geyras	73
Mahalle-i Beybağı	117
Mahalle-i Akdeğirmen-i müslîm	30
Mahalle-i Akdeğirmen-i zımmî	42
Mahalle-i Aleksan	27

Mahalle-i Seyfeddin	50
Mahalle-i Terbiye-i kebîr	263
Mahalle-i Terbiye-i sagîr	158
Mahalle-i Sabunhâne	43
Mahalle-i Güzelaşçı	65
Mahalle-i Cemaleddin	131
(S.57)Mahalle-i Tatar hacı	26
Mahalle-i Hacı İbrahim	85
Mahalle-i Hoca Ahmed	725
Mahalle-i Suiçmez	115
Mahalle-i İçmesu	185
Mahalle-i Dere	285
Mahalle-i Seyyid Necmeddin	95
Mahalle-i Ankara	20
Mahalle-i Gaybî	95
Mahalle-i Veled-i İsa	31
Mahalle-i Keçeciler	65
Mahalle-i Hacı İvaz Paşa	45
Mahalle-i Acebşir	45
Mahalle-i Sofiyyun	32
Mahalle-i Taşçı Mahmud	70
Mahalle-i Kaya	151
Mahalle-i Sarı güllük	60
Mahalle-i İsa Fakih	65
Mahalle-i Rüstem Çelebi	73
Mahalle-i Alaca mescid	25
Mahalle-i İplik pazarı	16
Mahalle-i Çilfek	21
Mahalle-i Molla Bektaş	16
Mahalle-i Câmii‘-i kebîr	111
Mahalle-i Zaim	128
Mahalle-i Hoca İbrahim	50
Mahalle-i Taş nerdeban	127
Mahalle-i Halid	25
Mahalle-i Yahudiyân	51
Mahalle-i Ka‘be mescidi	235
Mahalle-i Yaşmeydan	160
Mahalle-i Çilehâne	261
Mahalle-i Veled-i İyas	65
Mahalle-i Zilli hacı	151
Mahalle-i Debbaghâne-i cedîd	35
Mahalle-i Yar Ahmed	140
Mahalle-i Debbaghâne-i Atîk	145
Mahalle-i Cedîd	140
Mahalle-i Menice	377
Mahalle-i Siyahpuş	80

Mahalle-i Dıraz-ı müslîm	54
Mahalle-i Dıraz-ı Gebran	100
Yekün	7883

Bâlâ da mastûr olan mahallât ahâlileri

İnhâ olunur ki iki bin yüz yigirmi bir senesi Cemâziye'l-ahirinin yigirmi sekizinci günü vâki' olan eylül ibtidâsından altı aylık menzîl ücreti ve eminiye ve hüddâmiye ve tertîb-i defter ve yafte-i kalemiyesi ve kaydiye cümle ma'feti ma'rifet-i şer'le ale'l-hisâb olundukda meblâğ-ı mezbûrun defter-i müfredâtıdır ki ber vech-i atî zikr olunur hurrîre fi'l-yevmü't-tasi 'aşer min şehri Cemaziye'l-ahir li-sene ihdâ ve 'ısrîn ve mi'eteyn ve elf.

[S.57/BELGE 1]

Meydan Mahallesi mütemekkinlerinden iken bundan akdem hâlîk olan Atinos veled-i Kirkor'un verese-i zevc-i metrûkesi Karin bintî Berk ile haml-i mevkûfe münhâsıra olduğu zâhir ve nümâyân oldukdan verese-i mersûmân talebi ve ma'rifet-i şer'le tahrîr ve beyne'l-verese bi'l-farizâti's-şer'iyeye tevzi' ve taksîm olunan hâlîk-ı mesfûrun defter-i müfredâtıdır ki ber vech-i atî zikr olunur hurrîre fi'l-yevmi'l-hamis aşer min şehri Cemaziye'l-ahir li-sene ihdâ ve 'ısrîn ve mi'eteyn ve elf.

Eşya Listesi	Aded	Guruş
Menzîl der mahalle-i mezbûre		300
Bağ-ı der mevzi'-i kilise		100
Bârgîr	4 re's	200
Yorgan döşek ve yasdık	2-3-4	35
Kilim	2	10
Nühas	15 kıyye	30
Der zimmet-i âlî		25
Yekün		700

Minhâl İhracaât

Görevli listesi	Guruş
Lâşesine masrâf	15
Katibiyye	4
Çukadariyye	4
Eminiye ve Hüddâmiye	3
İhzâriye ve kaydiye	2
Yekün	45

Sahhu'l-bâki

Li't-taksîm-i beyne'l-verese: 655 guruş

Hisse	Guruş	Meblağ
Hisse-i zevce	81,5	45
Hisse-i haml-i mevkûfe	573	15

[S.58/BELGE 1]

Medine- i Tokat'ta Zaim mahallesi mütemekkinlerinden iken bundan akdem hâlik olan Ohannes veled-i Artin nâm nasraniyyenin verese-i zevc- i metrûkesi Maryem bint-i Mikofos ile sulbi-i kebîr oğulları Artin ve Bağdasar'a münhâsıra olduğu şer'an zâhir ve nümâyân oldukdan sonra verese- i mersûmun taleb-i ve ma'rifet- i şer'le tahrîr ve beyne'l- verese bi'l-farizati's-şer'iyeye tevzi' ve taksîm olunan tereke- i hâlik-i mesfûrun defter- i müfredâtıdır ki ber vech- i atî zikr olunur fi'l yevmi't- tasi aşer min şehri Cemâziye'l-ahir li-sene ihdâ ve 'ışrîn ve mi'eteyn ve elf.

Eşya Listesi	Aded	Guruş
Menzîl der mahalle- i mezbûre	1 bâb	500
Nısf bağ der mevzi' -i Zaim		300
Yasdık	8	25
Kalice		5
Kilim	4	20
Yasdık		10
Döşek	3	25
Yorgan	3	12
Şamdan		1
Arak şişeleri		2,5
Aba şalvar ve cebe		10
Dükkan alâti		10
Nühas	42 kıyye	85
Hırdavât-ı menzîl		10
Yekün		1015,5

Minhâ'l ihrâcaat

Masraf	Guruş
Laşesine masraf	40
Resm- i kısmet	25,5
Kat'biyye	5
Çukadâriye	5
Eminiye ve Hüddâmiye	5
İhzâriye ve kaydiye ve kalemiye	3
Mihr-i müsbite li'z-zevceti'l-mersûme	33
Yekün	116,5

Sahhu'l-bâki

Li't-taksîm-i beyne'l-verese: 899 guruş

Hisse	Guruş	Meblâğ
Hisse-i Zevce	112	30
Hisse-i İbn	393	45
Hisse-i İbn	393	45

[S.59/BELGE 1]

Medine- i Tokat'ta Yaşmeydan mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem fevt olan el-Hac Ahmed Ağa ibn-i Halil Efendi müteveffânın verese- i zevce-i metrûkesi Arife bint-i Ahmed ile sulb-i kebîr oğlu Hasan Ağa ve sağır oğlu Mustafa ve kebîre kızı Zahide ve sağıre kızı Emine'ye münhâsıra olduğu şer'an zâhir ve nümâyân oldukdan sonra bâ- ma'fet- i şer' terekesi tahrîr ve beyne'l-verese bi'l-farizati'ş-şer'yye tevzi' ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ- i mezbûrun defter- i müfredâtıdır ki ber vech- i atî zikr olunur hurrîre fi'l-yevmi't-tasi aşer min şehr- i cemaziye'l-ahir li-sene ihdâ ve 'ışrîn ve mi'eteyn ve elf

Masraf	Aded	Guruş
Kadîm- i şerîf ve delâil- i hayrât	1	8
Kitâb-ı envâr-ı âşık		3
Kitâb-ı kavâid-i Arab	2	2
Kitâb-ı Türkiyât	1	8
Peştaht-ı çalar sa'at	1 kıt'a	20
Sa'at		20
Köhne ....kürk	1	35
Müstamel kadife ve sağır	11-3	110
Müstamel mısır hasrı	2	50
Yan minderi ve köşe ve çuka ma'kad	2-2-4	110
Sağır ve kebîr servi sandık		30
Müstamel nafe abdeslik kürk		23
Müstamel çuka biniş		50
Yeşil ve beyaz şal kuşak	2	20
Müstamel alaca ve kutnu antari	3	25
Köhne çakşır		3
Müstamel saf beyaz seccade		10
Köhne kilim	1	3
Dimi ve kadife döşek	2-1	40
Pupla	1	3

Def'a pupla	3	3
Çit yüzlü yorgan	8	80
Şamdan	2	10
Fağfur kase ve billur bardak ve tabak	1-5-3	5
Duhan çubuğu	6	10
Çit minder	1	5
Köhne yasdık	6	30
Köhne kadife yasdık yüzü	4	8
Köhne minder ve çuka maka'd	2-2	25
Def'a çit minder	1	5
Def'a köhne kadife yasdık	1	5
Çit yasdık	1	2
Köhne Selanik	1	40
Yan minderi	4	60
Dimi yasdık ve minder	3-2	15
Köhne seccâde	2	5
Havan me'a el feneri		4
Köhne orta kaliçesi	4	35
Köhne yan kaliçesi	3	15
Köhne kilim	2	5
Kapu perdesi	3	6
.....	4 çift	10
Köhne hurç		3
Mercan tesbih	1	30
Terazi ve temür kıyye ve batman sagîr kantar		10
Hırdavât-ı menzîl		50
Evâni-i nühâsiyye	110 kıyye	220
Der zimmet-i oğlu Hasan Ağa		1000
Der zimmet-i saracbaşı oğlu Abdurrahman Ağa		1000
Der zimmet-i Mendik oğlu bâ-temesük		500
(S.59)Der zimmet-i Bedestende Salim Ağa		200
Der zimmet-i İbrahim A'lemdâr		500
Yekün		4506,5

Minhâl İhracaât

Masraf	Guruş
Techiz ve tekfine	130,5
Resm-i kısmet	112,5
Katîbiyye	12,5
Çukadâriye	12,5
Eminiye ve Hüddâmiye	24
İhzâriyye ve kaydiye	3,5
Mihr der zimmet-i zevci'l-mezbûr bâ-karali'l-verese	100
Yekün	395,5

Sahhu'l-bâki

Li't-taksîm-i beyne'l-verese: 4111 guruş

Hisse	Guruş	Meblâğ
Hisse-i zevce	513	105
Hisse-i ibn-i	1199	5
Hisse-i ibn-i	1199	5
Hisse-i bint	599	62,5
Hisse-i bint	599	62,5

[S.59/BELGE 2]

Medine- i Tokat'ta Müsluhuddin Mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem fevt olan Mustafa ibn-i Musa nâm müteveffânın verese-i zevce- i metrûkesi Fatıma bint-i Mustafa ile sulbiye-i sagîre kızları Emine ve Şerife'ye ahi li-eb erkarındaşı Ömer ve Hüseyin ve uhtü'l li-eb kızkarındaşları Fatıma ve Şerife'ye münhâsıra olduğu şer'an zâhir nümâyân oldukdan sonra bâ-ma'rifet-i şer'iyeye tahrîr ve beyne'l-verese bi'l-farizati'ş-şer'iyeye tevzi' ve taksîm olunan tereke- i müteveffâ-i mezbûrun defter- i müfredâtıdır ki ber vech- i atî zikr olunur hurrîre fi'l-yevmü't-tasi min şehri rabiu'l-ahir li-sene ihdâ ve'ısrîn ve mi'eteyn ve elf.

Eşya Listesi	Aded	Guruş
Fes	7	25
Çevre	2	3
.....	1	2,5
Tosya bıçağı	2	6,5
Köhne kuşak	1	2
Ayak yemenisi	1çit	2
Şayak şalvar	1	10
Sagîr alâca antâri	1	10
Şalvar	1	12
Köhne çuka antari	1	2
Çuka şalvar		15
Çuka cebe		30
Kaput		40
Tüfenk		40
Yivli bıçak	1	25
Kubur	1-1-1	10
Çanta	1	1
Duhan çubugu		1
Nakdi....		5
Yekün		245

Minhâ'l-İhracaât

Masraf	Guruş
Techiz ve tekfine	20
Resm-i kısmet	6
Katîbiyye	2
Çukadâriye	2
Eminiye ve Hüddâmiye	1
İhzârriye ve kaydiye	2
Mihr-i mü'eccel-i müsbite be şehâdeti Seyyid İbrahim bin Osman kıtbü't-tahrîf	100
Yekün	133

Sahhu'l-bâki

Li't-taksîm-i beyne'l-verese: 112 guruş

Hisse	Guruş	Meblâğ
Hisse-i zevce	14	
Hisse-i bint	37	40
Hisse-i bint	37	40
Hisse-i ahi li-eb	5	100
Hisse-i ahi li-eb	5	100
Hisse-i ahi li-eb	5	100
Hisse-i uht li-eb	2,5	50
Hisse-i uht li-eb	2,5	50

[S.60/BELGE 1]

Medine- i Tokat'ta İçmesu mahallesi mütemekkinlerinden iken bundan akdem hâlik olan Asâdor nâm hâlîkın verâset- i zevc- i metrûkesi Zaile bint-i Martaros ile sulb- i kebîr oğulları Manuk ve Haçek'e münhâsıra olub kible'l-kısmet mersûm Haçil dahi hâlik olub verâset-i anası mersûme Zaile ile ahi li-ebeveyn karındaşı Manuk'a münhâsıra olduğu şer'an zâhir ve nümâyân olduktan sonra verese-i mersûmân talebi ve ma'rifet-i şer'le tahrîr ve beyne'l-verese bi'l-farizati'ş-şer'iyye tevzi' ve taksîm olunan tereke-i hâlîki mesfûrun defter- i müfredâtıdır ki ber vech- i atî zikr olunur hurrîre fi'l- yevmü's-sâlis aşer min şehr- i Recebü'l-ferd li-sene ihdâ ve 'ışrîn ve mi'eteyn ve elf.

Eşya Listesi	Aded	Guruş
Menzîl der mahalle-i mezbûre	1 bâb	67
Döşek	1	5,5
Yorgan	1	5,5
Yasdık	3	12,5
Kilim		10,5
Köhne döşek ve mitil	1-1	4,5

Def'a köhne kilim ve kalice	1-2	2,5
Şamdan ve tozluk ve kalay	1-3-2	1,5
Evâni-i nühasiyye ber vech-i tahmin	30 kıyye	65
Hırdavât-ı menzîl		5,5
Yekün		180

Minhâl İhracaât

Masraf	Guruş
Resm-i kısmet	4,5
Kâtibiye	3
Çukadâriye	3
Eminiye ve Hüddâmiye	1
İhzariye ve kaydiye ve kalemiye	1,5
Mihr der zimmet-i zevci'l-mersûm	16
Yekün	29

Sahhu'l-bâki

Li't-taksîm-i beyne'l-verese: 151 guruş

Hisse	Guruş	Meblâğ
Hisse-i zevci mersûme Zaile bi'l-münâsahatiha	40	107,5
Hisse-i ibn-i mersûm Manuk bi'l-münâsatiha	110	12,2

[S.60/BELGE 2]

Şer'îât-ı şiar Tokad kadısı fazîletlû efendi zîde fazlehû ve kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân voyvodası izzetlû Ahmed Ağa zîde kadrihu inhâ olunur ki iki yüz yigirmi bir senesi rûz- ı hızırından bir sene-i kâmil zabt itmek üzere Canik sancağından mâ'adâ eyâlet- i Sivas'ın resm -i dönüm ve amediyye duhhanı irâd- ı cedîd- i humâyûn tarafından uhde-i iltizamımızda olduğunu mübeyyin eyâlet- i mezkûrun hâvi olduğu elviye ve kâzalarda zira' olunan duhanın tarlalarında müsaha olunarak ber mûcib- i emr- i ali iktiza iden resm- i duhhanlarını tahsîl itmek üzere ademimiz Ali Ağa ta'yin ve irsâl olunduğundan gayri tüccar taifesinin fûruht için taşradan getürdükleri duhan yükleri vezn ve kantar olunarak ve beher vukıyyesinden iktizâ iden resm -i amediyeleri dahi tahsîl olunmak şurût- u emr- i â'lide olmağla ber mûcîb- i şurût fûruht için tüccar taifesinin âhar mahallerden Tokat'a getürdükleri duhhan vezn olunarak Yenice Duhhanı'nın beher vukıyyesinden altı sağ akçe ile Kırcaali Duhhanı'nın vukıyyesinin dört akçe kaba duhhanının vukıyyesinden iki buçuk akçe resm-i amediyelerinin sene- i

mezkûr hitâmına değin emâneten zabt ve sene hitâmında her ne hâsıl olur ise mûmzâ defteriyle tarafımıza irsâl eylesiz rûsûm-u amediyelerinden hâsıl eyledikleri duhanların dahi ve vukıyyeleri beyân olunarak sahibleri yedlerine memhûr eda tezkereleri verüb ve bir def'a Sivas eyâleti dahilinde gümrük alunub yedine tezkire virilenlere bir kat daha resm mutâlebe etmeyüb şurût-ı emr-i âlî üzere cem- i tahsîle dikkat eylemeniz için işbu tezkire tahrîr ve irsâl olunmuşdur inşallahu te'âlâ vüsûlunda ber vech -i meşrûh ve mûcib- i tezkire ile amel ve hareket eylesiz 27.C.1221 Süleyman.....mirahor-ı evvel-i voyvoda-i Yeniil.

[S.60/BELGE 3]

Medine-i Tokat voyvodası kıdvetü'l-emâcid ve'l-ekârim sa'âdetlû es-Seyyid Ahmed Ağa ba'del selâm inhâ olunur ki Medine- i mezbûre gümrükçüsünün ademi.....Ekinli Osman nâm kimesne mezbûr Mustafa'yı dârb ve cerh eylediğini lede's-şer'î ikrâr idüb ta'zir müstehâk olmağla kibe'l-i şer'den mürâsile tahrîr ve irsâl olundu ve duhûlunda gerekdir ki merkûm Osman'a zâbiti mağrifetiyle ta'zir ittiresiz ve's-selâm hurrîre fî gurre-i Şa'ban li-sene ihdâ ve 'ısrîn ve mi'eteyn ve elf.

[S.61]

(Boş)

[S.62/BELGE 1]

Billah billah.....ya Rezzâk

Elhamdulillâhillezi emrinâ bi't-tenfizi'l-hükkâmi's-şer'iyyeti bi'l-adli ve'l-ihsân ve a'lemnâ mesâilü's-şer'iyyeti bi- burhani'l-furkân ve's-selâtu ve's-selâm a'lâ seyyidinâ Muhammedin sâhibü'l-hac ve'l-burhân ve a'lâ alihi ve eshâbillezi ictihâd ve a'lâ-ı eserihi bi'l-cüdü'l-cehd-i ve'l-ihsân ve ene'l fakir bi'l-acz ve't-tağsir Mehmed Hilmi el-mevlâ hilâfetihu be-medine-i Tokat hafeza'llahü te'âlâ ani'l-afât izzet-i me'ab Şeri'ât nisâb fahru'l-kuzzat Mevlâna Mehmed Hilmi Efendi kâm yâb ba'de't-tahiyyeti'l-vâfiyye inhâ olunur ki ber vech-i arpalık mutasarrıf olduğumuz Tokat kâzasının ahâli-i fukârasıyla cümle.....tarafımıza inha olunmağla işbu sene-i ihdâ ve ısrîn ve mi'eteyn ve elf şa'ban-ı mu'azzamın üçüncü gününden kemâkân sana ihâle ve ibkâ olunmuşdur gerekdir ki kaza-i mezbûru mâh-ı merkûmun üçüncü gününden kemâkân mutasarrıf olub beyne'l-ahâli icrâ-i ahkâmı şer'î ali ve vâki olan olan mevtâ-yı askeriyeye muhâllefatını tahrîr ve terkîm ve beyne'l-verese bi'l-farizati's-şer'iyye tevzi' ve taksîm idüb cadde-i şer-i aliden ser-i mû inhirâf cevâz göstermeyesiz ve's-selâm

El-fakir Derviş Mehmed imâm-ı evvel-i hazret-i şehriyâri el-kadiaskeri Rumeli sâbıka

[S.62/BELGE 2]

Ahî Muhiddin vakfının defteridir

Medine- i Tokat'ta vâki' Ahî Muhiddin nâm vâkıfın kura ve mezari'ından hâsıl olan öşr mahsûlâtın nısfı batnı evvelde mevcûd evlâdına ve nısf -ı ahiri mürtezikâsına vakf ve şart eylemekle bin iki yüz yigirmi bir senesinde vüçûda gelen öşr mahsûlâtı mütevellî-i vakf ma'rifet ve ma'rifet- i şer'le beyne'l-evlâd ve'l-mürtezikâ tevzi' ve taksîm olunan defteridir ki ber vech- i atî zikr olunur hurrîre fi'l-yevmi'l- hamis şehr- i şa'banü'l-mu'azzam li-sene ihdâ ve 'ısrîn ve mi'eteyn ve elf.

Karyeler	Hınta(Kile)	Şair(Kile)
Karye-i Biskincik	22, 3 rublâ'	16, 3 rublâ'
Karye-i Sideni	7,4 rublâ'	4, 6 rublâ'
Tarla icâresi	1	
Karye-i Karalar		
Yekün	53 kile 10 rublâ'	

Minhâl İhracaât

Berâ-yı muhâsebe	10 kile
Anbar kirası	10 rublâ'
Yekün	10 kile 10 rublâ'

Sahhu'l-bâki

Hisse	Müd	Kile	Rublâ'
Hisse-i evlâd		21,5	
Hisse-i mürtezikâ		21,5	
Vazife-i şeyh-i zâviye	4	3	6
Vazife-i nâzır	8	6	12
Vazife-i imâm	2	1,5	3
Vazife-i müezzın	2	1,5	3
Vazife-i bevvâb	2	1,5	3
Vazife-i ferraş	2	1,5	3
Vazife-i türbehan	2	1,5	3
Vazife-i kâtib	1		13,5
Vazife-i mütevellî	2	1,5	3

[S.63/BELGE 1]

Medine- i Tokat'ta Alaca Mescid mahallesi mütemekkinlerinden iken bundan akdem hâlik olan Agob veled-i Kasiye nâm zımmînin verâseti zevc- i metrûkesi Dalta

bint-î Kazar ile sulb-i kebîr oğlu Mardaros ve sulbiye-i kebîr kızı Anna'ya münhâsıra olduğu Şer'an zâhir ve nümâyân oldukdan sonra verese-i mersûmun talebi ve ma'rifeti Şer'le tahrîr ve beyne'l-verese bi'l-farizati'Ő-Şer'iyye tevzi' ve taksîm olunan hâlik-i mesfûrun defter- i müfredâtıdır ki ber vech-i afî zikr olunur hurrîre fi'l- yevmü't-tasi min Şehri Şa'bani'l-mu'azzam li-sene ihdâ ve 'ışrîn ve mi'eteyn ve elf.

EŞya Listesi	Aded	Guruş
Dolak geyim	58	24
Kıl Şalvar	14	17
Köhne ton	1	2
Çörek otu		1
İpek büzme		15
Dimi yasdık	6	12
Döşek	2	12
Yorgan	4	16
Kilim	3	20
Köhne kurt kürkü	1	5
Köhne çuka antari	1	3
Antari		1
Çuka biniş	1	5
Köhne Şalvar ve sagîr peşkir	1-1	3,5
Sagîr kurt kürkü	1	2
Sim kuşak	1	12
Sim zarf	1	1,5
İŞleme Ton	1	1,5
Makreme		2
Uçkur		2
Duhan kisesi me'a yemeni		3
.....		1
Sandık	1	2
Havan	1	1
Arak Şişeleri		1
Fincan	1	1
Kalay	2	1,5
Duhan kisesi	2	2
Bal mumu	4 kıyye	10
Evâni-i nühasiyye	24 kıyye	48
Sagîr Şamdan	3	2
Bârgîr	1 re's	180
Hurdahâne		5
Camuş ve inek...	2-2	30
Der zimmet-i katar kıymeti		60
Der zimmeti.....		39
Der zimmeti Arpacı zımmî		17
Yekün		561

Minhâl İhracaât

Masraf	Guruş
Laşesine masraf	45
Resm-i kısmet	14
Kâtibiye	3
Çukadâriye	3
Eminiye ve Hüddâmiye	3
İhzariye ve kaydiye	2
Mihr-i mü'eccel	16
Yekün	86

Sahhu'l-bâki

Li't-taksîm-i beyne'l-verese: 475 guruş

Hisse	Guruş	Meblâğ
Hisse-i zevce	59	45
Hisse-i ibn-i	277	10
Hisse-i bint	138	65

[S.63/BELGE 2]

Nezâret- i Medine-i Tokat'ta hâkimü'sş -şer'îât-ı garrâ faziletlü efendiler hazrâtına meşrûta Kazabad kazasında ashâb- ı hayrâtan İvaz Paşa nâm vâkıfın evkâf- ı kuralarını a'la hazihi ta'şir ve tahsîli ve mu'tâd olmağla cümle evlâd ve murtezikâ-ı vakf iltimaslarıyla bin iki yüz yigirmi senesinde ziraât ve yigirmi bir senesinde vucûda gelen hâsılât ve ..... ahirin bin iki yüz dört kuruşa rızâm olunmağla mebâliğ- i mestûrdan mesârifât ba'de'l-ıhrâc bâkî mebâliğ ber mûcîb- i şart-ı vâkıf beyne'l-evlâd ve'l-murtezikâ tevzi' ve taksîm olunan mebâliğin defteridir ki ber vech- i atî zikr olunur hurrîre fi'l-yevmi'l-hâmis aşer min şehr- i şa'bani'l-mu'azzan li-sene ihdâ 'ısrîn ve mi'eteyn ve elf.

Karyeler
Karye-i Beyovası
Karye-i İkinci
Karye-i Barındır
Karye-i Arabvirânı
Karye-i Yenice
Karye-i Çay
Karye-i Tavugçu
Karye-i Gürcü
Karye-i Çiprek

Karye-i Yoğunpelit
Karye-i Taşlıöyük
Karye-i Behram
Karye-i Hacı Hasan
Yekün: 1204 guruş

Minhâ'l-İhracaât

Masraf	Guruş
Hâkim-i şer'îât-ı garrâ efendi hazretlerine berâ-yı muhâseme virilen on kile şa'ir kıymeti	60
Meblâğ- ı mezbûru Zile cânibine götüren adama hizmet	50
Mesârifat- ı müteferrika	50
Hisse-i tevlîyet	300
Yekün	460

Sahhu'l-bâki

Li't-taksîm-i beyne'l evlâd ve'l-mürtezika: 744 guruş.

[S.64/BELGE 1]

Vazifeler	Müd	Guruş
Vazife-i müderris	15	75
Vazife-i mu'id	7	35
Vazife-i imâm kura	3	15
Vazife-i talebe-i u'lûm	14	70
Vazife-i şeyh	6	30
Vazife-i imâm-ı şehr	3	15
Vazife-i hatîb	2	10
Vazife-i kâtib-i şehr	2	10
Vazife-i Cüzhân es-Seyyid İshak	3	15
Vazife-i Cüzhân es-Seyyid Mustafa	3	15
Vazife-i Cüzhân es-Seyyid İshak	1,5	7,5
Vazife-i Tabbah es-Seyyid İshak	1,5	7,5
Vazife-i Câbi-i şehr	1	5
Vazife-i Cüzhân Salih	0,25	1,25
Vazife-i Cüzhân	0,25	1
Vazife-i Mü'ezzin.....Ahmed	3	15
Vazife-i Câbi-i kurra	2	10
Vazife-i Cüzhân Molla Ahmed	1	5
Vazife-i Nakîb-i nân Ziyaeddin-zâde	3	15
Vazife-i nisf tabbah	1,5	7,5
Vazife-i Sûre-i mülkhân es-Seyyid İshak	1,5	7,5
Yekün	74,5	372
Hisse-i evlâd		372
Yekün		744

[S.64/BELGE 2]

Kıdvetü'l erbâbu't- tahrîr ve'r-rakam izzet-me'âb es-Seyyid Hafız Hüseyin Efendi kâm-yâb ba'de's-selâm inhâ olunur ki Medine- i Tokat mahkemesinde on seneden beri ber vech-i istikâmet mukayyidlik hizmetinde emekdâr ve her vechle istihkâk ve isti'dadı zâhir ve bedidâr ve hizmet-i kitâbette istihdâm olunmağa layık ve sezâvâr olmakla kibel-i şer' den işbu mürâsele tahrîr ve i'tâ olundu bi-mennihî te'âlâ gerekdir ki mahkeme-i mezbûrda daim-i kadîm üzere vâki' dea'vî-i şer' iyyeyi zâbt ve vâki'a tezkerelerden tahrîr ve iktizâ iden hüccet ve mürâselât ve defâtir ve i'lâmatı sahîh üzere ketb -i inşâ ve ber vech -i istikâmet ve sadâkât-i hizmet eyleyesiz ve's-selâm hurrîre fi'l-yevmi'l-hâmis aşer min şehri şa'bani'l-mu'azzam li-sene ihdâ ve 'ısrîn ve mi'eteyn ve elf. el-fâkir Mehmed Hilmi el-mevlâ hilâfetihû be-Medine-i Tokad.

[S.64/BELGE 3]

Medine- i Tokat'ta Keçeciler mahallesi sâkinelerinden iken bundan akdem vefât iden Emine bint-i Ömer'in verese-i zevci metrûku es-Seyyid Abdullah ibn-i Ali ile sulb-i sagîr oğlu Mehmed ve sulbiye-i sagîre kızı Ümmü Gülsüm'e münhâsıra olduğu şer'an zâhir ve nümâyân oldukdan sonra bâ-ma'fet- i şer' tahrîr ve beyne'l-verese-i bi'l-farizati'ş-şer' iyye tevzi' ve taksîm olunan tereke-i mütevefiyye- i mezbûrenin defter- i müfredâtıdır ki ber vech -i atî zikr olunur hurrîre fi'l-yevmi's-sâlis ve'l-'ısrîn min Recebi'l-ferd li-sene ihdâ ve 'ısrîn ve mi'eteyn ve elf.

Eşya Listesi	Aded	Guruş
Kumluk der mevzi' -i Lukeb?	1 kıt'a	90
Mihr-i mü'eccel der zimmet-i zevci'l-mezbûr		50
Nakid		36,5
Dimi yasdık	4	16
Sagîr pupla	2	1
Köhne dimi yorgan ve döşek		5
Def'a dimi yorgan ve döşek	1	10
Çit yüzlü yorgan	1	7
Müstamel kilim		10
Köhne kilim	2	1,5
Kaliçe parçası	2	3
Köhne antâri	1	2
Köhne çarşab	1	2
Köhne gömlek ve ton	1	1,5
Yalduzlu sim kuşak ve kolan	1-2	20
İplik	0,5 kıyye	2
Köhne kırmızı biniş	1	10
Köhne hatayi antari	1	10

Köhne şerit ber vech-i tahmin		5
İşleme uçkur	1	1,5
İpekli parçası	2 arşun	1
Ton ve uçkur	1-1	3
Köhne gömlek	1	1,5
Müstamel tökmehâne antari	1	8
Yemeni degirmi	1	1
Gugul ipeği		0,5
Hamam takımı ber vech-i tahmîn		5
Simli mercan küpe		3
Çizme ve pabuç		3
İyne	1	1
Sandık	1	2
Keser ve balta	1-1	1
Der zimmet-i Tacir Ahmed bâ-temesük		48
Evâni-i nühasiyye ber vech-i tahmîn	17 kıyye	35
Hırdavât-ı menzîl		5
Yekün		402

Minhâl İhracaât

Masraf	Guruş
Müteveffiyi-i mezbûrenin techîz ve tekfin masrafı	18
Resm-i kısmet	10
Kaydiye	3
Çukadâriye	3
Eminiye ve Hüddâmiye	2
İhzâriyye ve kaydiye	1
Yekün	37

Sahhu'l-bâki

Li't-taksîm-i beyne'l-verese: 365 guruş

Hisse	Guruş	Meblâğ
Hisse-i zevc	91	30
Hisse-i ibn-i	182	60
Hisse-i bint	91	30

[S.65/BELGE 1]

Medine- i Tokat'ta Sofiyyun mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem vefât iden Mehmed Alemdâr ibn-i el-Hâc Ali Ağa'nın verese- i zevc- i metrûkesi Aişe bint-i Ali ile li-ebeveyn erkarındaşı Hüseyin ibn-iü'l-mezbûr Ali'ye münhâsıra olduğu şer'an zâhir ve nümâyân oldukdansonra verese- i mezbûrun talebi ve ma'fet- i şer'le tahrîr ve

beyne'l-verese bi'l-farizati's-şer'iyte tevzi' ve taksîm olunan müteveffâ-i mezbûrun defter- i müfredâtıdır ki ber vech-i atî zikr olunur hurrîre fi'l- yevmi'l [boş] li-sene ihdâ 'ısrîn ve mi'eteyn ve elf.

Eşya Listesi		Guruş
Menzîl der mahalle-i mezbûre		500
Bağ-ı der mevzi'-i Soğucak		100
Çamuş	1 çift	80
Çamuş ineği		35
Çamuş öküzü		30
Bargir		75
İnek düve		40
Kahve gediği		50
Kebabçı dükkanı gediği		50
Hınta	5,5 kile	110
Şair	3 kile	30
Araba		15
Çift alâtı		5
Ahur me'a samanlık		25
Piştov		3
Kaput		50
Cebe		2
Çuka antari		5
Def'a antari		4
Şalvar		2
Fes ve sarık		8
Kuşak		1
Hançer		5
Yasdık		12
Kaliçe ve minder		20
Yorgan		5
Döşek	1	5
Evâni-i nühasiye	5 kıyye	30
Şamdan		3
Kahve takımı		3
Der zimmet-i Ali		22
Der zimmet-i Ali		9
Der zimmet-i Salih		4,5
Hırdavât-ı menzîl		5
Yekün		1343,5

Minhâl İhracaât

Masraf	Guruş
Techiz ve tekfine	64
Resm-i kısmet	38,5

Kâtibiye	8
Çukadâriye	8
Eminiye ve hüddâmiye	7
İhzâriye ve kaydiye ve kalemiye	5
Mihr- i müeemel bâ-karari'l-verese	175
Yekün	305,5

Sahhu'l-bâki

Li't-taksîm-i beyne'l-verese: 1038

Hisse	Guruş	Meblâğ
Hisse-i zevce	259	60
Hisse-i uht	778	60

[S.65/BELGE 2]

Medine- i Tokat'ta Akdeğirmen mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem vefât iden es-Seyyid Feyzullah Efendi ibn-i es-Seyyid Halil Efendi nâm müteveffânın verese- i zevce- i metrûkesi Arife bint-i Ali ile sulb-i sagîr oğlu es-Seyyid Feyzullah'a münhâsırâ olduğu şer'an zâhir ve nümâyân oldukdan sonra ma'fet-i şer' terekesi tahrîr ve beyne'l-verese bi'l-farziti'ş-şer'iyeye tevzi' ve taksîm olunan tereke- i müteveffâ- i mezbûrun defter-i müfredâtıdır ki ber vech-i atı zikr olunur hurrîre fi'l-yevmi'l -hamis 'ışrîn şehir- i şa'banu'l-mu'azzam li-sene ihdâ 'ışrîn ve mi'eteyn ve elf.

Eşya Listesi	Aded	Guruş
Mushaf-ı şerîf	1	5
Döşek	4	30
Yorgan	5	35
Pupla		1,5
Çit ve kadife yasdık	11	60
Kilim	2	16
Kalice	2	20
Yan minderi ve köşe	2-2	40
Sagîr çit minder	1	5
Sim ve tonbak ve zarf ve fincan ve tebsi	6-4-10-1	20
Duhan çubuğu	4	5
Bez yüz tırnak kürk		10
Sagîr kuzu kürkü		3
Alaca antari		10
Mai bez antari	1	4
Köhne çuka çakşur		2
Köhne şalı cebe	1	1
Köhne şalı biniş	1	3
Köhne çuka biniş		3
Kahve ibriği ve güğüm	1-3	5

Leğen ve ibrik	1-1	6
Hırdavât		20
Evâni-i nühâsiyye	30 kıyye	60
Menzîl arsası der mahalle-i mezbûre		50
Der zimmet-i kain valdesi Rukiyye bâ-temesük		150
Yekün		565

Minhâ'l-Ihracaât

Masraf	Guruş
Techîz ve tekfine	40
Resm-i kısmet	14
Çukadâriye	3
Emininiyye ve Hüddâmiye	3
Mihr- i mü'eccel-i müsbite li zevceti'l-mezbûre	100
Yekün	160

Sahhu'l-bâki

Li't-taksîm-i beyne'l-verese: 405 guruş

Hisse	Guruş	Meblâğ
Hisse-i zevce	50	75
Hisse-i ibn-i	354	45

[S.66/BELGE 1]

Medine- i Tokat'ta Muslihiddin mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem fevt olan Emin Mehmed nâm mütevefânın verese- i zevceteyn –i metrûketeyn Rafia bint-i Abdullah ve Fatıma bint-i Ali ile sulbiye-i sagîre kızı Aişe'ye ve haml-ı mevkûfe münhâsıra olduğu şer'an zâhir ve nümâyân oldukdan sonra bâ-ma'rifeti şer' tahrîr ve beyne'l-verese bi'l- farizati'ş şer'iyye tevzi' ve taksîm olunan defter- i müfredâtıdır ki ber vech –i atî zikr olunur hurrîre fi'l-yevmi'l- hamis min şehri şa'banu'l-mu'azzam li-sene ihdâ ve 'ısrîn ve mi'eteyn ve elf.

Eşya Listesi	Aded	Guruş
Menzîl der mahalle- i mezbûre	1 bâb	100
Öküz	1 çift	50
İnek	1	20
Merkeb	1 re's	20
Yorgan	1	8
Döşek	1	6
Yasdık	1	2
Köhne kilim	1	1
Hinta ber vech-i tahmîn		20

Şair ber vech-i tahmîn		8
Saman ber vech-i tahmîn		10
Şair	1,5 kile	15
Evâni-i nühâsiyye	15 kıyye	30
Hırdâvât-ı menzîl		5
Der zimmet-i Deli Mehmed		6
Der zimmet-i Osman		2
Yekün		303

Minhâ'l İhracaât :

Masraf	Guruş
Techiz ve tekfîne	10
Resm-i kısmet	7,5
Kâtibiye	2
Çukadâriye	2
Eminiye ve hüddâmiye	1,5
İhzâriyye ve kaydiye	1
Yekün	24

Sahhu'l-bâki

Li't-taksîm-i beyne'l-verese: 279

Hisse	Guruş	Meblâğ
Hisse-i zevce	17	52,5
Hisse-i zevce	17	52,5
Hisse-i bint	81	45
Hisse-i haml-ı mevkûf	162	90

[S.66/BELGE 2]

Beytü'l-mâl defteridir

Medine-i Tokat'ta Yazıcıık mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem vefat iden Ahmed bin Hacı nâm müteveffânın zâhiri verese- i ma'rûf ve ma'rûfesi olmayub terekesi cânib-i beytü'l-mâla aid ve râci' olmağın Medine- i Tokat voyvodası olub vâki' olan beytü'l-mâlî amme ve hâssa kabzına me'mûr sa'adetlû Ahmed Ağa tarafından emîn-i beytü'lmal nasb ve ta'yin eylediği Selim Ağa ma'rifeti ve ma'rifet-i şer'le tereke tahrîr sûk-ı sultânide ba'de'l-müzâyede bey' olunan terekesinin defter- i müfredâtıdır ki ber vech -i atî zikr olunur ve hurrîre fi'l-yevmü's -sabi' aşer min şehr- i şa'ban li-sene ihdâ ve 'ısrîn ve mi'eteyn ve elf.

Eşya listesi	Aded	Guruş
Nakd akçe		90
Yorgan		5
Minder		3
Yasdık		1
Antari ve Gömlek		2
Hırdâvât		1
Yekün		102

Minhâl İhracaât

Masraf	Guruş
Techîz ve tekfîne	17
Kâtibiye	1,5
Çukadâriye	2
İhzâriye ve kaydiye	1,5
Emîn-i beytü'l-mâl hizmeti	2
Yekün	24

Sahhu'l-bâki: 78 guruş
26 sülüs ihrâc

-----
52 guruş der yed-i emîn-i mûmâ-ileyh

[S.66/BELGE 3]

Medine- i Tokat'ta Soğukpınar-ı Müslîm mahallesi mütemekkinelerinden iken bundan akdem hâlîke olan Maryem bint-i Kostin nâm hâlîkenin verâset-i zevc- i metrûku Nikola veled-i Anastas ile sadr-i sagîr oğlu Anastas'a ve anası Despina bint-i Barım'a münhâsıra olduğu şer'an zâhir ve nümâyân oldukdan sonra bâ-ma'rifet-i şer'le beyne'l-verese bi'l-farizati's-şer'iyye tevzi' ve taksîm olduğu tereke- i hâlîke-i mersûmenin defter-i müfredâtıdır ki ber vech- i atî zikr olunur hurrîre fi'l- yevmi's-sâlis ve'l-ışrîn min şa'bani'l-mu'azzam li-sene ihdâ ve 'ışrîn ve mi'eteyn ve elf.

Eşya Listesi	Aded	Guruş
Altun-ı İslambol ve Mısır rub'iyye	81	408
Altun burma ta'bir olunur kolbağı	8 (*28)	224
Altun gerdanlık	10 (*12)	120
Def'a altun kolbağı	9 (*9)	80
Altun yüzük	3	15
Altunlu tesbih		15
Hamail	2	10

İncili küpe		30
Telkari sim kuşak ve kolan	1-2	42
İpekli gömlek	3	20
Köhne işleme gömlek ve sade		6
Çiçekli ve alaca şalvar	2	8
Keşan boğça	1	3
Taklit fete yüzlü kürk	1	50
Kedi kürk	1	20
Çiçekli antari	1	25
Köhne antari	2	17
Çevre	1	10
Çiçekli ve alaca ve bez parçası		2
Libâdelik fes		3
İşleme bağlık	9	30
İşleme peşkir	5	30
İşleme uçkur	3	10
Def'a işleme bağlık	2	10
Kebîr üslük	1	30
Hendek terelisi	1	3
Dülbend degirmi	2	3
(S.67)Değirmi	11 çit	25
Def'a boğça	1	2
İpek ve gülabdan		5
İpek ber vech-i tahmin		4
İğne	1	2
.....		20
Köhne alaca antari	1	2
Köhne çarşab	1	1
Hamam takımı		20
Hâlike-i mersûmenin babasından intikâl eden eşya kıymeti		102
Der zimmet-i zeveci'l mezbûr Nikol'a bâ-temesük		275
Yekün		1682

Minhâ'l-Ihracaât

Masraf	Guruş
Lâşesine masraf	40
Resm-i kısmet	35
Kâtibiye	6
Çukadâriye	6

Eminiye ve hüddâmiye	5
İhzâriye ve kaydiye	3
Yekün	95

Sahhu'l-bâki

Li't-taksîm-i beyne'l-verese: 1587

Hisse	Guruş	Meblâğ
Hisse-i zevc	396	90
Hisse-i ibn-i	925	90
Hisse-i üm	262	60

[S.67/BELGE 1]

Medine- i Tokat sükkânından Elmacı-zâde es-Seyyid Hafız Mustafa ve ba'de's-selâm inhâ olunur ki senin muhtârı cemaât olub her vecîhle istihkâkın medine- i mezbûrede vâki' Takiyyeciyan Câmii şerîf cemâatî ihbârıyla lede'sş-şer' zâhir olmağla câmii mezkûrun bâ-berât- ı âli imâmları olan Hacı Ali ve Şerîf Mehmed ve Osman ve Emin ve Ali taraflarından sen vekîl olub evkât-ı hamseyi bi'-vekâle kıldırmanız bâbında savb-ı şer' den bî-iltimâs ve tahrîr ve yedine vâzı' gerekdir ki mezbûru taraflarından sen vekîl olub câmii mezkûrda evkât-ı hamseyi kıldırasız.

[S.67/BELGE 2]

(Silik)

Tokat voyvodalığı muka'âtası mâlından almak üzere yevmi on beş sâğ akçe vâzifeyle Tokat'da vâki' Ali Paşa Câmii-i şerîfinde tedris şartıyla heftede üç gün nısf Buhâri-i şerîf cîhetinde mutasarrıf olan Şerîf Mustafa veledes kendi hüsn-ü rızasıyla işbu râfi'-i tevki'-i refi'-ü'sşânı hâkâni Abdullah ibn-i Veliyüddin zîde ilmuhûya ferâğat ve kasriyet itmekle kasr-i yedinden tevcîh ve yedine berât-ı şerîf-i âlişân virilmek ricâsına Tokat nâibi Mevlânâ Mehmed Hilmi zîde ilmuhû arz itmekle mûcibince tevcîh olunmak üzere a'lemu'l ûlemi'l mütebahhirin ifdâlül- fudalâi'l- müteberriîn sâbıkân şeyhü'l-islâm Mevlânâ Ahmed Esad edamallahu te'alâ oldukda fezâilihû işâret itmekle işâreti mûcibince tevcîh olunmak fermân olmağın hakkında mezîd inâyet padişâhânem zühûra getirüb bin iki yüz yigirmi bir senesi cemaziye'l- ahirinin dokuzuncu ...günü tarihiyle müverrah virilen rüus- u hümâyûn mûcibince bu berât- ı hümâyûnu verdim ve buyurdum ki mezbûr Abdullah ibn-i Veliyüddin zîde ilmuhû varub merkûmun kasr-- yedinden nısf cihet- i mezkûrun mutasarrıf olub edâ- i

hidmet eyledikten sonra ta'yin olunan yevmî on beş sâğ akçe vâzifesini Tokat voyvodalığı mukâatası malından voyvoda olanlar yedinden alub mutasarrıf ola şöyle bileler a'lâmet- i şerîfe i'timâd kılalar tahrîren fi'l-yevmi'r- rabi 'ısrîn Receb ihdâ ve ısrîn ve mi'eteyn ve elf.

[S.67/BELGE 3]

Yine asıl Van ahâlilerinden olub Medine- i Tokat'da meydan cânibinde misafiren sâkin iken bundan akdem hâlik olan Karabid veled-i Haçek nâm hâlikin zâhirde ma'rûf ve ma'rûfesi olmayub terekesi cânib-i beytü'l-mâla âid ve raci' olmağla hâlâ medine- i mezbûre voyvodası olub vâki' olan beytü'l-mâl-ı âimme ve hassa kabzına me'mûr es-Seyyid Ahmet Ağa tarafından emîn-i beytü'l-mâla nasb ve ta'yin olunan Selim ibn-i Abdullah'ın talebi ve ma'rifet-i şer'le tahrîr ve helâk- ı havfıyla sûk-ı sultanide ba'de'l-müzâyede bey' olunan hâlik-i mesfûrun defter-i müfredâtıdır ki ber vech -i zikr olunur hurrîre fi'l yevmi'l- hamis min şehri Şa'ban li-sene ihdâ ve 'ısrîn ve mi'eteyn ve elf.

Eşya Listesi	Aded	Guruş
Cerrah takımı	1	11
Çuka miltan	2	10
Köhne şalvar		3
Mai bez parçası		3
Ve zâlik	1	2
Yelek	1	1
Petame? me'a ton	1-1	1
Bez parçası		1
Gömlek	1	1
Kahve		1
Fes me'a.....	1	1,5
Heybe me'a çuval		2,5
Bez parçası		1
Berber takımı		23
Altun kıymeti		100
Yekün		162

Minhâ'l-İhracaât

Masraf	Guruş
Hamaliye ve kirâ-yı dükkan	1
Kâtibiye	3
Çukâdariyye	3
İhzâriyye	1
Kaydiye ve kalemiye	2

Emîn-i beytü'l-mâla hizmet	3
Yekün	13

Sahhu'l-bâki: 150

50 sülüs ihrâc

-----

100 der yed-i emîn-i beytü'l-mâl

[S.68/BELGE 1]

Medine- i Tokat'ta Samyeli mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem vefât iden Nalbend Ahmed İbrahim nâm müteveffânın verese -i zevc- i metrûkesi Ümmü Gülsüm bint-i Ali ile sulb-i kebir oğlu Süleyman ve sulbi sagîr oğlu Emin ve sulbiye-i kebîre kızı Abide'ye münhâsıra olduğu şer'an zâhir ve nümâyân oldukdan sonra bâ-ma'rifet-i şer' tahrîr beyne'l-verese bi'l-farizâti's-şer'iyye tevzi' ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ- i mezbûrun defter- i müfredâtıdır ki ber vech -i atî zikr olunur hurrîre fi'l- yevmi's-sadis ve'l-'ısrîn min şehr- i Ramazani'l-mübârek li-sene ihdâ ve 'ısrîn ve mi'eteyn ve elf.

Eşya Listesi	Aded	Guruş
Menzîl der mahalle-i mezbûre		300
Bağ-ı der mevzi'-i Doğançı	1 kıt'a	500
Kılıç kabza		30
Amel mande merkeb	1	10
Bıçak kabza	1	1
Köhne piştov	1	2
Köhne fes ve sarık	1-1	3
Köhne biniş	1	15
Aba şalvar	1	10
Gömlek ve ton ve kuşak	1-1-1	21
Yan minderi ve çit ma'kad	2-2	25
Çit yasdık	8	25
Köhne kilim	2	3
Yorgan ve döşek	1-1	20
Der zimmet-i Kasab Deli Agob bâ-temesük		500
Der zimmet-i Leblebicioğlu bâ-temesük		50
Der zimmet-i Kel Emîn bâ-temesük		50
.....nakd		107,5
Der zimmet-i Kayseriyelü Mehmed bâ-temesük		6
Evâni-i nühâsiyye	20 kıyye	40
Nalbend dükkanında nalbend alâtı		40
Hırdavât-ı menzîl ber vech-i tahmîn		2
Yekün		1760,5

Minhâl İhracaât:

Masraf	Guruş
Mütevveffâ- i mezbûrun techîz ve tekfin masrafı	100,5
Resm-i kısmet	45
Kâtibiye	8
Çukadâriye	8
Eminiye ve hüddâmiye	9
İhzâriyye ve kaydiye	3
Yekün	173,5

Sahhu'l-bâki

Li't-taksîm-i beyne'l-verese: 1687

Hisse	Guruş	Meblâğ
Hisse-i zevce	217	105
Hisse-i ibn-i	590	54
Hisse-i ibn-i	590	54
Hisse-i bint	290	27

[S.68/BELGE 2]

Medine- i Tokat'ta Mihmad-ı Hacib mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem fevt olan Ahmed ibn-i Osman nâm mütevveffânın verâseti sulbî kebîr oğulları Hasan ve gâibü a'ni'd-diyâr Hüseyin'e ve sulbiye-i kebîre kızı Emine'ye münhâsıra olduğu şer'an zâhir olduğdan sonra bâ- ma'rifet- i şer' tahrîr ve beyne'l-verese bi'l- farizâti'ş-şer'iyye tevzi' ve taksîm olunan mütevveffâ- i mezbûrun terekisi defteri müfredâtıdır ki ber vech-i atf zikr olunur hurrîre fi'l -yevmi's-sani ve'l-'ışrîn min şehri Ramazani'l-mübârek li-sene ihdâ ve 'ışrin ve mi'eteyn ve elf.

Eşya Listesi	Aded	Guruş
Menzîl der mahalle-i mezbûre		200
Döşek	1	20
Yorgan	3	10
Yasdık	3	2
Kilim	2	3
Evâni-i nühâsiyye	10 kıyye	15
Merkeb	1 re's	3
Hurdâ-yı hâne		3
Yekün		256

Minhâl İhracaât:

Masraf	Guruş
Müteveffâ- i mezbûrun techîz ve tekfin masrafı	12,5
Resm-i kısmet	7
Kâtibiye	1,5
Çukadâriye	1,5
Eminiye ve Hüddâmiye	2
İhzariye ve kaydiye	1,5
Yekün	26

Sahhu'l-bâki

Li't-taksîm-i beyne'l-verese: 246

Hisse	Guruş	Meblâğ
Hisse –i ibn-i	98	48
Hisse –i ibn-i	98	48
Hisse –i bint	49	24

[S.69/BELGE 1]

Berât- şerîf-i âlişân-ı....

İlbaşı-zâde sa'adetlû es-Seyyid Ahmed Ağa berâtıdır

Zile kâsabasında vâki' Tokat sükkânından işbu râfi'-i ve tevkî'-i ve refiu'ş-şan-i hâkânî kıdvetü'l-sa'âdâti'l –kirâm es-Seyyid Ahmed ibn-i es-Seyyid Osman Ağa zîde kadrihû câmii-i şerîfi vakfının fazla icârı rub'una mutasarrıf olmak üzere vâkıf-ı mûmaileyhin bâ –fermân-ı âlişân Anadolu muhasebesine kayd olunan vakfiye-i ma'mûlun bihasında kendi hayatta oldukça mütevellî olub ba'de'l-vefât evlâd-ı zukurundan ekberi mütevellî ola deyû şart ve ta'yîn eylediği musarrah olub henüz uhdesine kayd ile berât virilmemekle tevliyet-i mezbûre ber mûcib-i vakfiye-yi vâkıf mûmâ –ileyhe tevcîh ve yedine berât-ı âlişânım virilmek ricâsına Tokat nâibi Mevlânâ Mehmed Hilmi zîde ilmuhû arz itmekle mûcibince tevcîh olunmak fermânım olmağın hakkında mezîd- i inâyet-i padişâhânem zuhûra getürüb bin iki yüz yigirmi bir senesi Ramazan- ı şerîfin üçüncü günü tarihiyle müverrah virilen rû'us-ı hûmâyûn mûcibince bâ- berat- ı hûmâyûn virdim ve buyurdum ki vâkıf- ı mûmâ -ileyh varub ber mûcib- i vakfiye-yi ma'mûlün biha vâkıf – ı mezbûrun mütevellîsi olub edâ-yı hizmet eyledikten sonra işbu berât –ı âlişânıma muğayır tevliyeti umuruna taraf-ı âhardan hic ferd mâni' ve müzâhim olmayub dahl ve ta'arruz kılmayalar şöyle bileler a'lâmet –i şerîfe i'timâd

kılalar tahrîren fi'l-yevmi's- sadis aşer min şehri Ramazan li-sene ihdâ ve 'ısrîn ve mi'eteyn ve elf. Be makam-ı Kostantiniyye-i mahrûse

[S.69/BELGE 2]

İlbaşı-zâde sa'âdetlû Ahmed Ağa vakfiyesidir

Vakfiye-i ma'lûmun-bi-hâsı ve muhâsebe-i Anadolu'ya kayd şûde vakfiyyet bâ-arz-ı hâl vâkıf-ı m. ve bâ-i'lâm-ı Ömer Efendi nâib-i mahkeme-i Mahmud Paşa ve bâ-fermân-ı âli.Sene 02 Ramazân 1211

Mâ-fi-hi mine'l-vakf ve't-tescîl ve's-şurût ve't-ta'yîni sahîhi's-şer'î vaka'a ledeyye ve ene'l-hakemtü nushâhû ve luzûmehû fi umûmihî ve husûsihî ve cumi'a şurûtuhtû ve kuyûduhtû âlimen bi'l-hilâfi beyne'l-e'immeti'l-eşrâf nemekahu'l-fâkir ileyhi.....Mehmmmed Hilmi el-mevlâ be-medîne-i Tokad gafere lehû (mühür) (bi-tıbkı) Mutâbıktır.Tokad Erba'a kassâmı olan imâm-ı evvel hazret-i Sultân ve sâbıkâ Rumili kâdı-askerî devletlû Derviş Mehmed Efendî hazretlerinin mühriyle memhûrdur.

Elhamdü'lîllâhi Rabbi'l-'alemîn ve's-selâtü ve'selâmü 'alâ Resûlinâ Muhammedin ve âlihi ve sahbihî ecma'in ammâ ba'd işbu sıhhat-nisâbın tahrîrine bâ'is Medine-i Tokat voyvodası kıdvetü'l-emâcid ve'l-a'yân es-Seyyid Ahmed Ağa bin Osman Ağa meclis-i şer'at-ı garrâ ve mahfil-i tarikat-ı zehrâda vakf-ı atiyü'l-beyânı li-ecli't-teslîm ve't-tescîl hasbî mütevellî nasb u ta'yîn eylediği es-Seyyid el-Hac Veliyüddin Efendi nâm kimesne mahzarında ikrâr-ı tamm ve takrîr-i kelâm idüb hâlâ yedimde ve taht-ı tasarrufumda mülkler olub Medine-i Tokat'ta Hoca Ahmed mahallesinde vâki' bir taraftan Hoca Efendi-zâdeler ve ba'zen Akif Ağa menzîllerine ve ba'zen Altunoğlu Emirze ve ba'zen İshakoğlu İbrahim ve bir taraftan tarîk-i 'amme müntehî bina ve arsası mülk bir bâb dâhiliyye ve hâriciye ve hâdikâ-yı muttasılayı bir bâb menzîlimi ve yine mahalle- i mezbûrede vâki' bir taraftan Buncakoğlu Bağdesar ve bir taraftan İpekci Manas ve bir taraftan Aşık Manuk menzîllerine ve bir taraftan tarîk-i amme müntehî bina ve arsasına mülk bir bâb -ı dâhiliyye ve hâriciyye menzîl ve yine mahalle- i mezbûrede vâki' bir taraftan Berber Mahmud menzîline ve bir taraftan Ziyâü'ddin Efendi hâdikâsına ve bir taraftan Mumcu Asador menzîline ve bir taraftan tarîk -i 'amme müntehî bina ve arsası mülk bir bâb menzîlimi ve yine medine-i mezbûrede Yaşmeydan mahallesinde vâki' ve bir taraftan Çavuş Ömer zevcesi menzîline ve ba'zen Salih Ağa hâdikâsına ve bir taraftan ağayı mûmâ-ileyhin mahdûmları es-Seyyid Ömer Ağa ve es-Seyyid Osman Ağa ve es-Seyyid Mustafa Ağa

ve es-Seyyid Abdullah Ağa menzîllerine ve bir taraftan tarîk-i ‘amme müntehî dâhiliyye ve hâriciyye ve hâdikâ-i muttâsıla bir bâb menzîlimi ve yine medine-i mezbûrede vâki‘ Ka‘be Mescidi mahallesinde vâki‘ ve bir taraftan es-Seyyid Mustafa ve bir taraftan Emin Efendizâde Mehmed menzîllerine ve bir taraftan tarîk-i hâs ve bir taraftan tarîk –i amme müntehî bir bâb menzîlimi ve yine mahalle –i mezbûre de vâki‘ bir taraftan kalaycı ve bir taraftan berber dükkanlarına ve iki taraftan tarîk- i amme müntehî bir bâb kahve dükkanı ve yine medine-i mezbûre de vâki‘ Beybağı mahallesinde kâin ve bir taraftan Nurullah Efendi-zâde ve bir taraftan Kör Süleyman ve bir taraftan Çördüklü Berber Halil Beşe hâdikâsına ve bir taraftan tarîk-i ‘amme müntehî eşcâr-ı müsmireyi ve gayr-i meüsmireyi muhtevî bir kıt‘a hadîkâmı ve yine meydan kurbunda vâki‘ bir taraftan yeni ağa vakf eylediği habbâz ve bir taraftan nalbend dükkanlarına ve bir taraftan Voyvoda Ağa Hânı cidârına ve bir taraftan tarîk-i amme müntehî bir bâb kahve dükkanı odaları ve tahtında bir bâb iplikçi ve bir bâb kundakçı dükkanlarımı ve yine meydan kurbunda vâki‘ bir taraftan Murtaza Ağa-zâde hâdikâsına ve bir taraftan Ekizlûoğlu es-Seyyid Ali menzîline tarîk-i hâs ve ba‘zan çömlekçi kârhânesine ve ba‘zan el-Hâc Ali ve oğulları dükânına ve bir taraftan tarîk-i amme müntehî bina ve arsası mülk iki kapulu bir bâb hânımı ve ittisâlinde kezâlik ma‘lûmu’l-hudûd ve de arsasının Ali Paşa Cami‘-i Şerîfi evkâfına senevî üç guruş icâresi olan bir bâb (sagîr) hânımı bazen mütevellî ve yine medine-i mezbûrede vâki‘ Meydan Müslîm mahallesinde kâin Hâcî Mehmedoğlu Mustafa Ağa ve bir taraftan Hüseyin Efendi’nin vakf mallarına ve bir taraftan mühr –ü sagîr ve bir taraftan berber ve kahve dükkanlarına ve bir taraftan tarîk-i amme müntehî bina ve arsası mülk bir bâb hânımı ve yine mahalle-i mezbûrede vâki‘ ve bir taraftan Sunguroğlu Hanı arsasına ve iki taraftan Pir Ahmed ve Ahmed Bey zâviyesine ve bir taraftan tarîk-i amme müntehî berber niye mülâsık binaları ve arsalarının senevî zikr olunan Pir Ahmed ve Ahmed Bey vakfına senevî yüz on guruş icâreleri olan iki bâb han ve tahtında iki bâb kahve ve beş bâb dekâkinimi bâ-izn-i mütevellî ve yine Horuş mahallesinde vâki‘ ve bir taraftan Hasan Efendi hâdikâsına ve bir taraftan boyacı Sekyas zimmî ve bir taraftan Kirkor zimmî menzîllerine ve bir taraftan tarîk-i amme müntehî bir bâb boyacı karhânemi ve yine At bazarı kurbunda vâki‘ Nalbendoğlu Hanı arsasına ve üç taraftan tarîk-i amme müntehî bina ve arsası mülk bir bâb celeb karhânemi ve ittisâlinde dört bâb hallac dükkanımı zikr olunan At bazarı vasâtında bir bâb çörekçi dükkanı ve fevkânisi bir bâb

kahve dükkanının binası mülk ve arsası Behzat Camii-i Şerîfi'nin hitâbetine mâh-be-mâh beş pâre icâresi olan iki bâb dükkanımı ba'zen mütevellî ve yine medine- i mezbûre esvâkında Sulu Sokak'ında vâki' ve bir taraftan es-Seyyid el-Hâc Veys Beyefendi ve bir taraftan Hasan Alemdâroğlu Mehmed dükkanlarına ve bir taraftan kuyumcu dükkanı bir taraftan tarîk-i 'amme müntehî bir bâb sarrac dükkanımı ve yine medine- i mezbûrede kazgancıyan sükunda vâki' ve bir taraftan mûmâ-ileyh es-Seyyid el-Hâc Veys Beyefendi ve bir taraftan Telli-zâde dükkanlarına ve iki taraftan tarîk-i 'amme müntehî bir bâb meyhâne dükkanımı ve yine kuyumcular sükunda vâki' bir taraftan mûmâileyh ve bir taraftan kenisa vakfına ve bir taraftan vakf dükkan ve bir taraftan tarîk-i 'amme müntehî bir bâb kuyumcu dükkanımı ve yine kasaba-i Zile'de vâki' Hâcî Efendi-zâde hemşerisi ve üç tarafından tarîk-i 'amme müntehî bina ve arsası mülk bir bâb penbeci dükkanımı ve yine kasaba-i mezbûrede vâki' Kasım Ağa menzîli ve iki taraftan Hazinedâroğlu Süleyman Ağa'nın vakf dükkanına bir taraftan tarîk-i 'amme müntehî bina ve arsası mülk bir bâb nalbend dükkanımı ve yine kasaba-i mezbûrede vâki' ve bir taraftan Abdulkadiroğlu dükkanı ve bir taraftan Sarı-zâde Hanı ve iki bir taraftan tarîk-i 'amme müntehî bir bâb kahve dükkanımı ve yine kasaba-i mezbûrede vâki' bir taraftan Bedesten Camii-i Şerîfi ve iki taraftan tarîk-i 'amme müntehî bir bâb derzi dükkanımı ve yine kasaba-i mezbûrede vâki' iki taraftan Köprülüoğlu vakfının dükkanlarına ve bir taraftan Sarı-zâde Hanı'na ve bir taraftan tarîk-i 'amme müntehî bâb ..... dükkanımı ve yine kasaba-i mezbûrede vâki' ve bir taraftan Alacagöz menzîline ve iki taraftan Cabbar-zâde sa'adetlû Süleyman Beyefendi hazretlerinin dükkanına ve bir taraftan tarîk-i amme müntehî bir bâb Abacı dükkanımı ve yine kasaba-i mezbûrede vâki' bina ve ihyâ eylediğim Çay mahallesinde vâki' cami-i şerîf ittisâlinde ma'lûmu'l-hudûd on iki bâb dükkanımı ve yine kasaba-i mezbûrede vâki' Çilingir Hüseyin ve bir taraftan Dülger Receboğlu ve iki taraftan tarîk-i 'amme müntehî bir bâb temürçi dükkanımı ve yine kasaba-i mezbûrede vâki' Çay mahallesinde kâin Duâcıoğlu ve bir taraftan Kasımoğulları mülklerine ve iki taraftan tarîk-i 'amme müntehî dâhiliyye ve hâriciyye bir bâb menzîlimi ve yine kasaba-i mezbûreye tâbi' Osman Obası ve Kâfir Vîrânı kurâları beyninde vâki' Oluğu Uzun dimekle ma'rûf ve iki göz bir bâb âsiyâbımı ve yine Artukabad kâzasına tâbi' Karacaören karyesi arazisinde vâki' Şeker-ab nehri üzerinde iki köz âsiyâbımı ve yine Artukabad kâzasına tâbi' Dimorta karyesinde vâki' bir taraftan mescid-i şerîf ve bir taraftan Hasan

Alemdâr menzîline ve bir taraftan Monlâ Oğlu kahvesine ve bir taraftan tarîk-i ‘amme müntehî bir bâb bakkal bir bâb berber dükkanlarımı ve yine karye-i mezbûre de vâki’ ve bir taraftan Minlâoğlu kahvesine ve bir taraftan ba‘zân İmâm Monla Mehmed menzîllerine ve bir taraftan tarîk-i hâssa müntehî bir bâb nalbend dükkanımı derûnunda seten dükkânımı dâhi cem‘i tevâbi’ ve levâhıkı ve kâffe-i hukuk mürâfıkları ve mütevellîleri izinleriyle zikr olunan emlâklarımı hasbete’n-lillâhi’l-a‘zim ve talebe’n-marzâtu’r-rahîm ve maldan ifrâz ve mülkünden mümtâz vakf ve habs ve teslîm mütevellî ve tescîl –i şer‘i idüb şöyle şart eyledim ki mâ‘dem kendim hayatta oldukça mecmu‘-ı emlâk ve akârıma bey‘-i mütevellî olub medine-i mezbûrede Hoca Ahmed mahallesinde vâki’ ma‘lûmu’l-hudûd bir bâb hâriciyye ve dâhiliyye ve hâdika-i muttâsılâm ile kasaba- i Zile’de vâki’ ma‘lûmu’l-hudûd hâriciyye ve dâhiliyye iki bâb menzîllerimi ma‘a’t-tevlîye vakfiyyet üzere mutasarrıf sâkin-i olam zikr olunan iki bâb menzîllerimden mâada sâlifü’l –beyân emlâk ve akârım be-her sene icâr meseleriyle icâr olunub hâsıl olan icârâtdan kasaba –i mezbûre de bina ve ihyâ eylediğim câmii-i şerîfin gündüz imâmına yevmiye otuz akçe ve gice imâmına kezâlik yevmiye otuz akçe vazîfe–i hatîb olanlara yevmiye yigirmi akçe ve vazîfe–i iki nefer devirhândan her birine yevmiye onar akçe ve iki nefer –i mü’ezzinlere yevmiye yigirmişer akçe ve iki nefer ferraşlar her birine onar akçe ve va‘iz olanlara be-her yevm onar akçe vazîfe virile ve şa‘ban–ı şerîfde leyle–i berâtta on beş vukıyye olmak üzere otuz vakıyye ve iki adet şem‘-i asel ve onar kıyye olmak üzere yigirmi vukıyye aded şem‘-i asel iştirâ ve dört adet şamdana i‘kâd oluna ve ramazan –ı şerîfde ve leyali –i mübârekelerde minâre kandillerine revgân-ı bezîr ve câmii şerîf derûnunda olan kanâdile revgân–ı zeyt cem‘an yigirmi vakıyye iştirâ olunub ikâd oluna fazla icârına evvela kendim hayatta oldukça vakfiyyet üzere mea’t- tevlîde mutasarrıf olurum ve ba‘de’l- vefât evlâd –ı zikûrumdan ekberi mütevellî olub sâlefü’l-beyân ve iki bâb menzîllere vech –i meşrûh-ı vakfiyyet üzere mevcûd olan evlâd-ı zikûrlarım mutasarrıf olub sâkin olalar ve hâsılât –ı vakıfdan ba‘de’r-rekâbe vezâ‘if dahi ifrâz olundukdan sonra bâki’ fazlayı icârattan rub‘unu mütevellî olanlar tevlîyyet hizmeti mukâbelesinde ahz ideler bâki’ kalan fazlayı evlâd–ı zikûrlarım batnen ba‘de batnin ve neslen ba‘de neslin mütevellî ile beynlerinde ale’s-seviye taksîm ideler ba‘de’l-inkirâz-ı evlâd-ı zikûr evlâd –ı inâslarım kezâlik ber vech–i muharrer vakfiyyet üzere mea’at- tevlîyye mutasarrıf olalar ve ba‘de’l-inkirazi’l-ünâs mevcûd olan mütekâlarım kezâlik vakfiyyet üzere mea’at-tevlîde mutasarrıf olub şurût–

u mezkûru icâr ideler ve ba'de'l -inkirâzi'l-ittika evlâdları dahi vech -i meşrûh üzere me'a'at-tevlîde mutasarrıf olalar ve ba'del-inkirâz evlâd-ı ittikâ medine-i mezbûrede hâkimu'ş-şer' olan efendi re'yi ile bir müstakîm-i sülehâdan kimesneyi mütevellî eyleyüb hâsıl olan icârâtın vazife ta'yiniyle mütevellî olanlara icârât-ı mezkûreyi bir mu'temed haccac ile medine-i münevvere de şerefhâ'llahu te'âlâ fukâralarına irsâl ideler deyû ta'yîn-i şurût ve mütebeyyin-i kuyûd ile mütevellî-i mezbûre vakfiyetle teslim eyleyüb edâ-yı sâ'ire evkâf mütevellîleri misillû vakfiyet üzere vakf eyledüm didikde vâkf-ı mûmâ -ileyhin bî-mukâsele ber vech-i meşrûh câri olan ikrârını mütevellî -i mezbûr dahi bi'l-muvâcehe tasdik ve bi'l-müşafehe tahkîk eyledikten sonra vakf-ı mûmâ-ileyhin kütüb-i fikhiyye-i mu'teberede tastîr olunan vech-i vecîh üzere istircâ ile istihkâm etmeğle hakîm-i mevki'-i sadr-ı kitâb tûba lehüm ve hüsnü me'ab eimme-i dinden 'ala kavli men yerâ sıhhat ve lüzûm vakf ile hülm ve emr etmeğın vakf-ı mezbûr sahîh ve lâzım oldu min-ba'ad nakz-u nakzı muhâl ve tebdilu tağyirine mecâl-i mümteni'l-ihimâldir femen beddelehu feinnema ismuhû 'ale'lezine yubeddilune innallahe semî'ul âlîm ve ecrû'l vâkıf ale'l-hayyi'l-cevâdi'l-kerîm cerâ-zâlık hurrire fi'l-yevmü'l hamis şehri rabiu'l-ahir li-sene ihdâ ve 'ısrîn ve mi'eteyn ve elf.

Şuhûdu'l-hâl :

Fahrü'l-müderrişîn es-Seyyid el-Hâc Mehmed Efendi el-me'zûn bi'l-iftâ,

Es-Seyyid Sarrâc Efendi el-mezbûr,

Müderrişîn-i kirâmdan Mustafa Efendi ah-i mumâ-ileyh,

Es-Seyyid Ömer Efendi el-müderriş medrese-i İvâz Paşa,

Es-Seyyid el-Hâc Alî Efendi el-müderriş medrese-i Horuş,

Es Seyyid Derviş Efendi kâtib-i mîrî,

El-Hâc Mahmud Ağa Kochihâri,

Monla Veliyüddîn.

[S.72/BELGE 1]

Medine- i Tokat'da Yaşmeydan mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem fevt olan es-Seyyid İshak Efendi ibn-i İbrahim Efendi'nin verese- i zevc- i metrûkesi Ârife bint-i Hamza ile li-ebeveyn erkarındaşı es-Seyyid Osman Efendi'ye münhâsıra olduğu şer'an zâhir ve nümâyân oldukdan sonra mezbûre talebi ma'rifet- i şer'le tahrîr ve beyne'l-verese bi'l-farziyyeti'ş- şer'iyeye tevzî ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ- i

mezbûrun defter- i müfredâtıdır ki ber vech- atî zikr olunur hurrîre fi'l yevmi's- sâlis min Şevval li-sene ihdâ ve 'ısrîn ve mi'eteyn ve elf.

Eşya Listesi	Aded	Guruş
En'am –ı şerîf	1 cild	5
Delâil –i hayrât	1 cild	8
Kitâb ve mecmu'a		5
Hadis- i Erbain	1 cild	3
Çit Yasdik	14	80
Yan minderi ve köşe	2-2	50
Çit Ma'kad	4	20
Sagîr minder	2	6
Köhne .....keçesi	1	15
Kehribâr imâmeli duhan çubuğı	4	40
Def'a duhan çubuğı	4	5
Köhne kalice	1	10
Kahve takımı fincan ve tebsi	1-1-1	5
Kalice seccade	1	10
Kutnî yorgan ve döşek	1-1	10
Güz biniş	1	15
Köhne nafe kürkü	1	10
Kebîr şam'dan	1	5
Bulgur ve dakîk		20
Basdırma ber vech-i tahmîn	3 batman	18
Sagîr fener	1	1
Der zimmet-i zevce-i mezbûre Arife		650
Der zimmet-i Etmekçi es-Seyyid Ahmed an-kıymeti hınta		30
Evâni-i nühâsiyye	30 kıyye	60
Yekün		1081

Minhâl ihrâcaat

Masraf	Guruş
Mütevveffâ- i mezbûrun techîz ve tekfin masrafı	115
Resm-i kısmet	27
<u>Kâtibiye</u>	6
<u>Çukadâriye</u>	6
Eminiye ve Hüddâmiye	6
İhzariye ve kaydiye	3
Mihr-i mü'ecceli müsbite li'z-zevceti'l-mezbûre bâ-kararı verese	400
Din-i müsbite hıdmetinde olan Raziye bâ-kararı verese	100

Din-i müsbi'te hıdmetinde olan Süleyman bâ-kararı verese	30
Din-i müsbi'te Hacı Osman oğlu Mehmed Ağa bâ-kararı verese	35
Yekün	758

Sahhu'l-bâki

Li't-taksîm-i beyne'l-verese: 323

Hisse	Guruş	Meblâğ
Hisse-i zevce	80	90
Hisse-i ahi li-ebeveyn	242	30

[S.72/BELGE 2]

Beytü'l-mâl defteridir

Medine -i Tokat'ta Soğukpınar-ı Müslîm mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem vefât iden İbrahim Ağa mütevefânın verâseti Selanik'de sâkin gaib a'ni'l-belde karındaşı Abdullah nâm kimesneye münhâsıra olub mezbûr Abdullah dahi fevt olub zâhirde varis-i ma'rûf ve ma'rûfesi olmayub terekesi cânib-i beytü'l-mâla aid ve râci' olmağla hâlâ medine -i mezbûre voyvodası olub vâkî' olan beytü'lmâl- ı amme ve hassa kabzına me'mûr sa'adatlû es-Seyyid Ahmed Ağa tarafından emîn-i beytü'l-mâl nasb ve ta'yin olunan Selim bin Abdullah talebi ve ma'fet -i şer'le tahrîr olunan defter - i müfredâtıdır ki ber vech -i atî zikr olunur hurrîre fi'l-yevmi's-sâlis ve'l-ışrîn min şehri Şevval li-sene ihdâ ve 'ısrîn ve mi'eteyn ve elf.

menzîl ve hadikâ-i muttâsıla der mahalle- i mezbûre: 750 guruş 1 bâb

Minhâ'l-ıhrâcaat :

Masraf	Guruş
Kâtibiye	4
Çukadâriye	4
Emin-i beytü'l-mâla hidmet	4
İhzâriyye ve kaydiye ve kalemiye	2
Yekün	14

Sahhu'l-bâki: 736 guruş 40 meblağ

245 sülüs ihrâc

-----

490 der yed-i emîn-i mûmâ-ileyh

[S.73/BELGE 1]

Elhamduli'lâhi Rabbi'l-âlemin ve's-selâtü ve's-selâmu 'alâ resûlinâ Muhammedin ve alâ alihî ve sahbihî ecma'în ammâ ba'd işbu kitâb-ı sıhhât nisâbın tahrîrine bâ'is medine –i Tokat'ta Acebşir mahallesi sâkinelerinden sâhibetü'l-hayrât zâtı mu'arrefe Fatıma bint Mustafa nâm Hatûn meclis-i şerî'at-ı garrâ mahfil-i tarîkat zehrada vakf-ı atıyyu'l-beyânı li- ecli't-teslîm ve't-tescîl mütevellî nasb ve ta'yîn eylediği zevci Abbas Efendi ibn-i Mehmed mahzârında ikrâr-ı tâmm ve takrîr-i kelâm edüb hâlâ yedimde ve taht-ı tasarrufumda mülk-i sarîhim olub Kilimci Deresi dimekle 'arîf mevzi'de vâki' bir taraftan tarîk-i hass ve bir taraftan hark ve bir taraftan tarîk-i 'amme müntehî eşcâr-ı müsmireyi muhtevî bir kıt'a hadîkamı hasbeten li'llâhi'l-'azîm mâlımdan ifrâz ve mülkümnden mümtâz ve vakf ve habs ve teslîm-i mütevellî-i mezbûr idüb şöyle şart eyledim ki hadîkâ-i mahdûd-ı mezkûra hayatta oldukça kendim vakfiyet üzere ma'a't- tevliye mutasarrıf olam vefâtımdan sonra zevcim işbu mezbûr Abdurrahman Efendi vakfiyet üzere ma'a't –tevlîye mutasarrıf ola beher sene ecr-i misliyle âhara icâr ve hâsıl-ı icârından evvelâ rakabesi rü'yet ve mâ-bâkî icârına mezbûr Abdurrahman Efendi mutasarrıf olub üçer ihlâs-ı şerîf ve bir fatiha-i şerîf tilâvet idüb sevâb-ı cemîlini rûhuma ve ebeveynim ruhlarına ihdâ eyliye ve ba'de'l-vefâtühü evlâd ve evlâd-ı evlâdı ber vech-i meşrûh vakfiyet üzere ma'a't- tevliye mutasarrıf olalar ve ba'de'l-inkirazi'l-evlâd ve re'y-i hâkim ile bir müstakîm mütevellî nasb u ta'yîn olunub hadîka-i mahdûd- u mezkûrun hâsıl-ı icârından beş gurusuna mütevellî nasb olunan kimesne mutasarrıf ola ve mâ-bâkî icârını medine-i münevvere fukarâsına irsâl ve îsâl ide deyû ta'yîn- i şürût ve tebyîn- i kuyûd eyledim didükde mütevellî-i merkûm Abdurrahman Efendi vâkîfe-i mezbûre Fatıma'nın câri olan ikrârını bi'l-muvâcehe tasdîk eylediğinden sonra vâkîfa-i mezbûre kütüb-i fikhiyye-i mu'teberede tahrîr ve tastîr olunan vech-i vecîh-i şer'î üzere istircâ ile istihkâm itmeğle hâkim-i mevki'-i sadr-ı kitâb tûba lehüm ve hüsn-ü me'ab efendi hazretleri dahi tercîhan li-cânibi'l-hayr vakfiyyetini tecvîz iden eimme-i dinden 'ala kavli men yerâ sıhhat ve lüzûm-ı vakfiyetle hükm itmekle vakfiyetle hükm etmeğın vakf-ı mezbûr sahîh ve lâzım oldu nakz u nakzı muhâl ve tebdîl ve tağyîr –i mümteni'ü'l-ihtimâldir femen beddelehu ba'demâ semea feinnemâ ismuhu 'ale'llezîne yubdîlune innellahe semiu'l alîm ve ecrü'l

vâkıf ve ‘ale’l-hayyi’l cevâdi’l-kerîm cerâ-zâlik, hurrîre fi’l-yevmi’l-hamis ve’l-‘ısrîn min şehr-i Şevvâl li-sene ihdâ ve ‘ısrîn ve mi’eteyn ve elf.

Şuhûdu’l- hâl:

Hüseyin Beşe b. Mehmed,

Es-Seyyid Halil ibn-i Abdi,

Lütfullâh b. Osman,

Mehmed b. Hüseyin muytâb,

Mehmed b. Feyzullah

[S.73/BELGE 2]

Şeri‘ât-ı şî‘âr Tokat kadısı faziletlü efendi zîde fazlihû ve kıdvetü’l- emâcid ve’l-a‘yân voyvodası izzetlü Ahmed Ağa zîde mecdihû mefâhiru’l-emâsil ve’l-akrân ve a‘yân ve zabitan ve ..... erbâb- ı sühhen ve işerleri zîdet mukâdirihu inhâ olunur ki şeb ve mebâs iştîmalde vukû yafte olan tevcihât hümâyûn-ı inâyet makrûnda avâtıf-ı aliyye-i şahâne ve .....seniyye-i mülükânedden uhdemizde olan Sivas eyâleti kemâkân ibkâ ve mukarrer buyrulub husûs- u mezkûrun dâhil-i eyâlet olan evliye ve kâzalar ahâlilerine i‘lâm ve işa‘ını kâvaid-i .....olmağın sâdır olan emr-i âlînin mümzâ ve mahtûm sûreti ihrâc ve irsâl olunmağla keyfiyet malûmlarımız oldukda cümleye i‘lânı ve işa‘ât ve fukarâ-i raiyyetin istihsâli esbâb –ı ref‘ah ve istirâhâtleri husûsuna mübâderet eylemeniz bâbında Divân-ı Rum’dan işbu buyruldu tahrîr ve isdâr ve Rahtuvan Ağamız Abdullah Ağa ile irsâl olunmuşdur inşâallah-u te‘âlâ vüsûlunda gerekdür ki vech-i meşrûh üzere mûcîb-i buyrulduyla amel ve hareket ve hilâfından hazer ve mücânebet oluna deyû fi-23.sene 1221.

[S.73/BELGE 3]

Medine- i Tokat’da Soğukpınar-ı müslîm mahallesi sâkinelerinden iken bundan akdem vefât iden Saliha bint-i es-Seyyid Ali nâm müteveffiyenin hâlitası oğlu ve zî-rah rahim cihetinden vârisi olduğu emîn-i beytü’l-mâl muvâcehesinde şuhûd-u udûl ile sâbit olan Saka es-Seyyid Abdurrahman Beşe ibn-i Hüseyin talebi ma‘rifet- i şer‘le tahrîr olunan terekesi defterdir ki ber vech-i atî zikr olunur hurrîre fi’l- yevmi’s- sâlis aşer min Zilka‘ade li-sene ihdâ ve ‘ısrîn ve mi’eteyn ve elf.

Eşya Listesi	Aded	Guruş
Menzîl ve hadîka-i muttasıla der mahalle- i mezbûre	1 bâb	500
Yorgan	3	12
Sade döşek	2	10
Sade yasdık	4	8

Köhne kilim	2	1
Şa‘mdan	1	2
Evâni-i nühâsiyye	10 kıyye	20
Hırdavât-ı menzîl		10
Yekün		563

Minhâl ihrâcaat:

Masraf	Guruş
Mütevveffıyye- i mezbûrenin techîz ve tekfin masrafı	42
Resm-i kısmet	14
Katibiyye	4
Çukadâriye	4
Eminiye ve hüddâmiye	3
İhzâriyye ve kaydiye	2
Yekün	69

Sahhu'l-bâkî: 494

[S.74/BELGE 1]

Kalaycı Mustafa Beşe'nin terekesi defteridir

Medine –i Tokat'ta Hocaahmed mahallesi sâkinlerinden olub mahmiye-i İstanbul'da bi'l-müsâfire sâkin iken duyûn-ı terekesinden ezyâd olduğu halde bundan akdem fevt olan Kalaycı Mustafa Beşe ibn-i Mustafa nâm müteveffanın verâseti zevceteyn-i metrûketeyni Marziye ve Saniye ile sadr- sagîr oğlu Mehmed ve sulbîye-i kebîre kızları Emine ve Zeyneb ve Ümmü Gülsüm'e münhâsıra olduğu şer'an zâhir ve nümâyân oldukdan sonra bâ-ma'rifeti şer' tahrîr ve beyne'l-medyûn bi'l-guremâ tevzi' ve taksîm olunan tereke-i mütevvâffa-i mezbûrun defter-i müfredâtıdır ki ber vech-i atı zikr olunur hurrîre fi'l-yevmi'l-hamis aşer min Zilka'de li-sene ihdâ ve 'ısrîn ve mi'eteyn ve elf.

Eşya Listesi	Guruş
Mahmiye-i mezkûrda yanında mevcûd nâkid	1620
Medine-i mezbûrda bâ-defter-i kassam menzîl ve eşya-i mütenevvia kıymetleri	705
Yekün	2325

Minhâl ihrâcaat:

Masraflar	Guruş
Verilen resm	232,5
Kâtibiye	7,5
Yekün	240

Sahhu'l-bâki : 2085

Hisse	Guruş	An-guremâ	
		Guruş	Meblağ
Deyn-i müsbât-i Hâcî Mehmed Ağa	951	398	49
Deyn-i müsbât-i Mehmed Ağa	542	228	21
Deyn-i müsbât-i Aişe	981	410	86
Deyn-i müsbât-i Ali Beşe	1522	627	26
Deyn-i müsbât-i Cıvcıvci Emîn Ağa	215	90	1
Deyn-i müsbât-i Koçhisâri Hâcî İbrahim Ağa	75	31	48
Deyn-i müsbât-i Hâcî Mehmed Ağa mahdûmu	106	44	42
Deyn-i müsbât-i Kazzaz Hâcî	435	182	14
Deyn-i müsbât-i min ciheti'l-mihr mezbûre Saniye	100	46	104
Deyn-i müsbât-i min ciheti'l mezbûre Marziye	50	20	112
Yekün	4980	2085	meblâğ-ı bâki: 4

[S.74/BELGE 2]

Akza-kuzzâti'l-müslîmîn evlâ vülâti'l-muvâhhidin ma'denü'l-fazl ve'l-yakîn vaki i'lâmu's-şerîfe ve'd-din vâris-i 'ulûmu'l -enbiyâ ve'l-mürselîn el-muhtesu bi mezyîd-i inâyeti'l meliki'l-muin mevlânâ Erzurum kâdısı zîdet fezailehû ve mefâhirü'l-kuzzât ve'l-hükkâm ma'adenü'l -fezâil ve'l-keâm Anadolu'nun sol kolu yemin ve yesârıyla nihâyetine varınca vâki' sair kazaların kuzzât ve nüvvâbı zîde fazlihüm ve mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân husûs-u atîyye bu def'a ocağı âmiremden mübâşir ta'yîn ve tesyîr kılınan İsmail Çavuş ve a'yân ve serdârân ve zabitân ve sâir işerleri ve söz sahibleri ve ocağ ihtiyarları zîde kadrihüm tevki'-i ref'-i hümâyûn vâsıl olacak ma'lûm ola ki öteden beri memâlik-i mahrûsemde vâki' bir cümle kazâlarda sâkin dergâh-ı mu'allam yeniçerileri ve anlara tâbi' tevâif- i askeriyenin bilâ-vâris ma'rûf fevt olanların muhâlefât ve metrûkâtları bâ-hatt- ı hümâyûn-ı hamiyet makrûnum cânib-i beytü'l-mâla aid ve raci' olub ahardan bir ferdin müdâhele ve ta'arruzu icâb ve iktizâ itmez iken bir müddetten beri mahal-i mezkûrede bilâ vâris-i ma'rûf ve ma'rûfe fevt olan yeniçeri ve anlara tâbi' olanlar kul ve kul oğulları ve kılman acemilerinin muhâlefât ve metrûkâtları vâz'ü'l-yed olanlar zimmetlerinde mektûm kâlub taraf-ı beytü'l-mâl-ı müslîmîne kadr-ı külli olmağla siz ki Mevlânâ ve a'yân-ı sâir

mûmâileyhim siz taht- ı kazâlarınızda mukaddem ve muhhar bilâ-vâris-i ma'rûf fevt olan tevâifî mezkûrenin muhâlefât ve metrûkatları ma'rifetiniz ve mübâşir mûmâileyh ma'rifetiyle siccîlâtan yoklanub gereği gibi teftiş ve tefahhus ve müfredât defterleri ihrâc ve vâzu'l-yed her o kimler ise ma'rifet –i şer'le temâmen ve kâmilen tahsîl ve mûmzâ ve mektûm defter-i kassamıyla mübâşir-i merkûma teslîmân taraf- ı beytü'l-mâla irsâl ve iysâle mezîd sa'y ve gayret eylemeniz fermânım olmağın mahsûsan işbu emr –i şerîfim isdâr ve mübâşir mûmâileyh ile irsâl olunmuşdur ve imdi ber vech i meşrûh 'amel ve hareket ve o makûle beytü'l-mâl–ı müslîmîne âid muhâlefâta vâzu'l-yed olanlar zimmetlerinde olan emvâl –i beytü'l-mâlî tamamen ve kâmilen tahsîl ve mübâşir-i mûmâileyhe teslîmân cânîb –i ocağa irsâl ve iysâle ihtimâm ve dikkat eylesiz ve sen ki mübâşir mûmâileyhsin sen dahi mazmûn-ı emr–i şerîfimle amel ve hareket ve hilâfindan hazer ve mücânebet eylesin deyû bi'l-fiil dergâh-ı muallam yeniçerilerin ağası olan (S.75) iftihâru'l-ümerâ ve'l-ekâbir Hüseyin Ağa dâmen uluvuhu tarafından mühürlü mektub virilmekle vech-i meşrûh üzere amel ve hareket olunmak bâbında fermân–ı âlişânım sâdir olmuşdur buyurdum ki vusûl buldukda bu bâbda vech–i meşrûh üzere şeref yafte-i sudûr olan fermân-ı celîlü'l-kadrim ve ağa-yı mûmâileyh tarafından virilen mühürlü, mektub mücîblerince amel ve hareket ve hilâfindan gayetü'l-gaye tehâşi ve mücânebet eylesiz şöyle bilesiz a'lâmet –i şerîfe i'timâd kılasız tahrîren evâil–i şehri Ramazanu'l-mübârek li-sene ihdâ ve 'ısrîn ve mi'eteyn ve elf. Kostantiniyye-i mahrûse. Emr-i âlî mücibince ağa mektûbu dahi vârid olmuşdur.

[S.75/BELGE 1]

Hırfet-i der nefs-i şehri –i Tokat

Hırfet	Guruş
Hırfet-i attâran	726
Hırfet-i penbeciyan	650
Hırfet-i boyacıyan	754
Hırfet-i sarracan	112
Hırfet-i etmekci ve çörekçi ve kebabçı ve baklacı	1815
Hırfet-i kâzazan ve iplikçi	1620
Hırfet-i kuyumcuyan	341
Hırfet-i muytaban	335
Hırfet-i semerci ve palancı ve keçeci	921
Hırfet-i kassaban	440
Hırfet-i berbaran ve hamamcı	169
Hırfet-i bezzân ve puşici ve peştemalci	1908
Hırfet-i kirişçiyan	92

Hırfet-i temürcü ve çilingirci	787
Hırfet-i setenciyan	1216
Hırfet-i arpacıyan	220
Hırfet-i kundakçı ve kılınççı	87
Hırfet-i hurdacıyan	28
Hırfet-i necceran ve keresteci	164
Hırfet-i nalbendan	130
Hırfet-i urgancıyan	120
Hırfet-i duhancıyan ve çubukçu	375
Hırfet-i hallacan	193
Hırfet-i basmacıyan	4790
Hırfet-i haffakan ve dikici	785
Hırfet-i debbağan	171
Hırfet-i bakkalan ve manav	1789
Hırfet-i kadayıfçı ve şerbetçi	79
Hırfet-i çullahan	3070
Hırfet-i kassaran	288
Hırfet-i derziyan	785
Hırfet-i kavukçu ve takiyyeci	78
Hırfet-i bedestan ve bezzazan ve koltukçu	1817
Hırfet-i elvancıyan	180
Hırfet-i nâlçeciyan	45
Hırfet-i kürkçü ve kalpakçı	732
Hırfet-i eskiciyan	103
Hırfet-i küpçüyan	41
Hırfet-i kazgancı ve kalaycı ve hurdacı	4900
Hırfet-i	150
Hırfet-i kiremidçi ve çömlekçi	230
Hırfet-i tarakçı ve çıkırıkçı	56
Hırfet-i kireççi	60
Hırfet-i taşçıyan	350
Hırfet-i abacıyan	165
Yekün	34667

[S.75/BELGE 2]

Hânât	Guruş
Hân-1 Paşa	200
Hân-1 Voyvodağa	2700
Hân-1 Yağcı-zâde	700
Hân-1 i Sulu	2400
Hân-1 Sünnetçi-zâde	2400
Hân-1 Taş	1600
Hân-1 Ballı-zâde	1900
Hân-1 Maldar	50
Hân-1 Astarıcılar	50
Yekün	12000

Min haysü'l-mecmu': 46667

Bâlâda mastûr olan ehl-i hıref ve hanât ahâlileri

İnhâ olunur ki hâlâ Sivas valisi devletlû Mehmed Paşa hazretlerine virilen imdâd-ı seferiyye ve sene-i mezbûre mahsûben taksîd-i sâni hazeriyyesi hizmet-i mübâşiriyye ve eylül menzîli imdâdiyyesi ve müftî paşa hazretlerine olan mesârif ve bâ-defter-i müfredât mesârifât-ı belde ve harc-ı defter ve Hüddâmiye sa'âdetlû voyvoda ağaya tahsîldâriyye ve tertîb-i defter ve yafte kalemiyesi ve şehir hacısı el-Hâc Ömer Ağa'ya ve şehir kethüdâsı Hâcî Halil'in ücretleri ve reâyâ-yı mu'temedinin ücreti cümle ma'rifeti ve marifeti şer'le hisâb olundukda yetmiş bin guruşa bâliğa oldukda sülüs nevâhiye ba'de'l-ifrâz bâkî kalan mebâliğ ehl-i hıref ve hânatın şenlik ve tahammüllerine göre terkîm olduğu vech üzere isâbet itmiştir meblâğ-ı mezbûru beyninizde cem ve tahsîl ve kabzına me'mûra teslîm eylesesiz hurrîre fi-evâsıt-ı min şehri Zilka'de li-sene ihdâ ve 'ısrîn ve mi'eteyn ve elf.

Defter oldur ki bin iki yüz yigirmi bir senesi mâh-ı ra'biu'l-ahirinin yigirmi birinci gününden yedi ay zarfında vaki' olan mesârifât-ı belde hâlâ Sivas Vâlisi devletlû inâyetlû Mehmed Paşa hazretlerine virilen imdâd-ı seferiyye ve sene-i mezbûre mahsûben taksîd-i sâni hazeriyyesi ve hizmet-i mübâşiriyye ve devletlû müftî paşa hazretleri için virilen ta'yinât mesârifî ve sene -i mezbûrede vâkî' olan eylül menzîli imdadiyyesi cümle muvâcehesinde feth ve kıraet ve ba'de'l-kabul cümle ma'rifet ve ma'rifet-i şer'le â'la vech-i '-sıhha hisâb olundukda ber mu'tâd-ı kadîm tevzî' ve taksîm olunan mesârifât-ı beldenin defter-i müfredâttır ki ber vech-i atı zikr olunur hurrîre fi-evâsıt min şehri Zilka'de li-sene ihdâ 'ısrîn ve mi'eteyn ve elf.

Masraf	Guruş
Sivas Vâlisi Devletlû Mehmed Paşa hazretlerine imdâd-ı seferiyye için virilen ikramiyye	12500
Hizmet-i mübâşiriyye için virilen	500
Sene-i mezbûre mahsûben taksîd-i sâni imdâd-ı hazeriyyeye virilen	2041
Sene -i mezbûre de vâkî' olan eylül menzîli imdâdiyyesi	8686
Hademe-i devlet -i aliyyeye virilen	2000
Mübâşirileyh hazretlerine i'lân ve İşaât için buyruldu ketüren rahtuvan ağası Abdullah Ağa'ya virilen	250
Ba'zı maddeyi tebsîre gelen Hâcî Ahmed oğlunun tatarına virilen	250
Serçeşme-i kavakdan gelüb devletlû Yusuf Paşa tarafına giden mihmândârına ve oda başısına virilen	140
Devletlû Yusuf Paşa hazretleri'nin habs-i ıtlağında sirka olunan atlarının	100

teftişine gelen tatarı virilen	
Çadır için kösele ve boyaya gelen İnandıklı Hasan Ağa'ya virilen hizmet	80
Devletlü Mehmed Paşa Hazretleri'nin başçukadârı Veli Ağa'ya kaime getürdükde virilen	80
Müşârün-ileyh Mehmed Paşa Hazretlerine gönderilen iki tüfengin kıymeti	700
Müşârün-ileyh Mehmed Paşa hazretlerine giden birkaç def'a kıymetleri	350
Kaltakkıran bölükbaşısına virilen	80
Sâdik Ağa'nın kâtibi Tokadi Abdullah Efendi'ye virilen	90
Alacehri mâddesi için Der Aliyye'ye i'lâm için gelen bâba Yağmurlu'ya virilen	100
Hân-ı cedîd maddesine Âsitane'den gelen ademe virilen	80
Sâbık Tokad nâibi Edîb Hasan Efendi maddesiyle gelen Yusuf Bey'e virilen	250
Müşârün-ileyh devletlü Mehmed Paşa hazretlerine Âsitane'ye giderken virilen nühas kıymeti	206
Der Aliyye'ye göndermek için ete gelen Enderun Ağası'na virilen	100
Kayseri müteselîminin firâr çavuşunun teftişine mütesellim-i merkûmun tatarına virilen	120
Âsitane'ye tüccâr getüren baltacıya virilen	150
Ba'zı madde ile gelen Hâcegân Mustafa Efendi'nin adamına virilen	170
Kartal maddesiyle gelen devletlü Mehmed Paşa Hazretleri'nin kethüdâsı mîrahura virilen	200
Der aliyyeden ba'zı havalâta gelene virilen	880
Mahsûl getiren Abdülfettah Beyefendi'nin adamına virilen	380
Devletlü Mehmed Paşa hazretlerinin hazinedârı Yusuf Paşa tarafından gelürken virilen borcuna isâbet iden	450
..... için Sadık Ağa'nın adamına virilen	80
Müftî paşa geldikde olan mesârifât	1217
Müşârün-ileyh mihmândârı el-Hâc Osman Ağa'ya virilen	250
Mukaddema küçük hâcı getürmeye gelen Halil Ağa'ya virilen boğça bahadan isâbet iden	450
Sadık Ağa Yusuf Paşa hazretlerinin tarafına giden boğça bahasından isâbet iden	1350
Canıklû Alaybeyoğlunun teftişine gelen devletlü Yusuf Paşa hazretlerinin tatarına virilen hizmet	100
Kaza-i mezbûre .....gelen Hasan Ağa	300
Mahsûl getüren Feyzullah Ağa'nın adamına virilen hizmet	100
Gön nizâm-ı cedîd maddesiyle fermân getüren iki def'a gelen tatarlara ve tatarı hademesine virilen .....isâbet iden	200
.....Osman Ağa ve Hüseyin Ağa isâbet iden	500
Kaza-i Erba'a'ya gidince devletlü Yusuf Paşa hazretlerinin delâliyyeye müteaddid tataran ve hıdmet-i devlet-i aliyyeden tevârüd idenlere verilenden isâbet iden	500
Göveç Abdi Ağa'nın oğlu ba'zı mazarrâta üç def'a geldiğinde virilen	280
Hükümet mürâselesi getüren beyefendi hazretlerinin tatarı Hasan Ağa'ya ve adamı İsa Ağa'ya virilen	210
Kaza-i Erba'a'ya gidince tatar Süleyman Ağa'ya birkaç def'a gelen virilenden isâbet iden	120

Tatar Deli Ömer birkaç def'a geldikde virilenden isâbet iden	95
Komanat ve Kafirni Nâhiyelerinin nizâm-ı cedîd neferâtını getürmeye gele sol kol ağasına virilen	110
Kaza-i Erba'ada Hüseyin Çavuş birkaç def'a geldikde virilen	100
Ba'zı maddeyle Yozgat'a devletlû Yusuf Paşa hazretleri taraflarına gidüb gelen Kaçaroglu Halil Ağa'ya virilen	200
.....gelen enderûn ağası Yusuf Ağa'ya virilen hizmet	80
Duhan gümrüğü maddesiyle gelen emr-i âlî ve buyruldu getüren adama virilen	100
Ala'addin Paşa hazretlerinin firâr iden adamının teftişine gelen müşarûn-ileyhin tatarına virilen	110
Yıldız maddesiyle gelen Alembeyli Ahmed Ağa'ya virilen	160
Asker kaldırmaya gelen ve vekil-i harç Halil Ağa'ya virilen	400
Sa'adetlû beyefendi hazretlerinin ikinci bölükbaşlarına akçe ve hil'âtlardan isâbet iden	300
Nühas matbu'unun Samsun iskelesine nakli husûsuna bâ-emr-i âlî me'mûr darbâne emîni çukâdarı Mehmed Ağa'ya virilen	300
Merkûm ile beyefendi tarafından gelen enderûni ağasına	100
Def'a nühas nakli husûsuna gelen Ayntabî-zâde Osman Efendi'ye virilen	800
Devlet tatarına virilen	150
Kaza-i Erba'ada askere ve bölükbaşılara taksîm olunan kahve ve duhhan kıymetlerinden isâbet iden	350
Nühas develerinin defter-i defter olunması husûsuna devletlû beyefendi tarafından gelen Enderunî Osman Ağa'ya virilen	100
Sultan kethüdâsı hazretleri geldikde ve avdetinde virilen	450
(S.78)Merkûmun mihmândârı beyefendi hazretlerinin Enderunî Hasan Ağa'ya virilen	100
Devletlû Mehmed Paşa hazretlerinin kapucu kethüdâsına virilenden isâbet iden	200
.....merbût kuraların tashihine gelen muhassılın tatarına virilen	100
Sivas kışlasında mevcûd asker-i şahânenin bâ-pusula-i Sivas hatab bahası	3303
Husûs-u mezkûr için virilen hizmet	500
Devletlû Mehmed Paşa hazretlerinin Sivas'a teşriflerinde tebrîk için gönderilen esb bahası	3000
Hatab bahasına me'mûr İsa Ağa'ya virilen	200
Devletlû beyefendi hazretlerinin İsa karyesi teşriflerinde gönderilen esb bahasından isâbet iden	2500
Sefer-i hümâyûn için dua etmeğe serdarağa mektûbuyla buyruldu getüren Yusuf Ağa	120
Mîri nühhâsı husûsuna gelen Kösebey serdârı Ebu Bekir Ağa'ya virilen	150
Def'a Nâhiyeyelerin nizâm-ı cedîd neferâtı gönderüb gelen sol kol ağasına virilen	110
Birkaç madde ile devletlû Mehmed Paşa hazretlerinin a'lemdârı İsa geldiginde virilen	150
ikrâmiye-i husûs-u için devletlû beyefendi müşarûn-ileyh hazretleri taraflarından gelen tatarı Sakallu ağasına virilen	230
Sa'adetlû voyvoda ağanın ahâli-i belde zimmetlerinde bâ-temesük alacağı	29077,5
Iydeyn-i şerîfeynde alınan barut bahası	186

Hâcı Halil yediyle cebelû ve belci ücretleri	24
Harc-ı imzâve ûmur-ı vilâyet için müte‘addid hüccet ve i‘lâmât ve mürâselât harcları	5000
Sa‘adatlû voyvoda ağanın tahsildârından faziletlû efendi hazretlerine ikrâmiyye	2000
Sa‘adatlû voyvoda ağaya tahsildariye	5000
Yafte-i kalemiye tertîb-i defter	250
Emîniye ve Hüddâmiye	200
Serdâr ağaya tahsidâriye	250
Şehir hâcısı Ömer Ağa’ya ücret	400
Voyvoda ağa kâtibi Derviş Efendi’ye	200
Şehir kethüdâsı el-Hac Halil’in ücreti	300
Yüzbaşuya ücret	200
Kaydiye	20
İhzâriyye	20
Rea’ya mu‘temedi Asador’a ücret	400
Yekün	92835,5 70000 ----- 22835,5

Meblâğ –ı mezbûr doksan iki bin sekiz yüz otuz beş buçuk guruşdan yetmiş bin guruş bu def‘a salyane olub bâki‘ yigirmi iki bin sekiz yüz otuz beş buçuk guruş salyane-i atiyeye idhâl olunmak üzere voyvoda ağaya temesük ve mürâsele verilmiştir

Hisse	Guruş
Hisse-i ehl-i hıref	34667
Hisse-i hânât	1200
Hisse-i Tozanlı	11667
Hisse-i Komanat	7777
Hisse-i Kâfirni	3889

Meblâğ –ı mezbûr doksan iki bin sekiz yüz otuz beş buçuk guruşdan yetmiş bin guruş bu def‘a salyane olub bâki‘ yigirmi iki bin sekiz yüz otuz beş buçuk guruş salyane-i atiyeye idhâl olunmak üzere voyvoda ağaya temesük ve mürâsele verilmiştir.

[S.76/BELGE 1]

Nahiyye-i Komanat’a tâbi‘ Tokat

Karyeler	Hane
Karye-i Geksi	150
Karye-i İzbesti	270
Karye-i Difye	325

Karye-i Yelpe	50
Karye-i Zazara	40
Karye-i İze	350
Karye-i Kemkes	100
Karye-i Estiğin	250
Karye-i Cincifey	120
Karye-i Tekiyye	40
Karye-i Hulvar	120
Karye-i Ohtab	400
Karye-i Dönekse	100
Karye-i Armus	360
Karye-i Boyalı	190
Kareye-i İzeri	450
Karye-i Acıpınar	130
Karye-i Kemkes	170
Kareye-i Aluc	150
Karye-i Ferödökse	125
Karye-i Kevahlık	75
Karye-i Çördük	150
Karye-i Gireni	684
Karye-i Kışla	560
Karye-i Mardosoba	380
Karye-i Kadıvakfı	112
Karye-i Kızıl	200
Karye-i Kirkeros	500
Karye-i Bayram	80
Karye-i Beşviran ve Saltuk	260
Karye-i Eski	50
Karye-i Gevele	210
Karye-i Çöreğibüyük	90
Karye-i Üçgöl	380
Karye-i Bekseci	50
Karye-i Mamumeatut	136
Karye-i Zodi	60
Yekün	7777

Bâlâda mastûr olan kura ahâlileri

İnhâ olunur ki hâlâ Sivas valisi devletlû Mehmed Paşa hazretlerine virilen imdâd-ı seferiyye ve sene-i mezbûre mahsûben taksîd-i sâni hazeriyyesi hizmeti mübâşiriyye ve eylül menzîli imdâdiyyesi ve müftî paşa hazretlerine olan mesârif ve bâ-defter-i müfredât mesârifât-ı belde ve harc-ı defter ve hüddâmiye sa'âdetlû voyvoda ağaya tahsîldâriyye ve tertîb-i defter ve yafte kalemiyesi ve şehir hacısı el-Hâc Ömer Ağa'ya ve şehir kethüdâsı Hâcî Halil'in ücretleri ve reâyâ-yı mu'temedinin ücreti cümle

ma‘rifeti ve marifeti şer‘le hisâb olundukda yetmiş bin guruşa bâliğa oldukda sülüs nevâhiye ba‘de‘l-ifrâz bâkî kalan mebâliğ ehl- i hıref ve hanâtın şenlik ve tahammüllerine göre terkîm olunduğu vech üzere isâbet itmiştir meblâğ-ı mezbûru beyninizde cem‘ ve tahsîl ve kabzına me‘mûra teslîm eylesiz hurrîre fi-evâsıtı min şehri Zilkâ‘de li-sene ihdâ ve ‘ısrîn ve mi‘eteyn ve elf.

Karye-i Kafiri’ye tâbi‘ şehri Tokat

Karyeler	Guruş
Karye-i Almus	1030
Karye-i Zuğru	740
Karye-i Karadere	235
Karye-i Ceğet	390
Karye-i Minegü	60
Karye-i Tomara	50
Karye-i Çiftlik	60
Karye-i Çat	70
Karye-i Leveke	235
Karye-i Ekseri	56
Karye-i Gök	300
Karye-i Mevüllü	140
Karye-i Varzıllar	45
Karye-i İlpit	140
Karye-i Alan	50
Karye-i Teknecik me‘a Muhat	60
Karye-i Daduhta	80
Karye-i Kurusekü	18
Karye-i Tiyeri	50
Karye-i Eftelit	80
Yekün	3889

(S.81) Bâlâda mastûr olan kura olan ahâlileri

İnhâ olunur ki hâlâ Sivas valisi devletlû Mehmed Paşa hazretlerine virilen imdâd-ı seferiyye ve sene-i mezbûre mahsûben taksîd-i sâni hazeriyyesi hidmet-i mübâşiriyye ve eylül menzîli imdâdiyyesi ve müftî paşa hazretlerine olan mesârifât ve bâ-defter-i müfredât mesârifât-ı belde ve harc-ı defter ve Hüddâmiye saâdetlû voyvoda ağaya tahsîldâriye ve tertîb-i defter ve yafte kalemiyesi ve şehir hacısı el-Hâc Ömer Ağa’ya ve şehir kethüdâsı Hâcî Halil’in ücretleri ve reâyâ-yı mu‘temedinin ücreti cümle ma‘rifeti ve ma‘rifeti şer‘le hisâb olundukda yetmiş bin guruşa bâliğ olub sülüs nevâhiye ba‘de‘l-ifrâz bâkî kalan meblağ ehl- i hıref ve hânata tevzî olundukda sülüs-i mezkûrdan Nâhiye-i mezbûrenin hissesine üç bin sekiz yüz seksen dokuz guruş isâbet

etmekle meblâğ-ı mezbûr her bir karyenin şenlik ve tahammüllerine göre tahtında terkîm olunduğu vech üzere isâbet itmiştir meblâğ-ı mezbûru beyrinizde cem ve tahsîl ve kabzına me'mûra teslim eylesiz hurrîre fî-evâsıtı min şehri Zilka'de li-sene ihdâ ve 'ısrîn ve mi'eteyn ve elf.

[S.80/BELGE 1]

Kaza-i Tokat me'a'n-nevâhi ber taksîm-i hazeriyye

Süvâri aded: 164,5 sümün:1

Bedel: 41156 guruş 10 para

15000 guruş tenzîl ve mu'af

31156 guruş

İşbu sene-i mübâreke sefer-i hümâyûnın.....mebnî Sivas sancağı kazalarından bâ- irâde-i 'aliyye matlûb buyrulan beş yüz nefer süvârinin beher neferine iki yüz ellişer guruşdan iktizâ iden bedellerini cümle ma'rifet ve ma'rifet-i şer'le sicil-i mahfûzda mukayyed imdâd-ı hazeriye üzerine taksîm olundukda kaza-i mezkûra musîb yalnız kırk bir bin yüz ell altı guruş on pâradır fî-3 Za.sene 1221.

[S.80/BELGE 2]

Şeria't-ı şîâ'r Tokat kadısı fazîlettü efendi zîde-fazlihû ve me'zûn bi'l-iftâ Ziyaullah Efendi zîde takvâhû ve kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân voyvodası a'zimetlû Ahmed zîde kadrihû ve mefâhiru'l-emâsil a'yân-ı vilâyet-i vücûh-ı memleket ve zâbitân ve sair işerleri ba'de's-selâm inhâ olunur ki a'dâ-yı dinimiz olan Moskov keferesinin nakz-i aht ve hilâf-ı şürût su'i hareketi zâhir ve nümâyân olduğuna mebnî keferi Moskov üzerine sefer-i hümâyûn tasarrufumuzdan muhâkkak olarak hâlâ Sivas vâlisi mahdûm vezirim atûfetlû Mehmed Celaleddin Paşa Hazretleri dahi bâ-fermân-ı âli me'mûr olarak muayyen-i müşîrlinde mevcûd bulunmak üzere Sivas sancağından güzide ve tevâna beş yüz nefer süvari askeri tertîb ve şimdiden hâzır ve mühheyya olunması emr ve irâde-i 'aliyye buyrulmaktan nâşî asâkir-i mezkûrenin bugünlerde tanzîm ve tehiyyesine şüru' olunarak Sivas mahkemesinden mahreç pusula-i şer'iyye mûcîbince asker-i mezkûrdan Tokat me'a nevâhiyesi hissesine yüz altmış dört buçuk bir sümün nefer isâbet idüb ve ol-tarafdan ayn-i asker tanzîmi emr-i 'ali olduğundan asker bu tarafdan tanzîm olunmak üzere iki yüz ellişer guruş bedellerinin tahsîli lâzım geldiği ve bu madde sâir husûsa kıyas olunmayub umûr-ı mefrûzâ-i diniyeden olub

biran evvel rü'yet ve tanzîmine dikkat ve vâcibe-i zimmet olduğu ma'lûmlarınız oldukda şurut-ı hazeriye üzere Tokat me'â nevâhisi hissesine isâbet iden bedel akçesinden on bin guruş tanzîl olunmağla kusur iktizâ iden otuz bir bin yüz elli altı guruş bedellerini tanzîm olunan askere virilmek için ma'rifet-i şer' ve cümle vücûhu ahâli ma'rifetiyle tevzî' ve taksîm ve bir gün akdem ve bir sa'at mukaddem yerlü yeründen cem'î (S.81) tahsîl idüb bilâ kusur kabzına me'mûra teslimân bu tarafa irsâline dikkat ve ihtimâm eylemeniz bâbında işbu buyruldukları tahrîr ve irsâl olunmuşdur inşallahu te'âla vüsûlünde bu husûsu mevâd-ı sair kıyas itmeyerek biran evvel meblâğ-ı mezbûru tevzî' ve taksîm ve yerlü yerinde cem' ve tahsîl idüb askere virilmek için bu tarafa irsâline dikkat ve mûcîb-i buyrulduyla amel ve hareket ve hilâfınadan be-gayet hazer ve mûcânebet eyleyesiz fi-11, Zilka'de 1221 Süleyman na'ib-i mirahor-ı evveli voyvoda-yı Yeniil.

[S.81/BELGE 1]

Medine- i Tokat'ta Akdeğirmen mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem fevt olan es-Seyyid Hasan Efendi'nin sûlbiye-i sagîre kızları Emetullah bâbası müteveffâ-i mezbûrun terekesinden bâ-izni kassam isâbet iden hisse-i irsiyesiyle mütea'kiben fevt olan mezbûre Emetullah'ı li-ebeveyn erkarındaşı sagîr Hasan'ın terekesinden ber mûcîb-i defter-i kassam hisse-i irsiyesi valdesi vâsiyye-i mansûbesi Penbe bint-i Abdullah'ın zimmetinde iken mezbûre Penbe dahi fevt olmağla terekesi bâ-ma'fet-i şer' tahrîr ve validesi mezbûrenin terekesinden isâbet iden hisse-i irsiyesiyle müteveffiyân-ı mezbûranın terekelerinden ber-mûcîb-i kassam isâbet iden hisse-i irsiyeleri bâ-hüccet-i vâsi-i mansûbesi li-eb kızkarındaşı Şerîfe bint-i es-Seyyid Hasan Efendi'ye teslim olunan zimamât ve emlâk ve eşyanın defter-i müfredâtıdır ki ber vech-i atî zikr olunur hurrîre fi'l -yevmi'l-hamis ve'l-ışrîn min şehr-i Zilkade li-sene ihdâ ve 'ışrîn ve mi'eteyn ve elf.

Eşya Listesi	Aded	Guruş
Bâ-temesük zimamât		3138
Kasab ve kebabçı ve şerbetçi dükkanı der sük-ı Sulusokak		1600
Atlas antari	1	60
Validesi mezbûre Penbe'nin terekesinden ber-mûcîb-i defter-i kassam isâbet iden hisse-i irsiyesi		914,
Yekün		5712 50,5

		Sabuncuoğlu es-Seyyid..... 22 ----- 5784,5
--	--	---

[S.81/BELGE 2]

Medine –i Tokat'ta Beybağı mahallesi sâkinelerinden iken bundan akdem vefât iden Penbe bint-i Abdullah nâm müteveffiyenin verâset-i zevc–i metrûku es-Seyyid Mustafa ibn-i Emîn ile sadr–ı sagîr oğlu Mehmed ve sadriye –ı sagîr kızı Ematullah'a münhâsıra olduğu şer'an zâhîr ve nümâyân olunduktan sonra bâ-ma'rifet–i şer' tahrîr ve beyne'l-verese bi'l-farizati'ş-şer'iyeye tevzî' ve taksîm olunan müteveffiyeye-i mezbûrenin terekesinin defter–i müfredâtıdır ki ber vech –i atî zikr olunur hurrîre fi'l-yevmi'r-rabi' ve'l-ısrîn min şehri Zilka'de li-sene ihdâ ve 'ısrîn ve mi'eteyn ve elf.

Eşya Listesi	Aded	Guruş
Altun kuşak me'a kolan	1çift	350
Sim yaldızlı kuşak	1 çift	20
Sim fes ve kutni ve pazende	1-1-1	40
Zümrüd küpe	1 Çift	60
Elmaslı Çiçek		180
Altun yüzük	3	9
Tensuh	2	20
Altun kameriye	1	55
Altun	116	642
Nakd der kise		30
Menkûl ta'bir olunur altın kolbağı		180
Rub'iyeye		70
Bağ-ı der mevki'-i Cemal	1 kıt'a	100
Kadife yasdık yüzü	12	120
Çuka ma'kad	4	140
İşleme dolama peşkiri ve sam peşkiri	1-1	10
Çarşab	2	16
Bez	4 tob	20
Astar	2tob	6
Pencere perdesi	5	10
İşleme makreme ve uçkur ve peşkir	1-1-1	10
Bez parçaları ve sa'at kabı	1	5
Zerdeva kürk	1	100
Kakum kürk	1	150
Çiçekli hırka	1	50
Canfes şalvar	1	10
Çiçekli antari	1	50

Atlas antari	1	50
Çarşab	1	8
Müstamel dülbend örtüsü	1	3
Köhne beyaz Antari		3
Çiçekli antari		25
Bez parçası	4	10
Çiçekli ve çit boğça	1	10
Peten antari	1	150
Sarı canfes antari	1	50
Def'a çiçekli antari		20
Hare cebe	1	25
İskaç hırka	1	70
Köhne kürk	1	5
İplik	1 kıyye	3
Keşan ve Şerbat boğça	1	10
Şeyak yasdık	2	1
Müstamel şal-ı cebe	1	5
Çevre ve dülbend ve uçkur		15
Yemeni degirmi	2	3
Yorgan yüzü	1	6
Köhne gömlek ve kutni ve kuşak	1-1-1	2
Atlas döşek ve dimi çarşab	1-1	30
Sade döşek	1	6
Yorgan	6	60
Pupla	4	8
Minder	3	10
Selanik keçesi	1	60
Seccâde	2	2
Def'a Selanik keçesi		30
Kilim	1	15
Kadife kuşak ve yasdık	16	70
Yan minderi ve köşe ve köhne çuka ma'kad		130
Fincan-ı sim zarf ve ibrik ve cezve	3-1-1-1	8
Kebîr ve sâgîr ayna	2	60
Kapı perdesi	1	10
Kase ve tabak ve billur bardak		3
Sabun	2 batman	20
Sagîr ve kebîr sandık	4	11
Mısır hasrı	1	15
Şam'dan	3	10
Mitil yorgan	3	15
Yük		15
Minder	3	50
Kebîr sini	8	130
Evâni-i nühâsiyye	100 kıyye	250
Hurdahâne		15

Mihr-i mü'eccel der zimmet-i zevc-il-mezbûr Mustafa		250
Yekün		4213

Minhâ'l ihrâcaat:

Masraf	Guruş
Mütevcaffiyye-i mezbûrenin techîz ve tekfine ve çevrede vâsiyet eylediği	150
Resm-i kısmet	105
Kâtibiye	12,5
Çukadâriye	12,5
Emîniyye ve hüddâmiye	21
İhzariye ve kaydiye	5
Mütevcaffiyye-i mezbûre hayatında zevc-i mezbûr zimmetinde olan mihr-i mü'eccel-i mezkûru hibe eylediğini lede'ş-şer'î şuhûd-u udul ile ba'de's-sübût ihrâc olunan	250
Yekün	556

Sahhu'l-bâki

Li't-taksîm-i beyne'l-verese:3657

Hisse	Guruş	Meblâğ
Hisse-i zevc	914	30
Hisse-i ibn-i	1828	60
Hisse-i bint	914	30

[S.82/BELGE 1]

Medine -i Tokat'ta Meydan Mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem vefât iden es-Seyyid Abdurrahman Ağa ibn-i Emîn nâm müteveffânın verâset-i sülbi kebîr oğlu Mehmed'e ve sagîr oğulları Ahmed ve İshak'a münhâsıra olduğu şer'an zâhir ve nümâyân oldukdan sonra bâ-ma'rifet- i şer' tahrîr ve beyne'l-verese bi'l-farizâti'ş-şer'iyye tevzî' ve taksîm olunan müteveffâ-yı mezbûrun terekesinin defter-i müfredâtıdır ki ber vech-i atî zikr olunur hurrîre fi'l-yevmi'l-hamis ve'l-ışrîn min şehri Zilk'ade li-sene ihdâ ve 'ışrîn ve mi'eteyn ve elf.

Eşya ve emlak Listesi	Aded	Guruş
Menzîl der mahalle-i mezbûre	1 bâb	2500
Sirkeci hanı tahtında bir bâb bakkal		1500

dükkanı ve etmekci dükkanı		
Suluhan da südüs hisse		2500
Berber dükkanı der sük-1 Saraclar	1 bâb	150
Çubukcu dükkanı der sük-1 Sulusokak	1 bâb	100
Mushâf-1 şerîf	1 cild	5
Kitab	12 cild	10
Çit yasdık	14	36
Yan minderi ve köşe ve ma'kad	4-4-4	60
Kilim	2	5
Makreme ve uçkur	2-1	6
.....		4
(S.83) Müstamel kutni ve havlu	1-1	2
Seccâde	2	7
Boğça	2	2
İşleme peşkir ve havlu ve uçkur	2-1-3	15
Şerîf		3
Sandık	1	5
İpek gömlek ve ton	1-1	10
İşleme makreme	1	5
Duhhan ve akçe kisesi	1-1	10
İşleme havlu	1	10
İşleme .....ve uçkur	1-1	5
Dülbend örtüsü ve sagîr dülbend	1-2	9
Giresun ve alaca tob	2	25
Maraş gömleği ve has	1-4	19
Yüz yasdığı	2	5
Sofra	1	5,5
Sakal tarağı ve kabı	2-2	6
Sagîr ve kebîr fener	2	5
Cildi işleme Haydari yeşili		30
Simli balta ve topuz	1-1	20
Çuka biniş	1	20
Köhne antari	2	4
Köhne kürk	1	6
Sagîr kürk	1	2
İşleme cebe ve şalvar	1-1	3
Kuşak	1	1,5
Pupla	2	2,5
Yorgan	7	50
Döşek	2	20
Döşek ve.....	1	5
Hare tüfenk	1	15
Sagîr ve kebîr şamda'n		5
Piştov	1 çift	16
Kılıç	1	1,5
Kavuk ve sarık	1-1	2,5

Duhan çubuğu	6	10
Merkeb	1 re's	25
	1 cild	8
Mütevveffıyye-i zevcesinden bâ-defter-i kassam isâbet iden hissesi		569
Evâni-i nühâsiyye ber vech-i tahmîn	60 kıyye	120
Hurdâ-hâne		20
Yekün		7982,5

Minhâl ihrâcaat:

Masraf	Guruş
Techîz ve tekfîn masrafı	115
Resm-i kısmet	199,5
Kâtibiye	20
Çukadâriye	20
Emîniyye ve hüddâmiye	40
İhzâriyye ve kaydiye	5
Yekün	399,5

Sahhu'l-bâki

Li't-taksîm-i beyne'l-verese:7515

Hisse	Guruş	Meblâğ
Hisse-i ibn-i	2527	80
Hisse-i ibn-i	2527	80
Hisse-i bint	2527	80

[S.83/BELGE 1]

Medine –i Tokat'ta Debbaghâne-i Atık mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem fevt olan es-Seyyid el-Hac Ali bin Ali'nin verâseti zevce-i metrûkesi Fatıma bint-i Osman ile sülbi kebîr oğlu Atullah ve sulbîye-i kebîre kızları Emine ve Abide'ye ve ğaibet a'ni'diyâr Hafize'ye münhâsıra olduğu şer'an zâhir ve nümâyân olduktan sonra bâ-ma'rifet-i şer' terekesi tahrîr ve beyne'l-verese bi'l-farizati'ş-şer'ıyye tevzî' ve taksîm olunan müteveffâ- i mezbûrun defter –i müfredâtıdır ki ber vech-i atî zikr olunur hurrîre fi-evâhir min şehr-i Ramazanu'l-mübârek li-sene ihdâ ve 'ısrîn ve mi'eteyn ve elf.

Eşya Listesi	Aded	Guruş
Mushaf-ı şerîf		20
En'am –ı şerîf ve tevârih		10
Menzîl der mahalle-i mezbûre		2000
Bedestan'da dolab		250

Kazzaz Dükkanı		100
Kahve-i der sük-ı Behzât		350
Kadife yasdık	8	60
Çit ve köşe yasdığı	1-1	6
Minder ve maka'd	1-1	50
Ocak minderi		10
Orta seccade		25
Kalice seccade		30
Köhne kürk		10
Cebe samur kürk		40
Zerdabâ cebe kürk		60
Cebe zencile kürk		15
Cebe nafe kürk		40
Cebe tırnak kürk		15
Biniş		40
Şalı biniş		10
Çakşur		15
Şal		8
Alaca ve kutni antari		25
Kuşak		5
Sarık		10
İçlik,ton ve Gömlek	3-3-1	20
Peşkir boğça bağlık		10
Sa'at	1 kıt'a	50
Tesbih çevre ve kebe		10
Çalar sa'at	1 kıt'a	20
Sandık		30
Kavuk me'a sarık	1-1	8
Billur kase		15
Yorgan	7	80
Döşek	4	40
(S.84)Minder ve pupla		6
Kahve takımı ve fincan		3
Buhurdan ve şa'mdan		7
Kaliçe		5
Köhne Selanik		15
Kilim		7
Sagîr ve kebîr sini	1-1	80
Evâni-i nühâsiyye	80 kıyye	160
Hırdavât-ı menzîl		20
Müteveffâ-i mezbûrun Bedesten'de dolab dâhilinde olan eşyasıdır ki zikr olunur.....fransız çukası	237	1540
Sagîr kutni antari	16	130
Bursa çiçekli antari	16	225
Haleb alacası zene antarisi	5	60
Haleb alacası şalvar ve antarisi	11	80

Kutni zene libâdesi	5	40
Zene cebesi çuka	10	200
Şalı cebe	2	12
Şalvar	2	45
Fransız biniş	3	60
Astar	8 tob	36
Kırmızı bez	8 tob	40
Pelidoğlu alacası		168
Mısır alacası	10 tob	80
Kuşak	1	12
Haleb şerbâbı	5 tob	70
Haleb ipekli çiçekli	8	70
Kemberbend kuşak		4
Bursa kutnisi	28 tob	532
Çiçekli	2 tob	50
Frenk atlası	14 tahta	65
.....	2	20
Keten	13 tob	120
Kılıç kabza	1	100
Keten		10
Şerîf		35
Gezi	2	20
Kırmızı bez		5
Kiremüd		6
Çuka parçası		13
Fes	5	23
Der zimmet-i Hüseyin Efendi		9
Kavukçu		83
Çırağ-ı salih		13
Hacı Mehmed		12,5
Niksarlı Mehmed Ağa		7,5
Keşhânlı Ebû Bekir		6
Derzi-i Aleksan		28,5
Feneroğlu Bogos		14
Bulguroğlu		11
Derzi Kirkor		27
Gürünlü zimmî		0,5
Salih Ağa		15
Der zimmet-i Salih		4
Tacir Hacı Ahmed yediyle bakkal		14
Lütfullah		9,5
Yüzbaşınınoğlu Mehmed		10
Köylü Ebû Bekir		16
Kazaroğlu		12
Ömer Ağa		3
Der zimmet-i Hüseyin Bey		47,5

Harleoğlu		20,5
Penbeci Hafız		9,5
Buladoğlu		82,5
Hâcı Hüseyin Efendi		8,5
Hasan		7
Halil		2
Mahmud		4
Köle Hüseyin		7
Kazaz Kellecioğlu		4,5
Kazzaz Manuk		23,5
Milkün		27,5
Gabî Hüseyin Efendi		18
Şahinoğlu		15
Muytab şeyhoğlu		8
Gürünlü zimmî		18
Gömlek	4	35
Mumcu		5
Şahaboğlu		5
Nakîd		40
Yekün		8371,5

Minhâl ihrâcaat:

Masraf	Guruş
Müteveffâ-i mezbûrun techîz ve tekfin masrafı	112,5
Resm-i kısmet, katibiye, çukadâriye ve masraf -ı saire	360
Deyn-i Darendeli Halil bâ-karar-ı verese	319
Atike Hatun bâ-karar-ı verese	200
Kazzaz Hüseyin bâ-karar-ı verese	43
Turalı Mehmed bâ-karar-ı verese	755
Evlâd-ı vakfa bâ-karar-ı verese	137
Mahalleye bâ-karar-ı verese	120
Mihr-i der zimmet-i zevce-i mezbûr bâ-karar-ı verese	100
İpekoğlu Evran bâ-karar-ı verese	3162
Taşhan'da Artin bâ-karar-ı verese	475
Yekün	5783,5

Sahhu'l-bâki

Li't-taksîm-i beyne'l-verese:2588

Hisse	Guruş	Meblâğ
Hisse-i zevce	323	60
Hisse-i ibn-i	905	96
Hisse-i bint-i	452	108
Hisse-i bint-i	452	108
Hisse-i bint-i	452	108

[S.83/BELGE 2]

Kıdvetü'l-nüvvâbi'l-müteşerriin Tokat naibi mevlânâ zîde ilmuhû ve kıdvetü'l-emâcid ve'l- a'yân Tokad voyvodası ve bu def'a serdengeçti bayrağı küşâdına ocağ-ı amiremden me'mûr kılınan.....es-Seyyid İbrahim zîde mecdehumâ ve mefâhiru'l-emâsil ve'l-akran vüçuhu belde ve serdâr .....ve a'lemdâran ve söz sahibleri ve bi'l-cümle işerleri zîde kadrihûm tevkî' ve ref'î hümâyûnum vâsıl olacak ma'lûm ola ki devlet-i 'aliyyem bir müddetten berû Avrupa'da derkâr olan muharebelerde bî-taraf iken Fransa ve Rusya devletleri askerlerinin hudûd-ı hakâniyyeme kârib mahalde ya'nî Leh tarafında ateş-i muhârebe cidâl-i alevgîr olması hâsebiyle harem ve ihtiyât ve ayn muhâfaza-i hudûd ve atf zımnında iktizâ iden tedâbirin âmâl ve icrâsına taraf-ı devlet-i a'liyyemden şüru' ve mübâşeret olunmak üzere iken Rusyalu Turla boyunda bir müddetten berfî tehiyye-i ateş olduğu askeri Hotin ve Bender ve Moylud üzerinden üç kuvva tertîb ve Devlet-i Aliyye ile dostlumuzda hâlel yokdur cebriyye Fransa üzerine gideceğiz Devlet-i Aliyye'nin izin ve ruhsâtiyladır diyerek imrâra mübâderet üzere olduğu haberleri zuhûr eylediğinden Dersa'adetimde mukîm Rusya elçisinden resmen su'âl olundukda bu maddeden katiyen haber ve âgahi ve devletinden buna müte'allık me'mûriyeti olmadığını beyân ettiğiinden bu sûret-i devlet-i a'liyyemle Rusya Devleti beyinde derkâr olan uhdûd-u şürûta bi'l-külliyen münâfi olmak cihetiyle bi'l-cümle meğabir ve salikin emr – i muhâfaza ve muhârebesi esbâbının istihsâline müsâraât ve hudûdda olan me'mûrlara tenbihât neşriyle Rusya askerinin iadeleri sûretinin istihsâl ve eğer Rusyalu dinlemeyüb ve harb sûretine teşebbüs iderler ise müstea'inen bi'l-llahi te'alâ mukâbele ve müdâfalarına sa'y behemâl eylemeleri te'kit kılınmış ise dahî el-hâletü hazihi Rusyalu Boğdan'da gün be-gün askerini tekessür itmekde olduğundan başka Hotin muhâfızı tarafına Dersa'adet'imden gönderilen ta'limât vâsıl olmaksızın ..... bürut ve muhâfız-ı müşârûn-ileyhi dostane diyerek iğfâl ve derûnı duhûl ve

ehl-i İslâmi varoşa ihrâc eyledikleri ve Bender Kal'âsına dahî gelmek üzere olduklarını Bender muhâfızına lede'l-ihbâr mûmâni'ât ve Asıtane'ye tahrîrât ihrâcına müsareât ettiği haberleri müte'akiben mütevârid olmak mülâbesesiyle niyet-i fâsideleri gereği gibi istikşâf olunmak için elçi-i mûmâ-ileyh bu tarafda tazyîk olunmakda ise dahî emâre- i sefer ve husûs-u Rusya askeri sergerdesinin Ruscuk'a gönderdiği haberden dahî revnûmâ olub Devlet-i Aliyye'm ona göre mukâbele levâzımı tahsîl itmek ber mukteza-i def'-i kât'-i ve hâl farz-ı ayn olduğundan Anadolu ve Rumeli taraflarında külliyyetlû asker tertîb olunmakda ise dahî dikkât-i hâl ve maslâhâtın nazrâ'an İsmail sipahidârı ordusunda külliyyetlû asâkirin vücûd ve luzûmı olduğu zâhir Yeniçeri Ocağı sair askere kıyas olunmayub hâmi-i dini-i mübeyin olan Devlet-i Aliyyem'in kadîmi ocağı olub neferâtı kırk bir kîbel ile ve yol ve erkân ve kâide-i kadîme riâ'yet ve muvâzi' izhâ-şayan ider şahbaz yiğidlerden oldukları vâki' ve fi'l-hasıl bu kadâr memleketler ve vilâyetler düşmanlar ellerinden fethi onların dahî din-i mübin uğrunda Devlet-i Aliyye'm gayretinde taş yaslatub ve tobrak döşekde terk-i can ve tenlerinden geçerek ikdâm ve gayretleriyle vücûda gelmiş olduğu tevârih kitablarında mastûr ve cümle nas lisânlarında mezkûr ve fîmâ ba'd dahî Yeniçeri neferâtı uğur-u din-i mübinde sâdikâne şeca'ât (S.86) hidmet-i etibullah ve .....resûl ve ulu'l-emr minkûm mefhûm-ı münîfi üzere emr-i padişâhâneme itaât ve ocağın yol ve erkânına kemâl-i riâ'yet iderek me'mûr oldukları mahalle varub din-i Devlet-i Aliyye hidamâtında gayret ve nân-ı ni'met..... şükrünü ifâyâ bezl ve sa'y ve miknet eylemeleri müczûm şahbâzların olmakdan nâşî İsmail sipahileri ordu-yu zafer bedide temâmen ta'yinâtları ve levâzımâtı saireleri i'tâ ve esbâb refahet vücûhuna istihsâl olunarak ve bir dürlü zâruret müzâyaka çektirilmeyerek ve sebâta ikdâm ile .....kıyam ve lede'l-iktizâm hududdan bir mahalle ta'yîn olunduklarında merdâne ve delirâne ez-il ve can hidâmât-ı

me'murelerinde kıyam ve ihtimâm eylemek üzere Anadolu'da vâki' kâzalardan her birinin hâl ve tahamüllerine göre beher bayrağı yüz yigirmişer nefer olmak üzere serdengeçti bayrakları atları tertîb ordu sipâhidâriyyeye sevk tesyiri husûsuna irâde-i aliyyem ta'alluk olunmağa siz ki Mevlânâ ve vücûh ve serdâr ve sâir işerleri ağavât ve alemderân ve söz sahibleri mumâileyhimsiz vüsûl-i emr-i âlîşânımda ma'rifetiniz ve ocağ-ı amirem tarafından ta'yîn olunan mumâileyh ma'rifetiyle beher bayrağı yüz yigirmişer nefer olarak Tokat kazâsından beş aded serdengeçti bayrağı tertîb ve küşâd neferâtı tuvânan ve tâmmü'l-eslihâ yiğitlerinden olmak üzere ser'ian tahrîr ki Rusyalu'nun tavr-ı hareketine göre durub oturacak vakitleri olmadığından şitâ demiyerek mübârek din-i devlet ve ocak uğruna yola ihrâc ve İsmail cânibine ve sipâhidâri ordusuna sevk ve irsâle bezl ve sa'y ve mukadderât eylemeniz fermânım mahsûsan işbu emr-i şerîfim ısdâr ve ber vech-i ta'cîl mübâşir mumâileyh ile irsâl olunmuşdur imdi işbu vakt-i evkât-ı sâireye ve bu husûs mevâd ve ahîraya bir vecîhle mukîs olmayıb be-gayet ehem ve akdem umûr-ı diniyeden olmağla bu bâbda zerrenümâ kusur ve rehâvet dakika-i vâhide ve emrâr-ı vakt bir vecîhle câiz olmadığı bu bâbda din-i devlet ve ocak gayretini intizâm ile emr-i şerîfime imtîsal idenler dünyada ve ahirette mazhâr-ı mükâfat ve terredüd ve betâte idenler dârında giriftâr-ı mücâzât olacakları bî-iştibâh olduğu malûmunuz oldukda ber vech-i meşrûh yol ve erkân bilenler harb ve harbe kadir dilâverlerden tammü'l-eslihâ olmak üzere ma'rifetiniz ve ocakdan me'mûr ve mübâşir-i mûmâ-ileyh ma'rifetiyle yüz yirmişer nefer olmak ve yollardan ve mahalden bir neferi firâr itmemek şartıyla beş aded serdengeçti bayrağı tertîb ve ser'ian ihrâc ve yağmur ve yaş ve çamur ve kış dimeyüb din-i devlet-i a'liyyem ve ocağ-ı ma'mûrem uğruna İsmail sipâhdârı ordusuna sevk ve teshire ikdâm ve gayret ve bu bâbda ocağ-ı amîrem nâmını ez ser .....ihyâya bezl ve hâsıl ve

sa'y-ı miknet eylesin ve şöyle ki bu ümerâ hem din de ..... kusur ve rehâvetle asâkir-i mezkûre na-tevân olmak veyahud yollardan ve me'mûr oldukları mahallerden firâr eylemek ihtimâli olur ise bir vecîhle cevâba kadir olamayıp dünya ve ukbâda ve hamameti tarafınıza râci' ve ocağ-ı amiremin şanına nâkise mucîb olacağı bi-iştibâhtır ana göre hareket eylesiz ve sen ki mübâşîr-i mûmâileyhsin seni ocağ-ı amirem zâbitânı beyninden bi'l-intihâb .....vâcibü'l-itinâyla me'mûr ta'yinden maksûd bu taraftan ser'an hareket ve Tokat'a varub gayet güzide ve tevânan ve cenk bî-kâr iktidârları beher bayrağı yüzyigirmişer nefer olmak üzere beş aded serdengeçti buyruğı tertîb ve ihrâc ve İsmail sipâhidârı ordusuna îsâle ve vüsûllerini (S.87) müşîr sipâhidârî ve ordu ağasından tahrîrât âhızıyla canîb-i ocağa avdet ve ric'âte ikdâm ve bezl mechûd eylemek kaziyyesi olmağla ona göre hareket ve icrâ-yı .....ve sadakât ve itmâm emr-i mübâşerete ve bu vecîhle nâil-i mükâfât olmağın .....gayret ve ser-i mû .....ve hilâf -ı rızâ-yı a'liyyem akçe ahızıyla mazhâr-ı ukubet be-ğayet mübâ'adet eylesiz deyû bi'l-fiil derkâh-ı mu'allam yeniçerileri ağası olan iftiharu'l ümerâ ve'l-ekâbir Hüseyin Ağa dâme uluvühû tarafından mühürlü mektûb virimekle vech-i meşrûh üzere amel ve hareket olunmak bâbında fermân -ı âlişânım sâdır olmuşdur buyurdum ki vüsûl buldukda bu bâbda vech-i meşrûh üzere şeref yafte-i sudûr olan fermân-ı celîl-i kadrim ve ağa-i mumâileyh tarafından virilen mühürlü mektûb mucîbiyle amel ve hareket ve hilâfından tehâşî ve mücânebet eylesiz şöyle ki alamet -ı şerîfe i'timâd kılâsız tahrîren fi-evâil- i şehri Şevvalü'l-mükerrem li-sene ihdâ ve 'ısrîn ve mi'eteyn ve elf

Mahrûse-i Kostantiniyye

Emr-i alî mûcîbince dergâh-ı âlî Yeniçeri ağası..... tarafından dahi mektûb vârid olmuşdur

[S.87/BELGE 1]

Medine –i Tokat'ta Soğukpınar mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem fevt olan el-Hâc Seyfi bin Ömer nâm müteveffânın verâset-i zevce-i metrûkesi Arife bint-i Ahmed ile sülbiye-i kebîre kızı Şerîfe'ye münhâsıra olub kable'l-kısmet mezbûre Arife dahi fevt olub verâseti zevc-i metrûkesi es-Seyyid Halil Ağa ibn-i Hüseyin Ağa ile sadriye-i kebîre kızı Arife'ye ve vâlidesi Fatıma bint-i Abdullah yediyle li-ebeveyn erkarındaşı Yusuf ibn-ie'l-mezbûr Ahmed'e münhâsıra olduğu şer'an zâhir ve nümâyân olduktan sonra ve verese-i mezbûrun talebi ve ma'rifet-i şer'le tahrîr ve beyne'l-verese bi'l-münâsahatü's-şer'iyye tevzi' ve taksîm olunan tereke-i müteveffıyye-i defter-i müfredâtıdır ki ber vech-i atî zikr olunur hurrîre fi'l-yevmi'l-hadî ve'l-'ısrîn min şehri Şevval li-sene ihdâ ve 'ısrîn ve mi'eteyn ve elf.

Eşya Listesi	Aded	Guruş
Menzîl der mahalle-i mezbûre me'a hadikâ-i muttasıla		5520
Kahve der sûk-ı Behzât	1 bâb	300
Kazgancı dükkanı	1 bâb	350
Simli hançer	1 kabza	30
Kutni ve alaca antari	1-1	20
Alaca antari	1	20
Beyaz çiçekli antari	1	40
Hatayi yüzlü sika parçası kürk	1	10
Belegöz kürk	1	50
Ketan ve çiçekli gömlek....	2-1	45
Def'a çarşab	2	30
Baş yemenisi degirmi	9	18
Dolama peşkiri ve sofra bezi	1-1	15
Cedîd çarşab	1	10
Ton	3	10
Bez içlik	1	2
Müstamel		15
Şalı cebe	1	8
.....		60
Taklid kürk	1	10
Köhne sika kürk		6
Peşkir	2	2
Def'a çarşab	1	3
.....		3
Köhne sandık	2	3
Der zimmet-i karındaşı Yusuf an-şehâdeti		410
Der zimmet-i karındaşı merkûm bâ-temesük		1700
Zümrüd küpe		250
Sim kuşak		40

Altun yüzük	3	15
Sim zarf ve fincan	2-3	10
Def'a sim zarf ve fincan	10-10	50
Yorgan	9	90
Dimi döşek ve şilte	1-1	20
Yüz yasdığı	2	6
Çit yasdık	9	50
Köşe ma'kad ve yan minderi ve çit ma'kad ve beyaz çarşab ve sagır yasdık	9-2-2-4-6-2-	100
Çit minder		5
Müstamel orta kilim ve sagır kilim ve köhne seccâde	1-2-1	50
Kapu perdesi	1	5
Cariye küpesi	1	15
Bağ der mevzi'-i Malkayası		1500
Mihr-i mü'eccel der zimmet-i zevci'l-mezbûr Halil Ağa		80
Evâni-i nühâsiye	60 kıyye	120
Yekün		11166

Minhâl ihrâcaat:

Masraf	Guruş
Techîz ve tekfîne	100
Resm-i kısmet	279
Kâtibiye	15
Çukadâriye	15
Emîniye ve Hüddâmiye	50
İhzâriye ve kaydiye	8
Yekün	467

Sahhu'l-bâki

Li't-taksîm-i beyne'l-verese: 10699

Hisse	Guruş	Meblâğ
Hisse-i zevci'l-mezbûr	334	41
Hisse-i uhtü'l-mezbûr bi'l-münâsehâtühâ	10030	37
Hisse-i ümmü'l-mezbûr bi'l-münâsehâtühâ	222	107
Hisse-i ahi'l-mezbûr bi'l-münâsehâtühâ	111	53

[S.88/BELGE 1]

Bi-mennihi te'âlâ medine –i Erzurum'dan Üsküdâr'a varıncaya kadâr yol üzerinde vâki'-i livâ ve kâzaların kuzzât ve nüvvâb faziletlü efendiler zîde fazlihûm

efendiler fazlihûm ve mefâhîru'l-kuzzât ve'l-emâsil ve'l-akrân mütesellimleri ve voyvoda, a'yâna ve işerleri zîde kadrihum inhâ olunur ki bu evânda Devlet- i Aliyye'yi kuvveti'ş-şevketin Moskov keferesiyle vuku' bulan sefer-i humâyûn nusret makrûnâ binaen evvel bahar ceste asârdan mukaddem mübârek livâ-i sa'âdet ihtivâ-i hazret risâletpenâh-ı aliyye efdâlû's-salâti ve ekmeli't-tahiyyât efendimiz hazretlerinin ruhâniyet-i a'liyyesiyle sadriazam ve serdâr -ı ekrem devletlû atîfetlû veliyyu'n-ni'am efendimiz hazretlerinin edâ-yu din üzerine bi'd-devlet-i ve'l-ikbâl tevcih ve teşrîfe inâyetleriyle orduyu humâyûnun Davud Paşa Sahrası'na ihrâcına irâde-i seniyye canîb hilafetpenâhi taalluk buyurmalarından nâşi Anadolu ve Rumeli câniblerinde olan vüzera-i i'zâm hazerâti me'mûr buyurmalarından nâşi Davud Paşa Sahrası'nda orduyu hümâyûn'da isbât-ı vücûd eylememize irâde-i seniyye teallûk buyrulduğı bâbında sâdir buyrulan emr-i âlî şeref vürûdu hasebiyle ve fi- sebillillah nass-ı kerîmine iyâen ber mantuk-ı fermân-ı âlî bu taraftan hareket müsteainen cenâb-ı rabbi ahdiyet ilmü'l-küşâye teveccüh ve a'zimetim emr-i müstehâk olduğunu imdi sizler ki muhâtabuna mumâileyhimsiz ma'lûmlarınız oldukda bu me'mûriyet mevâdı diğere memâsil ve kıyas olmayarak bir an akdem savb-ı me'mûreme vüsûlumuz matlûb-i kati'-i hazret-i mülûkân buyrulduğuna mebniyyen mürûr olunacak turûk ve mesâlikde vâki' cisirlerden harabe müşrif olan cisirleri şimdiden ta'mir olunmasıyla dairemiz halkınâ muktezi olan kamand bargîrleriyle asâkir -i sâiremize lâzım gelen konak ve ihyâs zehâire-i inzimam-ı rey' ve ma'rifetlerinize tehiyye ve tedârik idüb inşallahhu te'âlâ ıyn-i vürûdumuzda husûs -ı mezkûra zımnında avk ve te'hir olunmamız husûsuyla gerek kumad bârgirlerini gerek malzeme -i sâiriyyeyi tedârikle gayetle dikkat idesiz ma'azallahu te'âlâ husûs-ı mezkûra dâire her kankı mahalde meks olunmamızla imrâr-ı vakti mûcîb halet zuhûra gelür ise sonra cânib -i devlet -i aliyyeden lâzım gelen i'kâb ve i'tâba özr ve illetleriniz fâide-yâb olmâmasını mülâhazalarınızla tenbîhi hâvî sahrâ-i Davud Paşa'dan mantûk-ı işbu buyruldu emr -i âli terkîm ve isdâr ve Tatar Odabaşının Yusuf Ağa ile irsâl olunmuşdur bî-mennihi te'âlâ vüsûlunda minvâl-i muharrer üzere ber mûcîb-i buyruldu amel ve hareket hilâfindan ve amâz ve rehâvetten ittika ve müba'âdet eyleyesiz deyû fi 21 Zilhicce 1221.

[S.88/BELGE 2]

Altı aylık menzîl ücreti

İşbu bin iki yüz yigirmi iki senesinde mâh –ı muharremü’l-haramının dördüncü günü vâkî’ olan mart ibtidâsından altı aylık menzîl ücreti ve hüddâmiye ve tertîb-i defter ve yafte kalemiyesi ve kaydiye ve cümle ma’fet ve ma’rifet-i şer’le ale’l-hisâb olundukda meblâğ–ı mezbûrun defter –i müfredâtıdır ki ber vech–i atî zikr olunur hurrîre fî gurre muharremü’l-haram li-sene isnâ ve ‘ışrîn ve mi’eteyn ve elf.

Mahalle	Guruş
Mahalle–i Yazıcık	80
Mahalle–i Melik Danişmend	41
Mahalle–i Bâba Usib	14
Mahalle–i Simavun	35
Mahalle–i Şüca’addin	76
Mahalle–i Zincirlikuyu	30
Mahalle–i Çaçnigir	35
Mahalle–i Ovannes	22
Mahalle–i Semerkandi	70
Mahalle–i Meydan–ı müslîm	80
Mahalle–i Meydan–ı zımmî	20
Mahalle–i Zincirlikuyu	30
Mahalle–i Çahkenlü	45
Mahalle–i Mihmâd Hâcib–i müslîm	146
Mahalle–i Mihmâd Hâcib zımmî	50
Mahalle–i Mihmâd Hâcib –i zımmî’den menzîl iştira iden müslüm bölüğü	75
Mahalle–i Mihmâd Hâcib–i zımmî’den Hacı Hasan Bölüğü	151
Mahalle–i Samyeli	51
Mahalle–i Soğukpınar –ı Müslîm	600
Mahalle–i Muslühiddin	56
Mahalle–i Mehmed Paşa	57
Mahalle–i Çay–ı müslîm	96
Mahalle–i Çay –ı zımmî	80
Mahalle–i Huruş	65
Mahalle–i Mahmud Paşa	81
Mahalle–i Soğukpınar –ı zımmî	80
Mahalle–i Geyras	73
Mahalle–i Beybağı	117
Mahalle–i Akdeğirmen–i müslîm	30
Mahalle–i Akdeğirmen –i zımmî	42
Mahalle–i Aleksan	27
Mahalle–i Seyfeddin	50
Mahalle–i Terbiye–i kebîr	263
Mahalle–i Terbiye–i sagîr	158
Mahalle–i Sabunhâne	43

Mahalle-i Güzel Aşçı	65
Mahalle-i Cemaleddin	131
Mahalle-i Tatar Hacı	26
Mahalle-i Hacı İbrahim	85
Mahalle-i Hoca Ahmed	725
Mahalle-i Su İçmez	115
Mahalle-i İçme Su	185
Mahalle-i Dere	285
Mahalle-i Seyyid Necmeddin	95
Mahalle-i Ankara	20
Mahalle-i Gaybî	95
(S.89)Mahalle-i Veled-i Ayni	31
Mahalle-i Keçeciler	65
Mahalle-i Hâcı İvaz Paşa	45
Mahalle-i Acebşir	45
Mahalle-i Sofiyyun	32
Mahalle-i Taşçı Mahmud	70
Mahalle-i Kaya	151
Mahalle-i Sarı güllük	60
Mahalle-i İsa Fakih	65
Mahalle-i Rüstem Çelebi	73
Mahalle-i Alaca Mescid	25
Mahalle-i İplik pazarı	12
Mahalle-i Çilfek	21
Mahalle-i Monla Bektaş	16
Mahalle-i Cami'i- kebîr	111
Mahalle-i Zaim	128
Mahalle-i Hoca İbrahim	50
Mahalle-i Taş Nerdeban	7
Mahalle-i Halid	45
Mahalle-i Yahudiyan	51
Mahalle-i Ka'be Mescidi	235
Mahalle-i Yaşmeydan	160
Mahalle-i Çilehâne	261
Mahalle-i Veled-i İyas	65
Mahalle-i Zilli Hacı	151
Mahalle-i Debbaghâne-i cedîd	35
Mahalle-i Yar Ahmed	140
Mahalle-i Debbaghâne-i atîk	145
Mahalle-i Cedîd	184
Mahalle-i Menice	377
Mahalle-i Siyahpuş	80
Mahalle-i Dıraz-ı müslîm	54
Mahalle-i Dıraz-ı gebrân	100
Yekün	7913

Bâlâ da mastûr olan mahallât ahâlileri

İnhâ olunur ki bin iki yüz yigirmi iki senesine mâh-ı Muharremü'l-haram'ın dördüncü günü vâkî' olan mart ibtidâsından altı aylık menzîl ücreti ve emîniye ve hüddâmiye tertîb-i defter ve yafte kalemiyesi ve kaydiye cümle ma'rifet-i ve ma'rifet-i şer'le hisâb olunduk da meblâğ –ı mezbûrun defter –i müfredâtıdır ki ber vech –i atî zikr olunur hurrîre fî-gurre-i muharem li-sene isnâ ve 'ısrîn ve mi'eteyn ve elf.

[S.90/BELGE 1]

Bin ikiyüz yigirmi iki senesine mahsûben tahsîli fermân buyrulan avarız ve bedel- i nüzûl akçelerinin asıl mal –ı mîrîsi maişeti ve kabzına me'mûr ağaya hizmet ve dört günlük tâyinât masrafı ve harc-ı defter ve hüddâmiyenin defter –i müfredâtıdır ki ber vech –i atî zikr olunur hurrîre fî-gurre-i muharrem li-sene isnâ' ve ısrîn ve mieteyn ve elf.

Masraf	Guruş
Mal-ı avarız ve bedel-i nuzûl ve ma'ışet	4733
Kabzına me'mûr ağaya hizmet	450
Ağa-i merkûmun hademelerine hizmet	23
Ağa-yı merkûmun dört günlük ta'yinât mesarifi	70
Ber mu'tâd harc defteri	450
Emîniyye ve hüddâmiye	50
Ücret defter-i tertîbiyle yafte kalemiyesi	30
Kaydiye	3
Yekün	5809

Bâlâda tahrîr olunan meblâğ-ı mezbûr beş bin sekizyüz yedi guruşun Mecidözü kâzasının senevî mâl –ı maktu'u olan altıyüz elli bir guruşun bin ikiyüzyigirmi ikisi senesine mahsûb olmak üzere havâle ve mahsûb ve ihrâc olundukda bâkî meblâğ –ı mezkûr beş bin ikiyüz elli guruş şehir ve nevâhiyeye tevcîh ve taksîm olunacak kadâr mal-ı maktu'u mezbûrdan bâkî doksan üç guruş sene-i mezkûra mahsûben kabzına me'mûr ağa yedinden âhz ve kabz olunur fî işbu mahalle şerh virildi.

Nefs-i şehri Tokat

Hane: 53,5

2164 guruş 10 para mâl-ı maişet

375 guruş 17 para an mesârif

2539 guruş 27 para

Beher hâneye isâbet eden 47 guruş 19 para

Nâhiye-i Komanat tabi‘-i Tokat

Hane: 80 hane rub‘ 3

1095,5 guruş mâl-ı maişet

197,5 an mesârif

1293 guruş

Beher hâneye isâbet eden 16 guruş 19,5 para

Nâhiye-i Kafirni tabi‘-i Tokat

Hane: 53,5 hane rub‘ 3

617 guruş 10 para mâl-ı maişet

111 guruş 4 para an mesârif

-----

728 guruş 14 para

Beher hâneye isâbet eden: 13 guruş 17 para

Nâhiye-i Tozanlı tabi‘-i Tokat

Hane: 35,5 hane 1 rub‘

363,5 guruş mâl-ı maişet

62,5 guruş 10 para an mesârif

-----

426 guruş

Beher hâneye isâbet eden: 14 guruş 111 meblâğ

Nâhiye-i Dönekzeabad tabi‘-i Tokat

Hane: 6,5 1 rub‘

76,5 guruş mâl-ı maişet

17,5 guruş 17 para an mesârif

-----

94 guruş

Beher hâneye isâbet eden: 13 guruş 13 meblağ

Nâhiye-i Yıldız tabi' Tokat

Hane: 13,5

146,5 guruş mâl-ı maişet

25,5 guruş an mesârif

-----

172 guruş

Beher hâneye isâbet eden: 12 guruş 90 meblağ

Mahallât der nefis-i şehri Tokat

Mahalle	Hane
Mahalle-i Yazıcık	0,5
Mahalle-i Melik Danişmend	0,25
Mahalle-i Vartan	1sümün
Mahalle-i Kirkor	0,25
Mahalle-i Bâba Osib	0,25
Mahalle-i Simavon	0,25
Mahalle-i Ovannes	1sümün
Mahalle-i Şücaaddin	0,5
Mahalle-i Çaşnigir	1sümün
Mahalle-i Meydan	0,5
Mahalle-i Semerkandi	0,5
Mahalle-i Zincirlikuyu	0,5
Mahalle-i Çahkenlü	0,25
Mahalle-i Mihmad Hacib	0,5
(S.91)Mahalle-i Mihmad Hacib zımmî ber mûcib- i hüccet	1
Mahalle-i Mihmad Hacib zımmiden Hacı Hasan bölüğü ber mûcib- i hüccet	5sümün
Mahalle-i Mihmad Hacib-i zımmîden menzîl- i iştira iden Müslîm bölüğü	3sümün
Mahalle-i Samyeli	0,5
Mahalle-i Muslihuddin	0,5
Mahalle-i Mehmed Paşa	1
Mahalle-i Çay-ı Müslîm	1,5
Mahalle-i Çay-ı Zımmî	2
Mahalle-i Soğukpınar-ı Müslîm	2
Mahalle-i Soğukpınar-ı Zımmî	1,5
Mahalle-i Akdeğirmen-i Müslîm	0,75
Mahalle-i Akdeğirmen-i Zımmî	0,75
Mahalle-i Beybağı	1
Mahalle-i Paskal	0,5
Mahalle-i Aleksan	0,5
Mahalle-i Dere	1,5
Mahalle-i Hoca Ahmed	3

Mahalle-i Suiçmez	0,5
Mahalle-i İçmesu	2
Mahalle-i Seyfeddin	0,5
Mahalle-i Terbiye-i Kebîr	1
Mahalle-i Terbiye-i Sagîr	1
Mahalle-i Sabuncuyan	0,25
Mahalle-i Güzelaşçı	0,75
Mahalle-i Cemaleddin	1
Mahalle-i Tatar Hacı	0,25
Mahalle-i Hacı İvaz Paşa	0,25
Mahalle-i Veled- i gaybî	0,25
Mahalle-i Ankara	0,25
Mahalle-i Keçeciler	0,5
Mahalle-i Hacı İbrahim	0,5
Mahalle-i Seyyid Necmeddin	0,5
Mahalle-i Gaybi	1,5
Mahalle-i Sofiyyun	1
Mahalle-i Acebşir	0,5
Mahalle-i Taşçı Mahmud	1
Mahalle-i Sarıgüllük	0,5
Mahalle-i İsa Fakih	0,5
Mahalle-i Rüstem Çelebi	1
Mahalle-i Alaca Mescid	0,25
Mahalle-i Monlâ Bektaş	0,25
Mahalle-i Kaya	1
Mahalle-i İplik Pazarı	1sümün
Mahalle-i Çilfek	0,5
Mahalle-i Cami-i Kebîr	0,5
Mahalle-i Zaim	0,5
Mahalle-i Hoca İbrahim	1sümün
Mahalle-i Taş Nerdiban	0,5
Mahalle-i Halid	0,25
Mahalle-i Yahudiyân	0,25
Mahalle-i Kabe Mescidi	1
Mahalle-i Yaş Meydan	0,5
Mahalle-i Debbaghane -i Atîk	0,75
Mahalle-i Cedid	0,5
Mahalle-i Menice	1,5
Mahalle-i Çilehane	1,25
Mahalle-i Veled İyas	1sümün
Mahalle-i Zilli Hacı	0,5
Mahalle-i Debbaghane-i Cedid	0,75
Mahalle-i Siyah puş	1sümün
Mahalle-i Yarahmed	0,5
Mahalle-i Dıraz-ı gebran	0,5
Mahalle-i Dıraz-ı Müslim	0,25

Mahalle-i Horuş	0,25
Mahalle-i Mahmud Paşa	0,5
Mahalle- i Geyras	1
Yekün	53,5

Bâlâda mastûr olan mahallât ahâlileri

İnhâ olunur ki işbu bin iki yüz yigirmi iki senesine mahsubân tahsîli fermân buyrulan avârız ve bedeli nüzul akçelerinin asıl mâl-ı mîrîsi ve mâîşeti ve kabzına me'mûr ağaya hidmed ve dört günlük ta'yinât-ı mesârifî ve harc-ı defter ve hüddâmiye ve tertîb-i defter ve yafte kalemiyesi ve kaydiye cümle ma'rifeti ve ma'feti şer'le hesâb olundukda girihtesi asla zam ile beher mahallâtın şenlik ve tahammüllerine göre mevcûd olan elli üç buçuk hânesine iki bin beş yüz otuz dokuz guruş yigirmi yedi para tarh ve taksîm olundukda beher haneye kırk yedişer guruş ondokuzar para isâbet etmiştir meblâğ-ı mezbûru beyninizde cemi' tahsîl ve kabzına me'mûra teslîm eylesiz hurrîre fi-gurre-i Muharrem sene isnâ' ve 'ışrîn ve mi'teyn ve elf.

Nâhiye-i Komanat tâbi'-i Tokat

Karye	Hane
Karye-i Geksi	3
Karye-i Daylıhacı	0,5
Karye-i Çördük	1
Karye-i Bayram	0,75
Karye-i Beşviran	0,50
Karye-i Kızılöz	1,50
Karye-i Meellü	1
Karye-i Fenk	2,5
Karye-i Aluc	15
Karye-i Mardosoba	2,25
Karye-i Firadökse	5,5
Karye-i Gireni	0,75
Karye-i Mamu Ma'a Tut	2,75
Karye-i Gevrek	0,25
Karye-i Kevahlık	0,75
Karye-i Kızıldere	0,25
Karye-i Mülk	0,25
Karye-i Acıpınar Me'a Kışla	1,75
Karye-i Omala	6
Karye-i Armus	1,5
Karye-i Sideni	1
Karye-i Calkuru	0,75
Karye-i Cincife-i Kebîr	3
Karye-i Cincife-i Sagîr	0,5

Karye-i Kızıl	3
Karye-i Hulvar	1,25
Karye-i Dihoy	0,25
Karye-i Bizeri	7
Karye-i Zazara	1
Karye-i Boyalı	2,25
Karye-i Bula	1,5
Karye-i Komat-ı Müslîm	3,5
Karye-i Komanat-ı zımmî	3,5
Karye-i Yelpe	1,5
Karye-i Difye	3,25
Karye-i İzbesti	1,5
Karye-i Eski	0,50
Karye-i Saltık	0,25
Karye-i Zodi	0,25
Karye-i Ahmedalanı	1,75
Karye-i Gevle	2,75
Karye-i Şeyh	3
Karye-i Kadıvakfı	1,5
Karye-i Kirkoros	1,75
Yekün	80,50

Bâlâda mastûr olan kurra âhâlileri

İnhâ olunur ki bin iki yüz yigirmi iki senesine mahsûbân tahsîli fermân buyrulan avârız ve bedel-i nüzul akçelerinin asıl mâl-ı mîrîsi ve maişeti kabzına me'mûr ağaya hizmet ve dört günlük ta'yinât mesârifi ve harc-ı defter ve hüddâmiye cümle ma'rifeti ve ma'rifet- i şer'le hesâb oldukda bin iki yüz doksan üç guruşa bâliğ olub meblâğ- ı mezbûrun Nâhiye-i mezbûrun seksen hane üç rub' tevzi' oldukda girihtesi asla zam ile beher haneye on altışar guruş on dokuzar buçuk akçe isâbet etmişdir meblâğ- ı mezbûru beyninizde cem' ve tahsîl ve kabzına me'mura teslim eylesiz.

Nâhiye-i Kafirni tâbi'-i Tokat

Karye	Hane
Karye-i Alemdâr	1
Karye-i Muhat	7,75
Karye-i Filtise	1,5
Karye-i Zuru	3,25
Karye-i Gölgeci	0,50
Karye-i Sideni	1
Karye-i Eftelit	3
Karye-i Teknecik	1,50
Karye-i Mevüllü	3,75
Karye-i Varzıllar	1

Karye-i Çeyetler	1,75
Karye-i Şeyh	3
Karye-i Daduhta	2
Karye-i Çiftlik	1,75
Karye-i Topalak	0,50
Karye-i Mados	1
Karye-i Yayı	0,75
Karye-i Uyhan	0,75
Karye-i Karadere	0,50
Karye-i Kınık	1
(S.93)Karye-i Tomara	0,50
Karye-i Doğarın	1
Karye-i Pirhasan	0,50
Karye-i Minegü	0,75
Karye-i Kızılcasu	1,50
Karye-i Boldacı	1,25
Karye-i İbavlu	0,75
Karye-i Leveke	2,25
Karye-i Tiyeri	1,25
Karye-i Ceycek	0,50
Karye-i Yapalak	0,50
Karye-i Gök	0,50
Karye-i Ekseri	0,25
Karye-i Ömerli	0,50
Karye-i Şeyhler	0,50
Karye-i Çat	0,25
Karye-i Anzara	0,25
Karye-i İlpit	2,25
Yekün	54,25

Bâlâda mastûr olan kurra âhâlileri

İnhâ olunur ki işbu bin iki yüz yigirmi iki senesine mahsûbân tahsîli fermân buyrulan avâriz ve bedel-i nüzul akçelerinin asıl mâl-ı mîrîsi ve maişetin kabzına me'mûr ağaya hizmet ve dört günlük ta'yinât mesârifi ve harc-ı defter ve hüddâmiye cümle ma'rifeti ve ma'fet- i şer'le hesâb oldukda yedi yüz yigirmi sekiz guruş on dört para iki akçeye bâliğ olup meblâğ- ı mezbûr Nâhiye-i mezbûrun elli üç buçuk hâne üç rub'una tevzi' oldukda girihtesi asla zam ile ve her haneye on üçer guruş on yedişer para isâbet etmişdir meblâğ- ı mezbûrun beyninizde cem' ve tahsîl ve kabzına me'mûra teslim eylesiz.

Nâhiye-i Tozanlı tâbi'-i Tokat

Karye	Hane
Karye-i Finecek	0,75
Karye-i Rumcuk	0,50
Karye-i Sarıöyük	0,50
Karye-i Sarsı	1,50
Karye-i Eyüb	0,50
Karye-i Abdurrahmanlı	1,50
Karye-i Karadiz	0,25
Karye-i Çirmiş	0,75
Karye-i Şeyh	0,50
Karye-i Darıkolı	0,50
Karye-i Çalıca	1,50
Karye-i Kozacı	1
Karye-i Pusat	0,25
Karye-i Buhya	0,50
Karye-i Alanyurdu	0,50
Karye-i Kozluca	0,50
Karye-i Ermenis	1,25
Karye-i Gökçek	0,50
Karye-i Değiris	1,25
Karye-i Eski	0,25
Karye-i Boyalı	0,25
Karye-i Alan me'a Karkın	0,50
Karye-i Tavza	1
Karye-i Tomanut	0,50
Karye-i Simayıl	0,25
Karye-i Tıgıñış	1
Karye-i Bozkuş	1
Karye-i Ademli	0,25
Karye-i Kol	1
Karye-i Ohtorum	1,50
Karye-i Kızkapan	0,25
Karye-i Hize	0,50
Karye-i Oykuru	0,50
Karye-i Müseylem	0,50
Karye-i Zora	0,50
Karye-i Hisarcık	2,25
Karye-i İpsile	7
Karye-i Gönekse	0,25
Karye-i Divriğın	0,50
Karye-i Yavşancık	0,25
Karye-i Gibis	0,50
Karye-i Kevekse	0,25
Yekun	35,75

(S.94) Bâlâda mastûr olan kurra âhâlileri

İnhâ olunur ki işbu bin iki yüz yigirmi iki senesine mahsûbân tahsîli fermân buyrulan avârız-ı bedel-i nüzul akçelerinin asıl mâl-ı mîrîsi ve maişeti ve kabzına me'mûr ağaya hizmet ve dört günlük ta'yinât mesârifi ve harc-ı defter ve Hüddâmiye cümle ma'rifeti ma'rifet- i şer'le hesâb oldukda dört yüz yirmi altı guruş on iki paraya bâliğ olub meblâğ-ı mezbûr ve nâhiye-i mezbûrun otuz beş buçuk hâne üç rub'una tarh ve tevzi' oldukda girihtesi asıla zam ile beher hâneye on dörder guruş yüzon birer akçe isâbet etmişdir meblâğ-ı mezbûrun beyninizde cemi' ve tahsîl ve kabzına me'mura teslim eylesiz

Nâhiye-i Dönekseabad tâbi'-i Tokat

Karye	Hane
Karye-i Ohtab	1,25
Karye-i Üçgöl	1
Karye-i Gireni	0,25
Karye-i Kemkes	1
Karye-i İze	1
Karye-i Estiğın	1,25
Karye-i Tazular	1 sümün
Karye-i İfeli	0,75
Karye-i Yenice	1 sümün
Yekün	6,75

Bâlâda mastûr olan kurra âhâlileri

İnhâ olunur ki işbu bin iki yüz yigirmi iki senesine mahsûbân tahsîli fermân buyrulan avârız ve bedel-i nüzul akçelerinin asıl mâl-ı mîrîsi ve maişeti ve kabzına me'mûr ağaya hizmet ve dört günlük ta'yinât mesârifi ve harc-ı defter ve hüddâmiye cümle ma'rifeti ve ma'rifet- i şer'le hisâb oldukda doksan dört guruş on yedi paraya bâliğ olub meblâğ-ı mezbûr nâhiye-i mezbûrun altı buçuk hâne üç rub'una tevzi' oldukda girihtesi asıla zam ile beher hâneye on üçer guruş on üçer akçe isâbet etmişdir meblâğ-ı mezbûrun beyninizde cemi' ve tahsîl ve kabzına me'mura teslim eylesiz.

Nâhiye-i Yıldıs'a tâbi'-i Tokat

Karye	Guruş
Karye-i Yakub	0,50
Karye-i Beduhtun	3
Karye-i Şeyhçoban	0,25

Karye-i Çiflik Mea' Karkın	1,25
Karye-i Nefsiyıldıs	1
Karye-i Killik Me'a köpek	0,25
Karye-i Yusufoğlanı	2
Karye-i Geçtinhacı	0,50
Karye-i Sarıyar	1
Karye-i Hergele	1
Karye-i Yakuboğlanı	1
Karye-i Aslandoğmuş	1,50
Yekün	13,50

Bâlâda mastûr olan kura âhâlileri

İnhâ olunur ki işbu bin iki yüz yigirmi iki senesine mahsûbân tahsîli fermân buyrulan avârız ve bedel-i nüzul akçelerinin asıl mâl-ı mîrîsi ve maişeti ve kabzına me'mûr ağaya hizmet ve dört günlük ta'yinât mesârifi ve harc-ı defter ve hüddâmiye cümle ma'rifeti ve ma'rifet- i şer'le hisâb oldukda yüz yetmiş iki guruş beş paraya bâliğ olub meblâğ-ı mezbûr nâhiye-i mezbûrun on üç buçuk hânesine tevzi' olundukda girihtesi asla zam ile beher hâneye on ikişer guruş doksanar akçe isâbet etmişdir meblâğ-ı mezbûrun beyninizde cemi' ve tahsîl ve kabzına me'mura teslîm eylesiniz.

[S.95/BELGE 1]

Elhamdulillâhillezi emrinâ bi't-tenfizü'l-hükkâmi's-şer'iyeti bi'l-adli ve'l-ihsân ve alemnâ mesâilü's-şer'iyeti bi- burhani'l-furkân ve's-selâtu ve's-selâmu âlâ seyyidinâ Muhammeddin sâhibü'l-hac ve'l-burhân ve a'lâ alihi ve eshâbillezi ictihâd ve âlâ eserihi bi'l-cûdü'l-cehd mollâ ve ene'l-fakir bi'l-aczi ve't-taksir Müftizâde İsmail el-mevlâ hilâfeti be-medine-i Tokat hafeza'llahü te'âlâ ani'l-afât izzet-me'ab Şeri'ât-nisâb fahru'l-kuzzati'l-kirâm Mevlâna Müftî-zâde İsmail Efendi kamyâb ba'de't-tahiyyeti'l-vâfiyye inhâ olunur ki ber vech-i arpalık mutasarrıf olduğum Tokat kâzasının umur- u şer'iyesi niyâbeti işbu sene ihdâ ve 'ısrîn ve mi'eteyn ve elf muharremü'l-haramı guresinde tarafımızdan cenabınıza ihâle ve tefvîz olunmuşdur gerekdir ki kaza-i mezbûru gurre-i merkûmdan zabt ve tasarruf edüb beyne'l-ahâli icrâ-i ahkâmı şer'i âlî ve vaki' olan olan mevtâ-yı askeriyye muhâlefâtını tahrîr ve taksîm ve beyne'l-verese bi'l-farizati's-şer'iyye tevzi' ve taksîm idüb cadde-i şer'i şerîfden ser-i mû inhirâf etmeyesiz ve's-selâm.

El-fakir Derviş Mehmed imâm-ı evvel-i hazret-i şehriyâri el-kadiaskeri Rumeli

[S.95/BELGE 2]

Medine-i Tokat kazâsının muzâf Kâfirni Nâhiyesine tâbi‘ Meğüllü nâm karyesi sâkinlerinden iken bundan akdem fevt iden Hasan bin İsmail nâm müteveffânın verâseti zevceteyn-i metrûketeyni Saliha bint-i Abdullah ve Rukiyye bintî Mehmed ile sulbî sagîr oğlu Hasan’a ve sulbîye-i sagîre kızlarından.....münhâsıra olub kable’t-taksîm ve sagîr Hasan dahi fevt olub verâseti anası mezbûre Saliha bint-i Abdullah dahi fevt olub.....ve Rukiyye’ye münhâsıra olub kable’l kısme mezbûr ve mezbûre Abdullah dahi fevt olub verâset-i..... Ya‘kub bin İsmail ile sadriye-i sagîre kızları Saima ve Rukiyye’ye münhâsıra olduğu şer‘an zâhir ve nümâyân oldukdan sonra bâ-ma‘fet-i şer‘ terekeleri tahrîr ve beyne’l-verese bi’l-farizâti’ş-şer‘iyye tevzi‘ ve taksîm olunur ber vech-i atî zikr olunur hurrîre fi’l-yevmi’l-hamis min şehri Muharremü’l-haram li-sene isdâ ve ‘ısrîn ve mi’eteyn ve elf.

Eşya Listesi	Aded	Guruş
Menzîl der mahalle-i Samyeli		100
Dimi ve çit döşek	5	50
Yorgan	5	36
Yasdık	4	14
Köhne kilim	5	30
Heybe	3	5,5
Simli piştov	2 çift	100
Def‘a piştov		20
Köhne hatayi antari	1	10
Sagîr alaca ve bez antari	1-1	12
Gömleği kurutma	3	8,5
Çit degirmi	2	2
Makreme	3	3,5
Hamam takımı		5,5
Uçkur		1,5
Alaca parçası		2,5
Çit yastık yüzü	1	1
Köhne sandık	1	2
Sacayağı ve çay demürü ve maşa		3
Bârgîr	1 re’s	100
Karasığır ineği	5	100
Camuş ineği	1	50
Balak	2	30
Dana	4	20
Kebîr bıçak ve silah		5
Keçe kuşak	1	7
Sim kuşak ve kolan		15
Evâni- i nühâsiye	60 kıyye	180

Der zimmet- i Bektaş		100
Hırdavât-ı menzîl		25
Mihr-i mü'eccel der zimmet-i zevci'l-mezbûr Ya'kub		33
Yekün		1072

Minhâl ihrâcaat

Masraf	Guruş
Techîz ve tekfîne masraf vesâire	24
Resm-i kısmet	26
Kâtibiye	6
Çukadârriye	6
Emîniye ve hüddâmiye	5
İhzâriye ve kaydiye ve kalemiye	3
Yekün	70

Sahhu'l-bâkî

Li't-taksîm-i beyne'l-verese:1002 guruş

Hisse	Guruş	Meblâğ
Hisse-i zevce-i mezbûre Rukiyye bi'l-münâsahâtihi	62	75
Hisse-i bint-i mezbûr Hasan bi'l-münâsahâtihi	452	87
Hisse-i bint-i mezbûre Saime bi'l-münâsahâtihi	452	87
Hisse-i zevc-i mezbûr Ya'kub bi'l-münâsahâtihi	33	110

[S.96/ BELGE 1]

Medine-i Tokat'ta vâkî Kâbili Mehmed Paşa ve İbrahim Paşa vakfından almak üzere senevî on müd hinta ile hafızlık cîhetinde ..... olan Ebubekir bin Yusuf bilâ veledi fevt olub yeri hâli ve hidmet-i lâzimesi mahlûl olmağla yerine erbâb istihkâkdan karındaşoğlu işbu rafi'-i ve tevki'-i refiü's-şânı hakâni Mevlânâ es-Seyyid Yusuf bin es-Seyyid Mehmed zîde şerefû siyâdehû her vecîhle lâyük ve mah ve müstehak olmağın müteveffâ ammisi mahlûlünden tevcîh olunub yedine berât-ı şerîf-i âlişânım virilmek bâbında istidâ ve inâyet itmeye yazılmış arzuhâlde mastûr derkenâr mantukunca Tokat'ta Kâbili Mehmed Paşa ve İbrahim Paşa vakıflarından almak üzere senevî on müd hinta ile hafızlık cîhetine mutasarrıf olan Ebubekir Halife bin Yusuf mukaddemâ bilâ veled vefât idüb cihet-i mezkûre mahlûl olduğı ve sahib-i arzuhal es-Seyyid Yusuf Halife bin es-Seyyid Mehmed müteveffâ-i mezbûrun karındaşoğlu olub erbâb-i

istihkakdan olduğu es-Seyyid İsmail Efendi bin es-Seyyid İbrahim ve Mehmed Nuri Efendi ibn-i Ömer ve Mehmed Efendi ibn-i Yusuf erbâb-ı ehli vukûf haberleriyle zahîr ve nümâyân olmağın cihât-ı mezkûre müteveffâ-i mezbûr Ebubekir halifenin mahlûlünden merkûm es-Seyyid Yusuf halifeye tevcîh ve yedine berât-ı şerîf-i âlîşânım sadaka ve ihsân buyrulmak bâbında kıdvetü'l-ulemâ'il-muhakkikin Tokat müffisi Mehmed Sadık zîde ilmuhu i'lâm itmeleriyle mucîbince tevcîh buyrulmak .....a'lemu'l ulemâ'il-mütebahhirin ifdâlu'l- fezâilü'l-müteverriîn bi'l-fi'l-i şeyhü'l-islâm Mevlânâ es-Seyyid Mehmed Ataullah ademallahû tea'lâ fezâililuhû işaret itmeleriyle işaretleri mucîbince merkûme tevcîh ve sadaka idüb bu berât-ı humâyûn-ı sa'âdet makrûnu verdim ve buyurdum ki ba'de'l -yevm Mevlânâ -i merkûm es-Seyyid Yusuf bin es-Seyyid Mehmed zîde şeref siyâdete varub zıkr olunan vakfda müteveffâ ammisi yerine huffazlık cihetinde mutasarrıf olub hizmet-i lâzimesini mer'î ve mü'eddi kıldıktan sonra vakf -ı mezbûrdan almak üzere senevî on müd hinta vazifesiyle mutasarrıf olub vâkıfın ruhu ve devam-ı ömrü dua'ya müdâvemet göstere şöyle bileler a'lâmet-i şerîfime i'timâd kılalar tahrîren fi-yevmi's-sâmin min Zilka'de li-sene ihdâ 'ışrîn ve mi'eteyn ve elf.

[S.96/ BELGE 2]

Şeri'ât şî'âr Tokat me'a nevâhiye kadısı faziletlü efendi zîde fazlihû ve kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân voyvodası izzetlü Ahmed Ağa zîde kadrihû ve serdâr ve zâbitân ve vücûh-ı memleket vesair işerleri ve söz sahibleri ba'de's-selâm inhâ olunur ki a'dâ-i dinimiz olan Moskov keferesinin nakz-i ahd ve nümâyân ile su'î hareket ve ihânetini zahir ve nümâyân olarak serhâddâtı mansûrede vâki' bilâd-ı İslamiye'ye hücum ve istilâ eylediğine mebnî kefer-i mesfûre üzerine sefer-i humâyûn-ı nusret makrûnum muhakkak olarak bî avn ve inâyet-i cenâb-ı ilâhi livâ-i sa'âdet ihtivâ -i hazreti risaletpenâhi sayesinde bugünlerde ordu-yu zafer .....mülukâne ihrâc ve cânib-i adâya teveccüh ve a'zimet itmek üzere olduğundan ğayri kefer-i mesfûrenin muktezâ-i hıyaneti üzere Bahr-i siyah sevâhilinde vâki' memâlik-i islamiyeye dahi donanma-yı mansûreyi isâli girü mazarrât ve istirdât ve ihanet eylemesi mülâhazadan gayri ba'id olmak hesabıyla sevâhil-i mezkûrenin muzarrat-ı a'daddan muhafaza ve muhasarası husûsuna irâde-i aliyye-i şâhâne te'alluk buyrularak merasim-i.....ve ihtiyâte riayeten şimdilik işbu Sivas Eyâleti'nin bi'l-cümle zü'ema ve erbâb-ı tımarı Kangırı ve Çorum ve Amasya ve Sivas ortaları neferâtı bâ-emr-i âlî sevâhil-i mezkûre

havâlisinin muhafazasına ve me'mûr ve ta'yîn kılınub ve bi'l-iktizâ asâkir-i külliye ile kendimizin dahi can-nefs me'mûriyyetimiz olmağla .....bu husûs mevâd-ı sâireye kıyas olunmayub emür-ü mefruzi-i diniyeden olmak hisebiyle ma'azallahu te'alâ düşman-ı din sevâhil tarafına asker çıkarub memâlik -İslamiye'ye te'addi ve tasallût ve hasaret itmek daiye- i fasidesinde olur ise mukabele-i a'da -ya kıyyam ve bilâd -ı İslami mazarratından muhafaza husûsuna sa'y ve ikdam eylemek elbette cümle ehli İslâm onların üzerine farz-ı ayn olmağın müslümanım deyüb ehl-i iman olanlara bu vakt-ı gafil durub ve oturacak vakt olmamağla Tokat ve nevâhisinde gerek ocaklu ve gerek sâiri..... şimdiden tüfenk ve esliha ve cebhâne-i sâir levâzım-ı harbiyelerin hazır ve müheyya idüb ve beher gün silüb .....her an hazırbaş olarak şöyle ki her ne zaman a'da -ı din sevâhil tarafına zuhur itmek iktizâ ider ise tarafımızdan adam varub matlûb oluduklarınızda bir ferd tavr benim tüfengim yok ve silahım yok hazır değilim diyecek bir noksan olmayub derhal mükemmel ve muntazam yerlerinden çıkub merdâne ve delirane mukâbele a'daya tevcîh ve azimet eylemeleri muktezâ- i vakt ve halden veya bâ-husûs umûr-ı mehâm-ı diniyeden olub bu vechle cümleiniz şimdiden (S.97) hazır ve amâde olmalarınız fârize-i zimmetiniz olduğu ma'lûmlarınız oldukda muktezâ-i din ve..... keyfiyeti kâzanızın gerek ocaklu ve gerek sâir gani ve fakir cümlesine i'lân ve işa'ât ve tenbîh ve te'kîd iderek davâ-i imân idüb müslümanım diyenlere şimdiden tüfenk ve esliha ve cebhâne ve sair lâzım-ı harbiyelerini tekmilen hazır ve müheyya ettiresiz sonra duymadık ve tenbîh olunmadı demüyesünler ma'zallahu te'ala bu emr-i dinde ednâ tereddüt ve betâet .....olur ise din ve imanına ve ırzına .....olub dünya ve ahirettten mucîb-i .....munsîb hüsrâni olacağı zahîr ve aşikâr olacağı ol-vecîhle cümleyi hazır ve müheyya idüb hin-i iktizâda tarafımızdan acâleten adam irsâlesiyle mutâbele oluduklarınızda eli ayağı tutar ve harb ve dârb erbâbı olanların cümlesini yerlerinden derhal çıkarub bilâ tevakkuf seyr-i ser'i ile adâ-yı din üzerine tevcîh ve azimete müsâraât ve ol-vecîhle hizmet-i din ve ilâ-i kelimatullahaya say' ve gayret eylemeleriniz bâbında tenbihân ve te'kiden ve ifhâmen işbu buyruldu tahrîr ve irsâl olunmuşdur inşallahu teâlâ vüsûlünde gerekdir ki vech-i meşrûh üzere husûs-ı mezkûra mezid ihtimâm ve dikkat ve mucîb-i buyrulduyla amel ve hareket eyleyesiz fi-21 Zilhicce sene 1221.

Süleyman mirahor-ı evvel-i voyvoda-i Yenil.

[S.97/ BELGE 1]

Kaza-i Tokat me‘a’n-nevâhi ber taksîm–i hazeriyye

Mehâr-ı deve :132 aded sümün :1

Kıymeti: 33295,5 guruş

İşbu sene-i mübâreke de ordu-yu hümâyûnda istihdâm olunmak için ba-fermân-ı âlî Sivas sancağından mükemmel havut ve basat sairesiyle matlûb buyrulan dört yüz mekkare şütürânın cümle ma‘rifet ve ma‘rifet-i şer‘le beher re’sinin tanzîm olunan ikiyüzellişer guruş bedelleri ve ikişer guruş kalemiyelerinden sicil-i mahfûzda mukayyed ber-taksîm-i hazeriyye ve ber-vech-i bâlâ kaza-i mezkûra musîb yalnız otuz üç bin iki yüz doksan beş buçuk guruşdur fî-25 Za.sene 1221.

[S.97/ BELGE 2]

Kaza-i Tokat me‘a’n-nevâhi ber taksîm–i hazeriyye

Mehar-ı deve: 5 sümün: 3

Kıymet: 14220 guruş 30 para

İşbu sene–i mübâreke de ordu-yu hümâyûnda istihdam olunmak için gayr-i ez-livâ–i Bozok eyâleti Sivas’tan mükemmel havt ve besât sairesiyle ve rabîta–i sâiresiyle bâ–fermân–ı âlî mübâyasu matlûb buyrulan kırk katar şütürânın fiyat-ı mîrîyyesinden maada beher-i devenin cümle ma‘rifet ve ma‘rifet –i şer‘le tanzîm olunan dört yüz guruş bedellerini ve ikişer guruş kalemiyelerinden sicil–i mahfûzda mukayyedir ber-taksîm–i hazeriyye ve ber vech–i bâlâ kâza-i mezkûre isâbet iden yalnız on dört bin iki yüz yigirmi guruş otuz pâradir fî-25 Za.1221.

[S.98/ BELGE 1]

Benim izzet me‘abım.....

Devlet –i aliyye ebediyyü’t-devâm cem‘i zemânda mesalih bulunduğu düvel hakkında icrâ-i şerâit-i uhûde kemâl–i ri‘ayet ve ihtimâm üzere olub ale’l-husûs Moskovlu birkaç seneden beri devlet-i aliyyenin Mısır ve dağlı aileleri misillü meşgûliyetini fırsat add iderek saltanat–ı seniyyeye itmedigi teklifât ve muamelât kalmamış iken yine nakz-ı ahd gaziyyesi cânib–i Devlet–i Aliyye’den vuku‘a gelmemek mütalaasıyla sûret–i medâr ve mümâşaât gösterilerek veka‘iyye–i ahd ve peymâna tevecühle ikdâm kılındığı vâreste–i kayda beyân ve efhâm mukaddem dahi tefsilân yazıldığı vechle Moskovlu hâini ehl–i imân olan tabi‘i husûmetinî i‘lan ve izhâr ve bağdeten memâlik–i İslâmiye’ye tecâvüz ve istilâ ile nakz–i ahd fezâyihini irtikâb ve ihtiyar eylediğinden ve “câhedü fî- sebilillah” nass-ı celîli üzere kâffe-i ehl–i İslâm

emr-i kaza ve cihâd ile me'mûr olub ol bâbda taraf -ı şer' -i enverden virilen fetâva-i şerîfe mucîbince Moskovlu üzerine sefer -i humâyûn-u nusret eser tahakkuk ve livâ- i sa'adet sâyesiyle serdâr-ı ekrem olarak me'mûriyetimiz husûsuna irâde-i seniyye-i şâhâneye te'alluk itmekden nâşî maiyetimiz ile müste'inen bi'l-lahi teala ihrâc olunacak ordu-yu humâyûnda istihdâm olunmak için zîr-i idârenizde olan mahallerden deve tertîb ile evâmîr ve mübâşîrleri irsâl ve teshîr kılınmıştır tarafınıza beyândan muktezî olduğu üzere ordu-yu humâyûnun hareket ve hurucu müretteb olan hayvanâtın vürût ve vücuduna muhtâc olduğundan kâzalara ve mübâşîrlere peyderpey isti'câlınden hâli değil isen dahî kâzalar â'yanları ve mübâşîr makûlelerinin hâl ve keyfîyetleri ma'lûmunuzdur ki tertîb -i ceza kılınacaklarını cezm ettikten sonra yine mel'anetten vazgeçmeyüb betâet iderler ve esfâr -ı sabîka -i ordularının ekser ruz -ı hızırda hurûcunu herkes bilememiş olduğundan maslahâtta tekâsül etmeyenler bile vakit var zuumuyla rehâvet idecekleri zâhirdir ma'hâza bu sefer -i humâyûn -u esfâr sâbîkâ -ya mukîs olmayub inşallahu'r -rahman bâis-i te'yîd din -i devlet ve mucîb -i envâi fevz ve nusret olduğundan kar ve kış ve yağ ve yağmura bakmayarak ve mart ve nevrüz demiyerek mütevekkilenale'lallah ve mütevessilân ber ve cânîb-i rasulullahâ hareket ve azîmet itmek üzere..... hattî zilkâ'denin işbu on yedinci mübârek pazartesi günü kâide -i devlet -i aliyye üzere tuğ -u zafer-i fûruğumuz sen ki rikâb -i hazreti vaz' ve ihrâc olundu ve avn ve tevfiğ süphâne ile zilhicce -i şerîfenin on beşinde Davud Paşa Sahrası'nda nasb-ı hayyam fevz ve irtisâm olunmak üzere tedârikata ikdâm itmekteyiz lâkin ordu-yu humâyûnun hareketi evvel be evvel hayvanâtın mevrûduna mevkûf olmağla birgün evvel vürûdları tevcîhle mühim ve muktezi idiğünü..... itmemiz zirâ biz sâir şeye bakmayub hemân hayvanâtın vürûduna muntazır ve ma'azallahu te'âlâ ıyd-i şerîf günlerinde bunlar erişmeyüb geri kalmamak lâzım gelür ise ordu-yu humâyûnun hareketi te'hîre sebep olur ve bu maslahât sâir şeye kıyas olunmayub din-i ..... olduğundan bu hizmette küçük büyük ve.....bi'l -cümle ehl -i iman müşterek ve müsâvî ve mâlen ve bedenlen bu uğurda çalışmak ve can ve baş fedâ itmek dinen ve devlete cümlelerin vacibe -i uhde -i me'mûriyeti idiğü aşîkâr ve .....ise Anadolu hanedânının .....ve Devlet-i Aliyye'nin müstakîm ve sadık bendesi olub say'-ı şâhânedan bu kadâr zamandan berü kesb eylediğiniz şân ve rikkat ve nüfuz ve miknet cihetiyle cümleden ziyâde bu yolda sarf-ı mağdur ve hizmet eylemeniz farziyye-i zimmet ne'am şînâsi ve dirâyetiniz olduğundan başka sözün kemâl-i diyânet

ile .....ve şöhretiniz dahi ma'lûmunuz olduğundan şu âhir vaktinizde iki cihânda yüzünüz ak olacak ve rûz- u cezâda peygamberimiz aleyhü's- selâvatu's –selâm efendimizin şefa'âtine mazhâr olunacak bir hizmette bulunmanız uhde –i dirâyetinize muhavveldir (S.99) ya'ni şimdi bizim zikr ve fikrimiz hayvanât olub bu madde dâhi bütün bütün himmetinize menût olmağla zirâ idârenizde olan mahallerden müretteb olan devenin sonra kâzalardan geldikce yerine koymak üzere siz kendü develerinizden gönderesiz işte bizim maslahâtımız bitmiş olurdu ve bu sûretin tarafınıza ve bir sureti masraf ve gayreti olmayub gazalar tertîbâtını tahsîl ile yine yerine koyarsız hissiyle bizim muradımız ve sizden ricâmuz şu develerin bayramdan üç beş gün sonra der sa'âdette bulunması sûreti olmağla artık siz ne yaparsanız yapun ber vech-i muharrer kendü hayvanâtınız daimi gönderirseniz yoksa ol vakte kadâr seri'an kâzalardan çıkardub erişdirebilürseniz ne vecîhle olur ise olsun ıyd-i edha günlerinde mürettebât –ı mezkûrenin Davud Paşa Sahrası'nda mevcûd bulunması sizden haziran ve katîyyan matlûb ve mültezîmdir ve bu maslahât sizin uhdenizden gelmez veyahud size hamle tefsîl olur mevâddan olmadığı cihânın ma'lûmu olmağla bu bâbda özrâzeyim..... mu'teber olmayub hakkınızda tağyir –i itikâdımızı mucîb olur işte siz dahi uhde–i diyânet ve sadakât ve zimmet-i hamîyyet ve istikâmetinize.....işleyüb bu maddede daim gayreti meyân-ı diyânete bend ile her ne vecihle olur ise olsu ya'ni kâzalardan müretteb develeri alındıkça yerine koymak üzere kendi mevcûdunuz .....gönderirseniz bu yoksa ikdâm ve gayret ile seri'an mahallerinden ihrâc mı iderseniz hâsılı ıyd–i edhâ günlerinden Davud Paşa Sahrası'nda mevcûd bulunmak üzere üzere irsâllerine mübâderet ve şu tahrîr itmenizin cevâbı gönderilmek lâzım olmayub hemân mürettebâ –ı mezkûrenin gönderildiği haberini iş'ara bezl ve hamîyyet birle sizden muntazırımız olan sadakat ve diyânet-i zâtiye –i mü'essirini icrâya sa'y ve gayret ve biz mübâşirlerin hallerini bildiğimizden anlardan ümidimiz olmayub bu maddeyi sizden talep ve ricâ eylediğimiz ma'lûmunuz oldukda siz dahi ana göre gayret ve edamiyyet idüb şu kendü hayvanâtınızdan erüşdirilmeğe müsara'ât eylemeniz için kaime ve tahrîr ve irsâl olunmuşdur inşallahu te'âlâ vusûlünde ber vech-i muharrer harekete dikkat eyleyesiz fi 16 Za.1221.

Sadr –ı azam mektûbu mucîbince Cabbar-zâde tarafından buyruldu dahi mevrûddur.

[S.99/ BELGE 1]

Şeri'ât şî'ar Tokat me'an- nevâhi kadısı fazîletlû efendi zîde fazlihu ve kıdvetü'l- emâsil ve'l-akrân voyvodası izzetlû Ahmed Ağa zîde kadrihû ve âyan-ı vilâyet vücûhu-ı memleket ve zabitân ve söz sahibleri ve sâir işerleri inhâ olunur ki Sivas vilâyetinde ordu-yu humâyûn lâzimesiçün bâ- evâmir –i şerîfe matlûb hazret –i cihândâri buyrulan mübâyâ-yı mekkare-i şütûranın aceleten tanzîm ve irsâl olunması emr-i fermân buyrulduğuna mebnî şütûrân-ı mezkûre bu cânibden tanzîm ve bundan akdem Dersa'adete irsâl ve teshîr olunmuş olub iktizâ iden akçelerinin tahsîl ve mahallerine edâ olunması lâzımeden olmağla Sivas mahkemesinden mahrec pusula –i şer'îyye mûcîbince gerek mübâyâ ve gerek mekkare-i şütûranından Tokat me'a nevâhi hissene isâbet iden şütûranın iktiza iden akçelerini tevzî' ve taksîm ve biran akdem cem ve tahsîl idüb tarafımıza irsâle dikkat ve ihtimâm eylemeniz bâbında işbu buyruldu tahrîr ve irsâl olunmuşdur inşallahû te'âlâ vusûlünde gerekdir ki vech-i meşrûh üzere pusula-i şer'îyye mûcîblerince şütûrân-ı mezkûrenin iktizâ iden akçelerinin bir gün evvel tevzî' ve taksîm idüb yerlü yerinden cem'i tahsîl ve tarafımıza irsâl ve teshîri bu husûsa ihtimâm ve dikkat ve mûcîb buyrulduyla amel ve hareket eyleyesiz fî 5 Muharrem sene 1222

Süleyman nâib-i mirahor-ı evvel-i Voyvoda-i Yeniil.

[S.100/ BELGE 1]

Mekkâr-i şütûrân ile mübayaâ şütûrânı ile süvari bedeliyelerinin sâlyâne defteridir

İşbu sene-i mübâreke de ordu-yu humâyûnda istihdâm olunmak üzere Medine –i Tokat ve nevâhisinden bâ-emri âlî matlûb buyrulan mekkârı şütûrân ile mübâyâ şütûrânı ve süvari bedeliyeleri ve harc-ı defter ve kalem ücreti ve şehir hacısı el-Hac Ömer ile şehir kethüdâsı Hacı Halil ve re'âyâ mu'temedeleri Asador'un ücretleri cümle ma'rifeti ve ma'rifet-i şer'le hesâb olundukda nevâhi hissesi ber mu'tâd ba'de'l-ihrac bâkî' kalan mebalîğî mahallâta tevzî ve taksîm olunan mebalîğî mezkûrun defter –i müfredâtıdır ki ber vech-i atî zikr olunur hurrîre fî'l yevmi's-sâni ve'l-ışrîn min şehir –i Muharrem li-sene isnâ ve 'ışrîn ve mi'eteyn ve elf.

Masraf	Guruş
Mekkâr-ı şütûrân bedeliyyisi	33295,5
Şütûrân mübâyâası bedeliyesi	14221
Süvari bedeliyesi	31156
Hidmet-i mübâşiriyesi	1000

Harc-ı defter	1000
Kalemiye ücreti	150
Serdâr ağaya tahsildâriye	100
Şehr hacısı el-Hac Mehmed ile Kethüdâ-i şehr Hacı Halil ile Asador'un ücretleri	150
Yekün: 81072,5 78356 yalnız yetmiş sekiz bin üç yüz elli altı guruş salyane olunmuştur ----- 2716 meblâğ-ı mezbûrdan bakî iki bin yedi yüz on altı guruş voyvoda ağaya temesük olunmuştur.	

Hisse	Guruş
Hisse-i Mahallât	53356
Hisse -i Tozanlu	12500
Hisse-i Komanat	8334
Hisse-i Kafirni	4166

Min haysü'l mecmû': 78356 guruş

Mahallât der nefsi-i şehr-i Tokat

Mahalleler	Guruş
Mahalle-i Yazıcık	791
Mahalle -i Melik Danişmend	290
Mahalle -i Bâba Usib	121
Mahalle -i Paskal	120
Mahalle -i Simavon	202
Mahalle -i Şuca'addin	470
Mahalle -i Çaşnigir	213
Mahalle -i Ovannes	160
Mahalle -i Semerkandi	410
Mahalle -i Meydan Müslîm	1150
Mahalle -i Meydan Zımmî	70
Mahalle -i Zincirlikuyu	263
Mahalle -i Çahkenlü	350
Mahalle -i Mihmad Hacib-i Müslîm	1040
Mahalle -i Mihmad Hacib-i Zımmî	461
Mahalle -i Mihmad Hacib Zımmî'den Müslîm bölüğü	430
Mahalle -i Mihmad Hacib Zımmî'den Hacı Hasan Bölüğü	1040
Mahalle -i Samyeli	290
Mahalle-i Musluhiddin	399
Mahalle-i Soğukpınar-ı müslîm	3412
Mahalle-i Mehmed Paşa	335
Mahalle -i Çay-ı Müslîm	557

Mahalle –i Çay–ı Zımmî	510
Mahalle –i Huruş	380
Mahalle –i Mahmud Paşa	512
Mahalle –i Soğukpınar –ı Zımmî	590
Mahalle –i Geyras	545
Mahalle –i Beybağı	900
Mahalle –i Akdeğirmen –i Müslîm	510
Mahalle –i Akdeğirmen –i Zımmî	300
Mahalle –i Aleksan	167
Mahalle –i Seyfeddin	520
Mahalle –i Terbiye –i Kebîr	1752
Mahalle –i Terbiye –i Sagîr	1130
Mahalle –i Sabunhane	250
Mahalle –i Güzelaşçı	380
Mahalle –i Cemaleddin	1015
Mahalle –i Tatar Hacı	200
Mahalle –i Hacı İbrahim	670
Mahalle –i Hoca Ahmed	4316
Mahalle –i Su İçmez	598
Mahalle –i İçmesu	1008
Mahalle –i Dere	1559
Mahalle –i Seyyid Necmeddin	520
Mahalle –i Ankara	152
Mahalle –i Gaybi	718
Mahalle –i Veled Ayni	200
Mahalle –i Keçeciler	380
Mahalle –i Hacı İvaz Paşa	200
Mahalle-i Acebşir	260
Mahalle-i Sofıyyun	190
Mahalle-i Taşçı Mahmud	490
Mahalle –i Sarı Güllük	210
Mahalle –i İsa Fakih	320
Mahalle –i Alaca Mescid	280
Mahalle –i Rüstem Çelebi	400
Mahalle –i Kaya	1013
Mahalle –i İplik Pazarı	119
Mahalle –i Çilfek	119
Mahalle –i Monlâ Bektaş	110
Mahalle –i Cami‘-i Kebîr	990
Mahalle –i Zaim	1004
Mahalle –i Hoca İbrahim	250
Mahalle –i Taş Nerdiban	800
Mahalle –i Halid	142
Mahalle –i Yaş Meydan	310
Mahalle-i Yahudiyan	310
Mahalle –i Ka‘be Mescidi	2200

Mahalle –i Yaş Meydan	1800
Mahalle –i Çilehâne	1500
Mahalle –i Veled- i İyas	250
Mahalle –i Zilli Hacı	1020
Mahalle –i Debbaghane –i Kebîr	1120
Mahalle –i Debbaghane –i Cedîd	260
Mahalle –i Yar Ahmed	1352
Mahalle –i Cedîd	1220
Mahalle –i Siyahpuş	500
Mahalle –i Dıraz Müslîm	120
Mahalle –i Dıraz –ı Gebran	180
Mahalle –i Menice	2270
Yekün	53356

Bâlâda mastûr mahallât ahalileri

İnhâ olunur ki işbu sene –i mübâreke de ordu-yu hümâyûnda istihdâm olunmak üzere medine -i Tokat ve nevâhisine bâ-emr-i âlî matlûb buyrulan mekkârı şütûrân ile mübâyââ şütûrânı ve süvâri bedeliyeleri ve harc-ı defter ve kalemiye ücreti ve şehir hacısı el-Hac Ömer ile Şehr kethüdâsı Hacı Halil ve re‘âyâ mu‘temedi Asador’un ücretleri cümle ma‘rifetî ve ma‘rifet –i şer‘le hisâb olundukda nevâhi hissesi ber mu‘tâd ba‘de’l-ıhrâc ve bâkî kalan mebâliğ mahallâta tevzî‘ ve taksîm olunan mebâliğin defter –i müfredâtıdır ki ber vech –i atı zikr olunur hurrîre fî’l – yevmi’s-sâni ve’l-ışrîn min şehir –i Muharrem li-sene isnâ ve ‘ısrîn ve mi’eteyn ve elf.

[S.102/ BELGE 1]

Nâhiye–i Komanat’a tâbi‘ Tokat

Karyeler	Guruş
Karye-i Geksi	190
Karye-i İzbesti	270
Karye-i Difye	300
Karye-i Yelpe	60
Karye-i Zazara	40
Karye-i İze	380
Karye-i Kemkes	140
Karye-i Estiğın	255
Karye-i Cincife	170
Karye-i Tekke dazular	45
Karye-i Hulvar	160
Karye-i Ohtab	400
Karye-i Dönekse	130
Karye-i Armus	390
Karye-i Omala	250

Kareye-i İzeri	450
Karye-i Acıınar	135
Karye-i Boyalı	175
Kareye-i Çördük	50
Karye-i Sideni	200
Karye-i Kevahlık	90
Karye-i Gevrek	180
Karye-i Firedökse	720
Karye-i Fenk	560
Karye-i Mardosoba	390
Karye-i Kadıvakfi	112
Karye-i Kızıl	205
Karye-i Kirkeros	535
Karye-i Bayram	83
Karye-i Beşviran ve Saltık	269
Karye-i Eski	60
Karye-i Gevele	210
Karye-i Çöreğibüyük	90
Karye-i Üçgöl	370
Karye-i Bekseci	60
Karye-i Mamu Ma'a Tut	150
Karye-i Zodi	60
Yekün	8334

Bâlâda mastûr kura ahâlileri

İnhâ olunur ki işbu sene –i mübâreke de ordu-yu hümâyûnda istihdâm olunmak üzere medine –i Tokat ve nevâhisinde –i bâ-emr-i âlî matlûb buyrulan mekkârı şütûrân ile mübara şütûrânı ve süvâri bedeliyyeleri ve harcı defter ve kalemiye ücreti ve şehir hacısı el-Hac Ömer ile Şehr kethüdâsı Hacı Halil ve re'âyâ mu'temedi Asador'un ücretleri cümle ma'rifeti ve ma'rifet –i şer'le hisab olundukda nevâhi hissesi ber mu'tâd ba'de'l-ıhrâc bâkî kalan mebâliğ mahallâta tevzî olunub nevâhâye –i mezkûr hissesine sekiz bin üç yüz otuz dört guruş isâbet itmekle meblâğ –i mezbûr her bir karyenin şenlik ve tahammüllerine göre tahtında terkîm olduğu vech üzere isâbet itmişdir meblâğ –i mezbûru beyninizde cem' ve tahsîl kabzına me'mûra teslim eylesüz hurrîre fi'l – gurre-i Muharrem li-sene –i isnâ ve 'ısrîn ve mi'eteyn ve elf.

[S.102/ BELGE 2]

Nâhiye –i Kafirni tâbi' Tokat

Karyeler	Guruş
Karye-i Almus	1030
Karye-i Zuğru	740

Karye-i Karadere	200
Karye-i Ceğetler	390
Karye-i Minegü	80
Karye-i Tomara	60
Karye-i Çiftlik	60
Karye-i Çat	70
Karye-i Leveke	210
Karye-i Ekseri	56
Karye-i Gök	280
Karye-i Mevüllü	200
Karye-i Varzıllar	60
Karye-i İlpit	200
Karye-i Alan	60
Karye-i Teknecik	90
Karye-i Muhat	40
Karye-i Daduhta	200
Karye-i Kurusekü	20
Karye-i Tiyeri	50
Karye-i Eftelit	70
Yekün	4166

Bâlâda mastûr karye ahalileri

İnhâ olunur ki işbu sene-i mübârekede ordu-yu hümâyûnda istihdâm olunmak üzere medine -i Tokat ve nevâhisinde bâ-emr -i matlûb buyrulan mekkârı şütûrân ile mübayaa şütûrânı ve süvâri bedeliyeleri ve harcı defter ve kalemiye ve hüddamiye ve şehir hacıları ile re'âyâ mu'temedilerinin Asador'un ücretleri cümle ma'rifeti ve ma'rifet-i şer'le hesab olundukda nevâhi hissesi ber mu'tâd ba'de'l-ihrac bâkî kalan mebâliğ mahallâta tevzî' olunduğunda nevâhi-yi mezkûr hissesine dört bin yüz altmış altı guruş isâbet etmekle meblâğ-ı mezbûr her bir karyenin şenlik ve tahammüllerine göre tahtında terkîm olunduğu vech üzere isâbet etmişdir mebâliğ-ı mezbûru beyninizde cem' ve tahsil ve kabzına me'mûra teslim eylesiz hurrîre fî gurre-i Muharrem li-sene isnâ ve 'ışrîn ve mi'eteyn ve elf.

[S.104/ BELGE 1]

Destûr -ı mükerrerrem müşîr -i mufahham nizâmu'l- a'lem müdebbir umuru'l-cumhûr bi'l-fikri's-sakıb mütemmimü mehami'l-en'am bi'l-reyi's-saib mümehhidü bünyâni'd-devleti ve'l- ikbâl müşeyyidü erkâni's-sa'adet ve'l-iclâli'l-el-mahfûfu bî sunuf-ı avâtıfı'l meliki'l-a'lâ Sivas valisi vezirim.....paşa ademallahû te'âlâ iclâlehû ve mefahiru'l-kuzzât ve'l-hükkâm mea'dinu'l- fezâil ve'l- kelâm Sivas

Eyâleti'nin hâvî olduğu kâzaların kadıları ve naibleri zîde fazlihüm ve mefâhiru'l-emâsil ve'l – akran a'yân ve zabıtân ve iş erleri zîde kadrihüm tevki'-i ref'-i humâyûn vasıl olacak ma'lûm ola ki tiftik ve mazı ve kök boyası ve alacehrin ve palamudun kadîmi olan gümrük vesâir vergilerüne hâlel gelmeyerek tiftigin beher kıyyesinden üç pâra ve mazının beher kıyyesinden birer pâra ve kök boyasının beher kıyyesinden me'a zam birer pâra ve boya nev'inden olan alacehrin beher kıyyesinden üç pâra ve mazı nev'inden olan palamudun beher İstanbulî kantarından on beşer akçe resimleri cânîb-i mîrî için bayileri tarafından alınmak üzere tanzîm olunub nizâm –ı cedîde irâd –ı cedîd- i humâyûn hazinesi tarafından zabt ve idâresi husûsuna irâde-i seniyyem tealluk etmeden nâşî eşyâ-i mezkûreyi iştirâ idenler gerek kefere ve gerek müslüman emîninin tezkîresiyle iştirâ idüb eminin tezkîresi olmadıkça yük bağlanmamak berren ve bahren mahallere nakl ve hayvanâta tahmîl olunmamak ve mücerred resmin virmemek için ba'zı erbâb-ı istihkâr bilâ tezkere mahfî mahallerden imrâr iderler ise ele girdikde zecren le ikişer kat resm –ı mîrîleri tahsîl olunmak ve resm-i mezkûr vâridât-ı mukarrere-i mîrîyye ve tahtına idhâl olunmuş olduğundan bir akçenin küsur ve noksanına cevâz gösterilmemek ve küsur vâridâtı mucîb hâlâta cesâret edeni olur ise tekerrür ve şikayeti müsmir ve müessir olmağla istikrâr nizâm -ı hâvî istid'a eylediği evâmîr –i şerîfin isdâr olunmak üzere tanzîm olunub hazine –i amirem defterlerine kayd olunmuş olmağla imdi Sivas Eyâleti'nde vâkî Tokat vesâir muhtevî olduğu mahallerde bulunan ve mahal-i sâireden tevârüd iden eşyâ-i saire-i mezkûreden İzmir ve Karaman ve Konya ve Kayseri ve Diyarbekir ve Haleb ve Asitane taraflarına gidenlerin rusûmâtı ol mahallerde tahsîl olunacak olduğuna binaen Sivas Eyâleti'nde ve Tokat'ta sarf olunan ve Arabistan taraflarına giden eşya –i merkûmeden tiftik ve mazı ve kök boyasının rusûmâtı tahsîli bin iki yüz yigirmi bir senesi martı mefkûd olmak hasebiyle iki yüz yigirmi iki senesi martı ibtidâsından sene-i merkûm şubatı gayetine değin bir sene –i kâmile zabt ve rabt eylemek üzere derûhte ve iltizâmına talib ve râğıb olan kıdvetü'l –emâsil ve'l –akrân Hüseyin zîde kadrihûya bedel-i iltizâm ma'lûm ile derûhte ve iltizâm olunub mumâ- ileyh dahî iltizâm ve kabul birle bedel-i iltizâmı olan meblâğ –ı ma'lûmeyi vakt ve zamanıyla edâ ve teslîm eylemek üzere irâd-i cedîd-i humâyûnum hazinesine memhûr deyn temesükü vermeğın mucîbince amel ve hareket olunmak fermânım olmağın me'mûriyetini hâvî işbu ve emr-i âlişânım isdâr ve mültezîm-i mumâ- ileyh yedine i'tâ olunmuşdur imdi vusûlünde sen ki vezirim müşârun

–ileyhsin bâlâ–i mezkûr şurûtu üzere Sivas Eyâleti’nin muhtevî olduğu Tokat vesâir kâza ve kurasında hasıl olan ve haricden tevârüd iden eşya–i mezkûrenin tahsîl ve sene–i merkûme martı ibtidasından şubatı gayetine diye bir sene –i kâmile zabt ve rabt eylemek mumâ–ileyhin uhdesine ihâle olunduğu ma‘lûmun oldukda kadîm olan gümrük vesâir vergilerine hâlel gelmeyerek tiftiğin beher kıyyesinden üçer pâra ve mazının beher kıyyesinden birer para ve kök boyanın beher kıyyesinden me‘a zam birer para resimleri bayileri tarafından tahsîli husûsuna mültezîm–i mumâ–ileyh mûmânî‘ât ve müzâheret birle şurût–ı muharrer–i mezkûre üzere amel ve hareket eyleyüb hilâf –ı emr –i âlişânım bu bahane ile kimesneye rencide ve teaddiden hazer ve mücânebet eyleyesin ve siz ki kuzzat ve nüvvâb ve a‘yân ve zabitan mûmâ–ileyhim ve sâirleri siz siz dahî mûcîb–i emr –i şerîfe amel ve hareket eylemeniz bâbında fermân –ı âlişânım sâdir olmuşdur buyurdum ki hükm–ü şer‘imle vardıkda bu bâbda vech–i meşrûh üzere şerefyafte–i sūdûr olan işbu emr –i şerîfi celîl–i şan vâcibu‘l–ittibâ‘ ve lâzimu‘l imtisâlimin mazmûn–ı münîfi üzere a‘mil olasız şöyle bilesüz a‘lamet–i şerîfe i‘timâd kılasız tahrîran fî yevmi‘l–hamis min şehr–i Cemadiye‘l–ahir li–sene ihdâ ve ‘ısrîn ve mi‘eteyn ve elf.

Kostantiniyye–i mahrûse

[S.105/ BELGE 1]

Rahime bintî Mustafa Hatun vakfiyyesidir

Elhamdulillah rabbi‘l –‘alemin ve’s –selâtu ve’s –selâmu ala Resulina Muhammedin ve ala alihi ve sahbihi ecmain ammâ ba‘ad işbu kitab–ı sıhhat nisâbın tahrîrine bais medine–i Tokat’ta Meydan mahallesi sâkinelerinden sahibu‘l –hayrat ve‘l –hasenât Rahime bint–i Mustafa tarafından vakf–ı atü‘z–zıkr ikrâra vekîl olduğu zât–ı mezbûreyi bî–şahsihâ ma‘rifet –i şer‘iyye ile arifan olan Hafız Ali bin Salih ve Monlâ Ahmed bin Mehmed şehâdetleriyle katîb ve sabit ve subût–ı vekâletine hükm–i şer‘–i lâ–hık olan es–Seyyid el–Hac Hüseyin Efendi ibn–i Mehmed nâm kimesne meclis–i şeri‘at–ı garrâ ve mahfel–i tarikât–ı zehrada vakf–ı atıyu‘l–beyânı li– ecli‘t–teslîm ve‘t–tescîl–i şer‘i mütevellî nasb ve ta‘yin eylediği üvey oğulları Mustafa ve Hasan ve üvey kızı Vahide mahzârlarında bi‘l–vekâle ikrâr–ı tâmm ve takrîr–i kelâm idüb müvekkilem mezbûrenin yedinde ve taht–ı tasarrufunda mülkü olub medine–i mezbûre mahallâtından vâki‘ Zincirlikuyu mahallesinde vâki‘ bir taraftan Sarıkçioğlu bağçesine ve bir taraftan Cincifeyli Osman Beşe’nin ve bir taraftan Salih Efendi ve bir taraftan

Mehmed mülklerine ve bir taraftan tarîk-i ‘amme müntehî işcâr ve imâreti mülk arsasını senevî Beyler Çelebi vakfına on beş akçe maktu‘u olan dört tahta bir .....bağçesi ve yine medine–i mezbûre finâsında Cağa Gölü nâm mevzi‘de kâin bir taraftan Çelebi-zâde ve bir taraftan Mahmud ve bir taraftan Zeyneb Hatun hâdîkalarına ve bir taraftan tarîk-i ‘amme müntehî kezâlik eşcâr ve imâreti mülk ve arsasının senevî .....mukâtaası olan bir kıt‘a bağçesinin malında ifrâz ve mülkünden mümtâz ve hasbeti’llahi’l-a‘zim vakf-ı sahîh-i şer‘i ve habs-i sahîh-i mer‘i ile vakf ve habs ve teslim mütevellî–i mezbûr idüb şöyle şart eylediği zikr olunan bağçeler ecr-i misilleriyle ahâra icâr ve hasıl-ı icârâtta senede üç gurusluk şem‘i asel iştirâ olunub Meydan Cami‘-i Şerîfnde i‘kâd olub ve bâki‘ kalan icârâta üvey oğulları mezbûrun Monlâ Mustafa ve Hasan ve mezbûre Rahime ve mezbûre Vahide .....mütevellî olub .....mutasarrıf olalar ve sülüsüne dahil kızkarındaşımın kızı Saliha bint-i Yusuf mutasarrıf olub şurût-ı mezkûreyi icrâ eyleyeler ve ba‘de’l-vefâtühü sülüsânı mezkûreye mezbûrunun evlâd ve evlâd-ı evlâdları ba‘ten ba‘de batnîn ve neslen ba‘de neslin li’z-zikri misli hazzi’l-ünseyeyen me‘at-tevliye mutasarrıf olalar ve sülüs-ü mezkûre dahi mezbûre Saliha’nın evlâd ve evlâdı kezâlik mutasarrıf olub şurût –u mezkûreyi –u icrâ eyleyeler ba‘de inkirazü’l evlâd re’yi hakim ile bir müstâkim mütevellî nasb ve ta‘yin olunub fazla icârda iki gurus mütevellî olan kimesneye verile ve ma-bâkî medine –i münevvere fukarasına hüçcac- müslîmîn yediyle irsâl oluna deyû ta‘yin .....ve teslîm-i mütevellî mezbûr edüb ol dahi sâir evkaf mütevellileri misillü vakfiyet üzere mutasarrıf ola dedi dedikden sonra mezbûrun bî-tekâsülühâ ber vech –i meşrûh câri olan ikrârını mütevellî-i mezbûrun Monla Mustafa ve Hasan ve Vahide dahi bâ-muvâcehe tasdîk ve bi’l-müşafaha tahkîk eyledikden sonra vekîl-i mezbûr kütüb-i fikhiyye-i mu‘teberede tahrîr ve tastîr olunan vech-i vecîh üzere istircâ ile istihkâm etmeğin hâkim-i mevki‘-i sadr-ı kitâb tuba lehüm ve hüsnü me‘ab efendi hazretleri dahi tercihân li-cânibi’l-hayr eimme-i dinden âlâ kavli men yera‘ sıhhat ve lüzûm-ı vakf ile hükm ve emr etmeğin vakf-ı mezbûr sahîh ve lâzım oldu.Min-ba‘d nakzu nakzı muhâl ve tebdîl tağyirine mecâl mümteni’l ihtimâldir femen beddele ba‘dema semai‘hu feinnemâ ismuhû alellezîne yübeddilune innallahe semiu’l a‘lim ve ecrü’l vakf ‘ale’l-hayyi’l-Cevâdi’l-kerim.Cerâ-zâlik hurrîre fi’l yevmi’l hadî ve’l-‘ısrîn min şehr –i Muharremi’l-haram li-sene isnâ ve ‘ısrîn ve mi’eteyn ve elf.

Şuhudu'l-hâl :

Umdeti'l-ulemâi'l muhakkikin Hafız Ali Efendi Elbistani,

Es-Seyyid Hafız Ali Efendi .....,

Es-Seyyid el-Hac Mustafa Efendi tahtacı,

Es-Seyyid Ali Efendi ibn-ii .....,

Es-Seyyid Monla Ahmed bin el-Hac Mehmed,

Es-Seyyid İsmail Beşe ibn-ii Ahmed,

İbrahim Efendi .....,

Hafız Mehmed bin el-Hac Yahya,

Osman Efendi ibn-i Süleyman,

Süleyman Ağa bakkal,

Monla Veli manav,

Monla İsmail .....,

Monla Mustafa Nalbend .

[S.106/ BELGE 1]

Kıdvetü'l nüvvâbi'l-müteşerriîn Tokat nâibi Mevlânâ..... zîde ilmuhu ve kıdvetü'l – emâcîd ve'l- a'yân Tokat voyvodası ve serdengeçti bayrağı küşâdına ocağ –ı amiremnden bundan akdemce mübâşir ta'yin buyrulan Serturnâi Battal Ahmed Ağa zîde mecdehûma ve mefahiru'l-emâsil ve'l-akrân â'yan ve vücuh-ıu memleket ve işerleri ve söz sahibleri zîde kadrihüm tevkî'-i ref'-î humâyûn vâsıl olacak ma'lûm ola ki Rusyalu Turla boyunda ve bir müddetten berü tehiyye itmiş olduğu asâkiri uhûd ve şürûta menâfi Havâteyn ve Bender ve Moylova üzerinden de üç kol tertîb ve gûne gûn ile ana zeyb ile ale'l-fazla imrâr ve Havâteyn ve Bender kal'aları ve Boğdan memleketini zabt ve istilâ ve bu vecîhle nakz-ı ahd idüb ümmet –i Muhammed'e ez-kadîm mezkûr zamîrî olan su'î kasd ve niyeti fasidesini icrâ üzere olduğu güneş gibi zâhir ve .....olduğundan bi'l-cümle ulemâ-i a'lâm ve ricâl-i Devlet-i Aliyye'yi ebed kıyâm ve ocakların zâbitânıyla akd olunan mecalis –i şurada Moskovlu'nun nakz-ı ahdi ve ehl-i islâma hiyâneti bahîr olub fimâ ba'ad emliyet bir vecîhle câiz olmadığı üzerlerine sefer olunmak şer'an farz –ı aynî idüğü ta'yin ile ol- bâbda cânîb-i şeyhü'l – islâmiden fetâvâ-i şerîfe virülüb sâir ulemâ-i a'lâm dahî te'yid eylediklerinden ricâl –i devlet ve ocakların agâd ve zâbitânı dahî bi'l-ittifâk Rusya üzerine sefer olunmağa karar vermeleriyle virilen fetvâ-i şerîfe mûcîbince ittifak–ı ara ile Moskovlu üzerine sefer–i

humâyûnum tahakkuk idüb ve “câhidu bi-embvâliküm ve enfüseküüm” ayet-i kerîmesi üzere ile ikâme-i farizâ-i cihâd ve kâza ve ila-yı kelimetillahi'l-ulyaya dînem ve İslamen ikdâm olunmak husûsuna ve kaffe –i erbâb-ı harbin mustağinen bi'llahi te'âlâ kâza ve cihâda a'zimet eylemelerine irâde-i şâhânem tealluk idüb Asitâne-i Aliyyem'de mukîm ve Rusya elçisi kaide-i devlet üzere vilâyetine def' ve tard olunub sefer taburları açıldığı ve kaffe-i zamanda nakz-ı ahd iden münzim ve mahzûl olduğu vükaye-i sabıkada nümâyân ve millet-i Beyzâ-i İslamiye'nin öteden beri düşman-ı tabi'isi olan Moskov keferesi bu def'a dahî bî-gayri hakkın Boğdan'a nakz-ı ahd ve i'lân – ı harb itmiş olduğundan inşallahu'l-meliki'l-mennân makhûriyeti vakti gelmiş idüğü eltâfi ilahiyeden olan i'lâim-i hayriyeden zâhir ve a'yân olmak mülâsebesesiyle bu husûsda ümmet –i Muhammed'e lâzım olan her hâlde mu'in ve nasîr mutlaka olan hazretallahu'l-azimu'ş-şanın avn ve imdâdına ve tevekkül ve devlet -i Muhammediyye ve Şeri'ât-ı mutahharanın sahibi olan hazret-i fahr-ı kainat ala alihi efdâli'l-hayyat efendimizin yaveri ve inâyeti ruhaniyelerine tevessül ve mu'avenet-i din-i mübîn olan kaffe-i ehl-i Allah'ın âsâr-ı zahriyyelerine istinâd ve gönül birliği ile ancak din-i İslâm uğruna ve dünya ve ahirette selâmete sarf-ı mağdur itmek olduğu vâreste-i kayd-ı burhân olduğundan mukaddemce me'mûr kılınan serasker ordularına bir taraftan takviyet virilmekte olduğundan ma'ada livâ-i sa'adet ihtivâ- i hazret –i risâletpenâhi sayesiyle bi'l-fi'ili sadr-ı a'zam ve serdâr-ı ekrem sefer-i nusret makrûnuma azimet itmek üzere ordu-yu humâyûnum tertîbatına şüru' ve mübâşeret olunub kaffe –i mü'minin ve muvahhidin üzerlerine kâza ve cihâd farz- ı ayn olmağla siz ki Mevlânâ ve voyvoda vesâir mûma –ileyhîmsiz sefer –i humâyûnum herkese i'lân ve işa'ât birle mukaddem sâdır olan emr –i şerîfim mûcîbince kâzanızdan matlûb olan iki adet serdengeçdi bayraklarını aceleten tertîb ve küşâd (S.107)ve fazlu'llahi'l-müçâhidîn ale'l-ka'idin ecren ve a'zimen nass-ı şerîfi üzere semti cihât ve kazaya teşvik ve ..... iderek ahîr ahirân ve ser'ian İsmail ordusuna sevk ve tisyar..... ikdâm ve gayret eylemeniz fermânım olmağın i'lâmen ve efhâmen ve te'kiden ve müceddeden ve isti'câlen işbu emr –i şerîfim isdâr ocağ –ı amirem turnacılardan kıdvetu'l –emâcîd ve'l- a'yân serturna-yı Battal Ahmed Ağa ile irsâl olunmuşdur imdi bundan sonra .....oturacak vaktleri olmayub din yolunda can ve baş fedâ iderek düşmandan .....ve intikam edecek mevsimler idüğünü herkese i'lân ve işa'ât iderek mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfim mûcîbince gazânızdan matlûb olan serdengeçdi bayraklarını

yine acâleten ihrâc İsmail ordusuna irsâle bi'l-ittifâk ve say – mala kelâm eylemeniz matlûb- cihândârânem olduğu ve bu husûs bu def'a kaffe-i memâlik mahrûseme evâmîr-i aliyyem neşriyle i'lân ve işa'ât kılındığı ma'lûmunuz oldukda ber vech –i meşrûh amel ve harekete mübâderet eyleyesiz ve sen ki mübâşîr-i mûmâ-ileyhsin sen dahî mûcîb –i emr –i şerîfim üzere amel ve hareket ve hilâfından ğayetü'l-gaye hazer ve mücânebet eylemen bâbında fermân- ı âlişânım sâdır olmuşdur buyurdum ki.....vusûl buldukda bu bâbda vech –i meşrûh üzere şerefyafte –i sudûr olan fermân-ı vâcibü'l-ittibâm ve lâzımü'l-ımtisâlimin mazmûn-i itaât makrûnuyla amel ve hareket eyleyesiz şöyle ve hilâfından hazer ve mücânebet eyleyesiz şöyle bilesiz a'lâmet –i şerîfime i'timâd kılarsız.

Evâsıt-ı 1221

Emr-i âlî mûcîbince yeniçeri ağası tarafından dahi mektûb sâdır olmuşdur.

[S.107/ BELGE 1]

Mefahiru'l-kuzât ve'l-hükkâm ma'adenü'l-fezâli'l ve'l- kelâm Üsküdâr'dan .....varub yol üzerinde vâki' kâzaların kuzat ve nüvvâbı zîde fazlihüm ve mefâhiru'l-emâsil ve'l-akrân –i müslîmîn ve'l-a'yân ve zâbitân vücûh-ı memleket zîde kadrihum tevkî-i ref'î-i humâyûn vâsıl olacak ma'lûm ola ki Franca padişahı ve imparatoru ve İtalya Kralının Dersa'adetimde mukîm büyükelçisi kıdvetü'l-ümârail-milleti'l mesihîyye Ceneral Sebastıyan.....avakıbuhi bi'l-hayrın südde-i sa'adetime takdîm eylediği takrîri tercümesinde bu def'a sefâret hademesi mu'teberândan birinin Acem cânîbine irsâli husûsu .....tarafından tenbîh olunmuş olmak mülâsebesiyle elçi-i mûmâ-ileyhin baş serkâtibi cânib-i mezkûre ta'yin olunmuş olduğu beyânıyla yanında iki nefer tatar terfîkiyle eminen ve sâlimen savb-ı me'mûrine irsâli bâbında emr-i şerîfin sudûrunu tahrîr ve istid'a itmekden nâşî vech-i meşrûh üzere serkâtibi mûmâ-ileyh maiyetine sadr-ı a'zam tatarlarından kıdvetü'l-emâsil ve'l- akran Osman ve Hasan zîde kadrihûmâ ta'yin ve terfik olunmağla her kankınızın taht-ı hükümet ve kazasına vâsıl olurlar ise muktezî olan bârgîrleri i'tâ ve irkâb ve muhafazası esbâb –i istihsâl olunarak eminen ve sâlimen biribirinize irsâl ile savb-ı maksûde îsâle kemâli ihtimâm dikkat eylemeniz fermânım olmağın imdi serkâtibi mûmâ –ileyh maiyetinde olan tatarı mûmâ-ileyhümâ ile esnâ –i rahta her kangınızın taht-ı hükümet ve kâzasına vâsıl olur ise münâsib mahallere kondurub ve gider oldukda rikâblarıçün muktezî olan menzîl bârgîrlerini derhâl tedârik ve i'tâ ve

muhafazası esbâb-ı istihsal kılınarak emîn ve salim birbirinize irsâl iderek savb-ı me'mûre îsâle ihtimâm ve dikkat eylemeniz matlûb-ı kat -i daverânem olduğu ve hilâf-ı emr ve rızâ a'mâz ve mütesâmiç ve bir mahalde beyhûde meks ve tevkîf ve muhafazada tekâsül ve zarûret müzâyekasını mûcîb vaz' olunmak (S.108) misüllü hâlet vukuuna bir vecîhle rızâ-yı mulûkânem olmadığı siz ki Mevlânâ vesair mûmâ-ileyhim siz ma'lûmunuz ki oldukda ber-vech-i muharrer amel ve harekete bilâ tevâkkuf ikdâm ve müsara'ât ve hilâf-ı fermân vaz' tecvîzden tehâşi ve mübaadet eylemeniz bâbında fermân-ı âlîşânım sâdır olmuştur buyurdum ki vüsûl buldukça bu bâbda vech-i meşrûh üzere şeref-yafte -i sudûr olan fermân -ı vacibu'l-ittibâ ve lâzımü'l-imtisâlimin mazmun-i i'taât makrûnuyla amel ve hareket eyleyesiz şöyle bilesiz a'lâmet-i şerîfe i'timâd kılınız tahrîren fî-evâil-i şehri Muharremü'l-haram li-sene isnâ ve 'ısrîn ve mi'eteyn ve elf.

Kostantiniyye-i mahrûse

[S.108/ BELGE 1]

İngiliz emti'a .....olmaması için gelen emr-i a'li

Destûrûn-u mükerrremûn müşirûn-ı mufahhâmûn nizâmu'l-a'lem müdebbirü umûri'l-cumhûr bi'l-fikri's-sâkıb mütemmimü mehâmi'l-enâm bi'r-re'yi's-sâib mümehhidü bünyâni'd-devletî ve'l-ikbâl müşeyyidü erkâni's-sa'adeti ve'l-iclâl el-mahfûfu bisunufi avâtîfî'l-meliki'l a'lâ Anadolu'nun sol kolunda vâki' vüzerâ-i i'zâm ademallahu te'âlâ iclâlehüm ve a'zimu'l-ümerâil-kirâm efâhimü'l-küberâdü'l-fihâm ulu'l-kadr ve'l-iktirâm eshâbü'l izz ve'l-ihtirâm el-muhtesûn bimezîdi'l-inâyeti'l-meliki'l a'lâ mir-i mirân-ı kirâm dâme ikbâlihüm ve mufahiru'l -kuzât ve'l -hükkâm ma'adanu'l-fezâil ve'l- kelâm kuzât-ı ve nüvvâb zîde fazlühüm ve mefahiru'l -emâsil ve'l-akranu'l- müteselimîn voyvodagân ve a'yân ve sair zâbitân vücûh-ı memleket zîde kadrihüm tevkî'-i ref'î-i humâyûn vâsıl olacak ma'lûm ola ki Moskovlu'nun müttefiki olan İngilizden devletçe nakz-i ahd vukua gelmeksizin Bahr-ı sefid boğazından bir takım İngiliz donanma-i menhûsu zûhur ve me'mûr bulunanların tekâsülü ve esbâb-ı takviyetin henüz hitâma reside olmaması takrîbiyle Boğaz'dan mürûr etmekle müstağinen bi'llahi te'alâ düşman donanmasının üç katı olarak tersâne-i amirenden donanma-i humâyûn-ı nusret makrûnum techîz ve derhâl ihrâc olduğundan başka baştan başa İstanbul hisârının sâhil yüzüne ve karşılarına tabyalar ile toblar ta'yin ve bir taraftan dahî bahr-ı sefid boğazından ikmâl .....takviye olduğunu İngilizlû

müşâhade..... leylan avdet ve telâfata bakmaksızın boğazdan bi'l-muhârebe taşra firâr eylediğine mebnî boğaza mukaddem giden me'mûrlar imtisallerine ibret kılınarak boğazın gereği gibi takviyât ve istihkâmına sarf-ı mukadderat olunmakda ve el-hâletü hazihi Korfo'da olan Moskovlu dahî kara askeri tertibi ve donanma techîzi ile meşgûl idiğü tahakkuk olunub bu vechle her taraftan a'danın hile ve hodalarından bir an ve bir dakika gafil bulunmak caiz olmamağla Moskov üzerine münhî-i hareket olan ordu-yu humâyûn-ı nusret makrûnum müsta'imen bi'llahi te'âlâ bu günlerde Davud Paşa Sahrası'na darb-ı hayam-ı zafer irtisâm itmek üzere ikdâm ve musara'ât olunmakda olduğu misillü bir taraftan dahî İngilizlü'nün bî-avni bâri kat'ı mühaceme-i bahriyyesi esbâb-ı istihsâl olunmaktadır ve'l-hâsil din -i devletimin hasmı Moskovlu iken bu def'a İngiliz dahî anınla olan ittifâkına riayeten Devlet -i Aliyyem'e su'i kasdını izhâr itmeğın her tarafta ona göre tavrınlub cümle ehl-i İslâm büyük ve küçük ve bi-eyyi ve gedâ birbirleriyle can ve gönülden ittifâk ve ittihad iderek hıfz-ı nâmus millet Beyza-i Ahmediyye'ye bezl mukadderet vacibe-i zimmeti..... zinhâr ve zinhâr kimesne sa'y-ı ikdâmına fütur vermeyüb kaffe-i me'mûrîn ve efrâd -ı mü'minin vezîr-i cenâh-ı saltanatıma sığınmış olan re'âyâ-yı -sadakât güzın her mahalde kaviyü'l-kalb ve metin olarak evâmîr-i şâhânemle me'mûriyetleri beyân olunanlar dahî bilâ fütur ifâ-yı me'mûriyet ve icrâ- i sebât ve gayret eylemeleri cümleden matlûb-ı humâyûnumdur .....ve istinâd ve urveten vesikâten i'tisamımız olan din -i mübinin sahibi âli olub Devlet-i Aliyye (S.109) Devlet -i Muhammediyye ve i'lâ -kıyamu's-sâade müeyyed idiğü ki cay-ı iştibâh olmamağla sûret-i irâde-i seniyyemi cümleye i'lân ve işa'ât ve husûsan bundan sonra diyâr-ı İslamiyye.....İngiltere ticareti memnu' olmağla İngiliz çukası ve bardak.....kutnî ve sa'at vesâir İngiliz meta'-ı hic hırdavât ve sitâd itmeyüb ihlâl ve destgâh-ı ticâretine dikkat ve hafî ve celî hilâfına hareket ider olur ise bi't-tahkîk.....ibret kılıncağına mebnî ana göre amel ve hareket dahil-i hükümetimizde olan mahallerde kâin İngilizlüler ve emvâl ve eşyalarının bâ-ma'rifet-i şer' defter olunarak li-ecli'l-hıfz mü'emmen mahallere vaz' ve hıfzı ve defterinin takdimî husûsuna mübâderet ve sefere me'mur ve müretteb her kim ve her ne ise zinhâr gevşetmeyüb aceleten ve müsaraaten mukaddem fermânım olduğu vecîhle icâre-i me'mûriyet olmasına sarf-ı mukâdderet fermânım olmağın tenbihen ve..... işbu emr -i şerîfim isdâr ve sadr-ı a'zam tatarlarından kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân .....zîde kadrihu ile irsâl olunmuşdur imdi keyfiyet ma'lûmunuz oldukda ber

vech-i meşrûh amel ve hareket ve mazmûn-ı emr -i şerîfimi cümleye i'lân ve işa'ât birle infaz ve icrâsına ihtimâm ve müsaraât ve hilâfından hazer mücânebet eylemeniz bâbında fermân-ı âlîşânım olmuştur buyurdum ki vusûl buldukda bu bâbda vech -i meşrûh şeref-yafte-i sudûr olan fermân vâcibu't-ittiba ve lâzımü'l-imtisalimin mazmûn-ı ita'ât makrunuyla amel ve hareket hilâfından hazer ve mücânebet eyleyesiz şöyle bilesiz ki a'lâmet-i şerîfime i'timad kılâsız tahrîren fî evâili şehr-i Muharremü'l-haram li-sene isnâ 'ısrîn ve mi'eteyn ve elf.

[S.109/ BELGE 1]

Berât-i şerîf-i âlîşân sami mekân-ı sultan-ı tuğra-i garra-i cihansitân oldur ki

Tokat'ta vâki Müfettiş Genç Mehmed Paşa vakfının vazife-i mu'ayyene ile tevliyet ve vazife-i muayyene ile müderrislik mutasarrıf olan es-Seyyid Halil sâkin-i medrese-i kalenderhane müddet-i vafireden berü gaib olub ol vecîhle yeri hali olmağla medine-i mezkûrda sâkin elbistâni erbâb -ı istihkâkdan işbu rafî'i tevkî'-i ve refî'ü's-şân-ı hakani Hâfız Ali zîde ilmuhu ulemadan ve her vecîhle mahal ve müstehak olub ciheteyn-i mezkûreteyn-i merkûmun ref'ından mezkûra tevcîh yedine berât -ı âlîşânım virilmek ricasına Tokad naibi Mevlânâ Mehmed zîde ilmuhu arz itmekle mûcîbince tevcîh olunmak üzere a'lemü'l-ulemai'l-mütebahhirin efdâlü fudâlâi'l müteverriîn bi'l-fiil Şeyhülislam Mevlânâ es-Seyyid Mehmed Ataullah ademallahu teâ'lâ fezâilehü işaret itmekle işâreti mûcîbince tevcîh olunmak fermânım olmağın hakkında mezid inayeti padişâhânem zuhura getürüb bin iki yüz yigirmi iki senesi muharreminin altıncı günü tarihiyle müverrah verilen ru'us-ı humâyûn mûcîbince bu berât-ı humâyûnu virdim ve buyurdum ki mûmâ- ileyh Hafız Ali zîde ilmuhû varub merkûmun vakıfdan ciheteyn-i mezkûreteyn mutasarrıf olub eda-yı hizmet eyledikten sonra bundan evvel ciheteyn-i mezkûreteyne mutasarrıf olanlar vazife-yi mu'ayyenelerine ne vecîhle mutasarrıf olagelmışler ise mûmâ-ileyh dahi ol-vecîhle vazife-yi mu'ayyenelerin evkâf-ı mezkûre mahsûlünden alub mutasarrıf ola şöyle bileler a'lâmet-i şerîfe i'timâ kılalar tahrîren fî'l-yevmi'r-rabi' aşer min şehri Muharrem li-sene isnâ ve 'ısrîn ve mi'eteyn ve elf. Be-makam-ı Kostantiniyye-i mahrûse

[S.109/ BELGE 2]

Medine -i Tokat'ta Çay-ı Müslîm mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem fevt olan Mustafa bin Mustafa nâm müteveffânın verâset-i zevc -i metrûkesi Emine bint-i el-Hac Süleyman ile sulb-i kebiroğlu ve ğaib-i ani'd-diyâr Mustafa ve kebîr oğlu

Ali'ye münhasır olduğu şer'an zahîr ve nümâyân olduktan sonra bâ –ma'rifet-i şer' terekisi tahrîr ve beyne'l-verese bi'l –farizati'ş-şer'iyeye tevzi' ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yı mezbûrun defter –i müfredâtıdır ki ber vech –i atî zikr olunur hurrîre yevmi's-sâbi' ve'l- 'ışrîn min Saferi'l-hayr li-sene isna ve 'ışrîn mi' eteyn ve elf.

Eşya Listesi	Aded	Guruş
Menzîl ve hadikâ-yı muttasıla der mahalle-i mezbûre	1 bab	800
Döşek	3	15
Yorgan	2	13
Yasdık	8	32
Yan minderi ve köşe ve mak'ad	1-3-	30
Köhne kalice ve köhne kilim	2-1	12,5
Köhne sagîr ve kebîr nafe kürk		25
Sagîr ve kebîr şamdan		1,5
Hevan ve el		2
Pupla	1	1
Duhhan çubuğu	4	1,5
Fincan ve zarf ve tebsi	3	2,5
Cezve ve ibrik		2
Evâni-i nühasiyye	21 kıyye	42
Hırdavât-ı menzil		20
Yekün		1000

Minhâ'l ihrâcaat

Masraf	Guruş
Techîz ve tekfîne masraf	50
Resm-i kısmet	25
Kâtibiye	7
Çukâdâriyye	7
Eminiye ve hüddâmiye	5
İhzâriye ve kaydiye ve kalemiye	3
Yekün	97

Sahhu'l-bâkî

Li't-taksîm-i beyne'l-verese

Hisse	Guruş	Meblâğ
Hisse-i zevce	112	105
Hisse-i ibn-i	395	7,5
Hisse-i ibn-i	395	7,5

[S.110/ BELGE 1]

Elhamdulillahi rabbi' l-alemin ve's-selâtu ve's-selâmu alâ rasûlinâ ve sahibihî ecmâin ammâ ba'ad işbu kütüb-i sıhhât-i gazânın tahrîrine bâ'is Medine-i Tokat'ta Mihmad Hacib mahallesi sâkinelerinden sahibetü'l -hayrât ve'l- hasenât zâtı mu'arrefe Emine bint-i Ömer nâm hâturn meclis -i şerî'at-ı garrâ ve mahfel-i münîfe-i zehrâda vakf -ı atıyü'l- beyânı li-ecli't-teslîm ve't-tescîlü's-şer'î ber vech-i mütevellî nasb ve ta'yîn eylediği Oğulbeğ mütevellîsî Salih Ağa ibn-i ..... kimesne mahzârında ikrâr-ı tâmm ve takrîr -i kelâm idüb hâlâ yedimde ve taht -ı tasarrufumda mülküm olub mahalle-i mezbûrede vâki' iki taraftan kızkarındaşım Fatıma menzîline ve iki taraftan tarîk-i 'amme müntehî fevkânî ve tahtani iki bâb oda ve gel-geç ta'bir olunur mâ'-i câriyi müştemîl binâ ve arsası mülk ve bir bâb menzîlimi malımdan ifrâz ve mülkümden mümtâz ve hasbeten li'llahi'l-a'zim ve taleben li-marzati'r-rabbi'r-rahîm vakf-ı sahih-i şer'î ve habs-ı sarîh-i mer'î ile vakf ve habs teslîm-i mütevellî-i mezbûr idüb şöyle şart eyledim ki menzîl -i mezbûre vakfiyet üzere ma'a't-tevlîye mutasarrıf olub beher sene ecri misliyle âhara icâr olunub hâsıl olan icârât ale'l-mezbûr cereyan iden Oğulbeğ Çeşmesi demekle ma'rûf mâ'-i cârînin kurb u ba'idi merammâtına harc ve sarf eyleye mezbûr Salih Ağa'nın vefâtından sonra Oğulbeğ Çeşmesi'ne her kim mütevellî olur ise kezâlik menzîl -i mezbûra vakfiyet üzere ber vech-i hasbî mütevellî olub şurût-ı mezkûreyi icrâ eyleyeler deyû ta'yîn-i şurût ve tebyîn-i kuyûd teslîm-i mütevellî-i mezbûr idüb ol-dahî sâir evkâf mütevellîleri misillü vakfiyet üzere mutasarrıf olsun didükde vâkıfe-i mezbûrenin vech-i meşrûh [üzre] cari olan ikrârını mütevellî-i mezbûr Salih Ağa bi'l-muvâcehe tasdîk ve bi'l-müşâfehe tahkîk eyledikten sonra vâkıfa-i mezbûre kütüb-i fikhiyye-i mu'teberede tahrîr ve tasfîr olunan vech-i vecîh üzere istircâ' ile istihkâm etmeğın hâkim-i mevki'-i sadr-ı kitâb ve tûba lehûm ve hüsnü me'ab efendi hazretleri dahi tercihân li-cânibi'l-hayr eimme-i dinden âlâ kavlı men yerâ sıhhât ve lüzûm-u vakf ile hükm ve emr etmeğın vakf-ı mezbûr sahih ve lâzım oldu. Min-bâ'd nakz u nakzı muhâl ve tebdîl ü tağyîrine mecâl mümteniü'l-ihimâldir femen beddele ba'demâ semai'hu feinnemâ ismuhu a'le'llezîne yubeddilunehu innalâhe semîu'l-alîm ve ecrü'l-vâkıf 'ale'l-hayyi'l-cevâdi'l-kerîm.Cerâ-zâlik,hurrîre fi'l- yevmü't-tâsi' ve'l-ışrîn min-şehri Saferu'l-hayr sene isnâ ve 'ışrîn ve mi'eteyn ve elf. Şuhûdu'l-hâl :

Es-Seyyid el-Hâc Hudâyî Ali Efendi,Mar'aşı,

Hüseyin Efendi,el-imâm be-câmi'î Genç Mehmed Paşa,
 Es-Seyyid Mehmed Efendi,el-hatîb be-câmi'-i Genç Mehmed Paşa,
 Es-Seyyid Âbidîn b.Mehmed,
 Monla Mehmed, el-mü'ezzin,
 Mustafa b. Hasan,
 Es-Seyyid Ömer b. Abdalbâki.

[S.111/ BELGE 1]

(Okunamadı)

[S.111/ BELGE 2]

Elhamdulillâhillezi emrinâ bi't-tenfizü'l-hükkâmi's-şer'iyyeti bi'l-adli ve'l-ihsân ve alemnâ mesâilü's-şer'iyyeti bi- burhani'l-furkân ve's-selâtu ve's-selâm a'lâ seyyidînâ Muhammeddin sâhibü'l-hac ve'l-burhân ve âlâ alihi ve eshâbillezi ictihâd ve âlâ eserihi bi'l-cüdü'l-cehd ve'l-ihsân ve ba'de ve ene'l-fakiri'l-ma'rûf bi'l-aczi ve't-taksîr Müfti-zâde İsmail el-mevlâ hilâfetihû be-medine-i Tokat hafeza'llahü te'âlâ ani'l-afât izzet me'ab Şeri'ât nisâb Mevlâna Müfti-zâde fahru'l-kuzzati'l-kirâm Mevlâna İsmail Efendi kamyâb ba'de't-tahiyyeti'l-vâfiyye inhâ olunur ki işbu sene isnâ ve 'ışrîn ve mi'eteyn ve elf mâh-ı Rebiül-evvelisi guresinden zabt etmek üzere avâtıf-ı aliyye-yi hüsrevânedan ber vech-i arpalık mutasarrıf olduğum Tokat kâzasının umur- u şer'iyyesi niyâbeti tarafımızdan cenabınıza ihâle ve tefvîz olunmuşdur gerekdir ki kaza-i mezbûru gurre-i merkûmdan bi'n-niyâbe zabt ve tasarruf edüb beyne'l-ahâli icrâ-i ahkâmı şer'î âlî ve vâkı'a olan mevtâyı askeriyye muhâlefâtını tahrîr ve beyne'l-verese bi'l-farizati's-şer'iyye tevzi' ve taksîm idüb cadde-i şer'î şerîfden inhirâf etmeyesiz ve's-selâm.

El-fakir Hafız Ahmed Kâmil imâm-ı sani-i hazret-i şehriyâri el-kadıaskeri Anadolu sâbık

[S.111/ BELGE 3]

Medine -i Tokat'ta Sabunhâne mahallesinde kira ile mütemekkin iken bundan akdem hâlik olan Sahnak veled-i Haçek ve zevcesi Şehzede bint-i Minas müteakiben hâlik olub verâsetleri sûlbî kebîr oğulları Kuyek ve Kesir'e ve sûlbîye-i kebîre kızları Serpuk ve Anna ve Mamayik'e münhâsıra olub kible'l-kısme mersûm Kıyok dahi hâlik olub verâset-i zevce-i metrûkesi diğer Anna bint-i Kirkor ile sulbî kebîr oğulları Ohan ve Serkiz'e ve kebîre kızı diğer Şehzede münhâsıra olub kible'l-kısme mersûme

Şehzede dahî hâlike olub verâseti anası mersûme Anna li-ebeveyn erkârındaşları mersûmân Ohan ve Serkez'e münhâsıra olub kıble'l-kısme mersûme Mamayik dahi hâlike olub verâseti li-ebeveyn erkarındaşı gaibü ani'd-diyar mersûm Kesir ve kızkarındaşları mersûmetân Serpuk ve Anna'ya münhasıra olduğu şer'an zâhir ve nümâyân olduktan sonra verese-i mersûmûn tâlebi ve ma'rifet-i şer'le tahrîr ve beyne'l-verese bi'l-münâsahati's-şer'yye tevzî ve taksîm olunan tereke-i hâlikun-ı mersûmunun defter-i müfredâtıdır ki ber vech-i a'tî zikr olunur hurrîre fi'l-yevmi't-tasî ve'l-'ısrîn min Saferü'l-hayr sene isnâ ve 'ısrîn ve mi'eteyn ve elf.

Eşya Listesi	Aded	Guruş
Bağ der mevzi'i Derbend	1 kıt'a	80
Çift sagîr altun küpe	1 çift	20
Köhne Döşek	1	8
Yasdık	2	6
Yorgan	1	7
Kefere Minderi	3	1,5
Sagîr kaliçe	1	5
Sarı hamam tası	2	8
Çamaşur leğeni ve kazgan ve arak kazganı	1-1-1	50
Şamdan	1	1
Köhne Kilim	1	1,5
Arak şişeleri		1
Kebîr küb	4	10
Evâni-i nühasiyye ber vech-i tahmîn	7 kıyye	15
Hırdavât ber vech-i tahmîn		6
Yekün		220

Minhâl-ihrâcaat :

Masraf	Guruş
Resm-i kısmet	5,5
Kâtibiye	2
Çukâdâriye	2
Emîniye ve hüddâmiye	1
İhzâriye ve kaydiye ve kalemiye	1,5
Yekün	12

Sahhu'l-bâki

Li't-taksîmi beyne'l-verese : 208

Hisse	Guruş	Meblâğ
Hisse-i mersûm Kesîr bi'l-münâseha	74	34
Hisse-i mersûme Serpuk bi'l-münâseha	37	17

Hisse-i mersûme Anna bi'l-münâseha	37	17
Hisse-i zevce-i mersûme Anna bi'l-münâseha	9	19
Hisse-i mersûm Ohan bi'l-münâseha	25	16
Hisse-i mersûm Serkis bi'l-münâseha	25	16

Meblağü'l-bâki: 1

[S.114/ BELGE 1]

Şeri'at şî'ar Tokat me'a Turhal kadısı fazîletlû efendi zîde fazlihû ba'de's-selâm inhâ olunur ki taht-ı hükümetinizde serdâr olan ref' olunub yerine üslûbu sâbık üzere kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân serdengeçti tekaüdlerinden kırk beş bölük el-Hâc Mustafa Ağa zîde kadrihû serdâr nasb ve ta'yîn olunmağın işbu mektûb tahrîr ve irsâl olunmuşdur inşallahu te'âlâ vusûlunda gerekdir ki merkûmu kâza-i mezkûrun serdârlığı umûrunda kıyâm ve öteden berü ola geldiği vecîhle zabt ve rabt husûsuna iânet ve ihtîmâm eylesin ve sen ki serdâr-ı merkûmsun kâza-i mezkûrun serdârlığı sana tefvîz olunmağla gerekdir ki kâide-i kadîm ve kanun üzere zabt ve rabt-ı neferât def' ve ref'-i haşerâtiyla tanzîm-i bilâd ve idâde-yi hâl-i ibadullah bezl ve iktidâr eylesin ve kazâ-i mezkûrda mukîm ve musâfir yeniçerileri ve cebeci ve tobçu ve tob arabacı ve gilmân-ı acemi ve kuloğulları bi'l- cümlesini üzerlerine serdâr ve zâbit bilüb sözünden taşra ve re'yinden hâric vaz'ı harekette bulunmayub daima i'taât ve inkıyâd üzere olalar ve sen dahî cümle umurunu ahkâm-ı şer'î şerîf ve kânûn-ı kadîm ve emr-i münîfe tatbîk ve tevâif-i merkûmundan bilâ -vâris ma'rûf ve fevt olanlarının metrûkâtları ma'rifet-i şer'le zabt ve sûk-i sultanide fûrûht ve hâsıl olan nükûdunu cânib-i beytü'l-mâl için defter-i müfredâtiyla ocağ-ı amire tarafına göndermeğe mübâderet ve beher hâl sükkân-ı vilâyetin emn ve rahatlarına bâ'is hizmet-i müstahsene-i mebrûre vücuda getürdüğü mecd ve sa'y olub mûcîb-i mektûbla a'mil olasız tahrîren fi-gurre şehr-i Rabiul-evvel li-sene isnâ ve 'ısrîn ve mi'eteyn ve elf.

.....Hüseyin.....Yeniçeryân-ı dergâh-ı âlî

[S.114/ BELGE 2]

Medine -i Tokat'ta Hoca Ahmed mahallesi sâkinelerinden iken bundan akdem hâlîke olan Serpûk bintî Vartan nâm hâlîkenin verâseti sadri kebîre oğulları Artin ve Osib ve sadriye-i kebîre kızı Turike'ye münhâsıra olduğu şer'an zahîr ve nümâyân oldukdan sonra verese-i mersûmun talebî ma'rifet-i şer' tahrîr ve beyne'l-verese bi'l-farizati'ş-şer'iyye tevzî ve taksîm olunan tereke-i hâlîke-i mersûmenin defter-i müfredâtıdır ki ber vech-i atf zikr olunur fi-5 Rabiul-evvel sene 1222.

Eşya Listesi	Aded	Guruş
Menzîl der mahalle-i mezbûre	1 bab	90
Döşek	3	20
Yorgan	4	40
Yasdık	7	7
Evâni-i nühâsiyye ber vech-i tahmîn	20 kıyye	40
Der zimmet-i Artîn mersûm		100
Hırdavât		5
Yekün		282,5

Minhâ'l ihracaat

Masraf	Guruş
Laşesine masraf	29
Resm-i kısmet	7
Kâlemiye	1,5
Çukâdâriyye	1,5
Emîniyye ve Hüddâmiye	1,5
İhzâriye ve kaydiye ve kalemiye	1
Yekün	41,5

Sahhu'l-bâki

Li't-taksîm-i beyne'l-verese: 241 guruş

Hisse	Guruş	Meblâğ
Hisse-i İbn	96	48
Hisse-i İbn	96	48
Hisse-i Bînt	48	34

[S.115/ BELGE 1]

Bî nasrillahi te'âla Kars Sahrası'nda müçessem ordu sipehsâlârimızdan savb-ı Üsküdâr varınca yol üzerinde vâki' kazâ ve emir..... kuzât ve nüvvâbı fazîletlû efendiler zîdet fezailehûm kıdvetü'l-emâcid ve'l-a'yân mütesellimîn ve vücûh-ı voyvodagân serderân menzîlciler ve umum iş erleri zîde mekâdirehüm inhâ olunur ki anûk-ı menhûseleri .....memplû olan Rusyalu melâini fukâha-i nakz-i ahdf irtikabında Tiflis ve Azerbeycan ve Gürcistan taraflarında müçtehid olan asâkir-i menhûse-i makhûdesi .....Kars ve Ahışa hudûdlarına mürûr eyledikleri günden berü taraf taraf münzehîm ve mefhûr olmakda olub bu def'a Ahılkelek Kal'ası üzerine hüçûmlarında..... inâyet-i hazret-i müntekîm ve kakhâr ve bî-imdâd-ruhaniyyeti cenâb-ı Ahmedî muhtar ve te'sir eser baht ve ikbâl-i padişahı gerduğun

..... şimşir azât muvahhidin udûl-i kâr ile .....olan küffar bi'ş.....şecâ'at ve beyveste delirâne meydân-ı gaza olub hâlâ vali-i Çıldır sa'adettü atufetlû Selim Paşa oğlumuz tarafından varîd olan ve mukaddemâ Kars Kâl'ası üzerine hücum itmiş iken bi-havli'llahi'l-melîki'n-nasîr kahr ve tedmîr olunarak rah-ı firâra.....ve Kars.....nâm mahalde karar itmek ve garrât-ı şeca'ât peyker-i me'mûriye mukâbil olmak za'im batılında iken asâkir-i zafer müessir-i me'mûremizin sadme-i şimşir ve tedmîrlere tâb aver olmayub mahalle-i mezkûreden dahî firâr itmiş iken verâlarından takîl ile temdîr ve i'lâm muaffak olunan külliyetlû melâin hâsırından arsa-i mübâreze kıld'aten dest-i res olub asâkirimiz tarafından irsâl olunan altı yüz yetmiş rûz maktu'ayı küffâr .....derbâr-ı aliyye-i daimü'l-kararda .....hak mezellet olmak için..... kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân izzetlû el-Hac Halil Ağa zîde kadrihû ile irsâl olunmağın her kangınızın taht-ı kâzasında varît ve dahil olur ise erkâbdan iktiza iden bâgirleri der akab tehiyye ve seri'an ve acilen irkâb ve pişvalarına tarîk-şinas kılavuzlar terfîk ile irsâle avk ve tavakkufdan mübâ'adet eylemeleri havî işbu fütühât-ı celîleden cümle muvahhidin ve vayedâr nişân ve sürûr olub el-yevm hudud ilâ nihâde pay-ı semenden gayret birle tob ve tüfenk bî ahdî metrûkesini seddi-i seniyye-i hamiyet iden sicilan delirâni da'vât-i hayriyye ile .....mübâderet olunmak matlûbumuz idüğünü muhtevî Divân-ı Erzurum ve Trabzon ve ordu-yu sipehsâriden işbu buyruldu tahrîr ve isdâr olunmuşdur inşallahû te'âlâ vüsûlunde ber-mûcîb buyruldu amel hareket ve hilâfından hazer ve mücânebet eylesiz deyû fî-2 Rebiu2l-ahir 1222.

[S.115/ BELGE 2]

Medine-i Tokat'ta Soğukpınar-ı Müslîm mahallesi mütemekkinelerinden iken bundan akdem hâlîke olan Maryen bint-i Haçador'un verâset-i zevc-i metrûku Ohan veled-i Rakel ile li-ebeveyn erkarındaşı Kirkor'a münhâsıra olduğu şer'an zâhir ve nümâyân olduktan sonra verese-i mersûmân talebî ve ma'rifet-i şer'le tahrîr ve beyne'l-verese bi'l-farizati'ş-şer'iyye tevzi' ve taksîm olunan tereke-i hâlîke-i mersûmenin defter-i müfredâtıdır ki ber vech-i atî zikr olunur hurrîre 19 Rabiü'l-ahir 1222.

Eşya Listesi	Aded	Guruş
Babasından isâbet iden hisse-i irsiyesi		833
Altun küpe	1	20
İstanbul altunu ve findık ve mısır	10-1-1	66
Kebîr altun.....	1	50

Telkâri kuşak ve kolan	1	20
Def'a sim kuşak		20
Çiçekli antari		25
Şam alacası		20
Kutnî antari	1	20
(S.116)Şerîfli hare cebe		35
Gezi cebe	2	5
Börklük parça		5
Gömlek keten	2	10
Çit değirmi	8	12
Boğça	3	10
İşleme ve sade peşkir	7-3	27
Makreme	4	12
Baş tarağı	1	1
İpekli gömlek	1	8
Def'a makreme	2	12
İşleme ve sade uçkur	3-3	8
Dülbend	1	2,5
Havlı	4	8
Bez parçası		2
Puşu kutni parçaları		5
Beşik takımı		10
Penbe ipekli	1 kıyye	6
İpek	175 dirhem	18
Hamam takımı		10
Def'a ipek	1 kıyye	5
Müstamel çitabi antari		5
Çarşab ve pabuç	1-1	2
Köhne sandık		1
Yekün		1283,5

Minhâl ihrâcaat

Masraf	Guruş
Laşesine masraf	50,5
Resm-i kısmet	32,5
Kâtibiye	8
Çukâdâriye	8
Emîniye ve hüddâmiye	6,5
İhzâriye ve kaydiye ve kalemiye	4
Yekün	109,5

Sahhu'l-bâki

Li't-taksîm-i beyne'l-verese : 1174 guruş

Hisse	Guruş
-------	-------

Hisse-i zevc	587
Hisse-i uht	587

[S.116/ BELGE 1]

İftihâru'l-emâcid ve'l-ekârim câmi' ul mehamim ve'l-mukârim el-muhtesu bi-mezîdi inâyeti'l meliki'd-dâi dergâh-ı mu'allam kapucubaşlarından olub Ergani ve Keban ma'denleri emîni olan Abdi Bey dâme mecdehû ve kıdvetü'l- kuzât ve'l-hükkâm me'adinu'l-fezâil ve'l-keâm Ergani ve Keban kadıları zîde fazlihûma ve kıdvetü'l-emâcid ve'l-a'yân Ergani sükkanından Seyfullah zîyde mecdehû ve mefâhiru'l-emâsil ve'l-akrân ma'âden-i humâyûnumun usta başıları zîde kadrihûm tevkî-i refî-i humâyûn vâsil olacak ma'lûm ola ki ma'deni şâhânemden Ergani ve Keban ma'denleri emâneti bin iki yüz yigirmi iki senesi martı ibtidâsından zabt eylemek üzere irâde-i seniyyemde dergâh- muallam kapucubaşlarından Hulusi Ahmed dâme mecdehûya ihâle ve tefvîz olunmuş olmakdan nâşî siz ki emîn-i sâbık ve kuzât ve Seyhullah Bey mûmâ-ileyhüm ve sâirlerisiz maden-i şâhânemden hâsıl olub bin iki yüz on dokuz ve yirmi ve yirmi iki senelerine mahsubân Diyarbekir ve Tokat ve ma'den-i humâyûn kâlhânelerinde mevcûd nühas ve kurşun mürdesenk emîni lâ-hık-ı mûmâ-ileyh maâden-i humâyûnuma varıncaya kadar mü'emmen ve mahfûz olan mahallere vaz' birle cümle ma'rifetiyle tenbîh olunub telef ve serfetten himâyet ve sıyânet ve eğer ma'azallahu te'âlâ bu tenbîhden sonra bir dirhemi fûrûht veyâhud bir gûne telef olunmak lâzım gelür ise sonra bir dürlü cevâba kadir olunmayacağı ve emîn-i lâ-hıkı mûmâ-ileyh o tarafa vardıkda zıkr olunan nühası ve kurşun ve mürdesenk-i mevcûde her ne mikdar ise cümlesi emîn-i la-hık-ı teslîm olunması husûsuna irâde-yi seniyyem te'alluk itmekle mûcîbince amel ve hareket olunmak fermânım olmağın hissesine işbu emr-i celîl-i kadrim isdâr ve.....ile irsâl olunmuşdur imdi vusûlunda bâlâ-da serd ve beyân olunduğu üzere ma'aden-i humâyûnum emâneti sene-yi mezbûreden i'tibâr ile kapucubaşı-yı mûmâ-ileyhin ûhdesine ihâle ve tefvîz olunmuş olmakdan nâşî bin iki yüz on dokuz ve yirmi ve yigirmi iki senelerine mahsubân Diyarbekir ve Tokat ma'aden-i humâyûnum kalhanelerinde mevcûd her nemkadâr nühas ve kurşun ve mürdesenk var ise emîn-i la-hık-ı mûmâ-ileyh ma'aden-i humâyûnuma varıncaya değın cümlesini mü'emmen ve mahfûz olan mahallere vaz' ve hıfz birle cümle ma'rifetiyle temhîr olunub telef ve sarfetten himâyat ve sıyânat ve emîn-i mûmâ-ileyh ol-tarafa vardıkda zıkr olunan nühas ve kurşun ve mürdesengi mevcûde her ne mikdâr ise

cümlesini (S.117) emin-i la-hık-ı mûmâ –ileyhe teslîme ihtimâm ve dikkat ve şimdilik hıfz ve hırasında bi'l-ittifak sa'y ve gayret ve hilâf-ı hareketten gayetü'l-gaye hazer ve mücânebet eylemeniz fermân-ı âlîşânım sâdır olmuşdur buyurdum ki emr-i şerîfimle vardıkda bu bâbda vech-i meşrûh üzere şerefyafte-i sudûr olan işbu emr-i şerîf -i âlîşânımın mazmûn ve münîfi birle amel olunub hilâfından be-gayet tehâşir-i mücânebet eylesesiz şöyle bilesiz a'lâmet-i şerîfe i'timâd kılasız tahriren fi'l-yevmi's-sâbi' şehri Rabiul-ahir isnâ ve 'ısrîn ve mi'eteyn ve elf

Kostantiniyye-i mahrûse

[S.116/ BELGE 2]

Şer'iat-ı şî'ar Tokad kadısı fazîletlû efendi zîde fazlihû ve me'zûn bi'l-iftâ diyânetlû efendi zîde fazluhû ve mefâhiru'l-emâsil a'yân-ı vilâyet ve vücûh-ı memleket ve zâbitân-ı sâ'ire ve iş erleri ve söz sahibleri ba'de's-selâm inhâ olunur ki Voyvodanız olan İlbaşı-zâde Ahmed Ağa bi-hasbi'l-iktizâ azl olunub yerine voyvoda nasbı lâ-büdd ve muktezi olduğuna mebnî mücerrebü'l-etvâr ve ahâli perver sâbık harem kethüdamız kıdvetü'l –emâsil ve'l- akrân izzetlû el-Hâc Ahmed Ağa voyvoda nasb u ta'yin ve irsâl olunmağla imdi ağa-yı mûmâ-ileyhi bundan sonra voyvoda ve zâbit bilüb vâki' olan kaffe-i umur ve husûsatınızı ağanın rey ve tedbiriyle rü'yet ve rızasından taşra hareketten mübâ'adet iderek olageldiği minvâl üzere â'idât-ı mukâta'ayı zabt u rabtı her vechle kâide-i ittifâk ve ittihâda ri'ayet-birle ahâli-i memleket ve re'âyâ ve berayânın ahâli –i memleket ve re'âyâ-yı vü berayânın himâye ve sıyânet ve refah-ı hâlistirâhatleri husûsuna kemâl-i mezîd sa'y-u dikkat ve ihtimâm-ı tâm ve gayret eylemeniz işbu buyruldı tahrîr ve yed-i mûmâ-ileyhe i'tâ ve irsâl olunmuşdur inşâ'allahu te'âlâ vusûlünde gerekdir ki vech-i meşrûh üzere husûs-u mezkûre bi'l-ittifâk sa'y u dikkat ve mûcib-i buyrulduyla amel ve hareket ve hilâfından be-gayet hazer ve mücânebet eylesesiz 5 Rebî'ül-âhir 1222.

Süleyman paye-i mirahur-ı evvel voyvoda-i Yeniil.

[S.116/ BELGE 3]

Narh

Yiyecek Listesi	Dirhem	Meblağ
Nan-ı aziz	400	12
Çörek	200	12
Simid	200	12
Kâhi	100	12

Kadayıf	1	12
---------	---	----

Hırfet-i Kassabân

Yiyecek Listesi	Aded/Kıyye	Meblağ
Lahm-ı ganem ve ma'az	1	30
Safi kuyruk	6	600
Kelle Paça	1	12
Ciğer	1	15
Munbar	1	6

Birer para örtmesi

Hırfet-i bakkalân ve manav

Yiyecek Listesi	Kıyye	Para/Meblağ/Guruş
Revgan-ı sade	1	50
Revgan-ı bezir	1	50
Tosya pirinci	1	24
Yerlü asel	1	
Şem'î asel lokması	1	
Şem'î asel buklesi	1	
Ceviziçi	1	
Zile pekmezi	1	
Yerli pekmez	1	
Nazilli inciri	1	
Behinsi üzüm	1	60 meblağ
Rezzaki üzüm	1	120 meblağ
Hurma	1	240 meblağ
Fındık	1	60 meblağ
Zile leblebisi	1	36 meblağ
Tuz	6	36 meblağ
Trablus sabunu	6	12 gurus
Haleb sabunu	1	
Yaprak hınna	1	35 para
Sarımsak	1	
Yoğurt	1	9 meblağ
Kara sabun	1	80 para
Taze peynir	1	45 meblağ
Küp peynir	1	18 para
Tulum peyniri	1	
Yerli pastırma	1	
Deve inciri	1	
Niksar pirinci	1	
Şab	1	120 meblağ
Revgan-ı zeyt	1	76 para
Şeker	2	25 gurus

Revgan-ı şir	1	
Şem'î revgân-ı kebîr	1	44 para
Şem'î revgân-ı sagîr	1	44 para

Hırfet-i setenciyan ve kireçciyan

Ürün Listesi	Kile/Batman	Para/Meblağ
Taş kireç	1 batman (dükkanda bey' olunmak üzere)	30
Horasan künk	1	30 meblağ
Ücret-i gendim	1	48 meblağ
Ücret-i sahhak-ı bulgur	1	48 meblağ
Ücret-i asiyâb püresi sahibine	1	30 meblağ

Hırfet-i penbeciyan Adana penbesi beher -i kantarı üç yüz elli beş buçuk guruşdan verilen narh

Ürün Listesi	Kıyye	Meblağ
Adana penbesi	1	339
Hallâcan	1	339 28eksilmeve kar ----- 368 (50 dirhemi 33 meblağ 3 meblağ müsaade ve bir meblağ 37 meblağ)
Çiğ penbe bey' eden	1	339 10 kar ----- 349

Hırfet-i Kirişciyan

Mal Listesi	Aded	Meblağ
Hallac kirişi	1	9
Nisvan kirişi	1	5 (4 müsaade)
Kece kirişi	1	15
Tozanlı kirişi	1	15

Hırfet-i nalçeciyan

Mal listesi	Aded (çift)	Meblağ
Çekü na'lçe	1	30
Otuzlu na'lçe	1	15

Ellilik na'lçe	1	9
Beş yüzlü na'lçe	1	4

Hırfet-i Nalbendân

Mal listesi	Giyim	Meblağ
At nalı	1	138 6 müsaade ----- 144
Katır nalı	1	126
Merkeb nalı	1	60 eski nalı sahibine

Hırfet-i temürçiyân

Mal Listesi	Aded/Takım	Meblağ
Çatal baş kebîr	100	44
Çatal baş sagîr	100	24
Dolab harcı	1 takım	90
Kara mih	1 kıyye	120
Pençe takım	1 takım	90
Kapı harcı takım	1	180
Pervaz mihı	100 aded	
Sagîr kafes harcı	1 takım	120
Sac ayağı	1 aded	120
Saban demîrî	1 kıyye	120

Hırfet-i keçeciyân

Sagîr ve kebîr keçe alâ kuru olmak üzere : 1 kıyye 45 para

Hırfet-i kiremidciyân ve çömlekçi

Malın Adı	Aded	Guruş/Para
Tavan kiremidinin beher bini kirasıyla		12 guruş
Taban kiremidinin beher....		
Orta künk	1	1 para
Oğulbeğ künkü	1	2 para
Kariz künkü	1	3 para
Paşa künkü	1	8 para
Sagîr desti	1	2 para
Kebîr desti	1	3 para
Kebîr senk	1	8 para

Sudan beher bini on birer guruşa müsa'ade kirasını müşteri vermek üzere

[S.119/ BELGE 1]

Medine-i Tokat'ta Çilehâne mahallesi mütemekkinelerinden iken bundan akdem hâlîke olan Maryam bint-i Andon'un verâseti İzmir'de müsâfireten mütemekkin sadrî kebîr oğulları Andon ve Ahron'a münhâsıra olduğu şer'an zahîr ve nümâyân olduktan sonra bâ-ma'rifet-i şer' tahrîr ve beyne'l-verese bi'l-farizati'ş-şer'îyye tevzî ve taksîm olunan tereke-i hâlîke-i mersûmenin defter-i müfredâtıdır ki ber vech-i a'tî zikr olunur hurrîre fî'l-yevmi't-tâsi' ve'l-ışrîn min şehri Rebiu'l-ahir sene isnâ ve 'ışrîn mi'eteyn ve elf.

Eşya Listesi	Aded	Guruş
Menzîl der mahalle-i mezbûre	1bâb	700
Bağ der mevzi'-i han-ı Halid Yazusu	1kıt'a	50
Kaliçe	1	40
Dimi yasdık	4	20
Yorgan	3	30
Bıçak ve ...	12-12	10
Acem alaca yasdık yüzü	2	8
Dimi yasdık yüzü	3	5
Çarşab	1	3
Köhne antari	2	2
Ketan parçaları ve boğça	2-7	3
Peşkir	1	2
Haleb alacası	1,5 arşun	2
Manisa alacası	1,5 arşun	1
Ketan.....	1	1
Ayna	1	7
Teneke tabak	1	2
Gugul ipek		0,5
Servi sandık	1	30
Dimi döşek	4	40
Şal döşek	1	4
Kefere minderi	2	1
Sagîr pupla yasdık	1	1
Sagîr kalice	1	5
Köhne sagîr kilim	1	1
Köhne keçe	1	0,5
Köhne çit ma'kâd	1	1
Hurc	1	3
İplik	4 kıyye	15
Def'a dimi yasdık yüzü	5	2
Billur bardak	2	3
Billur su bardağı	5	8
Billur kupa	8	4
Yaldızlı beç tabak	4	2

Kebîr beç fincan	2	3
Fağfur fincan	5	5
Kara sabun		2
Köhne gömlek	1	1
Def'a çarşab	1	2
Köhne cebe	1	1
Kebîr bez torba	1	1
İngiliz bardağı	2	4
Kütahya tabak	2	10
Kebîr şam'dan	1	3
Nühas fener	1	1
Sarı su tası	1	1
Evâni-i nühasiye	63 kıyye	150
Hırdavât-ı menzîl		30
Yekün		1223

Minhâl ihrâcaat

Masraf	Guruş
Hâlîke-i mersûmenin laşesine masraf	33
Resm-i kısmet	31
Kâtibiye	7
Çukâdâriyye	7
Emîniye ve hüddâmiye	6
İhzâriye ve kaydiye ve kalemiye	3
Yekün	87

Sahhu'l-bâki

Li't-taksîm-i beyne'l-verese : 1136 guruş

Hisse	Guruş
Hisse-i İbn	568
Hisse-i İbn	568

[S.119/ BELGE 2]

Medine -i Tokat'ta Soğukpınar -ı Müslîm mahallesi mütemekkinlerinden iken bundan akdem hâlik olan İstefan veled-i Vartik verâset-i zevce-i metrûkesi Maryan bint-i Manuk ile anası Sultan bintî Mardoros ve haml-ı mevkûfe münhâsira olduğu şer'an zahir ve nümâyân oldukdan sonra bâ-ma'rifeti şer' tahrîr ve beyne'l-verese bi'l-farizati'ş-şer'iyye tevzî ve taksîm olunan tereke-i hâlîke-i mersûmûn defter-i müfredâtıdır ki ber vech-i ati zikr olunur hurrîre fi'l-yevmi'l-hamis min şehri Rebiulahir sene isnâ ve 'ısrîn ve mi'eteyn ve elf.

Eşya Listesi	Aded	Guruş
Dimi yasdık yüzü	2	3
Dimi döşek yüzü		5
Dimi yorgan yüzü	1	3
Kalpık	3	5
Sagır şam' dan	2	3
.....		30
Altun yüzük ve sim yüzük ve enfiye kutusu	1-1-1	9,5
Fürüht olunan giyim esvâbı kıymeti		30
Kayınvalidesi zimmetinde olan eşya-i şahsi		40,5
Çarşab	1	2
El ibriği	1	1,5
Evâni-i nühasiye ber vech-i tahmîn		5
Hâlik-i mersûmun babasından isâbet eden hisse-i irsiyesi		204
Yekün		340,5

Minhâ'l-ihraaat

Masraf	Guruş
Laşesine masraf	66
Resm-i kısmet	8
Kâtibiye	7
Çukâdâriyye	
Emîniyye ve Hüddâmiye	1,5
İhzâriyye	1
Deyn-i el-Hac Ahmed Ağa	55 guruş bâ-karar-ı verese
Yekün	134

Sahhu'l-bâki

Li't-taksîm-i beyne'l-verese : 206 guruş

Hisse	Guruş	Meblağ
Hisse-i zevce	25	90
Hisse-i Üm	34	40
Hisse-i haml-ı mevkûf	145	110

[S.120/ BELGE 1]

Nekabet hücceti

Kıdvetü'l –s'aadati'l-kirâm Mehmed Şerif Efendi dâme şeref efendi

Ba'de't –tehiyyeti'l-vâfiyye inhâ olunur ki Tokat ve Döneksebad ve Komanat .....ve Artukabad kazalarında kaim-makam olan es-Seyyid Abdurrahman Efendi bi'l-iktiza ..... olunub yerine işbu bin iki yüz yigirmi iki senesi cemaziye'l-

evvelisi gurreinde cenabları kaim-makam nasb ve ta'yîn olunmuşdur mezbûr saadât-ı kirâmı .....edib kuzat ve kaim-makam senedleriyle teseyyüd ve izhârı a'lâmeti hassa idenleri men'-i def' ve e'adi neseb ziyâdet edenlerin tarafımıza havaleye mübaderet ve işbu emaneti .....ziyâde iffet ve istikâmetle saadât-ı kirâmdan tevcihiye ve aruziye ve .....saire..... namıyla bir akçelerin almayub ve aldurmayub siyânet-i ırs ve .....sa'y-ı merfûr zimmında şevketlû mehâbetlû kudretlû padişahımız efendimiz hazretlerine istican .....hayriyyeye müzayid dikkat .....mazhariyye imtisaen lillahi mazhâr-ı şefa'ât-i hazret-i seyyidü'l-en'am aleyhi efdali't-tahiyyati ve's-selâm olasız.

El-Asruri-zâde es-Seyyid Abdullah el-Hüseynî en-nakibü ale'l-eşrâf.

[S.120/ BELGE 2]

Medine -i Tokat'ta Mihmâd Hâcib mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem fevt olan Mehmed ibn-i ..... nâm müteveffânın verâset-i zevc-i metrûkesi Zeyneb bintî İbrahim ile sulbî kebîr oğlu Osman ve sagîr oğlu Halil'e münhâsıra olduğu şer'an zâhir ve nümâyân oldukdan sonra bâ-ma'rifet-i şer' tahrîr ve beyne'l-verese bi'l-farizati ş-şer'iyye tevzî ve taksîm olunan müteveffâ-i mezbûrun defter-i müfredâtıdır ki ber vech-i atî zikr olunur hurrîre fi'l- yevmi's-sadis min şehri Cemaziye'l-evvel sene isnâ ve 'ısrîn ve mie'teyn ve elf.

Eşya Listesi	Aded	Guruş
Menzîl der mahalle-i mezbûre		80
Döşek	1	10
Yasdık	1	4
Köhne mitil	1	4
Kilim	1	5
Fürûht olunan.....kıymeti		5
Merkeb	1 re's	5
Evâni-i nühasiye		20
Hırdavât-ı menzîl		7
Yekün		140

Minhâl ihrâcaat

Masraf	Guruş
Techîz ve tekfîne	10
Resm-i kısmet	3,5
Kâtibiye	1,5
Çukâdâriye	1,5
Emîniye ve hüddâmiye	0,5

İhzâriye	0,5
Yekün	17,5

Sahhu'l-bâki

Li't-taksîm-i beyne'l-verese : 123 guruş

Hisse	Guruş	Meblağ
Hisse-i zevce	15	45
Hisse-i İbn	53	97,5
Hisse-i İbn	53	97,5

[S.120/ BELGE 3]

Asitâne -i Aliyye tarafından Kars cânibine giden hazine-i mîrîyye ve teşrifât-ı samiyye ve eşya-i sairenin genel fermânıdır

Mefâhiru'l-kuzzât ve'l- hükkâmu'l- me'adinu'l-fezâilül ve'l- kelâm Üsküdâr'dan Kars'a varıncaya kadar yol üzerine vâki' kazâların kuzzât ve nüvvâbı zîde fazluhum ve mefâhiru'l-emâsil ve'l- akrân a'yân ve zâbitân ve işerleri zîde kadrihum tevkî'-i refî' humâyûn vâsil olacak ma'lûm ola ki hâlâ Erzurum vâlisi olub şarkı cânibi seraskeri olan Destûr-ı mükerrrem ve mu'azzam müşîr-i mufahham ve muhterem nizâmu'l-alem vezirim Gazi el-Hac Yusuf Ziya Paşa ademallahu te'âlâ iclâlehu tarafına bu def'a Dersa'adetinden irsâl olunan hazine-i mîrîye ve teşrifât-ı sâmiye ve eşyâ-i sâirenin eminen ve salimen müşarün-ileyh cânibine irsâli lâzimededen olmağla siz ki mevlânâ ve â'yân ve sâir mûmâ- ileyhim siz zikr olunan hazine -i mîrîye ve teşrifât -ı sâmiye ve eşyâ-i sâire isâline me'mûr mübâşiri kıdvetü'l-emâsil ve'l- akrân rikâb-ı humâyûnum kâim-makâmı peşkircisi Mustafa zîde kadrihum ile her kankınızın taht-ı hükümet ve kazâsına varub dâhil olur ise iktizâ iden menzîl bârkirini derhâl tedârik ve irkâb ve mahûf ve muhâtara olan mahallerde yanlarında cebelû neferâtı terfikiyle eminen ve sâlimen birbirinize irsâl ve savb-u maksûde isâli husûsuna ihtimâm ve dikkat olunmak fermânım olmağın işbu emr-i şerîfim isdâr ve mübâşiri mûmâ-ileyh ile irsâl olunmuşdur imdi zikr olunan hazine-i mîrîyye ve teşrifât-ı samiyye ve eşya-i saire mübâşir-i mûmâ-ileyh ile her kankınızın taht-ı hükümet ve mukâsına varub dâhil olur ise iktizâ iden menzîl ve bârgîrlerini tevânâ olarak derhâl tedârik ve irkâb ve mahûf muhâtara olan mahallerde yanlarında cebelû neferâtı terfîkîyle eminen ve salimen savb-u maksûde irsâl ve isâli husûsuna ihtimâm ve dikkat eylesesiz şöyle ki hilâf-ı fermân ve menâfi-i tenbihât-ı şâhânem amaz ve tekâsül vuku'uyla gerek mezkûr ve

gerek eşyâ-i sâireye bir gûne zarar isâbet eylemek ihtimâli olur ise zecrenleh ol-
kazadan tazmîn olunacağı ma‘lûmûnuz oldukda ana göre amel ve harekete ihtimâm ve
dikkat ve hilâf –ı vaz‘-ı hâlet vukûunu(S.121) tecvîzden ittikâ ve mübâadet eylemek
bâb–ı fermân–ı âlîşânım sâdir olmuşdur buyurdum ki vusûl buldukda bu bâbda vech –ı
meşrûh üzere şeref-yafte-i sûdur olan fermân–ı vacibü’l-ittiba ve lâzimü’l-imtisâlimin
mazmûn–ı ita‘ât makrûnuyla amel ve hareket ve ...hilâfında tevakkî ve mübâadet
eyleyesiz şöyle bilesiz alâmet –ı şerîfe i‘timâd kılasız tahrîren fî-evahir-i şehr–i Rabiü’l-
ahir sene isnâ ve ‘ışrîn ve mi’eteyen ve elf.

Be-makam–ı Kostantiniyye-i mahrûse

..... fermân sûretidir

[S.121/ BELGE 1]

Mefâhiru’l–kuzzât ve’l–hükkâm me‘adinu’l –fezâil ve’l–kelâm Sivas Eyâleti’nde
vâki‘ kazâların kuzzât ve nüvvâbı zîde fazluhum ve kıdvetü’l–emâcid a‘yân Sivas
mütesellimi zîde mecdihu ve mefahiru’l–emâsil ve’l–akran zabitân ve sair işerleri zîde
kadrihûm tevkî‘-i refî‘ humâyûn vâsıl olacak ma‘lûm ola ki Hüdavendi vahibu’l –amâl
celle şanehü a‘ni‘şebihî ve’l–muhkenâf meyammin te‘birât ezeliyye yetamminü tevfkât
lem yezeleliyesiyle nâsiha–i hâl saad-i iştimâl mülûkânemde istihkâk kâmile–i ilahiye
ve vech-iyye-i a‘mâl şevket meal hüsrevânemde olan kâbiliyet ve isti‘dâd–ı şamile–i
ğayri mütenâhiye muktezâsı üzere emr–i vâcibu’t–tecîl saltanat ve iclalesi innâ
cealnâke halîfete fi’l–arz zinniyle müzeyyen ve tac–ı bi’l–ibtihâc–ı devlet ve ikbâl
ferhundesî fe ahkam beyne’n–nas bi’l–adli ünvanıyla ma‘nun olub ittifâk ve arâ ve rey’–
i şûra–yı i‘zâm ve ulemâi’l–kirâm ve cihâd–ı tarade cümle havvas ve avam ile işbu bin
iki yüz yigirmi iki senesi mâh–ı Ra‘bû’l–evvelinin yigirmi birinci Cuma‘ günü serîr–i
saltanat–ı mevrûseme bi’l– istihkâk devlet ve ikbâl ve sa‘adet ve iclâl ile iclâsı ve libâs–ı
kerâmet iktibâs ve cealnâküm halâifi fi’l–arz kâmet ve’l–irsiyeti hüsrevânem ilbas
olunub hatebe-i ve sekene-i nâm–ı şerîfim ile müşerref olmağın bu mevhibe–i azimi ve
atîye–i kübera-i ilahiyyenin cümle memâlik-i mahrûsemde ve husûsen eyâlet–i Sivas’da
î‘lân ve işâmı ve nizâm–ı cedîd askeri külliyyen kaldırılıub saltanat –ı seniyyemin sâdik
ve ğuyyur ocakları olan Yeniçeri Ocâğı ve sâir kadîm ocaklârıma i‘tibâr–ı mülûkanem
derkâr ve ecdâd–ı i‘zâmımın kanunları icrâ olunacağı ve küffâr ile kemâkân sefer-i
humâyûnum bedidâr olmağla bunların cümlesi yegân yegân bildirilmesi ve her bir
kasaba ve karyede vâki‘ cevâmi‘ mesacidenin re’s-i minâberinde hutbesi ism–i

humâyûn-ı padişâhânem kıra'at olunması huteba ve sâir lâzım gelenlere ifâde ve tenbihen müsâraât olunmak için olunmak için tebsîr-i cülûs-ı humâyûnumı ve taklîd-i kazâ ve hükümeti müşî'r hasseten işbu emr-i şerîfi meserret diriğim isdâr ve dergâh -ı muallam kapucubaşlarından iftihârü'l -emâcid ve'l-ekârim silahdâr-zâde Alî dâm mecdehû ile irsâl olunmuşdur imdi inşallahu te'âlâ cülûs-ı humâyûn-ı meymenet makrûnum kâffe-i ibâd-ı müslîmîn haklarında müteyyemim ve mes'ud olması eltâf-ı hafîye-i ilahiyyeden me'mûl ve feğz ve nusret ve feyyaz ve bereket-i dergâh hazret-i kâdiyu'l-hacattan mes'ul ideceği ve nizâm-ı cedîd askeri kaldırılmış olduğu ve eslâf-ı kirâm ve ecdâd-ı i'zâmın kanunları bundan böyle icrâ olunacağı ve kadîm ocaklarım haklarında hüsnü nazar ve i'tibâr-ı mulûkânem derkâr olduğu siz ki mevlânâ ve mütesellim ve sâir mûmâ-ileyhim siz ma'lûmunuz (S.122) oldukda mazmûn-I emr-i âlîşânımı sicilât-ı mehakime kayd ve sebt ve birer suretiyle her bir kasaba ve karyeye i'lân ve işa'ât ve bi'l-cümle cevâmî' ve mesâcidde Cuma ve ibâdda hutbe-i şerîf nâm ve ilka-i .....sâmi tâcidâranem kıraât olunması taraf taraf tenbihe te'kide mübâderet ve kıla ve kulelerden toblar attırılıb izhâr-ı şadımânî ve meserret ile devâm ömr ve devlet ve kavvam-ı ferd ve şevketim mefhûriyyet-i adevi .....mensûriyet asâkir-i hamîyyet müzâhirem ediyye-i hayriyesi iştiâ't ve muvâzzıbet ve şer' i şerîfim icrâsına veditillah olan fukâra-i raiyyet üzerlerine neşr-i adalet ve nazar -ı merhâmet iderek her hâlde himâyet ve sıyânetlerine bi'l-ittifâk ve ihtimâm ve dikkat eylemeniz bâbında fermân-ı âlîşânım sâdir olmuşdur buyurdum ki vusûl buldukda bu bâbda vech -i meşrûh üzere şerefyafte-i sudûr olan fermân-ı vâcibü'l-ittiba ve lâzimu'l-imtisalimin mazmûn-ı itaât makrûnuyla amel ve hareket ve hilâfından tehâşi ve mübâadet eyleyesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i'timâd kılasız tahrîren fî- evâhir şehri Rebiu'l-evvel li-sene isnâ ve 'ısrîn ve mi'eteyn ve elf.

Kostantiniyye-i mahrûse

[S.122/ BELGE 1]

Medine-i Tokat'ta Huruş mahallesinde kira ile mütemekine iken bundan akdem hâlîke olan Ahzaperet bint-i Mardoros'un verâseti verese-i zevc-i metrûku Ohan veled-i Filibos ile sadriye-i sagîre kızları Sara ve Perak ve Hırope ve Rorike ve anası Anna bintî Kirkor'a münhâsıra olduğu şer'an zâhir ve nümâyân oldukdan sonra bâ-ma'rifet-i şer' tahrîr ve beyne'l-verese bi'l-farizati's-şer'iyye tevzî' ve taksîm olunan

tereke-i hâlike-i mersûmenin defter-i müfredâtıdır ki ber vech-i atf zikr olunur hurrîre fi yevmi'l-sadis aşer min şehri Cemâdiye'l-evvel sene isnâ ve 'ışrîn ve mi'eteyn ve elf.

Eşya Listesi	Aded	Guruş
İslambol ve Mısır nisfiyyesi	11-8	53
Altun yüzük ve sagîr küpe	2-2	12
Sim kuşak ve kolan	1-1	10
Köhne şalvar	3	6
Acem basması içlik	1	2
Köhne alaca antari	3	15
Çiçekli antari	1	25
Köhne çiçekli antari	1	8
Hare cebe	1	15
Çiçekli şalvar ve boğça	1-1	8
İpekli gömlek	1	8
Köhne gömlek	2	3
İşleme ve sade peşkir ve boğça	2-1-1	4
Bez	1 tob	6
Çarşab	2	6
Baş yemenisi degirmi	7	8
Makreme ve uçkur ve üslük ve boğça	2-2-1-1	6
Tahta sandık	1	8
Hamam rahtı		10
Çizme ve pabuç	1-1	2,5
Yekün		215,5

Minhâ'l-ihraaat

Masraf	Guruş
Laşesine masraf	25,5
Resm-i kısmet	5,5
Kâtibiye	1
Çukâdâriye	1
Emîniye ve hüddâmiye	1
İhzâriye ve kaydiye ve kalemiye	0,5
Yekün	34,5

Sahhu'l-bâki

Li't-taksîm-i beyne'l-verese: 181 guruş

Hisse	Guruş	Meblâğ
Hisse-i zevc	41	92
Hisse-i bint	27	101
Hisse-i bint	27	101
Hisse-i bint	27	101
Hisse-i bint	27	101

Hisse-i üm	27	101
------------	----	-----

Meblağ-ı bâki : 3

[S.122/ BELGE 2]

Kıdvetü'n- nüvvâbu'l müteşerriîn Tokat kazâsı naibi Mevlânâ zîde ilmuhu tevkî'-i refî'-i humâyûn vâsıl olacak ma'lûm ola ki Medine-i Tokat sâkinelerinden şerîfe Ayşe nâm hâtun rikâb-ı humâyûnuma arzuhal idüb yedinde olan hüccet-i şer'iyeye natika olduğu üzere mevrûsundan müntâkil medine-i merkûmde vâki' ma'lûme'l-hudûd bir kıt'a mülk bâğ ve bir kıt'a bâğçe ve bir bâb menzîl yigirmi seneden mütecâviz bilâ-niza mutasarrıf olub âhardan dâhil olunmak icâb ve iktizâ itmez iken medine-i merkûme sükkânından Çolak Mustafa dimekle ma'rûf kimesne zuhûr ve emlâk-ı mezbûreyi mevrûsun otuz sene mukaddem hayatında bana vakf eyledi şimdi yedinden olub zabt iderim deyû iddia ve tarafından vekîl -i şer' ile lede't-terâfi mezbûr Mustafa müddesını ber nehc-i şer'i isbattan izhâr acz ve mu'arazâdan men' birle cânib-i şer'den yedine i'lâm ve hüccet-i şer'iyeye i'tâ ve fasl-ı müddeâ olunub ve bu makûle mukaddemâ bir def'a şer'le rü'yet ve fasl ve hasb birle taraf-ı şer'den hüccet-i şer'iyeye virilen da'vânın tekrâr istimâ'ı (S.123) memnu' iken mezkûr muharrer ve mundef olamyub muğayır hüccet -i şer'iyeye te'addi ve rencideden hali olmayub bu bâbda şeyhü'l -islâmdan da'vâsına muvaffik fetevâ-i şerîfe virildiği inha ve fetevâ-i hüccet şer'iyeye mûcîbince amel olunub mezbûrun hilâf-ı şer'i şerîfe mugayir i'lâm ve hüccet-i şer'iyeye-i fetevâ-i münîfe .....zahir olan müdâhale ve te'addisi men' ve def' olunması bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid'a itmeğın mahallinde şer'le rü'yet olunmak babında işbu emr-i âlîşânım sâdir olmuşdur buyurdum ki .....vusûl buldukda bu bâbda sâdir olan emrim üzere amel dahî buna ol- vecîhle dâhl olundukda şer'le mukaddema bir def' şer'le görülüb fasl olunmayan husûsların temâm hak ve adl üzere mukaddema rü'yet olunan .....şerîfe ve hüccet-i şer'iyeye nazar idüb .....i'lâm olduğu üzere .....ol-bâbda muktezâ -i şer'i kavi ve fetevâ-i şerîfe mazmûn-ı muvâfık .....vech-i'l-hassa sabit ve zahir olan hüccet-i şer'iyeye mûcîbince amel idüb dahi bu makûle bir def'a şer'le rü'yet ve fasl-ı hasm birle taraf-ı şer'den hüccet-i şer'iyeye verilen da'vânın .....memnu' aded -i mezbûrun .....mugâyır ve i'lâm -i hüccet .....memnu'dur mezbûrun hilâf-ı şer'-i şerîf ve muğayır-ı i'lâm ve hüccet-i şer'iyeye ve fetvâ-yı münîfe ol-vecîhle vaki' olan müdâhale ve teaddisin men' ve def' eyleyüb min ba'ad fetva-yı münîf ve

hüccet-i şer'iyeye emr -i âlişânıma muhâlif kimesneye iş ettirmeyüb .....mezbûr için bir dahî emr-i şer'îm isdâr ve irsâline muhtâc eylemeyesin şöyle bilesin alâmet-i şerîfe i'timâd kılasın tahrîren fî-evâsıt-ı şehri Rabiü'l-evvel sene isnâ ve 'ısrîn mi'eteyn ve elf.

Be-makam-ı Kostantiniyye

[S.123/ BELGE 1]

Kaza-i Tokat me'a'n- nevâhi ber taksim-i hazeriyye : 3303 guruş

Bâ -pusula-i Sivas üç bin üçyüz guruş ziyâde tahmîl olunmağla bin guruşu kapucubaşıya ve hidmeti mübaşiriyye yüz elli guruş virildi

Beravât-ı yümn-i iktirânla tebşîr-i cülûs-ı humâyûn ve mazbata-yı şerîfe emrû getüren dergâh- ı alî kapucu başlarından paşalardan Silahdâr-zâde sa'adetlû Ali Ağa'nın hidmet-i mübaşiriyyesi ve masarifât-ı saire cümle ma'rifet-i şer'le Sivas sancağı kazalarına taksîm-i hazreyye isâbet iden yalnız üç bin üç yüz üç guruşdur.

[S.123/ BELGE 2]

Medine-i Tokat'ta Yaşmeydan mahallesi mütemekkinlerinden iken bundan akdem hâlik olan Mardoros veled-i Markos nâm zımmînin verâset-i zevc -i metrûkesi Maryam bintî Nikogos ile sulb-i kebîr oğlu Kevork'a ve gaibü a'ni'd-diyar Avadik'e münhâsıra oldukda şer'an zâhir ve nümâyân oldukdan sonra bâ-ma'rifet-i şer' tahrîr ve beyne'l-verese bi'l-farizati'şer'iyeye tevzî ve taksim olunan hâlik-i mersûmun terekesinin defter-i müfredâtıdır ki ber vech -i atî zikr olunur hurrîre 28 Cemadiye'l-evvel 1222.

Eşya Listesi	Aded	Guruş
Döşek	2	20
Yorgan	2	20
Yasdık	6	24
Kilim	2	15
Kalice	1	15
Şamdan	1	1
Köhne libâs		15
Dülger alatu	4	20
Kefere minderi	2	2
Evâni-i nühasiyye	20 kıyye	40
Hurdahâne		20
Yekün		192

Minhâ'l- ihrâcaat

Masraf	Guruş
Hâlik-i- mersûmun laşesine masraf	10
Resm-i kısmet	5
Kâtibiye	2
Çukâdâriyye	2
Emîniyye ve Hüddâmiye	1
İhzâriyye	1
Mihir	33
Yekün	54

Sahhu'l-bâki

Li't-taksîm-i beyne'l-verese: 138 guruş

Hisse	Guruş	Meblâğ
Hisse-i zevce	17	30
Hisse-i ibn-i	60	45
Hisse-i ibn-i	60	45

[S.124/ BELGE 1]

Medine –i Tokat'ta kirişçi hırfeti ahâlileri ba'de's-selâm

İnhâ olunur ki medine –i mezbûrede vâki' hallacân hırfeti ahâlileri taraflarından vekil penbeci amelesine kile .....terâfi amel ile .....râyic –i ez gâdim ikiyüz .....ikmeye şimdiden ziyâdesiyle bez gader olub öteden öteden berû geldiği vech üzere bey' idersiz vâlâ bu ameleden .....idersiz deyû birbirinizden da'vâ siz dahi müteaddid fetevâ –i şerîfe ba'de'l –birân Hallac karyesi dokuz akçe ve Nisvân karyesi dokuz akçe Keçeci karyesi on beş akçe Tozanlu karyesi on beş akçeye bey' –i kıbel –i şer'den tenbiyâ ve ziyâde bey' mükerebatında savb-ı şer'den mürâsile tahrîr ve yedinize i'tâ olunan siz tenbiye olundugça vech üzere zikr olunan karyesi.....bey' ve ziyâde bey' olunub mûcib –i merâsile ile amel olasız fi'l-yevmi'l –evâil min Cemâdiye'l evvel sene isnâ ve 'ışrîn ve mi'eteyn ve elf.

[S.124/ BELGE 2]

Hacı Ali Ağa'nın.....

Şeri'ât şî'âr Tokat me'a Turhal kâdısı efendi zîde fazlihû ba'de's-selâm inhâ olunur ki taht-ı hükümetimize serdâr olan ref' olunub yerine üslub-ı sabık üzere kıdvetü'l –emâsil ve'l- akrân .....hass-ı teka'îdlerinden Seyyid Hacı Ali Ağa

zîde kadruhu serdâr nasb ve ta'yin olunmağla işbu mektûb tahrîr ve irsâl olunmuşdur inşallahu te'âlâ vusûlunda gerekdirdigi merkûmu kâza-i mezkûrun serdârlığı umurunda kıyâm ve öteden beri ola geldigi vecîhle zabt ve rabtı husûsuna inâyet ve ihtimâm eylesiz ve siz ki serdâr-ı merkûm serkâza-i mezkûrun serdârlığı sana tefyiz olunmağla gerekdirdigi faide kadîm-i kanun üzere zabt ve rabt-ı neferât ve def' -i ref' haşerâtıyla tanzîm-i bilâd ve arâ -i hâl .....bezl ve iktidâ eylesiz ve kâza-i mezkûre-i mukîm ve misafir yeniçerileri .....ve tobçu ve tob arabacı ve .....ve gılman-ı acemi ve kuloğulları bi'l-cümle üzerlerine serdâr ve zâbit bilüb .....taşra .....haric vaz' harekette bulunmayub daima itaât ve inkiyad üzere olalar ve sen dahi cümle umurunu ahkâm şer'iyeye -i şerîfe kanun-ı kadîm ve emr -i münîfime tatbik ve tevâif -i merkûmundan bilâ varit ma'rûf-u fevt olanlarının metrûkâtları ma'rîfet-i şer' zabt ve sevk.....fürûht ve hâsıl olan nükudunu cânib beytû'l-mâl için defter-i müfredâtıyla ocağ -ı amire tarafına gönderildikde mübâderet ve bahr-ı hâl sultan vilatın emin ve rahat .....hallerine bâis .....müstehâk mebrûre vüçuh getürdüğü mecd ve say' olub mûcîb- .....amel eylesiz tahrîren fi-gurre min şehr-i Cemadiye'l-ahir sene isnâ ve mi'eteyn ve elf.

[S.124/ BELGE 3]

Müftî -i kolluk

.....Tokat kâzasında .....müftî-i sâbık es-Seyyid Osman Efendi

Ba'de's-selâm inhâ olunur ki mezbûrede Müftî el-Hac Mehmed Efedî'nin bî arz tarafımıza inhâsının eyâletin olduğu ecelden .....istid'a olunmağla .....Hacı Mehmed efendi .....olunub yerine belde -i mezkûr hizmet -i celîle tarafımıza sana izin virilmiştir gerekdirdigi gibi.....sâh -i .....ifâ idüb .....

.....Tokat müftîsi olduğu tevarih -i ileyh hurrîre şehr -i Cemâdiye'l-evvel sene isnâ ve 'ışrîn ve mi'eteyn ve elf.

[S.124/ BELGE 4]

(Silik)

[S.125/ BELGE 1]

Dergâh –ı alî .....emr- i alî mûcîbince yeniçeri matlûb.....

Destûrun-ı mûkerremûn-ı müşîrûn mufahhamun nizâmu'l-a'lem müdebbir ve'l-
umuru'l-cumhur ve bi'l-fikr-i ikâb mihmamu'l-nâm bi'l-reaya-i sâib
.....bünyani'd-devlete ve'l-ikbâl müşîd-i erkânû's-sa'adet ve'l-iclâlehu'l
muhtesûn .....yed-i inâyeti'l-mülk .....Anadolu'nun sol kolunda vâki'
eyâlet mutasarrıfları vüzera-i a'zâm ademallahu te'âlâ iclâle ve â'zamu'l –emr ve'l-
kirâm ve râciu'l-kebîru'l fukaham eshâb-azze ve'l ihtîşâm muhtesûnumuz yed-i
inâyeti'l –mülk .....mîrî mizânû'l-kirâm dâm ve ikbâlühüm ve kâdiu'l-kuzzatu'l-
müslîmîn evvel-i vilât ve'l- muvahhidin ma'adinu'l-fezail ve't-tâ'yîn rafiu'l -i'lâmu'ş-
şeri'ât ve'd-din vârisu'l-ulumu'l-enbiyâ-i ve'l-mürselin muhtesûnumuz yed-i
inâyetü'l- mülkü'l-mu'ayyen mevâli-i zîde fezâilihüm ve mefâhiru'l-emr ..... ve
râciu'l-küberâ .....ve'l-ihtidâmu'l – muhtesûnumuz
inâyetü'l –mülkü'l- a'lâm sancak beyleri dâm-azze ve mefâhiru'l-kuzzât ve'l-
ahkâm-u meadinu'l-fezâil ve'l- kelâm kâdılar ve nâibleri fazla zîde kadrihüm tevkî'-i
refî'-i humâyûn vâsıl olacak ma'lûm ola ki bundan akdem irâd-ı cedîd ta'biriyle
memâlik –i mahrûsemde kâin bi'l –cümle ağnâm ve keçinin bahr –ı rûsumdan senede
bir def'a .....bir pâre yapağı ve rusûm –u tahsîl olunmak üzere tanzîm birle
tahsî olunmakta olup ancak bu magûle –i i'yâdlarını evkât ve hevâyic –i
zaruriyyelerinden resm –i ihdâs ve ihzârları .....olunmaktan nâşî bu
husûslara rabt virülmek için î'lâmu'l –ulemâ –i.....ifzâl –i fazıla
.....mestûr –ı Aliyye bi'l-fasl –ı şeyhü'l –islâm ve müftî nâm Mevlânâ es-
Seyyid Mehmed Atullah ademallahu te'âlâ .....konağında içmesi meşrût olundukda
zîkr olunan bağçe-i rusûmu ve tiftik ve mazı ve kök.....boyası ve'l- cehre ve
palamut boyası rusûmu ve ibâdallah ve tüccarı ve fukâra –i re'âyâya zulm ve ta'dî
makûlesinden olduğu nümâyân olduğun ağa beynen işbu rûsumât-ı mütea'didenin bin
iki yüz yigirmi üç senesinden i'tibâren külliyan def'-i ref' ile cenâb – hilâfetmâb şehir-i
yâranım için isticlâb ve da'vet –i hayriye i'ttibarna alınmak husûs- u mezkûrede karar
virildiği mübârek dekâb..... arzu'l –bâbda .....sudûr olan hatt –ı
humâyûn şu .....mûcîbince iki yüz yigirmi iki senesine mahsûben
rûsumât –ı merkûmeyi tamamen edâ ve teslim eylemeleri şartıyla iki yüz yigirmi üç
senesinden i'tibâren külliyan def'-i ref' olunmagla işbu irâd –ı hayriyyemi cümleye

ifâde ve i'lân ile isticlâb ve da'vet –i .....dikkat ve ve i'tina olunmak için kul kul-u âvâm-ı şerîfim isdâr ve irsâli fermânım olmağla Anadolu'nun sol koluna dahi işbu emr-i celîlü'l-kadrihum isdâr ve irkâb- humâyûnum kethüdâsı kalemi hûlefâsından kıdvetü'l-emâcîd ve'l a'yân es- Seyyid Ahmed mecde mübâşir .....olunmuşdur imdi vusûlunda siz ki vüzerâ –i a'zâm ve meyd-i mîzân-ı kirâm ve mevâli fütûhatım ve sâir mûmâ-ileyhimsiz vech-i muharrer üzere yapağı ve tiftik ve kök boyası ve'l-cehre ve palamut ve fes boyası rûsumu işbu iki yüz yigirmi iki senesine mahsûben temâmen tahsildârlarına edâ ve teslîm olunmak .....ikiyüz yigirmi üç senesi martından i'tibârıyla külliye def' ve ref' olunmuş olduğu ma'lûmatınız oldukda keyfiyetimi cümleye i'lân ve rûsuat birle taraf-ı şahâneme isticlâb ve da'vet –i hayriyeye imtinâ ve dikkat .....amire ve devlet-i kavvam-ı hünkâm selefât ve.....da'vete mevâzıb olunmak bâbında fermân-ı âlişânım şerefyafte-i sudûr olmuşdur buyurdum ki hükm-ü şerîfimle vardık da bu bâbda vech-i meşrûhda üzere şeref-yafte –i sudûr olan işbu emr-i şerîf-i âlişânımın mazmûn münîf yerle â'mel olub hilâfından .....eyleyesiz .....a'lâmet –i şerîfe i'timâd kılasız tahriren fi.....'ısrîn şehri Re'biu'l-ahir sene isnâ ve 'ısrîn ve mi'eteyn ve elf.

Mahrûse-i Kostantiniyye

[S.161/BELGE 1]

Mart menzîl hüccetidir

Medine-i Tokat'ta sâkin salyanekes mahallât ahâlileri taraflarından umûr-u belde ile sair tekâlif rû'yetve temşiyet ve nizâma vekîlleri olan es-Seyyid el-Hac Ömer ibn-i İbrahim ve el-Hac Halil nâm kimesneler meclis-i şer'-i hatır-ı lâzîmü't-tevker işbu ba'isü'l-kitab mahzârında zeyl-i kitabda muharrerü'l-esâmi ulema ve sûlehâ a'yân ve eşrâf ve vücûhı belde hazirun oldukları hâlde her biri takdir-i kelâm ve batne ani'l-meram idüb bundan akdem bâ-hüccet-i şer'iyeye menzîlci nasb ve ta'yîn olunan ağanın müddet-i icârı tamam olub müceddeden menzîlci nasb ve ta'yîn olunmak lâzım ve mühîm olunmağın menzîlci mezbûr .....ağa kargüzâr ve mücerrebü'l-etvâr ve sadakâtkâr olmağla menzîlci-i mezkûri istikâmete riayet ideceği cümlemizin meczûmı olub taraf-ı Devlet-i A'liyye'den vâli-i vilâyet taraflarından vesair mahallerden tevârüd iden ulaklara ve hasbü't-tarîk medine-i mezbûreye mürûr ve ubur iden hazineler

üzerlerine me'mûr-ı mübaşir ve yük tahmiline bâ-fermân-ı âlî umûr-ı mühimme ile gelen ağvât ve mübaşirâna müceddeden sâdır olan fermân-ı âlîde tasrîh buyrulan nizâm-ı cedîd şurûtu üzere ahâli-i vilâyet tarafından verilmesi lâzım gelen Bârgîrleri menzîlci mezbûr virüb zikr olunan ulakların ayâb ve zehâblarında ahâli-i beldeden bir ferde cevri-i te'addi müzâyaka çekdirmeyüb vüzera-i a'zâm ve mîr-i mîrân-ı kirâm hazerâtı ve elçiler ve ulaklar medine-i mezbûreye nüzûllerinde iktiza iden bârgîrleri ahâli-i vilâyet virüb bâ-fermân-ı âlî medine-i mezbûr voyvodalık malından menzîlci mezbûra aid ve raci' olan ocaklık ta'yîn buyrulan dört yüz otuz beş guruş ile menzîlci mezbûra aid olmakdan .....maa'da bu def'a memleketden virilmek üzere sekiz bin altı yüz doksan beş guruş imdadiyye ve mahâllâtda bâkî kalan mebâliğden ma'ada bin iki yüz yigirmi senesi mâh-ı Zilhiccesi'nin yigirmi üçüncü günü vâki' olan mart ibtidâsından altı ay gayetine değin yüz re's tevâna bârgîr ve levâzımât-ı sairesiyle cümle ma'rifet-i ve ma'rifet-i şer'le bâ-hüccet-i şer'iyye ağa-yı mûmâ-ileyh yedi bin dokuz yüz on üç guruş ki cem'an on altı bin altı yüz sekiz guruş icâr ol-dahi .....icâb ve kabul edüb meblâğ-ı mezbûr yedi bin dokuz yüz on üç guruşu mahallâta salyâne ve defter olunmağla beher mahallâta isâbet iden ücret ma'lûmeyi tarafeyn havâle ve kabul idüb meblağ-ı mezbûrdan ziyâde mutâlebe eylememek üzere ber-vech-i muharrer istikâmetle rü'yet ve zikr olunan sekiz bin altı yüz doksan guruş salyane-i atiyeye idhâl ve tahmîl olunmak üzere menzîlci-i mûmâ-ileyh menzîl-i mezkûrî bî-kusur rü'yet ve ücret-i mezkûreden meblâğ-ı mezbûrî memleket virmek üzere salyane-i atiyeye tahmîl ve istikâmetle rü'yete te'ahhüd ve iltizâm eyledim didikde gıbbü't-tasdiki'ş-şer'i mâ hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb olundu hurrîre fî-evâsıt min şehri Zilhicce-i şerîfe li-sene 'işrîn ve mi'eteyn ve elf.

Şuhûdü'l-hâl :

Fahrü'l-müderresin el-Hac Mehmed Efendi,el-me'zûn bi'l-iftâ,

Es-Seyyid Ahmed Efendi,ahi-i mütevellî

Es-Seyyid el-Hac Ali Efendi,el-müderres be-medrese-i Huruş.

[S.161/BELGE 2]

Medine-i Niksar mahallâtından Mahre mahallesi sâkinlerinden İbrahim ibn-i Süleyman tarafından da'vâ-i a'tiyü'z-zikre vekîl-i müseccili babası mezbûr Süleyman meclis-i şer'de işbu ba'isü'l-kitab Rukiyye bint-î Ömer nâm bîkr baliğa mahzârında bi'l-vekâle üzerine da'va ve takrîr-i kelâm idüb tarih-i kitâbdan on iki buçuk sene

mukaddem mezbûre Rukiyye'nin ve oğlum mezbûrun hâl-i zifaflarında mezbûrenin babası mezbûr Ömer sagîr oğlum mezbûr İbrahim icâb ve kabulü havi ve akd olunmuş iken oğlum mezbûr mezbûreyi tesmiye-yi mihirle akde talib oldukda mezbûre imtina' ider su'âl olunub takrîr ve tahrîr olunmak bi'l-vekâle matlûbumdur didikde kıbbü's-su'âl mezbûre akdi mezkûrı adem-i kabul eylediğinden gayrı müdde-i mezbûrun da'vâ-i meşrûhasında istinkâh vâki' olmağın bir kıt'a fetvâ-yı şerîfe ibrâz ve mefhûm-ı münîfnde el-istinkâhû yenme'u da'vâü'n-nikahe deyû buyrulmağın âlâ mûcîb fetvâ-yı şerîfeye amel birle akd-i mezbûr Süleyman'ın mezbûre Rukiyye ile bî vech-i mu'arazası ba'de'l-men' vekîl-i mezbûr dahi fetvâ-yı şerîfeye amel birle akd-i mezbûre müte'allika-yı mezbûre Rukiyye'nin bi'l-vekâle zimmetini ibrâ eyledim didikde kıbbü't-tasdîk mâ-vâkâ bi't-taleb ketb olundu hurrîre fî'l-yevmi's-sâni 'aşer min şehri Zilhicce li-sene 'ısrîn ve mi'eteyn ve elf.

Şuhûdü'l-hâl :

Kirman-zâde Abdurrahman Ağa,

İbrahim Ağa, Bağdadi,

Hızarcıoğlu Osman Alemdar,

Kara İsmail

Canikli oğlu Mustafa.

[S.160/ BELGE 1]

Medine-i Tokat'ta Yahudiyan Mahallesi mütemekkinlerinden iken bundan akdem hâlike olan Varura bint-i Marta nâm hâlikenin verâseti zevc-i metrûkı Anastas veled-i Ohannes ile sadriye-i kebîre kızı Maryam'e ve li-ebeveyn erkarındaşı Abraham ve kızkarındaşı diğêr Maryam'e inhisârı ba'de't-tahakuk-ı şer'-i mesfûr Abraham meclis-i şer'î hatır-ı vâcibü't-tevkirde hâlike-yi mersûmenin zevci ve terekesine bi'l-verâse vâz'ül-yed olan işbu ba'isü'r-rakîm mesfûr Anastas muvâcehesinde üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüb mevrûsum hâlike-i mersûme Varura'nın terekesinden isâbet iden hisse-i irsiye-yi talep eylediğimde edâda mûmânî'ât ider su'âl olunub takrîr-i tahrîr ve işbu .....olan defter mûcîbince iktizâ iden hisse-i irsiye alıvirilmek matlûbumdur didikde kıbbü's-su'âl mesfûr Anastas cevâbında zevcesi hâlike-i mersûmenin terekesine vaz'ı yedini ikrâr velâkin tereke-i hâlike-i mersûmeden olmak üzere dört mah mukaddem müdde-i mesfûr Abraham'a elli guruş kıymetli bir çift sim kuşak ve bir .....kürk virüb husûs-ı mirasa müte'allık amme-i da'vâdan zimmetimi ibrâ-yı 'amm ile

ibrâ ve iskât-ı hak eylemişdi deyû def'le mukâbele eylemekle kıbbü'l-istinkâk ve'l-inkâr mesfûr Anastas'dan def'i meşrûhunu mübeyyin beyyine taleb olundukda u'dûl-ı ahrâr-ı ricalden es-Seyyid Ahmed ibn-i Hasan ve Serkiz veled-i Bağdesar nâm kimesneler li-ecli'ş-şehâde meclis-i şer'î hazirân olub istişhâd olundukda fîl-hakika dört mah mukaddem tereke-i hâlike-i mersûmeden olmak üzere işbu müdde-i mesfûr Abraham'a mersûm Anastas elli guruş kıymetli bir çift sim kuşak ve bir.....kürk def' ve teslîm ol-dahi yedinden bizim huzurumuzda âhz ve kabz idüb husûs-ı mirasa mütellika a'mme-i da'vâdan mersûm Anastas'ın zimmetini ibrâ-yı 'ammla ibrâ ve iskât-hak eylediği ma'lûmuzdur biz bu husûsa bu vech üzere şahidleriz şehâdet dahi ideriz deyû her biri edâ-yı şehâdet-i şer'iyye eylediklerinde kıbbü't-te'addil ve't-tezkiye şehâdetleri makbûle oldukdan sonra müşahid sonra müdde-i mesfûr ibra.....husûs-ı mirasa müte'allıka zevc-i mersûmede kıbbü't-te'addil ve't-tezkiye şehâdetleri mukâbele oldukdan sonra müdde-i mesfûr Abraham'ın husûs-ı mirasa müte'allıka zevc-i mersûm Anastas bu-vech-i mu'arazası men' birle mâ-vâkâ bi't-taleb ketb olundu hurrîre fi'l-yevmi't-tasi' aşer min Zilhicce li-sene 'ısrîn ve mi'eteyn ve elf.

Şuhûdü'l-hâl :

Es-Seyyid Ahmed Efendi yazıcı,

Mustafa Alemdâr,

Kocaoğlu kuyumcu Serkis,

Tomas zimmî .....

Sucu (silik)

Bürükcü Bedros,

Bekçi Ohan,kethüdâ Ağa.

[S.160/ BELGE 2]

Medine-i Tokat'ta sâkin ulemâ ve sulehâ ve a'yân ve eşrâf ve meşayih ve sair fukara ve züefâ bi'l-ecmahum meclis-i şer'î hatir-i lâzimü't-tevkirde her biri takrîr-i kelâm iderler ki medine-i mezbûrede vâki' şem'hâne bir mahalde amel olunmağla mumcu nasb ve ta'yîn olunan beher sene medine-i mezbûrede mûkîm ve misafirine âlâ mum tedarik ve ihzâr eyledikleri revgan-ı hamm tab idüb i'mâl isâğa ve sayf ve şitâda beher yevm medine-i mezbûrede mûkîm ve misafirine âlâ mum tedarik ve ihzâr bir ferde müzayekâ ve zarûreti çekdirmeyüb ber mu'tâd kadîm bir kaç mahalde bey' olunmak üzere cümlenin mu'temedi ve uhdesinden gelmeğe kadir kimesneler derûhte

ve iltizâm ve kibel-i şer‘-i nebeviden yedine hüccet-i şer‘iyye virilmek örf-ü belde ve mu‘tâd-ı kadîmi olub Şemhâne-i mezkûrun re’si senesi mart ibtidâsından i‘tibâr olunub beher sene cümle ma‘rifeti ve ma‘rifet-i şer‘le mumcu olanlar taraf-ı şer‘den beher sene ta‘yîn-i narh üzere şem‘-i a‘sel ve bey‘ eyleyüb bâ-fermân-ı âlî ta‘yîn olunan iki yüz yetmiş guruş mîrîsi mukâta-yı mezbûr tarafına kendi edâ ve teslîm ve tezkere-i halas emtia‘ üzere mücededen mumcu nasb ve ta‘yîn olunmak lâzım ve mühim olmağla bir mu‘temed mumcu nasb ve ta‘yîn olunmak matlûbundur didiklerinde mumculuk uhdesinden gelmeğe kadir ve istikâmeti zahir ve medine-i mezbûr voyvoda işbu sahibi’l-kitâb es-Seyyid Ahmed Ağa rü’yet ve i‘mâle kadir ve derûhte ve kabul ve cümle ahâli-yi vilâyet ve vücûh-ı belde ber vech-i muharrer ağa-yı mûmâ-ileyhümâ ihbâr eylemeleriyle şem‘hâne-i mezkûru bin iki yüz on dokuz senesinde mah-ı Zilhicce’sinin yirmi üçüncü günü vâki‘ olan mart ibtidâsından şubâtı gâyetine değîn âlâ mum tabh ve i‘mâl eyleyüb beher yevm medine-i mezbûreye kifâyet mikdârı mum tedarik mukîm ve misafirûne ve a‘yân ve fukaradan bir ferde müzayekâ çekdirmeyüb eyyam-ı sayf ve şitâda şem‘-i revganın sagîr .....beher vukiyyesine kırk dörder para olmak üzere bilâ-noksan ber mûtâd-ı kadîm birkaç mahalde bey‘ olunması (S.159) ve bir dirhem noksan geldiği sûrette te’dib olunmak üzere nizâma rabt ve senede bir def‘a medine-i mezbûrede vâki‘ müdâvir odalarında sâkin mevcûd talebe-i ulûmun sâkin oldukları beher odaya ber mu‘tâd-ı kadîm ve bâ-hüccet semeni mu‘tâdesi üzere beher altı vukiyyesine seksener akçe âhz ve mâl-ı mîrîsi olan meblağ-ı mezkûr iki yüz yetmiş guruş mukata‘a-yı mezbûr tarafından kendi eda ve teslîm eyleyüb kassaban hırfeti ahâlileri dahi ber mu‘tâd-ı kadîm mumculardan kifâyet mikdârı sermaye alub beher batman ham revgânı sabıkı misillü yüzyirmişer paraya bey‘ ve deynlerine takas ve mahsûb eyleyüb kat‘a ketm ve ihfâ ve ahâra bey‘ eylememek üzere her biri inde’ş-şer‘ kabul ve te‘ahhüd eylemekle hakim-i mevki‘ sadr-ı kitab tûba lehû ve hüsnü me‘ab efendi hazretleri dahi ittifaken a‘yân ve eşraf vücûhu belde ile ağa-yı mûmâ-ileyhümâ ber-vech-i muharrer mumcu nasb ve ta‘yîn eyleyüb ağa-yı mûmâ-ileyhe dahi ber minvâl-i muharrer kabul ve hizmeti lâzimesini sadakât ve istikâmet üzere rü’yet eylemeğe te‘ahhüd ve iltizâm eylemekle mâ-vâkâ bi’t-taleb ketb olundı hurrîre fi’l-yevmi’s-sâbi‘ ve’l-ısrîn min şehri Zilhicce li-sene ‘ısrîn ve mi’eteyn ve elf.

Şuhûdü’l-hâl :

Fahru’l-müderresin es-Seyyid el-Hac Mehmed Efendi, el-me’zûn bi’l-iftâ,

Es-Seyyid Ahmed Efendi, Ahî-i mûmâ-ileyh,

Es-Seyyid el-Hac Ali Efendi, el-müderris be-medrese-i Huruş.

[S.159/ BELGE 1]

Medine-i Tokat'ta Menice mahallesi mütemekkinlerinden iken bundan akdem hâlik olan Baroş veled-i Estefan'ın sulbî sagîr oğlu Kirkor ve sagîr kızı Vartik'e babaları hâlikî mersûmun terekesinden bi'l-ırs-ı şer'î isâbet ve intikâl iden emvâl-i mevrûselerin zabt ve hıfza tesviye-i umûrlarını rü'yet ve itmâma kibel-i şer'eden vâsi nasb ve ta'yîn olunmak lâzım ve mühîm olmağın sagîrân-ı mersûmânın anaları işbu baisetü'r-rakîm Anna bintî Tomas nâm nasraniyye vesâyete ehil sagîrân-ı mezbûrân haklarında her-vechle evlâ ve enfa' olduğunu zeyli kitabda muharrer kimesneler taraf-ı şer'e haber vermeleriyle hâkim-i mevki' sadr-ı kitab tuba lehü ve hüsn ü me'ab efendi hazretleri ..... mersûmdan sagîrân-ı mersûmân vâsi nasb ve ta'yîn eyleyüb ol-dahi ber-vech-i muharrer vesayet-i mezbûru kabul ve hizmet-i lâzimesi kema yenbagî edâya müteahhide olmağın mâ-vâka' bi't-taleb ketb olundı fî-gurre min şehri Muharremü'l-haram li-sene ihdâ 'ısrîn ve mi'eteyn ve elf.

Şuhûdü'l-hâl :

Fahru'l-müderrisin (okunamadı),

(okunamadı),

Agob veled-i Ohannes, abacı.

[S.159/ BELGE 3]

Medine-i Tokat sâkinlerinden es-Seyyid Hüseyin ibn-i Mehmed tarafından da'vâ-i afiyü'z-zikre müseccil olduğu Ebu Bekir meclis-i şer'ide hazir vâcibü't-tevkirde Hüseyin ve Ahmed ibn-i Mehmed nâm sagîrâna li-ecli't-terfî vâsi nasb ve ta'yîn olunan valideleri şer'î baisetü'l-kitab Rukiyye bintî Halil mahzârında bi'l-vekâle üzerlerine da'vâ ve takrîri kelâm idüb müvekkilem babam mezbûrun ber-vech-i evlâdiyet ve meşrûtiyet mütevellisi olduğu İyas Ağa vakfının mustahfâzatından Medine-i Tokat mahallâtından Akdeğirmen mahallesinde vâki' bir taraftan Gülşen Mehmed ve bir taraftan el-Hac Ömer menzîllerine ve bir taraftan Cılız Mehmed hadikâsına ve bir taraftan tarîk-i 'amme müntehî bina ve arsası vakf-ı mezbûr bir bab menzîl ve hadîka-i muttasıla vâkıf mûmâ-ileyhin ber-mûcîb-i vakfiyye ma'mûlün bihâ evlâd-ı evlâdına batnen ba'de batnin meşrûta iken batn-ı sâlisde mevcûd işbu sagîrân-ı mezbûrân mutasarrıf olurlar su'âl olunub takrîrleri tahrîr ve keff-i yedlerine tenbîh olunmak bi'l-

vekâle matlûbumdur didikde kıbbü's-su'âl vâsiyye-i mezbûre cevâbında fi'l-hakika vâsisi olduğum sagîrân-ı mezbûrân babaları cânibinde İyas Ağa nam vâkıfın evlâdından batnı sâlisde olduğunu ikrâr lâkin menzîl-i mahdûd-ı mezkûr valideleri cânibinden cadde-yi mültekâları Penbe Hatun nam vâkifenin evlâd-ı evlâdına meşrûta vakfi olub sagîrân-ı mezbûrân ile işbu hazirûn bi'l-meclis babalarının anası ceddeleri Şerife Hatun ve haliteleri müteveffıyye Havva Hatun'un oğlu Ali ile ale'l-iştirâk ber-vech-i meşrûtiyet mutasarrıf olurlar deyû def'le mukâbele birle İyas Ağa nâm vâkıfın vakfindan olduğunu inkar edecek vekîl-i mezbûrdan da'vâ-yı meşrûhunu mübeyyin beyyine için ihmâl ve ba'de hulûl mehl-i'ş-şer'î ityân-ı beyyineden kemâl-i izhâr-ı acz eyledikde vâsiye-i mezbûreden def'î meşrûhunu mübeyyin beyyine taleb olundukda udûl-u ahrâr-ı ricâl-i müslîmînden Derviş el-Hac Hüseyin ve es-Seyyid Ali bin İsmail ve Ali bin Mustafa ve Monla Mehmed bin Hüseyin nâm kimesneler li-ecli'ş-şehâde meclis-i şer'e hazirûn olub istişhâd olundukda fi'l-hakika menzîl-i mahdûd-ı mezkûr Penbe nâm sahibetü'l-hayrın evlâd-ı evlâdına vakfi olub sagîrân-ı mezbûrân Hüseyin ve Ahmed ve ceddeleri Şerife Hatun ve haliteleri müteveffıyye-i Havva Hatun'un oğlu Ali vâkıfe-i mezbûrenin evlâdları olduğu ilmü'ş-şer'îyle ma'lûmumuzdur biz bu husûsa bu vech üzere şahidleriz şehâdet dahi ideriz deyû her biri edâ-yı şehâdet-i şer'ıyye eylediklerinde kıbbü't-ta'dîl ve't-tezkiyye şehâdetleri makbûle oldukdan sonra vekîl-i mezbûr Mehmed'in sagîrân-ı mezbûrân Hüseyin ve Ahmed ile menzîl-i mahdûd-ı mezkûre müte'allıka bî-vechi mu'arazası men' birle mâ-vâka'bi't-taleb ketb olundu hurrîre fi'l-yevmi'l-hâmis aşer min şehri Muharrem li-sene ihdâ 'ısrîn ve mi'eteyn ve elf.

Şuhûdü'l-hâl :

El-Hac Mahmud Ağa,Koçhisari,
 Emin Ağa, Ahi-i mezbûr,
 Mustafa Ağa ibn-i Hüseyin Ağa,
 Abdullah ibn-i Osman,
 El-Hac Ömer , Elli altı,
 Ebu Bekir bin İsmail.

[S.158/ BELGE 1]

An asl medine-i Tokat sâkinelerinden olup Asitâne-i A'liyye'de Tarakçılar kurbunda Daye Hatun mahallesinde sâkine iken bundan akdem vefât iden Rukiyye Hatun ibnete-i el-Hac Hüseyin'in verâseti zevc-i metrûku el-Hac Mehmed Salih Ağa ibn-i Ahmed ile medine-i mezbûrede sâkin li-ebeveyn erkarındaşı oğlu Mustafa ibn-i Mehmed'e inhisârı ba'de't-tahakku's-şer'i mezbûr Mustafa meclis-i şer'i hatır-ı lâzımü't-tevkirde işbu ba'isü'l-kitâb zevc-i mezbûr el-Hac Mehmed Salih Ağa tarafından ikrârü ati'z-zikr tasdîke vekîl-i müseccîli es-Seyyid Halil Ağa ibn-i Hüseyin Ağa mahzârında bî-tav'î ikrâr-ı tamm ve takrîri kelâm idüb mevrûse müteveffîye-i Rukiyye Hatun'un terekesinden ber-mûcîb-i defter-i kassam isâbet ve intikâl iden yedi yüz kırk bir guruş hisse-i irsiye-i şer'iyemi vekîl-i mezbûr es-Seyyid Halil Ağa bana tamamen def' ve teslîm ben dahi yedinden kâmilân âhz ve kabz ve istifâ-yı hak eyledim fimâ ba'ad mevrûsem müteveffîye mezbûrenin terekesinden bâ-defter- kassam iktizâ iden yedi yüz kırk bir guruş hisse-i şer'iyeme ve husûs-ı mirâsa müte'allıka mûmâ-ileyh el-Hac Mehmed Salih Ağa'nın zimmetini ibrâ-ı amm ve iskât tam kat'ü'n-niza' ve rafîü'l-hisam ile ibrâ ve iskât-ı amm eyledim didikde gıbbü't-tasdikü's-şer'iyeye mâ-vâk'a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi'l-hadi 'aşer min şehri Muharremü'l-haram li-sene ihdâ 'ışrîn ve mi'eteyn ve elf.

Şuhûdü'l-hâl :

Fahrü'l-küttâb es-Seyyid Ebu Bekir Efendi,müderri,
 Es-Seyyid Ebu Bekir Ağa ibn-i Hüseyin Ağa,
 Es-Seyyid Abdurrahman Efendi ibn-i es-Seyyid el-Hac Abdullah Efendi,
 Es-Seyyid Mustafa Veliyüddin Alemdâr ,.....,
 El-Hac Hüseyin Mehmed Nabi' Efendi es-Seyyid mûmâ-ileyh.

[S.158/ BELGE 2]

İhdâ ma-fihî,

Yahya-zâde Mehmed Sait el-mevlâ hilâfeti be-mahkeme-i Mahmud Paşa be daru'l-hilâfeti hurrîre el-fakiru'llahi te'âlâ ufiyye anhûm,

Husûs-ı atiyü'l-beyân mahallinde ketb ve tahrîr için savb-ı şer'i enverden bi'l-iltimas irsâl olunan Mevlânâ es-Seyyid Abdullah Haşim Efendi mahmiyye-i İstanbul'da Tarakçılar kurbunda Daye Hatun mahallesinde vâki' Valide Hanı tüccarından Tokadı el-Hac Salih Ağa ibn-i Ahmed'in menzîline varub zeyl-i sahifede muharrerü'l esâmi-i

müslîmîn huzurlarında..... akd-i meclis-i..... menzîli merkûmda sana ve zat-ı müslîmîn-i merkûmun ta'rifleriyle mu'arrefe olan Tokadî Rukiyye Hatun ibn-iete el-Hac Hüseyin meclis-i makûd-ı mezkûrda hâlâ zevc-i ve zikri a'tî vesayesini tenfize vâsi-i muhtâr nasb eylediği işbu ba'isü'l-kitabı mûmâ-ileyh el-Hac Salih Ağa mahzârında ikrâr-ı tamm ve takrîr-i kelâm idüb benim zevcem mûmâ-ileyh iken sâkin olduğumuz menzîl-i mezkûr derûnunda mevcûde yedinde emvâlîm olan iki.....çiçek ve bir çift altun kuşak ve bir çift zümrüd küpe ve biri piruze biri zümrüd taşlı iki altun yüzük ve bir samur kürk ve bir kakum kürk ve bir parça kürk ve bir nafe kürk ve iki Hind şalı antari ve bir beldâr antari ve bir Hind çiçekli antari ve bir celbi çiçekli antari ve bir gezi antari ve def'a bir antari ve bir şal cebe ve bir çiçekli hırka ve bir boğça şalı bir parça sincabi şal ile zevcim mûmâ-ileyh zimmetinde mütekarrer ve makûdun ileyh olan iki yüz guruş mihr-i mü'eccelimden ma'ada gerek Asitâne-i aliyyede ve gerek medine-i Tokat'ta zevcim mûmâ-ileyhin menzîlleri derûnlarında ve peder zimmetinde hukuk-ı şer'iyeden bir akçe ve bir habbe hakkım olmamağla mihr-i mezkûrem ile eşya-yı mezkûreden ma'ada hukuk-ı zevciyyet ve tarih-i kitaba gelinceye sair cem'i hukuk-ı şer'iyeye müte'allıka amme-i da'vâ-i ve kaffe-i mutâlebattan zevcim mûmâ-ileyh el-Hac Salih Ağa'nın zimmetini kabulünü hâvî ibrâ ve iskât eylediğimden gayri ben bî-emrillahi te'âlâ vefât eylediğimde bi'l-cümle eşya-i mezkûruyu zimem-i nasda zuhûr iden hukukumu âhz ve kabz ve vech-i mesnûn üzere techîz ve tekfinim görüb duyûn-ı müsbitem zuhûr ider ise ba'de'l-edâ bâkî kalan terekemin sülüsünü ifrâz ve sülüs-ü mezkûrun iki yüz guruş iskât-ı salât ve kefâret savm ve yeminim için devr ve fukâraya tasadduk oluna ve yüz elli guruşu iki mushâf-ı şerîf iştirâ olunub mustahfizûndan bir kimesneye virile ve sülüs-i mezkûrdan münasib ve muhtâc olan bir mahalde yüz elli guruş ile bir bir'i-mâ hafr oluna sülüs-ü mezkûr fazla kalur ise fazla-i merkûme vâsiyem yediyle vücûhı birre harc oluna ve ma'ada sülüsân terekemden zevcim mûmâ-ileyh hissesini ba'de'l-kabz sair vereseme hisselerini i'sâl eyleye deyû vâsiyyet ve tenfizine zevcim mûmâ-ileyh el-Hac Salih Ağa'yı vâsi-i muhtâr nasb ve ta'yîn eylediğimde ol-dahi ber-vech-i muharrer vesâyeti merkûmeyi kabul ve mersûmesini kemâ-yenbaği idâreye te'ahhüd ve iltizâm eyledi didikde gibbü't-tasdikü's-şer'î vâki'-i hâli mevlânâ-yı merkûm mahallinde ketb ve tahrîr me'an mürsel eminen ve şer'le meclis-i şer'e gelüb a'la vukihi inhâ ve takrîr itmeğın mâ-vâka' bi't-

taleb ketb olundı fi'l-yevmi'l-hamis aşer min şehri Ramazanü'l-mübârek li-sene 'ısrîn ve mi'eteyn ve elf.

Şuhûdü'l-hâl :

Mustafa Efendi ibn-i el-Hac Hasan Ağa,

Müezzin Mehmed Efendi,

Veliyüddin Efendi,

Küttab Mehmed Efendi,

El-Hac Ali Ağa ibn-i Abdullah,

Diğer el-Hac Ali Ağa ibn-i Yusuf,

El-Hac Mehmed Ağa ibn-i Ahmed,

Muhzır Mehmed Çelebi.

[S.158/ BELGE 3]

Medine-i Tokat'ta Menice mahallesi sâkinlerinden es-Seyyid Ali Efendi ibn-i Mehmed nâm kimesnenin zevce-i ..... Fatıma bint-i el-Hac Ebu'l-kasım Ağa nâm hatun meslûbu'l-akl olub cenûbu inde'ş-şer' mütevâtiren sabit olmağın mecnûne-i mezbûrenin bi't-taleb tahrîr ve defter olunan emlâk ve eşya ve zimemâtı zabt ve hıfza min kibeli'ş-şer'î vâsi nasb ve ta'yîn olunması lâzım ve mühim olmağla mecnûne-i mezbûrenin li-ebeveyn erkarındaşı işbu baisü'l-kitab es-Seyyid el-Hac Mustafa Ağa vesâyet-i mezkûre ehl ve enfa' olduğunu zeyl-i kitabda muharremü'l-esâme-i müslimîn taraf-ı şer'îyye haber virmeleriyle hakim-i mevki' sadr-ı kitâb tubi lehû ve hüsnü me'ab efendi hazretleri dahi mezbûr el-Hac Mustafa Ağa-yı mecnûne-yi mezbûreye vâsi nasb ve ta'yîn ol-dahi ber-vech-i muharrer vesayyet-i mezkûrı kabul ve umûr-ı lâzimesini (S.157) rü'yete müte'ahhid oldukdan sonra vasî-i mezbûr anifen meclis-i şer' de takrîr-i kelâm idüb vasîsi olduğum mecnûne-i mezbûre bir nefer hademeye eşedd ihtiyacı olmağla ücretle bir nefer hademe ta'yîn ve ücretini edâya zevc-i mezbûr es-Seyyid Ali Efendi'ye tenbih olunması matlûbumdur didikde fi'l-hakîka mecnûne-i mezbûre Fatıma'nın bir nefer hademeye eşedle ihtiyacı muhtâc olduğu bi'l-haber-i iskât zâhir ve nümâyân olmağla hâkim-i mumâ-ileyh hazretleri dahi beher yevm yigirmişer pâra ücretle bir nefer hademe ta'yîn ve ücret-i mezkûreyi târih-i kitâbdan edâya zevc-i mezbûr Ali Efendi'ye tenbih birle mâ-vâka' bi't-taleb ketb olundı hurrîre fi'l yevmi's-sani ve'l-ısrîn min şehri Muharremü'l-haram li-sene ihdâ ve 'ısrîn ve mi'eteyn ve elf.

Şuhûdü'l-hâl :

Es-Seyyid Abdurrahman Ağa ibn-i Ahmed Ağa,
 Abdülkerim Efendi Başağa-zâde,
 Es-Seyyid Mehmed Ağa Koyuncuoğlu,
 Mustafa ibn-i Ahmed,
 Es-Seyyid Abdullah .....
 Genç Ağa ibn-i Müslîm Ağa-zâde.

[S.157/ BELGE 1]

Medine-i Tokat'ta Taşçı Mahmud mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem vefât iden Rukiyye bint-i Ahmed nâm müteveffiyenin sadriye-i sagîre kızı Şerîfe bint-i Ahmed'e ve vâlidesi müteveffiyeye-i mezbûre ile babası müteveffa Ahmed'in terekelerinden bil irsi's-şer'î isâbet ve intikâl iden emvâl-i mevrûsin zabt ve hıfza ve tesviye-i umûrunu rü'yet ve itmâma kibe'l-i şer' den vasî nasb ve ta'yîn olunmak lâzım ve mühim olmağın sagîr ammi-zâdesi işbu baisü'l-kitab Ali ibn-i Mustafa nâm kimesne vesâyete ehil sagîre-i mezbûre hakkında her vechle evlâ ve enfâ'olduğunu zeyl-i kitâbda muharrerü'l esâmi-i müslîmîn taraf-ı şer'e haber vermeleriyle hâkim-i mevki'-i sadr-ı kitab tuba lehû ve hüsnü me'ab efendi hazretleri dahi mezbûr Ali ibn-i Mustafa'yı sagîre-i mezbûre Şerîfe'ye vâsi nasb ve ta'yîn eyleyüb ol-dahi vesâyet-i mezbûreyi kabul hizmet-i lâzimesi kemâyenbağî edâya müte'ahhid ve iltizâm etmeğın mâ-vâka' bi't-taleb ketb olundı hurrîre fî-gurre-i Saferü'l-hayr li-sene ihdâ 'ışrîn ve mi'eteyn ve elf.

Şuhûdü'l-hâl :

Hüseyin Çukadar ta'bi-i müteveffa Mehmed Bey,
 Es-Seyyid İbrahim bin Himmed,
 Hasan bin Hızır ser-muhzır.

[S.157/BELGE 2]

Medine-i Tokat'ta Cedid mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem fevt olan Mehmed bin.....nâm müteveffânın sulbîye-i sagîre kızı Kezban'ın bâ-hücceti vâsi-i mensûbumu es-Seyyid Ali Efendi ibn-i Hüseyin nam kimesne meclis-i şer'î hatir-i vâcibü't-tevkirde işbu ba'isü'l-kitab Efsun-zâde es-Seyyid Mehmed ibn-i Hasan mahzârıyla ikrâr-ı tamm ve takrîr-i kelâm idüb sagîre-i mezbûrenin babası mütevvâffa-i mezbûrun terekesinden müntakil yedine medine-i mezbûre finasında Gedikarız nâm mahalde kain bir taraftan el-Hac Mahmud Ağa ve bir taraftan Bektaş ve bir taraftan

Balıkçı Ali mülklerinden ve bir taraftan cebel-i şehir bir kıt'a bağın harab müşrif olduğundan gayri sagîre-i mezbûrenin nafaka ve kisveye zarûret ve eşedd ihtiyac ile muhtâc olub bağ-ı mahdûd-ı mezkûrdan ma'ada nesnesi olmamağla bağ-ı mezkûr liecli'l-bey' tullaba arz ve ba'de'l-müzâyede ragıbât-ı nas inkita'ından sonra iki yüz guruşla merhûm es-Seyyid Mehmed üzerine karar-dâde ve ziyâde ile talîb-i ahârı olmayub.....olduğu bî ihbâri's-sikât zahîr ve nümâyân olmağla bağ-ı mahdûd-ı mezkûr cem'î tevâbi' ve levâhık-ı kaffe-i hukuk ve murâfık ve ba izn-i şer'î tarafeynden icab ve kabulü hâvi bey'î bat-ı sahîh-i şer' ile bey' ve temlîk ve teslîm olduğu ber-vech-i muharrer iştirâ ve temellük ve tesellüm ve kabz ve kabul ile.....mezkûr müşteri-i merkûm es-Seyyid Mehmed'in mülk-i müşteriki olub sagîre-i mezbûrenin asla ve kat'a alaka ve medhâli olmamağla .....ve yuhtâr mutasarrıf olsun dedikte gıbbü't-tasdik-i şer'î ..... hurrîre fi'l-yevmi'l-hamis min şehri Saferü'l-hayr li-sene ihdâ ve 'ısrîn ve mi'eteyn ve elf.

Şuhûdü'l-hâl :

.....

Abdurrahman İnceoğlu,

Ser-muhzır Ali Usta,

Salih ibn-i Kara Salih .

[S.157/BELGE 3]

Medine-i Tokat'ta Çahkenlü mahallesi sâkinlerinden olub bundan akdem ğaib ve mefkûd olan Hasan ibn-i Abdullah'ın hayat ve memâtı ma'lûm olmamağla emvâl ve eşyasını hıfza ve rü'yete kıbe'l-i şer'den kayyûm nasb ve ta'yîn olunmak lâzım ve mühîm olmağla gaib-i mersûme işbu baisü'l-kitab Ali Efendi ibn-i Yusuf nâm kimesne kayyumluk-ı mezkûre bir-vechle evlâ ve enfa' olduğu zeyl-i kitabdan muharrerü'l esâmi müslîmât taraf-ı şer'e haber vermeleriyle hâkim-i mevki' sadr-ı kitab tuba lehü ve hüsnü me'ab efendi hazretleri dahi mezbûr Ali Efendi'yi gaibü mezbûra kayyım nasb ve ta'yîn eyleyüb ol-dahi ber-vech-i muharrer kayyımlik mezkûr kabul umûr-ı şer'î lâzimesi kemayenbağî edâya müte'ahhid ve iltizâm etmeğın ma'vakâ bi'tahrîr ketb olundı hurrîre fi'l-yevmi'l-hâmis min şehri Saferü'l-hayr li-sene ihdâ ve 'ısrîn ve mi'eteyn ve elf.

Şuhûdü'l-hâl :

Es-Seyyid Abdurrahman Ağa Kasım-zâde,

Nalbend Veliyüddin,
Etmekçi Salih,
Es-Seyyid Şeyh Mehmed .

[S.156/BELGE 1]

Medine –i Tokat'ta Cedîd mahallesi sâkinelerinden Rabia bint-i Emin nâm hatun tarafından ikrâr-âti'z-zikre vekîl olduğu zât-ı mezbûreyi bî-şahsüha ma'rifet-i şer' ile â'rifan olan es-Seyyid Yahya Efendi ibn-i İbrahim Efendi ve Süleyman ibn-i Ali şehâdetleri sâbit ve subût-ı vekâletine hükm-ü şer'î lâ-hık olan es-Seyyid Abdülrezzak el-Hac Abdülvehhab Ağa meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımu't-tevkirde müvekkilem mezbûrenin ammisi işbu ba'isu'l-kitâb el-Hac Muvâffak Ağa ibn-i el-mezbûr el-Hac Abdülvehhab Ağa mahzârında bi'l-vekâle ikrâr-ı tamm ve takrîr-i kelâm idüb müvekkilem mezbûre Rabia'nın babası Emin ibn-i el-Hac Abdül-vehhab Ağa müvekkilem mezbûrenin hâl-i sagîrinde babası müteveffâ-i mezbûrun terekesinden bilâ-ırsu's-şer' isâbet ve intikâl iden hisse-i irsiyesine bâ-hüccet-i şer'iyeye vasî-i mansûbesi olmağla taleb eyledikde medine-i mezbûrede Meydan kurbunda vâki'..... ahâli ve'l-cirân ma'lûmu'l hudûd..... ve nısf etmekci dükkanı hisse-i irsiyesi mukâbili müvekkilem mezbûre Rabia nâm hatuna def' ve teslîm ol-dahi bi't-terazi' âhz ve kabz ve istifâ-i hakk eyleyüb min ba'ad husûs-ı mirâsa müte'allıka işbu mezbûr el-Hac Muvâffak Ağa'nın zimmetini ibrâ-yı amla ve iskât-ı tamm kat'ün-niza' ve râfî'ül..... ibrâ eyledi didikde gıbbü't-tasdikü's-şer'î mâ-vâka' bi't- taleb ketb olundu hurrîre fi'l yevmi's-hâdi aşer' min şehr-i Safer li-sene ihdâ ve 'ışrîn ve mi'eteyn ve elf.

Şuhûdü'l-hâl :

Ömer Efendi el-müderresü be-medres-i Huruş,
Es-Seyyid Pir Mehmed ibn-i el-Hac Ali,
Ahmed ibn-i Yusuf,
Es-Seyyid Hafız İbrahim ibn-i Mehmed,
Es-Seyyid Ahmed Efendi ibn-i Mehmed.

[S.156/BELGE 2]

Medine-i Tokat voyvodası olub vâki' olan beytü'l-mâl-ı amme ve hassa kabzına me'mûr sa'adetlû es-Seyyid Ahmed Ağa tarafından emin-i beytü'l-mâl nasb ve ta'yîn eylediği Müslîm ibn-i Abdullah meclis-i şer'î hatîr-i vâcibu't-tevkirde işbu bâisu'l-

kitâb Sofiyyun mahallesi sâkinelerinden Şerîfe bint-i Mustafa nâm hatun mahzârında üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüb işbu mezbûrenin zevci Halil ibn-i Abdullah bundan akdem fevt olub zevce-i mezbûreden gayri zâhirde vâris-i ma'ruf ve ma'rufesi olmayub terekesinin sülüs-ü erba'ı cânib-i beytü'l-mala aid ve raci' olmağla su'âl olunub takrîr-i tahrîr ve alıvirilmek matlûbumdur didikde kıbbu's-su'âl mezbûre Şerîfe cevâbında zevcim mezbûr vefât eylediğinde Artukabad Kazası sâkinlerinden ammi-zâdesi İbrahim ibn-i Abdurrahman zuhûr eyleyüb terekesinden sülüs-ü erba'ını mahzâr-ı müslîmînde yedimden temâmen âhz ve kabz eyleyüb husûs-ı mirâsa müte'allıka zimmetini ibrâ ve iskat-ı hakk eyledim deyû def'le mukâbele idecek kıbbü'l-istintâk ve'l-inkâr mezbûre Şerife'den def'i meşrûhunu mübeyyin beyyine taleb olundukda udûl-ı ahrâr-ı ricâl-i müslîmînden Mustafa Osman oğlu Mehmed li-ecli'ş-şehâde meclis-i şer'a hazirân olub iştihâd olundukda fi'l-hakîka müteveffâ-i mezbûr Halil ibn-i Abdullah .....Artukabad Kazası sâkinlerinden İbrahim ibn-i Abdurrahman benim ammi-zâdemdir deyû ikrâr ve hîn-i vefâtında mezbûr İbrahim kimse-i müteveffâ-i mezbûre bi'l-verâse ve temmetü'l-yed olan zevce-i mezbûre Şerîfe bint-i Mustafa .....ve yedinden hisse-i irsiyesine tamamen âhz ve kabz eyleyüb husûs-ı mirasa müte'allık zimmetini ibrâ ve iskât-ı hak eylediği bizim ma'lûmumuzdur biz bu husûsa bu vech üzere şâhidleriz şehâdet dahi ideriz deyû her biri edâ-yi şehâdet-i şer'iyye eylediklerinde gibbu't-ta'dîl ve't-tezkiyye şehâdetleri makbûle oldukdan sonra mezbûr Selim'in mezbûre Şerife ile bî-vech-i mu'arazasını men' birle ma-vâka' bi't-taleb ketb olundu hurrîre fî evâsıtı min şehri Saferi'l-hayr li-sene ihdâ 'ısrîn ve mi'eteyn ve elf. Şuhûdü'l-hâl :

Es-Seyyid Feyzullah Efendi ibn-i Halil Efendi,

Es-Seyyid Mehmed Efendi ibn-i es-Seyyid .....,

Es-Seyyid Halil ibn-i Hüseyin Nakib Efendi .

[S.156/BELGE 3]

Medine-i Tokat'ta Mihmad Hacib mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem fevt iden Ömer bin Mehmed nâm müteveffâmı sulb-i sagîr oğlu Ali'ye babası müteveffâ-i mezbûrun terekesinden bi'l-ırsı'ş-şer'i isâbet ve intikâl iden emvâl-i mevrûsesin zabt ve hıfza ve rü'yete kibe'l-şer'den vasî ta'yîn ve nasb olunmak lâzım ve mühim olmağla sagîr-i mezbûrun ammi-zâdesi işbu bâisü'l-kitâb Mehmed ibn-i İsmail nâm kimesne vesayete ehl ve enfa' ve emvâli hıfza her vecîhle evlâ ve enfa'

olundugunu zeyl-i vesikada muharrerü'l-esâmi-i müslîmîn taraf-ı şer'e haber
virmeleriyle hakim-i mevki'-i sadr-ı kitâb tuba lehü ve hüsn ü me'ab efendi hazretleri
dahi sagîr-î mezbûr üzerine ammi-zâdesi mezbûr Mehmed'i vâsi nasb ve ta'yîn edüb
ol-dahi ber vech-î muharrer vesâyeti mezbûyi kabul ve hidmet-i lazimesi kemâ yenbağî
edaya te'ahhüd ve iltizâm etmeğın mâ-vâka' bi't-taleb ketb olundı hurrîre fi'l yevmi'l-
hamis ve 'ısrîn min şehri Safer li-sene ihdâ ve 'ısrîn ve mi'eteyn ve elf.

Şuhûdü'l-hâl :

Hüseyin Efendi imâm-ı mezbûr,

Müezzın Efendi,

Hasan ser-muhzırân.

[S.156/BELGE 4]

Medine -i Tokat'ta Hoca Ahmed mahallesi mütemekkinlerinden olub tarih -i
kitâbdan on dokuz sene mukaddem halîk olan Oğlık nâm zımmînın verâset-î zevce-î
metrûkesi Maryam'a ve sulbî oğulları Kırkor ve Asador'a inhisâr -ı ba'de't-tahakkuk-
ı-şer'î işbu bâisu'r-rakîm mersûm Kırkor meclis-î şer'î hatîr-ı vâcibu't-tevkirde
Ahmed bin Mehmed nâm kimesne her ne üzerine da'va ve takrîr-î kelâm idüb babam
hâlik-i mersûm Oğlık'den müntâkil Sultan Depesi dimekle arif mevzi'de vâki' bir
tarafdan Fatıma Hatun ve ba'zen Kapusuzoğlu ve ba'zen Hacı Fakir ve bir tarafdan yine
mülk-î mevrûsumuz olan bâise ve bir tarafdan tarîk-î 'amme müntehî (S.155) onca
mülk arsasının sultan vakfına senevî on iki pâra icâre-î maktû'ası olan bir kıt'a bağımızı
mezbûr Ahmed zabt ve sinîn-i mezkûreden berü fuzuli tasarruf ider su'âl olunub takrîr-î
tahrîr ve keff-î yedine tenbîh-î şer'î olunmak matlûbumdur didikde gıbbü's-su'âl
mezbûr Ahmed cevâbında bağ-ı mahdûd-ı mezkûru tarih-î mezkûrede Kırkçü
Ohannes zımmîden iştirâ eylemişdim deyû mersûm Kırkor'un babası mülki olduğunu
inkâr itmekle müdde-î mesfûr Kırkor'dan ber vech-î meşrûh müddeasını mübeyyin
beyyine taleb olundukda udûl-ı ahrâr ricâl-î müslîmînden es-Seyyid Feyzullah bin
Ahmed ve Mustafa bin Mehmed nâm kimesneler li-ecli şehâde meclis-î şer'a hazırân
olub istişhâd olundukda fi'l-hakîka bağ-ı mahdûd-ı mezkûr müdde-î mersûm
Kırkor'un babası hâlik-i mesfûr Oğlık'den müntakıl oldukda ma'lûmumuzdur biz bu
husussa bu vech üzere şahidleriz şehâdet dahi ideriz deyû her biri edâ-yı şehâdet-î
şer'îyye eylediklerinde gıbbu't-ta'dîl ve't-tezkiye şehâdetleri makbûle oldukdan sonra
mezbûr Ahmed'in bağ-ı mahdûd-u mezkûrdan keff-i yedine tenbîh-î şer'î birle mâ-

vâka‘ bi’t-taleb ketb olundı hurrîre fi’l yevmi’s-sabi‘ ve’l-‘ısrîn min şehri Saferü’l-hayr li-sene ihdâ ve ‘ısrîn ve mi’eteyn ve elf.

Şuhûdü’l-hâl :

Fahrü’l-küttab es-Seyyid Ebu Bekir Efendi ibn-i el-Hac Abdullah Efendi el-müderriş,
Es-Seyyid Yahya Efendi ibn-i İbrahim Efendi,
Es-Seyyid Feyzullah Efendi ibn-i Halil Efendi.

[S.156/BELGE 5]

Medine-i Tokat’ta Cedîd mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem fevt olan Süleyman bin Ali nâm müteveffânın sulbiye-i sagîre kızları Aişe ve Arife’ye babaları müteveffâ-i mezbûrun terekesinden bi’l-ırsı’s-şer‘i isâbet ve intikâl iden emvâl-i mevrûselerin zabt ve hıfz ve rü’yete kibe’l-i şer‘den vasî nasb ve ta’yîn olunmak lâzım ve mühim olmağın sagîretân-ı mezbûratânın ceddeleri işbu baisetü’l-kitab Fatıma bintü İbrahim nâm hatun vesâyete ehl ve sagîretân-ı mezbûratân haklarında evlâ ve enfâ‘ olduğunu zeyl-i kitâbda muharrerü’l-esâmi-i müslîmîn taraf-ı şer‘e hâber virmeleriyle hâkim-i mevki‘-i sadr-ı kitâb tubâ lehü hüsnü me‘ab efendi hazretleri dahi mezbûre Fatıma’yı sagîretân-ı mezbûretân üzerlerine vâsi nasb ve ta’yîn eyleyüb ol-dahi ber vech-i muharrer vesâyet-i mezbûreyi kabul ve hidmet-i lâzimesi kemâ yenbağî edâya müteahhide olmağın mâ-vâka‘ bi’t-taleb ketb olundı hurrîre fi’l yevmi’s-samin ve’l-‘ısrîn min şehri Saferü’l-hayr li-sene ihdâ ve ‘ısrîn ve mi’eteyn ve elf.

Şuhûdü’l-hâl :

Es-Seyyid Abdullah ibn-i Mehmed Çavuş .....
Es-Seyyid Halil Çavuş,nakib,
Monla Hasan ibn-i Hızır ser-muhzırân

[S.155/BELGE 1]

Medine-i Tokat mahallâtından Seyyid Necmeddin mahallesi sâkinlerinden olub duyûn-ı terekesinden ezyed olduğu hâlde bundan akdem vefât iden Ömer İnce Mehmed Alemdâr ibn-i Ömer’in verâseti zevce-i metrukesi Hatice bint-i İbrahim ile sulbiye-i sagîre kızları Hanife ve Abide ve sulbiye-i sagîre kızları Nakib ve Şakire ve Munise’ye li-ebeveyn erkarındaşı Mustafa’ya ve li-ebeveyn kızkarındaşı Raziye’ye münhasır olduğu ba‘de’t-tahkîkû’s-şer‘ ashâb-ı dâinlerden es-Seyyid Tatar Ali ve Penbeci el-Hac Ömer ibn-i Ali ve Mehmed ibn-i Mustafa vesâir ma‘lûmu’l-esami kimesneler verese-i mezbûrûn muvâcehelerinde takrîr-i kelâm idüb tereke-i

müteveffâ-i mezbûrdan olan mahal-i mezbûrda vâki' bir taraftan Osman menzîline ve bir taraftan Pehlivan menzîline ve iki taraftan tarîk-i 'amme müntehî bina ve arsası mülk bir bâb menzîli ve intikâlinde bir bâb kendir yeri münâdi vesatâtıyla tüllâba arz ve ba'de'l-müzayede rağbât-ı nass inkita'ından sonra menzîl-i mahdûd-u mezkûr ma'rifet-i şer'le altı yüz guruş üzerine işbu bâisetü'l-kitâb zevce-i mezbûre Hadice üzerinde karar-dâde ve ziyâde ile talib-i ahzı olmayub menzîl-i mahdûd-u mezkûrumuz.....bey' ve temlik ve teslîm-i mezbûre dahî ber vech-i muharrer iştirâ ve temellük ve tesellüm ve kabz ve kabul semeni olan meblâğ-ı mezkûr altı yüz guruşu meclis-i şer'de temâmen def' ve teslîm bizler dahi kamilen âhz ve kabz ve kabul eyledikten sonra menzîl -i mahdûd -ı mezkûre mezbûre Hadice Hatun'un mülk-i müşterâsı olub keyfemâyeşa ve yuhtâr mutasarrıfe olsun didiklerinde kıbbü't-tasdikü's-şer'i mâ-vâka' bi't-taleb ketb olundu hurrîre fi'l-yevmi's-sâbi' ve'l 'ışrîn min şehri Saferü'l-hayr li-sene ve 'ışrîn ve mi'eteyn ve elf.

Şuhûdü'l-hâl :

Es-Seyyid Şerif Alemdâr,

Es-Seyyid Ömer Efendi ibn-i Mehmed Usta,

Es-Seyyid el-Hac .....paşa Mustafa tabi'-i Voyvoda Ağa,

[S.155/BELGE 2]

Medine-i Tokat'ta Debbâğhane-i Atik mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem fevt olan Mü'min-zâde es-Seyyid Osman Ağa ibn-i Ahmed nâm müteveffânın verâseti zevce-i metrûkesi Emine bint-i Hasan ile sulbi kebîr oğlu es-Seyyid Mehmed'e ve sulbiye-i kebire kızı Efrumiye'ye sagîre kızı Rukiyye'ye inhisârı ba'de't-tahkîkü's-şer'-i mezbûr es-Seyyid Mehmed ve mezbûre Efrumiye ve sagîr-i mezbûreye bâ-hüccet vâsi nasb olunan validesi Emine bint-i Hasan asaleten vesâyeten meclis-i şer'i hatir-i vâcibu't-tevkirde işbu bâisü'r-rakîm Asador veled-i.....muvâcehesine ikrâr-ı tâmm ve takrîr-i kelâm idüb mevrûsumuz müteveffâ-yı mezbûrun terekesinden olub medine -i mezbûre finâsında Kabilî çayı dimekle ma'rûf nam mevzi'de kâin bir taraftan Bulgur-oğlu zımmî ve bir taraftan el-Hac İsmail bağları ve iki taraftan tarîk-i 'amme müntehî kurum ve eşcârı mülk ve arsasının senevî Kabilî Mehmed Paşa vakfına on beş akçe icârı maktu'ası olan bir kıt'a bağın taksimi ayrı ve..... ve harab müşrîf olduğu zahir olmağın bey' olunub semen beynimizde taksîm olunması sagîre-i mezbûre hakkında evlâ ve enfa' olmağla bağ -ı mahdûd -ı mezkûr münâdi vesatâtıyla tüllâba

ba‘de’l- müzâyede rağîbât-ı nass inkita‘ından sonra dokuz yüz guruşa mesfûr Asâdor üzerinde karar-dâde ve ziyâde ile taleb-i ahirin olmamağla bağ-ı mahdûd-ı mezkûrî tarafeynden icâb ve kabul-ü havi .....meblağ-ı mezkûr dokuz yüz kuruşa mesfûr Asador’a bâ –ma‘rifet-i şer‘ bey‘ ve temlik ve teslîm ol-dahî iştira ve temellük ve tesellüm ve kabz ve kabul idüb semeni olan meblâğ-ı mezkûrî meclis-i bey‘de mesfûr Asador bize temâmen def‘ ve teslîm biz dahi yedinden kâmilen âhz ve kabz ve istifâ eyledik fîmâ ba‘ad bağ –ı mahdûd -ı mezkûr mersûm Asador’un mülk-i müşterası olub bizim asla ve kat‘a alaka ve medhalimiz kalmadı keyfe ma-yeşa ve yuhtâr mutasarrıf olsun didiklerinde kıbbü’t-tasdîkü’s-şer‘ mâ-vâka‘ bi’t-taleb ketb olundı hurrîre fi’l- yevmi’s-sabi‘ ve’l-‘ısrîn min şehri Saferü’l-hayr li-sene ihdâ ve ‘ısrîn ve mi’eteyn ve elf.

[S.154/BELGE1]

Medine-i Tokat’ta Zincirlikuyu mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem fevt olan veys ibn-i İsmail nâm müteveffânın verâseti sulbî kebîr oğulları el-Hac Ömer ve Halil ve İbrahim’e inhisârı ba‘de’t-tahakkuki’s-şer‘i mezbûr Halil meclis-i şer‘-i hatir-i vâcibü’t-tevkirde işbu bâisü’l-kitâb karındaşı mezbûr el-Hac Ömer mahzârında ikrâr-ı tâmm ve takrîr-i kelâm idüb mevrûsumuz müteveffâ-i mezbûrun terekesinden olub medine -i mezbûre finâsında Cingan Deresi nâm mevzi‘de kâin ma‘lûmu’l-hudûd bir kıt‘a bağdan hisse-i şayi‘an ile medine -i mezbûre civârında Difye ve Sarac arazilerinde ma‘lûmu’l-hudûd üç tarla hissemi ve mahalle-i mezbûrede vâki‘ menzîl derûnunda mevcûd eşyâ-i mütenevviâ-i ma‘lûmeden kezâlik sülüs-i hisse-i irsiyemi işbu karındaşım mezbûr el-Hac Ömer fuzûli zabt eyledi deyû da‘vâ sadedinde olmuştum lâkin zikr olunan ma‘lûmeden sülüs hisse-i irsiyem için on beş guruş bana teslîm ve ben dahi yedinden âhz ve kabz ve mukaddemâ bağ-ı mezkûrdan sülüs-ü hisse-i şayi‘amı yüz guruş mukâbelesinde bey‘ ve tarlâ-i mezkûr karındaşım mezbûrun mülk-i mevzû‘u olduğu beyân birle da‘va-i mezkûrdan keff-i yed ve merkûmun hukuk-u mirasa müte‘allıka ‘amme-i dea‘viden zimmetini ibrâ-i amla ibrâ ve iskât eyledim didikde kıbbü’t-tasdîkü’s-şer‘i mâ-vâka‘ bi’t-taleb ketb olundı hurrîre fi’-evâhiri min şehri Saferi’l-hayr li-sene ihdâ ve ‘ısrîn ve mi’eteyn ve elf.

Şuhûdü’l-hâl :

Ebu Bekir Beşe ibn-i Osman,

Es-Seyyid Halil ibn-i Osman,

Ali ibn-i Emin,
Es-Seyyid Ömer Çelebi.

[S.154/BELGE2]

Medine –i Tokat'ta Debbağhane–i Atık mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem vefât iden Kara Mustafa ibn-i Mehmed'in verâseti zevc–i metrûkesi Emine bint-i Osman'dan gayri zâhirde vâris-i ma'rûf ve ma'rûfesi olmayub terekisi cânîb-i beytü'l-mâla aid ve raci' olub medine–i mezbûre voyvodası olub vâki' olan beytü'l-mâl–ı amme ve hassa kabzına me'mûr olan sa'adatlû Ahmed Ağa tarafından emîn–i beytü'l-mâl nasb ve ta'yîn olunan es-Seyyid Mustafa Ağa ma'rifetiyle müteveffâ–i mezbûrun mahalle–i mezbûrede vâki' bir taraftan Sinan Bey menzîline ve bir taraftan Kürek oğlu menzîline ve bir taraftan nehr-i sagîr ve bir taraftan tarîk–i 'amme müntehî bina ve arsası mülk bir bab menzîlimin nısfı zevce –i mezbûre Emine'nin ve nısf–ı ahârı kapunun sağ taraf –ı cânîb beytü'l -mâla âid ve râci' olmağla vekîl–i mezbûr es-Seyyid Mustafa Ağa meclis–i şer' -i hatir–i vâcibu't–tevkirde işbu bâisü'l–kitâb Osman bin Ali mahzârında ikrâr–ı tamm ve takrîri kelâm idüb beytü'l -mâldan müvekkilem mûmâ-ileyh tarafına isâbet iden kapunun sağ cânibinde nısf menzîl-i mahdûd–ı mezkûrî işbu mezbûr Osman'a iki yüz elli guruşa bey' -i bât–ı sahîh –i şer'î ile bey' ve temlik ve teslim mezbûr ve dahi işтира ve temellük ve tesellüm ve kabz ve kabul edüb semeni olan meblâğ –ı mezkûr iki yüz elli guruş meclis-i bey'de temâmen bana def' ve teslim ben dahi yedinden kâmilen âhz ve kabz ve kabul eyledikten sonra nısf menzîl –i mahdûd –ı mezkûr mezbûr Osman'ın mülk -i müşterasıdır keyfe ve ma-yeşâ ve yuhtâr mutasarrıf olsun didikde gibbü't–tasdîkü'ş–şer'î mâ-vâka' bi't-taleb ketb olundı hurrîre fî'l yevmi's –sâmin ve'l–ışrîn min şehr–i Saferi'l-hayr li-sene ihdâ ve 'ışrîn ve mi'eteyn ve elf.

Şuhûdü'l-hâl :

Koçoğlu Abdurrahman,
Kantaroğlu Mehmed,
Kalpak Ali bin İbrahim,
Yusuf Alemdar ibn-i Abdülkerim,
Onurlu oğlu İbrahim bin Ömer,
Çakıcıoğlu Abdullah.

[S.154/BELGE 3]

Medine –i Tokat'ta Kaya mahallesi sâkinlerinden Osman Ağa ibn-i el-Hac Abdurrahman Ağa meclis-i şer'î hatîr-i vâcibu't-tevkirde işbu bâisü'l-Kitâb Tatar Mustafa Ağa ibn-i es-Seyyid Abdullah nâm kimesne mahzârında ikrâr tâmm takrîr-i kelâm idüb medine –i mezbûre finâsından Derbend nâm mahalde vâki' Mene suyu dimekle arif cari olan suya bâ-berât -ı şerîf -i âlişân mütevellîsi olduğum ma-i mezkûrun künkleri ve mecrası harabe müşrîf olub kadîm çeşmeye cereyânı münkâti' olmağla sâlifü'l-beyân suyun künkleriyle mecrasını ta'mîr ve termîm eylemek şartıyla zikr olunan çeşmeye câri mai olan mezkûrda işbu mezbûr Mustafa Ağa'nın bağına bir dipçe vaz' olunmak üzere yigirmi guruş sene vakf beher sene dört guruş nemâsı mâh-ı mezkûrun rakabesine harc ve sarf eylemek üzere bi't-tevliye izin virilüb bi'l cümle bağut eshâbı dahi razı olduklarına binaen yedine bir kıt'a temesük i'tâ olunmağla istihkâmen li't-temesük cânib-i şer'îden dahi verilen temesük mûc'ibince meblağ-ı mezkûr vakf-ı mezbûra evlâ ve enfâ' olunmağın zikr olunan mâh –ı mezkûreden merkûmun bâğına bir dipçe vâz' eylemeğe izin birle mâ-vâka' bi't- taleb ketb olundu hurrîre fî-evâsıt- min şehri Saferi'l-hayr li-sene ihdâ ve 'ışrîn ve mi'eteyn ve elf.

Şuhûdü'l-hâl :

Es-Seyyid Yahya Efendi ibn-i İbrahim Efendi,

Es-Seyyid Feyzullah Efendi ibn-i es-Seyyid Halil Efendi,

Es-Seyyid Mehmed Efendi ibn-i Feyzullah Efendi.

[S.153/BELGE 1]

Medine-i Tokat'ta Soğukpınar mahallesi mütemekkinlerinden Havkiyat oğlu Toros veled-i Manuk nâm zimmî meclis-i şer'î hatîr-i lâzimu't-tevkirde işbu bâisü'r-rakim.....Menas veled-i Ohan muvâcehesinde üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüb bizler harir bu .....hırfeti ahâlisinden olub işbu mersûm Menâs ile mukâvele idüb iki tür ipek bükmesi birer pâreden yigirmi dört bin tür ipek büküb mukâvelemiz üzere beynimize .....eyledi.....guruş bâliğ olub meblâğ-ı mezbûre-i mersûm Menas bana tamamen def' ve teslîm ben dahi yedinden kâmilen âhz ve kabz eyleyüb .....üstadları .....onar pâra ziyâde takdîr eylemeleriyle mukâvelemizden ziyâde elli guruş taleb iderim su'âl olunup takrîr ve tahrîr olunmak matlûbumdur didiklerinde üstadların mu'tadiden ziyâde takdîr eyledikleri nâ-meşrûh ve gayri sahîh olmağla müdde –i mersûmun mesfûr Menas

ile bu veche mu‘arazası men‘ birle mâ -vâka‘ bi’t- taleb ketb olundu hurrîre fi’l yevmi’s- sabî‘ min şehr-i cemadiye’l-ahir ve ‘ısrîn ve mi’eteyn ve elf.

Şuhûdü’l-hâl :

Es-Seyyid Yahya Efendi ibn-i İbrahim Efendi,

Es-Seyyid Mustafa Efendi ibn-i Halil Efendi,

Es-Seyyid Hüseyin Efendi ibn-i Muki‘d.

[S.153/BELGE 2]

Medine –i Tokat’ta Aynî mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem vefât iden Salih ibn-i Osman nâm müteveffânın sulbîye-i sagîr oğulları Şerîf Mehmed ve Osman babaları müteveffâ –i mezbûru terekesinden bilâ irsu’ş-şer‘ isâbet ve intikâl iden emvâl-i mevrûselerin zabt ve hıfz ve rü’yetine kibe’l-i şer‘den vâsi nasb ve ta’yîn olunmak lâzım ve mühim olmağın sağiran ve mezbûranın vâlideleri işbu baisetü’l-kitâb Aişe bint-i Hüseyin nâm hatunun vâsiyete ehil-i sagîrân ve mezbûrân haklarında her vechle evlâ ve enfâ‘ olduğunu zeyl-i kitâb mahalle-i..... müslîmîn taraf-ı şer‘e hâber virmeleriyle hâkim –i mevki’-i sadr-ı kitâbda tubâ lehüm hüsnü me‘ab efendi hazretleri dahi sagîrân ve mezbûrân üzerlerine vâldeleri mezbûre Aişe Hatun’u vasî ve nasb ve ta’yîn eyleyüb oldahi bir vech-i muharrer vesâyeti mezbûreyi kabul ve hizmet lâzimesi kemâyenbağî edâya mefhûd olmağla mâ-vâka‘ bi’t-taleb ketb olundu hurrîre fi’l yevmü’s- sâlis min şehr-i Cemadiye’l-ahir ve ‘ısrîn ve mi’eteyn ve elf.

Şuhûdü’l-hâl :

Fahrü’l-küttâb es-Seyyid Ebu Bekir Efendi ibn-i el-Hac Abbas Efendi,

Es-Seyyid Abbas Efendi ibn-i İbrahim Efendi,

Es-Seyyid Feyzullah Efendi ibn-i es-Seyyid Halil Efendi.

[S.153/ BELGE 3]

Medine –i Tokat’ta .....Mustafa Tozanlu.....tâbi‘ Sârı üzere karyesi ahâlilerinden iki yüz yigirmi üç sene mukaddem fevt olan Süleyman ..... müteveffânın vârisini zevc –i metrûkesi .....Mehmed ve sulbî kebîr oğlu Ebu Bekir ve kızı .....münhâsıra olub ba‘de mezbûre ber vech-i mezbûr dahi fevt olub vârisi sagîr sulbî sagîr oğlu Süleyman’a münhâsıra olub ba‘de mezbûre Aişe dahi fevt idüb vârisini zevc–i sâni Mustafa ile sulbî oğlu Süleyman vâsiyye–i kebîr kızı mezbûr Raziyye’ye ihzârı ba‘de’t-tahakki’ş-şer‘iyye mezbûre .....asâlate ve sagîr mezbûr Süleyman bâ–hüccet-i vâsiyesi olmağla

vesâyete meclis-i şer‘-i hatir –i vâcibü’t-tevkiyye .....ve iki babası mezbûr babası Mustafa mâhzârında üzerine da‘vâ ve takrîr–i kelâm idüb babam müteveffâ–i mezbûrun Süleyman’ın bâ–defter–i emvâl–i ve eşyâ–i ma‘lûmet–i kıymeti sekiz yüz seksen iki guruşdan benim ve sagîr–i mezbûrun babası karındaşım müteveffâ–i mezbûrun Ebubekir’e isâbet iden hisse –i vârislerimiz ile vâldem müteveffâ –i mezbûre Aişe’nin .....üç yüz guruş eşyâ–i ma‘lûmesinden isâbet iden hisse–i şer‘iyye talep eylemekden ..... imtina‘ ider su’âl olunsun didikden kıbbü’s- su’âl bana medine–i mezbûreden takrîr .....muvâfık ve mutabık tenbiye için .....ba‘de hulu mahal –i şer‘i ityân beynine arz ve rica idüb müteveffâ–i mezbûrenin babası müteveffâ –i mezbûre Süleyman ile vâlde –i mezbûre Aişe’nin terekelerinden .....bin yüz seksen iki guruş eşyâ–i müteveffâ –i ma‘lûmeden imtina‘ i kadimeden aynı teklîf olundukda oldahi vakf –i.....olmaması temlike müdde –i mezbûre Raziyye’nin mezbûr Mustafa ile hisse –i .....müteallife .....boyacı .....men‘ mâ–vâka‘ bi’t-taleb ketb olundu hurrîre fi’l yevmü’l-hamis min şehr–i Cemadiye’l –ahir ve ‘ısrîn ve mi’eteyn ve elf.

Şuhûdü’l-hâl :

(Silik)

[S.153/BELGE 4]

Medine –i Tokat sâkinlerinden Arab mahbûb .....Abbas nâm kimesne meclis- i şer‘i hatir-i lâzımu’t-tevkirde işbu eshâbu’l–kitâb Hasan Efendi ve Hafız taraflarından vekîl–i meclisler Minlâ Mehmed Halil Efendi mahzârında .....ikrâr –i tâm takrîr –i kelâm medine –i mezbûre mahallâtından Cemaleddin mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem vefât eyledi el-Hac Halil Ömer nâm mezbûreden müte‘allık .....Hasan .....ve Hafız müteveffâ –i mezbûr .....ve kemâl sahtınla sülüs mâlını .....ve sülüs mezkûreden iki yüz guruş.....içün ta‘yîn ve vâsiyet etmelü meblâğ–ı mezbûreden iki yüz guruş vekîl –i mezbûr ve medine–i ibrâ–i amme .....iskât–ı hakk eyledim didikde gibbü’t –tasdîk’ş-şer‘ mâ –vâka‘ bi’t- talep ketb olundu hurrîre fi’l-yevmi’l-hamis ve’l-aşer min şehri .....li-sene ihdâ ve ‘ısrîn ve mi’eteyn ve elf.

Şuhûdü’l-hâl :

Fahrü’l-küttâb es-Seyyid Ebu Bekir Efendi ibn-i el-Hac Abdullah Efendi,el-müderriş,

Es-Seyyid Mehmed Efendi ibn-i İbrahim Efendi,
Es-Seyyid Feyzullah Efendi ibn-i Halil Efendi.

[S.152/ BELGE 1]

Medine –i Tokat'ta Çekenlü Mahallesi sâkinlerinden olub zâtı ta'rif –i şer'î ile ma'ruf olan işbu bâisu'l –kitâb Şerîfe bint-i Ahmed nâm meclis–i şer' -i şerîf i enver –i takrîr –i kelâm ve zabt annu'l –merâm idüb tarih –i kitâbdan sekiz ay mukaddem zevcim Hüseyin bin Osman nâm kimesne masrafa her cânibinden .....nâm mahalde misâfir iken iki tarih–i mezkûre fevt olmağla udûl –i âhrâr ricâl –i müslîmînden Kemer karyesi ahâlilerinden Mustafa bin Ebubekir zikr olunan Bulak nâm mahalde fevt olduğunu reyü'l .....muayene ve müşâhede eylediğini hasbinallahi te'âlâ huzur virmekle ben dahi.....mezbûr adûl olmağla ber vech –i tahrîr haberine inânub nefsimi âhere tezvice kâdire olduğuma yedimde fetâvâ –i şerîfe i'tâ olunmuşdur deyû fetâvâ –i şerîfe ibrâz itmekle ber mûcîb –i fetevâ –i şerîfe mezbûre şerîfe.....âhere tezvic için izin virile mâ -vâka' bi't- taleb ketb olundu hurrîre fi'l yevmi's- sabî' min şehri cemadiye'l –ahir ve 'ışrîn ve mi'eteyn ve elf.

Şuhûdü'l-hâl :

Fahru'l-küttâb es-Seyyid Halil Efendi ibn-i el-Hac Abdullah Efendi,el-müderriis,
Es-Seyyid Mehmed Efendi ibn-i İbrahim Efendi,
Es-Seyyid Feyzullah Efendi ibn-i Halil Efendi.

[S.152/ BELGE 2]

Medine –i Tokat'ta Beybağı mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem fevt olan ..... Mahalde Yusuf nâm müteveffânın ve.....zevcine metrûkesi Zeyneb bint-i Aişe nâm hatun ile sulbî kebîre kızı.....İsmihane .....kızkarındaşı Aişe'ye ihzârım ba'de't –tahkîk–i şer'îyye işbu bâisu'l–kitâb es-Seyyid Mustafa İsmail nâm kimesne meclis –i şer'î hatir –i vâcibu't –tevkirde zevci mezbûre Zeyneb Hatun tarafından vekil olduğu zât –i mezbûrumu .....ma'rifet –i şer'îyye ile arifân olan Mustafa bin Hüseyin ve Mehmed bin Davud nâm kimesneler şehâdetleriyle sâbit ve sübût vekâletine hükm-i şer'îyye lâ-hık Monla Yusuf bin Hasan mahzarlarında üzerine da'va ve takrîr–i kelâm eyledi.....mezbûrun mahal –i mezbûrede vâki' iki taraftan Abdurrahim Beşe oğlu Ömer menzîl–i hâdikasına ve bir taraftan tarîk –i amme ve bir taraftan tarîk–i hisse–i müntehî bina ve arsası mülk bir bâb menzîl ve hâdika–i muttasılasını tarih-i kitabından bir mâh kadim yüz yigirmi beş guruş

.....bana bey'.....şer'le bey' eyleyüb kable't-
 teslîm mezbûr mahalde fevt olmağla menzîl mahalde mezkûre vaz' -ı yed.....
 eylediğimde vekîl-i mezbûr cevâbında .....mezbûre Zeyneb ta'rifime mûmânaât
 ider su'âl olunub takrîr-i tahrîr olunmak matlûbumdur didikde gibbu's-su'âl vekîl-i
 mezbûr .....tarih-i mezbûre merkûm Mehmed ber vech-i meşrûh menzîl-i
 mahdûd-u mezbûr bey' eylediği indellahi şer'i ikrâr olunmak mahdûd -ı mezkûr -ı
 mezbûr es-Seyyid Mustafa'nın mülk-i meşrusu.....teslîm-i tenbiye -i şer'iyye
 olunmağla mâ-vâka' bi't- taleb ketb olundu hurrîre fi'l yevmü'r- rabî' min şehr-i
 Cemadiye'l -ahir ve 'ışrîn ve mi'eteyn ve elf.

Şuhûdü'l-hâl :

Veliyüddin Efendi ibn-i Mustafa,

Abdurrahim Efendi ibn-i Hacı Ahmed,

Es-Seyyid Emin bin Hacı Mustafa,

Mustafa bin Hüseyin,

Mehmed bin Hüseyin,

Halil Efendi ibn-i Osman,

Es-Seyyid Osman bin Ahmed .

[S.152/ BELGE 3]

Medine -i Tokat'ta Debbağhane -i Cedid mahallesi sâkinlerinden Çolak
 Mustafa ibn-i Osman nâm kimesne meclis -i şer'-i hatir -i vâcibu't -tevkir işbu baisü'l-
 kitâb Asiye bint-i Hasan Ağa nâm hatun tarafından vekîl -i meclisi es-Seyyid Ahmed
 Efendi bin İbrahim Efendi mâhzarında üzerine dâ'vâ ve takrîr -i kelâm idüb
 Yaşmeydan mahallesi sâkinlerinden Katırcı-zâde Hacı Salih Ağa bin nâm kimesne tarih
 -i kitabdan otuz sene mukaddem hâla hayat ve kemâl-i sıhatinde yedinde ve taht -ı
 tasarrufunda mülkü olub Paşabahçesi dimekle arif nâm mahalde vâki' bir taraftan İdris
 Bağçesi ve bir taraftan Paşabağçesi ve bir taraftan nehr -i sagîr ve bir taraftan tarîk -i
 hassa müntehi bir kıt'a mülk bağçesini kendi hayatta oldukça ma'at -tevlîyet mutasarrıf
 olub ba'de'l -vefât zevcesi Saliha Hatun ile bana ve mezbûre vefâtından sonra
 müstakilen bana evlâd -ı evlâdına ve ba'de'l -inkirâz Alipaşa Camii'-i şerîfinin hatib
 olanlara vakf .....eyleyüb ve yine medine -i mezbûre.....Cemâl
 nâm mevzi'de kâin bir taraftan Hadid-zâde ve bir taraftan Mehmed Paşa oğlu Ebubekir
 ve bir taraftan Celeboğlu İbrahim mülklerine ve bir taraftan bekcilik diye

.....müntehâ yigirmi mülk ve arsanın Kâdî Hasan Vakfî'na icâre -i maktu'su olan bir kıt'a mülk ya'ni dahi kendi hayatta oldukca kendi mutasarrıf ola ba'de'l vefât şûrut -ı mezkûre müstâkilen bana vakf ve şart eylesesini müvekkile -i mezbûrenin babası es-Seyyid Hasan Ağa bilâ-varis vaz' -ı yed ve fuzûlî zabt ve tasarruf eyleyüb tarih -i mezbûrdan mâh -ı mukaddem fevt olmağla müvekkile-i mezbûre Asiyye Hatun bağçe -i mezkûre ile bağ -ı mezbûr-ı mülk-i mevrûsu olmak zu'umuyla zabt ve benim bi'l-meşrûta tasarrufuma mûmâni'at iderim su'âl olunub keff -i yedine -i tenbih -i şer'i olunmak matlûbumdur didikde kıbbu's-su'âl vekîl -i mezbûr es-Seyyid Ahmed Efendi cevâbında bağçe-i mahdûd -ı mezkûr ile bağ -ı mezkûr-u merkûm el-Hac Salih Ağa'nın mülkü olub müdde -i mezbûr Mustafa ber vech-i muharrer vakf -ı şurt eylediği ma'lûmumuz degildir deyû inkâr eylemekle müdde -i mezbûreden da'vâ -i meşrûh sene -i muvafık ve mutâbık .....taleb oldukda ityân -ı beyyine için mahal -i ba'de'l -hulûl mahal -i şer'i ityân -ı beyyineden nakl -i izhâr acz eyledikten sonra müdde -i mezbûr da'vâ -i mezkûre seneden keff -i yed husûs -u mezkûre -i müte'allıka asla da'vâ ve niza' am bu takdir deyû ikrâr eylemekle bâ'de'l-yevm müdde-i mezbûrun husûs-u mezkûrî vereseden tekrâr da'vâsı mesmu' olmağla ber mucîb-i fetevâ-i şerîfe ve müdde-i mezbûre Asiyye Hatun'un husûs -ı mezkûre müte'allıka mu'arazaları ba'de'l-men' bağçe-i mahdûd mezkûr ile bağ-ı mezbûrî müvekkile-i mezbûr Asiyye Hatun'un bilâ verese ve zabt ve tasarrufuna hükm virile mâ-vâka' bi't-taleb ketb olundı hurrîre fî'l yevmi's- salîs min şehr-i Cemadiye'l-ahir ve 'ışrîn ve mi'eteyn ve elf.

Şuhûdü'l-hâl :

Fahrü'l-müderresinü'l-kirâm el-Hac Mehmed Efendi,el-müezzin bi'l-iftâ hâlâ,
 Fahrü'l-küttâb es-Seyyid Ebu Bekir Efendi ibn-i el-Hac Abdullah Efendi,el-müderres,
 Es-Seyyid Osman Efendi,el-vaiz,
 Abbas Efendi ibn-i Veliyüddin Efendi,
 İbrahim Ağa ibn-i el-Hac Mehmed Ağa,
 Şerif Mehmed Ağa Kavak-zâde,
 Es-Seyyid Hüseyin Fakiyye-zâde,
 Abbas,Ahi el-mezbûr,
 Mehmed ibn-i Feyzullah,
 Hüseyin Efendi ibn-i Hüseyin,

El-Hac Mehmed bin Ali,
 Sarrac Osman Ağa ibn-i İbrahim Sivâsi,
 Sarracbaşı-zâde Abdurrahman bin Mehmed,
 Ahmed bin Abdül...,
 Halil ibn-i Hamza Tavşan-zâde,
 Es-Seyyid Ali ibn-i İsmail Nabi Hasan Ağa,
 Es-Seyyid Yahya Efendi ibn-i İbrahim Efendi.

[S.151/ BELGE 1]

Medine –i Tokat'ta Çilehane mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem vefât iden Seyyid Emin bin es-Seyyid Hacı Hüseyin nâm müteveffâ –i salbîye–i sagîr oğulları es-Seyyid Mustafa ve Derviş bin Mehmed nâm sagîre babaları mütevcaffâ–i mezbûrenin terekesinden bilâ–ırs–ı şer‘iyye isâbet ve intikâl iden emvâl –i mevrûseleri hıfz ve rü‘yete kibe’l-i şer‘den vâsi nasb ve ta‘yîn olunmak lâzım ve mühim olmağla .....mezbûrenin valdeleri.....işbu bâisü’l –kitâb Zeyneb bint-i Mustafa nâm hatunun vâsiyete ehil ve sagîrân-ı mezbûrân haklarında evlâ ve enfâ olduğunu .....zeyl–i kitâbda muharrer ale’s- sami kimesne evkâf–ı şer‘ine haber vermeleriyle hâkim mevki’–i sadr–ı kitâb tubâ lehu hüsnü me‘ab efendi hazretleri dahi mezbûre –i mersûmu mezbûruna vâsi nasb ve ta‘yîn eyleyüb oldahi .....tereki –i kabul ve hizmet .....olmağla ve olmağın vâsiyye –i mezbûre intikâl meclis –i şer‘ide ...

(Silik)

[S.151/ BELGE 2]

Medine-i Tokat mahallâtından Debbâğhane-i Cedid mahallesinde kain Çolak Mustafa ibn-i Osman nâm kimesne meclis–i şer‘ –i hatir –i lâzımı’t- tevkir işbu baisu’l- kitâb Şerife bint-i es-Seyyid Hasan Ağa ve Seyyid İbrahim Ağa .....mahzarında üzerine öşriyye ve takrîr –i kelâm idüb medine –i mezbûr-i sultaniden tarihi.....ibn-i Hasan Ağa nâm kimesne tarih–i kitâbdan dört sene mukaddem mal hakkında medine –i mezbûrede .....Cemal nâm mevzi’de vaki’ bir taraftan ve bir taraftan Mehmed Paşa oğlu ve bir taraftan .....oğlu mülklerine ve bir taraftan Kecelik Deresi .....ma’rûf müstemilan bana vakf –ı .....isabet iden .....mezkûreden yigirmi seneden mütecâviz bana mevrûsdur deyû müvekkile –i mezbûru Şerîfe nâm hatun mülkiyet üzere zabt ider

su'âl olunub takrîr – i tahrîr vakf –ı yedine tenbih –i şer'î olunmak matlubumdur didikde vekîl –i merkûm cevâbında zikr olunan bağ ve hadîka –i menzil –i mezkûr –i müvekkilem mezbûr–u mülk mûrûnı olmak üzere tarih –i mezbûreden eli hez alan mutasarrıf olub hatta bundan akdem devletlû adaletlû sâbık sadr– ı a'zam ve peder –i Fehim efendim hazretleri hasbu't–tarîk medine–i mezbûrun teşriflerinde vezir –i müşaru –ileyh hazretlerinin deyû .....aleylerinde müvekkilem mezbûrenin babası mezbûr Seyyid Hasan Ağa ile müdde –i mezbûrun mürekâ–i şer'î olundukda ve gazibetini inkâr ve ityân –ı beyneye hâvâle olunub ityân–ı müdde –i mezbûr yine gâni' olmayub murad –ı arz ve nısf –ı niyete mebnî izrâr kasdıyla bile yine da'vâ eyleyüb müdde –i merkûm izrâr gasdıyla da'vâ itmişdim fîmâ ba'd da'vâ –i mezkûrreden kefyed eyledim deyû inde'ş –şer'î ikrâr ve i'tirâf eyledikden sonra vekîl –i merkûm ketb –i fukâra –i muayyirden virilen mezbûr–u şerîfe Asiyye Hatun ile boyacı muarızâsı men' ve zikr olunan bağ ve hadîka–i ve menzilin mülkiyet üzere arz –ı feta ba'de'l –hükm müdde –i mezbûr yine da'vâ –i mezbûre süddeden olur ise fîmâ ba'deledi hükmü'l –kirâm .....mu'teber olunmamak üzere mâ-vakâ' bi't-taleb ketb olundı hurrîre fi'l yevmü'l -hamis min şehr–i Cemadiye'l –ahir ve 'ısrîn ve mi'eteyn ve elf.

Şuhûdü'l-hâl :

Fahru'l-müderresinü'l-kirâm el-Hac Mehmed Efendi,el-müezzın bi'l-iftâ hâlâ,
 Fahrü'l-küttab es-Seyyid Ebu Bekir Efendi ibn-i el-Hac Abdullah Efendi,el-müderres,
 Es-Seyyid Yahya Efendi ibn-i İbrahim Efendi.
 Es-Seyyid Osman Efendi,el-vaiz,
 Abbas Efendi ibn-i Veliyüddin Efendi,
 İbrahim Ağa ibn-i el-Hac Mehmed Ağa,
 Şerif Mehmed Ağa Kavak-zâde,
 Es-Seyyid Hüseyin Fakiyye-zâde,
 Abbas,Ahi el-mezbûr,
 Mehmed ibn-i Feyzullah,
 Hüseyin Efendi ibn-i Hüseyin,
 El-Hac Mehmed bin Ali,
 Sarrac Osman Ağa ibn-i İbrahim Sivâsi,
 Sarracbaşı-zâde Abdurrahman bin Mehmed,

Ahmed bin Abdül...,
Halil ibn-i Hamza Tavşan-zâde,
Es-Seyyid Ali ibn-i İsmail Nabi Hasan Ağa.

[S.150/ BELGE 1]

Medine –i Tokat'ta Tatar Hacı mahallesinde vâki' mescid –i şerîfin bâ-berât–i âlf imâmı ve mü'ezzini olan es-Seyyid Musa Efendi bin Hacı Ahmed meclis–i şer'î hatîr-i vâcibü't-tevkirde işbu bâisu'l–kitâb Mustafa bin Ali nâm kimesne mahz ikrâr nâm takrîr–i kelâm idüb me'a't –tevlîyet imâmı olduğu mescid –i mezkûr ve kazadan olub medine –i mezbûr el-Hac İbrahim mahallesinde kâin bir tarikât Fatıma Hatun'un bir tarîkden puder.....ve bir taraftan Bağros zımmi menzîllerine ve bir taraftan tarîk–i 'amme müntehî binâ ve arsası vakf–ı bir bâb menzîl .....müşerref ve intifamı külliye münkati' olub ta'mîr ve termîme vakf –ı müsaade olmamağla ber mucîb –i fetvâ –i şerîfe dırâhıma istibda' .....izin virilmekle binâ –ı aleyh menzîl –i mahdûd –u mezkûrun yevmi semene alî olan yüz yigirmi guruş mukâbilinde merkûm Mustafa'ya bey' ve istida' ile min kıbeli's –şer'î izin virilmek matlûbundur didikde fî'l- hagîgâ menzîl mahdûd –ı mezkûr harabe –i müşerref ve intifâ –ı külliye münkati' olub ta'mîr ve termîme dahi vakf–ı müsaade olmadığı istidâl olunub .....içün .....bağ olunmak ve vakf –ı evveli ve inkâ olduğunu iskât–ı müslîmînden taraf–ı şer'e haber virdiklerinde sonra meblâğ–ı mezkûrun yüz yigirmi guruş mezbûr Mustafa mütevellî-i mezbûr .....def' ve teslîm ol-dahi şurt–u mezkûr üzere yedinde vakf için ehaz ve ba'de'l –kabz menzîl –i mahdûd –u mezkûrun mülkiyet ve meblâğ–ı mezkûrun vakfiyetine hükm virile mâ -vâka' bi't- taleb ketb olundı hurrîre fî'l yevmü's-salîs min şehri cemadiye'l –ahir ve 'ısrîn ve mi'eteyn ve elf.

Şuhûdü'l-hâl :

Abbas ibn-i Osman Hallac,
Monla Halil...,
Es-Seyyid Monla Ali ibn-i Şerif Mehmed,
Es-Seyyid Halil Efendi ibn-i Yahya Efendi.

[S.150/ BELGE 2]

Medine –i Tokat'ta Çahkenlü mahallesi sâkinelerinden iken bundan akdem vefât iden Hadice bint-i Ahmed nâm müteveffiyenin verâseti li-ebeveyn kızkarındaşı

Rukiyye ve erkarındaşı Aişe oğlu Ahmed bin Salih'in inhisârı ba'de't –tahakkukı'ş– şer'î mezbûr Ahmed meclis –i şer' -i hatir–i vâcibu't-tevkirde işbu bâisü'l-kitâb mezbûre Rukiyye'den zevcî ve tereke–i müteveffîye –i mezbûreye vâz'ul-yed olan es-Seyyid İbrahim Alemdar bin İbrahim mahzarında üzerine şer'î takrîr –i kelâm idüb mevrûse –i müteveffîye-i mezbûrenin terekesinden bâ-defter–i kassam eşya –i ma'lûmeden inhisârı mezkûr üzere isâbet iden hisse –i ırsiyemi merkûm İbrahim Alemdâr'dan taleb ve da'va sadedinde iken beynimizde muslihûn –ı müslimîn tavassutuyla iki yüz beş guruş üzerine inşâ-ı akd–i sulh–i şer'îyye eylediklerinde tarafeynden her birimiz sulh-ı mezbûrî kabul ve bedel-i sulh olan maru'z –zıkr iki yüz beş guruşu meclis –i şer'î sulhde merkûm İbrahim Alemdâr yedime temâmen def' ve teslim ben dahi kamilan yedinden âhz ve kabz ve istifâ –i hakk eyledim fimâ ba'ad mevrûsem müteveffîye-i mezbûrenin bâ-defter –i kassam ve haric ez defter terekesine ve hukuk-ı mirâsa müte'allıka merkûm İbrahim Alemdârın âmme –i da'vadan zimmetini ibrâ –i âmla ve ibrâ ve iskât -ı hakk eyledim didikde mâ – vâka' bi't-taleb ketb olundu fi'l - yevmü'r –rabi' aşer cemadiye'l –ahir sene ihdâ 'ısrîn ve mi'eteyn ve elf.

Şuhûdü'l-hâl :

Fahrü'l-küttâb es-Seyyid Ebu Bekir Efendi ibn-i el-Hac Abdullah Efendi,el-müderriş,
 Es-Seyyid Yahya Efendi ibn-i İbrahim Efendi,
 Es-Seyyid Hasan Efendi ibn-i Abdurrahman Efendi,
 Es-Seyyid Mehmed Efendi ibn-i Feyzullah Efendi,
 Bıyık Abdurrahman Beşe, çukadar,
 El-Hacoğlu çukadar Serdar.

[S.149/ BELGE 1]

Bin iki yüz yirmi bir senesinde vaki' olan Eylül menzîl hücceti

Medine –i Tokat'ta sâkin salyanekes mahallât ahalileri taraflarından umûr–u belde ile sâir tekâlifi rü'yet ve temşiyet ve nizâma vekîlleri olan es-Seyyid el-Hac Ömer bin İbrahim ve el-Hac Halil nâm kimesneler meclis–i şer' -i hatir–i lâzımu't-tevkîrde işbu bâisü'l-kitâb mahzârında zeyl –i kitâbda muharrerü'l-esâmi ülema ve sulehan ve'l –â'yân ve eşrâf ve vücûhu belde hazirûn oldukları halde her biri takrîr-i kelâm ve bast-ı ani'l –merâm idüb bundan akdem bâ–hüccet –i şer'îyye menzilci nasb ve ta'yîn olunan ağanın müddet–i icârı temâm olub müceddeden menzilci nasb ve ta'yîn olunmak lâzım

ve mühim olmağın menzîlci -i mezbûr ağa kârgüzâr ve mücerrebü'l -etvâr .....ve sadakatkâr olmağla menzîlci -i mezbûr menzîl -i mezkûru istikâmetle rü'yet idecek cümlemizin meczûmı olub taraf-ı Devlet-i Aliyye'den ve vâli-yi vilâyet hazretlerinden vesâir mahallerden tevârüd iden ulaklara ve hasbu't-tarîk medine- i mezbûreye mürûr ve ubur iden .hazinelere ve üzerlerine me'mûr -ı mübâşir ve yük tahmiline bâ-fermân-ı âlî umur -ı mühimme ile gelen ağâvat ve mübâşirâna müceddeden sâdır olan fermân -ı aliden tasrîh buyrulan nizâm -ı cedîd şurûtu üzere ahâli-i vilâyet tarafından virilmesi lâzım gelen bârgîrleri menzîlci -i mezbûr virüb zikr olunan ulakların ayâb ve zehâblarında ahâli -i beldeden bir ferde cevri ve te'addî ve müzâyeka çekdürmeyüb vüzerâ-i i'zâm ve mîr -i mîrân -ı kirâm hazerâtı ve elciler ve ulaklar medine -i mezbûreye nüzûllerinde iktizâ iden bârgîrleri ahâli-i vilâyet virüb bâ -fermân -ı alî medine -i mezbûre voyvodalığı malından menzîlci mezbûra aid ve raci' olan ocaklık ta'yîn buyrulan dört yüz otuz beş guruş ile menzîlci mezbûre aid in'âmattan ma'ada bu def'a memlekette virilmek üzere sekiz bin altı yüz doksan beş guruş imdâdiye ve mahallâta bâkî kalan mebâliğden ma'ada bin iki yüz yigirmi bir senesi mâh- ı cemâdiye'l - ahiresinin yigirmi sekizinci günü vâki' olan eylül ibtidâsından altı ay nihayetine değîn yüz re's ve tuvâna bârgîr ve levazımât -ı sairesiyle cümle ma'rifeti ve ma'rifet -i şer'le bâ -hüccet -i şer'iyeye ağa -yı mumâ -ileyhûma yedi bin dokuz yüz on üç guruş ki cem'ân on altı bin altı yüz sekiz guruşa icâr ol-dahi vech -i muharrer isticarı kabul idüb meblağ -ı mezbûr yedi bin dokuz yüz on üç guruşu mahallâta salyane ve defter olunmağla beher mahallâta isâbet iden ücret -i ma'lûmeyi tarafeynden havâli ve kabul idüb meblâğ -ı mezbûrdan ziyâde mütalebe eylememek üzere ber vech -i muharrer istikâmetle rü'yet ve zikr olunan sekiz bin altı yüz doksan beş guruşu salyane -i atıye idhâl ve tahmîl olunmak üzere menzîlci -i mumâ -ileyh menzîl -i mezkûru bî-kusur rü'yet ve ücret -i mezkûreden meblağ -ı mezbûr -ı memleket virmek üzere salyâne -i atıye tahmîl ve istikâmet ile rü'yete taahhüt ve'l -iltizâm eyledim didikde gibbu't-tasdikî'ş-şer'î mâ-hüve'l-vaki' bi't- taleb ketb olundı hurrîre fi'l yevmi'r -rabi' eşer min şehri -i cemadiye'l -ahir li-sene ihdâ 'ışrîn ve mi'eteyn ve elf.

Şuhûdü'l-hâl :

Fahru'l-müderresin es-Seyyid el-Hac Mehmed Efendi,el-me'zûn bi'l-iftâ,

Es-Seyyid Mehmed Efendi,Ahî-i mûmâ-ileyh,

Es-Seyyid Maraşî el-Hac Ali Efendi,el-müderres be-medrese-i Huruş.

[S.149/ BELGE 2]

Medine –i Tokat'ta Geyras mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem vefât iden Ali bin Hasan nâm müteveffânın sulbiye-i sagîre kızı Aişe'ye babası müteveffâ –i mezbûrun terekesinden bi'l-irsi's -şer'i isâbet ve intikâl iden emvâl –i mevrûsesin hıfz ve rü'yete kîbe'l-i şer' den vâsi nasb ve ta'yîn olunmak üzere lâzım ve mühim olmağın işbu bâisu'l-kitab Rukiyye bint-i Mehmed nâm hatun vesayete ehil ve sagîre -i mezbûre hakkında her vechle evlâ ve enfa' olduğunu sikât-ı müslîmîn taraf –ı şer'e haber virmeleriyle hâkim –i mevki'-i sadr-ı kitâb tuba lehü ve hüsn ü me'ab efendi hazretleri sagîre–i mezbûreye vâsi nasb ve ta'yîn eyleyüb ol-dahi vesâyet –i mezkûreyi kabul .....hidmet-i lâzimesin .....edâya müteahhide olmağın mâ-vâka' bi't- taleb ketb olundı hurrîre fi'l yevmi'l-hadi ve'l-ışrîn min şehri cemadiye'l –ahir li-sene ihdâ 'ışrîn ve mi'eteyn ve elf.

Şuhûdü'l-hâl :

Fahru'l-küttâb es-Seyyid Ebu Bekir Efendi, el-müderriis,

Es-Seyyid Yahya Efendi ibn-i İbrahim Efendi,

Es-Seyyid Mehmed Efendi ibn-i es-Seyyid Feyzullah Efendi,

Hasan ser-muhzırân

[S.149/ BELGE 3]

Mübaya'a hücceti,

Medine –i Tokat'ta Soğukpınar –ı Müslîm mahallesi sâkinelerinden Aişe bint-i Mustafa Ağa nâm hatun meclis –i şer' -i hatiri – vâcibu't-tevkirde işbu bâisu'l –kitâb el-Hac Muvaffak ibn-i-i el-Hac Abdülvehhab Ağa mahzârında ikrâr -ı tâm ve takrîr–i kelâm idüb mahalle-i mezbûrede vâki' bir taraftan vakf eyledüğim taş kapulu menzil ve bir taraftan Abdüllatif Ağa-zâde Osman Ağa menziline ve bir taraftan medrese ve bir taraftan tarîk–i 'amme müntehî bir bâb menzîlimi tarafeynden icab ve kabulü havi bey' –i bât-ı sahîh- i şer' ile dört yüz guruşa ba-izni müteveli mezbûr el-Hac Muvaffak Ağa'ya bey' -i bât-ı sahîh–i şer'i ile bey' ve temlîk ve teslim ol-dahi ber vech–i muharrer iştira ve temellük ve tesellüm ve kabz kabul idüb semeni olan meblâğ–ı mezbûr dört yüz guruş meclis –i bey'de bana tamamen def' ve teslim edüb ben dahi yedinden tamamen ve kamilen âhz ve kabz eyledim fima ba'd menzîl–i mahdûd–ı mezkûrda benim asla ve kat'a alaka ve medhalim kalmayub .....merkûmların mülk-i müşterâsıdır keyfe ma-yeşa ve yuhtâr mutasarrıf olsun didikde gıbbü't-tasdiki's-şer'

kemâ yenbağî mâ-vâka‘ bi’t- taleb ketb olundu hurrîre fi’l yevmü’l-hadi‘ ve’l’ısrîn min şehri –i cemadiye’l –ahir li-sene ihdâ ve ‘ısrîn ve mi’eteyn ve elf.

Şuhûdü’l-hâl :

Zeynelabidin bin Salih,

Süleyman bin İbrahim,

Abdullah bin İsmail,

Ahmed bin Süleyman,

Mustafa bin Mehmed Emin,

Hafız Hüseyin bin Mehmed Emin,

Halil Beşe ibn-i Mustafa .

[S.148/ BELGE 1]

Medine –i Tokat’ta Çahkenlü mahallesi sâkinelerinden zâtı mu’arrefe işbu bâisetü’l–kitab Aîşe bint-i Mehmed meclis –i şer’i hatrı vâcibü’t –tevkirde zevci ğaib ani’d –diyâr Müezzinoğlu Salih tarafından vekîl nasb olunan Hasan bin Mehmed mahzârında üzerine da‘vâ ve takrîr –i kelâm idüb tarih –i kitâbdan beş sene mukaddem zevcim mezbûr Salih eğer İmâm Monlâ Mehmed işbu menzile gelürse üçden dokuza benden boş ola deyû şart ve merkûmun menzîle duhûlüne talik eyledikten sonra mezbûr İmâm Monlâ Mehmed menzîl –i mezbûra dahil olub şart vaki‘ ve ben merkûm Salih’den üç talak boş olmamla nefsimi ahâra tecvîz murâd eylediğimde vekil –i mezbûr mümâni‘ât ider su’âl olunsun didikde kıbbu’s-su’âl ve akibetü’l –inkâr mezbûre Aîşe’den ber vech –i meşrûh müdde‘asını mübeyyin beyyine taleb olundukda udûl –u ahrâr ricâl–i müslîmînden Monlâ Mehmed bin Abdullah ve Şerife binti Osman ve Rukiyye bint-i Ali nâm kimesneler li –ecli’ş –şehâdeti meclis–i şer’e hazirân olub istişhâd olundukda fi’l hakîka işbu mezbûre Aîşe’nin zevci gaibi mezbûr Müezzin oğlu Salih tarihi kitâbdan beş sene mukaddem eğer İmâm Monla Mehmed işbu menzîle gelürse zevcim Aîşe üçden dokuza benden boş olsun deyû şart ve merkûm Monlâ Mehmed’in menzîle duhûluna talik eylediğinden sonra mezbûr İmâm Monlâ menzîl –i mezbûra dahil olub şart vâki‘ olduğu ma‘lûmumuzdur bu husûsa vech üzere şahidlerüz şehâdet dahi iderüz deyû her biri edâ-i şehâdet–i şer’iyye eylediklerinde gıbbü’t –ta‘dil ve’t–tezkîye şehâdetleri ba‘de’l –kabul mezbûre bir kıt’a fetvâ –i şerîfe ibrâz ve mazmûn–ı münîfînde velev kâdîyü’l-kadi ala gaibi bilâ naib yenfezû ve gazâuhu buyrulmağın ber mûcîb fetevâ –i şerîfe istimâ‘ dâ‘va olunub mezbûrenin vech – i

muharrer üzere merkûm Salih'den üç talak boş olduğuna ba'de'l –hükm vekîl –i mezbûrun mûmâneâtı men' ve mezbûre Aişe nefsinin ahâra tecvîxe izin birle mâ-vaka' bi't-taleb ketb olundu hurrîre fi'l -yevmi'l –hadi ve'l 'ısrîn min şehri cemâdiye'l –ahir li-sene ihdâ ve 'ısrîn ve mi'eteyn ve elf.

[S.148/ BELGE 2]

Medine –i Tokat'ta Çaşnigir mahallesi sâkinelerinden olub zâtı muarrefe olan Şerife bint-i Ahmed meclis-i şer' -i lâzımü't-tevkirde işbu bâisetü'l–kitab Bekci es-Seyyid İsmail bin Ömer nâm kimesne mahzârında bi-ta'vihâ ikrâr -ı tamm ve takrîr –i kelâm idüb işbu mezbûr zevcim olub beynimizde hüsnü zindegânımız.....nâşi bilâhere müfârekât iktizâ itmeğin zimmetinde mütekarrer ve makudu'n aleyh mihr –i mü'eccel-i ma'lûme ve nafaka –i iddet ve me'net–i süknamdan kendi hüsn ü rızam ile fariğa olub ol-mukâbale tâlibe ve râğibe olduğumda ol dahi beni ol-mukâbele mühalia-i sahih –i şer'i ile hâl eyleyüb tarafeynden her birimiz hal -i mezbûru kabul idüb husûs –i zevciyyet ve beynimizde vaki' olan âhz ve i'tâyâ müte'allıka amme – i deâ'vî ve mütâlibâtan işbu mezbûrun zimmetini ibrâ-i amme ile ibrâ ve iskât-ı hak eyledim didikde kıbbu't–tasdiki'ş- şer'i mâ-vaka' bi't-taleb ketb olundu hurrîre fi'-evâsıtı min şehri cemâdiye'l –ahir li-sene ihdâ ve 'ısrîn ve mi'eteyn ve elf.

Şuhûdu'l-hâl :

Fahru'l-küttâb es-Seyyid Ebu Bekir,el-müderriş,

Es-Seyyid Mehmed Efendi ibn-i İbrahim Efendi,

Es-Seyyid Hüseyin Efendi,el-muhzır,

Hasan ser-muhzır,muhzırân,

Mehmed el-muhzır.

[S.148/ BELGE 3]

Medine – i Tokat'ta Yaşmeydan mahallesi sâkinlerinden iken bundan [akdem]fevt olan el-Hac Ahmed Ağa ibn-i Halil Efendi nâm müteveffânın sulbî sagîr oğlu Mustafa'ya ve sulbî sagîre kızı Emine'ye babaları müteveffâ -i mezbûrun terekesinden bîl –ırsi'ş -şer'i isâbet ve intikâl iden emvâl –i mevrûselerin hıfz ve rü'yete kibel -i şer'den vâsî nasb ve ta'yîn olunmak lâzım ve mühim olmağın sagîrân–i mezbûrânın valideleri işbu bâisetü'l –kitâb Aişe bint-i Ahmed nâm hatun vesayete ehil ve sagîrân–i mezbûrân haklarında her vecihle evlâ ve enfa' olduğunu zeyl -i kitâbda muharrerü'l-esâmi müslîmîn taraf –ı şer'e haber virmeleriyle hâkim mevki' sadr-ı kitab

tuba lehü hüsnü me‘ab efendi hazretleri dahi mezbûre Aişe nâm hatun sagîrân ve mezbûrâna vâsi nasb ve ta‘yîn eyleyüb ol-dahi vesâyet –i mezkûreyi kabul ve hizmet lâzimesin kemâ yenbağı edâya mütehhide olmağın mezbûre Aişe nâm hatun anifen meclis–i şer‘de takrîr –i kelâm bast-ı a‘ni’l merâm idüb hâlâ vâsileri olduğum sadr–ı sağır oğlum mezbûr Mustafa ile sadriye –i sagîre kızım mezbûre Emine’nin nafaka ve kisveyye zarûret ve eşedd ihtiyacları olmağla emvâl –i mevrûselerinden bî-kadri’l-kifâye nafaka ve kisve baha farz ve takdir olunmak bi’l-vesâye matlûbumdur didikde fi’l–hakika sagîrân –ı mezbûrânın nafaka ve kisve zarûret ve eşedd ihtiyacları olduğunu zeyl-i vesikâda muharremü’l-esâmi -i müslîmîn taraf –ı şer‘e haber virmeleriyle hâkim mûmâ –ileyh efendi hazretleri dahi mezbûrândan her birine beher yevm sekizer para nafâka ve kisve baha farz ve takdîr idüb meblâğ –ı mefrûz -u mezkûrî tarihi kitâbdan harc ve sarfa ve hîn-i zarûrette istida‘neye ve vakt-i zaferde rücu‘a vücut vâsi –i mezbûreye izin virile mâ-vaka‘ bi’t- taleb ketb olundı hurrîre fi–evâsıtı min şehri cemadiye’l –ahir li-sene ihdâ ‘ışrîn ve mi’eteyn ve elf.

Şuhûdü’l-hâl :

Fahrü’l-küttâb es-Seyyid Ebu Bekir Efendi, el-müderrisü medrese-i Hisari

Es-Seyyid Yahya Efendi ibn-i İbrahim Efendi,

Es-Seyyid Hasan Efendi ibn-i Abdurrahman Efendi,

Es-Seyyid Mehmed Efendi ibn-i Mustafa Efendi, el-müderris

Es-Seyyid Hüseyin Efendi, el-muhzır.

[S.147/ BELGE 1]

Medine –i Tokat’ta Soğukpınar –ı Müslîm mahallesi mütemekkinlerinden iken bundan akdem hâlik olan Ohan veled-i İstefan nâm hâlikin sulbî sağır oğulları Mardoros ve Mıgırdıc ve Kirkor’a babaları hâlik-i mesfûrun terekesinden bi’l-ırsi’ş -şerri‘iye isâbet ve intikâl iden emvâl –i mevrûselerin zabt ve hıfz ve tesviye–i umûrların rü’yet–i itmâma kıbel-i –şer‘den vâsi nasb ve ta‘yîn olunmak lâzım ve mühim olmağın sagîrûn-ı mersûmûnun karındaşları işbu baisetü’r-râkim İstefan nam zimmî vesayete ehil ve sagîrûn-ı mersûmun haklarında her vechle evlâ ve enfa‘ olduğunu zeyl –i kitâbda mektubu’l –esâmi kimesneler taraf-ı şer‘e haber virmeleriyle hakim-i mevki‘ sadr-ı kitâb tuba ve lehü ve hüsnü me‘ab efendi hazretleri dahi mesfûr İstefan’ı sagîrûn-ı mersûmun Mardoros ve Mıgırdış ve Kirkor’a vâsi nasb ve ta‘yîn eyleyüb ol-dahi ber vech –i muharrer ve vesâyet–i mezbûreyi kabul ve hizmet –i lâzimesin kemâyebağı

edâya teahhüd ve iltizâm itmekle mâ-vaka‘ bi’t –taleb ketb olundı hurrîre fî’l-yevmi’s-
sani ve’l-‘ısrîn min şehri Recebi’l-ferd li-sene ihdâ ve ‘ısrin ve mi’eteyn ve elf.

Şûhûdu’l-hâl :

Kirkor’a veled-i Sahak,

Ohan veled-i Haçek,

Boğos veled-i. Mardoros.

[S.147/ BELGE 2]

Medine –i Tokat’ta Soğukpınar- ı Müslîm mahallesi sâkinlerinden ber vech –i
atî verâset iddia iden işbu bâisu’l –kitab es-Seyyid Receb bin Ömer bin Ahmed meclis –
i şer‘ i hatr–i lâzımu’t –tevkîrde Hasan bin Hızır mahzârında üzerine da‘vâ ve takrîr –i
kelâm idüb an asl mahalle-i mezbûre sâkinlerinden olub Rumili’nde vaki‘ kasaba-i
Kili’de misâfîren sâkin iken fevt olan Abdullah bin Emin bin Mustafa benim ammî-
zadem ve usûbet-i nesebiye cihetinden verâseti bana münhasır olub merkûm Hasan bin
Hızır zimmetinde mevrûsum müteveffa-i mezbûr Abdullah’ın cihet-i ma‘lûmede üç
guruş alacak hakkı olmağla bi’l-verâse taleb eylediğimde edâda mûmâni‘ât ider su’âl
olunub takrîr –i tahrîr alıvirilmek matlûbumdur didikde gıbbu’s-su’âl merkûm Hasan
cevâbında müteveffâ –i mezbûr Abdullah’a cihet-i ma‘lûmede üç guruş deyni olduğunu
ikrâr eylemekle lâkin mezbûr es-Seyyid Receb müteveffa-i mezbûr Abdullah’ın ammi-
zâdesi ve usûbet-i nesebiyye cihetinden vârisi olduğunu inkâr eylemekle mezbûr es-
Seyyid Receb’den ber vech –i meşrûh müddeasını mübeyyin beyyine taleb olundukda
udûl-i ahrâr-ı ricâl –i müslîmînden mahalle –i mezbûre ahâlisinden es-Seyyid Ali bin
Ömer ve Feyzullah Efendi ibn-i el-Hac Osman nam kimesneler li –ecli’s- şehâde meclis
–i şer‘a hazirân olub istihşad olundukda fî’l – hakika işbu müdde –i mezbûr es-
Seyyid Receb bin Ömer bin Ahmed kasaba –i mezbûrede misâfîren sâkin iken fevt olan
Abdullah bin Emin bin Mustafa’nın ammi-zadesi ve usûbet-i nesebiye cihetinden
verâseti kendiye münhâsır olduğu ilm –i şer‘i ile ma‘lûmuzdur biz bu husûsa bu veche
üzere şahidleriz şehâdet dahi ideriz deyû her biri eda-yı şehâdet-i şer‘iyye
eylediklerinde gıbbu’t –ta‘dil ve’t –tezkiye şehâdetleri makbûle oldukdan sonra müdde
–i merkûmun verâsetine ba‘de’l –hükm ve meblâğ –i mezbûr üç guruşu müdde –i
mezbûr es-Seyyid Receb’e edâ ve teslimi merkûm Hasan’a tenbîh birle mâ –vaka‘ bi’t
–taleb ketb olundı hurrîre fî evâsıt min şehri Recebü’l-ferd li-sene ihdâ ve ‘ısrin ve
mi’eteyn ve elf.

Şûhûdu'l-hâl :

Mehmed bin İbrahim

[S.147/ BELGE 1]

(Silik)

[S.146/ BELGE 1]

Medine –i Tokat'ta Cami'-i kebîr mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem vefât iden Emin ibn-i Hasan'ın verâseti zevce -i metrûkesi Aişe bint-i el-Hac Osman'dan gayri zâhirde varis –i ma'ruf ve ma'rûfesi olmayub terekesi cânibi beytü'l-mâla aid ve raci' olmağla medine –i mezbûr voyvodası olub vâki' olan beytü'l -mâl -ı amme ve hassa kabzına me'mûr sa'adetlu Ahmed Ağa tarafından emin –i beytü'l-mâl nasb ve ta'yîn olunan Selim ma'rifeti ve ma'rifet –i şer'le tahrîr ve sûk-ı Sultanide ba'de'l –müzâyede ve bey' olunan terekesinin defter –i müfredâtıdır ki ber vech –i atı zikr olunur hurrîre fi'l- yevmi's –sabi' aşer min şehr –i receb li-sene ihdâ ve 'ışrin ve mi'eteyn ve elf.

Eşya Listesi	Aded	Guruş
Kilim ve Keçe	2	8
Mangal sahan leğen ibrik	3	28
Kazgan leğen ibrik	4	36
Tabe	3	4
Kazgan ve leğen	4	30
Yorgan, döşek ve yasdık		21
Kılınç ve tüfenk		8
Piştov		1
Def'a döşek,yorgan ve yasdık		25
Harar ve kassam sandık		6
Bez kıvırtma gömlek	8	87
Der-zimmeti		15
Yekün		269

Minha'l–ihrâcaat

Masraf	Guruş
Dellaliye	7
Hamaliye kira-yı dükkan	4
Katibiye	4
Çukadariye	4
Emin –i beytü'l-mal	4
İhzâriye ve kaydiye	2
Mihr- i mü'eccel	15
Yekün	40

Sahu'l- bâkî: 229 guruş

Hisse-i zevce-i mezbûr: 57 guruş 1 rub'

Hisse-i emîn-i beytü'l-mâl: 171 guruş 3 rub'

57 guruş 1 rub' sülüs ihrâcdır

114,5 guruş der yed-i emîn-i mezbûr

[S.146/ BELGE 2]

Medine –i Tokat'ta Mihmad Hacib mahallesi sâkinelerinden zât –ı ta'rif -i şer'î ile mu'arrafe Fatıma bint-i Mehmed nâm hatun meclis-i şer'î şerîf -i enverde işbu bâisetü'l –kitâb Hasan bin Mehmed mahzârında bi-taviha ikrâr-ı tâmm takrîr –i kelâm idüb Rukiyye nam mevki'de vâki' bir taraftan tarîk-i amme müntehî hisse ve bir taraftan Abdullatif-zâde Hüseyin Ağa ve bir taraftan karye imâmı ve bir taraftan tarîk –i amme müntehî arsasının senevî on beş akçe icâre-i maktu'u olan tahminen sekiz çiftlik bir kıt'a bağı tarih –i kitâbdan iki sene mukaddem zevcim Mustafa benim gıyabımda fuzuli işbu merkûm Hasan'a yüz yigirmi guruşa bey' eylemiş .....lâkin bağ –ı mahdûd –ı mezkûru zevcim merkûm Mustafa'nın merkûm Hasan'a bey' eylemediğini .....olub iştirâ-i merkûmun mülk –i müşterası olmağla bağ-ı mahdûd-ı mezkûrda benim asla ve kat'a alaka ve medhalim yokdur deyû inde's-şer' ikrâr ve i'tirâf etmeğın ol-mûcibi ikrârıyla bağ –ı mahdûd-ı mezkûrun mülkiyet üzere merkûm .....izin birle mâ –vaka' bi't –taleb ketb olundu hurrîre fi'l – yevmi's-sabi' min şehri Şa'bani'l-mu'azzam li-sene ihdâ ve 'ışrın ve mi'eteyn ve elf. Şûhûdu'l-hâl :

Çerkez-zâde Abdullah Ağa ibn-i el-Hac İbrahim,

Es-Seyyid Abdullah Çavuş, na' kib

El-Hac İsmail, vekîl-i fukara,

Okunamadı,

Okunamadı .

[S.146/ BELGE 3]

An asl Karahisar kazasına tabi' Zaimzâde nam karye mütemekkinelerinden olub Medine –i Tokat'ta misaferetten mütemekkinine Hanum bint-i Parsi nâm nasraniye meclis –i şer'î hatiri lâzımu't-tevkîrde li-ebeveyn erkarındaşı işbu bâisu'r –rakîm Simon nâm

zimmî muvâcehesinde üzerine da'va ve takrîr –i kelâm idüb tarih –i kitâbdan kırk sene mukaddem babam mesfûr Parsi ile validem Kârân müteakibân hâlike olmalarıyla işbu karındaşım mesfûr terekelerine bi'l -verâse vâzü'l-yed olmağla mersûmânın terekelerinden bil–irsi's -şer'î bana isâbet ve intikâl iden hisse –i şer'iyem mukâbelesinde ale's-sebili'l-haric dört yüz guruş üzerine sulh olmak üzere mukâbele olunub meblâğ –i mezbûr zimmetinde bâkî kalmağla taleb idersem su'âl olunub takrîr –i tahrîr ve alıvirmek bi'l –verâse matlûbumdur didikde gıbbü's-su'âl mersûm Simon cevâbında tarih –i mezbûrdan on yedi sene mu'ahhar meblâğ –i mezbûr mukâbelesinde karye –i mezbûrede bir bâb menzîl ve bir kıt'a hadikâ müdde –i mezbûre Hanuma def ve teslîm eyleyüb ol dahi âhz –i kabz idüb babam mersûm Parsi ile vâlidem mersûme Kârân'ın terekelerine müte'allıka illet-i da'vâ – i mütalibâttan zimmet ibrâ – i amm ile ibrâ ve iskât itmişdi deyû def'le mukâbele idecek kıbbü's- su'âl müdde -i mersûme Hanum cevâbında fi'l- vâki' tarih –i mezbûrde karye-i mezbûrede vaki' bir bâb menzîl ve hafıkayı hâlikân –i mersûmun terekelerinde bil irsi's -şer'î isâbet iden dört yüz guruşa mukâbele âhz ve kabz ve husûs –u mirâsa müte'allıka amme –i dâ'vîden karındaşım mersûm Simon'un zimmetini ibrâ ve iskât eyledim deyû inde's -şer' ikrâr ve i'tirâf eylemekle ala mucîb-i (S.145)ikrâriha müddeiye-i mersûme Hanım'ın karındaşı mersûm Simon ile bi veche şer'î mu'arazası men' birle mâ –vaka' bi't-taleb ketb olundı hurrîre fi'l –yevmi'l –hâdi aşer ve min şehr –i Şa'bâni'l mu'azzam li-sene ihdâ ve 'ısrîn ve mi'eteyn ve elf.

Şûhûdu'l-hâl :

Ebu Bekir sâkin-i Sipahipazarı,

Bakkal Topal Osman,

Müdüroğlu Hüseyin,

Pir Mehmed Ağa,

Es-Seyyid Halil Ağa,

Çolak Halis mütemekkin-i Sipahipazarı,

Şibşiboğlu Minas,

Duhancı Limnerk,

Abacı Serkiz,

Polatoğlu Haçek,

Arakçioğlu Estafan.

[S.145/ BELGE 1]

Medine –i Tokat'ta Meydan mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem vefât iden Emin Mehmed bin [ ] nâm müteveffânın sulbîye-i sagîre kızı Abide'ye babası müteveffâ –i mezbûrun terekesinden bil ırsı's -şer'iyeye isâbet ve intikâl iden emvâl –i mevrûsesi zabt ve hıfz ve rü'yete kıbel-ii şer'iden vasî nasb ve ta'yîn olunmağın lâzım ve mühim olmağın sagîre –i mezbûrenin vâldesi ve zâtı ma'rûfe işbu bâisetü'l –kitâb ve Fatıma bint-i [ ] nâm hatun vesayete ehil ve sagîre –i mezbûre hakkında her vechle evlâ enfa olduğunu zeyl –i şerîfide muharrerü'l-esâmi müslimîn taraf –ı şer'e haber vermeleriyle hâkime -i mevki' -i sadrı -ı kitâbdan tubâ lehü hüsnü me'ab efendi hazretleri dahi mezbûre Fatıma'yı sagîre –i mezbûreye vasî nasb ve ta'yîn eyleyüb ol-dahi ber vech –i muharrer vesâyet–i mezbûreyi kabul ve hidmet –i lâzımesini kemâ yenbağî edâ–ya müte'ahhide olmağın ve vâsiye –i mezbûr a meclinfens –i şer'ide takrîr –i kelâm idüb hâlâ vâsi olduğum sadriye-i sagîre kızı Abide'nin nafaka ve kisve bahaya zarûret ve eşedd ihtiyacı olmağla sagîre –i mezbûrenin emvâl –i mevrûsesinden bî kadri'l-kifaye nafaka ve kisve baha farz ve takdîr olunmak bi'l-vesâye matlûbumdur didikde fi'l-vâki' sagîre-i mezbûrenin ve kisveye zaruret ve eşedd ihtiyacı olduğu sikât-ı müslimînden taraf –ı şer'e haber vermeleriyle hakim-i mûmâileyh efendi hazretleri dahi emvâl-i mevrûsesinden rayicu'l rayic fi'l-vakt beher yevm yedişer pâra nafaka ve kisve baha farz ve takdîr edüb meblâğ –ı mefrûz -ı mezkûrî tarih–i kitâbdan harc ve sarf ve hîyn-ı zarûrette istida'ne ve vakt- i zaferde rüçu'a ve sagîre –i mezbûreye izin birle mâ-vaka' bi't –taleb ketb olundu hurrîre fi-evâsıt-ı min şehîr –i Şa'bân li-sene ihdâ ve 'ısrîn ve mi'eteyn ve elf.

Şûhûdu'l-hâl :

Es-Seyyid Ebu Bekir Efendi ibn-i el-Hac Abdullah Efendi, el-müderriş,

Es-Seyyid Mehmed Efendi ibn-i es-Seyyid Feyzullah Efendi,

Es-Seyyid Hüseyin Efendi ibn-i es-Seyyid Emin Mehmed Efendi .

[S.145/ BELGE 2]

Vâsi hücceti

Medine –i Tokat'ta Yazıcık Mahallesi sâkinelerinden zâtı mu'arrefe işbu baisetü'l kitab Dudu bint-i Ali nâm hatun meclis –i şer'i hatr –i vâcibu't –tevkirde takrîr –i kelâm idüb zevc-i .....gaib-i ani'l-meclis Hüseyin bin Osman nâm

kimesneden olub ve merkûmun firaşından hâsıl ve benden mütevellide hazanımda olan sadriye-i sagîre kızım Fatıma'nın bilâ nafaka terk sagîre-i mezbûrenin nafaka ve kisveye zarûret ve eşedd ihtiyacı olmağla ben dahi vazî' haml idinceye değın zevcim mezbûr üzerine kıbel-i şer'den bî -kadri'l -kifâye nafaka farz ve takdir olunmak matlûbumdur didikde fi'l-hakika mezbûre Dudu ile sagîre-i mezbûre Fatıma'nın nafaka ve kisveye zaruret eşedd ve ihtiyacları olduğunu sikât-ı sahihati'l-kitab taraf-ı şer'e haber virmeleriyle hakim-i mevki'-i sadr-i kitâb tubâ lehü ve hüsünü me'ab efendi hazretleri dahi mezbûre Dudu'ya vaz' -ı haml idinceye değın ve sagîre-i mezbûre babası mezbûr Hüseyin üzerine beher yevm her birine onar pâra nafaka ve kisve baha farz ve takdîr eyleyüb meblâğ -ı mefrûz -ı mezkûru tarih -i kitâbdan harc ve sarfa ve hîn-i zarurette istidaneye ve vakt-i zaferde rüçu'a mezbûre Dudu'ya izin birle mâ - vaka' bi't-taleb ketb olundu hurrîre fi'l -yevmi'l -hamis aşer min şehri Şa'bani'l - mu'azzam li-sene ihdâ ve 'ışrin ve mi'eteyn ve elf.

Şûhûdu'l-hâl :

Es-Seyyid Hasan Efendi ibn-i Abdurrahman Efendi,

Es-Seyyid Mehmed Efendi ibn-i es-Seyyid Feyzullah Efendi,

Es-Seyyid Hüseyin Efendi ibn-i es-Seyyid Emin Mehmed Efendi .

Es-Seyyid Yahya Efendi be-mahkeme-i katibi'r-rakim.

[S.144/ BELGE 1]

Keşf hücceti

Medine -i Tokat kazasına müzafa Komanat Nâhiyesi'ne tâbi' Kadıvaki'nda vaki' karye sâkinelerinden işbu bâisetü'l -kitâb Hadice bint-i Halil asâleten ve min kıbele's -şer' kızkarındaşı Şerîfe'ye vesayeten meclis -i şer'i hatır -ı vâcibu't -tevkir asâleten ve vesâyeten takrîr -i kelâm idüb tarih -i kitâbdan birgün mukaddem karye- i mezbûrede sâkine validem Aişe bint-i Hüseyin kendi menzîlinde damadı Ali bin Burda nam kimesne bî-gayri hakk boğazından ip ile boğub mahnûneten fevt olmağla merkûm Ali firâr itmekle müteveffâ -i mezbûre kıbeli's -şer'den keşf ve tahrîr olunmak matlûbumdur didikde muharrerâtdan Fatıma ve Ümmü Gülsüm nam hatunlara taraf -ı şer'den su'âl ettirildikde fi'l -hâkika müteveffıye -i mezbûrenin minvâl -i muharrer üzere boğazdan ip ile mahnûneten fevt olduğunu ba'de'l -keşf mu'ayene ve müşâhade eylediklerini taraf -ı şer'e inhâ ve ihbâr eylemeleriyle mâ-vaka' bi't -taleb ketb olundu

hurrîre fî'l yevmi'l-hadi ve'l-işrin min şehri Şa'bani'l-mu'azzam li-sene ihdâ ve 'işrin ve mi'eteyn ve elf.

Şûhûdu'l-hâl :

Veliyüddin Efendi Mar'âşi,
Es-Seyyid Halil Çavuş nakib,
Hasan ibn-i Mustafa ser-muhzırân.

[S.144/ BELGE 2]

Medine –i Tokat'ta Meydan mahallesi sâkinelerinden iken bundan akdem vefât iden Şerîfe bint-i el-Hac İbrahim Ağa nâm müteveffiyenin verâseti zevc -i metrûku Mehmed Emin bin Emin ile sulbî kebir oğulları Mehmed ve İshak ve sagîr oğlu Ahmed'e ve valdesi el-Hace Maide bint-i Mehmed'e inhisârî ba'de't –tahakkuk–i şer'îyye mezbûre el-Hace Maide nâm hatun meclis-i şer'î hatr–i vâcibü't-tevkirde tereke–i müteveffîyye–i mezbûreye bi'l-verâse vaz'u'l-yed olan olan işbu bâisü'l –kitab zevc –i mezbûr Mehmed Emin Ağa mahzârında ikrâr -ı tamm ve takrîr –i kelâm idüb mevrûsumuz müteveffîyye–i mezbûrenin terekesi bâ –marî'fet –i şer' tahrîr ve ber mûcib-i defter –i kassam hisse-i irsiyeme isâbet ve intikâl iden üç yüz yetmiş dokuz buçuk guruş mukâbili tereke –i müteveffîyye–i mezbûreden olmak üzere yüz yigirmi beş guruş kıymetli bir kıt'a berber dükkanı ve yüz guruş kıymetli .....Körpeoğlu nakd yüz elli dört buçuk guruş ki cem'an üç yüz yetmiş dokuz buçuk guruş hisse –i irsiyem mukâbelesinde damadım mezbûr es-Seyyid Mehmed Emin Ağa yedime temâmen def' ve teslîm ve ben dahi kâmilen âhz-ı kabz ve istifa-i hak eyledim fî-mâ ba'ad mevrûsumuz müteveffîyye-i mezbûrenin ba-defter-i kassam ve haric ez-defter terekesine ve hukuk-ı mirasa müte'allıka mezbûr es-Seyyid Mehmed Emin Ağa ile hafî'elerim mezbûrunun zimmetleri amme –i de'avî ve mütâlibâttan ibrâ –i am'le ibrâ ve iskât-ı hak eyledim dedikde mâ – vaka' bi't –taleb ketb olundı hurrîre fî-gurre-i min şehri –i Ramazanü'l-mübârek li-sene ihdâ ve 'işrin ve mi'eteyn ve elf.

Şûhûdu'l-hâl :

Dedeli Ali Efendi,
Maraşî Ali Efendi el-müderriş,
El-Hac Turak Osman Ağa ibn-i es-Seyyid Nu'man Ağa.

[S.144/ BELGE 3]

(Silik)

[S.143/ BELGE 1]

Vekalet hücceti

Medine –i Tokat'ta Hacı İbrahim mahallesi sâkinlerinden olub tarîk-i hac-ı şerîfde vefat iden Mehmed ibn-i Abdullah nam müteveffânın verâset –i zevc –i metrûkesi Aişe bint-i .....Mehmed sulb–i kebir oğlu Ali'ye inhası ba'de't – tahakkuk-ı şer' verese –i mezbûra zevcesi Aişe ve Ali meclis –i şer' -i hatir –i vâcibu't-tevkîrde işbu bâisü'l kitâb Pir bin Mehmed el-Hac Ali nâm kimesne mahzarında her biri ikrâr -ı tam takrîr –i kelâm idüb mevrûsumuz müteveffâ mezbûrun indinde mevcûd eşyasını bey' ve hasıl olan nukûd Asitâne-i Aliyye'de sâkin el-Hac İsmail nâm kimesne zimmetinde olmağla merkûmdan taleb ve âhz ve kabz ve bizlere irsâl ve i'sâle ve lede'l-hace sulh ve ibrâya ve mütevakkıf olduğu umûrun küllisine tarafımızdan işbu merkum Pir Mehmed'i vekîl nasb ve ta'yin eyleyüb ol-dahi ber vech –i muharrer ve vekâlet mezbûreyi kabul ve hidmet-i lâzimesini kemâ yenbağî te'ahhüd ve iltizâm etmeğın mâ-vaka' bi't –taleb ketb olundı hurrîre fi'l-yevmi'l –hamis ve'l- 'ışrin min şehri Ramazani'l-mübarek li-sene ihdâ ve 'ışrin ve mi'eteyn ve elf.

[S.143/ BELGE 2]

Medine –i Tokat'ta Soğukpınar-ı Müslîm mahallesi sâkinlerinden olub ber vech –i atî zi-rahim cîhetinden verâset iddiaa iden işbu bâisu'l –kitâb Seyfi bin Abdurrahman Beşe ibn-i Hüseyin meclis –i şer'î hatir-ı vâcibu't –tevkîrde medine –i mezbûre voyvodası olub vâki' olan beytü'l-mâl-ı 'amme ve hassa kabzına me'mûr sa'adetlû Ahmed Ağa tarafından emin-i beytü'l-mâl nasb eylediği Selim Ağa ibn-i Abdullah mahzârında üzerine da'vâ ve takrîr –i kelâm idüb mahalle –i mezbûre sâkinelerinden iken bundan akdem vefât iden Saliha bint-i es-Seyyid Ali'nin ibn-i halitası ve zî-rahim cîhetinden hasren vârisi olduğu hâl –i hayatında müteveffıyye –i mezbûre Saliha ikrâr ve musarreten fevt olmuş iken emin –i mezbûr beytü'l-mâl olmak zu'umuyla terekesine vaz'-ı yed murad ider su'âl olunub takrîr –i tahrîr ve keff –i yedine tenbih –i şer'iyye olmak matlûbundur didikde gıbbu's- su'âl emin –i mezbûr Salim Ağa cevâbında tereke –i müteveffıyye –i mezbûre vazî' yedini ikrâr lâkin vech –i meşrûh üzere mezbûre Saliha'nın ikrârını inkâr itmekle müdde –i merkûm Seyfi es-Seyyid Abdurrahman Beşe'den müddeasını mübeyyin beyyine tâleb olunmakla udûl-ı ahrâr –ı ricâl –i

müslîmînden es-Seyyid İsmail Efendi ibn-i Ali Ağa ve es-Seyyid Hasan Efendi ibn-i es-Seyyid Ahmed Efendi nâm kimesneler li-ecli'ş-şehâde meclis –i şer'a hazirân olub istişhâd olundukda fi'l hakîka müteveffîye –i mezbûre Saliha bint-i es-Seyyid Ali hâl –i hayatında işbu merkûm Seyfi bin Abdurrahman Beşe ve zî-rahim cîhetinden hasseten varisimdir deyû huzurumuzda ikrâr ve mu'ahharan fevt olduğu ma'lûmumuzdur biz bu husûsa bu vech üzere şâhitlerüz şehâdet dahi iderüz deyû ve her biri edâ-yı şehâdet –i şer'îyye eylediklerinde gibbû't –te'addil ve't-tezkiye şehâdetleri makbule olduktan sonra müdde–i merkûm Seyfi es-Seyyid Abdurrahman Beşe ibn-i Hüseyin'in verâsetine ba'de'l –hükm tereke-i müteveffîyye–i mezbûreden emin –i mezbûr Selim Ağa'nın keff –i yedine tenbih–i şer'î birle mâ–vaka' bi't –taleb ketb olundu fi'l- yevmi'l –hadî aşer min şehr –i Zilkade li-sene ihdâ ve 'ısrîn ve mi'eteyn ve elf.

Şûhûdu'l-hâl :

İsmail bin Mustafa,

Salih bin Derviş Hasan,

Monla İbrahim bin İbrahim imam mahalle-i mezbûre,

Kasab Sarı Osmanoğlu Osman Beşe.

[S.143/ BELGE 3]

Medine –i Tokat'ta Beybağı Mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem fevt olan Saka Mustafa Beşe ibn-i Mehmed nâm müteveffânın veraset –i zevc –i metrûkesi Fatıma bint-i Ömer ile sulb –i sagîr oğulları Mustafa ve Ebubekir'e ve kebîre kızı Hamide'ye inhisârı ba'de't –tahakkuk-ı şer'î mezbûre Hamide meclis –i şer'î şerfi enverde işbu bâisu'l –kitâb mezbûr Mustafa mahzârında üzerine da'va ve takrîr –i kelâm idüb tarih –i kitâbdan yigirmi yedi sene mukaddem babam müteveffâ –i mezbûr ile karındaşım mezbûr Ebubekir dahi fevt oldukda terekelerinde bi'l-verâse vaz' –ı yed olmağla inhisâr –ı mezkûr üzere bana isâbet iden hisse –i irsiyemi edada mümani'ât ider su'âl olunub takrîr –i tahrîr ve hisse-i irsiyem hissesi alıverilmek bi'l-verâse matlûbumdur didikde gibbu's-su'âl mezbûr Mustafa cevâbında tarih –i mezbûrdan yedi sene mukaddem babam müteveffâ –i mezbûr ile karındaşım müteveffâ Ebubekir'in terekelerinden olub medine –i mezbûre finâsında Geyras nâm mahalde vaki' bir bâb değirmenden ayda üç gün sehim ile Cemâl nâm mevzi'de ma'lûmu'l-hudûd bir kıt'a bağ mahalle –i mezbûrda vaki' bir kıt'a hadikayı müteveffîyân-ı mezbûrânın terekelerinden inhisârı mezkûr üzere isâbet iden hisse –i irsiyesi mûkabili işbu

müddeyye –i mezbûre Hamide'ye mahzar-ı müslîmînde def' ve teslîm ol-dahi yedimde temâmen ve kamilen âhz ve kabz eyleyüb ber muc'ib –i defter-i kassam ve haric ez-defterde âhz ve kabz ve istifa-i hak eyleyüb zimmetimi ibrâ –yı am ile ibrâ eylemişdi deyû ref'le mûkabele idecek kıbbü'l-istintak ve'l-inkâr merkûm Mustafa'dan def' -i meşrûhuna muvafik mübeyyin beyyine taleb olundukda udûl-i ahrâr-ı rical-i müslîmînden Monla Yusuf bin Hasan ve Mustafa bin Musli nâm kimesneler li-ecli's-şehâde meclis –i şer' a hazirân olub istişhâd olundukda fi'l-hakika tarih-i kitabdan yedi sene mukaddem babaları müteveffâ –i mezbûr ile karındaşı müteveffâ –i merkûm Ebubekir'in terekelerinden inhisar-ı mezkûr üzere isâbet iden hisse –i irsiyesi .....medine –i mezbûre finasında Geyras nâm mahalde vaki' bir bab değirmenden ayda üç gün sehim ile Cemal nâm mevzi'de vâki' ma'lûmu'l –hudûd bir kıt'a bağ ve mahalle –i mezbûrede kain bir kıt'a hadikayı müteveffiyân-ı mezbûranın inhisâr –i mezkûr üzere isâbet iden hisse –i irsiyesi mukâbili işbu müddeiye–i mezbûre Hamide'ye def' ve teslîm eyleyüb ol-dahi yedinden tamamen âhz ve kabz idüb ber muc'ib –i defter –i kassam ve haric ez-defter âhz ve husûs –ı mirâsa müte'allıka amme –i dea'vâ ve mütalibâtтан karındaşı merkûm Mustafa'nın zimmetini ibrâ –yı am ile ibrâ ve iskât-ı hak itmişdi biz bu husûsa bu veche üzere şahidleriz şehâdet dahi ideriz deyû her biri edâ-yı şehâdet –i şer' iyye eylediklerinde gıbbu't –ta'dîl ve't–tezkiyye şehâdetleri makbûle oldukdan sonra müdde –i mezbûre Hamide'nin husûs –u mirâsa müte'allıka merkûm Mustafa ile bî-vech-i mu'arazası men' olunub mâ–vaka' bi'-taleb ketb olundu hurrîre fi –evâsıtı min şehri Zilkade li-sene ihdâ ve 'ısrîn ve mi'eteyn ve elf.

Şûhûdu'l-hâl :

Bıyıklı Bekir-zâde Salih,

Monla İbrahim bin Ali Efendi,

Ömer bin Ahmed,

Süleyman bin Mustafa,

Hasan bin Ahmed .

[S.142/ BELGE 1]

Medine –i Tokat'ta Gaybi mahallesi sâkinelerinden zâfî muarrefe Emine bint-i Ali nâm hatun meclis –i şer' -i hatir –i vâcibu't -tevkirde işbu bâ'isetü'r–rakîm i Ahkas oğlu Kevork veled –i Kirkor nâm zimmî muvâcehesinde üzerine da'va ve takrîr –i kelâm idüb medine –i mezbûre finasında etrâf –ı şehir arazisinde vâki' Kirişane nâm

mahalde kain bir tarafda Dülger Agob ve bir tarafdan Kazgancı Simiroğlu ve bir tarafdan Agob zımmî mülklerine ve bir tarafdan tarîk-i amme müntehî kürüm ve eşcar-ı mülk ve arsasının senevî taraf -ı divanesine üç sümün ve icâr-ı maktu'ası olan bir kıt'a bağ babam müteveffâ -i Ali'nin terekesinden bi'l-ırsi's -şer'i bana isabet ve vâldem Şerîfe ve kızkarındaşı ismi Saliha'ya intikâl eyleyüb mülk -i mevrûsumuz iken tarihi kitâbdan sekiz sene mukaddem vâlidem mezbûre Şerîfe hayatında bağ-ı mahdûd -i mezkûrî işbu mersûm Kevork'a fuzulî bey' eylemekle bağ -ı mezkûrdan hisse-i irsiyemi taleb iderim su'âl olunub takrîr-i tahrîr ve hisse -i irsiyem alıverilmek matlûbumdur didikde kıbbu's-su'âl mersûm Kirkor'a cevâbında fi'l- hakîkâ sekiz mukaddem sene müddeiye-i mezbûre hatun olduğu halde validesi mezbûre Şerife bağ-ı mezkûrî Dülger zımmiye semeni -i ma'lûma bey' ve mersûm dahi Keşiş zımmiye bey' mersûm dahi iki sene mukaddem bana bey' eyleyüb sinîn -i mezkûreden berü müddeiye mezbûrenin icazetiyle muvâcehesinde mülk-i müşteramız olmak üzere zabt ve tasarruf iderim deyû def'le mukâbele idecek kıbbü'l-istintak tarih-i kitabdan sekiz sene mukaddem müddeiye -i mezbûre Emine hazıra olduğu hâlde valdesi mezbûre Şerîfe bağ -ı mahdûd -u mezkûru mersûm Dülger zımmîye bey' eylediğini ve sinin-i mezkûrelerde müşteriyûn-ı mersûmûnun bi'l-mûvacehe tasarruflarını inde's-şer' mukarrer ve mutasarrıfa olmağla medine -i mezbûrede Emine'nin mersûm Kevork ile bağ da'vâsına müteallika bu veche bî-vech-i mu'arazası men' birle mâ- vaka' bi't - taleb ketb olundı hurrîre fi'l -yevmi'l hamis aşer min şehri Zilka'de li-sene ihdâ ve 'ışrin ve mi'eteyn ve elf.

Şûhûdu'l- hâl :

Fahrü'l-küttâb es-Seyyid Ebu Bekir Efendi, el-müderriş,

Es-Seyyid el-Hac Ali Efendi, el-müderriş, Mar'aşı,

Veliyüddin Efendi Mar'aşı,

Es-Seyyid Mehmed Efendi, katibü'r-rakim,

Es-Seyyid Hüseyin Efendi, el-katib,

Monla Hasan, ser-muhzırân,

Huffaz İmam-zâde el-Hac Hafız Hamamcı Abdullah Ağa,

Dilkici Sarı Bekir,

Bekci Mehmed Beşe .

[S.142/ BELGE 2]

Medine –i Tokat'ta Soğukpınar Mahallesi sâkinlerinden iken on dört sene mukaddem vefât iden es-Seyyid İbrahim bin Ömer nâm müteveffânın kızkarındaşı oğlunun oğulları işbu bâisü'l –kitâb es-Seyyid Ali ve es-Seyyid Abdurrahman ibn-i es-Seyyid Mehmed nâm karındaşlar meclis –i şer'î hatr –ı vacibü't –tevkirde hâlâ emin beytü'l –mâl muvâcehesinde üzerine da'vâ ve takrîr–i kelam idüb müteveffâ –i mezbûra zî-rahim cihetinden vârisi ve terekesi bizlere intikâl itmiş iken mahal –i mezbûrede vaki' ma'lûmu'l-hudûd bir bâb menzîlini emin –i mezbûr beytü'l –mâl zu'umuyla vazî' yed ider su'âl olunur takrîr –i tahrîr ve keff–i yedinde tenbih–i şer'î olunmak matlûbumuzdur didiklerinde gibbu's-su'âl müddeiyân-i mezbûrânın müteveffâ–i mezbûre kızkarındaşı oğlunun oğulları olub minvâl –i muharrer üzere zî-rahim cihetinden vârisleri oldukları emin –i beytü'l-mal muvâcehesinde şuhûd-u udûl ile ba'de's –sübût mezbûrânın verâsetlerine hükm –i şer'î hukukundan sonra menzîl –i mezkûrun verese–i mezbûrâna teslîmi emin –i mezbûre tenbîh birle mâ -vaka' bi't – taleb ketb olundı hurrîre fî'l-yevmi'l hâdi ve'l-ışrin min şehri Zilka'de li-sene ihdâ ve 'ışrin ve mi'eteyn ve elf.

Şûhûdu'l-hâl :

Kürkçü Hafız Mustafa bin Mustafa,

Halil bin Mehmed, Kazzazan

Halil Efendi ibn-i Musa Efendi.

[S.141/ BELGE 1]

Medine –i Tokat'ta Hoca Ahmed mahallesi sâkinelerinden zâtî mu'arrefe işbu bailetü'l kitâb Hadice bint-i Halil nâm hatun meclis –i şer'î -i şerîf enverde takrîr –i kelâm ve bast-ı ani'l-merâm idüb tarih-i kitâbdan on iki sene mukaddem zevcim İbrahim bin Abdullah diyâr –i ahire gidüb hayatı na-ma'lûm iken Trabzon ahâlisinden Ahmed Efendi nâm kimesne kelüb zevc –i mezbûr İbrahim'in fevtini bana haber virmekle mezbûr Ahmed Efendi udûl –i ahrâr –ı ricâl –i müslîmînden olduğuna binaen ben dahi inanub nefsimi ahâra tezvîce yedime fetvâ –i şerîfe i'tâ olunmuşdur deyû virilen fetvâ –i şerîfeyi ibraz itmekle ber-mûcib-i fetva-yı şerîfe mezbûre Hadice'ye nefsinin ahâra tezvîce izin birle mâ vaka' bi't-taleb ketb olundı hurrîre fî'l yevmi's -sâni ve 'ışrin min Zilka'de li-sene ihdâ 'ışrin ve mi'eteyn ve elf.

Şûhûdu'l-hâl :

Dudu es-Seyyid Mehmed ibn-i el-Hac Hasan,
Osman ibn-i Ebu Bekir, Çadircı,
Hafız Ahmed bin El-Hac Emin.

[S.141/ BELGE 2]

Medine –i Tokat'ta Akdeğirmen mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem fevt iden es-Seyyid Hasan Efendi ibn-i Abdullah nâm müteveffânın sulbîye-i sagîre kızı Emetullah'a babası babası müteveffâ –i mezbûr terekesinden ile müte'akiben fevt olan li-ebeveyn erkarındaşı Hasan ve validesi Penbe bint-i Abdullah'ın terekelerinden bi'l –ırsı şer'î isâbet ve intikâl iden emvâl –i mevrûsesin zabt ve hıfz ve rü'yete kıbe'l -i şer' den vâsî nasb ve ta'yîn olunmak lâzım ve mühîm olmağın sagîre-i mezbûrenin li-eb kızkarındaşı işbu baisetü'l–kitâb Şerîfe bint-i el-mezbûr Hasan Efendi nâm hatun vesayete ehîl ve sagîre–i mezbûre hakkında her vecîhle evlâ ve enfa' olduğunu zeyl –i kitâbda muharrerü'l-esami-i müslîmîn taraf-ı şer'e haber virmeleriyle hâkim mevki' sadr-ı kitâb tubâ lehü ve hüsnü me'ab efendi hazretleri sagîre mezbûreye karındaşı mezbûre Şerîfe Hatun'u vâsî nasb ve ta'yîn eyleyüb ol-dahi ber vechle muharrer vesayet-i mezbûreyi kabul ve hizmet lâzımesini kemâ yenbağî edâya müteahhide olmağın mâ-vaka' bi't –taleb ketb olundu hurrîre fi'l yevmi's-sâlis ve'l-ışrîn min Zilka'de li-sene ihdâ ve 'ışrîn ve mi'eteyn ve elf.

Şûhûdu'l-hâl :

Fahru'l-küttab es-Seyyid Ebu Bekir Efendi ibn-i el-Hac Abdullah Efendi,
Es-Seyyid Mehmed Efendi ibn-i es-Seyyid Mustafa Efendi,
Es-Seyyid Hüseyin Efendi, el-mu'kayyid.

[S.141/ BELGE 3]

Medine–i Tokat'ta Akdegirmen mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem vefât iden es-Seyyid Hasan Efendi ibn-i Abdullah nâm müteveffânın sulbîye-i sagîre kızı Emetullah babası müteveffâ –i mezbûr ile mütea'kiben fevt olan li-ebeveyn erkarındaşı es-Seyyid Hasan ve validesi müteveffîye Penbe bint-i Abdullah'ın terekelerinden bi'l –ırsı'ş-şer'î isâbet ve intikâl iden emvâl –i mevrûsesin hıfz ve rü'yete bâ-hüccet-i şer'îyye vâsî nasb ve ta'yîn olunan sagîre-i mezbûrenin li-eb kızkarındaşı Şerîfe bint-i el-mezbûr Hasan Efendi nam hatun nasb olunmağla vâsi-i mezbûre üzerine nazır nasb ve ta'yîn olunmak lâzım ve mühim olmağın vâsiye-i mezbûrenin .....işbu baisetü'l –kitâb silik Receb Efendi ibn-i İbrahim Efendi

nezarete her vecîhle evlâ ve enfa' olduğunu zeyli–kitâbda muharrerü'l-esami müslimîn taraf-ı şer'e haber virmeleriyle hâkim mevki'-i sadr-ı kitâb tubâ lehü hüsnü me'ab efendi hazretleri dahi vâsi-i mezbûre Şerîfe nâm hatun üzerine mezbûr Receb Efendi'yi nazır nasb ve ta'yîn eyleyüb ol-dahi ber vechle muharrer nezaret-i mezkûreyi kabul ve hidmet-i lâzimesin kemâ yenbağî edâya te'ahhüd ve iltizâm etmeğîn mâ–haza' li-vaka' bi't –taleb ketb olundı hurrîre fi'l yevmi's-sabi' ve'l-ısrîn min şehri Zilka'de li-sene ihdâ ve 'ısrîn ve mi'eteyn ve elf .

Şûhûdu'l-hâl :

Fahru'l-küttâb es-Seyyid Ebu Bekir Efendi ibn-i el-Hac Abdullah Efendi,

Es-Seyyid Mehmed Efendi es-Seyyid Mustafa Efendi,

Es-Seyyid Hüseyin Efendi, el-kâtib .

[S.141/ BELGE 4]

Medine – i Tokat'ta Tatar Hacı mahallesi sâkinelerinden Emine bint-i zati mu'arrefe Ali meclis- şer'î hatr-i vacibü't-tevkîrde takrîr-i kelâm idüb tarih–i kitâbdan sekiz sene mukaddem olmağla ..... müte'allıka mecmu' mâlımdan sülüsünü müteveffa gaib a'ni'l-meclis Dikici Haşmet Mustafa nâm kimesneye vâsiyyet itmişdim lâkin vâsiyyet -i mezbûreden rüçü' ve rüçü'-u eşha etmemle kıbel-i şer'den hükm taleb iderim dedikde vech-i meşrûh üzere mezbûrenin merkûm Mustafa'ya sülüs vesâyasından rüçü'yla hükm olunduktan sonra mezbûre Emine anifen meclis–i şer'de hafidi işbu bâisu'l kitâb Ebu Bekir bin Mehmed mahzârında bi-tav'ıha ikrâr –ı tâmm ve takrîr –i kelâm idüb hâlâ yedimde ve taht –ı tasarrufumda mülk –i sarıhim olub mahalle –i mezbûrede vâki' bir taraftan Bertanisoğlu Hasan ve bir taraftan Salih Ağa ve bir taraftan Ömer menzîllerine ve bir taraftan tarîk–i amme müntehî bina ve arsası mülk bir bâb menzilimi cemi' tevâbi' ve'l-levahıkı ve kaffe –i hukuk ve mürâfıkıyla an nakd üç yüz elli guruşa ve keزالik yedimde ve taht –ı tasarrufumda mülk –i sarıhim olan eşyamdan bir döşek ve üç yasdık ve iki yorgan ve üç köhne kilim ve bir seccade ve bir sandık ve altı vukiyye evâni –i nühasiyyemi bî-safateyn-i vahide an nakid elli guruşa tarafeynden icâb ve kabulü hâvi' bey'-i sahih –i şer'î ile işbu hafidem merkûm Ebubekir'e bey' ve temlîk ve teslîm ol-dahi ber vech –i muharrer iştirâ ve temellük ve tesellüm ve kabz ve kabul eyledikten sonra menzîl –i mahdûd mezkûrun semeni olan meblâğ –ı mezkûr üç yüz elli guruş ile eşya -i mezkûrenin semeni elli guruş ki cem'an dört yüz guruşu hafidem mezbûr Ebubekir meclis–i bey'de bana temâmen def' ve teslîm

ben dahi yedinden kâmilen âhz ve kabz – ı istifâ –i hak eyledim fimâ ba‘ad menzîl –i mahdûd –u mezkûru ile eşyâ –i müteaddide-i mezkûre hafidim mezbûr Ebubekir’in mülk-i müşteraları olub benim kat‘a alaka ve medhalim kalmadı keyfe ma-yeşa ve yuhtar mutasarrıf olsun didikde gıbbü’t–tasdik şer‘ i mâ-vaka‘ bi’t –taleb ketb olundi hurrîre fî’l-yevmi’t –tasi‘ ve ısrin min şehri –i Zilka‘de sene –i ihdâ ve ‘ısrin ve mi’eteyn ve elf.

Şûhûdu’l-hâl :

Maraşî es-Seyyid el-Hac Ali Efendi ibn-i Hasan el-müderriş,

Es-Seyyid Yusuf bin Abdüsselam,

Halil bin Ali,

Es-Seyyid Ömer bin Ahmed,

Osman bin Cağfer,

Mustafa bin Ali, tabi-i hakim-i mûmâ-ileyh .

Ali Nabi mûmâ-ileyh.

[S.140/ BELGE 1]

Medine –i Tokat’ta Beybağı mahallesi sâkinelerinden iken bundan akdem vefât iden Emine bint-i Abdullah nâm müteveffiyenin sadri sagîr oğlu Mehmed’e validesi müteveffıye –i mezbûre ile babası müteveffâ es-Seyyid Mustafa bin Halil’in terekelerinden bi’l –ırsi’ş –şer‘ıyye isâbet ve intikâl iden emvâl –i mevrûsesin zabt ve hıfza ve tesviye-i umûrunu rü’yete kibe’l-şer‘den vâsi ve ta‘yîn olunmağın lâzım ve mühîm olunmağın sagîr-i mezbûr Mehmed’in li-eb erkarındaşı işbu bâisü’l-kitâb es-Seyyid Ömer nâm kimesne vesayete ehil ve sagîr –i mezbûr hakkında her vecîhle evlâ ve enfâ olduğunu zeyl-i kitabda muherrerü’l-esâmi-i müslîmîn taraf-ı şer‘e haber vermeleriyle hakim-i mevki‘-i sadri kitâb tubâ lehü hüsnü me‘ab efendi hazretleri dahi mezbûr es-Seyyid Ömer’i sagîr-i mezbûr vâsi nasb ve ta‘yîn eyleyüb ol dahi ber vech –i vesayet-i mezkûreyi –i kabul ve hizmet-i lâzımesin kemâyenbağı edâya te‘ahhüd ve iltizâm eyledikten sonra vâsi –i mezbûr es-Seyyid Ömer Ağa meclis –i şer‘e takrir –i kelâm bast-ı ani’l-merâm idüb vâsîsi olduğum sagîr –i mezbûrun nafaka ve kisveye zarûret ve eşedd ihtiyacı olmağla emvâl-i mevrûsesinden bî -kadri’l kifaye nafaka ve kisve baha farz ve takdir olunmak bi’l-vesaye matlûbumdur didikde fi’l-hakika sagîr –i mezbûr Mehmed’in nafaka ve kisveye zarûret ve eşedd ihtiyac ile muhtac olduğunu ve zeyl-i vesikada mektûbîn taraf –ı şer‘e haber vermeleriyle hakim-i mûmâ-ileyh efendi

hazretleri dahi sagîr-i mezbûra emvâl-i mevrûsesinden bi kadri'l kifaye rayic fi'l-vakt beher yevm onar para nafaka ve kisve baha farz ve takdir edüb meblağ-ı mefrûz -ı mezkûru tarihi kitabdan harc ve sarfa ve hîn-ı zarûrette istida'neye ve vakt-i zaferde rücu'a vâsi-i mezbûr es-Seyyid Ömer'e mâ-vaka' bi't -taleb ketb olundı hurrîre fî – gurre-i –Zilhicce li-sene ihdâ ve 'işrin ve mi'eteyn ve elf.

Şûhûdu'l-hâl :

İbrahim bin İsmail,

Monla İsmail bin Abdullah

Yusuf bin Hasan el-imam .....

[S.140/ BELGE 2]

Medine –i Tokat'ta Alacamescid mahallesi mütemekkinlerinden iken bundan akdem hâlik olan Melkon veled –i Serkiz'in veraseti zevc – i metrûkesi Şehzede bint-i Boros ile su'âl ile sulbî sagîr oğulları Artin ve Haçek ve babası mesfûr Serkiz'e inhisarı ba'de't –tahkikü's-şer' mersûm Serkiz asâleten ve sagîr –i mesfûranın anaları ve min kibli's –şer' vasî-i mensûbeleri zat-ı muarrefe mersûme Şehzede ve asaleten ve vesâyeten meclis –i şer'î hatiri vâcibü't-tevkirde işbu bâisü'r-rakim Artin veled –i Martoros muvacehesinde her biri ikrâr -ı tamm takrîr –i kelâm idüb mevrûsumuz hâlik-i mesfûr Melkon'un terekesinden olub medine –i mezbûre finasında İzbesti karyesi arazisinde vâki' bir taraftan Bağdesar ve bir taraftan Şebçi Artin Bağları'na ve bir taraftan dere ve bir taraftan tarîk–i amme müntehî kürûmu mülk arsasının taraf-ı divâniyesiyle malikânesi tarafına senevî iki ayn icâre-i maktû'usu olan bir kıt'a bağ –ı mahdûd-ı mezkûrdan gayri ismi mihr itlak olunur nesnesi olmamağla zarûreti deyn için bağ –ı mezkûr tüllâba arz ve ba'de'l –müzâyede rağîbât-ı nâs inkıtâından sonra altmış guruş mesfûr üzere karar .....üzere ve ma'rifet i şer'le işbu mesfûr Artin üzerine karar-dâde ve ziyâde ile talib-i ahârı olmayub meblağ-ı mezkûr el-yevm semen-i misli olmağla tarafeynden icab ve kabulü havi bey' -i bât-ı sahîh-i şer' ve ma'rifet-i şer'le işbu mesfûr Artin ve Mardoros'a altmış guruşa asaleten ve vesâyeten bey' ve temlik ve teslîm ve tefvîz ol-dahi ber –vech-i muharrer iştira ve temellük ve tesellüm ve tefevvüz ve kabz eylemekle semeni olan meblağ-ı mezkûr altmış guruşu meclis-i bey'de mesfûr Artin her birimize tamamen def' ve teslîm biz dahi yedinden kamilen ahz ve kabz eyledik fimâ ba'ad bağ-ı mahdûd –ı mezkûr mesfûr Artin veled-i Mardoros'un mülk-i müşterası ve arsası mülk-i tefvizi olub sagîrân-ı mezbûrânın ve

gerek bizim kat'a alaka ve medhalimiz kalmadı keyfe ma-yeşa ve yuhtâr mutasarrıf olsun dediklerinde gıbbü't-tasdikü's-şer'î ma-vaka' bi't-taleb ketb olundu fi'l- yevmi's-sabi' min şehr –i Zilhicce'ti's-şerîfe ve'l-aşer li-sene ihdâ ve 'ısrin ve mi'eteyn ve elf.

Şûhûdu'l-hâl :

Hasan bin Hızır, ser-muhzır,
 Es-Seyyid Mehmed, muhzır,
 Sinan Bey-zâde es-Seyyid Emin bin Ahmed, kazzaz,
 Kuloğlu es-Seyyid Mehmed bin Hüseyin,
 Halil bin Mehmed, kazzaz,
 Ömer bin Hüseyin, ser-endaz,
 Komanatlı-oğlu Avok veled-i Kirkor, kazzaz,
 Etmekçioğlu Toros Toranik, kazzaz,
 Ağayikoğlu Agob veled-i Makbuz, kazzaz,
 Çiftçioğlu Boros veled-i Artin,
 Kahramanoğlu Karabet veled-i Haçador, boyacı,
 Temürcüoğlu Serkiz veled-i Asador .

[S.139/ BELGE 1]

Medine –i Tokat'ta Akdegirmen mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem vefât iden es-Seyyid Hüseyin Efendi ibn-i Abdullah nâm müteveffânın sulbîye-i sagîre kızı Emetullah'ın bâ –hüccet –i şer'îyye vâsi-i mensûbesi li-eb kızkarındaşı ve zâtî mu'arrefe olan şer'î bâisetü'l-kitâb Şerîfe .....nâm hatun meclis –i şer'î hatır vacibu't-tevkirde takrîr –i kelâm ve bast-i ani'l meram idüb hâlâ vâsîsi olduğum sagîre–i mezbûrenin nafaka ve kisveye eşedd ihtiyac ve muhtac olmağla emval-i mevrûsesinden bî-kadri'l-kifaye nafaka ve kisve baha farz ve takdir olunmak bi'l-vesaye matlûbumdur didikde fi'l-hakika sagîre-i mezbûrenin nafaka ve kisveye zarûret ve eşedd ihtiyacıyla .....olduğu zeyl-i kitâbda muharrerü'l-esami-i müslîmîn taraf-ı şer'e haber virmeleriyle hâkim mevki' -i sadr-ı kitâb tubâ lehü ve hüsnü me'ab efendi hazretleri dahi sagire-i mezbûrenin emvâl-i mevrûsesinden rayic fi'l-vakt beher yevm kırkar pâra nafaka ve kisve baha farz ve takdîr idüb ol-dahi meblağ –i mefrûz-u mezkûru tarih-i kitabdan harc ve sarfa ve hîn-ı zarûrette istida'neye ve vakt-i zaferde rücu'a vâsiye-i mezbûre izin birle mâ-vaka' bi't-taleb ketb olundu hurrire fi- gurre-i Zilhicce li-sene ihdâ ve 'ısrîn ve mi'eteyn ve elf.

Şûhûdu'l-hâl :

Es-Seyyid el-Hac Hasan Efendi Sinan Bey-zâde,

Monla Abdullah Beyl-zâde,

Hasan ser-muhzırân .

[S.139/ BELGE 2]

İstibdal hücceti,

Medine –i Tokat'ta Soğukpınar Mahallesi sâkinlerinden olub ashab-ı hayrattan Küfrü-zâde es-Seyyid Ahmed Efendi nâm vakfın evkâfına bi'l-meşrûta mütevellîsi olan evlâd –ı vâkıfdan es-Seyyid Ahmed Çelebi ibn-i Mehmed meclis –i şer'î hatır –ı lâzımu't –tevkirde işbu bâisü'l-kitâb Mehmed bin Satılmış nâm kimesne mahzârında ikrâr -ı tamm ve takrîr –i kelâm idüb mütevellîsî olduğum ecdâdımız vakıf –ı mezbûrun evkâfından olub medine–i mezbûrda Yarahmed mahallesinde kâin bir taraftan Derviş menzîline ve bir taraftan Kasım Ağa-zâde hadikasına ve bir taraftan Osman ve bazen Mehmed menzîllerine ve bir taraftan tarîk –i amme müntehî binası vakf bir bâb menzîl mürur-ı eyyâm ve duhur –u avam ile harabe müşrîf ve intifaı külliyyen münkâtî' ve bî-hasıl olub ta'mîr ve termîme dahi vakıfda müsa'ade olmamağla işbu mezbûr Mehmed'in yedinde ve taht-ı tasarrufunda mülkü olub medine –i mezbûre esvâkında Sulu sokak nâm sükda vâki' bir taraftan Hasan Ağa kahvesi dükkanına ve bir taraftan Veys Bey dükkanına ve iki taraftan tarîk-i 'amme müntehî bir bâb kürkçü dükkanıyla istibdal olunmak vakfa enfâ olmağla istibdâle min kıbeli'ş–şer'î izin virilmek matlûbumdur didikde fi'l-hakika menzîl–i mahdûd-ı mezkûr harabe-müşrîf ve ..... külliyyen münkati' olub ta'mir ve termîme dahi vakıfda müsaade olmadığı ve dükkan -ı mahdûd –u mezkûr ile istibdâl olunması vakf–ı mezbûre evlâ ve enfâ' ve şerâit istibdâl –i mevcûde olduğunu erbâb- ı vukuf ve sikât –ı müslîmîn taraf –ı şer'e haber vermeleriyle hâkim –i mevki' -i sadr–ı kitâb tubâ lehü ve hüsnü me'ab efendi hazretleri dahi eimme –i zevîl.....ala kavli men yera hazretlerinin re'y-i sevâbları üzere dükkan –ı mahdûd –ı mezkûru mütevellî –i merkûm es-Seyyid Ahmed Çelebi'ye teslîm ve şart –ı mezkûr üzere vakf için zabt ve ba'de'l –kabz menzîl –i mahdûd-ı mezkûrun mülkiyetine ve dükkan -ı mezkûrun vakfiyetine ba'de'l –hükm mâ vâka' bi't –taleb ketb olundı hurrîre fi yevmi'l hadi ve'l-ışrin ve min Zilhicce li-sene ihdâ ve 'ışrin ve mi'eteyn ve elf.

Şûhûdu'l-hâl :

Derviş bin Ömer,Duhhancı,
 Es-Seyyid Ali bin Ömer ,Küfri-zâde,
 Es-Seyyid Hasan bin Halil,Ahi el-mezbûr,
 Es-Seyyid Mehmed Hattabçı-zâde,
 Es-Seyyid el-Hac Mehmed Takkeci,

[S.139/ BELGE 3]

Medine –i Tokat kazası kurbı civârında vâki‘ Kazabad Kazası’na tâbi‘ Bireb nâm karye sâkinlerinden iken tarih–i kitabdan iki sene mukaddem.....fevt olan oğulları Sarı Ali oğlu Ali nâm müteveffânın verâseti zevc-i metrûkesi Emine bint-i Halil ve sulbî sagîr oğlu Mustafa’ya ve sulbîye-i sagîre kızları Aişe ve Şerife’ye inhisarı ba‘de’t-tahakkuk-ı şer‘i mezbûre Emine tarafından ikrâr-ı âti’z-zikre vekîl olduğu zât –i mezbûreyi bi-şahsüha ma‘rifet-i şer‘iyye ile arifân olan Emin Beşe el-Hac Ataullah ve Mehmed el-Hac Süleyman şehâdetleriyle sabit ve sübût -ı vekâletine ma‘lûm-ı şer‘i lahık olan es-Seyyid Osman bin Himmet vekâleten sagîrûn ve mezbûrûnun bâ-hüccet-i şer‘iyye vâsileri olmağla vekalet ve vesâyeten meclis-i şer‘ hatir -i lâzımu’t-tevkîrde işbu bâisu’l-kitâb es-Seyyid Ali Beşe bin es-Seyyid el-Hac Osman nam kimesne tarih-i mezkûrda Derbend nâm mevzi’de vâki‘ bağda kurşun memlu tüfenk ile mezbûr Ali nâm kimesneyi darb ve cerh ve müteesiren fevt olmuştur deyû mezbûr es-Seyyid Ali Beşe muvâcehesinde şûhûd-ı udûl’ ile ba‘de’l ispat beynimizde muslîhûn-ı müslîmûn tavassutuyla münkati‘-i nizâm mezbûr es-Seyyid Ali Beşe ile a‘nn nakd bin altı yüz guruş üzerine sulh eylediklerinde sulhi mezkûrun haklarında..... evlâ ve enfâ olmağla meblâğ-ı mezbûr bin altı yüz guruşu vekâleten ve vesâyeten meclis-i sulhle bana def‘ ve teslîm ben dahi mezbûr es-Seyyid Ali Beşe yedinden kamilen âhz ve ala kaderi .....âhz ve kabz ve istifâ-yı hakk eyledim fi‘ma ba‘ad .....müteveffa-i mezbûrun dem-i diyetine müte‘allıka işbu mezbûr es-Seyyid Ali Beşe’nin zimmetini ibrâ-i amm ve iskât-ı tamm ve kati‘un –niza .....ile ibrâ ve iskât-ı hak eyledim didikde gibbû’t-tasdiki’ş-şer‘i ma-vaka‘ bi’-taleb ketb olundu hurrîre fi’l-yevmi’s-sâbi‘ ve’l-‘ışrîn min şehri Zilhicce li-sene ihdâ ve ‘ışrîn ve mi’eteyn ve elf.

Şûhûdu’l-hâl :

Veliyüddin Efendi , Mar‘âşi,
 Dobaçoğlu İbrahim Beşe,
 Felek Mahmud Beşe,

Hallac Emin Beşe,

Bakkal Mehmed bin el-Hac Süleyman .

[S.138/ BELGE 3]

Mart menzîl hücceti,

Medine –i Tokat'ta sâkin salyâne-keş mahallât ahâlileri taraflarından umûr–ı belde ile sâir tekâlifî rü'yet ve temşiyet ve nizâmı vekîlleri olan es-Seyyid el-Hac Ömer Ağa ibn-i İbrahim ve el-Hac Halil nâm kimesneler meclis –i şer'î hatır–ı lâzımı't-tevkîrde işbu baisetü'l-kitâb es-Seyyid el-Hac Ahmed Ağa mahzârında zeyl –i kitabda muharrerü'l-esâmi ulemâ ve sûlehâ ve –a'yân ve eşrâf ve vücûh –ı belde hazirûn oldukları hâlde her biri takrîr –i kelâm ve bast-i ani'l-merâm idüb bundan akdem bâ– hüccet-i şer'îyye menzîlci nasb ve ta'yîn olunan es-Seyyid Ahmed Ağa'nın müddet –i icâr –ı tamam olub müceddeden menzîlci nasb ve ta'yîn olunmak lâzım ve mühim olmağın menzîlci-i mezbûr kârgüzâr ve müçerrebü'l etvâr ve sadakatkâr olmağla menzîlci-i mezbûr menzîl-i mezkûru istikâmet ile rüyet ideceği cümlemizin meczu'mu olub taraf-ı Devlet –i Aliyye'den ve vâli-i vilâyet taraflarından vesair mahallerden tevârüd iden ulaklara ve hasbu't –tarîk medine –i mezbûreye mürûr ve ubûr iden hazineler üzerlerine me'mûr mübâşir ve yük tahmiline bâ–fermân –ı âlî umur –u mühimmed ile gelen ağavât ve mübâşirâna müceddeden sâdir olan fermân-ı âlîde tasrîh buyrulan nizâm –ı cedîd şürûtu üzere ahâli-i vilâyet tarafından verilmesi lâzım gelen bârgîrleri menzîlci-i mezbûr verüb zikr olunan ulakların ayâb ve zehâblarında ahâli-i beldeden bir ferde cevri ve te'addi ve müzayaka çekdürmeyüb vüzerâ-i i'zâm ve mir-i mirât-ı kirâm hazerâtı ve elçiler ve ulaklar medine –âli mezbûreye nüzûllerinde iktizâ iden bârgîrleri ahâli-i vilâyet virüb bâ–fermân-ı medine-i mezbûre voyvodalık malından menzîlci-i mezbûra âid ve raci' olan ocaklık ta'yîn buyrulan dört yüz otuz beş guruş ile menzîlci-i mezbûra in'amattan mâ'ada bu def 'a memlekette virilmek üzere sekiz bin altı yüz doksan beş guruş imdadiye ve mahallâta bâkî kalan mebâliğden ma'ada bin iki yüz yigirmi iki senesinin mâh –ı muharrem dördüncü günü vâki' olan mart ibtidâsından altı ay gayetine değın yüzer re's tuvâna bârgîr ve levâzımât-ı sairesiyle cümle ma'rifeti ve mârifet-i şer'le bâ –hüccet –i şer'îyye ağa –i mumâ – ileyhüma yedi bin dokuz yüz on üç guruş ki cem'an on altı bin altı yüz sekiz guruşa icâr ol-dahi ber vech –i muharrer isticârı kabul idüb meblâğ –ı mezbûr yedi bin dokuz yüz on üç guruşu mahallâta sâlyane ve defter olunmağla beher mahallâta isâbet iden ücret–i

ma'lûmeyi tarafeynden hâvale ve kabul idüb meblâğ –i mezbûrdan ziyâde mutâlebe eylememek üzere ber vech-i muharrer istikâmetle rü'yet ve zikr olunan sekiz bin altı yüz doksan beş guruşu salyâne–i atiyeye idhal ve tahmîl olunmak üzere menzîlci-i mezbûr menzîl-i mezkûru bî-kusur rü'yet ve ücret –i mezkûreden meblağ-ı mezkûru memleket virmek üzere salyane-i atiyeye tahmîl –i menzîl–i mezkûru istikametle rü'yete teahhüd ve iltizâm eyledim didikde gibbü't-tasdik -i şer'î ma-hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb olundu hurrîre fî-gurre muharremi'l –haram li-sene isnâ ve 'ışrin ve mi'eteyn ve elf.

Şûhûdu'l-hâl :

Fahru'l-müderresin el-Hac Mehmed Efendi, el-me'zûn bi'l-iftâ,

Es-Seyyid Ahmed Efendi, Ahi-i mûmâ-ileyh,

Es-Seyyid el-Hac Ali Efendi, el-müderresü be-medrese-i Huruş .

[S.138/ BELGE 2]

Kavak-zâde Şerif Mehmed Efendi'ye müte'allık hücceti

Medine –i Tokat'ta Hoca Ahmed mahallesi sâkinelerinden zatı ta'rif –i şer'î ile muarrefe Hadice bint-i Abdullah meclis–i şer'î şerîf-i enverde zevc–i Mustafa işbu baisu'l kitâb Şerîf Mehmed bin el-Hac Ali mahzârında üzerine da'va ve takrîr-i kelâm idüb tarih-i kitabdan on üç sene mukaddem merkûm Şerîf Mehmed'in yedimden âhz eylediği eşyamdan iki yüz guruş kıymetli burma ta'bir olunur altun kolbağı ve otuz guruş kıymetli yaldızlı kuşak ve elli guruş kıymetli altunum ve mihr –i mü'eccel ve nafaka–i iddet ve me'net-i süknân zimmetimde kaldığından ma'ada mahalle –i mezbûrede vâki' ma'lûmu'l-hudûd mübadele olunan menzîlden hisse –i ma'lûmemi dahi fuzûli zabt eylemekle taleb iderim su'âl olunub takrîr-i tahrîr ve alıverilmek matlûbumdur didikde gibbu's-su'âl merkûm Şerîf Mehmed cevâbında müddeiye-i mezbûre Hadice'ye eşya –i mezkûr ve mihr –i mü'eccel ve nafaka –i iddet ve me'net-i süknâsıyla mahalle –i mezbûrede vaki' mübâdele olunan menzîl –i mezkûrdan hissesi mukâbili bir cild mushaf-ı şerîf ve nakden yetmiş guruş ile bir tob kiremid ? mahzâr-ı müslîmînde def ve teslîm mezbûre Hadice dahi yedimden âhz ve kabz idüb eşya–i mezkûre ve mihr –i mü'eccel ve nafaka –i iddet ve me'net-i süknâsıyla mübâdele olunan menzîl –i mezkûrdan hisse –i ma'lûmesine min külli vücûh miyânemizde cereyan iden âhz ve i'taya ve husûs-u mirâsa müte'allıka benim zimmetimi ve gerek pederim mezbûr el-Hac Ali'nin zimmetini ibrâ-yı amm ve iskât-ı tamm katiu'n-niza' ve

defu'n -niza' ile ibrâ ve iskât -ı hak eylemişdi deyû def'le mukâbele eylemekle kıbbu'l-istintâk ve'l-inkâr merkûm Şerîf Mehmed'den def' -i meşrûhunu mübeyyin beyyine taleb olundukda udûl-ü ahrâr-ı ricâl -i müslîmînden es-Seyyid Hâfız Salim bin el-Hac Emin ve es-Seyyid Feyzullah bin Ahmed nâm kimesneler li -ecli'-ş- şehâde meclis -i şer'e haziran olub istişhâd olundukda fi'l-hakika müddeiye-i mezbûre Hadice'ye eşya -i mezkûre ve mihr -i mü'eccel ve nafaka -i iddet ve me'net-i süknasıyla mahalle -i mezbûrede vâki' mübâdele olunan menzîl -i mezkûrdan hisse-i ma'lûmesi mukâbili tarih -i mezkûrda bir cild mushaf -ı şerîf ve nakden yetmiş gurus ile bir tob kiremud ? mezbûr Şerîf Mehmed bizim huzurumuzda def' ve teslîm işbu mezbûre Hadice dahi yedinden âhz ve kabz idüb eşya -i mezkûra ve mihr i mü'eccel ve nafaka -i iddet ve me'net-i süknasıyla mübâdele olunan menzîl-i mezkûrdan hisse -i ma'lûmesine ve min külli'l-vücûh miyânelerinde cereyân iden âhz ve i'tâya ve husûs -ı mirasa müte'allıka mezbûr Şerîf Mehmed'in ve gerek peder -i mezbûr el-Hac Ali'nin zimmetini ibrâ-i amm ve iskât tamm kat'un-niza' rafıu'l hissam ile ibrâ ve iskât-ı hak eylediği ma'lûmumuzdur biz bu husûsa bir vech üzere şahidleriz şehadet dahi iderüz deyû her biri edâ-yı şehâdet -i şer'iyye eylediklerinde gıbbü't-te'addil ve't-tezkiye şehadetleri makbûle oldukdan sonra müddeiye-i mezbûre Hadice'nin husûs-ı mezkûra müte'allıka merkûm Şerîf Mehmed ile bî-vech-i mu'arazasın men' birle mâ vâka bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmü't-tasi 'aşer min şehri muharrem li-sene isnâ ve 'ışrin ve mi'eteyn ve elf.

Şûhûdu'l-hâl :

Es-Seyyid Dudu Mehmed bin el-Hac Hasan,

Hüseyin Efendi ibn-i Hüseyin,

Mustafa Efendi ibn-i Ömer,

Es-Seyyid Mehmed Efendi ibn-i Ali Efendi,

İbrahim Efendi ibn-i Ahned,

Es-Seyyid Mustafa Ağa ibn-i Mehmed....zâde,

Es-Seyyid Hüseyin Fakiyye-zâde,

Abdullah ahi el-mezbûr,

Salih, ahi el-mezbûr,

Es-Seyyid Salih , ferraş,

Attar İbrahim Efendi,

Takiyeciler müezzini es-Seyyid Ahmed,
Hafız Ahmed bin el-Hac Emin .

[S.137/ BELGE 1]

Kayyum hücceti

Medine –i Tokat'ta Çay-ı zımmî mahallesi mütemekkinlerinden iken bundan akdem hâlik olan Mardoros veled-i Toros veled-i nâm zımmînin sulbî oğulları gaib ani'd –diyâr Ohannes ve Simon ve Haçador babaları hâlik -i mesfûrun terekesinden bâ-defter –i kassam isâbet iden emvâl- i mevrûselerin zabt ve hıfza min kıbeli'ş-şer' kayyum nasb ve ta'yîn olunmak lâzım ve mühim olmağın gaibûn-ı mersûmanın li-ebeveyn kızkarındaşları işbu bâisetü'r-rakim Herab nâm nasraniyye kayyumluk-ı mezkûra her vecihle evlâ ve enfa' olunduğuna zeyl-i vesika da muharrerü'l-esami kimesneler taraf –ı şer'e haber virmeleriyle hâkim-i mevki'i sadr-ı kitâb tubâ lehü hüsn ü me'ab efendi hazretleri dahi gaibu'n mersûmûnun kızkarındaşları mersûme Herâb'ı kayyum nasb ve ta'yîn eyleyüb ol dahi ber vech –i muharrer kayyumluk-ı mezkûru kabul ve hidmet-i lâzimesin kemâ-yenbağı edâya müte'ahhide olmağın mâ- vaka' bi't-taleb ketb olundu hurrîre fî 23 Muharrem sene 1223.

Şûhûdu'l-hâl :

Hasan Kavakoğlu,

Monla Hasan, ser-muhzıran,

Çerçi Agob .

[S.137/ BELGE 2]

Müte'allık hüccet

Husûs- ı atî'z-zıkr mahallinde istâr tahrîrçün savb-ı şer'de es-Seyyid Hüseyin Efendi bi'l-iltimas ta'yîn ve irsâl olunub oldahi medine- i Tokat'ta kazasi muzâfatından Komanat Nâhiyesinde vâki' Musalı karyesi arazisine mülâsık bir taraftan Mekin kaya ve bir taraftan derbend ve bir taraftan Ayaözü ve bir taraftan Fenk karyesine gidecek tarîk-i amm ve bir taraftan Karlık Kırağı ve bir taraftan Deve Çukuru ve bir taraftan Çaligan Kaya ve bir taraftan Eğer Kaya'ya müntehî Kale deresi dimekle arif mahalle niza' olan mevzi'e varub akd-i meclis –i şer'i nebevî eylediğinde karye –i mezbûrenin taraf –ı cevânibine bâ- berât –ı ali mutasarrıf olan erbâb -ı tımârdan Sivasî es-Seyyid İbrahim bin Mehmed meclis –i ma' kud-ı mezkûrda medine-i mezbûre kal'ası mustahfızlarından Kızılöz nâm karyeden gedik tımara mutasarrıf olan işbu bâisu'l-kitâb

Hüseyin Ağa ve el-Hac Mustafa ve Seyyid el-Hac Nu‘mân Efendi ve Süleyman ve diğer Hüseyin mahzarlarında üzerlerine da‘ va ve takrîr –i kelâm idüb hudûd –ı mezkûrlarıyla mahdûd olub işbu mu‘ayyene olunan mevzi‘ i mezkûr benim sipahisi olduğum karye- i Musalı arazisi dahilinde olub öşür ve resmi bana iktizâ ider iken mustahfizûn -ı merkûmün âhz ve kabz iderler su’âl olunsun didikde merkûmûn Hüseyin Ağa ve el-Hac Mustafa ve es-Seyyid el-Hac Nu‘mân Efendi ve Süleyman ve diğer Hüseyin cevâblarında elli sene mukaddem sâbıku’z-zıkr Kızılöz nâm karyeden gedik tımara mutasarıf olanlar hudûd –ı mezkûrlarıyla mahdûd işbu mu‘ayyene olunan mevzi‘ –i mezkûrdan hâsıl olan mezruatın öşür ve resmin her biri bilâ-niza‘ âhz ve kabz ve biz dahi elli seneden mütecâvizdir ki âhz ve kabz idegelmişiz deyû merkûm es-Seyyid İbrahim’in sipahisi olduğu Musalı karyesi arazisi dahilinde olduğunu her biri inkâr eylediklerinde mahalli niza‘ın üzerinde müdde –i merkûm Seyyid İbrâhim’den takrîr-i da‘vâsına mutâbık beyyine taleb olundukda ityân-ı beyyineden kemâl izahâr-ı acz eylediğinden ma‘adâ mevzi‘-i mezkûrun öşür ve resminin mustahfizûn-ı merkûmün âhz ve kabz ve tasarruflarını menâfi yedinde bir sened -i şer‘i dahi olmayub da‘vâsı kizb–i mahz olduğu mevzi‘-i mezkûr maru’z-zıkr Kızılöz karyesi arazisinden olub hasıl olan mezru‘atının öşür ve resmi öteden beru mustahfezûn merkûmûn taraflarından olunageldiği mütevâtiren inha ve ihbâr olunmağla binaen–aleyh sipahi –i merkûm es-Seyyid İbrahim bilâ beyyine ve bilâ sened-i şer‘i mu‘arazadan men‘ ve hudûd –u mezkûrlarıyla mahdûd mevzi‘-i mezkûrdan hâsıl mezruatın öşür ve resmin mustahfizûn-ı merkûmün âhz ve kabz ve kemâ fi’l-evvel tasarruflarına hükm birle mâ-vaka‘ bi’t – taleb ketb olundı hurrîre fi-yevmi’s-sâlis ve’l-‘ısrîn min Muharrem li-sene isnâ ve ‘ısrîn ve mi’eteyn ve elf.

Şûhûdu’l-hâl :

Ali Ağa ibn-i Mehmed Karslı,

Süleyman bin Mehmed,

İsmail bin Ali,

Es-Seyyid Mehmed bin Mehmed Hattabcı,

Ahmed bin Mustafa, a‘n-karye-i Beşviran,

Es-Seyyid Mufassal Efendi bin es-Seyyid Emin Efendi,

Ali bin Ömer, a‘n-karye-i Beşviran,

Osman bin Ömer, a‘n-karye-i Beşviran,

Es-Seyyid Halil bin Ömer, a'n-karye-i mezbûre,
 Es-Seyyid Hüseyin bin Abdullah, a'n-karye-i Beşviran,
 Es-Seyyid Mehmed bin Hüseyin Ağa,
 Es-Seyyid Mehmed Ağa Bayburtlu,
 El-Hac Osman bin Halil a'n-karye-i Kızılöz,
 Tütüncü oğlu Hasan,
 İbrahim bin Tîn a'n-Kızılöz,
 Osman bin Mehmed, a'n-karye-i Kemer,
 Ömer bin Mehmed, a'n-karye-i Kemer,
 Ebu Bekir Beşe, a'n-karye-i Kemer,
 Hafız İbrahim bin Ahmed,
 Es-Seyyid İbrahim bin Ahmed,
 Es-Seyyid Emin bin Ahmed .

[S.137/ BELGE 3]

Medine-i Tokat'ta Cemaleddin mahallesi ahâlisinden iken bundan akdem fevt olan el-Hac Halil bin Ömer'in verâset-i zevce-i metrûrekesi Hadice bint-i Abdullah ile 'ammi-zâdesi Emin bin Mehmed nâm sagîre inhisârı ba'de't-tahakuk-ı-şer'î sagîr -i mezbûr Emin'in validesi ve bâ -hüccet vâsi-i mensûbesi Zehra bint-i İsmail ve zevci ve tarafından vekil olduğu zât -ı mezbûreyi bî-şahsiha ma'rifet -i şer'iyeye ile arifân Ali bin Osman ve Mehmed bin Mehmed şهادetleriyle sabit ve subûtu vekâletine hükm -i şer' i lâ-hık olan İbrahim bin Hasan meclis-i şer' -i hatiri vacibu't-tevkirde işbu eshâbu'l-kitâb zevce-i mezbûre Hadice ile zevci ve müteveffa-i mezbûrun mu'teki Hasan ve mu'tekası Hâfıza taraflarından ber hükm -i şer'ice sâbitü'l-vekâle vekîlleri Monlâ Mehmed bin Halil mahzârında bi'l-vekâle üzerine da'va ve takrîr -i kelâm idüb sagîr -i mezbûrun ..... müteveffâ -i mezbûr el-Hac Halil 'in nûkudundan yigirmi beş bin guruş defter-i kasamsa idhâl olunmayub müvekkilûn -ı merkûmûn ketm ve ihfâ ve ol-vechle zimmetlerinde kalmağla mebâlağ -ı mezkûrdan sagîr -i mezbûra isâbet iden hisse -i irsiyesin taleb iderim vekîl -i merkûm Monlâ Mehmed'den su'âl olunub takrîri tahrîr aliverilmek bi'l-vekâle matlûbumdur didikde gıbbü's-su'âl vekîl -i mezbûr Monlâ Mehmed cevâbında müteveffâ -i mezbûr el-Hac Halil hayatında bi'l-cümle mâlik olduğu eşya ve gerek nukûdunu ta'yîn ve bundan gayrı kimesne zimmetinde asla bir şey'im yokdur deyû mâhzâr -ı müslîmînde ikrâr ve ber

mucîb –i fetvâ –i şerîfe müvekkilim merkûmundan da‘vâsı gayri sahih olduğundan mâada vâsiye –i mezbûre Zehra tereke –i müteveffıye- i mezbûreden ba‘de’l –ihrâci’l – mesârif sagîr –i mezbûrun bâ-defter-i kassam hisse-i irsiyesini bi’l-vesâye âhz ve istifa eyledikten sonra tereke–i müteveffâ –i mezbûrdan haric ez-defter olmak üzere meblâğ-ı mezkûr yigirmi beş bin guruş mukaddemâ bir def‘a dahi müvekkilem merkûmundan da‘vaya tasaddi eylediğinde zimmetlerinde habbe-i vahide yoğ iken ve ber -mucîb-i fetevâ –i şerîfe iddiası gayri sahîh iken da‘vâ li-ecli’l iskât vâsiye –i mezbûre Zehra’ya an-nakd iki yüz guruş def‘ ve teslîm mezbûre dahi yedlerinden ba‘de’l-kabz husûs –u mirâsa müte‘allıkâ amme –i de‘avi ve mütalibâttan müvekkilem merkûmûn Hasan ve Hadice ve Hafize’nin zimmetlerini ibrâ –i âmmla ibrâ ve iskât eylemişdi deyû def‘le mukâbele eylemekle gibbû’l-istintâk ve’l-inkâr vekîl –i mezbûr Monlâ Mehmed’den def‘-i meşruhûnu mübeyyin beyyine talep olundukda udûl-ı ahrâr-ı ricâl–i müslîmînden Monlâ Mustafa bin..... ve Mehmed bin el-Hac Selim li- ecli’ş-şehâde meclis –i şer‘a haziran olub istişhad olundukda fi’l –hakika müteveffâ-i mezbûr el-Hac Halil hÂl-i hayatında bi’l- cümle mâlik olduğu eşya ve gerek nukûdunu ta‘yîn ve bundan gayri kimesne zimmetinde asla bir şey’im yokdur deyû ikrâr eylediği ve haric ez-defter olmak üzere meblâğ-ı mezkûr yigirmi beş bin guruşu vâsiye-i mezbûre mukaddema bir def‘a dahi müvekkilûn-ı merkûmundan da‘vaya tasaddi eylediğinde li – ecli’l-iskât vâsiye –i mezbûre Zehra’ya ‘an nakd iki yüz guruş def‘ ve teslîm mezbûre dahi bi’l-vesâye yedlerinden ba‘de’l –kabz husûs-ı mirasa müte‘allıkâ amme –i de‘avi-i mütalibâttan müvekkilûn-ı merkûmundan Hasan ve Hadice ve Hafize’nin zimmetlerini bi’l-vesâye ibrâ–i amla ibrâ ve iskât eylediği ma‘lûmumuzdur biz bu husûsa bu vech üzere şahidleriz şehâdet dahi ideriz deyû her biri edâ–i şehâdet–i şer‘iyye eylediklerinde gibbû’t-te‘addil ve’t-tezkiye şehâdetleri makbûle olmağın müdde- i merkûm İbrahim’in haric ez-defter mebâliğ –i mezkûrdan hisse-i ırs iddiasına müte‘allıkâ vekîl-i mezbûr Monlâ Mehmed ile bi-vech-i muarızası men‘ birle mâ-vâka‘ bi’t –taleb ketb olundu hurrîre fi yevmi’s-sâlis ‘ışrîn min Muharrem li-sene ‘ışrîn ve mi’eteyn ve elf.

Şûhûdu’l-hâl :

Halil Efendi yazıcı,

Hüseyn.....-zâde,

Mahmud bin Seyyid Mehmed, berber,

Monla Veliyüddin Maraşî,
 Hacı Ağa ibn-i el-Hac Ahmed Efendi,
 Derviş Efendi ibn-i Seyyid Mehmed,
 Ömer Beşe Karagöz,
 Köse Hacı Mehmed,
 Monla Osman Doğancı,
 El-Hac Mehmed bin Ali, attar .

[S.136/ BELGE1]

Muhali‘a hücceti,

Medine –i Tokat’ta Gaybi mahallesi sâkinelerinden zâti mu‘arrefe Şerîfe bint-i Ömer meclis –i şer‘i hatir-i vâcibbu’t –tevkir işbu bâisu’l- kitâb Abdurrahman bin Abdurrahman nâm kimesne mahzârında bî-tav‘iha ikrâr -ı tâmm ve takrîr –i kelâm idüb mezbûr Abdurrahman mukaddema zevcim olub beynimizde adem-i imtizacımızdan nâşî bilâhere müfârekât iktiza itmekle zimmetinde mütekârrer ve ma‘kudun aleyh yüz elli guruş mihr-i mü‘eccelem ile nafaka–i iddet ve me’net-i süknâmdan kendi hüsn-i rızamla fariğa ve ol-vechle muhali‘a tâlibe ve râğibe olduğumda merkûm dahi ol-mukabelede beni hali‘ -i sahî‘-i şer‘i ile hal‘ ben-dahi hal‘ mezkûru kabul eyledim fima ba‘d husûs -ı zevciyete tarih-i kitâba gelinceye değin miyânemizde cereyan iden .....ve i‘tâya müte‘allıka amme-i de‘avi ve mütâlibâttan merkûm Abdurrahman’ın zimmetini ibrâ ve iskât ol-dahi benim zimmetimi ibrâ-i ammla ibrâ ve iskât eyledi didikde gıbbü’t-tasdikü’ş-şer‘i mâ-vaka bi’t –taleb ketb olundu hurrîre fî- yevmi’s-sani min şehri Saferü’l-hayr li-sene isnâ ve ‘ışrin ve mi’eteyn ve elf.

Şûhûdu’l-hâl :

Mehmed oğlu Hasan,
 Halil bin Hüseyin,
 Ebu Bekir oğlu Mehmed,
 Dalkılıç Mustafa,
 Hasan bin Hızır, ser-muhzır .

[S.136/ BELGE 2]

Kal‘a mustahfizlarına müte‘allık hüccet mücibince verilen mürâsele,

Medine-i Tokat Kal‘ası mustahfizlarından Hacı Mustafa Ağa ve Hüseyin Ağa ba‘de’s-salam inhâ olunur ki bâ-berât-ı a‘li .....tasarrûflarında olan Kızılöz nam

karye arazisi dahilinden olup .....Kal'a deresi dimekle arif mevzi'nin öşr ve resmin bize i'tâ olmağın hükm-i hüccet-i nâtik olduğu vech üzere kadîmden taraflarımızdan âhz ve kabz ve ber-nehc-i şer'î ahârın ta'arruzu iktizâ etmez iken mevzi'-i mezkûra mülâhık Musalu karyesi sipahisi Seyyid İbrahim mevzi'-i mezkûr benim arazim dâhilindedir deyû birbirlerinden da'va-yı meşrûsunu isbattan kemâl izhâr -ı acz eylediğinden ma'ada tasarrûflarını münâfi yedinde bir sened-i şer'isi olmayub da'vası kizb-i mâhz olduğu ecilden mu'arazası men' ve mündefi' mezkûr maru'z-zikr tasarruflarında olan Kızılöz karyesi arazisinden olup öşr ve resmi ez-cümle taraflarımızdan âhz ve kabz olunageldiği mütevâtiren ihbâr ve kemafl'evvel tasarrumuzda hükm-i şer'î ma'rifeti.....savb-ı şer'eden işbu mürâsele tahrîr ve yedinize def' olundu gerekdir ki ber-mûcîb-i hüccet tasarruflarımızda olup Kızılöz karyesi arazisi dahilinde olan mevzi'-i mezkûrdan hasıl olan mezru'atın öşr ve resmi bundan böyle dahi siz zabt ve ahâra müdahale ettirmeyesiz hurrîre fi'l-yevmi's-sâlis ve'l-ışrîn min Muharrem li-sene isnâ ve 'ışrîn ve mi'eteyn ve elf .

[S.135/ BELGE 1]

Medine – i Tokat'ta Acebşir mahallesi sâkinlerinden es-Seyyid Ali ibn-i el-Hac Ali Ağa meclis –i şer'î hatir-i vâcibü't-tevkirde li-eb erkarındaşı es-Seyyid Hüseyin ibn-i el-mezbûr el-Hac Ali mahzârında ikrâr tâmm ve takrîr-i kelâm idüb medine-i mezbûre finâsında kal'a tımarı dahilinde Çeltik nâm mevzi'de vâki' ma'lûmu'l hudûd tahminen on kile tohum istiab ider beş kıt'a tarla ve yine etraf-ı şehir arazisinde Kışla nâm mevzi'de vâki' ma'lûmu'l-hudûd tahminen üç keyl tohum isti'ab ider bir kıt'a tarla ve yine etrafı şehir arazisinde Kayadibi nâm mevzi'de vaki' ma'lûmu'l-hudûd tahminen bir buçuk keyl tohum istiab ider bir kıt'a tarlalara işbu mezbûr es-Seyyid Hüseyin ile diger erkarındaşım Mehmed Alemdâr ber vech –i iştirâk mutasarrıflar iken karındaşım mezbûr Mehmed Alemdâr bilâ veled fevt olup tarla –i mahdûd -ı mezkûrların nisfindan ber mûcîb –i kanun bana isâbet iden rub' hisse arz –ı mîri tarlalarımı karındaşım mezbûr es-Seyyid Hüseyin'e bedel-i ma'lûm mukâbelesinde bâ-izn -i sahib -i arz ferâğât ve keff-i yed eyleyüb ve bedel-i mezkûru yedinden temâmen âhz ve kabz eylemekle müteveffâ karındaşım Mehmed Alemdâr'ın mezbûr Hüseyin ile ber vech –i iştirâk mutasarrıf olduğu arazi –i mezkûrda ma'lûmu'l-hudûd tarlaların nisfindan intikâl iden rub' hissede benim asla ve kat'a alaka ve medhalim kalmayub karındaşım mezbûr es-Seyyid Hüseyin'in mülk-i tefvizi olmağla fimâ ba'ad rub' hisse –i mezkûr ile

müteveffâ babam el-Hac Ali Ağa ve validem Rukiyye Hatun'un terekelerinden hisse- i irsiyeme ve hukuk-u mirasa ve tarih -i kitaba gelinceye değin beynimizde câri olan âhz ve i'tâ ve mu'amelât-ı şer'iyeye-i kitaba müte'allıka karındaşım mezbûr es-Seyyid Hüseyin'in amme -i de'avi ve mütalibât ve kaffe-i ityân ve muhasemâttan zimmetini ibrâ-i ammla ibra' katü'n-niza' ve rafi'ü'l-hazırâm ile ibrâ ve iskât-ı hak eyledim didikde mezbûr dahi ibrâ -i mezkûru ba'de'l-kabul mâ-vaka' bi't-taleb ketb olundu hurrîre fi'l yevmi'l - hamis min şehri Saferü'l-hayr li-sene isnâ 'ısrîn ve mi'eteyn ve elf

[S.135/ BELGE2]

Medine -i Tokat'ta Beybağı mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem fevt olan es-Seyyid Hüseyin ibn-i el-Hac Ali nâm müteveffânın sûlb-i sagîr oğlu Ali bin (okunamıyor) müteveffâ-i mezbûrun terekesinden bi'l-ırsi'ş-şer'i isâbet ve intikâl iden emvâl-i mevrûsesin zabt ve hıfzı ve tesviye-i umûruna rü'yet ve itmâma kibe'l-i şer'den vâsi nasb ve ta'yîn olunmak lâzım ve mühîm olmağın sagîr-i mezbûrun li-ebeveyn erkarındaşı işbu bâ'isu'l-kitâb es-Seyyid Ahmed nâm kimesne vesâyete ehîl ve sagîr-i mezbûr hakkında her vecîhle evlâ ve enfâ' olduğunu zeyl-i kitabda muharrerü'l-esâmi-i müslîmîn taraf-ı şer'e haber vermeleriyle hükm-i hakim-i mevki'-i sadr-ı kitâb tubâ lehü hüsnü me'ab efendi hazretleri dahi mezbûr es-Seyyid Ahmed'in karındaşı sagîr-i mezbûr Ali'ye vâsi nasb ve ta'yîn eyleyüb ol-dahi ber-vech-i muharrer vesâyet-i mezbûrûn kabul ve hidmet -i lâzımesin kemâ-yenbağı edâya te'ahhüd ve iltizâm itmekle ma-vaka' bi't-taleb ketb olundu hurrîre fi'l-yevmi'l-hadî 'aşer şehri Saferü'l-hayr li-sene isnâ ve 'ısrîn ve mi'eteyn ve elf.

Şuhûdu'l-hâl :

Monla İbrahim bin İsmail,

Es-Seyyid Mustafa bin Abdullah,

Ali bin Abdullah .

[S.135/ BELGE 3]

Vâsi ve nafaka hücceti,

Medine -i Tokat'ta Seyyid Necmeddin mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem vefat iden Emin bin el-Hac Ali nâm müteveffânın sulb-i sagîr oğulları Receb ve Osman ve İbrahim ve sagîre kızı Şerîfe'ye babaları müteveffâ -i mezbûrun terekesinden bi'l-ırs-ı şer'i isâbet ve intikâl iden emvâl-i mevrûselerinden hıfz ve rü'yete kibel-i şer'den vâsi ta'yîn ve nasb olunmak lâzım ve mühîm olmağın sagîrûn-ı mezbûrûn

ammileri .....Salih nâm.....sagîrûn-ı mezbûrûnun haklarında her vecîhle evlâ ve enfâ' olduğunu zeyl-i kitâbda muharrerü'l-esami-i müslîmîn taraf -ı şer'e haber vermeleriyle hâkim mevki'-i sadr-ı kitâb tubâ lehü ve hüsnü me'ab efendi hazretleri dahi sagîrûn-ı mezbûrûna mezbûr Salih nâm kimesneyi vâsi ve nasb ta'yîn eyleyüb ol-dahi ber vech -i muharrer ve vesâyet-i mezbûru kabul ve hizmet-i lâzimesin kemâ -yenbağî eda-ya müte'ahhid oldukdan sonra vâsi -i mezbûr anifen meclis-i şer'de takrîr -i kelâm idüb hâlâ vâsileri olduğum sagîrûn-ı mezbûrûnun nafaka ve kisveye zarûret ve eşedd ihtiyacları olmağla emvâl -i mevrûselerinden bi'l-kadri'l-kifaye nafaka ve kisve baha farz ve takdir olunmak bi'l-vesâye matlûbumdur didikde fi'l-vâki' sagîrûn-ı mezbûrûnun nafaka ve kisveye zarûret ve eşedd ihtiyacları olduğunu sikât-ı müslîmîn taraf-ı şer'e haber vermeleriyle hâkim-i mûmâ-ileyh efendi hazretleri dahi sagîrûn-ı mezbûrûna emvâl-i mevrûselerinden dördüne beher yevm on para nafaka ve kisve baha farz ve takdîr idüb ol-dahi meblâğ-ı mefrûz-ı mezkûru tarih-i kitâbdan harc ve sarfa hîn-i zarûrette isti'adneye ve vâkti zaferde rücu'a vâsi-i mezbûra izin birle ma-vaka' bi't-taleb ketb olundu fi 21 Rebiu'l-ahir sene 1222 .

Şuhûdu'l-hâl :

Fahru'l-küttâb es-Seyyid Ebû Bekir Efendi,el-müderriş,

Es-Seyyid Hasan Efendi ibn-i es-Seyyid Abdurrahman Efendi,

Es-Seyyid Hüseyin Efendi ibn-i es-Seyyid Mehmed Efendi .

[S.134/ BELGE1]

Aişe'ye müte'allîk hüccettir,

Medine -i Tokat'ta Muslühüddin mahallesi sâkinlerinden olub medine-i mezbûrede vâki' Sarachane Camii'nde bâ -berât -ı âlî hatîb olan es-Seyyid Osman Efendi ibn-i Mehmed meclis -i şer'î hatîr-i vâcibü't-tevkirde işbu ba'isetü'l -kitâb Aişe bint-i Abdullah mahzârında ikrâr-ı tamm ve takrîr -i kelâm idüb bi't-tevlîye vakfiyet üzere tasarrufumda olub Sofiyyun mahallesinde kâin bir taraftan Abdurrahman Efendi ve bir taraftan ..... Beşe ve iki taraftan tarîk-i amme müntehî binâ ve arsası vakf bir bâb menzîl harabe müşrîf olub intifa'ı külliyyen münkâti' ve inhidamında ta'mîr ve termîm dahi meşrûtası olmamağla izn-i şer'le menzîl -i mahdûd-ı mezkûr ahâra bey' ve semeni ile bir bâb dükkan iştirâ ve vakf -ı mezbûrâ zam ve bedel olunmak her vecîhle enfâ olduğunu sikât-i müslîmînden ba'de'l-istihbâr menzîl -i mezkûru bey'e izin virilmek matlûbumdur didikde vûkûf-u .....olan sikât-ı müslîmînden su'âl

olundukda fi'l-hakika menzîl –i mahdûd –i mezkûr vech –i meşrûh üzere harabe müşrif olub intif-i külliyyen münkâti‘ ve ta‘mîr ve termîme dahi meşrûtası olmayub âhara bey‘ ve semeni ile at pazarında vâki‘ bir taraftan Kazgan Asmaz Hanı civârına ve bir taraftan Alî Alemdâr ve bir taraftan Bekir Beyoğlu dükkanlarına ve bir taraftan tarîk –i amme müntehî bir bâb semerci dükkanını vakf için iştirâ ve bedel olunmak vakfa enfâ olduğunu haber verdiklerinden sonra menzîl mahdûd–u mezkûr tüllâba arz ve ba‘de'l-müzâyede doksan guruşa mezbûre Aişe üzerinde karar-dâde olmağla tarafeynden icâb ve kabulü havî menzîl –i mezkûru mezbûre Aişe'ye bey‘ ol-dahi ba‘de'l –iştirâ meblâğ- ı mezkûr–u mütevellî-i merkûma def‘ ve teslîm mütevellî-i merkûm dahi dükkan–ı mezkûru vakf için iştirâ ve icâresiyle şurût–ı vakfa icrâ ve tasarrufuna mezbûr Osman Efendi'ye ve menzîl –i mezkûru mülkiyet üzere mutasarrîfa mezbûre Aişe'ye izin birle mâ-vaka bi't –taleb ketb olundu fi'l–yevmü's-sâlis ve'l–ışrîn min şehri Re'biu'l-evvel li-sene isnâ ve ışırn ve mi'eteyn ve elf .

Şuhûdu'l-hâl :

Hafız Mehmed Efendi ibn-i Mehmed Efendi,

Mustafa bin Ali,

Monla İsmail bin Ali,a'rac

Hüseyin bin Mehmed,derzi,

Mehmed bin Mustafa,derzi.

[S.134/ BELGE 2]

Medine –i Tokat'ta Çay mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem fevt olan Mehmed bin Ahmed nâm müteveffânın sulbi oğlu Mehmed'e babası müteveffâ –i mezbûr ile müte'akiben fevt olan valdesi Emine bint-i Ebu Bekir'in terekelerinden bi'l–ırs–ı şer'î isâbet ve intikâl iden emvâl-i mevrûsesin zabt ve hıfz ve tesviye –i umûrunu rü'yet ve itmâma kıbel-i şer'eden vâsi nasb ve ta'yîn olunmak lâzım ve mühîm olunmağın sagîr–i mezbûrun cedde-i sahihası ve zatı mu'arrefe işbu bâi'setü'l- kitab Adile bint-i Ahmed vesâyete ehil ve sagîr-i mezbûr hakkında her vecîhle evlâ ve enfâ olduğu zeyl-i kitâbda muherrü'l-esami-i müslîmîn taraf–ı şer'e haber vermeleriyle hakim-i mevki'–i sadr–ı kitâb tubâ lehü hüsnü me'ab efendi hazretleri dahi mezbûre Adile'yi sagîre-i mezbûreye vasî nasb ve ta'yîn eyleyüb ol-dahi vesâyeti mezkûreyi kabul ve hidmet-i lâzimesi kemâ yenbağî edâya müte'ahhide olunmağın mâ-vak'a bi't-

taleb ketb olundu hurrîre fi'l-yevmi'r-rabi' ve'l-'ışrîn min şehri Rebiü'l-evvel li-sene isnâ ve 'ışrîn ve mi'eteyn ve elf.

Şuhûdu'l-hâl :

Es-Seyyid İsmail bin Ahmed, Tekke-niŝin,

Mustafa Efendi, İmam-ı Mahalle-i Semerkandi,

Ali Ağa ibn-i Abdullah, penbeci .

[S.134/ BELGE 3]

Medine –i Tokat'ta Meydan mahallesi sâkinelerinden iken bundan akdem fevt iden Rahime bint-i Mustafa nâm..... müteveffiyenin verâseti ve hisse –i vârisi li-ebeveyn kızkarındaşı Aişe'nin kızı ve zâtı mu'arrefe Saliha bintî Yusuf inhisârı ba'de't-tahakkuk-ı-şer'î mezbûre Sâliha meclis –i şer'î lâzımü't- tevkirde işbu eshabü'l –kitâb müteveffîye –i mezbûrenin üvey oğulları es-Seyyid Mustafa ve Hasan ile kızkarındaşları Vahide bint-i Ömer mahzârlarında bî-tav'îha ikrâr -ı tâmm takrîr –i kelâm idüb mevrûse-i mevrûsem müteveffîye-i mezbûrre Rahime nâm hatun tarih-i kitâbdan iki mâh mukaddem yedinde ve taht –ı tasarrufunda mülkü olub medine –i mezbûre finâsında Cağa Gölü nâm mevzi'de vaki' ma'lûmu'l –hudûd bir kıt'a hadîkasını ve yine Zincirlikuyu mahallesinde kâin ma'lûmu'l –hudûd bir kıt'a hadîkalarını hal-i hayat ve kemâl-i sıhhatinde malından ifrâz ve mülkünden mümtaz eyleyüb hadîkateyn-i mezkûreteynin sülüs-i sânisî işbu mezbûran es-Seyyid Mustafa ve Hasan ile kızkarındaşları mezbûre Vahide'ye dahi ve sülüsünü dahi bana hasbeti'llahi te'âlâ vakf-ı sahîh –i şer'î ile vakf idüb cânib –i şer'î nebevîden yedimize bir kıt'a vakfiye-i ma'mûlun bihâ i'tâ olunmuşdu deyû inde'ŝ-şer' ikrâr ve i'tiraf eylemekle mezbûre Salihâ'nın ber vech –i meşrûh üzere ikrârâtı mezbûrûn ve Saliha tasdik ve ŝifâhen tahkîk eylemeleriyle mâ-hüve'l-vaka' bi't –taleb ketb olundu fi 25 Rabiü'l-evvel 1222 .

Şuhûdu'l-hâl :

Fahru'l-müderriŝini'l-kirâm mütebahhirin Hafız Ağa Efendi, me'zûn bi'l-iftâ sabıka,

El-Hac Hüseyin Efendi ibn-i Mehmed,

Ali Efendi ibn-i Kamber,

El-Hac Mustafa Efendi, tahtacı,

Tekke-niŝin İsmail Beşe,

Hacı Ömer bin Mehmed,

Hafız Mehmed bin Yahya,
 Mustafa bin Hasan, Benderli,
 İsmail Efendi ibn-i Ali,
 Monla Osman bin Süleyman .

[S.133/ BELGE 1]

Medine –i Tokat'ta Mihmad Hacib mahallesi mütemekkinlerinden iken bundan hâlik olan Kalos veled-i Serkiz nâm hâlikin sulb-î sagîr oğlu Artin'e min kıbel-i şer' -i bâ-hüccet vâsi nasb ve ta'yîn olunan..... Haçek veled-i Markos nâm zimmî meclis-i şer'î hatir-i vâcibü't-tevkîrde işbu bâi'su'r-rakîm Ohan ve karındaşı Ağya veled-i Manuk nâm zimmîler mûvâcehelerinde bi'l-vesaye ikrâr tamm ve takrîr-i kelâm idüb hâlik-i mersûmun terekesinden olub medine–i mezbûre finâsında Haydar-hâne evkâfindan olub senevî yedi para icâre –i maktu' u olan bir kıt'a bağın bir taraftan Kalalıoğlu ve bir taraftan Kazzaz Ohan ve bir taraftan Berhamoğlu mülklerine ve bir taraftan tarîk–i amme müntehî kürûmu mülk ve arsa vakf-ı mezbûrdan olub bağ–ı mahdûd–ı mezkûr harabe müşrif mutasarrıf ve termîm ve ta'mirât kudreti olmamağla sagîr–i mezbûrun bağ –ı mezbûrdan gayri bir nesnesi olmayub nafaka ve kisveye zarûret ve eşedd ihtiyac ile muhtac olmağla ..... bey' olunmak sagîr –i mezbûr hakkında her vechle evlâ ve enfâ' olmağın bağ –ı mahdûd–ı mezkûr tüllâba ba'de'l –arz ve'l-müzâyede semen -i misli olan yüz elli guruşda karar-dâde ziyâde ve ile taleb -i âharı olmayub mersûmân Ohan ve karındaşı Ağya nâm zimmilere yüz elli guruş bey'-i bât-ı sahîh-i şer'î ile an-nakd meblâğ-ı mezkûr yüz elli guruşa bey' ve temlik ve arsasında olan hakk-ı tasarrûfunu ferağât ve tefvîz anlar dahi ber vech –i muharrer iştirâ ve temellük ve tesellüm ve tefevvüz kabz ve kabul eyleyüb semeni olan meblağ-ı mezbûru meclis-i bey'de bana bi'l-vesâyeye def' ve teslîm ben dahi yedlerinden âhz ve kabz eyleyüb bağ-ı mahdûd–ı mezkûrda asla ve kat'a sagîr –i mezbûrun alâka ve medhali kalmayub mersûmanın mülk–i müşterâları ve keyfe ma-yeşa ve yuhterân mutasarrıf olsunlar didikde gibbü't-tasadıkı'ş-şer'î mâ-hüve'l-vaka' bi't –taleb ketb olundı fî yevmi'l –hamis ve'l-ısrîn min şehr –i Rabiul- evvel li-sene isnâ ve 'ısrîn ve mi'eteyn ve elf.

Şuhûdu'l-hâl :

Es-Seyyid Hüseyin Efendi,el-kâtib,

Hasan ser-muhzırân,

Es-Seyyid Ömer,el-muhzîr,
Mehmed bin Mahmud,el-muhzîr .

[S.133/ BELGE 2]

Medine –i Tokat'ta Meydan mahallesi sâkinlerinden zat-ı mu'arrefe Nefise bint-i Salih'in zevci ve tarafından vekîl-i müseccîli es-Seyyid Mehmed ibn-i Halil meclis-i şer'î şerîf-i enverde işbu baisu'l-kitab es-Seyyid Ataullah ibn-i el-Hac Ali mahzârında üzerine da'vâ ve takrîr –i kelâm idüb müvekkilem mezbûrun zevc-i evveli es-Seyyid Mustafa bundan akdem fevt oldukda terekesi ma'rifet-i şer' tahrîr olunub Debbağhane-i Atik mahallesinde vaki' babası müteveffâ–El-Hac Ali'nin sâkin olduğu ma'lûmu'l-hudûd menzîlinin harem tarafı mevrûsu müteveffâ –i mezbûr es-Seyyid el-Hac Mustafa'nın mülkü iken defter-i kassama idhâl olunmayub ketb ve ihfâ olunduğundan ma'ada yerlerinden dahi harîc olub terekesine oğlu mezbûr Ata'ullah vaz'ul-yed olmağla isabet iden hisse-i irsiyesini ve bundan ma'ada mezbûr el-Hac Mustafa vefatından üç mâh mukaddem karındaşı işbu mezbûr Ata'ullah mahmiye-i Bursa'da iken on bin guruşluk eşya irsâl ve zimmetinde iken fevt olmağla meblağ –i mezkûrdan dahi iktiza edeni taleb iderim su'âl olunsun didikde gıbbü's-su'âl mezbûr es-Seyyid Ata'ullah cevâbında menzîl-i mezkûrun harem tarafı binası seyl-i a'zîmde münhedim oldukda kızkarındaşı mezbûre kendü nefsi için müceddeden bina ihdas ve bu cihetten mülki olduğunu ikrâr lâkin binaya harc-ı sarf eylediği ma'lûm mikdar mebâliği .....mukaddem babası müteveffâ el-Hac Ali yedinden âhz ve ol-mukâbelede bey' ve .....deyû def'le mukâbele eylediğinden gayri meblağ-ı mezkûr on bin guruşu külliyyen inkâr etmekle evvela mezbûr es-Seyyid Ataullah'dan def' -i meşrûhunu mübeyyin beyyine taleb olundukda udûl-i ahrâr-ı ricâl-i müslîmînden Ali Efendi ibn-i Mustafa ve Hüseyin bin Abdullah li-ecli'ş-şehâde meclis-i şer' de hazirân olub istişhâd olundukda fi'l-hakika müvekkile-i mezbûrenin zevc-i evveli müteveffâ-i mezbûr el-Hac Mustafa menzîli mezkûrun harem tarafına nefsi için binâ ihdas edüb harc ve sarf eylediği ma'lûmu'l-mikdari'l-mebâliği babası müteveffa-i mezbûr el-Hac Ali yedinden âhz ve ol-mukâbelede bey' eylediği ma'lûmuzdur biz bu husûsa bu vech üzere şahidleriz şehâdet dahi ideriz deyû her biri edâ-yı şehâdet-i şer' iyye eylediklerinde gıbbü't-ta'dil ve't-tezkiye şehâdetleri .....merkûm es-Seyyid Ata'ullah'ın..... olduğu meblağ-ı mezkûrun vekîl-i mezbûr es-Seyyid Mehmed..... izhâr istihlâf eylediğinde mezkûr Ataullah tahlîf olunub vekîl-i mezbûr es-Seyyid Mehmed'in

meblâğ-ı mezkûr on bin guruşa müte'allıka bilâ beyyine ve menzîl-i mezbûrdan ber vech -i muharrer hisse iddiasına müte'allıka müteveffa es-Seyyid Ata'ullah ile bivech-i mu'arazası men' birle ma-vaka' bi't-taleb ketb olundu hurrîre fi'l-yevmi's-sâni' min Rebiu'l-ahir li-sene isnâ ve 'ısrîn ve mi'eteyn ve elf.

Şuhûdu'l-hâl :

İbrahim Efendi ibn-i Yahya Efendi,

Mehmed bin İbrahim,

Hüseyin bin Mustafa,

Mehmed Ağa ibn-i Rahmetullah,

İbrahim bin İsmail,

Mehmed bin Ahmed .

[S.132/ BELGE 1]

Medine –i Tokat'ta vâki' Ali el-Mağribi evkâfindan Kafirni nâhiyesinde Feredökse karyesinin vâkıf –ı merkûmun batn -ı evvelde mevcûd evlâd ve evlâd-ı vâkıftan ber mûcîb-i ve vakfiye-i ma'mûlün bihâ evlâdiyet ve meşrûtiyet üzere bâ-berât-ı şerîf mütevellîsi olan işbu bâisu'l -kitâb Monla Ahmed bin Ebu'l Kasım meclîs-i şer'î şerîf -i enverde medine –i mezbûrede vâki' Pervane Bey'in vakfından Taceddin evkâfindan olmak üzere vazife-i muayyene ile bâ-berât-ı şerîf meşihât cîhetine mutasarrıf es-Seyyid Derviş Ahmed ve diger meşihât cîhetine bâ-berât mutasarrıf Osman Efendi tarafından vekîli es-Seyyid Ali ve cüz'hânlık cîhetine bâ-berât mutasarrıf olan es-Seyyid Ebubekir Efendi kendi tarafından asâleten ve karındaşı es-Seyyid Mehmed Efendi tarafından vekîl-i müseccili olmağla mezbûrun muvâcehelerinde bi't-tevlîye da'vâ ve takrîr –i kelâm idüb evlâdiyet ve meşrûtiyet üzere mütevellîsi olduğum Ali el-Mağribi vakfının vakfiye-i ma'mûlün bihasında işbu eshâb-ı cihâtın kaydı olmayub evlâda meşrûta olub ve mezbûrun evlâddan olmayub ecânibden olduklarına binaen men' ve def' olunmak üzere Der Aliyye'de bâ –arzuhâl ve vakfiyenin kaydi derkenâr olundukda işbu hâzır bi'l-meclis es-Seyyid Derviş Ahmed'in meşihât kaydı bulunmayub diğer meşihât kaydı mezbûr Osman Efendi üzerinde ve cüz'hânlık cîheti es-Seyyid Ebubekir Efendi ve es-Seyyid Mehmed Efendi üzerlerinde olduğu derkenâr ancak ecânibden olmak hasebiyle bî vech ve bilâ sened kadr-i külli eyledikleri vâki' ise şer'le görülüb mu'arazaları men' ve def' olunmak bâbında yedime i'tâ buyrulan işbu fermân-ı âlî mûcîbince müdâfaasında sadedinde olduğumda

miyânemizde münâzaât-ı kesire ve fî sıhhat veffire vâki‘ olmuşken el-haletü hazîhi sînî-i vefîreden berü birer takrîb ittirdikleri berâtlarıyla mutasarrıf olmalarıyla beynimize muslihûn-ı müslîmûn tavassut idüb katü'n-niza‘ Karye-i merkûme Firedökse'nin öşr mahsûlâtından yalnız hinta öşrünü der ambar olunmak üzere iktiza iden mesârifâtı kendi tarafından olarak der-ambar ba‘dehü yalnız hinta mahsûlünden humsu tevliyet için ifrâz olunub bâki‘ kalan hinta mahsûlünün nısfı salifü'z –zıkr mutasarrıf olan mezbûr es-Seyyid Mehmed'e ve nısfı ahârün dahi nısf-ı diğere meşihât cîhetine bâ-berât mutasarrıf Osman Efendi'ye ve nısf –ı dahi cüzhânlık cîhetine bâ –berât mutasarrıf Ebubekir Efendi ve es-Seyyid Mehmed Efendi'ye virilmek tanzîm olunmak üzere ba‘de'l –yevm beher sene karye –i mezkûr Firedökse öşrü ve öşr mahsûlu yalnız hintanın humsu mevâli tevliyet cânibine ifrâz bâki‘ iki rub‘ Dervîş es-Seyyid Ahmed'e ve bir rub‘u Osman Efendi'ye ve rub‘ bâki‘ cüzhânlık virmek üzere kat'i'n-niza‘ olunduğunu mütevellî -i merkûm meclis –i şer‘de ikrâr ve i'tirâf eylemekle mâ-vaka‘ bi't –taleb ketb olundu hurrîre fî-evâil min şehri Rebi'ü'l-evvel li-sene isnâ ve ‘ısrîn ve mi'eteyn ve elf . Şuhûdu'l-hâl :

Fahru'l-küttâb es-Seyyid Ebu Bekir Efendi,el-müderriş,

Es-Seyyid Hasan Efendi ibn-i es-Seyyid Abdurrahman Efendi,

Es-Seyyid Hüseyin Efendi,el-kâtib,

Es-Seyyid Abdullah Çelebi Çavuş Na'kib Efendi,

Es-Seyyid Halil Çavuş Efendi-i mûmâ-ileyh,

Hasan ser-muhzırân,

Mehmed .

[S.132/ BELGE 2]

Medine –i Tokat'ta Yaşmeydan mahallesi mütemekkinlerinden iken bundan akdem hâlik olan Artin veled-i Artin'in ve sulb– i sagîr oğulları Ovannes ve Agob ve sulbiye-i sagîre kızları Maryam ve Ahzaperet'e babaları hâlik-i mersûmun terekesinden bi'l ırs-ı şer‘ isâbet ve intikal iden emvâl-i mevrûselerin hıfz ve rü'yete kıbel-i şer‘den vâsi nasb ve ta'yîn olunmak lâzım ve mühîm olmağın sagîrûn-u mersûmûnun anaları işbu baisetü'r-rakîm Maryam bint-i Asador nâm nasraniyye vesâyete ehîl ve sagîrûn-ı mersûmûn haklarında her vecîhle .....evlâ ve enfâ‘ olduğunu bi-ihbâ- sikât-ı zahir olmağla hakim-i mevki'-i sadr-ı kitâb tubâ lehü hüsn-ü me'ab efendi hazretleri dahi mersûme Maryam'ı sagîrûn-ı mersûmûna vâsi nasb ve ta'yîn eyleyüb ol-dahi ber vech-i

muharrer vesâyet-i mezkûreyi kabul ve hidmet-i lâzimesin kemâ -yenbağî edâya müte'ahhide olmağın mâ- vak'a' bi't -taleb ketb olundu hurrîre fi'l-yevmit-tasi min Rebiu'l-ahir li-sene isnâ ve 'ısrîn ve mi'eteyn ve elf .

Şuhûdu'l-hâl :

Mıgırdıç veled-i Simavon,

Karabet ahi el-mersûm,

Keşiş oğlu Serkiz,

Aksar veled-i Petros,

[S.132/ BELGE 3]

Medine -i Tokat'ta Yaşmeydan mahallesi mütemekkinlerinden iken bundan akdem hâlik olan Artin veled-i Artin nâm hâlikin sulb-i sagîr oğulları Ohannes ve Agob ve sagîre kızları Maryam Ahzaperet'in anaları ve bâ -hüccet -i şer'iyeye vâsi -i mensûbeleri ve zâtı mu'arrefe işbu baisetü'r-rakim Maryam bintî Asador nâm nasraniyye meclis-i şer'î şerîf enverde takrîr -i kelâm idüb vâsileri olduğum sagîrûn-u mersûmûnun nafaka ve kisve bahaya..... farz ve takdîr olunmak bi'l-vesâye matlûbumdur didikde fi'l-hakika sagîrûn-u mersûmûnun nafaka ve kisveye zarûret ve eşedd ihtiyacla muhtac oldukların zeyl-i kitabda mektûbu'l-esâmi kimesneler taraf-ı şer'e haber vermeleriyle hakim-i mevki'-i sadr-ı kitâb tubâ lehü hüsnü me'ab efendi hazretleri dahi sagîrûn-ı mezbûrûna emvâl-i mevrûselerinden bi kadri'l-kifaye rayic fi'l-vakt beher yevm her birine beşer para nafaka ve kisve baha farz ve takdir idüb meblağ-ı mefrûzu mezkûrun tarih-i kitabdan harc ve sarfa ve hîn-i zarûrette istidaneye ve vakt-i zaferde rücu'a vâsi-i mersûme Maryem'e izin birle bi't-taleb ketb olundu hurrîre fi'l-yevmi'l-hadi 'aşer min Rebiu'l-ahir li-sene isnâ ve 'ısrîn ve mi'eteyn ve elf .

Mıgırdıç veled-i Simavon,

Karabet ahi el-mersûm,

Keşiş oğlu Serkiz,

Aksar veled-i Petros,

[S.131/ BELGE 1]

Medine-i Tokat'ta Yaşmeydan mahallesi mütemekkinlerinden Marat veled-i Arslan meclis -i şer' -i şerîfî enverde işbu bâisetü'r-rakîm Yuri veled-i Kesten ve Ahzaperet bintî Banayot'un vekîl -i müseccili Nazar veled-i Bedek muvâcehesinde üzerine da'vâ ve takrîr -i kelâm idüb müvekkilen mersumânın mevrûsları hâlik-i

mersûm Kesden veled-i Lefter zimmetinde basma çit kıymettinden altıyüz otuz altı guruş alacağımdan üçyüz on altı guruş makbuzum olub bâki' üçyüz yigirmi gurusumu bana kable'l-edâ hâlik olmağla terekesine vaz'ul-yed olan oğlu ve zevcesi müvekkilân-ı mersûmân Yori ve Ahzaperet'ten taleb iderim vekîl-i mersûm nazar su'âl olunub takrîri tahrîr ve alıverilmek matlûbumdur didikde gıbbü's-su'âl ve akibü'l-inkâr müdde-i mesfûr Marat'tan ber vech -i meşrûh müdde'asını mübeyyin beyyine taleb olundukda ityân-beyyineden izhâr-ı acz eyledikten ma'ada yemine dahi tâlib olmamağla mesfûr Marat'ın tereke-i hâlik-i mersûmdan üçyüz yigirmi guruş iddiasına müte'allıka müvekkilân-ı mersûmân Marat ve Ahzaperet ile bilâ beynine ve bilâ....bivech-i mu'arazası men' olunduğundan gayri mesfûr Murat tereke-i hâliki mersûmdan ber vech -i muharrer müddeam olan meblâğ -ı mezkûre üçyüz yigirmi guruşdan keff-i yed eyledim deyû bi-tav'î inde's-şer' ikrâr ve i'tirâf eylemek mâ vâka' bi't-taleb ketb olundu hurrîre fi'l -yevmi's- sâlis min Cemâdiye'l evvel li-sene isnâ ve 'ısrîn ve mi'eteyn ve elf .

Şuhûdu'l-hâl :

Es-Seyyid Hüseyin bin Hasan,

Osman,berber,

Keşiş oğlu Kirkor,

İsfendar veled-i Dimitri,basmacı,

Yuvan veled-i Berk,palancı,

[S.131/ BELGE 2]

Medine -i Tokat'ta Gaybi mahallesi sâkinlerinden Nu'man bin Mehmed Efendi ve Ahmed bin Mehmed meclis -i şer' -i hatiri-vâcibü't-tevkirde mahalle -i mezbûre sükkanından işbu baisü'l-kitab Abdi bin Mehmed Efendi mahzârında her biri üzerine da'va ve takrîr -i kelâm idüb bundan mukaddem yine mahalle -i mezbûre sâkinelerinden gâibetü ani'l-meclis Raziye bint-i Abdullah'ın sui-halinden taraf -ı şer' cümlemiz.....bi'l-cîhetle kendinden hoşnut ve razı olmadığımızı haber virdiğimizde mezbûre firâr ve birkaç gün mürûrunda..... mezbûrenin hüsn-ü hali taraf -ı şer' vermek birkaç guruş iktiza ider ise ben.....deyû merkûm Abdi'nin emrine binaen biz dahi mezbûre Raziyye'nin hüsnü hâlini ihbârımızda mukaddem su-i halini ba'dehu hüsn-ü hâlini ifade ve inhâmız mücîb -i takrîr olmağla takrîr olunmak için kibel'i şer'den zabtımıza irsâl ve subaşı Mustafa bizi men' ve zulmen ikiyüz yigirmi

guruşumuzu âhz itmekle emrine binaen merkûm Abdi'den taleb ideriz su'âl olunub takrîr –i tahrîr ve alıverilmek matlûbumuz didiklerinde gıbbu's-su'âl mezbûr Subaşı Mustafa'nın ahâli – i mahalle-i mezbûreden zulmen ol-mikdar-ı meblâğ âhz eylediği mezbûr Abdi inkâr eylediğinden ma'ada merkûm subaşının ahâli-i mahalleden zulmen aldığı akçe –i mezbûr Abdi'den tazmîni bir dürlü lâzım gelmemekle mahalle –i mezbûre ahâlisinden mezbûran Nu'mân ve Ahmed vesâirlerinin mezbûr Abdi ile husûs –i mezkûre müte'allıka bi vech-i mua'rızaları men' ve def' birle mâ–vaka' bi' t-taleb ketb olundu hurrîre fî'l yevmi'l-hamis min şehri Cemaziye'l-evvel li-sene isnâ ve 'ısrîn ve mi'eteyn ve elf .

Şuhûdu'l-hâl :

Es-Seyyid Mahmud bin el-Hac Ömer Efendi,

Hafız Mehmed bin el-Hac Ebu Bekir,

Es-Seyyid Ahmed bin el-Hac Salih,

Cemal-zâde Ali bin İbrahi,muytab,

Es-Seyyid Mehmed bin el-Hac Hasan

Mustafa Beşe ibn-i Abdullah,Urgancı,

Hasan bin Hızır,Ser-muhzır .

[S.131/ BELGE 3]

Medine –i Tokat'ta Ayni mahallesi sâkinlerinden olub tarih kitabdan sene–i mukaddem fevt olan Ali ibn-i Abdullah'ın verâset-i sulb-i oğlu Mustafa ve kızı Fatıma'ya ihzârı ba'de't –tahakkuki'ş-şer'î mezbûre Fatıma tarafından vekîl olduğu zât –i mezbûrede .....ma'rifet–i şer' ile arifan es-Seyyid Mehmed ibn-i Ebubekir ve Musa ibn-i Osman şehâdetleriyle nâib ve sübûtu vekâlitine hâkimü'ş –şer'î la-hık olan İbrahim ibn-i Mustafa meclis–i şer'î hatir-i vâcibu't-tevkirde tereke–i müteveffâ-i mezbûre bâ–vârisu'l vaz'u'l-yed olan işbu bâi'sü'l-kitâb mezbûr Mustafa mahzârında bi'l- vekâle üzerine da'vâ –i takrîr –i kelâm idüb müvekkilem mezbûrede babası müteveffâ –i mezbûreden işbu defter mûcîbince isâbet iden hisse –i.....talebi derim su'âl olunub takrîr ve tahrîr virilmek matlûbumdur didikde .....su'âl –i mezbûr Mustafa cevâbında üç sene mukaddem kızkarındaşı ism –i müvekkile mezbûre babamız müteveffâ –i mezbûrun emlâk ve gerek eşya –i mütenevvasından hisse ertesinden taleb eylediğinde .....müslîmîn hisse –i arası mukabele bir suhuf –u şerîf ve bir cild kitâb ve bir kıt'a .....ile nakden yüzelli

guruş müvekkile -i mezbûrede def^ç ve ilm ol dahi yedimden âhz ve kabz idüb husûs-u mirân müte'allıka ve amme da'vâdan zimmetimiz ibrâ ve iskât itmeye deyû def^çle mukâbele eylemekle .....istintâk vekîl -i mezbûr İbrahim cevâbında üç sene mukaddem ibrâ oldukları .....girârını ibrâ olan eşya -i mezbûr ile meblâğ -i mezkûrun kabzını inkâr eylediğinde mezbûr Mustafa'dan vâki' meşrû ve ..... yine taleb olundukda udûl -i ahrârı ricâl -i müslîmînden Bademci Mehmed'den es-Seyyid Mustafa nâm kimesneler li-ecli't-tecîl-i şer'î müekile -i mezbûre Fatıma'ya babası müteveffâ -i mezbûrun bi'l-cümle emlâk ve eşya -i mütenevviadan isâbet iden hisse -i arazisi mukâbili .....huzurımızı bir mushâf -ı şerîf bir cild kitâb ve bir kıt'a sa'ate ile nakden yüzelli guruş def^ç ve teslîm müvekkile -i mezbûre Fatıma dahi yedinden âhz ve kabz idüb husûs-u mirasa müte'allıka -i amme -i da'vâdan karındaşı mezbûr Mustafa'nın zimmetini ibrâ ve istid'a eylediği ma'lûmuzdur biz bu husûsa bu veche üzere .....şehâdet dahi iderüz deyü her biri edâ -yı şehâdet-i şer'iyeye eylediklerinde .....ta'dilu'l vekîle taraf -ı Mustafa ile boyacı mu'ârazası men' mâ-vak'a bi't -taleb ketb olundı hurrîre fi'l-yevmi't-tis'a min şehri Cemadiye'l - evvel li-sene isnâ ve 'ışrîn ve mi'eteyn ve elf .

Şuhûdu'l-hâl :

Es-Seyyid .....

Es-Seyyid Mehmed,.....

Es-Seyyid Mehmed,penbeci,

Abdullah....,

Bademcioğlu Mehmed....,

Davud,bakkal,

Es-Seyyid Ahmed Efendi,

Es-Seyyid.....,

Es-Seyyid Hafız İbrahim,

Hacı Hüseyin ibn-i Mehmed,nalbend .

[S.130/ BELGE 1]

Medine -i Tokat'ta Cedîd mahallesi sâkinlerinden es-Seyyid Ebubekir ibn-i es-Seyyid Osman meclis -i şer' -i şerîf -i enverde işbu bâi'su'r-rakîm Tüvit veled-i Varak muvâcehesinde üzerine re'âyâ takrîr ve kelâm idüb mahalle -i mezbûrede vâki' işbu mersûm tâvit zimmînin hâlâ mütemekkini olduğu ma'lûmu'l-hûdûd bir bâb menzîl

valdem müteveffîye Fatıma'dan muttasıl mülkü .....iken meskûr .....fuzûli tasarruf ider ve su'âl olunsun didikden .....su'âl mersûm .....cevâbında tarih-i kitâbdan yigirmi dokuz sene mukaddem sene mukaddem valdesi müteveffîye-i mezbûrede Fatıma menzîl -i mezkûrumı yemin .....müteveffâ -i Nazif Bey'e bey' ol dahi ba'de'l -istirâ .....mezkûruna sene -i mezbûrede üçyüz otuz guruş bana bey' ve temlik ben dahi ba'de'l -istirâ seksen sene validesi müteveffânın muvacehesinde ve yigirmi bir sene dahi işbu .....mezbûr es-Seyyid Ebubekir muvâcehesinde bilâ niza' tasarruf -u mülk ile tasarrufumda mezbûr Ebubekir menzîl mezkûru benden da'vâ itmeyüb .....mezbûrede bâla sükût itmişd ideyü def' mukâbele ve merkûm Ebubekir istintak oldukda menzîl -i mezkûra .....seniyyem buna dahi da'vâ itmeyüb.....sükut eylediği anda şer' zâhir olub da'vâsını .....olmağla ber mûcîb -i fetevâ -i şerîfe mezbûr es-Seyyid Ebubekir menzîl-i mezkûra müte'allıka mersûm.....ile tevcîh mu'arazası .....mâ vaka' bi't -taleb ketb olundu fi'l -yevmi'l -ahir.....min şehr -i cemâdiye'l-evvel li-sene isnâ ve 'ışrîn ve mi'eteyn ve elf . Şuhûdu'l-hâl :

Es-Seyyid el-Hac Ahmed Efendi ibn-i Mehmed Alemdâr,

Es-Seyyid el-Hac Salih,ahi el-mezbûr,

Es-Seyyid Osman Ağa ibn-i Nu'man,

Es-Seyyid Tarık Ağa,ahi el-mezbûr,

Hasan ibn-i .....ser-muhzır,

Mustafa ibn-i Halil,ser-muhzır .

[S.130/ BELGE 2]

Seyfeddin ..... müte'allık hüccettir

Medine -i Tokat'ta medfûnsahibu'l -hayrat ve'l -hasenât Melek Seyfeddin nâm vakfin evvelerinden .....idüb ber vech -i atî vakf -ı mezbûre mutasarrıfe olan Şerîfe bint-i Hüseyin ve .....binti tarafından vekîl olduğunu Ahmed ibn-i Hasan ve Abdüsselâm ibn-i Ali şehadetleriyle sâbit ve sübût vekletine .....hükm -i şer' lâ-hık olan .....Monla Osman nâm kimesne meclîs -i şer'i hatir-i vacibü't-tevkirde .....vakfindan olmak üzere vakf -ı mezbûrun mutasarrıf bâ- berât- ı âlişân mütevellisi işbu bâisü'l-kitâb es-Seyyid Ömer bin Ebubekir nâm kimesne mâhzarında asaleten ve vekâleten üzerine.....tahrîr -i kelâm idüb ceddimiz vakf-

ı mûmâ –ileyhin ve kabası ma‘mûl bahası.....artık Artukabad kazâsında vâki‘ karye.....hasilâtının ba‘zı..... ve nisf-ı ..... evlâdan da evlâdına .....ba‘de batna vakf –ı meşrût olub .....mutasarrıf bizlere itmişken icâbında işbu es-Seyyid Ömer .....vâkıf-ı mezbûreye tevliyet berâtı ittirüb mebnî sabit vekil iken vakf –ı mezbûrun hasilâtından olan evlâdiyet hissesi..... su‘âl olunub takrîri es-Seyyid Ömer cevâbında müddeatından mezbûratının ebâ vâcid .....benim validem Saime ve babam ve validesi vekil .....babası İsa ..... mütecâviz zamandan beri evlâdiyet ve meşrutiyet üzere mutasarrıf .....validem katından .....on sekiz seneden beri..... mezbûr .....ile bâ şart vakfı bâ-berât-ı âlîşan.....ale’s-seviye mutasarrıf eyleleriz deyû .....mutâbık.....vakfı halli olsun tasarruf eylesün dahi ona takrîrine mutabık .....mezbûran ve müddeası Osman bin Mustafa es-Seyyid Mustafa ibn-i Ahmed ve diger Mustafa bin Mehmed ve es-Seyyid Mehmed bin Hasan nâm kimesneler şehâdetleriyle muaddel sâbit mezbûrattan dahi mezbûr es-Seyyid Ömer’in valdesi ve Saime’nin vâkıf-ı mezbûrun evlâdiyet üzere hisse olub tasarruffunu ve ba‘de vefâtühâ mezbûr es-Seyyid Ömer ile hasilâtın vakfı evlâdiyet ve meşrûtîyet üzere on sekiz seneden ale’s-seviyye iktisâm ve tasarruf olmadıklarını ikrâr dahi eylemeleriyle vâkıf-ı mezbûrun evkâf-ı kadîmden olub müddeatiyyen mezbûrâtan dahi sâbit.....olmamağla merkûm es-Seyyid Ömer ile isâbet.....birle mâ-vâka‘ bi’t-taleb ketb olundu fi’l- yevmi’s-sâlis min şehri ra‘biu’l ahiresinde isneyn ve mi’eteyn ve elf.

Şuhûdu’l-hâl :

Fahru’l-küttâb es-Seyyid Ebu Bekir Efendi ibn-i es-Seyyid el-Hac Abdurrahman Efendi,

Es-Seyyid Mehmed Efendi ibn-i es-Seyyid Halil Efendi,

.....,

Es-Seyyid İsa Efendi ibn-i İbrahim Efendi,

Es-Seyyid Hasan Efendi ibn-i Abdurrahman Efendi,

Es-Seyyid Feyzullah Efendi ibn-i Halil Efendi,

Es-Seyyid Mustafa Efendi ibn-i Ebu Bekir Efendi,

Es-Seyyid Mehmed Efendi ibn-i Feyzullah Efendi,

Hafız Hüseyin Efendi,el-mu‘kîd,

Es-Seyyid Hasan Efendi,.....,
 Es-Seyyid Hasan,ahi el-mezbûr,
 Derviş Mehmed Ağa ibn-i Ömer,
 Monla Ali ibn-i Mustafa,
 El-Hac İbrahim Alemdar ibn-i Hasan,
 Osman Beşe ibn-i İbrahim,
 Es-Seyyid Hafız Hacı Veliyüddin ibn-i Veliyüddin,
 Hamza ibn-i el-Hac Salih,
 Monla Ebu Bekir ibn-i Monla Ahmed .

[S.129/ BELGE 1]

Medine –i Tokat kâzası .....Kafirni nâhiyesine tâbi‘
 .....nâm karye mâlikânesinden .....bâ-berât–ı âlîşâna mütevellî olan
 işbu eshâbu’l–kitâb İbrahim Efendi ibn-i Osman Efendi ve sultan vakfının hissesine
 kezâlik bâ-berât–ı âlî mütevellî olan es-Seyyid Ahmed Çelebi ibn-i es-Seyyid Musa
 Efendi ve Çay vakf mezbûr Abdu’lbâkî Çelebi ibn Mehmed Emin Ağa ve Nasuh Ağa
 vakfının hissesine dahi ber vech–i meşrûta evlâdiyet ile mutasarrıf olan Monlâ Mahmud
 bin Ali vesâirleri ve Derviş Bey vakfının hissesine dahi ber vech–i meşrûta bâ-berât–ı
 şerîfi mütevellî İbrahim Çelebi ibn Mustafa tarafından vekîl-i..... .....es-Seyyid İ
 brahim Efendi ibn-i Mehmed Çelebi ve hisse–i mülke mutasarrıf Murad Çelebi
 evlâdından fahru’l–küttâb el-Hac Abdi Efendi ibn-i Abdülkerim Ağa vesâirleri nâhiye–i
 mezbûrede vâki‘ Leveke nâm karye ile ..... nâm karyelerinde vâki‘ .....
 olan arazi üzerinde zeyl–i kitâbda mestûru’l- esâmi müslîmîn huzurunda akd olunan
 meclis–i şer‘ hatr-i lâzîmü’t-tevkirde Üsküdâr Kâdısı’na tâbi‘ Gözbağ nâm karye
 ahâlisinden olub mâre’z-zikr Leveke karyesinin vakf–ı mâlikânesine evlâdiyet ve
 meşrûtiyet üzere .....mutasarrıf ve .....ve sene–i sâbıklarında
 menâzi‘ ..... olan arazi mahsûlatının öşrüne.....karye–i Mevlânâ’da ...sâkin
 olan es-Seyyid Ahmed ibn-i İbrahim Ağa nâm kimesneyi hâlâ Sivas vâlisi vezir–i asaf
 nazîr devletlû inâyetlû Feyzî Paşa hazretleri taraf –ı ..... buyruldu icâret–i
 .....bu husûsa mübâşir ta’yîn buyrulan Eşber Ağa ma’rifetiyle meclis –i
 mevkûd–u mezbûre ihzâr .....her biri asâleten ve vekâleten üzerine da’va ve
 takrîr–i kelâm idüb kadîmü’l eyyamdan mâlikâne üzerine mutâsarrıf olduğumuz mâru’l-
 beyânatları karyesi arazisinin taraf–ı garbiyesine nâhiye–i mezkûreye tâbi‘ Mekkelü

karyesinde beyninde vâki' köserelik ve taht-ı hizâsında .....ve tahtında vâki' nehr-i kebîri tecâviz ile Degirmen Deresi ve taraf-ı cenûbî yar paşazâde nehyatında varınca dağ-ı tarîkden Çatalyıldız dimekle .....ahâli -i ma'rûf .....cebeldişimâli müşirlü depeden münkir karyesi deresine muntehî işbu zabt olunan arazinin hâsıl olan öşürsüz aynı-i kadîmden bi-târik.....karye-i mezbûratları mâlikânesi tarafına zabt ve tasarruf olunageldigi ahâli -i kâza vesâir beyne'n -nas meşhûr ve mütevâtir iken kadîm -i istishâb ve şöhret tevâbire mugâyır nehr-i kebîresinde vâki' maru'l -beyânatları kuyusu arazisinden işbu.....olan arazisinin on iki seneden beri üç yüz altmış kile öşr-ü mahsûlât-ı ma'lûmunuz mezbûr es-Seyyid Ahmed Fuzuli zabt ve ta'biri hak istihlak etmekle zikr olunan arazimiz ile .....mezkûn zabtı olan öşrümüzü vâzi' .....olan mezbûr es-Seyyid Ahmed'den asaleten ve vekâleten taleb ideriz su'âl olunub .....matlûmuzdur didiklerinde .....su'âl mezbûre es-Seyyid Ahmed cevânibinde sabıku'z-zikr Leveke karyesi mâlikânesine ber vech-i meşrûta bi't-tevliye menâzi' .....olan işbu arazinin öşrü mahsûlatını on iki seneden beri zabt eylediğini .....işbu.....nehr-i kebîr vârisinde vâki' arazi-i mahdûdun .....zikr olunan mâlikânesi tarafına kadîmden bi't-tarîkü'l- istihkâb zabt olunagelüb ve meşhûr .....olduğu ma'lûm degildir ..... inkâr itmeye medyûn-u mezbûreden şöhret-i tevâtür ile yine taleb olundukda.....karye ahâlisinden İmam es-Seyyid Mustafa ibn-i es-Seyyid Hüseyin ve es-Seyyid Sarı Hasan ibn-i Ahmed bin Habib ve es-Seyyid Ali İbrahim ve Mehmed .....Hüseyin ibn-i Ahmed ve İbrahim .....Mustafa olan .....karyesinde Monlâ Mehmed Ali ve Ömer Bey'in ibn-i Ali ve Kara Hüseyin bin Mahmud ve es-Seyyid İbrahim Çelebi ibn-i Halil ve karye-i.....Mehmed bin Ömer .....karyesinden .....İsmail Çelebi bin bilâd -ı .....Kara Ömer bin Halil Hüseyin bin Mehmed ibn-i Osman'a .....İbrahim .....oğlu Mehmed nâm kimesnelere vesâir-i müslîmîn meclîs -i makud- u mezkûre hâzirûn olub istişhâd olunduklarında fi'l-hâkîka zikr olunan...kuyusu arâzisinin tarafı garbiyesi Migelü Karyesi beyninde vâki'.....ve taht-ı hânesinde vâki' nehr-i kebîri mütecâviz ile Değirmentepe deresive taraf-ı cenubiye..... nâhiyesine varınca dağ-ı tarîkden Çatalyıldız dimekle mâ'rûf bin ahâli

–i ma‘rûf re’sen vâki‘ mahal–i ma‘lûma ve taraf ser kapusu.....sonra.....derbendi ve taraf-ı himâlisi mısırlu depeden.....deresine müntehî iş bu muayyene ve müşâhade olunan arazinin hâsıl olan öşr-i şer‘iyyesini kadîmü’l-eyyamdan bi’t-tarîkü’l-istishâb-ı teriyye karyesi mâlikânesi tarafından zabt ve tasarruf oluna geldiği beynimizde ve ahali-i kazâ ve beyne’n-nas meşhûr ve mütevâtir olmağla şöhret.....ile bu husûsa bu vech üzere şâhitleriz şehâdet dâhi ideriz deyû her biri mahal- i.....mezkûr üzereinde edâ-i şehâdet- i şer‘iyye eyledikleri gıbbü’t-ta’dîl ve tezkiye şehâdetleri makbûle olduktan sonra zikr olunan arazide vâki‘ tarlaların mutasarrıflarından zikr olunan Leveke imâmı Monlâ Mehmed ve Balcioğlu es-Seyyid İbrahim ve yapalak karyesinden Mehmed bin Ömer vesairlerinin yedlerinde mevcut sahib .....dimeklü yine zâhire ihrâc eylediklerinde bin doksan dokuz târh-ı ve tevarihî muhtelifeyle ile müverrih mâru’l-beyânâtları karyesi sipâhilerinin memnu‘ ve mahtûm müteaddid başka başka..... dahi da‘vâ-i mezkûre-i te’yid ve tasdîk itmekle müdeayyun mezbûrun bir kat’i fetevâ-i şerîfe üzere ve mazmûn-ı münîfînde kadîm .....bir ve bir miktâr arazi-i vakf-ı karyenin uhdûdunda dâhil olup arazisinde olmak üzere istihsaliyle zabt olunub öşr- i şer‘isi vakf için ahz ve zabt oluna gelmişeni karye- i mezbûre garbında olan bir .....karyeni mâlikânesine mutasarrıf olan ziyd ol-mikdar araziyi benim mutasarrıf olduğum mâlikânem arazisendir deyû hâlâ kadîm-i evvel berk hasılatın öşrini fuzûlan ahz ve itlâk ile karye- i.....mutasarrıf olan Ömer ve ol kadim mahsûl..... tazmini tâdâr olur mı cevâb bâ sevabında olur ve bu surette zeydin ahz eylediği mezbûr öşr- ü mahsulâtta telef olmayub hâlâ mevcûd olan mahsûl- ü amire red olunur mı cevâb bâ sevabında olunur buyrulmağla alî mûcîb feteva- i şerîfe şöhret tevâtüre binaen arâzi- i mahdûd-ı mezkûrunun mâlikânesi tarafından kemâ fi’l-kadîm müdeavvin-i mezbûrenin zabt ve tasarruflarına ve mezbûrun kasrına hükm-i salîh-i şer‘ olunduktan sonra müdeavvin-i mezbûrun..... mâzi-i mezkûrde mezbûr es-Seyyid Ahmed’in fuzûli kabz ve istihlak eylediği ve üç yüz altmış kile mahsûl-i ma‘lûme-i mezkûre-i isbât .....ve sâbit muslîhin kırk kile .....üzerine mesalihi sahih-i şer‘iyye olunmağla tarîkinden her biri vech-i meşrûh üzere kabul eylemeleriyle .....şer‘ ma-vaka‘ bi’t- taleb ketb olundu hurrîre fi yevmi’l-işrîn min muharremu’l- haram sene isnâ.....ve seb‘in ve mi’eteyn ve elf .

Şuhûdu'l-hâl :

Fahrü'l-girân es-Seyyid Mehmed Ağa a'yân Nâhiye-i mezbûr,

Fahrü'l-emâsil es-Seyyid Hasan Efendi ibn-i Ömer,

Derviş Beşe,kadı-zâde,

Mehmed Beşe,tuzcu-zâde,

Ahmed Ağa,ser-muhzırân,

Es-Seyyid Ali,evlâdı-zâde,

Sarı İbrahim Çelebi,el-muhzır,

Deli Ömer a'n-karye-i Mülkon,

Süleyman Çelebi,...-zâde,

Deli Beşe,a'n-karye-i....,

Es-Seyyid Mustafa Çelebi,...zâde .

[S.128/ BELGE 1]

Medine – Tokat'ta Hoca Ahmed mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem fevt olan Tatar es-Seyyid Ali ibn-i es-Seyyid Emin nâm müteveffânın verâseti li-beveveyen erkarındaşı es-Seyyid Salim ve es-Seyyid Ahmed'e ve kızkarındaşı Aişe'ye ihzâriyye ba'de't –tahakukk-ı şer'î verese–i mezbûrûnun es-Seyyid Salim ve es-Seyyid Ahmed ve kızkarındaşı Aişe nâm kimesneler işbu baisetü'l-kitab kızkarındaşları merkûmes-Seyyid Salime.....her biri asâleten ikrâr-ı tamm ve takrîr-i kelam idüb mevrûsumuz müteveffâ-i mezbûrûnun indinde mûcîb-i nâm kimesne vâsi eyledi onlardan sulbî ve da'va ve âhz ve kabz birle irsâl ve isale veled-i el-Hac Salih ibrâya mütevakkıf olduğunu ol-dahi ber-vech-i muharrer vekâlete mezbûr kabul ve hidmet-i lâzimesi kemayenbaği ibrâya teahhüd ve iltizâm itmekle mâ- vâka' bi't –taleb olundu hurrîre yevmi' l- hâmis ve ısrîn min şehr –i cemâdiye'l –evvel li-sene isnâ ve 'ısrîn ve mi'eteyn ve elf .

Şuhûdu'l-hâl :

El-Hac Mustafa Ağa ibn-i,

Es-Seyyid .....Mehmed Ağa,

Ahmed bin Şerîf,

Osman Efendi,.....zâde

[S.128/ BELGE 2]

Medine –i Tokat'ta vâki' Defterdâr Ebubekir Efendi evkâfının mütevellileri
 evlâd –i vâkfında Ebubekir .....Ahmed ve Afife ve Aişe .....Ali ağa nâm
 kimesneleri .....

şer' hatir-i vacibü't-tevkirde bâisu'l –kitâb .....bint-i el-Hac Ahmed Ağa nâm
 hatunun zevci tarafından vekîl .....es-Seyyid Ahmed Ağa ebi Süleyman Ağa
 huzurunda her biri .....ikrâr -ı tâm ve takrîr ve kelâm idüb Fazıl-zâde
 menzîli dimekle Arif medîne –i mezbûre mahallâtında Cemaledin mahallesinde vâki'
 bir taraftan mezbûr –u Alî ağa ve bir taraftan mescid –i şerîf ve bir taraftan Minâ ve
 Süleyman mülklerine ve bir taraftan tarîk–i amme muntehî binâ ve arsası vakf–ı
 mezbûrdan olmağla bundan akdem ihrâk –ı azimde muhterik olub intisâb –ı mukaddem
 ve ta'mîr dahi vakfında maada .....pederimiz müteveffâ –i Ağa tarih
 kitâbında on sekiz bine mukaddem bâkî kalan enkâzını .....semen
 ma'lûma bazen şer' ve bi't- tevlîde kemâl oğlu nâm zımmîye bey' ve arsa–yı
 mezkûrenin dahi icâre –i mütellivellî olan bahrısına yigirmi pâreye mütevellî vakf –ı
 tarîkine edâ eylemek zımmî mukadder .....nısfîçün .....ihdâs
 eylemekle bi't- tevlîde tefvîz eyledikten sonra mersûmenin mezbûr Ebubekir Ağa'ya
 bey' ve temlîk ol-dahi üzere İbrâhim nâm kimesne ba'zân şer' mütevellîleri izniyle
 bey' ve arsa –i mezkûre üzerine .....nısfîçün bina ve ihdâs idüb merkûm dâhi
 .....Kara Ömer Ağa'ya bey' Kara Ömer Ağa'ya bey' eyleyüb mülk –ü
 metrûkesi iken fevt oldukda vedâsı zevcesi nısf bint-i Hacı Ahmed ile
 .....kızkarındaşları Fatıma ve Esmâ'ya .....Ömer Ağaları
 İbrahim bin Osman ve Osman bin Süleyman'a münhasıra olub .....mezbûre
 Esmâ dahi fevt olub verese –i zevc –i metrûku Mustafa bin Osman ile (S.127) sadriye-i
 kebîr kızları Aişe ve Fatma'ya ve sadr-i kebîr oğulları Osman ve İbrahim'e münhasıra
 olub verese–i mezbûre dahi zevc–i mezbûru Rukiyye Hatun menzîl–i mahdûd
 mezkûrdan her birleri hisse–i şuyu'larını bazen mütevellî .....ma'lûmede makbuzâ
 Boyabat sahihiyye –i şer'de ile bey' ve arzusunda olan hak tasrîflerini ferağât ve tefvîz
 olduğu ber vech–i muharrer iştirâ.....ve teslîm ve.....ve kabz ve kabul
 .....canîb–i vakf–ı mezbûr yigirmi pâre icâre–i maktuasını edâ eyledikten sonra
 menzîl–i mahdûd–ı mezkûr–ı mezbûr .....hatunun binası mülk
 .....olmağla bizim asla ve kat'a alayi medhalelerimiz kalmayub

.....mutasarıfa olsun didiklerinde .....şer‘ mâ-vaka‘
bi‘t-taleb ketb olundu hurrîre fi‘l- yevmi‘l hamis ve‘l-aşer min şehr-i Cemâdiye‘l-ahir
sene ihdâ ve ‘ısrîn ve mi‘eteyn ve elf.

Şuhûdu‘l-hâl :

Müderrişü‘l-kirâmdan es-Seyyid Osman Efendi,

Elbistâni Ali Efendi,mevzi‘-i sabık,

Es-Seyyid el-Hac Hasan Bey.....sabık,

Es-Seyyid Mehmed Ağa,kapucubaşı,

.....,

İsmail Efendi,a‘rac,

Mehmed Ağa,Börkcü .

[S.127/ BELGE 1]

Medine-i Tokat'ta Soğukpınar-ı Müslîm mahallesi sâkinlerinden zât-ı ta‘rîf-i şer‘le ma‘rûfe Halime bint-i Salih nâm Hatununa meclis -i şer‘i hatir-i vâcibü‘t-tevkirde ğâib ani‘l -meclîs Âsîtâne -i Aliyye‘de sâkin zevc -i.....işbu bâisu‘l -kitâb Şerîf Hüseyin bin es-Seyyid Derviş Mustafa Ağa tarafından .....vekâlesi li-bebeveyn erkarındaşı es-Seyyid Mehmed Ağa mahferinde bi-tav‘iha ikrâr-ı nâm ve takrîr -i kelâm idüb müvekkil -i mezbûr Şerîf Hüseyin bundan akdem benim zevcim olub beynimize a‘dem-i .....imtizâcımızdan nâşî bilâ- ahir mesarifât iktizâ itmekle beni-i.....sahîh-i şer‘le hal‘ etmeyüb zimmetinde mütekarrer ve ma‘kûd a‘liyye mihr-i mü‘eccelem olan dört yüz guruş ile mu‘accelemlen olan evâni zehbiye ve .....kırk üç memleket-i İspanyol altunu ve bir çift zümrüd küpe vesâir eşya-i mütenevvia-i ma‘lûme nafaka-i iddet müvânebet-i sekinem için dahi yigirmi beş guruş bâ-ma‘rifet-i şer‘ müvekkîl-i mezbûr es-Seyyid Mehmed Ağa tamamen yedimde def‘ ve teslîm ben dahi yedimden kâmilen âhz ve kabz ve isti-i hak fâ-i hakkeyledim fîmâ ba‘ad zevc-i.....mezbûr Şerîf ile mezbûr es-Seyyid Mehmed Ağa .....Aişe bint-i Hasan Efendi nâm ile muaccelemlen olan evâni-i zehbiyye ve .....kırk üç aded altunu ve bir çift zümrüd küpe vesâir eşyâ mütenevvia‘-i ma‘lûme ve nafaka-i iddet .....ve hukuk-ı zevciyete ve tarîhi kitaba gelinceye değin beynimizde câri olan âhz ve i‘tâ ve mu‘melât-ı şer‘iyyei..... mütea‘llika mezbûr .....â‘mme ve dâ‘va.....ve iskât-ı hakk eyledim dedikte .....dahi

.....mezkûru asâleten ve vekâletetn kabul eylemeleriyle gıbbü's-sadiku's-şer'iyeye mâ vâka' bi't-taleb ketb olundu hurrîre fî -yevmi't -tasi' 'ısrîn Cemâdiye'l-ahir sene isnâ ve 'ısrîn ve mi'eteyn ve elf.

Şuhûdü'l-hâl :

Abdüsselam Efendi,el-vaiz,

Es-Seyyid Ömer Ağa,vekîl-i.....,

Monla İsmail,.....,

[S.127/ BELGE 2]

Es-Seyyid Halil Ağa'ya müte'allık hüccettir,

Husûs-u a'tî.....mahallinde ketb tahrîr ve tecvîz sûvb- şer' .....olunan Mevlânâ es-Seyyid Hasan Efendi bin Abdurrahman Efendi medine-i Tokat'ta Soğukpınar-ı Müslîm mahallesinde vâki' merhûm .....Hüseyin Ağa'nın menzîline varılıb zeyl-i vesîkada mahallat-i müslîmin huzurunda akd-i meclîs-i şer'î ..... olmadıkda menzîl-i mezbûr sakine zâtî müslîm.....ma'rûfe Aişe bintî Ali nâm hatunun ma'kûd mezkûr-ı zevc-i müte'allıka işbu bâisü'l-kitâb es-Seyyid Halil Ağa ibnü'l-mezbûr Hüseyin Ağa mahferinde bi-tav'iha ikrâr tam takrîr-i kelâm mûmâ-ileyh ile beynimize adem hüsnü imtizâcımızdan nâşî talak-ı boş .....tatlık ve zimmetinde ma'kûd-ı aliyye olan iki yüz elli guruş bahr -ı .....hükm ile .....muavenât-ı sekenem için takdir altun ve üç guruşla cem'an iki yüz altmış guruş mihr-i mü'eccelem ile es-Seyyid Halil Ağa işbu Halil ma'kûd-ı hak ve takdîr bana .....def' ve teslim.....yedinde kâmilan ahz ve kabz eylediğimden.....bundan akdem .....evâni-i nühâsiye vesâir eşya .....ma'lum mı dahi mûmâ-ileyh bana tamamen def' ve teslim idüb .....zimmetinde hukuk-ı şer'ittemde bir akçe hasbete'allah alacağım bâkî kalmamakla fimâ ba'ad mihr-i mü'eccelem mütea'llık iki yüz elli guruş nafaka ve iddet-i sekenem ve mi'net-i sekanâm için takdir olunan on guruş ve mihr-i mü'eccelem mukâbelesi bundan akdem bana verildiği evâni-i nühâsiye ve eşya-i mu'tebere-i ma'lûmemi ve hukuk-ı zevciyete ve tarihi kitâba bir kâffe-i .....mûmâ-ileyh es-Seyyid Halil Ağa'nın .....ibrâ ve iskât eyledim dedikde gıbbü't-tasdikü's-şer'î vaki Mevlânâ mezbûr mahallatında ketb ve tahrîr .....meclis-i şer'e gelüb..... mâ-vaka' bi't-taleb ketb olunur fi'l-

yevmi'l-.....ve'l- aşer min Cemâdiye'l-ahir sene-i.....‘ışrîn ve mi’eteyn ve elf.
Şuhûdü'l-hâl :

Kadri'l-u‘lemâ-i.....Elbistâni Hafız Ali Efendi,el-müezzin bi'l-iftâ,

Fahru'l-küttâb es-Seyyid Ebu Bekir Efendi,el-Hac Abdullah Efendi l-müderriis,

Mustafa .....Ebu Bekir Süleyman Çavuş.....,

Es-Seyyid Mehmed Abbas,

Monla İbrahim Semerci-zâde,

Es-Seyyid Ömer Ağa bin Ömer Ağa .....,

Es-Seyyid Ebu Bekir Ağa ibn-i Çelebi Ağa.

[S.126/ BELGE 1]

Medine-i Tokat Soğukpınar-ı Müslîm mahallesi sâkinlerinden Fatıma bint-i Saliha nâm hâtunun bâbası tarafından ikrâratu'z- zikre vekîl olduğu zât- ı mezbûreyi bî-şahsühâ ma‘rifeti şer‘le Arifan Osman Efendi ibn-i Osman’a ve İbrahim Efendi ve Mustafa nâm kimesneler şahâdetleriyle sâbit ve sübût vekâletine hükm-i şer‘-i lâ-hık olan Salih bin Derviş Hasan meclis-i şer‘ hatir-i vacibü’t-tevkirde mütevekkile-i mezbûrenin hâlâ Muhammed-i İslâmbol’da sâkin zevci işbu bâisu’l-kitâb-ı Şerîf Hüseyin bin Derviş Mustafa Ağa’nın erkarındaşı ve tarafdân ikrâratu’z-zikr ..... sâbitü’l-vekâle vekîl es-Seyyid Hüseyin Ağa ibn mezbûr Derviş Mustafa Ağa mahzarında bi’l-vekâle imrâr -ı tamm.....kelâm idüb mezbûr Şerîf Hüseyin zevcesi kızım müvekkile-i mezbûre.....talâk.....ile tatlık eylediğini vekîl-i merkûm es-Seyyid Memiş Ağa .....şer‘ i muvâcehemde şuhûd-u adl ile .....kızım mezbûrenin zevc-i merkûm-ı Şerîf Hüseyin zimmetiyle .....Aliyye dört yüz guruş mihr-i mü’eccelesiyle mukaddemâ .....virdikleri evâni nühasiyye kırk .....aded asliyye-i mübeddel altunu ve bir çift.....ve kabz eylemekden ma‘ada iktizâ iden..... adiyet ve muvâbet ve sekenesi dahi .....def‘ ve teslîm ve yed-i zimmetinde .....şer‘-iden bir akçe .....alacak hakkı bâkî kalmayub fîmâ ba‘ad kızım müvekkile-i mezbûre Fatıma’nın zevci mezbûr Şerîf Hüseyin zimmetinde .....Aliyye olan meblâğ-ı mezkûrede yüz guruş mihr-i mü’eccel ile mukaddemâ virilen evâni-i nühâsiye.....kırk üç a‘ded İslambol altını ve dört çift zümrüd küpe ve eşya-i .....mütenevia-i ma‘lûmemesine ve hukuk-ı zevciyyete mütē‘allık-ı amme .....mezbûribrâ ve iskâteyledim dedeiğini vekîl-i merkûm Memiş

Ağa..... eylemekle mâ-vâki‘ bi’t-taleb ketb olundu fi’l yevmi’l –ihdâ ve ‘ısrîn min şehri Cemâdiye’l-ahir li-sene ihdâ ve ‘ısrîn ve mi’eteyn ve elf.

Şûhûdü’l-hâl :

Fahru’l-müderrisin es-Seyyid Osman Efendi,el-müezzin bi’l-ifta,

Abdüselam Efendi,el-vaiz,

Es-Seyyid el-Hac Ömer Ağa ,vekîl-i...,

.....İsmail.....,

Abdülfeyyaz Ağa .

8.BULGULAR

Üzerinde çalıştığımız 10 Numaralı Tokat Şer'iyye Sicil Defteri 1805 -1807 yıllarına ait olup Tokat kazasının sosyal, kültürel, siyasi, ekonomik, askeri hayatıyla ilgili önemli bulgular içermektedir.

Tokat incelediğimiz bu defterin kapsadığı bu süreçte Sivas'a bağlı bir kaza statüsündedir ve voyvoda olarak tabir edilen yöneticiler tarafından yönetilmektedir. Dönemin voyvodası es-Seyyid Ahmed Ağa'dır. Sivas Valisi ise vezir statüsündeki Celâleddin Paşa'dır. Tokat askeri yönden şarkı cânibi ser-askerliğiyle birlikte anılmaktadır. İncelediğimiz dönemde Şarkı canibi Ser-askeri aynı zamanda Erzurum valisi de olan vezir Gazi el-Hac Yusuf Ziya Paşa'dır. Tokat kazasında statü bakımından en yüksek yönetici kadıdır. Kadının hâkimlik görevi dışında kazanın idaresi ve merkezle yazışmaların sağlanmasında da önemli görevleri olduğu anlaşılmaktadır. Dönemin Tokat kadısı Mevlâna Mehmed Hilmi Efendi'dir. Tokat kadılığı Osmanlı yönetimi tarafından "ber-vech-i ocaklık" ya da "arpalık" olarak eski kadıaskerlere de verilebilmekteydi. Nitekim incelediğimiz kayıtlarda Derviş Mehmed eski Rumeli kadıaskeridir. Tokat müftüsü ise Müftî-zâde İsmail Efendi'dir.

1805- 1807 yılları arasında Tokat merkezinde 76 mahallenin kaydı tespit edilmiştir. Yine bu dönemde Tokat'ta bağlı 5 Nâhiye kaydı mevcuttur. Bunlar Komanat, Kafirni, Tozanlı, Dönekseabad, Yıldız'dır. Komanat'a bağlı 46, Kafirni'ye bağlı 38, Tozanlı'ya bağlı 42, Dönekseabad'a bağlı 9 köy kaydı mevcuttur. Bu kayıtlardan en büyük Nâhiyenin Komanat olduğu anlaşılmaktadır.

İncelediğimiz dönemle ilgili tereke kayıtlarında Tokat'taki sosyal yaşam, mevcut hukuki sistemin bölgedeki uygulamaları, müslîm- gayri müslîm ilişkileri, aile yapıları, giyim kuşam, ev eşyaları, emlak, bağ bahçe fiyatları hakkında oldukça fazla bilgi mevcuttur. Bu defterdeki kayıtlardan anladığımız kadarıyla Müslîm-Gayrimüslîm ilişkilerinin oldukça iyi olduğu gözlemlenmektedir. Nitekim bu kayıtlarda Müslîm ve Gayrimüslîmler'in aynı mahallelerde oturdukları, birbirleriyle alışveriş yaptıkları, birbirlerine borç verdikleri, birbirlerinin davalarına şahitlik yaptıkları görülmektedir. Giyim kuşam konusunda da toplumun farklı kesimlerinin birbirlerine benzedikleri görülmektedir. Kölelikle ilgili bir iki kayda rastladık bunun dışında Tokat'ta tek eşli evliliğe dayalı bir durum yaygındır. Çok eşlilikle ilgili ise bir iki istisnai kayda rastladık.

Bu dönemde Tokat'taki kadınların ekonomik durumlarıyla ilgili önemli belgeler de tespit ettik. Nitekim bu belgelerden bazıları kadınlara ait vakfiyelerdir. Bunun dışında bazı alım-satım hüccetleri de mevcuttur. Bu da bize kadınların ekonomik yapı içerisindeki durumları hakkında ipucu vermektedir.

Tokat dokumacılık konusunda oldukça iyi bir konumdadır. Bununla birlikte Selanik, Halep ve Şam'dan dokuma eşyaları gelmektedir. Ayrıca incelediğimiz defterde Tokat'ta mevcut bulunan meslek kolları ve bunlardaki Müslîm ve GayriMüslîmlerin birbirine oranına dair değerlendirme yapabilecek bilgiler bulunmaktadır.

İncelediğimiz defterde Tokat'taki bağ bahçe, emlak fiyatlarına dair de bilgiler mevcuttur. Defterdeki kayıtlarda geçerli olan üç para birimi olarak kuruş, para, meblağın adı geçmektedir.

Defterde incelediğimiz belgeler yaklaşmakta olan Osmanlı-Rus Savaşı'nın gerginliğini bize haber vermektedir (TŞS10, 96/2). Bununla birlikte Tokat'ta uygulanan hukuki cezalar içinde idamın da olduğu görülmektedir (TŞS 10, 5/5).

İncelediğimiz belgeler içinde (TŞS 10, 51/2) Tokat'ta bulunan bir kilisenin tamir talebi de bulunmaktadır. Bu belgede kiliseyle ilgili tamîrîn bölgedeki yerel yöneticiler tarafından sıkı bir şekilde takip edilmesi istenmektedir. Ayrıca bu tamir sırasında zorluk çıkartılmaması da istenmektedir.

9. SONUÇ

Genel olarak bir transkripsiyon çalışması olan bu tez Tokat'ın 1805- 1807 yıllarına ait bir dönemi kapsamaktadır. Her ne kadar kısa bir döneme ait çalışmaysa da Tokat'ta ilgili önemli bilgiler sunduğu kanaatindeyiz.

Tokat incelediğimiz bu dönemde Sivas'a bağlı bir kaza konumundadır ve voyvoda olarak ifade edilen yöneticiler tarafından idare edilmektedir. Tokat'ın voyvodası ise Sivas'taki valiye bağlıdır. Şehirdeki hukuki konulara ise kadı bakmaktadır. Tokat askeri yönden ise Erzurum valisine bağlıdır.

İncelediğimiz bu dönemde şehirde canlı bir ticaret yapısı mevcuttur. Bu yapı içerisinde öne çıkan ticaret kolları ise tekstil ve dericiliktir.

Şehirde yaşayan Müslim ve Gayrimüslimler arasında güvene dayalı ilişkilerin olduğunu bu döneme dair incelediğimiz hüccetler ve terekelerde görebilmekteyiz. Bu dönemde Müslim ve Gayrimüslimlerin birbirlerine borç verdikleri, birbirlerinin davalarında şahitlik ettikleri, aynı mahallerede oturdukları incelenen belgelerde görülmektedir.

Tokat'ta incelediğimiz döneme dair 10 Numaralı Şer'iyeye Sicil Defteri'nde kadınların da sınırlı da olsa ticari hayata katıldıkları görülmektedir.

10 Numaralı Tokat Şer'iyeye Sicil Defteri'nde görüldüğü gibi Tokat'ta bu dönemde Müslim ve Gayrimüslimlerde çok eşli evlilik oranı oldukça düşüktür.

1805-1807 yılları arasında Tokat'a gönderilen ferman ve beratlarla ise yaklaşan 1806-1812 Osmanlı- Rus savaşının gerginliği fark edilmektedir.

10 Numaralı Şer'iyeye Sicil Defteri tüm bu yönleriyle Tokat'ta bu dönemdeki siyasi, kültürel, ekonomik, askeri alanlardaki gelişmeleri anlamamıza yardımcı olacak ve bu konularda yerel tarih araştırmacılarına kayda değer bilgiler sağlayacaktır.

10. KAYNAKLAR

Abacı, N. (1994), *1812 Tarihli Şer'îye Siciline Göre 19. Yüzyılın Başında Tokat Şehrinin Sosyo-Ekonomik Durumu*, Uludağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi),Bursa.

Açıkel, A. (1999), *Changes in Settlement Patterns, Population and Society in North Central Anatolia: A Case Study of the District (kaza) of Tokat (1574–1643)*, Basılmamış Doktora Tezi, Manchester Üniversitesi, Manchester İngiltere.

----- (2001), “Tokat Şer'îye Sicillerine Göre Beylerbeyi Buyurulduları”, *Türk Kültürü İncelemeleri Dergisi*, 5: s.13–40.

----- (2004), “Osmanlı Ulak-Menzilhâne Sistemi Çerçevesinde Tokat Menzilhânesi (1690–1840)”, *Tarih İncelemeleri Dergisi*, c.XIX-S.2, İzmir, s. 1–33.

----- (2004), “Tokat Sancağı'nın İdari Durumu ve Nüfus Yapısı (1880–1907)”, *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, c.14, S:2, Elazığ, s. 331–359.

Açıkel, A. ve A. Sağırılı (2005), “Tokat Şer'îye Sicillerine Göre Salyâne Defterleri (1771–1840)”, *İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Tarih Dergisi*,41,İstanbul, s. 95–145.

----- (2005), *Osmanlı Döneminde Tokat Merkez Vakıfları-Vakfiyeler, 1. cilt*, Gaziosmanpaşa Üniversitesi Yayınları, Tokat.

Ahmed Vefik (1328), *Tekâlif-i Kavâidi*, Matbaa-i Kader, İstanbul.

Akdağ, M.(1995), *Türkiye'nin İktisadi ve İçtimai Tarihi*, c.II, Cem Yayınları, İstanbul.

Akgündüz, A. (1988), *Şer'îye Sicilleri*, I, Türk Dünyası Araştırmaları Vakfı Yayını, İstanbul.

------(1996), ‘‘Gedik’’, *TDVİA*, XIII, İstanbul, s. 541–543.

------(2000), ‘‘İ‘lâm’’, *TDVİA*, XXII, İstanbul, s. 72.

Akın, Z. (2004), *25 Numaralı (H. 1234–1236/ M. 1819–1821) Tokat Şer‘iye Sicili’nin Transkripsiyonlu Metni ve Değerlendirilmesi*, Gaziosmanpaşa Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Tokat.

Aktaş, E. (2009), *XIX. Yüzyılın Son Çeyreğinde Tokat*, Gaziosmanpaşa Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Tokat.

Asıl, H.(2006), *18 Numaralı Tokat Şer‘iye Sicili Transkripsiyonu ve Değerlendirilmesi*, Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü (Basılmamış Yüksek Lisans Tezi), Kayseri.

Akgündüz, A (1990) *Osmanlı Kanunnameleri ve Hukuki Tahlilleri*, İstanbul, s.65.

Aslan, N. (1998), ‘‘ Milli Arşivimiz İçerisinde Şer‘iye Sicilleri Eğitim ve Terminolojisi Problemleri’’, *I. Milli Arşiv Şurası (20–21 Nisan 1998)*, Ankara, s. 190.

Atalar, M. (1976), ‘‘ Şer‘iye Mahkemelerine Dair Kısa Bir Tarihçe’’, *Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi İslami Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (4), Ankara, s. 303–328.

Avcı, O. (1998), ‘‘ Kültür Tarihi Kaynağı Olarak Şer‘iye Sicillerinin Türk Milli Arşivciliğine Katılması’’, *I. Milli Arşiv Şurası (20–21 Nisan 1998)*, Ankara, s. 48–49.

Avcı, M.(2008), *Osmanlı Hukuku’na Giriş*, İstanbul, S. 51.

Aydın, M.A. (1989), ‘‘Aile’’, *TDVİA*, II, İstanbul, s. 196–200.

Barbak, S. (2004), *50 Numaralı (H. 1253–1254/ M. 1837–1839) Tokat Şer‘iye Sicili’nin Transkripsiyonlu Metni ve Değerlendirilmesi*, Gaziosmanpaşa Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Tokat.

Bardakoğlu, A. (1996), “Garâmet”, *TDVİA*, 13, İstanbul.

Bayındır, A. (1986), *İslâm Muhakeme Hukuku*, İslâmi İlimler Araştırma Vakfı Yayını, İstanbul.

----- (1994), “Eyüp Mahkemesi”, *Eyüp, Dün/Bugün*, Tarih Vakfı Yayınları, İstanbul.

Beşirli, M. (2005), *Orta Karadeniz Kentleri Tarihi, I, Tokat (1771–1853)*, Gazi Osman Paşa Üniversitesi Yayınları, Tokat.

Bilgin, A, İ.Yurdakul ve İ. Kurt (2006), *Bâb-ı Meşihât Şeyhülişlâmlık Arşivi Defter Kataloğu*, İsam Yayınları, İstanbul.

Bilirli, T. (2006), *111 Numaralı Tokat Şer‘iye Sicilinin Transkripsiyonlu Metni ve Değerlendirilmesi*, Gazi Osman Paşa Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü (Basılmamış Yüksek Lisans Tezi), Tokat.

Cin, H. ve A. Akgündüz (1995), *Türk Hukuk Tarihi, II*, Selçuk Üniversitesi Basımevi, Konya.

Cinlioğlu, H.T. (1950), *Osmanlılar Zamanında Tokat, II*, Tokat Matbaası, Tokat.

----- (1951), *Osmanlılar Zamanında Tokat, III*, Tokat Matbaası, Tokat.

Çağlayan (Beyzat), E. (1990), *Tokat Bölgesi Geleneksel Kıyafetleri*, Kültür Bakanlığı Halk Kültürünü Araştırma Dairesi Yayınları, Ankara.

Çiçek, H. (2006), *Tokat Merkez Sancağı'nın Sosyo-Ekonomik Konumu (1800–1850)*, Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü (Basılmamış Yüksek Lisans Tezi), Samsun.

Demirci, A. (2007), *3 Numaralı Tokat Şer'iyeye Sicilinin Transkripsiyonlu Metni ve Değerlendirilmesi*, Gazi Osman Paşa Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü (Basılmamış Yüksek Lisans Tezi), Tokat.

Demirel, Ö. (2000), *Osmanlı Vakıf Şehir İlişkisine Bir Örnek Sivas Şehir Hayatında Vakıfların Rolü*, TTK Basımevi, Ankara.

Demirtaş, H. (2007), *12 Numaralı Tokat Şer'iyeye Sicili'nin Transkripsiyonu ve Değerlendirilmesi*, Gazi Osman Paşa Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü (Basılmamış Yüksek Lisans Tezi), Tokat.

Devellioğlu, F. (2007), *Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lügat*, Aydın Kitabevi Yayınları, Ankara.

Ekinci, E.B.(2005), “Osmanlı Devleti'nde Mahkemeler ve Kadılık Müessesesi Literatürü”, *Türkiye Araştırmaları Literatür Dergisi*,3(5), İstanbul, s. 417–439.

Ekici, O. (2010), *33 Numaralı Tokat Şer'iyeye Sicili'nin Transkripsiyonu ve Değerlendirilmesi*, Gazi Osman Paşa Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü (Basılmamış Yüksek Lisans Tezi), Tokat.

Emecen, F. (1988), “Ağnam Resmi”, *TDVİA*,1, İstanbul, s.478–479.

Ersoy, O. (1963), “Şer'iyeye Sicillerinin Toplu Kataloguna Doğru”, *Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Dergisi*, XXI (3–4), Ankara, s. 33–64.

------(1980), “ Şer‘iye Sicilleri Toplu Kataloguna Doğru”, *Tarih Araştırmaları Dergisi*, Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Basımevi, 8(124, Ankara, s. 1–20.)

Gedikli, F.(2005), “Osmanlı Hukuk Tarihi Kaynağı Olarak Şer‘iye Sicilleri”, *Türkiye Araştırmaları Literatür Dergisi*, 3(5), İatanbul, s. 187–213.

Genç, M.(2000), *Osmanlı İmparatorluğu’nda Devlet ve Ekonomi*, Ötüken Yayınları, İstanbul.

Gökbilgin, M.T.(1979), “ Tokad”, *İA*, XII/I, MEB Yayını, İstanbul, s. 401.

Gündoğdu, H.vd.(2006),*Tarihi Yaşatan İl: TOKAT*, Ankara.

Halaçoğlu, Y.(1976), “Şer‘iye Sicillerinin Toplu Kataloguna Doğru Adana Şer‘iye Sicilleri”, *İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Tarih Dergisi*,(30), İstanbul, s. 99–108.

Hanilçe,M.(2009), *16 Numaralı Tokat Şer‘iyye Sicilinin Transkripsiyonlu Metni ve Değerlendirilmesi*, Gazi Osman Paşa Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü (Basılmamış Yüksek Lisans Tezi), Tokat.

İlgürel, M. (1975), “ Şer‘iye Sicillerinin Toplu Katalogu’na Doğru”, *İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Tarih Dergisi*,(28–29): s. 123–166.

İnalçık, H. (2005), *Osmanlı İmparatorluğu’nun Ekonomik ve Sosyal Tarihi (1300–1600)*, I, İstanbul.

------(1993), “Cizye”, *TDVİA*, VIII, İstanbul, s.45–48.

Kallek, C. (1992), “Batman”, *TDVİA*, V, İstanbul, s.200.

Karabay, K.(2007), *63 Numaralı Tokat Şer'ie Sicili*, Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü (Basılmamış Yüksek Lisans Tezi), Kahramanmaraş.

Karpat, K. (2005) *Osmanlı Geçmişi ve Bugünün Türkiye'si*, İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları, İstanbul.

Kütükoğlu, M.S. (1994), *Osmanlı Belgelerinin Dili*, Kubbealtı Neşriyatı Yayınları, İstanbul.

------(1992), “Buyruldu”, *TDVİA*, VI, İstanbul, s.478–480.

------(1995), “Fermân”, *TDVİA*, XII, İstanbul, s.401–406.

Lewis, B.(1991), *Modern Türkiye'nin Doğuşu*,(çev. Metin Kıratlı) TTK Basımevi, Ankara.

Mercan, M.(2002), “Tokat'ın Mutasarrıflık Oluşuna Dair Bir Belge”, *Tokat Kültür Araştırma Dergisi*,17, Tokat, .5–13.

Moğol, H.(1996), *Şer'ie Sicilleri Sözlüğü*, Mehter Yayınları, Ankara.

Oğuz, M. ve A. Akgündüz (1998), “Hüccet”, *TDVİA*, XVIII, İstanbul, s.446.

Ortaylı, İ.(1994), *Hukuk ve İdare Adamı Olarak Osmanlı Devleti'nde Kadı*, Turhan Kitabevi, Ankara.

Ortaylı, İ.(2000), *Osmanlı Toplumunda Aile*, Pan Yayıncılık, İstanbul.

Özmel, İ. (2002),“Kayım”, *TDVİA*, 25, İstanbul, s.107.

Öztürk, M. (2002)“Genel Hatlarıyla Osmanlı Para Tarihi”, *Türkler*,10, Ankara, s.802–903.

Öztürk, S.(2001), “Kassam”, *TDVİA*,24, İstanbul, s.579.

Özyurt, M. (1991), “ Osmanlı Dönemi Fiyat Politikası ve Fiyatların Tahlili”, *Belleten*, c. LV: 95.

Pakalın, M.Z. (1983), *Osmanlı Tarih Deyimleri ve Terimleri Sözlüğü*, I-II-III, Milli Eğitim Basımevi, İstanbul.

Pamuk, Ş. (1999), *Osmanlı İmparatorluğu'nda Paranın Tarihi*, Tarih Vakfı Yurt Yayınları, İstanbul.

Pirdoğan, A. (2006), *48 Numaralı Tokat Ser'iyeye Sicili'nin Transkripsiyonlu Metni ve Değerlendirilmesi*, Gaziosmanpaşa Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Tokat.

Sahillioğlu, H.(1994), “Dirhem”, *TDVİA*, IX, İstanbul, s.368–371.

Sami, Ş. (2002), *Kâmûs-ı Türkî*, 1. Baskı, Çağrı Yayınları, İstanbul.

Sarıbal, İ. (2004), *23 Numaralı Tokat Ser'iyeye Sicili'nin Transkripsiyon ve Değerlendirilmesi*, Gaziosmanpaşa Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi),Tokat.

Sertoğlu, M. (1986), *Osmanlı Tarih Lûgati*, Enderûn Kitabevi, İstanbul.

Şimşirgil, A. (1990), *Osmanlı Taşra Teşkilatı'nda Tokat*, Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü (Basılmamış Doktora Tezi, İstanbul.

“Tokat”,*Yurt Ansiklopedisi*(1984),X, Anadolu Yayınları, s.7077–7078.

Türkiye Cumhuriyeti Dâhiliye Nezareti(1933), *Köylerimiz*, İstanbul.

Uğur, Y. (2003), “Mahkeme Kayıtları (Şer'iyeye Sicilleri):Literatür Değerlendirmesi ve Bibliyografya”,*Türkiye Araştırmaları Literatür Dergisi*, c.1, S.1, İstanbul, 305–344.

Uzunçarşılı, İ.H. (1984), *Osmanlı Devleti'nin İlmiye Teşkilatı*, TTK Basımevi, Ankara.

----- (2003), *Tokat Kitabeleri*, Yayına Hazırlayanlar: M.Mercen ve M.E. Ulu, Ankara.

Yediyıldız, B. (1986), “Vakıf”, *İA*, C. 13, s. 153–154.

Yıldırım, Ö. (2007), *1797–1798 Yıllarına Ait Tokat Şer‘iye Sicilinde yer Alan Belgelerin Sosyal ve Ekonomik Yönden Tahlili*, Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü (Basılmamış Yüksek Lisans Tezi), Samsun.

İnternet Siteleri

www.tdk.org.tr (Türkçe sözlüklerin karşılıkları için)

www.tdk.org.tr (Hicri tarihlerin miladi karşılıkları için)

11.SÖZLÜK

-A-

Akâr: A. Bina, arazi ve bağ ve bahçe gibi taşınmaz mala denir.

Âl: A. Evlâd, ıyâl.

Alaca: Birkaç renkli iplikten yapılmış dokuma

Arak: Rakı

Arazi-i mevkûfe: Geliri veya mülkiyeti vakfa ait topraklardır.

Asel: A. bal

Atlas: A. yüzü parlak, sık dokunmuş ipekli kumaş, saten

-B-

Bâb: A. adet

Bargîr: F. at

Batn: A. soy, nesil

Batnen ba'de batnin: Bir karından diğeri demek olup nesilde derecelmeyi ifade eder.

Berât: İmamet, hitabet, tevliyet gibi bir vazifenin verilmesi veya bir rütbe ve

nişan veya imtiyaz itasına dair çıkan padişah fermânıdır

Beher: F. her biri

Bint: A. Kız demektir.

-C-

canfes: F. üzerinde desen bulunmayan, ince dokunmuş, parlak, tok, ipekli kumaş

cecim: F. ince dokunmuş renkli, nakışlı kilim.

Cerrah: A. Yara tedavi eden gerektiğinde ameliyat yapan kişi

Cüz'hân: A. Belirli vakitlerde Kur'an-ı Kerîm'den birer cüz okumakla görevli du'âcıya verilen isimdir

-Ç-

Çakşur: İşleme dar şalvar.

Çevre: Tülbent, Sırma işlemeli mendil

Çit: pamuktan dokunmuş basma

Çuha: F. Yün

Çul: A. Koyun ve keçi kılından dokunmuş kilim

-D-**Dakîk:** A.Un**Değirmi:** yuvarlak**Derlik:** beyaz patiskadan dikilen veya yünden örülen takke, başlık**Derviş:** A. Herhangi bir tarikata bağlı kişi.**Deyn:** A. borç**Dimi:** R. sıkı dokunmuş bir tür pamuklu kumaş**Duhâncı:** A. tütüncü**-E-****Elvân:** A.çeşitli, boyalı**Enfiye:** A. tütün tozu, burun otu**Esbak:** A. bir önceki**Eşedd:** A. pek şiddetli**Eyyâm:** A.günler**-F-****Ferace:** A. kadınların sokakta giydikleri, mantoya benzer, arkası bol, yakasız, çoğu kez eteklere kadar uzayan üst giysisi:**Fevkânî:** A. üstte olan**Futa:** F. ipekli peştemal**Fürûht:** F. satış**-G-****Galle:** A. Mahsul**Gani:** A. Zekat nisabına sahip yani zengin kişi**Gezi:** F. pamuk ve ipekle karışık dokunmuş harelî kumaş**Gön:** işlenmiş deri**Göz:** bir çeşit yün dokuma motifi**Gügül:** ipek kozası.**Güllâbdan:** F. gül suyu şişesi**-H-****Hadîka:** A. ağaçlı bahçe**Haffâf:** A. ayakkabıcı**Hâl:** A. dayı**Hal':** A. boşama**Hâlî:** A. boş**Hamâ'il:** A. muska, tılsım**Hamî:** A. ağırlık, yük**Hamî-ı mevkûf:** A. anne karnındaki bebek**Hamr:** A. içki, şarap**Harar:** A.çoğu kıldan dokunmuş, büyük çuval

Hare: *F.* menevişli (dalgalı motifleri olan) kumaş

Harîr: *A.* ipek

Hasır: *A.* saz, kabuk, yaprak vb. bir bitki maddesiyle örülmüş taban veya tavan örtüsü.

Hâtem: *A.* mühür

Heybe: *A.* binek hayvanlarının eyeri üzerine geçirilen veya omuzda taşınan, içine öteberi koymaya yarayan, kilim veya halıdan yapılmış iki gözlü torba, omza geçirilebilen tek gözlü bir tür çanta

Hınna: *A.* kına

Hınta: *A.* buğday

Hırdavat: *F.* kilit, tel, çivi vb. metal eşya.

Hırfet: *A.* meslek, sanat

Hurç: *A.* büyük heybe

-İ-

ıyd-ı fitir: *A.* ramazan bayramı

ıyd-ı şerîf: bayram

-İ-

İbkâ: *A.* daim

İbrâ: *A.* borçtan arındırma, senet

İcâre: *A.* kira

İddet: *A.* bekleme süresi

İhram: *A.* hacıların örtündükleri bir çeşit dikişsiz bürgü

İkâd: *A.* yakma

İmam: Namaz kıldırın kimseye denir.

Kelimenin çoğulu “eimme”dir.

İstibdâl: *A.* değiştirme

İstidâne: *A.* borç alma, ödünç

İştirâ: *A.* satın alma

-K-

Kabl: *A.* önce, ileri

Kadife: *A.* yüzeyi belirli uzunlukta bırakılmış ham madde lifleriyle kaplı, parlak, yumuşak kumaş

Kakım: *A.* sansargillerden, yazın esmer kırmızı, kışın beyaz renkli kürkü değerli, etçil hayvan

Kaliçe: *F.* halı

Kaput: *Fr.* Palto

Karn: Devir ve yüz sene demektir.

Karnen be'de karnin: Devirden devire, asırdan asıra demek olup süreklilik ifade etmektedir.

Karz: A. borç

Kassâm: A. miras taksim eden

Kat'i: A. kesin

Kâtib: Yazışma işlerini yürüten kişi

Kayyim: Bir malı ya da parayı koruyup gözetmekle görevli olan kişi.

Kazzâz: A. ipek işleyen

Kebe: yünden örülmüş kalın kilim

Keçe: yapağı veya keçi kılının dokunmadan yalnızca dövülmesiyle elde edilen kaba kumaş:

Keff-i yed: A. el çekme

Keyl: A. hububat ölçüsü, kile

Kıbel: A. taraf

Kıyye veya vukıyye: A. okka

Köhne: F. eski, kullanılmış

Köşe: F. kanepa yastığı

Kutnî: A. kutnu, pamuk veya ipekle karışık pamuktan dokunmuş kalın, ensiz kumaş çeşidi

-L-

Lağımçı: Su yollarının tamir işlerine bakan kişi

Leyle-i Berat: Şa'ban ayının 15. gecesidir.

Leyle-i Mirâc: Hz.Muhammed'in Mescid-i Haram'dan Mescid-i Aksa'ya oradan da semaya çıktığına inanılan gecedir.

Li-eb: Baba bir demektir.

Li-ebeveyn: Ana baba bir demektir.

Li-üm: Ana bir demektir.

Libâde: hırka, pamuklu kadın elbisesi

-M-

Mâ'i: A. mavi

Mahmiyye: A. korunmuş, büyük şehir

Mahnûketen: A. boğularak

Mahlûl: Mutasarrıfın intikal sahibi bırakmaksızın vefatı gibi bir sebeble vakfına rüçu' eden akardır.

Ma'lûm : A. Vazife

Makreme: A. kalın iplikle elde örülmüş iş, büyük boy mendil

Mecrûh: A. yaralı

Mekkârî: F. kira ile hayvan işleten

Memhur: A. mühürlü

Mendil: içine bazı şeyler konulan dokuma, yağlık.

Menzilhâne: A. posta durağı

Mersûm: A. yazılmış

Mevkûf: A. Vakfedilmiş.

Mitil: R. yüz geçirilmemiş yorgan, şilte, minder, yatak

Mizân: A. terazi

Mu'ârâza: A. karşı gelme

Mukâta'a: A. kiraya verme

Mutâlebe: A. hak isteme

Mutasarrıf: A. Tasarruf eden

Mu'temed: A. Veznedar olarak görev yapan kişi

muvâcehe: A. yüzleşme

Müderri: A. Medreselerde ders veren kişi

Mü'ezzin: A. Minarelerde ezan okuyan kişi

Mü'eccel: A. peşin olmayan

Müfettiş: A. Teftiş etmekle görevli kişi

Mübaya'a: A. satın alma

Mübeyyin: A. beyan eden

Mücânebet: A. uzaklaşma, çekilme

Müdâvemet: A. devamlı, aralıksız

Müstamel: A. kullanılmış, eski

Mütevellî: A. İdareci.

Müte'allik: A. bağlı, alakalı

-N-

Nakîb: A. Bir cemaatin büyüğü,

Neftî: F. siyaha yakın koyu yeşil

Nehâr: A. gündüz

Neslen ba'de neslin: Nesilden nesile demektir.

Nevâhi: A. Nâhiyeler

Nisvân: A. kadınlar

Nişîn: F. oturan, oturmuş

Nümâyân: F. açık, ortada

-P-

Penbe: F. pamuk

Peşkir: F. genellikle pamuk ipliğinden dokunan ince havlu

Piştov: B. tabanca

Publa: Küçük çocuk yastığı

Puşi: F. baş ve yüz örtüsü

-R-

Râyîç: A. geçerli olan

Re's: A. baş

Ref: A. Kaldırma, uygulamadan kaldırma

Re'y: A. görüş

Rub': A. dörtte bir

-S-

Sagîr: A. küçük

Sahîh: A. gerçek

Sâlyâne: F. yıllık, yıllık vergi

Saka: Su taşıyan kimse, sucu

Sehm: A. pay, hisse

Sirka: A. Hırsızlık

Semen: A. ücret, kıymeti bedeli

Sîm: F. gümüş

Siyâdet: A. seyyidlik, efendilik

Siyânet: A. koruma, muhafaza

Sûk: A. çarşı

Sülüs: A. üçte bir

-Ş-

Şa'îr: A. arpa

Şayak: R. kaba dokunmuş, dayanıklı bir çeşit yün kumaş

Şem': A. balmumu

Şeyh: A. Tekke ve zaviyelerde en yetkili kişidir buralarda ayini yönetir.

Şilte: üstünde oturulan, yatılan, içi yünle, pamukla doldurulmuş döşek

Şütur: F. Deve

Şetm: A. Yaralama

Şütm galiza: A. Sert bir cisim ile yaralama

-T-

Tabbah: A. Aşçı.

Tahtânî: A. aşağıda olan

Talâk: A. boşama

Tatar: mektup nakl eden

Tatlık: A. boşanma

Temesük: A. senet, tutma

Temlik: A. mutasarrıf etme

Tevliyyet: A. mütevellî etme

Tevzî: A. hissesini verme, dağıtma

Tullâb: A. talipler

-U-

Uçkur: kuşak

Urgan: keten, kenevir, pamuk, jüt gibi türlü dokuma maddelerinden yapılan ince halat

-V-

Vaiz: Camii ve mescidlerde hazır olan cemaate İslami konular hakkında açıklamalar yapan kişi

Vâkıf: A. Vakıf yapan kişi.

Vakf: A. Hayır amacıyla bir şeyi insanların hizmetine tahsis etmektir.

Vakfiye: A. Vakfin tahsis belgesidir

-Y-

Yaşmak: baş ve ocak örtüsü

-Z-

Zer: F. altın

ÖZGEÇMİŞ

17 Mayıs 1984 tarihinde Zonguldak'ta doğdu. İlköğrenimini Zonguldak Madenciler ilkokulunda tamamladı. Ortaokulu Zonguldak İmam Hatip Lisesi'nde, Liseyi ise Zonguldak Mehmet Çelikel Lisesi'nde tamamladı. 2007 yılında Gaziosmanpaşa Üniversitesi Tarih Bölümü'nden mezun oldu. Halen Gaziosmanpaşa Üniversitesi Tarih Bölümü'nde yüksek lisans öğrenimini sürdürmektedir.